Vladimir Kramberger

GLOSARIJ AMERIČKIH ENERGETSKIH TERMINA

ENGLESKO-HRVATSKI

HELIS

V. Kramberger

GLOSARIJ AMERIČKIH ENERGETSKIH TERMINA

Nakladnik:
HELIS – HRVATSKI ELEKTROINŽENJERSKI SAVEZ

Za nakladnika:
Mr. sc. Stjepan A. Szabó, dipl.ing.

Recenzenti:
Dr. Gordana Sekulić
Prof. Dr. Vladimir Mikuličić
Prof. Dr. Josip Sečen
Dr. Stevo Kolundžić

Grafičko oblikovanje:
HELIS, Mr. sc. Stjepan A. Szabó, dipl.ing.

Ova knjiga u cjelini i u svim dijelovima zaštićena je kao autorsko djelo, pa se ni u cjelini niti po dijelovima ne smije objavljivati ili umnožavati ikakvim klasičnim, elektroničkim ili drugim tehnikama, bez prethodne suglasnosti autora i nakladnika

Tisak:
GRAFOCENTAR

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, pod br. 659571

ISBN 978-953-6436-04-0

UDK 385/388+62+620.9+621+665.6+696(03)=20=862

Vladimir Kramberger

GLOSARIJ AMERIČKIH ENERGETSKIH TERMINA

ENGLESKO-HRVATSKI

HELIS 2008.

PREDGOVOR

Već petnaestak godina redovit sam sudionik velike međunarodne konferencije energetičara koju krajem studenoga ili početkom prosinca svake godine organizira «Power-Gen International» u Sjedinjenim Američkim Državama. O kakvome se skupu radi najbolje govori podatak da se u navedenome razdoblju broj sudionika na pojedinom skupu kretao između 18 i 24 tisuć". Na jednome takvome skupu prije desetak godina dijelili su knjigu na više od stotinjak stranica s naslovom «The Energy Desk Book». Tu je u obliku glosarija bio dan pregled velikog broja termina koji se upotrebljavaju u Sjedinjenim Američkim Državama u istraživanju i proizvodnji nafte i prirodnog plina, transportu i preradi nafte, transportu, distribuciji i potrošnji prirodnog plina, proizvodnji, prijenosu, distribuciji i potrošnji električne energije, proizvodnji i potrošnji toplinske energije, za gorivne članke i obnovljive izvore te alternativna goriva. Koju godinu kasnije tamo sam kupio knjigu «Power Industry Dictionary» u kojoj je na gotovo četiri stotine stranica obrađena slična problematika. Obje publikacije jako su me zaintrigirale, posebno u onim dijelovima u kojima je bio obrađen pojam «unbundling», a električna energija tretirana kao roba. Danas, s vremenskim odmakom od desetak godina, ti i slični pojmovi postali su prepoznatljivi i na našim prostorima.

Jasno, u navedenim publikacijama nisu obrađeni samo oni termini koji se odnose isključivo na tehniku i tehnologiju koje se upotrebljava u energetskom sektoru. Tu su dani izvodi iz odgovarajućih američkih zakona i propisa, elementi ekonomike poslovanja energetskih tvrtki, tu su i termini koji se odnose na tržišta roba, usluga, vrijednosnica i novca. Također i termini koji se odnose na ekologiju i zaštitu okoliša. Navedene su i opisane i sve relevantne mjerne jedinice i fizikalne veličine te američke ustanove i institucije.

Dugo sam se bavio mišlju da u sličnoj maniri sastavim englesko-hrvatski rječnik termina, koje se koristi u Sjedinjenim Američkim Državama, a prije nešto više od tri godine počeo sam na tome sustavno raditi. Zašto se nisam odlučio samo za naziv «englesko-hrvatski glosarij energetskih termina», odnosno bez naglašavanja da se radi o terminima koji su u uporabi u Sjedinjenim Američkim Državama, nije mi teško objasniti. I Amerikanci i Englezi imaju kao svoj književni jezik engleski. On se, međutim, odavno dijeli na «američki engleski» i «britanski engleski». Razlike u fondu riječi i termina između te dvije varijante istoga jezika posebno su velike kada je u pitanju stručna terminologija. Energetika nije u tome izuzetak, čak štoviše, osobno imam dojam da su tu razlike iz godine u godinu sve veće.

Iz navedenih publikacija odredio sam listu termina koji su mi se dopali i uložio popriličan napor da ih, s jedne strane što vjernije, a s druge strane što razumljivije, prevedem na hrvatski jezik. Zaustavio sam se na brojci od 2260 prevedenih termina. Time se, međutim, nisam zadovoljio. Želio sam rječnik pretvoriti u glosarij u punome smislu te riječi te dati i podrobnija

obrazloženja tih termina.U mnogim glosarijima ili rječnicima koji su do danas kod nas izdani, odabrani termini su napisani na originalnom jeziku i u odgovarajućem hrvatskom prijevodu, uz autorova kraća ili duža obrazloženja tih termina na hrvatskom jeziku. Ja sam se odlučio za drukčiji pristup: umjesto da sam formuliram obrazloženje za svaki konkretan termin, ja sam ga u originalu prepisao iz one iste publikacije iz koje sam prepisao i sam termin. Smatram da sam na taj način izbjegao mnoge zamke i nesporazume koje često uočavam u domaćoj literaturi kad god se „američki engleski" prevodi kao da se radi o „britanskom engleskom". Držim da je takva praksa posebno opasna sada, kada svakodnevno dobivamo mnogobrojne direktive iz Europske unije napisane na „britanskom engleskom".

Svoju nakanu mogao sam najlakše provesti u djelo tako da svaki termin prikažem u dva paralelna stupca: u lijevom stupcu bio bi prikazan termin i njegovo obrazloženje na engleskom, a u desnom odgovarajući tekst na hrvatskom jeziku.

Činjenica da obrazloženja pojedinih termina sadrže niz stručnih riječi i izraza kojih nema u samim terminima, navela me da pokušam načiniti jedan dopunski rječnik u okviru samoga Glosarija, s mnogostruko većim brojem riječi nego što je broj obrađenih termina.

Stoga sam odlučio da svaki termin prikažem na sljedeći način:

ORIGINALNI TERMIN NAPISAN VELIKIM MASNIM SLOVIMA: Vlastiti prijevod na hrvatski napisan malim masnim slovima, a njegovo obrazloženje na hrvatskom i engleskom jeziku odmah u nastavku ovako:

Svaka riječ (imenica, pridjev, prilog, glagol, zamjenica itd.) ili izraz prevedeni na hrvatski, podvučeni punom crtom (*odgovarajuća engleska riječ /imenica, pridjev, prilog, glagol, zamjenica itd./ ili izraz, napisani kurzivom*) osim veznika «i», «te» i «a» te neodređenog člana «*a*» ili «*an*» koji većinom nisam trebao prevesti, a tamo gdje je to bilo potrebno preveo sam ga s «neki/neka/neko» i bez podvlačenja.

Priznajem da je način neuobičajen i da do sada kod nas nije primjenjivan. Koliko je praktičan pokazat će sama praksa.

Zagreb, studenoga 2007.

Vladimir Kramberger

GLOSARIJ AMERIČKIH ENERGETSKIH TERMINA

ENGLESKO-HRVATSKI

A

ABANDONED WELL: Napuštena bušotina

Naftna (*oil*) ili (*or*) plinska (*gas*) bušotina (*well*) koja nije u uporabi (*not in use*) jer (*because*) je izvorno (*originally*) bila negativna (*was dry hole*), ili jer je prestala (*has ceased*) proizvoditi (*to produce*) u (*in*) isplativim (*paying*) količinama (*quantities*). Zakoni (*statutes*) saveznih država (*states*) i propisi (*regulations*) zahtijevaju (*require*) začepljivanje (*plugging*) napuštenih bušotina radi sprečavanja (*to prevent*) prodiranja (*seepage*) nafte (*oil*), plina (*gas*) ili vode (*water*) iz (*from*) jednog (*one*) sloja (*stratum*) podinske stijene (*underlying rock*) u (*to*) neki drugi (*another*).

ABANDONMENT: Napuštanje

Prestanak (*termination*) prodaje (*sale*) ili (*or*) transportiranja između saveznih država (*interstate transportation*) prirodnog plina (*natural gas*). Napuštanje neke uslužne djelatnosti (*service*) podvrgnute (*subject*) nadležnosti (*jurisdiction*) «*Federal Energy Regulatory Commission*» ili «*FERC*» (Federalnog energetskog regulatornog povjerenstva) zahtijeva (*requires*) neku vrstu (*type*) prethodne odluke (*advance determination* od strane (*by*) «*FERC*»-a na temelju (*under*) Sekcije 7 (b) (*Section 7/b/*) iz (*of*) «*Natural Gas Act*» (Zakona o prirodnom plinu) da (*that*) «sadašnja i buduća javna korist i potreba» («*present or future public convenience and necessity*») zahtijeva prestanak.

ABANDONMENT, PREGRANTED: Unaprijed odobreno napuštanje

Pribavljanje (*provision*) nekog «*FERC*»-ovog certifikata o javnoj koristi i potrebi (*FERC certificate of public convenience and necessity*) koji (*that*) dopušta (*authorizes*) napuštanje u (*on*) nekim budućim (*future*) uvjetima (*conditions*) ili (*or*) na (*on*) neki određeni (*certain*) datum (*date*).

ACCESS: Pristup

Legalno (*legal*) pravo (*right*) na (*to*) korištenje (*use*) nekog električnog (*electrical*) ili (*or*) plinskog (*gas*) prijenosnog (*transmission*) i/ili (*and/or*) distribucijskog (*distribution*) sustava (*system*) kao (*as*) sredstava (*means*) prenošenja/transportiranja (*transferring*) električne energije (*electrical energy*) ili prirodnog plina (*natural gas*) prema navodima (*as set forth*) u (*in*) ugovoru (*contract*).

ACCESS CHARGE: Naknada za pristup

Naknada za pristup prijenosnom (*transmission*) ili (*or*) distribucijskom (*distribution*) sustavu (*system*) nekog javnog poduzeća (*utility)* za (*for*) nekog dobavljača električne energije (*electric power supplier*) ili njegovog (*its*) kupca (*customer*). To (*it*) je (*is*) naknada (*charge*) za pravo (*right*) na slanje (*to send*) električne energije (*electricity*) preko (*over*) tuđih (*another's*) vodova (*lines).*

ACCOUNT NO. 191: Konto broj 191

Sustav evidentiranja (*tracking system*) donesen (*established)* u (*by*) «*FERC*»-*u* za (*for*) nenadoknađene (*unrecovered*) troškove (*costs*) dobave plina (*gas supply*) koje si natovare (*incurred by*) cjevovodni transporteri (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipelines*), a trebaju se zanemariti (*to be eliminated*) jednom kada (*once*) ti cjevovodni transporteri (prirodnog plina) prodaju (*sell*) plin (*gas*) po (*at*) tržišnim cijenama *(market-based rates*) na temelju (*under*) bjanko (*blanket*) certifikata za prodaju (*sales certificates*) u skladu s (*pursuant to*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ovom Uredbom broj 636).

ACCOUNT NO. 858: Konto broj 858

Sustav evidentiranja (*tracking system*) donesen (*established)* u (*by*) «*FERC*»-*u* kojim (*that*) se služe (*is used by*) cjevovodni transporteri (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipelines*) za (*for*) troškove (*costs*) koji se natovare (*incurred*) pri (*in*) transportiranju (*transporting*) plina za prodaju (*sales gas*) u (*on*) dopremnim plinovodima (*upstream pipelines*).

ACID RAIN: Kisela kiša

Također (*also*) poznata kao (*called*) kisela oborina (*acid precipitation*) ili (*or*) kiseli talog (*acid deposition*). Kisela kiša je (*is*) oborina koja sadrži (*containing*) štetne (*harmful*) količine (*amounts*) dušičnih (*nitric)* i sumpornih (*sulfuric*) kiselina (*acids*) koja (*that*) se prvenstveno (*primarily*) formira (*is formed*) s pomoću (*by*) dušikovih oksida (*nitrogen oxides*) i sumpornih oksida (*sulfur oxides*) koji se oslobađaju (*released*) u (*into*) atmosferu (*atmosphere*) kada (*when*) se spaljuju (*are burned*) fosilna goriva (*fossil fuels*). To (*it*) može biti (*can be*) mokra (*wet*) oborina (kiša */rain/*, snijeg */snow/* ili magla */fog/*) ili suha (*dry*) oborina (apsorbirana*/absorbed/* plinovita */gaseous/* i sićušna kruta ili tekuća tvar */particulate matter/*, čestice aerosola */aerosol particles/* ili prašina */dust/*). Kisela kiša ima (*has*) pH vrijednost (*measurement*) ispod (*below*) 5,6 (*5.6*). Obična (*normal*) kiša (*rain*) ima pH vrijednost oko (*about*) 5,6 , što (*which*) je neznatno (*slightly*) kiselo (*acidic*).

ACQIRED CAPACITY AGREEMENT: Sporazum o stečenom kapacitetu

U smislu (*under*) ustupanja (*release*) kapaciteta (*capacity*), neki sporazum (*agreement*) između (*between*) nekog cjevovodnog transportera prirodnog plina (*natural gas pipeline*) i nekog špeditera stjecatelja (*acquiring shipper*) koji (*which*) utvrđuje (*establishes*) odredbe i uvjete (*terms and conditions*) za (*for*) korištenje (*using*) prava na stalni kapacitet (*firm capacity rights*) špeditera stjecatelja od (*from*) nekog špeditera ustupatelja (*releasing shipper*).

ACQUIRING SHIPPER: Špediter stjecatelj

U (*in*) kontekstu (*context*) ustupanja (*release*) kapaciteta (*capacity*), špediter (*shipper*) koji (*who*) stekne (*acquires*) prava na stalni kapacitet (*firm capacity rights*) od (*from*) špeditera

ustupatelja (*releasing shipper*) (također /*also*/ poznat /*known*/ kao /*as*/ «*replacement shipper*» /zamjenski špediter/).

ACRE-FOOT: Jutro-stopa

Količina (*amount*) vode (*water*) površine (*area*) jednog (*one*) jutra (*acre*) i dubine (*depth*) jedne stope (*foot*). Ova (*this*) se mjera (*measure*) primjenjuje (*is used*) za opisivanje (*to describe*) veličine (*quantity*) akumulacije (*storage*) nekog akumulacijskog jezera hidrosustava (*hydrosystem reservoir*). Prosječno (*average*) četveročlano kućanstvo (*household of four*) će porabiti (*will use*) otprilike (*approximately*) jedno jutro-stopu (*acre-foot*) vode na (*per*) godinu (*year*).

ACTIVE SOLAR HEATING SYSTEM: Aktivni solarni sustav grijanja

Solarni sustav (*solar system*) za (*for*) grijanje prostora (*space heating*) ili (*or*) grijanje vode (*water heating*) koji (*that*) koristi (*uses*) pumpe (*pumps*) ili ventilatore (*fans*) za cirkulaciju (*circulation*) fluida za prijenos topline (*heat transfer fluid*) iz (*from*) solarnih kolektora (*solar collectors*) u (*to*) podsustav akumulacijskog spremnika (*storage tank subsystem*).

ACTUAL INTERCHANGE: Stvarna (trenutačna) međusobna razmjena

Izmjerena (*metered*) električna energija (*electrical power*) koja (*that*) teče (*flows*) iz (*from*) jednog (*one*) regulacijskog područja (*control area*) u (*to*) neko drugo (*another*).

ACTUAL PEAK LOAD REDUCTION: Stvarno smanjivanje vršnog opterećenja

Stvarno (*actual*) smanjivanje (*reduction*) godišnjeg (*annual*) vršnog opterećenja (*peak load*) sustava (*system*) (procijenjeno /*measured*/ u /*in*/ kilovatima /*kilowatts*/) koje se postigne (*achieved*) kroz (*through*) potrošačevo sudjelovanje (*consumer's participation*) u programu upravljanja na strani potražnje (*demand-side management* ili /*or*/ *DSM program*) nekog javnog poduzeća (*utility*). Ono (*it*) odražava (*reflects*) stvarne (*real*) promjene (*changes*) u potražnji (*demand*) za (*for*) električnom energijom (*electricity*) koje proizlaze (*resulting*) iz (*from*) programa upravljanja na strani potražnje nekog javnog poduzeća koji se ostvaruje (*is in effect*) u (*at*) isto (*same*) vrijeme (*time*) kada (*when*) to javno poduzeće doživljava (*experiences*) svoje (*its*) godišnje vršno opterećenje, nasuprot (*as opposed to*) mogućnosti (*capability*) smanjivanja instaliranog (*installed*) vršnog opterećenja (to jest /*i.e.*/ mogućeg /*potential*/ smanjivanja vršnog opterećenja).

ACTUALS: Aktualije

U (*in*) kontekstu (*context*) trgovanja «*futures*» ugovorima (*futures trading*), stvarne (*actual*) gotovinske robe (*cash commodities*) nasuprot (*in contrast to*) robama iz «*futures*» ugovora (*futures commodities*). U kontekstu formiranja tarifa (*ratemaking*), stvarni troškovi (*costs*) i podatci o proizvodnji (*throughput data*) koji se odnose (*relating*) na (*to*) specificirano (*specified*) vremensko razdoblje (*period of time*).

ACTUAL UNIT STARTS: Stvarni broj pokretanja/puštanja u pogon bloka

Broj sinkronizacija (*number of synchronization*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*) na (*on*) mrežu (*grid*).

ADEQUACY: Primjerenost

Sposobnost (*ability*) velikog elektroenergetskog sustava (*bulk electric power system*) da napaja (*to supply*) objedinjenu (*aggregate*) potražnju električne energije (*electrical demand*) i energetske potrebe (*energy requirements*) kupaca (*customers*) u (*at*) svim (*all*) vremenima (*times*).

ADEQUATE REGULATING MARGIN: Primjerena regulacijska rezerva

Minimalna (*minimum*) snaga priključena na sustav (*on-line capacity*) koja (*that*) se može povećati (*can be increased*) ili (*or*) koja se može smanjiti (*can be decreased*) radi omogućavanja (*to allow*) sustavu (*system*) da se odazove (*to respond*) na (*to*) sve (*all*) razumne (*reasonable*) promjene (*changes*) potražnje (*demand*) u svrhu (*in order*) da bude (*to be*) u skladu s (*in complinace with*) «*NERC Control Performance Criteria*» (*NERC*-ovim Kriterijima za provođenje regulacije).

ADJACENT SYSTEM OR ADJACENT CONTROL AREA: Susjedni sustav ili susjedno regulacijsko područje

Bilo koji (*any*) sustav (*system*) ili (*or*) regulacijsko područje (*control area*) izravno (*directly*) međusobno povezan/povezano (*interconnected*) s (*with*) ili električki (*electrically*) blizu (*close*) (tako /*so*/ da /*that*/ je /*is*/ značajno /*significantly*/ pod utjecajem /*affected by the existence of*/) nekog drugog (*another*) sustava ili regulacijskog područja.

ADJUSTMENT CLAUSES: Klauzule o podešavanju

Klauzule u (*in*) tarifnim sustavima za kupce (*customer rate schedules*), koje dopuštaju (*allowing*) podešavanje (*adjustment*) mjesečnih (*monthly*) faktura (*bills*) uslijed (*due to*) fluktuacija (*fluctuations*) cijena (*prices*) goriva (*fuel*), promjena (*changes*) potražnje (*demand*) ili (*or*) drugih (*other*) čimbenika (*factors*). Električna energija (*electricity*) koju (*that*) javnim poduzećima (*utilities*) prodaju (*is sold by*) nezavisni proizvođači električne energije (*independent power producers*) uglavnom (*generally*) potpada (*falls*) pod (*under*) klauzulu o podešavanju nabavljene električne energije (*purchased electric power*) u tarifnom sustavu javnog poduzeća koje nabavlja (*purchasing utility*).

AD VALOREM TAX: Ad valorem porez/Porez na vrijednost

Porez (*tax*) nametnut (*imposed*) u (*at*) nekom postotku (*percent*) od (*of*) neke vrijednosti (*value*). Lokalni (*local*) porezi na imovinu (*property taxes*) su (*are*) često (*often*) ad valorem porezi.

AFFECTED FACILITY: Postrojenje usklađeno s propisima

U svezi s (*with reference to*) nekim stacionarnim izvorom (*stationary source*), svaka (*any*) aparatura (*apparatus*) na (*to*) koju (*which*) je (*is*) primjenjiv (*applicable*) neki standard (*standard*). Također (*also*), svaka jedinica za proizvodnju pare (*steam generating unit*) čija (*whose*) je izrada (*construction*), modifikacija (*modification*) ili (*or*) rekonstrukcija (*reconstruction*) započela (*commenced*) nakon (*after*) 9. lipnja 1989. (*June 9, 1989*) i koja (*that*) ima (*has*) maksimalnu (*maximum*) projektiranu (*designed*) ulaznu toplinsku snagu (*heat input capacity*) od (of) 29 megavata (*megawatts*)/100 milijuna Britanskih toplinskih jedinica na sat (*million British thermal units per hour*) ili manje (*less*), ali (*but*) više od (*more than*) ili jednako (*equal*) 2,9 (*2.9*) megavata ili 10 milijuna Britanskih toplinskih jedinica na sat.

AFFECTED UNIT: Blok usklađen s propisima

Proizvodni blok (*generating unit*) koji (*that*) je (*is*) podvrgnut (*subject*) zahtjevima za smanjivanje emisija (*emission reduction requirements*) ili (*or*) ograničenjima (*limitations*) na temelju (*under*) Poglavlja IV. (*Title IV*) iz (*of*) «*Clean Air Act Amendments*» ili «*CAAA*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku).

AFFILIATE: Povezana kompanija

Neka povezana kompanija od (*of*), ili (*or*) neka pravna osoba (*person*) povezana (*affiliated*) s (*with*), nekom konkretnom (*specific*) pravnom osobom je (*is*) pravna osoba koja (*that*) izravno (*directly*) ili neizravno (*indirectly*) preko (*through*) jednog (*one*) ili više (*more*) posrednika (*intermidiaries*), kontrolira (*controls*) ili ju kontrolira (*is controlled by*), ili je pod (*under*) zajedničkom (*common*) kontrolom (*control*) s tom konkretna/konkretnom pravna osoba /pravnom osobom. Termin (*term*) «povezana kompanija» obuhvaća (*includes*) svaku (*any*) kompaniju-kćer (*subsidiary*) ili matičnu kompaniju (*parent*) te konkretne pravne osobe.

AGENCY FOR THE ENVIRONMENT AND ENERGY MANAGEMENT: Agencija za gospodarenje okolišem i energijom

Stvorena (*created*) u 1992. (*in 1992*), javna ustanova (*public establishment*) industrijske (*industrial*) i komercijalne (*commercial*) naravi (*nature*) čija (*whose*) glavna (*main*) zadaća (*task*) je (*is*) gospodarenje energijom (*managing energy*) i postizanje ušteda (*providing savings*) u (*in*) sirovinama (*raw materials*), poticanje (*encouragement*) obnovljive energije (*renewable energy*) te čistih (*clean*) i ekonomičnih (*economical*) tehnologija (*technologies*).

AGENCY SERVICE: Agencijska usluga

Aranžman (*arrangement*) koji (*which*) nekom kupcu *(buyer)* prirodnog plina (*natural gas*) dopušta (*allows*) da ovlasti (*to give authority*) nekog agenta (*agent*) da djeluje (*to act*) u ime kupca (*on the buyer's behalf*) i da utanačuje (*to arrange*) ili (*or*) da obavlja (*to administer*) cjevovodno transportiranje (*pipeline transportation*) prirodnog plina i/ili (*and/or*) usluge prodaje (*sales services*).

AGENT: Agent

(1) Pojedinac (*individual*) ili (*or*) firma (*firm*) koji (*that*) plasira (*places*) transakcije (*transactions*) vrijednosnica (*securities*) umjesto (*for*) klijenata (*clients*). (2) Pravna osoba (*person*) koju licencira (*licensed by*) neka savezna država (*state*) za prodavanje (*to sell*) polica osiguranja (*insurance*). (3) Prodavatelj (*salesperson*) vrijednosnica koji (*who*) zastupa (*represents*) nekoga brokera-dilera (*broker-dealer*) ili izdavatelja (*issuer*) dok prodaje (*when selling*) ili koji nastoji (*trying*) prodati (*to sell*) vrijednosnice ljudima koji ulažu (*investing public*).

AGGREGATE VALUE: Objedinjena cijena

Cijena (*value*) proizvodnje električne energije (*electricity production*) za (*to*) cijeli (*entire*) sustav (*system*) javnog poduzeća (*utility*) umjesto (*rather than*) za najbližu (*closest*) elektranu (*plant*) konkretnom (*particular*) objektu (*facility*). Izbjegnuti troškovi prijenosa i distribucije (*avoided transmission and distribution costs*) mogu biti (*may be*) objedinjeni (*aggregated*) preko (*over*) cijelog sustava javnog poduzeća i plaćeni (*paid*) «postrojenju koje

udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) na (*on*) nekoj procijenjenoj (*prorated*) osnovici (*basis*), bez obzira na (*without regard to*) njegovu (*its*) udaljenost (*distance*) od (*from*) središta opterećenja (*load center*).

AGGREGATION: Objedinjavanje

(1) Okupljanje (*consolidation*) određenog (*certain*) broja (*number*) pojedinačnih (*individual*) kupaca (*customers*) u (*into*) neku skupinu (*group*) radi (*for*) pregovaranja o određivanju cijena i/ili uslugama (*negotiating pricing and/or services*) u ime (*on behalf*) članova (*members*) te skupine. Čin (*act*) objedinjavanja može obaviti (*may perform*) neki tržišni posrednik (*marketer*), skupina kupaca, ili (*or*) svaki (*each*) subjekt (*entity*) koji (*which*) djeluje (*acts*) u ime skupine. (2) Postupak (*process*) predviđanja (*forecasting*) potražnje (*demand*) i programiranje (*scheduling*) isporuka (*deliveries*) električne energije (*electric power*) za (*for*) neku skupinu kupaca.

AGGREGATOR: Objedinitelj

Subjekt (*entity*) koji (*which*) združuje (*puts together*) kupce (*customers*) u (*into*) neku stalnu (*permanent*) skupinu (*group*) za (*for*) kupnju (*purchase*) neke usluge (*service*) u (*in*) robi (*commodity*). Vertikalno integrirana javna poduzeća u vlasništvu dioničara (*vertically integrated investor owned utilities*), municipalna javna poduzeća (*municipal utilities*) i seoske (*rural*) zadruge (*cooperatives*) obavljaju (*perform*) tu (*this*) funkciju (*function*) na (*in*) današnjem tržištu električne energije (*today's electric power market*). Drugi (*other*) subjekti, primjerice (*such as*) zadruge kupaca (*buyer cooperatives*) ili (*or*) brokeri (*brokers*), mogli bi obavljati (*could perform*) tu funkciju na nekom restrukturiranom (*restructured*) tržištu električne energije.

AIR COLLECTOR: Zračni kolektor

Srednjotemperaturni (*medium-temeperature*) kolektor (*collector*) koji se pretežito (*predominantly*) koristi (*used*) za (*for*) grijanje prostora (*space heating*), koji upotrebljava (*using*) pumpani (*pumped*) zrak (*air*) kao (*as*) medij za prenošenje topline (*heat-transfer medium*).

AIR CONDITIONER: Uređaj za kondicioniranje zraka

Uređaj (*device*) za (*for*) kondicioniranje zraka (*air conditioning*) u (*in*) nekom unutarnjem (*interior*) prostoru (*space*). Sobni (*room*) uređaj za kondicioniranje zraka je (*is*) jedinica (*unit*) namijenjena (*designed*) za montiranje (*to mount*) na (*to*) zid (*wall*) ili (*or*) sobni prozor (*room window*) za isporučivanje (*to deliver*) kondicioniranog zraka (*conditioned air*) bez (*without*) kanala (*ducts*). Pojedinačni (*individual*) uređaj za kondicioniranje zraka sastoji se od (*consists of*) jednog ili više (*one or more*) sklopova (*assemblies*) koji (*that*) većinom (*usually*) sadrže (*include*) isparivač (*evaporator*) ili rashlađivač sa spiralnim cijevima (*cooling coil*), kombinaciju (*combination*) kompresora (*compressor*) i kondenzatora (*condenser*) te eventualno (*eventually*) neke grijaće (*heating*) aparature (*apparatus*). Centralni (*central*) uređaj za kondicioniranje zraka namijenjen za dobavljanje (*to supply*) kondicioniranog zraka iz (*from*) neke centralne jedinice (*central unit*) za čitavu (*entire*) kuću (*house*) s (*with*) ventilatorima (*fans*) i kanalima.

AIR CONDITIONING: Kondicioniranje zraka

Regulacija (*control*) kvalitete (*quality*), količine (*quantity*) i temperature-vlažnosti (*temperature-humidity*) zraka (*air*) u (*in*) nekom unutarnjem (*interior*) prostoru (*space*).

AIR CONDITIONING CYCLING PROGRAM: Ciklički program kondicio-niranja zraka

Program upravljanja na strani potražnje (*Demand Side Management program*) u (*in*) kojem (*which*) neko javno poduzeće (*utility*) daljinski (*remotely*) regulira (*controls*) kupčevu rashladnu opremu (*customer's cooling equipment*) i povremeno (*periodically*) prekida (*interrupts*) električnu energiju (*electric power*) opremi (*equipment*), tijekom (*during*) razdoblja (*times*) visokih (*high*) potražnji u sustavu (*system demands*).

AIR MONITORING: Nadziranje zraka

Povremeno (*intermittent*) ili (*or*) kontinuirano (*continuous*) ispitivanje (*testing*) zraka (*air*) na (*for*) razine zagađenosti (*pollution levels*).

AIR POLLUTION: Zagađenost zraka/Zagađivanje zraka

(1) Nazočost (*presence*) supstancija (*substances*) u (*in*) atmosferi (*atmosphere*), osobito (*particularly*) onih (*those*) koje (*that*) se ne javljaju (*do not occur*) na prirodan način (*naturally*). Te (*these*) supstancije su (*are*) uglavnom (*generally*) onečišćivači (*contaminants*) koji bitno (*substantially*) mijenjaju (*alter*) ili (*or*) degradiraju (*degrade*) kvalitetu (*quality*) atmosfere. Termin (*term*) se često (*often*) upotrebljava (*used*) za identificiranje (*to identify*) nepoželjnih (*undesirable*) supstancija koje proizvede (*produced by*) neko ljudsko djelovanje (*human activity*), to jest (*that is*), zagađenost zraka nastala utjecanjem ljudskih bića na prirodu (*anthropogenic air pollution*). (2) Zagađivanje zraka većinom (*usually*) označuje (*designates*) skupljanje (*collection*) supstancija koje štetno (*adversely*) utječe na (*affects*) ljudsko zdravlje (*human helth*), životinje (*animals*) i biljke (*plants*), razara (*deteriorates*) materijale (*structures*), ometa (*interferes with*) društvene odnose (*commerce*) ili ometa uživanje života (*enjoyment of life*).

AIR POLLUTION CONTROL: Ograničavanje zagađivanja zraka

Proces (*process*) nastojanja (*attempting*) da se ograniči (*to limit*) količina (*amount*) zagađivanja zraka (*air pollution*) s pomoću (*by*) reguliranja (*regulating*) emisije (*emission*) zagađivača (*pollutants*) ili (*or*) njihovih (*their*) prethodnika (*precursors*). Strategije ograničavanja (*control strategies*) su (*are*) alternativne (*alternative*) dugoročne (*long-term*) politike (*policies*) koje (*that*) bi mogle (*could*) smanjiti (*reduce*) zagađenost zraka, kao što je (*as*) plansko (*projected*) primjenjivanje (*using*) modeliranja kvalitete zraka (*air-quality modeling*). Za (*for*) primarne zagađivače (*primary pollutants*), primjerice (*such as*) sumporni dioksid (*sulfur dioxide*), strategije ograničavanja sastoje se od (*include*) spaljivanja (*burning*) čišćega (*cleaner*) niskosumpornog ugljena (*low-sulfur coal*), ispiranja (*scrubbing*) sumpornog dioksida iz (*from*) produkta izgaranja (*combustion products*) prije (*before*) njihovog puštanja (*releasing them*) u (*into*) atmosferu (*atmosphere*) ili prelaženja (*changing*) na (*to*) alternativna (*alternative*) goriva (*fuels*) ili procese (*processes*). Za sekundarne zagađivače (*secondary pollutants*), primjerice ozon (*ozone*), koji se ne emitiraju (*are not emitted*) izravno (*directly*) nego (*but*) se stvaraju (*are created*) u (*in*) nižim slojevima atmosfere (*lower atmosphere*) kroz (*by*) neku složenu seriju (*complex series*) kemijskih (*chemical*) i fotokemijskih (*photocemical*) reakcija (*reactions*) koje obuhvaćaju (*involving*) NOx i hlapljive (*volatile*) ugljikovodike (*hydrocarbons*), ograničavanje (*control*) se postiže (*is achieved*) s pomoću (*by*) mijenjanja (*changing*) emisija jednog (*one*) ili oba (*both*) primarna reagensa (*primary reactants*).

AIR QUALITY: Kvaliteta zraka

Stupanj (*degree*) do (*to*) kojega (*which*) se zrak (*air*) zagadi (*is polluted*). Koncentracija (*concentration*) zagađivača koje je proizveo čovjek (*man-produced pollutants*) koja bi se trebala dopustiti (*should be permitted*) u (*in*) atmosferi (*atmosphere*).

AIR QUALITY CONTROL: Kontrola kvalitete zraka

Mjerenje (*measurement*) koncentracija zagađenosti okolišnog zraka (*ambient air-pollution concentrations*) radi utvrđivanja (*in order to determine*) ima li problema (*whether there is problem*) u (*in*) nekoj određenoj (*given*) regiji (*region*).

ALCOHOL: Alkohol

Skupina (*group*) organskih (*organic*) spojeva (*compounds*) koji se sastoje (*consisting*) od (*of*) ugljika (*carbon*), vodika (*hydrogen*) i kisika (*oxygen*). Neki molekularni niz (*series of molecules*) sastavljen (*composed*) od nekog ugljikovodika (*hydrocarbon*) i neke hidroksilne (*hydroxyl*) skupine (*group*) koja obuhvaća (*including*) metanol (*methanol*), etanol (*ethanol*), izopropilni alkohol (*isopropyl alcohol*) i drugo (*other*).

ALCOHOL FUELS: Alkoholna goriva

Vrsta (*type*) tekućih (*liquid*) kemikalija (*chemicals*) koje sadržavaju (*containing*) određene (*certain*) kombinacije (*combinations*) vodika (*hydrogen*), ugljika (*carbon*) i kisika (*oxygen*) i mogu se rabiti (*can be used*) kao (*as*) goriva (*fuels*).

ALKALINE FUEL CELL (AFC): Alkalijski gorivni članak

Gorivni članak (*fuel cell*) vrste (*type*) vodik (*hydrogen*)/kisik (*oxygen*) u (*in*) kojemu (*which*) je (*is*) elektrolit (*electrolyte*) koncentrirani (*concentrated*) kalijev hidroksid (*calium hydroxyd*) (KOH) a hidroksidni ioni (*hydroxyd-ions*) (OH^-) prenose se (*are transported*) s (*from*) katode (*cathode*) na (*to*) anodu (*anode*). Radna temperatura (*temperature of operation*) može varirati (*may vary*) od (*from*) 120 °C do (*to*) približno (*approximately*) 250 °C, ovisno o (*depending on*) koncentraciji (*concentration*) elektrolita.

Reakcija na anodi (*anode reaction*): $H_2 + 2\ OH^- \rightarrow 2\ H_2O + 2e^-$

Reakcija na katodi (*cathode reaction*): $1/2\ O_2 + H_2O + e^- \rightarrow 2\ OH^-$

Sveukupna reakcija (*overall reaction*): $H_2 + 1/2\ O_2 \rightarrow H_2O$

ALL-EVENTS CONTRACTS: Ugovori za sve slučajeve

Ugovori za prodaju (*sales contracts*) ili (*or*) za (*for*) transportiranje (*transport*) koji zahtijevaju (*requiring*) da kupac (*customer*) preuzme (*to take*) ili da plati (*to pay*) ugovorene (*contracted*) volumene (*volumes*) ili usluge (*services*), čak i ako (*even if*) je (*is*) prodavatelj (*seller*) nesposoban (*unable*) za isporučivanje (*to deliver*), bez obzira (*regardless of*) čija (*whose*) je krivnja (*fault*) za taj propust (*failure*). Također (*also*) poznati kao (*called*) «*hell or high-water contracts*» (ugovori za smak svijeta).

ALLOWABLE: Dopušteni kapacitet proizvodnje

Maksimalni (*maximum*) volumen (*volume*) dopušten (*permitted*) da (ga) proizvede (*to produce*) određeno (*certain*) polje (*field*), zakupljeno područje (*lease*) ili (*or*) bušotina (*well*).

ALLOWABLE COSTS: Dopustivi troškovi

Poslovni rashodi (*business expenses*) dopustivi (*allowable*) kao (*as*) operativni troškovi (*operating costs*) i zbog toga (*therefore*) se zaračunavaju (*are charged*) kupcima (*customers*). Drugi (*other*) operativni troškovi mogu se zaračunati (*may be charged*) dioničarima kompanije (*company shareholders*).

ALLOWABLE EMISSIONS: Dopustive emisije

Intenzitet emisija (*emissions rate*) nekog stacionarnog izvora (*stationary source*) koji se izračunava (*calculated*) s pomoću (*by*) korištenja (*using*) maksimalne (*maximum*) nazivne snage (*rated capacity*) izvora (osim ako */unless/* nije */is/* izvor podvrgnut */subject/* ograničenjima */limits/* nametnutim na federalnoj razini */federally enforceable/* koja */that/* ograničavaju */restrict/* stupanj iskorištenja */operating rate/* ili */or/* sate rada */hours of operation/* ili oboje */both/*) i sljedećih (*following*) najstrožih (*most stringent*) kriterija (*criteria*): primjenjivih (*applicable*) vladinih (*governmental*) standarda (*standards*), primjenjivog ograničavanja emisija (*emissions limitation*), uključujući (*including*) i one (*those*) kojima će trebati udovoljiti na neki budući datum (*with a future compliance date*) ili intenziteta emisija (*emissions rate*) koji se specificira (*is specified*) kao (*as*) uvjet za dozvolu (*permit condition*) nametnut na federalnoj razini, uključujući i one kojima će trebati udovoljiti na neki budući datum.

ALLOWANCE FOR FUNDS USED DURING CONSTRUCTION (AFUDC): Naknada za novčana sredstva utrošena tijekom građenja

Nenovčana (*non-cash*) računovodstvena (*accounting*) konvencija (*convention*) reguliranih javnih poduzeća (*regulatory utilities*). Aktivnosti građenja (*construction activities*) mogu se financirati (*may be financed*) iz (*from*) interno (*internally*) stvorenih (*generated*) novčanih sredstava (*funds*) (prvenstveno */primarily/* iz zadržane zarade */retained earnings/* u (*in*) poslovanju */business/*) ili (*or*) iz novčanih sredstava koja se osiguraju (*provided*) iz (*by*) drugih (*other*) vanjskih (*external*) izvora (*sources*) (dugoročna */long-term/* i kratkoročna */short-term/* zaduživanja */debts/*). Naknada za novčana sredstva utrošena tijekom građenja se određuje (*is intended*) radi priznavanja (*to recognize*) troškova (*costs*) novčanih sredstava namijenjenih (*dedicated*) za (*for*) aktivnosti građenja (*construction activities*) tijekom (*during*) razdoblja građenja (*construction period*). Da se dođe (*to arrive*) do (*at*) naknade, uobičajena (*common*) proceduralna (*procedural*) metoda (*method*) primjenjuje (*uses*) formulu (*formula*) temeljenu (*based*) na (*on*) pretpostavci (*assumption*) da (*that*) je (*is*) kratkoročno zaduženje prvi (*first*) izvor novčanih sredstava za građenje (*construction funds*). Budući da (*as*) je (*is*) neka elektrana (*plant*) javnog poduzeća podvrgnuta (*subject*) deprecijaciji (*depreciation*), naknada za novčana sredstva utrošena tijekom građenja vraća se (*is recovered*) u (*in*) obliku (*form*) deprecijacije od (*from*) tarifnih kupaca (*ratepayers*) tijekom (*during*) vijeka uporabe (*service life*) elektrane na (*to*) koju (*which*) se ona primjenjuje (*it applies*).

ALTERNATE FIRM RECEIPT/DELIVERY POINT: Alternativno stalno mjesto preuzimanja/isporuke

Stalno (*firm*) mjesto (*point*) preuzimanja (*receipt*) ili (*or*) isporuke (*delivery*), koje ne uključuje (*not including*) primarna (*primary*) mjesta određena (*designated*) u (*in*) nekom ugovoru o plinu (*gas contract*), na (*at*) kojemu (*which*) neki stalni špediter (*shipper*) može rasporediti (*may schedule*) preuzimanje ili isporuku prirodnog plina (*natural gas*) s (*with*)

nekim pravom prvenstva (*priority*) iznad (*above*) onoga (*that*) iz (*of*) prekidive opskrbe (*interruptible service*).

ALTERNATING CURRENT (AC): Izmjenična struja

Periodična (*periodic*) struja (*current*), čija (*whose*) srednja (*average*) vrijednost (*value*) za vrijeme (*over*) jedne (*one*) periode (*period*) je (*is*) nula (*zero*). Ukoliko nije (*unless*) izrazito (*distincly*) drugačije navedeno (*specified otherwise*), termin (*term*) se odnosi (*refers*) na (*to*) struju koja (*that*) mijenja (*reverses*) svoj (*its*) smjer (*direction*) u (*at*) vremenskim intervalima (*intervals of time*) koji se pravilno (*regurarly*) izmjenjuju (*recurring*) i ima (*has*) naizmjenično (*alternately*) pozitivne (*positive*) i negativne (*negative*) vrijednosti. Gotovo (*almost*) sva (*all*) javna poduzeća (*utilities*) proizvode (*generate*) izmjeničnu struju (*alternating current* ili */or/ AC*) jer (*because*) se lako (*easily*) može transformirati (*can be transformed*) na (*to*) više (*higher*) ili niže (*lower*) napone (*voltages*).

ALTERNATING CURRENT DISTRIBUTION: Distribucija izmjenične struje

Dobava (*supply*) električne energije (*electrical energy*) iz (*from*) jedne ili više (*one or more*) glavnih (*major*) prihvatnih (*receiving*) transformatorskih podstanica (*substations*) do (*to*) točke (*point*) krajnje potrošnje (*ultimate utilization*). Energija (*energy*) se uglavnom (*generally*) dobavlja (*is supplied*) na (*at*) naponu (*voltage*) kojim se mogu izravno (*directly*) koristiti (*can be utilized by*) veliki (*large*) rotacijski strojevi (*rotating machinery*) a transformatori za sniženje napona (*step-down transformers*) se koriste (*are utilized*) za sniženje (*to reduce*) napona za (*for*) većinu (*most*) potrošnje (*utilization*) u (*in*) poslovnom (*commercial*) ili (*or*) stambenom (*residential*) sektoru (*sector*).

ALTERNATING CURRENT GENERATOR: Generator izmjenične struje

Generator (*generator*) za (*for*) proizvodnju (*generation*) električne energije izmjenične struje (*alternating current electric energy*).

ALTERNATING CURRENT TRANSMISSION: Prijenos izmjenične struje

Prijenosne mreže (*transmission grids*) izmjenične struje (*AC*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) međusobno povezuju (*interconnect*) rasklopna postrojenja (*switchgears*) na lokacijama (*on-sites*) elektrana (*generating stations*) poznata kao (*called*) «*switchyards*» (rasklopna postrojenja elektrana) s (*with*) distribucijskim transformatorskim podstanicama (*distribution substations*). Njih većinom (*usually*) čine (*they are made of*) prijenosni vodovi (*transmission lines*) takozvanog (*so called*) glavnog prijenosa (*main transmission*) koji (*that*) međusobno povezuju rasklopna postrojenja elektrana i transformatorske podstanice prijenosne mreže (*transmission substations*) i većinom rade (*operate*) na (*at*) višim (*higher*) prijenosnim naponima (*transmission voltages*) (69; 138; 220; 345; 500 i 750 kV) te prijenosni vodovi takozvanog podprijenosa (*sub transmission*), koji povezuju transformatorske podstanice prijenosne mreže i distribucijske transformatorske podstanice i obično rade na nižim (*lower*) prijenosnim naponima (13,8 */13.8/*; 23; 34,5 */34.5/*; 69 i 138 kV). Rasklopna postrojenja elektrana su (*are*) takozvane točke primarne transformacije (*primary transformation points*) jer (*because*) se u njima (*them*) obavlja (*is made*) primarna (*primary*) transformacija napona (*voltage transformation*) i to njegovog (*its*) povišenja (*increase*) s (*from*) napona (*voltages*) generatora (*generator*) na (*to*) konkretne (*particular*) napone prijenosnih vodova. To (*this*) se

obavlja s pomoću (*by*) uzlaznih transformatora (*step-up transformers*). U trasformatorskim podstanicama prijenosne mreže obavljaju se prva (*first*) sniženja napona (*voltage reductions*) s pomoću silaznih transformatora (*step-down transformers*). Kako (*as*) su (*are*), počevši (*beginning*) s (*with*) ovima (*these*), sve (*all*) ostale (*other*) transformatorske stanice (*transformer stations*) u (*on*) električnom sustavu (*electric system*) takozvane točke sekundarne transformacije (*secondary transformation points*) i u njima se obavljaju isključivo (*only*) sniženja napona, sve (*all*) redom (*successively*) nose (*bear*) pefiks (*prefix*) «*sub-*» (pod-).

ALTERNATIVE DELIVERY PROCEDURE (ADP): Alternativni postupak isporuke

Odredba u nekom «*futures*» ugovoru (*futures contract provision*) po (*in*) kojoj (*which*) kupci (*buyers)* i prodavatelji (*sellers*) preuzimaju i isporučuju (*make and take delivery*) na temelju (*under*) odredbi i uvjeta (*terms and conditions*) koji se razlikuju (*differ*) od (*from*) onih (*those*) koji se nametnu (*imposed*) u (*in*) «*futures*» ugovoru (*futures contract*).

ALTERNATIVE FUEL: Alternativno gorivo

Prema (*according to*) odredbama (*stipulations*) «*Energy Information Administration*» ili (*or*) «*EIA*» (Uprave za izvješćivanje o energiji), institucije (*institution*) u sastavu (*within*) «*U.S. Department of Energy*» ili «*DoE*» (Američkog Ministarstva za energiju), alternativna goriva mogu obuhvaćati (*can include*) metanol (*methanol*), denaturalizirani etanol (*denatured ethanol*) i druge (*other*) alkohole (*alcohols*), mješavine goriva (*fuel mixtures*) koje sadrže (*containing*) 85 posto (*percent*) ili (*or*) više (*more*) volumnog udjela (*by volume*) metanola, denaturalizirane etanole i druge alkohole s (*with*) benzinima (*gasolines*) ili drugim gorivima (*fuels*); komprimirani prirodni plin (*compressed natural* gas ili *CNG*), ukapljeni prirodni plin (*liquefied natural gas* ili *LNG*), ukapljeni naftni plin (*liquefied petroleum gas* ili *LPG*) (propan /*propane/*), vodik (*hydrogen*), tekuća goriva dobivena iz ugljena (*coal-derived liquid fuels*), nealkoholna goriva (*fuels other than alcohol*) koja se dobiju (*derived*) iz (*from*) bioloških (*biological*) tvari (*materials*), uključujući (*including*) biogoriva (*biofuels)* kao što je (*such as*) dizel-gorivo iz soje (*soy-diesel fuel*), te električnu energiju (*electricity*) iz solarne energije (*solar energy*). Također (*also*) bilo koje (*any*) drugo gorivo koje (*which*) u biti (*substantially*) nije (*is not*) nafta (*petroleum*) a koje bi donijelo (*would yeald*) bitne (*substantial*) koristi za energetsku sigurnost (*energy security benefits*) i bitne koristi za okoliš (*environmental benefits*).

ALTERNATIVE FUEL CAPABILITY: Mogućnost uporabe alternativnih goriva

Mogućnost (*ability*) bilo kojeg (*any*) potrošača (*user*), primjerice (*such as*) nekog industrijskog postrojenja (*industrial facility*), da rabi (*to use*) više od jednog (*more than one*) goriva (*fuel*), bez obzira jesu li ili nisu (*whether or not*) uređaji (*facilities*) za (*for*) takvu (*such*) namjenu (*use*) stvarno (*actually*) instalirani (*have been installed*).

ALTERNATIVE-FUEL VEHICLE: Vozilo na alternativna goriva

Vozilo (*vehicle*) ili (*either*) koje konstruira (*designed by*) i koje proizvede (*manufactured by*) neki proizvođač (*manufacturer*) originalne opreme (*original equipment*) ili (*or*) neko preinačeno (*converted*) vozilo koje se konstruira (*designed*) da radi (*to operate*) ili (*either*) u (*in*) režimima na dvojno gorivo (*dual-fuel modes*), režimima na različita goriva (*flexible-fuel*

modes) ili (*or*) namjenskim režimima (*dedicated modes*) na (*on*) goriva (*fuels*) koja nisu (*other than*) benzin (*gasoline*) ili (*or*) dizel (*diesel*). To (*this*) ne obuhvaća (*does not include*) neko konvencionalno (*conventional*) vozilo koje (*that*) je (*is*) ograničeno (*limited*) na (*to*) rad (*operation*) na namiješana (*blended*) ili (*or*) reformulirana (*reformulated*) benzinska goriva (*gasoline fuels*).

AMBIENT CONDITIONS: Okolišni uvjeti

Vanjski (*outside*) vremenski uvjeti (*weather conditions*) koji uključuju (*including*) temperaturu (*temperature*), vlažnost (*humidity*) i barometarski (*barometric*) tlak (*pressure*). Okolišni uvjeti mogu utjecati (*may influence*) na (*to*) raspoloživu snagu (*available capacity*) elektrane (*power plant*).

AMBIENT TEMPERATURE: Okolišna temperatura

(1) Temperatura zraka (*air temperature*) koji okružuje (*surrounding*) opremu (*equipment*). Ona (*it*) se većinom (*usually*) izražava (*is expressed*) u (*in*) Fahrenheitima (*Fahreinheit*), kada se odnosi na (*when reffering to*) strojeve (*engines*) i mehaničku opremu (*mechanical equipment*) a u Celzijima (*Celsius*), kada se odnosi na električnu opremu (*electrical equipment*). (2) Prosječna (*average*) ili (*or*) srednja (*mean*) temperatura okolnog zraka (*surrounding air temperature*). (3) Temperatura okolnog medija (*surrounding medium temperature*), primjerice (*such as*) plina (*gas*) ili tekućine (*liquid*), koji/koja (*which*) dolazi (*comes*) u (*into*) kontakt (*contact*) s (*with*) nekom aparaturom (*apparatus*).

AMERICAN NATIONAL STANDARDS INSTITUTE (ANSI): Američki institut za nacionalne standarde

Koordinancijska organizacija (*coordinating organisation*) za (*for*) američki federalni sustav nacionalnih standarda (*U.S. federated national standards system*). «*ANSI*» savez (*federation*) se sastoji (*consists*) od (*of*) 1.400 (*1,400*) institucionalnih (*institutional*) i međunarodnih (*international*) članova (*members*) iz (*of*) kompanija (*companies*), organizacija (*organizations*) i vladinih agencija (*government agencies*).

AMERICAN OPTION: Američka opcija

Ugovor o opcijama (*options contract*) koji (*that*) može biti izvršen (*may be exercised*) u (*at*) bilo koje (*any*) vrijeme (*time*) prije (*prior to*) isteka (*expiration*) ugovora (*contract*).

AMORTIZATION: Amortizacija

(1) Otplaćivanje (*paying off*) duga (*debt*) u (*in*) redovnim (*regular*) ratama (*installments*) tijekom (*during*) nekog vremenskog razdoblja (*period of time*). (2) Odbijanje (*deduction*) kapitalnog izdatka (*capital expenditure*) tijekom nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja. Slična (*similar*) deprecijaciji (*depreciation*), to (*this*) je (*is*) metoda mjerenja (*measuring method*) «trošenja» («*consumption*») vrijednosti (*value*) dugotrajne imovine (*long-term assets*) kao što su (*such as*) oprema (*equipment*) ili (*or*) zgrade (*buildings*).

AMPERE: Amper

Jedinica za mjerenje (*unit of measurement*) električne struje (*electrical current*). Iznos (*amount*) struje (*current*) koja (*that*) teče (*flows*) kroz (*through*) neki strujni krug (*circuit*) pri (*at*) elektromotornoj sili (*electromotive force*) od (*of*) jednog (*one*) volta (*volt*) i pri otporu

(*resistance*) od jednog oma (*ohm*). Ona (*it*) je (*is*) proporcionalna (*proportional*) količini (*quantity*) elektrona (*electrons*) koji protječu (*flow*) kroz neki vodič (*conductor*) preko (*past*) određene (*certain*) točke (*point*) u (*in*) jednoj sekundi (*second*). Jedinična struja (*unit current*) koja se proizvede (*produced*) u nekom strujnom krugu s pomoću (*by*) jednog volta koji djeluje (*acting*) kroz (*across*) neki otpor od jednog oma. Simbol (*symbol*) je A.

ANCILLARY SERVICES: Dopunske usluge

Usluge u međusobno povezanim pogonima (*Interconnected Operations Services*) koje identificira (*identified by*) «*FERC*» («*Order No.888*» /Uredba broj 888/ izdana /*issued*/ 24. travnja 1996. /*April 24, 1996*/), kao (*as*) nužne (*necessary*) za obavljanje (*to effect*) prijenosa (*transfer*) električne energije (*electricity*) između (*between*) subjekata (*entities*) koji kupuju (*purchasing*) i koji prodaju (*selling*) i koje (*which*) davatelj usluge prijenosa (*transmission service provider*) mora uključiti (*must include*) u (*in*) tarifni sustav za slobodni pristup prijenosu (*open access transmission tariff*).

ANNUAL EFFECTS: Godišnji efekti

Ukupni (*total*) efekti (*effects*) u (*in*) potrošnji energije (*energy use*) (procijenjenoj /*measured*/ u kilovatsatima /*kilowatt-hours*/) i vršnom opterećenju (*peak load*) (procijenjenom u kilovatima /*kilowatts*/) kod (*by*) svih (*all*) sudionika (*participants*) u programima (*programs*) upravljanja na strani potražnje (*demand side management* ili /*or*/ *DSM*) koji (*that*) se ostvaruju (*are in effect*) tijekom (*during*) nekog određenog (*given*) razdoblja (*period*).

ANNUAL FUEL UTILIZATION EFFICIENCY (AFUE): Godišnja efikasnost iskorištenja goriva

Mjerilo (*measure*) sezonske (*seasonal*) ili (*or*) godišnje (*annual*) efikasnosti (*efficiency*) peći za grijanje (*heating furnace*) ili kotla (*boiler*) u (*in*) nekom stambenom objektu (*residence*). Ono (*it*) uzima u obzir (*takes into account*) ciklički (*cyclic*) isprekidani pogon (*on/off operation*) i popratne (*accompanying*) energetske gubitke (*energy losses*) grijaćeg elementa (*heating unit*) kako (*as*) ono (*it*) reagira (*responds*) na (*to*) promjene (*changes*) u opterećenju (*load*), na (*to*) koje (*which*) jedna za drugom (*in turn*) utječu (*are affected by*) promjene vremena (*weather*) i reguliranja (*controls*) ukućana (*occupants*).

API

***American Petroleum Institute*: Američki institut za naftu**

Glavno (*primary*) američko strukovno udruženje naftne industrije (*U.S. oil industry trade association*) sa sjedištem (*based*) u (*in*) Washingtonu D.C. «*API*» provodi (*conducts*) istraživanja (*researchs*) i utvrđuje (*sets*) tehničke standarde (*technical standards*) za (*for*) industrijsku opremu (*industry equipment*) i proizvode (*products*) od (*from*) ušća bušotine (*wellhead*) do (*to*) maloprodajnog tržišta (*retail outlet*). On također (*also*) sastavlja (*compiles*) statistiku (*statistics*) koja (*that*) se cijeni (*are regarded*) kao (*as*) mjerilo vrijednosti u (toj) industriji (*industry benchmark*).

API GRAVITY: «*API*» specifična težina

Mjera «*API*»-ja (*American Petroleum Institute measure*) za (*of*) specifičnu težinu (*specific gravity*) sirove nafte (*crude oil*) ili (*or*) kondenzata (*condensate*) u (*in*)

stupnjevima (*degrees*). Proizvoljna ljestvica (*arbitrary scale*), koja pokazuje (*expressing*) specifičnu težinu (*gravity*) ili (*or*) gustoću (*density*) tekućih (*liquid*) naftnih proizvoda (*petroleum products*). Mjerna skala (*measuring scale*) se kalibrira (*is calibrated*) u (*in*) stupnjevima «*API*»-ja (*degrees API*). Što je viša (*the higher*) «*API*» specifična težina to je lakša (*the lighter*) smjesa (*compound*). Lagane (*light*) sirove nafte (*crude oils*) uglavnom (*generally*) prelaze (*exceed*) 38 stupnjeva «*API*» a kao (*as*) teške (*heavy*) sirove nafte se uobičajeno (*commonly*) označuju (*are labeled*) sve (*all*) sirove nafte s (*with*) «*API*» specifičnim težinama od (*of*) 22 stupnja ili niže (*below*). Srednje (*intermediate*) sirove nafte padaju (*fall*) u (*in*) raspon (*range*) od (*of*) 22 do (*to*) 38 stupnjeva «*API*» specifične težine.

APPA

***American Public Power Assotiation*: Američko udruženje javnih poduzeća za električnu energiju**

Strukovno udruženje (*trade association*) elektroenergetskih subjekata (*power entities*) u javnom vlasništvu (*publicly-held*).

APPLIANCE (ELECTRIC/DOMESTIC/HOUSEHOLD): Kućanski aparat

Uređaj (*device*) većinom (*usually*) na električni pogon (*electricity-driven*), koji se primjenjuje (*used*) za obavljanje (*to perform*) neke određene (*particular*) funkcije (*function*). Primjeri (*examples*) uobičajenih (*usual*) kućanskih aparata su (*are*) hladnjaci (*refrigerators*), perilice rublja (*clothes washers*) i perilice posuđa (*dishwashers*), klasične (*conventional*) pećnice (*ovens*) i mikrovalne pećnice (*microwave ovens*), ovlaživači (*humidifiers*) i sušila (*dehumidifiers*), tosteri (*toasters*), radio aparati (*radio sets*) i televizijski aparati (*television sets*). **Opaska (*note*)**: Kućanski aparati su (*are*) većinom autonomni (*self-contained*) glede (*regarding*) obavljanja (*performing*) svojih (*their*) funkcija (*functions*) Prema tome (*thus*) se oprema (*equipment*), primjerice (*such as*) sustavi (*systems*) centralnog grijanja (*central heating*) i kondicioniranja zraka (*air conditioning*) te grijači vode (*water heaters*), koji (*which*) se priključuju (*are connected*) na (*to*) razvodne instalacije (*distribution systems*) bitne (*inherent*) za (*to*) njihove (*their*) namjene (*purposes*), ne smatra (*is not considered*) kućanskim aparatima.

APPRAISAL WELL: Ocjenska bušotina

Bušotina (*well*) izbušena (*drilled*) kao (*as*) dio (*part*) programa ocjenskog bušenja (*appraisal drilling program*) koji se provodi (*being performed*) radi određivanja (*to determine*) fizičkog (*physical*) opsega (*extent*), zaliha (*reserves*) i mogućeg (*possible*) kapaciteta proizvodnje (*production rate*) nekoga polja (*field*).

ARBITRAGE: Arbitraža

Istovremena (*simultaneous*) kupnja (*purchase*) jedne (*one*) robe (*commodity*) uz (*against*) prodaju (*sale*) neke druge (*another*) u svrhu profitiranja (*in order to profit*) od (*from*) kolebanja (*fluctuations*) u (*in*) uobičajenim (*usual*) odnosima cijena (*price relationships*). Varijante (*variations*) uključuju (*include*) istovremenu kupnju i prodaju različitih (*different*) mjeseca isporuke (*delivery months*) iste (*same*) robe istog mjeseca isporuke, ali (*but*) različitih razina kvalitete (*grades*) iste robe i različitih roba.

AREA CONTROL ERROR (ACE): Područna regulacijska pogreška

Trenutačna (*instantaneous*) razlika (*difference*) između (*between*) stvarne (trenutačne) međusobne razmjene (*actual interchange*) i predviđene međusobne razmjene (*scheduled interchange*) električne energije (*electricity*), koja uzima u obzir (*taking into account*) posljedice (*effects*) odstupanja frekvencije (*frequency bias*).

AREA SUPPLEMENTARY CONTROL: Područna dopunska regulacija

Ručna (*manual*) ili (*or*) automatska (*automatic*) regulacija (*control*) područnog generatora (*area generator*) s pomoću (*through*) regulatora brzine (*speed governor*) kao (*as*) odziv (*response*) na (*to*) promjene (*changes*) frekvencije sustava (*system frequency*), opterećivanja (*loading*) spojnog voda (*tie-line*) ili međusobnih (*mutual*) odnosa (*relationships*) radi održavanja (*to maintain*) zadane (*scheduled*) frekvencije sustava i/ili (*and/or*) uspostavljene (*achieved*) neto (*net*) međusobne razmjene (*interchange*) s (*with*) drugim (*other*) regulacijskim područjima (*control areas*) unutar (*within*) prethodno utvrđenih (*predetermined*) granica (*limits*).

AREA TIE LINE: Spojni vod između (regulacijskih) područja

Prijenosni vod (*transmission line*) koji povezuje (*connecting*) dva (*two*) regulacijska područja (*control areas*).

ARRAY: Solarna baterija

Bilo koji (*any*) broj (*number*) solarnih fotonaponskih modula (*solar photovoltaic modules*) ili (*or*) solarnih toplinskih kolektora (*solar thermal collectors*) ili reflektora (*reflectors*) koji se spoje zajedno (*connected together*) radi dobavljanja (*to provide*) električne (*electrical*) ili toplinske (*thermal*) energije (*energy*).

AS-AVAILABLE CAPACITY: Snaga prema raspoloživosti

Također (*also*) poznata kao (*called*) energija prema raspoloživosti (*as-available energy*). Električna energija (*electricity*) koju (*that*) dobavlja (*is provided by*) neko «postrojenje koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) nekom javnom poduzeću (*utility*) kada ona postane (*as it becomes*) raspoloživa (*avilable*) umjesto (*rather than*) u (*at*) prethodno dogovorenim (*prearranged*) vremenima (*times*) i u (*in*) prethodno dogovorenim količinama (*quantities*).

AS-AVAILABLE ENERGY: Energija prema raspoloživosti

Također (*also*) poznata kao (*called*) snaga prema raspoloživosti (*as-available capacity*). Električna energija (*electricity*) koju (*that*) dobavlja (*is provided by*) neko «postrojenje koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) nekom javnom poduzeću (*utility*) kada ona postane (*as it becomes*) raspoloživa (*available*) umjesto (*rather than*) u (*at*) prethodno dogovorenim (*prearranged*) vremenima (*times*) i u (*in*) prethodno dogovorenim količinama (*quantities*).

AS BILLED: Prema fakturi

Metodologija (*methodology*) kod (*in*) formiranja tarifa za cjevovodno transportiranje prirodnog plina (*natural gas pipeline rate design*) kod koje (*which*) se sve (*all*) naknade (*charges*) koje (*that*) je cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) platio (*paid*) za (*for*) transportiranje (*transportation*), prijelazni troškovi (*transition costs*) itd. (*etc.*), proslijeđuju (*pass through*) njegovim (*its*) kupcima (*customers*) u istom (*same*) obliku (*form*), potraživanju

(*demand*) ili (*or*) robi (*commodity*), s (*by*) kojima su ti (*those*) troškovi (*costs*) bili zaračunati (*were charged*) cjevovodnom transporteru (prirodnog plina).

ASH: Pepeo

(1) Nečistoće (*impurities*) koje se sastoje od (*consisting of*) silicijevog dioksida (*silica*), željeza (*iron*), aluminijevog oksida (*alumina*) i drugih (*other*) negorivih (*incombustible*) tvari (*matter*) koje (*that*) su sadržane (*are contained*) u (*in*) ugljenu (*coal*). Pepeo povećava (*increases*) težinu (*weight*) ugljena, povećava troškove (*costs*) manipulacije (*handling*) i može štetno utjecati na (*can affect*) njegove (*its*) gorive karakteristike (*burning characteristic*). Sadržaj pepela (*ash content*) se mjeri (*is measured*) kao (*as*) neki težinski postotak (*percent by weight*) ugljena na (*on*) zaprimljenoj (*as received*) osnovi (*basis*) ili (*or*) na suhoj (*dry*) osnovi. (2) Negoriva tvar koja preostaje (*is left*) nakon (*after*) izgaranja (*combustion*) goriva (*fuel*).

ASIAN OPTION: Azijska opcija

Opcija (*option*) čija (*whose*) isplata (*payoff*) ovisi o (*depends on*) prosječnoj (*average*) vrijednosti (*value*) osnovne (*underlying*) imovine (*asset*) u (*at*) specificiranom (*specified*) vremenskom razdoblju (*period of time*). Takve (*such*) vrste (*types*) ugovora o opcijama (*options contracts*) su (*are*) privlačne (*attractive*) jer (*since*) teže (*intend*) koštati (*to cost*) manje nego (*less than*) uobičajene (*usual*) američke opcije (*american options*).

ASK OR ASK PRICE: Tražena prodajna cijena

Cijena (*price*) koju (*that*) je prodavatelj (*seller*) voljan (*is willing*) prihvatiti (*to accept*) za (*for*) vrijednosnicu (*security*). Ponekad (*sometimes*) poznata kao (*called*) «*offer price*». Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*bid price*» (nuđena kupovna cijena).

ASPHALT-BASE CRUDE OIL: Sirova nafta s asfaltnom bazom

Sirova nafta (*crude oil*) s (*with*) visokim (*high*) sadržajem (*content*) naftenskih (*naphtenic*) spojeva (*compounds*), primjerice (*such as*) asfalteni (*asphaltenes*). Sirova nafta s asfaltnom bazom je (*is*) također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) sirova nafta s naftenskom bazom (*naphtene-base crude oil*) kada (*when*) je sadržaj parafinskog voska (*paraffin wax*) nizak (*low*).

ASSET: Aktiva, imovina

Svaki (*any*) ekonomski (*economic*) resurs (*resource*), materijalan (*tangible*) ili (*or*) nematerijalan (*intangible*), u vlasništvu (*owned by*) neke korporacije (*corporation*) ili pojedinca (*individual*) koji (*that*) ima (*has*) ekonomsku vrijednost (*value*) za (*for*) svoga (*its*) vlasnika (*owner*). Neki (*some*) primjeri (*examples*): gotovina (*cash*), potraživanja od kupaca (*accounts receivable*), zalihe (*inventory*), nekretnine (*real estate*) i vrijednosnice (*securities*).

ASSET VALUE: Vrijednost imovine

Prilagođena (*adjusted*) kupovna cijena (*purchase price*) imovine (*asset*) uvećana (*increased*) za (*for*) sve (*all*) troškove (*costs*) nužne (*necessary*) radi pripreme (*to prepare*) za njeno (*its*) korištenje (*use*).

ASSETS: Sredstva za rad

Proizvodni resursi neke firme (*a firm's productive resources*).

ASTM

Kratica (*abbreviation*) za (*for*) «*American Society for Testing and Materials*» (Američko udruženje za ispitivanje i materijale) koje (*which*) je (*is*) odgovorno (*responsible*) za (*for*) izdavanje (*issue*) mnogih (*many*) standardnih (*standard*) metoda (*methods*) koje (*that*) se primjenjuju (*are used*) u (*in*) energetskoj industriji (*energy industry*).

ASYNCRONOUS: Asinkroni

Nije u sinkronizmu (*not in sync*). Većinom (*usually*) se odnosi (*refers*) na (*to*) rotacijsku opremu (*rotating equipment*) koja (*which*) proizvodi (*generates*) električnu energiju (*electric power*) na (*at*) nekoj različitoj (*different*) frekvenciji (*frequency*) od (*than*) elektroenergetske mreže (*electric power grid*). Sinkronizacija (*syncronization*) s (*with*) mrežom (*grid*) se provodi (*is obtained*) s pomoću (*through*) poluvodičkih (*solid state*) pretvarača (*inverters*).

AT-RISK CONDITION: Uz uvjet preuzimanja rizika

Uvjet (*condition*) koji se postavi (*placed*) na temelju (*under*) certifikata (*certificates*) o «javnoj koristi i potrebi» (*public convenience and necessity*) koje izdaje (*issued by*) «*FERC*» koji (*which*) stavlja (*places*) odgovornost (*responsibility*) za (*for*) podbačaj u nadoknadi (*under-recovery*) troškova (*costs*) glede (*regarding*) proširenja (*expansion*) cjevovoda (za prirodni plin) (*pipeline*) ili (*or*) nove (*new*) izgradnje (*construction*) na (*on*) financijera (*sponsor*) cjevovoda (za prirodni plin) i/ili (*and/or*) na nove kupce (*customers*) a ne (*rather than*) na ostale (*other*) kupce cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*).

ATTEMPTED UNIT STARTS: Pokušana pokretanja bloka

Broj pokušaja (*number of attempts*) sinkronizacije (*syncronization*) proizvodnog bloka (*generating unit*) nakon što (*after*) je zaustavljen (*being shut down*). Ponovljena (*repeated*) neuspjela pokretanja (*failures to start*) zbog (*for*) istog (*same*) uzroka (*cause*) a bez (*without*) korektivne (*corrective*) radnje (*action*), smatraju se (*are considered*) jednim (*single*) pokušajem.

AT-THE-MARKET: Po tržišnoj cijeni

Nalog (*order*) za kupovanje (*to buy*) ili (*or*) za prodavanje (*to sell*) nekog «*futures*» ugovora (*futures contract*) po (*at*) bilo kojoj (*any*) cijeni (*price*) kojagod (*whatever*) je (*is*) dostižna (*obtainable*) kada (*when*) nalog stigne na (*reaches*) «burzin parket» za trgovanje (*trading floor*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*market order*» (tržišni nalog).

AT-THE-MONEY (ATM): Na granici unovčavanja (neutralna opcija)

Opcija (*option*) čija (*whose*) izvršna (*exercise* ili /*or/ strike*) cijena (*price*) je (*is*) najbliža (*closest*) terminskoj cijeni (*futures price*).

AUTOMATIC GENERATION CONTROL (AGC): Automatska regulacija proizvodnje (električne energije)

Oprema (*equipment*) koja (*which*) automatski (*automatically*) podešava (*adjusts*) proizvodnju električne energije (*electric power generation*) nekog regulacijskog područja (*control area*) radi održavanja (*to maintain*) njegovog (*its*) rasporeda međusobne razmjene (*interchange schedule*) i njegove kvote (*share*) regulacije frekvencije (*frequency regulation*). Većinom (*usually*) su (*are*) na raspolaganju (*available*) sljedeći (*following*) načini (*modes*) automatske regulacije proizvodnje (električne energije):

a) *Tie Line Bias Control*: Regulacija uz odstupanje u spojnom vodu

Automatska regulacija proizvodnje (električne energije) uz (*with*) uzete u obzir (*taken into account*) termine (*terms*) frekvencija i međusobna razmjena (*interchange*) u (*in*) područnoj regulacijskoj pogrešci (*area control error*).

b) *Constant Frequency/Flat Frequency/ Control:* Regulacija uz konstantnu frekvenciju (jednoliku frekvenciju)

Automatska regulacija proizvodnje (električne energije) uz zanemareni (*disregarded*) termin međusobna razmjena u područnoj regulacijskoj pogrešci. Ovaj (*this*) način automatske regulacije proizvodnje (električne energije) nastoji (*attempts*) održati (*to maintain*) zahtijevanu (*desired*) frekvenciju bez obzira na (*regardless of*) međusobnu razmjenu.

c) *Constant Net Interchange /Flat Tie Line/ Control*: Regulacija uz konstantnu neto međusobnu razmjenu (ravnomjerno protjecanje kroz spojni vod)

Automatska regulacija proizvodnje (električne energije) uz zanemareni termin frekvencija u područnoj regulacijskoj pogrešci. Ovaj način automatske regulacije proizvodnje (električne energije) nastoji održati međusobnu razmjenu na (*at*) zahtijevanoj razini (*level*) bez obzira na frekvenciju.

AUTOMATIC OPERATING SYSTEM: Automatski upravljački sustav

Posebni (*special*) zaštitni (*protection*) sustavi (*systems*) (ili /*or*/ strujni krugovi za preventivno djelovanje /*remedial action schemes*/) ili drugi (*other*) automatski upravljački sustavi instalirani (*installed*) u (*on*) električnim sustavima (*electric systems*) koji (*that*) ne zahtijevaju (*require no*) intervenciju (*intervention*) operatora sustava (*system operator*) za (*for*) svoj (*its*) rad (*operation*).

AUXILIARY EQUIPMENT: Pomoćna oprema

Dodatna oprema (*accesory equipment*) potrebna (*necessary*) za (*for*) rad elektrane (*power plant operation*), koja obuhvaća (*including*) pomoćne (*auxiliary*) kotlove (*boilers*), pumpe (*pumps*), ventilatore (*fans*) itd. (*etc.*).

AUXILIARY POWER SOURCE: Pomoćni izvor električne energije

Postrojenja koja proizvode električnu energiju (*electricity-generating facilities*) namijenjena (*designed*) da se stave u uporabu (*to be used*) kada (*when*) se dogodi (*there is*) neki nestanak električne energije (*outage*) u (*in*) mreži (*grid*) lokalnog (*local*) javnog poduzeća (*utility*).

AUXILIARY POWER SUPPLY: Pomoćni izvor napajanja

Električna energija (*electricity*) potrebna (*necessary*) za držanje u pogonu (*to operate*) pomoćne opreme (*auxiliary equipment*).

AUXILIARY ENERGY SYSTEM: Pomoćni energetski sustav

Izvor energije (*source of energy*) ili sustav napajanja energijom (*energy supply system*) za n... lomještanje (*to back up*) nekoga drugog (*another*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*au liary energy*» (pomoćna energija).

AVAILABILITY: Raspoloživost

(1) Omjer (*ratio*) vremena (*time*) koje je (*is*) neki blok (*unit*) sposoban (*capable*) da bude (*of being*) u (*in*) uporabi (*use*) prema (*to*) ukupnom (*total*) vremenu. (2) Vjerojatnost (*probability*) da (*that*) će neki sustav (*system*) ili (*or*) dio (*piece*) opreme (*equipment*) biti (*will be*) spremni za rad (*operational*) na (*on*) zahtjev (*demand*). (3) Pouzdanost (*reliability*) elektrana (*power plants*). Odnosi se (*refers*) na (*to*) broj sati (*number of hours*) koji je neka elektrana raspoloživa (*available*) za proizvođenje (*to produce*) električne energije (*electric power*), podijeljen (*divided*) s (*by*) ukupnim (*total*) brojem sati u (*in*) nekom utvrđenom (*set*) vremenskom razdoblju (*time period*), većinom (*usually*) jednoj (*one*) godini (*year*).

AVAILABLE BUT NOT NEEDED CAPABILITY: Raspoloživa ali nepotrebna maksimalna dopustiva opteretivost

Neto (*net*) maksimalna dopustiva opteretivost (*capability*) glavnih (*main*) proizvodnih blokova (*generating units*) koji (*that*) su (*are*) upotrebljivi (*operable*), ali (*but*) se ne smatraju (*are not considered*) nužnim (*necessary*) da nose (*to carry*) opterećenje (*load*) i ne mogu se priključiti (*cannot be connected*) na (*to*) opterećenje unutar (*within*) 30 minuta (*minutes*).

AVAILABLE TRANSFER CAPABILITY (ATC): Raspoloživa prijenosna moć

Jedinica mjere (*unit of measure*) za (*for*) prijenosnu moć (*transfer capability*) koja preostaje (*remaining*) u (*in*) fizičkoj (*physical*) prijenosnoj mreži (*transmission network*) za daljnju (*further*) komercijalnu aktivnost (*commercial activity*) preko (*over*) i iznad (*above*) obveznih (*commited*) korištenja (*uses*). Raspoloživa prijenosna moć se definira (*is defined*) kao (*as*) ukupna prijenosna moć (*total transfer capability* ili */or/ TTC*) minus (*minus*) rezerva za pouzdanost prijenosa (*transmission reliability margin* ili *TRM*), minus postojeće (*existing*) obveze (*commitments*) prenošenja (*transmission*) (uključujući */including/* opskrbljivanje električnom energijom kupaca na malo */retail customer service/*) i minus rezerva za potporu snage (*capacity benefit margin* ili *CBM*).

***Nonrecallable Available Transfer Capability (NATC)*: Neopoziva raspoloživa prijenosna moć**

Ukupna prijenosna moć minus rezerva za pouzdanost prijenosa (*TRM*) minus neopoziva rezervirana usluga prijenosa (*nonrecallable reserved transmission service*).

***Recallable Available Transmission Capability (RATC)*: Opoziva raspoloživa prijenosna moć**

Ukupna prijenosna moć minus rezerva za pouzdanost prijenosa (*TRM*), minus ugovorena opoziva usluga prijenosa (*contracted recallable transmission service*) i minus neopoziva usluga prijenosa (*nonrecallable transmission service*) (uključujući rezervu za potporu snage */CBM/*). Opoziva raspoloživa prijenosna moć mora se različito (*differently*) razmatrati (*must be considered*) sa (*from*) stajališta (*point*) planiranja (*planning*) i upravljanja (*operating*). Sa stajališta planiranja, jedini (*only*) raspoloživi (*available*) podatci (*data*) su (*are*) rezervacije (*reservations*) opozivih (*recallable*) i neopozivih (*nonrecallable*) usluga prijenosa (*transmission service*), dočim (*while*) se sa stajališta upravljanja znaju (*are known*) rasporedi prijenosa (*transmission schedules*).

AVERAGE COST: Prosječni trošak

Potreban prihod (*revenue requirement*) nekog javnog poduzeća (*utility*) podijeljen (*divided*) s (*by*) ukupnom (*total*) prodajom (*sales*). Prosječni trošak u pravilu (*typically*) obuhvaća (*includes*) nabavne vrijednosti (*costs*) postojećih (*existing*) elektrana (*power plants*), prijenosnih (*transmission*) i distribucijskih (*distribution*) vodova (*lines*) te drugih (*other*) postrojenja (*facilities*) kojima (*that*) se služi (*are used by*) neko javno poduzeće za opskrbljivanje (električnom energijom) (*to serve*) svojih (*its*) kupaca (*customers*). Ona (*it*) također (*also*) obuhvaća troškove pogona i održavanja (*operation and maintenance costs*), porez (*tax*) te rashode goriva (*fuel expenses*).

AVERAGE COST PRICING: Određivanje cijena prema prosječnom trošku

Mehanizam određivanja cijena (*pricing mechanism*) koji se temelji (*based*) na (*on*) dijeljenju (*dividing*) sveukupnog (*total*) troška (*cost*) dobavljanja električne energije (*providing electricity*) koji se natovari (*incurred*) u (*in*) nekom razdoblju (*period*), s (*by*) brojem (*number*) megavatsati (*megawatt-hours*) koji se prodaju (*sold*) na veliko (*wholesale*) te kilovatsati (*kilowatt-hours*) koji se prodaju na malo (*retail*) u istom (*same*) razdoblju.

AVERAGE HYDRO: Prosječna hidrologija

Također (*also*) poznata kao (*called*) prosječne vodne prilike (*average water conditions*). Kod (*in*) proizvodnje hidroelektrične energije (*hydroelectric generation*), oborine (*precipitation*) i dotok površinskih voda (*run-off*) koji (*which*) se približavaju (*approximate*) srednjoj (*mean*) količini (*amount*) i raspodjeli (*distribution*) nekog dugog (*long*) vremenskog okvira (*time frame*), koji većinom (*usually*) ne prelazi (*not exceeding*) 50 godina (*years*).

AVERAGE PRICE OF ELECTRICITY: Prosječna cijena električne energije

Također (*also*) poznata kao (*called*) prosječni prihod (*average revenue*). Prihod (*revenue*) od (*from*) prodaje (*sale*) električne energije (*electricity*) nekoj klasi opskrbe (*class of service*) podijeljen (*divided*) s (*by*) brojem kilovatsati (*number of kilowatt-hours*) koji se prodaju (*sold*). Može se također izračunati (*can be calculated*) i za (*for*) cijeli (*entire*) pogonski sustav (*operating system*) ili (*or*) za neku pojedinačnu (*individual*) elektranu (*plant*). Ona (*it*) se uglavnom (*generally*) izračunava (*is calculated*) po (*by*) kilovatsatima.

AVERAGE REVENUE PER KILOWATT-HOUR: Prosječni prihod po kilovatsatu

Prosječni prihod po kilovatsatu električne energije (*electricity*) koji se prodaju (*sold*) po (*by*) sektorima (*sectors*) potroška (*consumption*) (stambeni /*residential*/, poslovni /*commercial*/, industrijski /*industrial*/ i drugi /*others*/) i geografskim područjima (*geographic area*) (savezna država /*state*/, područje popisa stanovništva /*census division*/, na razini države /*national*/) se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) ukupnog (*total*) mjesečnog (*monthly*) prihoda (*revenue*) s (*by*) odgovarajućom (*corresponding*) ukupnom mjesečnom prodajom (*sales*) za (*for*) svaki (*each*) sektor potroška i geografsko područje.

AVERAGE REVENUE PER UNIT OF NATURAL GAS SALES (BY CLASS OF SERVICE): Prosječni prihod po jedinici prodanog prirodnog plina (po klasi opskrbe)

Prihod (*revenue*) od (*from*) prodaje (*sale*) prirodnog plina (*natural gas*) nekoj klasi opskrbe (*class of service*), ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) kazne (*penalties*) i izgubljene

(*forfeited*) popuste (*discounts*), podijeljen (*divided*) s (*by*) odgovarajućim (*corresponding*) brojem (*number*) jedinica (*units*) koje se prodaju (*sold*). Jedinice mogu biti (*may be*) termi (*therms*), Britanske toplinske jedinice (*British thermal units*) ili kubične stope (*cubic feet*).

AVERAGE TEMPERATURE: Prosječna temperatura

Izračunati (*calculated*) prosjek (*average*) 24-satnih atmosferskih temperatura temperatura izmjerenih suhim termometrom (*24-hourly dry bulb atmospheric temperatures*) u (*in*) stupnjevima Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) koje se registriraju (*recorded*) za (*for*) svaki (*each*) dan (*day*).

AVERAGE TOTAL COST: Prosječni ukupni trošak

Svi (*all*) fiksni (*fixed*) i varijabilni (*variable*) troškovi (*costs*) nekog proizvoda (*product*) podijeljeni (*divided*) s (*by*) brojem jedinica (*number of units*) koje se proizvedu (*produced*).

AVIATION GASOLINE (FINISHED): Avionski benzin (gotov)

Složena (*complex*) mješavina (*mixture*) relativno (*relatively*) hlapljivih (*volatile*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) s (*with*) ili (*or*) bez (*without*) malim/malih (*small*) količinama/količina (*quantities*) aditiva (*additives*), koja se namješava (*blended*) radi formiranja (*to form*) goriva (*fuel*) pogodnog (*suitable*) za (*for*) uporabu (*use*) u (*in*) avionskim stapnim motorima. (*aviation reciprocating engines*). Specifikacije (*specifications*) goriva daju se (*are given*) u «*ASTM Specification D 910*» (Specifikaciji *ASTM*-a D 910) i «*Military Specification MIL-G-5572*» (Vojnoj specifikaciji MIL-G-5572).

AVOIDED COST: Izbjegnuti trošak

Kako je zapisano (*as noted*) u (*in*) «*Public Utility Regulatory Policies Act*» (Zakonu o politikama regulacije javnih poduzeća), troškovi proizvodnje (električne energije) (*generating costs*) koji (*which*) se izbjegavaju (*are avoided*) s pomoću (*by*) kupovanja (*purchasing*) snage (*capacity*) ili (*or*) električne energije (*electricity*) od (*from*) nekog «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) ili od nekog drugog (*another*) izvora (*source*). Uglavnom (*generally*) to (*these*) su (*are*) troškovi izgradnje (*construction costs*) novih (*new*) postrojenja (*facilities*) ili proširenja (*expansions*) koji se izbjegavaju s pomoću kupovanja električne energije (*electric power*) od nekog nezavisnog proizvođača električne energije (*independent power producer*) umjesto (*rather than*) s pomoću građenja (*building*) neke nove elektrane (*power plant*).

AVOIDED COST RATES: Tarife temeljene na izbjegnutom trošku

Tarife jednake (*equal*) trošku (*cost*) koji (*which*) bi si natovario (*would incur*) kupac (*purchaser*) u (*in*) pribavljanju (*obtaining*) električne energije (*electricity*) ili (*or*) drugih (*other*) usluga (*services*) ako ne bi bile kupljene (*if were not purchased*) od (*from*) prodavatelja (*seller*). Razlikuju se (*differ*) od (*from*) tradicionalnih (*traditional*) reguliranih tarifa (*regulated rates*) koje se većinom (*usually*) temelje na (*are based on*) proizvodnim troškovima (*production costs*) prodavatelja.

B

BACKHAUL: Promjena smjera

«Papirnato transportiranje» (*«paper transport»*) prirodnog plina (*natural gas*) s pomoću (*by*) premještanja (*displacement*) protustrujno (*against the flow*) u (*on*) nekom pojedinačnom (*single*) cjevovodu (za prirodni plin) (*pipeline*), tako (*so*) da (*that*) se prirodni plin reisporučuje (*is redelivered*) u suprotnom smjeru protjecanja (*upstream*) od (*of*) njegovog (*its*) mjesta (*point*) preuzimanja (*receipt*).

BACK-TO-BACK TRADING: Uzastopno trgovanje

Postupak (*process*) u (*in*) kojemu (*which*) neka firma (*firm*) kupi (*buys*) (ili */or/* proda */sells/*) neku konkretnu (*particular*) poziciju (*position*) a zatim (*then*) proda (ili kupi) identičnu (*identical*) poziciju.

BACKUP ENERGY SYSTEM: Zamjenski energetski sustav

Rezervni uređaj (*reserve appliance*). Na primjer (*for example*) pričuvni generator (*standby generator*) za (*for*) neku stambenu (*residential*) ili (*or*) poslovnu (*commercial*) zgradu (*building*).

BACKUP POWER: Zamjenska snaga/energija

Također (*also*) poznata kao (*called*) «*standby power*» (pričuvna snaga/energija). (1) Električna snaga (*electric capacity*) koju pribavi (*supplied by*) neko javno poduzeće (*utility*) radi nadomještanja (*to replace*) energije (*energy*), koja se uobičajeno (*ordinarily*) proizvede (*generated*) s pomoću (*by*) vlastite (*own*) proizvodne opreme (*generation equipment*) nekog objekta (*facility*), tijekom (*during*) nekog nepredviđenog nestanka električne energije (*unscheduled outage*) u (*at*) objektu. (2) Električna energija (*electric energy*) koja može biti potrebna (*may be needed*) tijekom nekog nepredviđenog prekida pogona (*unscheduled outage*) motorgeneratorskog agregata (*engine-generator set*) u objektu.

BALANCED SCHEDULE: Uravnoteženi raspored (proizvodnje i prijenosa)

Raspored (*schedule*) nekog koordinatora za rapoređivanje (*scheduling coordinator*) se drži u ravnoteži (*is balanced*) kada (*when*) je (*is*) proizvodnja (električne energije) (*generation*), minus (*minus*) gubitci prijenosa (*transmission losses*), jednaka (*equal*) potražnji (*demand*).

BALANCING: Uravnoteživanje

Izjednačivanje (*equalizing*) volumena (*volumes*) prirodnog plina (*natural gas*) koji se izvuku (*withdrown*) iz (*from*) nekog sustava za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) (*pipeline system*) s (*with*) volumenima prirodnog plina koji se utisnu (*injected*) u (*into*) cjevovod (za prirodni plin) (*pipeline*). Mogu se odrediti (*may be assessed*) kazne (*penalties*) za (*for*) debalanse u transportiranju (*transportation imbalances*) iznad (*beyond*) specificiranih (*specified*) tolerancija (*tolerances*).

BALANCING ACCOUNT: Račun za uravnoteživanje

Regulatorna konvencija (*regulatory convention*) na (*in*) kojoj (*which*) se skupljaju (*are accumulated*) troškovi (*costs*) i prihodi (*revenues*) povezani s (*associated with*) određenim (*certain*) rashodima (*expenses*) javnih poduzeća (*utilities*) (na primjer /*e.g.*/ za /*for*/ gorivo /*fuel*/) ali (*but*) na kojoj se ne ostvaruje povrat (*no return is earned*).

BALANCING ITEM: Stavka za uravnoteživanje

Predstavlja (*represents*) razliku (*difference*) između (*between*) ukupnosti (*sum*) dobave (*supply*) prirodnog plina (*natural gas*) i ukupnosti raspoloživog (*disposable*) prirodnog plina. Ove (*these*) razlike mogu postojati (*may be*) uslijed (*due to*) količina (*quantities*) koje se izgube (*lost*) ili (*or*) posljedica (*effects*) problema s prikazivanjem podataka (*data reporting problems*). Problemi s prikazivanjem podataka odnose se (*refer*) na (*to*) razlike uslijed ostatka (*net result*) od (*of*) konverzije (*conversion*) podataka o protoku (*flow data*) koji se izmjere (*metered*) na (*at*) različitim (*varying*) baznim temperaturama i tlakovima (*temperature and pressure bases*) i koji se pretvore (*converted*) u (*to*) neku standardnu (*standard*) baznu temperaturu i tlak (*temperature and pressure base*); posljedicu odstupanja (*variation*) u (*in*) računovodstvenim praksama (*accounting practices*) i praksama fakturiranja (*billing practices*) kompanije (*company*); razlike između (*between*) ciklusa fakturiranja (*billing cycle*) i kalendarskih vremenskih okvira (*calendar period time frames*) te debalansa (*imbalances*) koji proizlaze (*resulting*) iz (*from*) miješanja (*merger*) sustava za prikazivanje podataka (*data reporting system*) koji (*which*) se razlikuju (*vary*) po (*in*) opsegu (*scope*), formatu (*format*), definicijama (*definitions*) i vrsti (*type*) odzivnika (*respondents*).

BANKING: Bankarstvo

Energija (*energy*) koju isporuči (*delivered by*) ili (*or*) koju preuzme (*received by*) neko javno poduzeće (*utility*) s (*with*) namjerom (*intent*) da ju vrati (*to return it*) u (*in*) budućnosti (*future*).

BARREL (bbl): Barel

Volumetrijska (*volumetric*) jedinica mjere (*unit of measure*) za (*for*) sirovu naftu (*crude oil*) i naftne proizvode (*petroleum products*) ekvivalentna (*equivalent*) 42 američka galona (*42 U.S. gallons*).

BARRELS PER DAY EQUIVALENT: Bareli ekvivalentne nafte na dan

Jedinica mjere (*unit of measure*) koja pokazuje (*showing*) koliko (*how much*) nafte (*oil*) bi se moralo spaliti (*should be burnt*) za (*for*) proizvodnju (*production*) jednake (*same*) količine (*amount*) energije (*energy*). Na primjer (*for example*), proizvodnja hidroelektrične

energije (*hydroelectric generation*) u (*in*) Kaliforniji (*California*) u 1983. (*1983*) bila je (*was*) 58.000 (*58,000*) barela ekvivalentne nafte na dan.

BASE BILL: Bazna faktura

Bazna faktura koja se izračuna (*calculated*) s pomoću (*by*) množenja (*multiplying*) tarife (*rate*) iz (*from*) odgovarajućeg (*appropriate*) tarifnog sustava za električnu energiju (*electric rate schedule*) s (*by*) razinom (*level*) potroška (*consumption*).

BASE LOAD: Temeljno opterećenje

Minimalna (*minimum*) količina (*amount*) električne energije (*electric power*) ili (*or*) prirodnog plina (*natural gas*) koja se isporuči (*delivered*) ili koja je potrebna (*required*) tijekom (*over*) nekog određenog (*given*) vremenskog razdoblja (*period of time*) s (*at*) nekom stalnom (*steady*) vrijednošću (*rate*). Minimalno kontinuirano (*continous*) opterećenje (*load*) ili potražnja (*demand*) u (*in*) nekom elektroenergetskom sustavu (*electric power system*) tijekom određenog vremenskog razdoblja, većinom (*usually*) temperaturno neosjetljivo (*temperature insensitive*).

BASE LOAD GENERATION: Proizvodnja (električne energije) za temeljno opterećenje

Proizvodnja električne energije (*electric generation*) s (*with*) najnižim (*lowest*) inkrementalnim (*incremental*) ili (*or*) varijabilnim (*variable*) troškom (*cost*).

BASE LOAD PLANT: Elektrana za temeljno opterećenje

Elektrana (*plant*) koja (*which*) se normalno (*normally*) drži u pogonu (*is operated*) radi preuzimanja (*to take*) svega (*all*) ili (*or*) dijela (*part*) minimalnog (*minimum*) kontinuiranog (*continuous*) opterećenja (*load*) nekog sustava (*system*) i koja postojano (*consequently*) proizvodi (*generates*) električnu energiju (*electricity*) uz (*at*) neki uglavnom (*essentially*) konstantan (*constant*) tempo (*rate*) i radi (*runs*) kontinuirano (*continuously*). Ove (*these*) elektrane se drže u pogonu (*are operated*) radi maksimiranja (*to maximize*) mehaničkog (*mechanical*) i toplinskog (*thermal*) stupnja djelovanja (*efficiency*) sustava (*system*) i radi minimaliziranja (*to minimize*) operativnih troškova sustava (*system operating costs*). Elektrana za temeljno opterećenje je (*is*) karakteristična (*characterized*) po (*by*) relativno (*relatively*) visokim (*high*) fiksnim troškovima (*fixed costs*) i niskim (*low*) jediničnim (*unit*) operativnim troškovima (*operating costs*). Tradicionalno (*traditionally*), elektrane na ugljen (*coal plants*) i nuklearne elektrane (*nuclear plants*) te neke parne elektrane (*steam electric plants*) s (*with*) visokim (*high*) stupnjem djelovanja smatraju se (*have been considered*) kao (*as*) elektrane za temeljno opterećenje.

BASE LOAD UNIT: Blok za temeljno opterećenje

Proizvodni blok (*generating unit*), sastavni dio (*component*) elektrane za temeljno opterećenje (*base load plant*), koji (*that*) se drži u pogonu (*is operated*) kontinuirano (*continuously*) na (*at*) ili (*or*) blizu (*near*) svojoj/svoje (*its*) nazivnoj snazi/nazivne snage (*rated capacity*).

BASELINE: Nulta vrijednost

Godišnja (*annual*) količina (*quantity*) fosilnog goriva (*fossil fuel*) koju potroši (*consumed by*) neki blok usklađen s propisima (*affected unit*) procijenjena (*measured*) u (*in*) milijunima (*million*) Britanskih toplinskih jedinica (*British thermal units*). Za (*for*) svaki (*each*) blok

(*unit*) javnog poduzeća (*utility*) koji (*that*) je bio (*was*) u komercijalnom pogonu (*commercial operation*) prije (*prior to*) 1. siječnja 1985. (*January 1, 1985*) nulta vrijednost je (*is*) godišnja prosječna (*average*) količina milijuna Britanskih toplinski jedinica koje se potroše (*consumed*) u gorivu (*fuel*) tijekom (*during*) kalendarskih godina (*calendar years*) 1985., 1986. i 1987. (*1985, 1986 and 1987*) u skladu s izvješćima (*as recorded by*) «*U.S. Department of Energy*» ili (*or*) «*DoE*» (Američkog Ministarstva za energiju)

BASELINE CONCENTRATION: Nulta vrijednost koncentracije

S obzirom na (*with respect to*) neki zagađivač (*pollutant*), razine koncentracije u okolišu (*ambient concentration levels*) koje (*that*) postoje (*exist*) u (*at*) momentu (*time*) prvog (*first*) zahtjeva (*application*) za (*for*) neku građevinsku dozvolu (*permit*) u (*in*) nekom području (*area*), koje se temelje (*based*) na (*on*) podatcima o kvaliteti zraka (*air quality data*) koji se mogu dobiti (*available*) od (*from*) «*Environmental Protection Agency*» ili (*or*) «*EPA*» (Agencije za zaštitu okoliša) neke savezne države (*state*) te na (*on*) takvim (*such*) podatcima nadziranja (*monitoring data*) koji (*as*) se od podnositelja zahtjeva za građevinsku dovolu (*permit applicant*) traže (*is required*) da podastre (*to submit*). Takve razine koncentracije u okolišu uzimaju u obzir (*take into account*) sve (*all*) predviđene (*projected*) emisije (*emissions*) u (*in*), ili koje mogu štetno djelovati na (*may affect*), prostor (*area*) iz (*from*) bilo kojeg (*any*) velikog (*major*) objekta koji emitira (*emitting facility*) na kojemu (*which*) je izgradnja (*construction*) započela (*commenced*) prije (*prior to*) 6. siječnja 1975. (*January 6*, 1975), ali (*but*) koji nije započeo (*has not begun*) radom (*operation*) do (*by*) utvrđivanja (*determination*) koncentracije (*concentration*) nulte vrijednosti kvalitete zraka (*baseline air quality*). Emisije sumpornih oksida (*sulfur oxides*) i sićušne krute i tekuće tvari (*particulate matter*) iz bilo kojeg velikog objekta koji emitira, na kojemu izgradnja započne (*comences*) poslije (*after*) 6. siječnja 1975. ne mogu se uračunati (*cannot be included*) u nultu vrijednost i izračunavaju se (*are counted*) prema (*against*) maksimalnim (*maximum*) dopuštenim (*allowable*) porastima (*increases*) koncentracija zagađivača (*pollutant concentrations).*

BASELINE EMISSIONS: Nulta vrijednost emisija

Emisije (*emissions*) u (*in*) prostor (*area*) cjelokupne (*total*) količine (*amount*) stvarnih (*actual*) hlapljivih (*volatile*) organskih (*organic*) spojeva (*compounds*) ili (*or*) dušikovog oksida (*nitrous oxide*) iz (*from*) svih (*all*) izvora ljudskog podrijetla (*anthropogenic sources*) tijekom (*during*) jedne (*one*) kalendarske godine (*calendar year*) od (*of*) stupanja na snagu (*enactment*) «*Clean Air Act Amendments*» ili «*CAAA*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku) iz 1990. (*of 1990*), izuzev (*excluding*) emisija, koje bi se zanemarile (*would be eliminated*) na temelju (*under*) propisa (*regulations*).

BASE RATE: Osnovna tarifa

Naknada (*charge*) koju (*that*) obično (*normally*) utvrđuju (*is set by*) odgovarajuće (*appropriate*) regulatorne agencije (*regulatory agencies*) kroz (*through*) proceduru donošenja tarifa (*rate proceeding*), fiksna (*fixed*) dok se ne revidira (*until reviewed*) u (*at*) budućim (*future*) procedurama. Ona (*it*) se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*through*) množenja (*multiplying*) tarife (*rate*) iz (*from*) odgovarajućeg (*appropriate*) tarifnog sustava za električnu energiju (*electric rate schedule*) s (*by*) razinom (*level*) potroška (*consumption*). Ne obuhvaća (*does not include*) komponente (*components*) koje se mogu mijenjati (*may vary*) od (*from*)

obračunskog ciklusa (*billing cycle*) do (*to*) obračunskog ciklusa, na primjer (*for example*) gorivo (*fuel*).

BASIN: Tektonski bazen

Depresija (*depresion*) na (*on*) površini Zemlje (*earth's surface*) u (*in*) kojoj (*which*) se talože (*are deposited*) sedimenti (*sediments*) koji (*that*) mogu formirati (*may form*) naftu (*oil*) i prirodni plin (*natural gas*); široko (*wide*) područje (*zone*) Zemlje (*earth*) ispod (*below*) kojega se spuštaju (*are inklined*) naslage (*layers*) stijena (*rock*), većinom (*usually*) od (*from*) rubova (*sides*) prema (*to*) središtu (*center*).

BASIS: Osnovica

Diferencijal (*differential*) koji (*that*) postoji (*exists*) u (*at*) bilo koje (*any*) vrijeme (*time*) između (*between*) gotovinske (*cash*) ili (*or*) promptne (*spot*) cijene (*price*) neke određene (*given*) robe (*commodity*) i cijene najbližeg (*nearest*) «*futures*» ugovora (*futures contract*) za (*for*) istu (*same*) ili srodnu (*related*) robu. Osnovica može odražavati (*may reflect*) različita (*different*) vremenska razdoblja (*time periods*), oblike proizvoda (*product forms*), kvalitete (*qualities*) ili lokacije (*locations*). Gotovina (*cash*) minus (*minus*) «*futures*» ugovor jednako je (*equals*) osnovica.

BASIS OPTION: Opcija osnovice

Opcija (*option*) na (*on*) nekoj osnovici (*basis*).

BASIS RISK: Rizik osnovice

Neizvjesnost (*uncertainty*) hoće li se (*as to whether*) raspon (*spread*) između (*between*) gotovinske cijene (*cash price*) i cijene u «*futures*» ugovoru (*futures price*) proširiti (*will widen*) ili (*or*) suziti (*narrow*) između vremena (*time*) kada (*when*) se neka pozicija zaštite od rizika (*hedge position*) implementira (*is implemented*) i kada se likvidira (*is liquidated*).

BASIS SWAP: Zamjena osnovice

Neka zamjena osnovice (*basis swap*) obuhvaća (*includes*) zamjenjivanje (*swapping*) jednog (*one*) indeksa s fluktuirajućom stopom (*floating rate index*) za (*for*) neki drugi (*another*). Zamjena kamatnih stopa (*interest rate swap*) u (*in*) kojoj (*which*) su (*are*) plaćanja (*payments*) na (*on*) nekom temelju s različitom promjenljivom stopom (*different floating-rate basis*), na primjer (*for example*) tri (*three*) mjeseca (*months*) prema (*against*) šest (*six*) mjeseci. Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) fluktuirajuća/fluktuirajuća zamjena (*floating/floating swap*). Zamjena osnovice omogućuje (*enables*) korisniku (*user*) da zatvori (*to lock in*) neki diferencijal (*differential*) između (*between*) dvije (*two*) razine kvalitete (*grades*), dvije vrste proizvoda (*product types*) ili (*or*) dvije lokacije (*locations*) robe (*commodity*). Taj (*this*) alat (*tool*) se primjenjuje (*is used*) za fino podešavanje (*to fine-tune*) upravljanja rizikom (*risk management*) cijena energije (*energy prices*).

BATCH: Šarža

Neka odmjerena (*measured*) veličina (*amount*) u (*in*) kojoj (*which*) se pošiljke (*shipments*) sirove nafte (*crude oil*) i rafiniranih proizvoda/naftnih derivata (*refined products*) šalju (*are sent*) kroz (*through*) neki cjevovod (*pipeline*).

BATTERY, ELECTRIC: Električna baterija

Naprava (*device*) koja (*that*) pretvara (*converts*) kemijsku energiju (*chemical energy*) u (*into*) električnu energiju (*electrical energy*), koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) skupine (*group*) električnih članaka (*electric cells*) koji (*that*) se spajaju (*are connected*) da djeluju (*to act*) kao (*as*) izvor (*source*) istosmjerne struje (*direct current*). «*Storage battery*» (akumulator) je (*is*) uglavnom (*generally*) vrsta (*type*) električne baterije s (*with*) mokrim člancima (*wet cells*); to jest (*i.e.*) on rabi (*it uses*) neki tekući elektrolit (*liquid electrolyte*) i može se ponovno napuniti (*can be recharged*) mnogo puta (*many times*). Akumulator se sastoji (*consists*) od više (*several*) članaka (*cells*) spojenih (*connected*) u (*in*) seriju (*series*). Svaki (*each*) članak sadrži (*contains*) određeni broj (*a number*) naizmjenično (*alternately*) pozitivnih (*positive*) i negativnih (*negative*) ploča (*plates*) razdvojenih (*separated*) s pomoću (*by*) tekućeg elektrolita. Pozitivne ploče članka se spajaju u (*in*) obliku (*form*) pozitivne elektrode (*electrode*); slično (*similarly*), negativne ploče oblikuju (*form*) negativnu elektrodu. U procesu (*process*) punjenja (*charging*), članak se prisiljava (*is made*) da radi (*to operate*) u suprotnom smjeru (*reverse*) od (*of*) svoje (*its*) operacije pražnjenja (*discharging operation*); to jest struja (*current*) se tjera (*is forced*) kroz (*through*) članak u suprotnom (*opposite*) smjeru (*direction*), uzrokujući (*causing*) suprotnu (*reverse*) kemijsku reakciju (*chemical reaction*) koja se u pravilu (*ordinarily*) događa (*takes place*) tijekom (*during*) pražnjenja (*discharge*), tako da (*so that*) se električna energija pretvara (*is converted*) u pohranjenu (*stored*) kemijsku energiju.

BEAR: Medvjed

Netko (*one*) tko (*who*) očekuje (*anticipates*) pad cijena (*price decrease*) na (*in*) tržištu (*market*); Također (*also*), neko tržište s trendom pada cijena (*downtrending market*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*bull*» (bik).

BEAR SPREAD: Medvjeđi raspon

(1) Istovremena (*simultaneous*) kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) dva (*two*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*) za (*for*) iste (*same*) ili (*or*) srodne (*related*) robe (*commodities*) s (*with*) namjerom (*intention*) profitiranja (*profiting*) od (*from*) pada cijena (*decline in prices*) ali (*but*), u (*at*) isto (*same*) vrijeme (*time*), ograničavanja (*limiting*) mogućeg (*potential*) gubitka (*loss*) ako (*if*) je (*is*) to (*this*) očekivanje (*expectation*) pogrešno (*wrong*). To se može većinom (*usually*) provesti (*can be accomplished*) s pomoću (*by*) prodavanja (*selling*) neke prve iduće (*nearby*) isporuke (*delivery*) i kupovanja (*buying*) neke odgođene (*deffered*) isporuke. (2) Pozicija opcija s negativnom deltom (*delta-negative options position*) sastavljena (*comprised*) od (*of*) dugih pozicija (*long*) i kratkih pozicija (*short*) opcija iste vrste (*type*), bilo (*either*) opcija kupnje (*calls*) bilo (*or*) opcija prodaje (*puts*), namijenjena (*designed*) da bude (*to be*) profitabilna (*profitable*) na (*in*) nekom tržištu s padajućim cijenama (*declining market*). Jedna (*one*) opcija s (*with*) nekom nižom (*lower*) izvršnom cijenom (*strike price*) se prodaje (*is sold*) a druga (*other*) s nekom višom (*higher*) izvršnom cijenom se kupuje (*is bought*).

BENCHMARK: Mjerilo vrijednosti

Neki standard (*standard*) koji se temelji (*based*) na (*on*) najboljoj (*best*) postojećoj (*existing*) praksi (*practice*), proizvodu (*product*) ili (*or*) usluzi (*service*). Standard prema (*by*) kojemu (*which*) se nešto može mjeriti (*can be measured*) ili može prosuditi (*can be judged*).

BENCHMARKING: Uspoređivanje s najboljom praksom

Postupak (*process*) koji se primjenjuje (*used*) u (*in*) upravljanju (*management*) u kojemu (*which*) organizacije (*organizations*) procjenjuju (*evaluate*) različite (*various*) aspekte (*aspects*) svojih (*their*) postupanja u odnosu (*relation*) na (*to*) najbolju praksu (*best practice*), većinom (*usually*) unutar (*within*) svojeg vlastitog (*own*) sektora (*sector*).

BENEFIT-COST RATIO: Odnos koristi i troška

Povrat investicije (*return on investment*) pomnožen (*multiplied*) s (*by*) očekivanim (*expected*) godinama (*years*) korisnog (*useful*) vijeka trajanja (*life*).

BENZENE C_6H_6: Benzen C_6H_6

Vrsta (*type*) bezbojnog (*colorless*) tekućeg (*liquid*) ugljikovodika (*hydrocarbon*) koja (*that*) se može rabiti (*can be used*) kao (*as*) motorno gorivo (*motor fuel*).

BEST EFFORTS SERVICE: Najbolja moguća opskrba

Opskrba električnom energijom (*electric service*) koja se nudi (*being offered*) kupcima (*customers*) na temelju (*under*) tarifnih sustava (*rate schedules*) ili (*or*) ugovora (*contracts*) koji predviđaju (*anticipate*) i dopuštaju (*permit*) neki prekid (*interruption*) s kratkim prethodnim upozorenjem (*on short notice*), uglavnom (*generally*) u (*in*) razdobljima vršnih opterećenja (*peak-load seasons*), zbog (*by reason of*) zahtjeva (*claims*) kupaca sa stalnom opskrbom (*firm service customers*).

BID OR BID PRICE: Nuđena kupovna cijena

Najviša (*the highest*) cijena koju (*that*) je neki ulagač (*investor*) voljan (*is willing*) platiti (*to pay*) za (*for*) kupnju (*purchase*) neke vrijednosnice (*security*), obveznice (*bond*) ili (*or*) robe (*commodity*). To (*it*) je (*is*) cijena koju je netko (*somebody*) voljan platiti za neku imovinu (*assset*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*ask price*» (tražena prodajna cijena).

BID-ASKED SPREAD: Raspon između nuđene kupovne i tražene prodajne cijene

Razlika (*difference*) između (*between*) kod kupnje nuđenih (*bid*) i kod prodaje traženih (*asked*) cijena (*prices*). Relativna (*relative*) veličina (*size*) ovog (*this*) raspona odražava (*reflects*) likvidnost (*liquidity*); što je manji (*the smaller*) raspon, to je veća (*the higher*) likvidnost.

BIDDING SHIPPER: Špediter ponuditelj

Špediter prirodnog plina (*natural gas shipper*) koji se nadmeće (*bidding*) za (*for*) kapacitet (*capacity*) koji otpusti (*released by*) neki držatelj stalnog kapaciteta (*firm capacity holder*), oglašen (*posted*) na (*on*) ploči elektroničkog biltena (*electronic bulletin board*) cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*).

BILLING CYCLE: Obračunski ciklus

Redovni (*regular*) periodički (*periodic*) interval (*interval*) koji (*that*) primjenjuje (*is used by*) neko javno poduzeće (*utility*) za (*for*) očitavanje (*reading*) brojila (*meters*) kupaca (*customers*) za (*for*) potrebe fakturiranja (*billing purposes*). Većinom (*usually*) brojila se programiraju (*are scheduled*) da budu očitavana (*to be read*) mjesečno (*monthly*) ili (*or*) dvomjesečno (*bimonthly*).

BIOCONVERSION: Biokonverzija

Pretvorba/konverzija (*conversion*) jednog (*one*) oblika (*form*) energije (*energy*) u (*into*) neki drugi (*another*) s pomoću (*by*) djelovanja (*action*) biljaka (*plants*) i mikroorganizama (*microorganisms*). Pretvorba/konverzija biomase (*biomass*) u etanol (*ethanol*), metanol (*methanol*) ili (*or*) metan (*methane*).

BIODIESEL: Biodizel

Obnovljivo (*renewable*) gorivo (*fuel*) koje se sintetizira (*synthesized*) iz (*from*) zrna soje (*soy beans*), drugih (*other*) biljaka uljarica (*oil crops*), na primjer (*for example*) suncokreta (*sunflower*) i uljene repice (*rapeseed*), ili (*or*) iz životinjske masti (*animal tallow*) koje može biti (*may be*) nadomjestak (*substitute*) za (*for*) dizel-gorivo iz ugljikovodika (*petroleum diesel fuel*). Svako (*any*) tekuće (*liquid*) biogorivo (*biofuel*) prikladno (*suitable*) kao (*as*) nadomjestak za dizel-gorivo (*diesel fuel*) ili kao njegov (*its*) dodatak (*additive*). Biodizel može također (*also*) biti načinjen (*can be made*) iz ugljikovodika (*hydrocarbons*) koji se dobiju (*derived*) iz poljoprivrednih (*agricultural*) proizvoda (*products*) kao što su (*such as*) rižine ljuske (*rice hulls*).

BIOENERGY: Energija biološkog podrijetla

Pretvorba/konverzija (*conversion*) složenih (*complex*) ugljikohidrata (*carbohydrates*) iz (*from*) organske (*organic*) tvari (*material*) u (*to*) energiju (*energy*).

BIOFUELS: Biogoriva

(1) Tekuća (*liquid*) goriva (*fuels*) i sastojci za namješavanje (*blending components*) proizvedeni (*produced*) iz (*from*) biomasene sirovine (*biomass feedstocks*) koji se prvenstveno (*primarily*) rabe (*used*) za (*for*) transport (*transportation*). (2) Drvo (*wood*), otpad (*waste*) i alkoholna goriva (*alcohol fuels*).

BIOGAS: Bioplin

Gorivi (*combustible*) plin (*gas*) koji se proizvede (*produced*) iz (*from*) anaerobne (*anaerobic*) razgradnje (*decomposition*) organske (*organic*) tvari (*material*) prvenstveno (*primarily*) sastavljen (*composed*) od (*of*) metana (*methane*), ugljičnog dioksida (*carbon dioxide*) i sumporovodika (*hydrogen sulfide*). Plin (*gas*) koji se proizvede iz anaerobne razgradnje organske tvari u (*in*) nekom odlagalištu otpada (*landfill*).

BIOGASIFICATION OR BIOMETHANIZATION: Biouplinjavanje ili biometanizacija

Proces (*process*) razgrađivanja biomase (*biomass decomposing*) s pomoću (*through*) anaerobnih (*anaerobic*) bakterija (*bacteria*) radi proizvođenja (*to produce*) bioplina (*biogas*).

BIOMASS: Biomasa

(1) Organska (*organic*) nefosilna (*nonfossil*) tvar (*material*) biološkog (*biological*) porijekla (*origin*) koja tvori (*constituting*) neki obnovljivi (*renewable*) izvor energije (*energy source*). (2) Ukupna (*total*) količina (*amount*) suhe (*dry*) organske materije (*organic matter*) ili (*or*) sadržaj (*content*) akumulirane (*stored*) energije (*energy*) živućih (*living*) organizama (*organisms*) koja (*that*) je (*is*) nazočna (*present*) u (*at*) neko određeno (*specific*) vrijeme (*time*) u (*in*) nekoj definiranoj (*defined*) jedinici mjere (*unit*) površine Zemlje (*earth's surface*).

BIOMASS CONVERSION: Pretvorba/konverzija biomase

Proces (*process*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) se neka organska materija (*organic matter*), koja (*that*) se ne (*is not*) dobiva (*derived*) iz (*from*) fosilnih goriva (*fossil fuels*), pretvara (*converts*) u (*into*) energiju (*energy*) ili (*or*) električnu energiju (*electricity*).

BIOMASS FUEL: Gorivo iz biomase

Biomasa (*biomass*) koja se pretvori (*converted*) izravno (*directly*) u (*into*) energiju (*energy*) ili (*or*) tekuća (*liquid*) ili plinovita (*gaseous*) goriva (*fuels*), na primjer (*for example*) etanol (*ethanol*), metanol (*methanol*), metan (*methane*) i vodik (*hydrogen*).

BIOMASS GASIFICATION: Uplinjavanje biomase

Pretvorba/konverzija (*conversion*) biomase (*biomass*) u (*into*) plin (*gas*), s pomoću (*through*) biouplinjavanja (*biogasification*) ili (*or*) toplinskog (*thermal*) uplinjavanja (*gasification*) pri (*in*) kojoj (*which*) se s pomoću visokotemperaturnog uplinjavanja (*high-temperature gasification*) i niskotemperaturne pirolize (*low-temeperature pyrolysis*) biomase proizvodi (*is produced*) vodik (*hydrogen*).

BLACK LIQUOR: Crni liker

Nusproizvod (*byproduct*) u (*in*) procesu proizvodnje papira (*paper production process*) koji (*that*) se može koristiti (*can be used*) kao (*as*) izvor energije (*source of energy*).

BLACKOUT: Raspad elektroenergetskog sustava

Gubitak izvora napajanja (*power supply loss*) koji pogađa (*affecting*) mnoge (*many*) potrošače električne energije (*electricity consumers*) na (*over*) nekom velikom (*large*) geografskom području (*geographical area*) kroz značajno (*for significant*) vremensko razdoblje (*period of time*).

BLACK START CAPABILITY: Sposobnost crnog startanja

Sposobnost (*capability*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*) ili (*or*) elektrane (*generating station*) da prijeđe (*to go*) iz (*from*) zaustavljenog stanja (*shutdown condition*) u (*to*) pogonsko stanje (*operating condition*) i da započne (*to start*) isporučivanje (*delivering*) električne energije (*electric power*) bez (*without*) pomoći (*assistance*) iz električnog sustava (*electric system*).

BLANKET CERTIFICATE (AUTHORITY): Bjanko certifikat/ovlaštenje

Načelno (*general*) ovlaštenje (*authorization*) koje daje (*granted by*) «*FERC*» na temelju (*under*) Sekcije 7 (c) (*Section 7/c/*) iz (*of*) «*Natural Gas Act*» ili (*or*) «*NGA*» (Zakona o prirodnom plinu) primatelju (*recipient*) radi angažiranja (*to engage*) u (*in*) nekoj djelatnosti pod nadležnošću «*FERC*»-a (*FERC jurisdictional activity*), kao što je (*such as*) transportiranje (*transportation*) ili prodaja (*sales*) prirodnog plina (*natural gas*), u ime (*on behalf*) neke načelne klase (*class*) potencijalnih (*potential*) kupaca (*customers*), bez (*without*) preispitivanja (*review*) i odobravanja (*approval*) u svakom pojedinačnom slučaju (*case-by-case*).

BLANKET SALES CERTIFICATE: Bjanko certifikat za prodaju

Ovlaštenje (*authorization*) koje se daje (*granted*) cjevovodnim transporterima (prirodnog plina) (*pipelines*) i/ili (*and/or*) njihovim (*their*) povezanim trgovinskim kompanijama

(*marketing affiliates*), a također i (*as well as*) drugim (*other*) prodavateljima (*sellers*), za prodavanje (*to sell*) prirodnog plina (*natural gas*) radi (*for*) preprodaje (*resale*) po (*at*) tržišnim cijenama (*market-based prices*).

BLOCK RATE SCHEDULE: Tarifni sustav za pakete

Tarifni sustav za električnu energiju (*electric rate schedule*) s (*with*) odredbom (*provision*) za (*for*) zaračunavanje (*charging*) različitog (*different*) jediničnog troška (*unit cost*) za različite rastuće (*increasing*) pakete (*blocks*) potražnje (*demand*) ili (*or*) energije (*energy*). Većinom (*usually*) se na (*on*) iduće (*succeeding*) pakete zaračunava (*is charged*) umanjena (*reduced*) cijena (*price*).

BLOWOUT: Erupcija

Nekontrolirano (*uncontrolled*) istjecanje (*flow*) plina (*gas*), nafte (*oil*) ili (*or*) drugih (*other*) fluida (*fluids*) iz (*out of*) neke bušotine (*well*) u (*in*) zrak (*air*) tijekom (*during*) bušenja (*drilling*). Neka bušotina može eruptirati (*may blow out*) kada (*when*) tlak (*pressure*) duboko (*deep*) u ležištu (*reservoir*) premaši (*exceeds*) težinu (*weight*) stupca (*column*) isplake (*drilling fluid*) u kanalu bušotine (*well hole*).

BOILER: Kotao (vrelovodni ili parni)/Bojler

(1) Uređaj (*device*) za (*for*) proizvodnju pare (*steam generation*) za potrebe (*purposes*) proizvodnje električne energije (*electric power generation*), toplinske obrade (*processing*) ili (*or*) grijanja (*heating*), ili za proizvođenje (*producing*) vruće vode (*hot water*) za potrebe grijanja ili dobave (*supply*) vruće vode. Toplina (*heat*) iz (*from*) nekog vanjskog (*external*) izvora izgaranja (*combustion source*) se prenosi (*is transmitted*) na (*to*) neki fluid (*fluid*) koji se nalazi (*contained*) u (*within*) cijevima (*tubes*) u (*in*) kućištu kotla (*boiler shell*). Taj (*this*) fluid se isporučuje (*is delivered*) krajnjem potrošaču (*end user*) na (*at*) nekom željenom (*desired*) tlaku (*pressure*), temperaturi (*temperature*) i kvaliteti (*quality*). Kotlovi se često (*often*) klasificiraju (*are classified*) kao (*as*) parni (*steam*) ili vrelovodni (*hot water*), niskotlačni (*low pressure*) ili visokotlačni (*high pressure*), osposobljeni za (*capable of*) spaljivanje (*burning*) jednog ili više (*one or more*) goriva (*fuels*). (2) Spremnik (*tank*) u (*in*) kojemu (*which*) se voda (*water*) grije (*is heated*) i pohranjuje (*is stored*), u svezi s (*as for*) opskrbljivanjem (*supplying*) vrućom (*hot*) vodom.

BOILER FUEL: Kotlovsko gorivo

Gorivo (*fuel*) prikladno (*suitable*) za (*for*) proizvodnju (*generation*) pare (*steam*) ili (*or*) vruće vode (*hot water*) u (*in*) aplikacijama (*applications*) u velikim (*large*) industrijama (*industries*) ili javnim poduzećima koja proizvode električnu energiju (*electrical generating utilities*).

BOILER FUEL GAS: Plin za loženje kotlova

Prirodni plin (*natural gas*) koji se rabi (*used*) kao (*as*) gorivo (*fuel*) za (*for*) proizvodnju (*generation*) pare (*steam*) ili (*or*) vruće vode (*hot water*).

BOOK COST: Knjigovodstvena cijena koštanja

Vrijednost (*value*) s (*at*) kojom (*which*) se vlasništvo (*property*) ili (*or*) imovina (*assets*) upisuju (*are listed*) u (*in*) knjige kompanije (*company books*) bez (*without*) podešavanja

(*adjustment*) takvih (*such*) stavki (*items*) kao što je (*as*) amortizacija (*amortization*), otpisivanje troška neobnovljive imovine (*depletion*) ili deprecijacija (*depreciation*).

BOOK TRANSFER: Knjigovodstveni transfer

Prenošenje (*transfer*) prava vlasništva (*title*) bez (*without*) stvarnog (*actual*) isporučivanja (*delivering*) proizvoda (*product*).

BOOK VALUE: Knjigovodstvena vrijednost

Knjigovodstvena vrijednost se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) neto (*net*) vrijednosti (*worth*) neke kompanije (*company*) s (*by*) brojem (*number*) glavnih običnih dionica (*outstanding shares*). To (*this*) se uzima (*is considered*) kao (*as*) računovodstvena vrijednost (*accounting value*) dionica (*stocks*) neke firme (*firm*), imovine kompanije (*company assets*) koju (*that*) bi dioničari (*shareholders*) teoretski (*theoretically*) dobili (*would receive*) ako (*if*) bi neka kompanija bila likvidirana (*were liquidated*). Drugim riječima (*in other words*) to (*this*) je (*is*) vrijednost (*value*) te kompanije ako (*if*) ste uzeli u obzir (*you took into consideration*) samo (*only*) imovinu (*assets*) i zadržanu zaradu (*retained earnings*).

BOREHOLE: Kanal bušotine

Rupa (*bore*) koja (*that*) se u (*in*) Zemlji (*earth*) izrađuje (*is made*) s pomoću (*by*) bušenja (*drilling*); nezaštićena cijevima (*uncased*), bušotina u izradi (*drill hole*) od (*from*) površine (*surface*) do (*to*) dna (*bottom*).

BOTTLED GAS: Plin u boci

Opći termin (*general term*) za (*for*) ukapljeni (*liquified*) i stlačeni (*pressurized*) plin (*gas*), uobičajeno (*ordinarily*) butan (*butane*), propan (*propane*) ili (*or*) njihova (*their*) mješavina (*mixture*), koji se drži (*contained*) u (*in*) nekoj cilindričnoj boci (*cylinder*) za (*for*) porabu u kućanstvu (*domestic use*).

BOTTOMING CYCLE: Donji kružni proces

Vrsta (*type*) kogeneracije (*cogeneration*) koja (*that*) povećava (*increases*) toplinski stupanj djelovanja (*thermal efficiency*) nekog sustava za proizvodnju električne energije iz pare (*steam-electric-generating system*) s pomoću (*by*) pretvaranja (*converting*) dijela (*part*) otpadne topline (*waste heat*) iz (*from*) kondenzatora (*condenser*) u (*into*) električnu energiju (*electricity*). Toplinski stroj (*heat engine*) u (*in*) donjem kružnom procesu bila bi (*would be*) neka kondenzacijska turbina (*condensing turbine*) koja (*which*) je (*is*) slična (*similar*) po (*by*) radnom principu (*working principle*) parnoj turbini (*steam turbine*) ali (*but*) koja radi (*operates*) s (*with*) drukčijim (*different*) radnim fluidom (*working fluid*) na (*at*) mnogo (*much*) nižoj (*lower*) temperaturi (*temeperature*) i tlaku (*pressure*).

BREAK: Lom

Nagli (*rapid*) i strmi (*sharp*) pad cijena (*price decline*).

BREAKEVEN POINT: Granica profitabilnosti/Točka pokrića

Osnovna (*underlying*) cijena u «*futures*» ugovoru (*futures price*) kod (*at*) koje (*which*) neka određena (*given*) strategija opcija (*options strategy*) nije niti (*is neither*) profitabilna

(*profitable*) niti (*nor*) neprofitabilna (*unprofitable*). Za (*for*) opcije kupnje (*call options*) to (*it*) je (*is*) izvršna cijena (*strike price*) plus (*plus*) premija (*premium*). Za opcije prodaje (*put options*) to je izvršna cijena minus (*minus*) premija.

BRITISH THERMAL UNIT (Btu): Britanska toplinska jedinica

Količina (*amount*) toplinske energije (*heat energy*) potrebna (*required*) za povišenje (*to raise*) temperature (*temeperature*) jedne (*one*) funte (*pound*) vode (*water*) za jedan (*one*) stupanj Fahrenheita (*degree Fahrenheit*) s (*from*) 59 na (*to*) 60 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*), kod (*at*) standardnog (*standard*) barometarskog (*barometric*) tlaka (*pressure*). Britanska toplinska jedinica se primjenjuje (*is used*) kao (*as*) prikladna (*suitable*) mjera (*measure*) s pomoću (*by*) koje (*which*) se uspoređuju (*are compared*) ogrjevne moći (*heating values*) različitih (*different*) goriva (*fuels*). 1 «*Btu*» je (*is*) 252 cal ili (*or*) 0,252 kcal (*0.252 kcal*) ili 0,000293 kWh (*0.000293 kWh*), odnosno (*respectively*) 3.412 «*Btus*» (*3,412 Btus*) =1 kWh.

***British Themal Unit /Btu/, Dry*: Britanska toplinska jedinica, suha**

Mjera (*measure*) za (*of*) ogrjevnu moć prirodnog plina (*natural gas*) koji (*that*) je (*is*) bez vlage (*free of moisture*) ili sadrži (*contains*) manje od (*less than*) 7 funta (*pounds*) vodene pare (*water vapor*) na (*per*) tisuću kubičnih stopa (*Mcf*). Stvarno (*actual*) stanje (*state*) u (*in*) kojem (*which*) se prirodni plin većinom (*usually*) isporučuje (*is delivered*) za (*for*) prvu prodaju (*first sales*).

***British Thermal Unit /Btu/, Saturated*: Britanska toplinska jedinica, zasićena**

Mjera za ogrjevnu moć prirodnog plina potpuno (*fully*) zasićenog (*saturated*) vodenom parom kod (*under*) standardne (*standard*) temperature (*temperature*), tlaka (*pressure*) i specifične težine (*gravity*). Ovaj (*this*) standard (*standard*) mjere većinom ima malo ili nikakve veze (*has little or nothing to do*) sa (*with*) stanjem u kojem se prirodni plin stvarno isporučuje za prvu prodaju.

BROKER: Broker (tržišni posrednik, mešetar)

Pojedinac (*individual*) ili (*or*) firma (*firm*) koji (*that*) naplaćuje (*charges*) neku pristojbu (*fee*) ili proviziju (*commission*) za (*for*) izvršavanje (*executing*) naloga (*orders*) nekog kupca (*customer*) za kupovanje (*to buy*) ili za prodavanje (*to sell*). U (*in*) trgovanju (*trading*) robnim «*futures*» ugovorima (*commodity futures*) termin (*term*) se može odnositi (*can refer*) na (*to*): (1) burzovnog brokera (*floor broker*) - osobu (*person*) koja stvarno (*actually*) izvršava naloge na (*on*) «parketu» za trgovanje (*trading floor*) neke burze (*exchange*) i koja je (*is*) član (*member*) te (*this*) burze; (2) izvršitelja financijskih transakcija (*account executive*), pridruženog člana (*associated person*), opunomoćenog robnog zastupnika (*registered commodity representative*) ili kupčevog predstavnika (*customer's man*) - osobu koja posluje (*deals*) s (*with*) kupcima u uredima (*offices*) komisionara «*futures*» ugovora (*futures commission merchant*) i nije (*is not*) član te burze i (3) komisionara «*futures*» ugovora .

BROKERAGE FIRM: Brokerska kuća/ Posrednička firma

Pojedinci (*individuals*) i firme (*firms*) koji (*that*) žele (*wish*) trgovati (*trade*) «*futures*» ugovorima (*futures contracts*) koji nisu članovi (*non-members*) burze (*exchange*) moraju poslovati (*must deal*) preko (*through*) nekog posrednika (*intermediary*) poznatog kao (*called*)

brokerska kuća *(brokerage firm)* Takve *(such)* firme djeluju *(act)* kao *(as)* agenti *(agents)* svojih *(their)* kupaca *(customers)* i naplaćuju *(charge)* pristojbe *(fees)*, zvane provizije *(commissions)* na *(to)* «*futures*» ugovore za robe *(commodity futures contracts)* koje *(which)* oni *(they)* kupuju *(buy)* i prodaju *(sell)* za *(for)* svoje kupce. Zakonski *(legal)* i tehnički *(technical)* termin *(term)* za brokersku kuću je *(is)* «*Futures Commission Merchant*» ili /*or*/ «*FCM*» (komisionar «*futures*» ugovora).

BROKER-DEALER: Broker-diler

Pravna osoba *(person)* ili *(or)* firma *(firm)* u *(in)* poslovanju *(business)* kupovanja *(buying)* i prodavanja *(selling)* vrijednosnica *(securities)* koja posluje *(operating)* i kao *(as)* broker i kao diler ovisno o *(depending on)* transakciji *(transaction)*. U tehničkom smislu *(technically)*, neki broker je *(is)* samo *(only)* agent *(agent)* koji *(who)* izvršava *(executes)* naloge *(orders)* u ime *(on behalf)* svojih *(their)* klijenata *(clients)*, dok *(while)* diler djeluje *(acts)* kao nalogodavac *(principal)* i trguje *(trades)* za *(for)* svoj *(his)* vlastiti *(own)* račun *(account)*. Budući da *(because)* većina *(most)* brokerskih kuća *(brokerage firms)* djeluju i kao brokeri i kao nalogodavci, termin *(term)* broker-diler se većinom *(usually)* upotrebljava *(is used)* da ih se opiše *(to describe them)*.

BROWNOUT: Zatamnjenje

Djelomično *(partial)* snižavanje *(reduction)* napona *(voltage)* koje prouzroči *(caused by)* potražnja *(demand)* kupaca *(customers)* koja je *(being)* veća *(higher)* od *(than)* očekivane *(anticipated)* ili *(or)* otkazivanje *(failure)* sustava *(system)* proizvodnje električne energije *(generation)*, prijenosa *(transmission)* ili distribucije *(distribution)*. Zatamnjenje rezultira *(results in)* prigušivanjem svjetala *(lights dimming)* te usporavanjem *(slowing down)* uređaja na motorni pogon *(motor-driven devices)*.

BS&W

***Bottom sediment&water*: Talog i voda**

Talog *(sediment)* i voda *(water)* koji se često *(often)* nalaze *(found)* u *(in)* sirovoj nafti *(crude oil)* i ostatnom loživom ulju *(residual fuel oil)*.

BUBBLE POINT: Vrelište

Temperatura *(temperature)* i tlak *(pressure)* kod *(at)* kojih *(which)* se neka tekućina *(liquid)* počinje *(begins)* pretvarati *(convert)* u *(to)* plin *(gas)*.

BUILD–OPERATE-TRANSFER (BOT): Izgradi–upravljaj-prenesi

Izgradi–upravljaj-prenesi je *(is)* oblik *(form)* projektnog financiranja *(project financing)*, kod kojega *(wherein)* neki privatni *(private)* subjekt *(entity)* dobiva *(receives)* franšizu *(franchise)* od *(from)* javnog sektora *(public sector)* za financiranje *(to finance)*, za projektiranje *(to design)*, za izgradnju *(to construct)* i za upravljanje *(to operate)* nekim objektom *(facility)* kroz *(for)* nekog specificirano *(specified)* razdoblje *(period)*, nakon *(after)* kojega *(which)* se vlasništvo *(ownership)* prenosi *(is transfered)* natrag *(back)* javnom sektoru. Tijekom vremena *(during the time)* u kojemu *(that)* pokretač projekta *(project proponent)* upravlja *(operates)* objektom, njemu se dopušta *(it is alowed)* da korisnicima objekta *(facility users)* naplaćuje *(to charge)* primjerene *(appropriate)* namete *(tolls)*, pristojbe *(fees)*, najamnine *(rentals)* i

naknade (*charges*) koje se utvrde (*stated*) u (*in*) njihovom (*their*) ugovoru (*contract*) radi omogućavanja (*to enable*) pokretaču projekta da povrati (*to recover*) svoju (*its*) investiciju (*investment*), te rashode pogona i održavanja (*operation and maintenance expenses*) u tome projektu (*project*). Primjeri (*examples*) zemalja (*countries*) koje primjenjuju (*using*) *BOT* su (*are*) Japan (*Japan*), Tajvan (*Taiwan*), (Republika Kina /*Republic of China*/), Malezija (*Malaysia*) i Hong Kong (*Hong Kong*). Međutim (*however*), u nekim (*some*) zemljama, kao što su (*such as*) Kanada (*Canada*) i Novi Zeland (*New Zeland*), termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) je «*Build-Operate-Own-Transfer*» (*BOOT*) (Izgradi-Upravljaj-Posjeduj-Prenesi). U zadnje vrijeme (*recently*), u Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) *BOT* strategije (*BOT strategies*) se razmatraju (*are being considered*) za (*for*) izgradnju (*construction*) dijelova (*portions*) «*Interstate 69*» (Autoceste broj 69 između saveznih država).

BULGE: Bujanje

Naglo (*rapid*) povećanje (*increase*) cijena u «*futures*» ugovorima (*futures prices*).

BULK ELECTRIC POWER SYSTEM: Veliki elektroenergetski sustav

Sve (*all*) elektrane (*generating plants*) prijenosni vodovi (*transmission lines*) i pripadajuća (*related*) oprema (*equipment*). Termin (*term*) se također (*also*) može odnositi (*can refer*) na (*to*) ona (*those*) postrojenja (*facilities*) unutar (*within*) nekog javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) ili (*or*) skupine (*groups*) javnih poduzeća (*utilities*) čiji (*whose*) prijenosni vodovi se međusobno povezuju (*are interconnected*).

BULL: Bik

Netko (*one*) tko (*who*) očekuje (*anticipates*) porast cijena (*increase in prices*) na (*in*) tržištu (*market*). Također (*also*), tržište s trendom porasta cijena (*up-trending market*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*bear*» (medvjed).

BULL SPREAD: Bikovski raspon

(1) Istovremena (*simultaneous*) kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) dva (*two*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*) za (*for*) iste (*same*) ili (*or*) srodne (*related*) robe (*commodities*) s (*with*) namjerom (*intention*) ostvarivanja profita (*profiting*) iz (*from*) povećanja cijena (*rise in prices*) ali (*but*), u (*at*) isto (*same*) vrijeme (*time*), ograničavanja (*limiting*) mogućeg (*potential*) gubitka (*loss*) ako (*if*) je (*is*) to (*this*) očekivanje (*expectation*) pogrešno (*wrong*). To može biti sprovedeno (*can be accomplished*) s pomoću (*by*) kupovanja (*buying*) prve iduće (*nearby*) isporuke (*delivery*) i prodavanja (*selling*) neke odgođene (*deffered*) isporuke. (2) Pozicija opcija s pozitivnom deltom (*delta-positive options position*), sastavljena (*comprised*) od (*of*) dugih pozicija (*long*) i kratkih pozicija (*short*) opcija (*options*) iste vrste (*type*), bilo (*either*) opcija kupnje (*calls*), bilo (*or*) opcija prodaje (*puts*), namijenjena (*designed*) da bude profitabilna (*to be profitable*) na (*in*) nekom rastućem tržištu (*rising market*). Jedna (*one*) opcija s (*with*) nižom (*lower*) izvršnom cijenom (*strike price*) se kupuje (*is bought*) a druga (*other*) s višom (*higher*) izvršnom cijenom se prodaje (*is sold*).

BUNDLED SALES SERVICE: Vezana usluga prodaje

Prodaja (*sale*) i/ili (*and/or*) transportiranje (*transportation*)/prijenos (*transmission*) prirodnog plina (*natural gas*) ili (*or*) električne energije (*electricity*) po (*under*) jedinstvenoj

(*one*) tarifi (*rate*), koja (*which*) ne izdvaja (*does not differentiate*) zasebne (*separate*) komponente tarifa (*rate components*) za (*for*) usluge (*services*) prodaje, transportiranja/prijenosa, skladištenja (*storage*) ili sabiranja (*gathering*), povezane s (*associated with*) takvom (*such*) prodajom ili transportiranjem/prijenosa.

BUNKER FUELS: Bunker goriva

Gorivo (*fuel*) koje se dobavlja (*supplied*) za (*to*) brodove (*ships*) i zrakoplove (*aircrafts*), kako (*both*) domaće (*domestic*) tako i (*and*) strane (*foreign*). Sastoji se (*consists*) prvenstveno (*primarily*) od (*of*) ostatka (*residual*) i destilata (*distillate*) loživog ulja (*fuel oil*) za (*for*) brodove te mlaznog goriva kerozinskog tipa (*kerosene-type jet fuel*) za zrakoplove. Termin (*term*) «*international bunker fuels*» (međunarodna bunker goriva) upotrebljava se (*is used*) za označavanje (*to denote*) potrošnje (*consumption*) goriva (*fuel*) za međunarodne transportne djelatnosti (*international transport activities*). **Opaske (*notes*)**: (1) U (*for*) svrhe (*purposes*) evidentiranja (*inventories*) emisija stakleničkih plinova (*greenhouse gas emissions*), podatci o emisijama (*data on emissions*) od (*from*) izgaranja (*combustion*) međunarodnih bunker goriva oduzimaju se (*are subtracted*) od ukupnih emisija u (nekoj) državi (*national emissions totals*). (2) U prošlosti (*historically*) bunker gorivima smatrana su (*have been ment*) samo (*only*) «*ship fuels*» (goriva za brodove).

BURNER CAPACITY: Snaga plamenika

Maksimalna (*maximum*) toplina izgaranja (*heat output*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama na sat (*British thermal units per hour*) koja (*that*) se može osloboditi (*can be released*) s pomoću (*by*) nekog plamenika (*burner*) dok gori (*while burning*) uz (*with*) stabilni (*stable*) plamen (*flame*) i zadovoljavajuće (*satisfactory*) izgaranje (*combustion*).

BURNER TIP: Vršak plamenika

Završetak (*end*) transportiranja (*transportation*) prirodnog plina (*natural gas*) od (*from*) ušća bušotine (*wellhead*) do (*to*) mjesta (*point*) potroška (*consumption*). Krajnje mjesto (*end point*) na (*at*) kojemu (*which*) kupac (*customer*) troši (*uses*) prirodni plin (*natural gas*). Vršak plamenika se odnosi (*refers*) na (*to*) svaki (*any*) uređaj na prirodni plin (*gas-fueled device*), primjerice (*such as*) peć (*stove*), kuhalo (*cooker*) ili (*or*) stroj (*engine*), kojima (*that*) se služi (*are used by*) kupac (*customer*).

BUSBAR: Sabirnica

Točka (*point*) u (*at*) kojoj (*which*) je (*is*) električna energija (*electric power*) raspoloživa (*available*) za (*for*) prenošenje (*transmission*). Vodič (*conductor*) ili (*or*) skupina (*group*) vodiča koji služe (*serving*) kao (*as*) zajednička (*common*) veza (*connection*) za (*for*) dva ili više (*two or more*) strujnih krugova (*circuits*), uglavnom (*generally*) u (*in*) vidu (*form*) izoliranog vodiča (*insulated cable*), krutih (*rigid*) kvadratičnih (*rectangular*) ili okruglih (*round*) šipki (*bars*), ili použenih (*stranded*) nadzemnih (*overhead*) kabela (*cables*) koji se drže (*held*) zategnutima (*under tension*).

BUSBAR COST: Trošak na sabirnicama ili na pragu elektrane

Trošak (*cost*) proizvođenja (*producing*) jednog (*one*) kilovatsata (*kilowatt-hour*) električne energije (*electricity*) koji se isporuči (*delivered*) do (*to*) ali ne (*but not*) i kroz (*through*) prijenosnog sustava/prijenosni sustav (*transmission system*)..

BUTANE (C_4H_{10}): Butan (C_4H_{10})

Ugljikovodična supstancija (*hydrocarbon substance*) koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) molekula (*molecules*) sastavljenih (*composed*) od (*of*) četiri (*four*) atoma (*atoms*) ugljika (*carbon*) i deset (*ten*) atoma vodika (*hydrogen*), koja se prvenstveno (*primarily*) primjenjuje (*used*) za (*for*) namješavanje (*blending*) u (*in*) visokooktanski benzin (*high-octane gasoline*), za grijanje (*heating*) stambenih zgrada (*residential buildings*) i poslovnih zgrada (*commercial buildings*) te kao (*as*) plin za kalibriranje (*calibration gas*).

BUTYLENE (C_4H_8): Butilen (C_4H_8)

Ugljikovodična supstancija (*hydrocarbon substance*) koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) molekula (*molecules*) sastavljenih (*composed*) od četiri (*four*) atoma (*atoms*) ugljika (*carbon*) i osam (*eight*) atoma vodika (*hydrogen*), koja se prvenstveno (*primarily*) rabi (*used*) za (*for*) namješavanje (*blending*) u (*in*) visokooktanski benzin (*high-octane gasoline*), za grijanje (*heating*) stambenih zgrada (*residential buildings*) i poslovnih zgrada (*commercial buildings*), te u proizvodnji (*manufacture*) kemikalija (*chemicals*) i sintetičke gume (*synthetic rubber*).

BUYER'S MARKET: Kupčevo tržište

Stanje (*condition*) na (*in*) tržištu (*market*) na kojemu (*which*) postoji (*there is*) obilje (*abundance*) dobara (*goods*) pa si stoga (*hence*) kupci (*buyers*) mogu priuštiti (*can afford*) da budu (*to be*) izbirljivi (*selective*) i imaju mogućnost (*may be able*) kupovati (*to buy*) po (*at*) nižim (*lower*) cijenama (*prices*) nego što (*than*) su prethodno (*previously*) prevladavale (*prevailed*).

BUYING HEDGE: Zaštita od rizika kupovanjem

Također (*also*) poznata kao (*called*) duga pozicija zaštite od rizika (*long hedge*). Kupovanje (*buying*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*) radi (*for*) zaštite (*protection*) od (*against*) mogućih (*possible*) povišenih (*increased*) nabavnih cijena (*costs*) roba (*commodities*) koje (*that*) će biti potrebne (*will be needed*) u (*in*) budućnosti (*future*).

BUY ON CLOSE: Kupovati na zatvaranju

Kupovati (*buy*) na (*at*) kraju (*end*) termina trgovanja (*trading session*) unutar (*within*) raspona cijena pri zatvaranju (*closing-price range*). (Također /*also*/ može biti /*can be*/ «*sell on close*» /prodavati na zatvaranju/).

BUY ON OPENING: Kupovati na otvaranju

Kupovati (*buy*) na (*at*) početku (*beginning*) termina trgovanja (*trading session*) unutar (*within*) raspona cijena pri otvaranju (*opening-price range*). (Također /*also*/ može biti /*can be*/ «*sell on opening*» /prodavati na otvaranju/).

BUY/SELL: Kupovati/prodavati

Sporazum (*agreement*) prema kojemu (*whereby*) neka stranka (*party*) prodaje (*sells*) prirodni plin (*natural gas*) na (*at*) ušću bušotine (*wellhead*) nekoj stranci s (*with*) prioritetnim (*priority*) mjestom (*space*) u (*in*) redu cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline queue*) i onda (*then*) plin (*gas*) ponovno kupuje (*repurchases*) bliže mjestu potrošnje (*downstream*), plaćajući (*paying*) transportne troškove (*transportation costs*) i bilo koje (*any*) prethodno dogovorene (*prearranged*) diferencijale (*differentials*).

BYPASS: Zaobilaženje

Nastojanje (*action*) nekog kupca na malo (*retail customer*) da dobije (*to obtain*) električnu energiju (*electric power*) ili (*or*) prirodni plin (*natural gas*) izravno (*directly*) od (*from*) dobavljača na veliko (*wholesale supplier*) ili cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*), izbjegavajući (*eliminating*) na taj način (*thus*) plaćanje (*paying*) bilo kakvih (*any*) naknada javnog poduzeća (*utility charges*) koje su primjenjive (*applicable*) na (*to*) distribuciju (*distribution*). Taj (*this*) se termin (*term*) također (*also*) ponekad (*sometimes*) upotrebljava (*is applied*) kada (*when*) krajnji potrošač (*end user*) prestane s (*closes down*) radom (*operation*), uvede (*installs*) mogućnost uporabe alternativnih goriva (*alternative fuel capability*) ili premjesti (*moves*) svoje (*its*) poslovne aktivnosti (*operations*) u (*to*) područje opskrbljivanja (*service area*) nekog drugog (*another*) dobavljača prirodnog plina (*natural gas supplier*), ograničavajući (*curtailing*) pri tome (*thereby*) svoje kupovine (*purchases*) od svojeg tradicionalnog (*traditional*) dobavljača (*supplier*).

C

CAAA90
Clean Air Act 90 Amendments: Amandmani na Zakon o čistom zraku iz 1990.g.

CABLE: Kabel
Vodič (*conductor*) s (*with*) izolacijom (*insulation*) ili (*or*) použeni (*stranded*) vodič s ili bez (*without*) izolacijom/izolacije i drugih (*other*) omotača (*coverings*) ili neka kombinacija (*combination*) vodiča međusobno izoliranih (*insulated from one another*).

CALENDAR SPREAD: Kalendarski raspon
Pozicija opcija (*options position*) sastavljena (*comprised*) od (*of*) kupnje (*purchase*) i prodaje (*sale*) dva (*two*) ugovora o opcijama (*options contracts*) iste (*same*) vrste (*type*) koji imaju (*have*) jednake (*equal*) izvršne cijene (*strike prices*) ali (*but*) različite (*different*) datume isteka (*expiration dates*). Također (*also*) poznat (*known*) kao (*as*) «*horizonta spread*» (horizontalni raspon) ili (*or*) «*time spread*» (vremenski raspon).

CALL OPTION: Opcija kupnje
Opcija (*option*) koja (*that*) daje (*gives*) njenom (*its*) kupcu (*buyer*) ili (*or*) držatelju (*holder*) pravo (*right*), ali ne (*but not*) i obvezu (*obligation*), da kupi (*to buy*) neki «*futures*» ugovor (*futures contract*) (da uđe u /*to enter into*/ neku dugu /*long*/ poziciju u «*futures*» ugovoru /*futures position*/) po (*at*) nekoj specificiranoj (*specified*) cijeni (*price*) unutar (*within*) nekog specificiranog vremenskog razdoblja (*period of time*) u (*in*) zamjenu (*exchange*) za (*for*) uplatu (*payment*) jednokratne (*one-time*) premije (*premium*). Ona (*it*) obvezuje (*obligates*) prodavatelja (*seller*) ili sastavljača (*writer*) neke opcije da proda (*to sell*) taj (*this*) osnovni (*underlying*) «*futures*» ugovor (da uđe u neku kratku /*short*/ poziciju u «*futures*» ugovoru) po predloženoj (*designated*) cijeni, bude li ta opcija izvršena (*should be exercised*) po toj (*that*) cijeni.

CALORIE: Kalorija
Količina (*amount*) topline (*heat*) potrebna (*necessary*) za povišenje (*to rise*) temperature (*temperature*) neke jedinične količine (*unit*) vode (*water*), kod (*at*) ili (*or*) blizu (*near*) temperature maksimalne (*maximum*) gustoće (*density*), za jedan stupanj Celzija (*one degree Celsius*). Termin (*term*) «*small calorie*» (mala kalorija) odnosi se (*refers*) na (*to*) količinu topline potrebnu za povišenje temperature jednog (*one*) grama (*gram*) vode za jedan stupanj Celzija a termin «*large calorie*» (velika kalorija) ili «*kilogram-calorie*» (kilokalorija) na količinu topline potrebnu za povišenje temperature jednog kilograma (*kilogram*) vode za jedan stupanj Celzija.

CALORIFIC VALUE: Kalorična vrijednost

Toplina (*heat*) koja se oslobodi (*liberated*) pri (*by*) izgaranju (*combustion*) neke jedinične količine (*unit quantity*) goriva (*fuel*) pod (*under*) specificiranim (*specified*) uvjetima (*conditions*). Kalorična vrijednost se mjeri (*is measured*) u (*in*) kalorijama (*calories*).

CAP: Gornja granica (cijene)

Ugovor o dobavi (*supply contract*) između (*between*) nekog kupca (*buyer*) i nekog prodavatelja (*seller*) čime (*whereby*) se kupac osigurava (*is assured*) da (*that*) neće morati platiti (*will not have to pay*) više od (*more than*) neke određene (*given*) maksimalne (*maximum*) cijene (*price*). Ta (*this*) vrsta (*type*) ugovora je (*is*) analogna (*analogous*) nekoj opciji kupnje (*call option*).

CAPABILITY: Sposobnost/Moć/Maksimalna dopustiva opteretivost

(1) Odlika (*quality*) da se bude (*of being*) sposoban (*capable*). (2) Sposobnost (*ability*) neke prijenosne veze (*transmission interface*) između (*between*) dva (*two*) regulacijska područja (*control areas*) da prenosi (*to carry*) tokove djelatne energije (*real power flows*), koja se u pravilu (*typically*) procjenjuje (*measured*) u (*in*) megavatima (*megawatts*). (3) Maksimalno (*maximum*) opterećenje (*load*), koje neki proizvodni blok (*generating unit*), elektrana (*generating station*) ili (*or*) neka druga (*another*) električna aparatura (*electrical apparatus*) smije nositi (*can carry*) pod (*under*) specificiranim (*specified*) uvjetima (*conditions*) određeno (*for given*) vremensko razdoblje (*time period*), bez (*without*) prekoračivanja (*exceeding*) svojih (*its*) dopuštenih (*allowed*) temperaturnih ograničenja (*temperature limits*) i naprezanja (*stress*).

CAPACITANCE: Kapacitet

Nagomilavanje (*storage*) elektriciteta (*electricity*) između (*between*) dvije (*two*) ploče (*plates*). Kapacitet ploča se mijenja (*varies*) s (*with*) njihovom (*their*) površinom (*surface area*), razmakom (*distance*) između njih (*them*) te s dielektričnom konstantom (*dielectric constant*) materijala (*material*) između njih.

CAPACITOR: Kondenzator

(1) Uređaj (*device*) koji (*which*) uvodi (*introduces*) kapacitet (*capacitance*) u (*into*) neki električni strujni krug (*electric circuit*). (2) Električni uređaj (*electric device*) za održavanje (*to maintain*) ili (*or*) za povišenje (*to increase*) napona (*voltage*) prijenosnog voda (*transmission line*), koji poboljšava (*improving*) efikasnost (*efficiency*) električnog sustava (*electric system*) s pomoću (*by*) kompenziranja (*compensating*) normalnih (*normal*) gubitaka u prijenosu (*transmission losses*).

CAPACITY (ELECTRIC): Snaga/Kapacitet (električna energija)

Nazivna (*rated*) kontinuirana (*continuous*) sposobnost nošenja opterećenja (*load carrying ability*), izražena (*expressed*) u (*in*) megavatima (*megawatts*) (MW) ili (*or*) megavoltamperima (*megavolt-amperes*) (MVA), opreme za proizvodnju (*generation equipment*), opreme za prijenos (*transmission equipment*) ili druge (*other*) električne opreme (*electrical equipment*).

***Baseload capacity*: Snaga za temeljna opterećenja**

Snaga koja se koristi (*used*) za opskrbljivanje (*to serve*) neke u biti (*essentially*) konstantne razine (*constant level*) kupčeve potražnje (*customer demand*). Proizvodni blokovi za temeljna opterećenja (*baseload generating units*) u pravilu (*typically*) rade (*operate*) kada god (*whenever*) su (*they are*) na raspolaganju (*available*).

***Firm capacity*: Stalna snaga**

Snaga koja (*that*) je (*is*) toliko (*as*) stalna (*firm*) koliko i (*as*) prodavateljevo (*seller's*) prirodno opterećenje (*native load*) osim ako se ne modificira (*unless modified*) ugovorom (*contract*). Popratna (*associated*) energija (*energy*) može a ne mora (*may or may not*) biti preuzeta (*be taken*) po slobodnom izboru (*at option*) kupca (*purchaser*). Potpornu rezervu (*supporting reserve*) drži (*is carried by*) prodavatelj (*seller*).

***Intermediate Capacity*: Snaga za međuopterećenja**

Snaga namijenjena (*intended*) da radi (*to operate*) manje (*fewer*) sati (*hours*) na godinu (*per year*) nego (*than*) snaga za temeljna opterećenja ali (*but*) više (*more*) nego snaga za vršna opterećenja (*peaking capacity*). U pravilu takvi (*such*) proizvodni blokovi (*generating units*) imaju (*have*) faktor iskorištenja kapaciteta (*capacity factor*) od (*of*) 20% do (*to*) 60%.

***Net Capacity*: Neto snaga**

Maksimalna snaga (*maximum capacity*) (ili efektivna nazivna snaga /*effective rating*/) modificirana (*modified*) zbog (*for*) ograničenja okoliša (*ambient limitations*), koju neki proizvodni blok, elektrana (*power plant*) ili električni sustav (*electric system*) mogu nositi (*can sustain*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*), minus (*minus*) snaga koja se koristi za napajanje (*to supply*) potreba (*demand*) vlastite potrošnje elektrane (*station service*) ili pomoćnih potreba (*auxiliary needs*).

***Peaking Capacity*: Snaga za vršna opterećenja**

Snaga koja se koristi za napajanje vršne potražnje (*peak demand*). Proizvodni blokovi za vršna opterećenja (*peaking generating units*) rade (*operate*) ograničeni (*limited*) broj (*number*) sati na godinu i njihov (*their*) faktor iskorištenja kapaciteta je obično (*normally*) niži od (*less than*) 20%.

CAPACITY (NATURAL GAS): Kapacitet (prirodni plin)

Maksimalna (*maximum*) količina (*amount*) prirodnog plina (*natural gas*) koja (*that*) može biti (*can be*) proizvedena (*produced*), transportirana (*transported*), uskladištena (*stored*), distribuirana (*distributed*) ili (*or*) potrošena (*utilized*) u (*in*) određenom (*given*) vremenskom razdoblju (*period of time*) prema (*under*) projektiranim uvjetima (*design conditions*).

CAPACITY BROKERING: Mešetarenje kapacitetom

Prenošenje (*assignment*) prava (*rights*) radi dobivanja (*to receive*) stalne usluge transporta plina (*firm gas transportation service*).

CAPACITY CHARGE: Naknada za snagu

Jedan (*one*) element (*element*) iz (*of*) neke dvodijelne metode određivanja cijena (*two-part pricing method*) koja se primjenjuje (*used*) u (*in*) transakcijama električne energije

(*electric power transactions*) (naknada za energiju /*energy charge*/ je /*is*/ drugi (*other*) element). Naknada za snagu, ponekad (*sometimes*) poznata kao (*called*) «*demand charge*» (naknada za potražnju), se procjenjuje (*is assessed*) na temelju (*on*) veličine snage (*capacity amount*) koja se kupuje (*being purchased*) ili (*or*) koja se potražuje (*being demanded*). Naknada za snagu se u pravilu (*typically*) izražava (*is expressed*) u (*in*) dolarima/kW mjesecu (*$/kW month*).

CAPACITY COSTS: Troškovi snage

Troškovi (*costs*) povezani s (*associated with*) kapitalnim investicijama (*capital investments*) u (*in*) proizvodnju (*production*) i isporukom (*delivery*) električne energije (*electricity*).

CAPACITY EMERGENCY: Izvanredno stanje sa snagom

Stanje (*state*) koje (*that*) egzistira (*exists*) kada (*when*) opterećenje (nekog) sustava ili pula (*system's or pool's load*) premašuje (*exceeds*) njegovu (*its*) operativnu snagu (*operating capacity*) i ciklirajuću (*cycling*) rezervnu snagu (*reserve margin*), plus (*plus*) stalna kupovanja (*firm purchases*) iz (*from*) drugih (*other*) sustava te raspoloživi (*available*) uvoz (*import*) iz susjednih (*adjacent*) sustava.

CAPACITY FACTOR: Faktor iskorištenja kapaciteta

(1) Omjer (*ratio*) prosječnog (*average*) opterećenja (*load*) na (*on*) nekom proizvodnom resursu (*generating resource*) prema (*to*) njegovoj (*its*) nazivnoj snazi s natpisne pločice (*nameplate rating*) tijekom (*during*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*), izražen (*expressed*) kao (*as*) neki postotak (*percentage*); (2) Omjer između (*between*) stvarne (*actual*) proizvodnje električne energije (*electric output*) iz (*from*) nekog bloka (*unit*) i moguće (*potential*) proizvodnje električne energije iz tog (*this*) bloka.

CAPACITY RELEASE: Ustupanje kapaciteta

Prenošenje (*assignment*), dodjeljivanje (*allocation*) ili (*or*) ustupanje (*release*) prava na stalni transport plina (*firm gas transportation rights*) nekoj drugoj (*another*) stranci (*party*), odobreno (*authorized*) na temelju (*under*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ove Uredbe broj 636), koje se izvrši (*done*) na (*on*) nekoj stalnoj (*permanent*) ili privremenoj (*temporary*) osnovi (*basis*) i koje se dodijeli (*awarded*) najboljem ponuđaču (*highest bidder*).

CAPACITY, PIPELINE: Kapacitet cjevovoda (za prirodni plin)

Maksimalni (*maximum*) protok (*throughput*) prirodnog plina (*natural gas*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*) za (*for*) koji (*which*) se sustav za transport (prirodnog plina) (*pipeline system*) ili (*or*) njegov dio (*portion thereof*) projektira (*is designed*) ili gradi (*is constructed*), koji se ne ograničava (*not limited*) postojećim (*existing*) uvjetima opskrbljivanja (*service conditions*).

CAPACITY, PURCHASED: Snaga koja se kupuje

Veličina (*amount*) snage (*capacity*) raspoložive (*available*) za (*for*) kupnju (*purchase*) iz (*from*) drugih (*other*) elektroenergetskih sustava (*electric power systems*). On/ona (*it*) se većinom (*usually*) procjenjuje (*is measured*) u (*in*) megavatima (*megawatts*).

CAPITAL: Kapital

(1) Financijska (*financial*) imovina (*assets*) ili (*or*) financijska vrijednost (*value*) imovine, na primjer (*for example*) gotovina (*cash*). (2) Tvornice (*factories*), strojevi (*machinery*) i oprema (*equipment*) u vlasništvu (*owned by*) neke firme (*business*). Kapital je (*is*) izuzetno (*extremely*) neodređen (*vague*) termin (*term*) koji (*that*) ovisi o (*depends on*) kontekstu (*context*) za (*for*) neku određenu (*specific*) definiciju (*definition*). Općenito (*in general*) on (*it*) se odnosi (*refers*) na (*to*) financijske resurse (*resources*) raspoložive (*available*) za korištenje (*use*).

CAPITAL ASSET: Kapitalna imovina

Dugoročna imovina (*long-term asset*), na primjer (*for example*) zemljište (*land*) ili (*or*) neka zgrada (*building*), koja (*that*) se ne kupuje (*is not bought*) ili koja se ne prodaje (*is not sold*) u (*in*) normalnom (*normal*) tijeku (*course*) poslovanja (*business*).

CAPITAL EXPENDITURES: Kapitalni izdatci

Iznos (*amount*) koji potroši (*used by*) neka kompanija (*company*) za stjecanje (*to acquire*) ili (*or*) za povećanje vrijednosti (*to improve*) fizičke imovine (*physical assets*) kao što su (*such as*) zemljište (*property*), industrijske zgrade (*industrial buildings*) ili oprema (*equipment*). On (*it*) može obuhvaćati (*can include*) sve (*everything*) od (*from*) popravljanja (*repairing*) krova (*roof*) do (*to*) građenja (*building*) požarnih stuba (*fire escape*).

CAPITAL MARKETS: Tržišta kapitala

Tržišta (*markets*) gdje (*where*) se trguje kapitalom (*capital is traded*), kao što su (*such as*) dionice (*stocks*) i obveznice (*bonds*). Tržištima kapitala služe se (*are used by*) kompanije (*companies*) za sakupljanje (*to raise*) dodatnih (*additional*) novčanih sredstava (*funds*).

CAPITAL SHARES: Kapitalne dionice

Jedna (*one*) od (*of*) dvije (*two*) vrste (*type*) dionica u (*in*) nekoj dvonamjenskoj (*dual-purpose*) investicijskoj kompaniji (*investment company*), koje (*which*) daju pravo (*entitle*) držatelju (*holder*) na (*to*) aprecijaciju (*appreciation*) i deprecijaciju (*depreciation*) vrijednosti (*value*) nekog portfelja (*portfolio*), jednako tako (*as well as*) na dobitke (*gains*) od (*from*) trgovanja (*trading*) u (*in*) portfelju. Antiteza (*antithesis*) dohodovnim dionicama (*income shares*).

CAPITAL STOCK: Dioničarski kapital ili osnovna glavnica

Vlasničke dionice (*ownership shares*) neke korporacije (*corporation*) koje se odobre (*authorized*) prema (*by*) njenoj (*its*) odredbi (*articles*) o (*of*) udruživanju (*incorporation*). Dioničarski kapital obuhvaća (*includes*) sve (*all*) redovne (*common*) i povlaštene dionice (*preferred stocks*) koje predstavljaju (*representing*) vlasništvo (*ownership*) neke korporacije. Dionica (*stock*) koja se odobri prema povelji (neke) firme (*firm's charter*) ima (*has*) nominalnu vrijednost (*par value*), utvrđenu vrijednost (*stated value*) ili (*or*) je (*is*) bez nominalne vrijednosti (*no par value*). Broj (*number*) i vrijednost (*value*) izdanih (*issued*) dionica (*shares*) se većinom (*usually*) prikazuju (*are shown*), zajedno s (*together with*) brojem odobrenih (*authorized*) dionica, u (*in*) sekciji (*section*) kapitalnih računa (*capital accounts*) bilance stanja (*balance sheet*).

CAPITAL STRUCTURE: Struktura kapitala

Stalno (*permanent*) dugoročno (*long-term*) financiranje (*financing*) neke kompanije (*company*) prikazano (*represented*) s pomoću (*by*) dugoročnog zaduživanja (*long-term debt*), povlaštene dionice (*preferred stock*) i neto (*net*) vrijednosti (*worth*) (kapitala /*capital*/, dodatno uplaćenog kapitala /*capital surplus*/ i zadržane zarade /*retained earnings*/). Struktura kapitala se razlikuje (*is distingushed*) od (*from*) financijske strukture (*financial structure*), koja (*which*) obuhvaća (*includes*) kratkoročno zaduživanje (*short-term debt*). Izravnanje (*makeup*) strana (*sides*) obveza/pasive (*liabilities*) i dioničke glavnice/aktive (*stockholders' equity*) u (*on*) bilanci stanja (*balance sheet*), posebno (*especially*) omjera zaduženja i glavnice/aktive (*ratio of debt to equity*) te mješavine (*mixture*) kratkoročnih i dugoročnih dospijeća (*maturities*).

CAPTIVE (CORE) CUSTOMER: Vezani (temeljni) kupac

Kupac (*buyer*) koji (*that*) može kupovati (*can purchase*) prirodni plin (*natural gas*) od (*from*) samo (*only*) jednog (*one*) dobavljača (*supplier*), bez (*with no*) pristupa (*access*) zamjenskim (*alternate*) izvorima goriva (*fuel sources*). Većinom (*usually*) to (*it*) se odnosi (*refers*) na (*to*) nekog potrošača iz stambenog sektora (*residential user*) ili (*or*) malog (*small*) potrošača iz poslovnog sektora (*commercial user*), ali (*but*) može se također (*also*) odnositi (*can refer*) na nekog velikog (*large*) potrošača iz industrijskog sektora (*industrial user*) ili na javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*).

CARBON DIOXIDE (CO_2): Ugljični dioksid (CO_2)

Bez boje (*colorless*), bez mirisa (*odorless*) neotrovni (*non-poisonous*) plin (*gas*) koji (*that*) je (*is*) normalni (*normal*) sastavni dio (*component*) Zemljine atmosfere (*earth's atmosphere*). Ugljični dioksid je proizvod (*product*) izgaranja (*combustion*) fosilnih goriva (*fossil fuels*) a također i (*as well as*) drugih (*other*) procesa (*processes*). On (*it*) se smatra (*is considered*) stakleničkim (*greenhouse*) plinom pošto (*as*) zaprečava prodiranje (*traps*) topline (*heat*) (infracrvene energije /*infrared energy*/) koju zrači (*is radiated by*) Zemlja (*earth*) u (*in*) atmosferu i zbog toga (*therefore*) doprinosi (*contributes*) potencijalu globalnog zagrijavanja (*global warming potential* ili /*or*/ *GWP*). Potencijal globalnog zagrijavanja drugih stakleničkih plinova procjenjuje se (*is measured*) u odnosu na (*in relation to*) potencijal (*potential*) ugljičnog dioksida, koji (*which*) se prema (*by*) međunarodnoj (*international*) znanstvenoj (*scientific*) konvenciji (*convention*) označava (*is assigned*) vrijednošću (*value*) jedan (*one*).

CARBON DIOXIDE EQUIVALENT: Ekvivalent ugljičnog dioksida

Metrička mjera (*metric measure*) koja se primjenjuje (*used*) za uspoređivanje (*to compare*) emisija (*emissions*) iz (*from*) različitih (*various*) stakleničkih plinova (*greenhouse gases*) na temelju (*based upon*) njihovog (*their*) potencijalnog globalnog zagrijavanja (*global warming potential* ili /*or*/ *GWP*). Ekvivalenti ugljičnog dioksida se većinom (*usually*) izražavaju (*are expressed*) kao (*as*) «milijun (*million*) metričkih tona (*metric tons*) ekvivalenata ugljičnog dioksida (*MMTCDE*)» ili kao «milijun kratkih tona (*short tons*) ekvivalenata ugljičnog dioksida (*MSTCDE*)». Ekvivalent ugljičnog dioksida za (*for*) neki plin (*gas*) se dobije (*is derived*) s pomoću (*by*) množenja (*multiplying*) tona (*tons*) toga plina s (*by*) pripadajućim (*associated*) potencijalom globalnog zagrijavanja (*MMTCDE* = milijun metričkih tona nekog plina x *GWP*

toga plina). Na primjer (*for example*), potencijal globalnog zagrijavanja za metan (*methane*) je (*is*) 24,5 (*24.5*). To (*it*) znači (*means*) da (*that*) su (*are*) emisije jednog (*one*) milijuna metričkih tona metana ekvivalentne (*equivalent*) emisijama 24,5 (*24.5*) milijuna metričkih tona ugljičnog dioksida. Ugljik (*carbon*) se također (*also*) može primijeniti (*can be used*) kao (*as*) referenca (*reference*) i drugi (*other*) stakленički plinovi mogu se pretvoriti (*may be converted*) u (*into*) ekvivalente ugljika (*carbon equivalents*). Za pretvaranje (*to convert*) ugljika u ugljični dioksid pomnoži (*multiply*) ugljik s 44/12 (omjer */ratio/* molekularne težine */molecular weight/* ugljičnog dioksida i ugljika)

CARBON INTENSITY: Intenzitet ugljika

Količina (*amount*) ugljika po (*by*) težini (*weight*), koja se emitira (*emitted*) po (*per*) jedinici (*unit*) energije (*energy*) koja se potroši (*consumed*). Uobičajena (*common*) mjera (*measure*) za (*of*) intenzitet ugljika je (*is*) težina ugljika po (*per*) Britanskoj toplinskoj jedinici (*British thermal unit*) energije. Kada (*when*) postoji (*there is*) samo (*only*) jedno (*one*) fosilno gorivo (*fossil fuel*) u razmatranju (*under consideration*), intenzitet ugljika i koeficijent emisija (*emissions coefficient*) su (*are*) identični (*identical*). Kada postoji (*there are*) nekoliko (*several*) goriva, intenzitet ugljika se temelji na (*is based on*) njihovim (*their*) kombiniranim (*combined*) koeficijentima emisija procijenjenim (*weighted*) prema (*by*) njihovim razinama (*levels*) potroška energije (*energy consumption*).

CARBON MONOXIDE (CO): Ugljični monoksid (CO)

Bez boje (*colorless*), bez mirisa (*odorless*) ali (*but*) otrovan (*poisonous*) gorivi (*combustible*) plin (*gas*). Ugljični monoksid se proizvodi (*is produced*) pri (*in*) nepotpunom (*incomplete*) izgaranju (*combustion*) ugljika (*carbon*) i spojeva ugljika (*carbon compounds*) kao što su (*such as*) fosilna goriva (*fossil fuels*) (na primjer */for example/* ugljen */coal/*, nafta */oil/*) i njihovi (*their*) proizvodi (*products*) (na primjer ukapljeni naftni plin */liquified petroleum gas/*, benzin */gasoline/*) i biomasa (*biomass*).

CARRIAGE: Otprema

Transportiranje (*transportation*) kroz (*by*) neki plinovod (*pipeline*) prirodnog plina treće stranke (*third party's natural gas*) kao (*as*) posebna (*separate*) usluga (*service*) za (*for*) neku pristojbu (*fee*), nasuprot (*as contrasted with*) transportiranju cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline's transportation*) prirodnog plina za opskrbljivanje svog vlastitog sustava (*its own system supply natural gas*).

CARRYING CAPACITY: Opteretivost

Najviša (*highest*) veličina (*quantity*) struje (*current*) koju neka električna žica (*electric wire*) može provoditi (*can carry*) bez (*without*) pregrijavanja (*overheating*).

CARRYING CHARGE: Naknada za držanje zaliha

Ukupni (*total*) trošak (*cost*) skladištenja (*storing*) neke robe (*commodity*) tijekom (*over*) nekog vremenskog razdoblja (*period of time*). Obuhvaća (*includes*) stvarne naknade za skladištenje (*actual storage charges*), osiguranje (*insurance*), kamatu na zajmove (*interest on loans*) i oportunitetni gubitak (*opportunity loss*) na (*on*) angažirani kapital (*commited capital*).

CASCADING OUTAGE: Kaskadni nestanak električne energije

Postupni (*successive*) (nekontrolirani /*uncontrolled*/) raspad električnog sustava (*electric system loss*), koji proizlazi (*reasulting*) iz (*from*) nekog incidenta na mjestu krajnje potrošnje (*on-site incident*). Posljedica (*result*) je (*is*) sveopći (*widespread*) kolaps sustava (*system collapse*).

CASH COMMODITY: Gotovinska roba

Stvarna (*actual*) fizička roba (*physical commodity*). Ponekad (*sometimes*) se naziva (*is referred to as*) «*spot commodity*» (roba za promptnu isporuku) ili (*or*) «*actuals*» (aktualije).

CASH MARKET: Gotovinsko tržište

Tržište (*market*) za (*for*) neku gotovinsku robu (*cash commodity*) na kome (*where*) se trguje (*is traded*) stvarnim (*actual*) fizičkim (*physical*) proizvodom (*product*).

CASH-OUT: Izravna isplata u gotovini

Procedura (*procedure*) u (*in*) kojoj (*which*) se špediterima (*shippers*) dopušta (*are allowed*) da razrješavaju (*to resolve*) debalanse (*imbalances*) gotovinskim plaćanjima (*cash payments*), nasuprot (*in contrast to*) podmirivanju (*making up*) debalansa s (*with*) volumenima (*volumes*) prirodnog plina (*natural* gas) u naturi (*in-kind*).

CASH SETTLEMENT: Gotovinsko poravnanje

Metoda (*method*) isporučivanja (*delivering*) nekog «*futures*» ugovora (*futures contract*) s pomoću (*by*) izračunavanja (*calculating*) vrijednosti (*worth*) fizičke robe (*physical commodity*) iz (*from*) ugovora te namirenja (*meeting*) obveza (*obligations*) i kupca (*buyer*) i prodavatelja (*seller*) razmjenom (*exchange*) novca (*money*) umjesto (*instead of*) fizičke robe.

CASING: Zaštitna cijev bušotine

Cijev (*pipe*) iz (*of*) odgovarajućeg (*appropriate*) materijala (*material*) raznog (*varying*) promjera (*diameter*) i težine (*weight*), koja se spusti (*lowered*) u (*in*) bušotinski kanal (*borehole*) tijekom (*during*) ili poslije (*after*) bušenja (*drilling*) radi podupiranja (*to support*) stijenke (*sides*) kanala (*hole*).

CATALYTIC CRACKING: Katalitički kreking

Rafinacijski proces (*refining process*) razbijanja (*breaking down*) većih (*larger*), težih (*heavier*) i složenijih (*more complex*) molekula (*molecules*) ugljikovodika (*hydrocarbon*) u (*into*) jednostavnije (*simpler*) i lakše (*lighter*) molekule. Katalitički kreking se izvodi (*is accomplished*) s pomoću (*by*) uporabe (*use*) nekog katalitičkog agensa (*catalytic agens*) i djelotvoran je (*is effective*) proces za (*for*) povećanje (*increasing*) iscrpka (*yield*) benzina (*gasoline*) iz (*from*) sirove nafte (*crude oil*). Katalitički kreking obrađuje (*processes*) nove (*fresh*) i reciklirane (*recycled*) sirovine (*feeds*).

CATALYTIC REFORMING: Katalitičko reformiranje

Proces rafiniranja (*refining process*) koji primjenjuje (*using*) kontroliranu (*controlled*) toplinu (*heat*) i tlak (*pressure*) s (*with*) katalizatorima (*catalysts*) za preuređivanje (*to rearrange*) molekula (*molecules*) određenih (*certain*) ugljikovodika (*hydrocarbons*),

pretvarajući (*converting*) pri tome (*thereby*) parafinske (*paraffinic*) i naftenske (*naphthenic*) vrste (*types*) ugljikovodika (na primjer /*for example*/ frakcije s područjem vrenja /*boiling range fractions*/ niskooktanskog benzina /*low-octane gasoline*/) u (*into*) petrokemijske (*petrochemical*) sirovine (*feedstocks*) i višeoktanske (*higher octane*) sirovine (*stocks*) pogodne (*suitable*) za (*for*) namješavanje (*blending*) u gotov (*finished*) benzin (*gasoline*).

CEILING PRICE: Plafonirana cijena

Maksimalna (*maximum*) cijena u skladu sa zakonom (*lawful price*) koja (*that*) bi se mogla zaračunati (*could be charged*) za (*for*) prvu prodaju (*first sale*) neke specificirane kategorije prirodnog plina prema Zakonu o politici prema prirodnom plinu (*specified NGPA category of natural gas*) prije 1993. (*pre-1993*).

CELSIUS: Celzij

Temperaturna ljestvica (*temperature scale*) koja se temelji (*based*) na (*on*) ledištu (*freezing point*) od (*of*) nula (*zero*) stupnjeva (*degrees*) i vrelištu (*boiling point*) od 100 stupnjeva vode (*water*) kod (*at*) standardnog (*standard*) atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*). Kratica (*abbreviation*) je (*is*) C. Nekada (*once*) poznata (*known*) kao (*as*) «*Centigrade*». Za (*for*) pretvorbu (*conversion*) Celzija u (*into*) Fahrenheite (*Fahrenheit*), pomnoži (*multiply*) ih (*them*) s (*by*) 9, podijeli (*divide*) s 5 i dodaj (*add*) 32. Na primjer (*for example*): 10 stupnjeva Celzija (*degrees Celsius*) x 9 = 90 : 5 = 18 + 32 = 50 stupnjeva Fahrenheita. (*degrees Fahrenheit*)

CENTRAL HEATING SYSTEM: Sustav centralnog grijanja

Sustav u (*in*) kojemu (*which*) se toplina (*heat*) dobavlja (*is supplied*) u (*into*) prostore (*areas*) neke zgrade (*building*) iz (*from*) jednog (*single*) uređaja (*device*) kroz (*through*) mrežu (*network*) kanala (*ducts*) ili (*or*) cijevi (*pipes*).

CENTRAL RECEIVER SOLAR POWER PLANT: Solarna elektrana s centralnim prijamnikom

Također (*also*) poznate (*known*) kao (*as*) «*power towers*» (tornjevi energije) ove (*these*) elektrane primjenjuju (*use*) polja (*fields*) zrcala s dvoosnim praćenjem (*two-axis tracking mirrors*) poznata kao (*called*) heliostati (*heliostats*). Svaki (*each*) heliostat se zasebno (*individually*) s pomoću (*by*) kompjutorskog regulacijskog sustava (*computer control system*) namještava (*is positioned*) da reflektira (*to reflect*) Sunčeve zrake (*sun's rays*) na (*to*) toplinski (*thermal*) prijamnik (*receiver*) montiran na tornju (*tower-mounted*). Učinak (*effect*) brojnih (*many*) heliostata koji reflektiraju (*reflecting*) u (*in*) neku zajedničku (*common*) točku (*point*) stvara (*creates*) objedinjenu (*combined*) energiju (*energy*) «*thousands of suns*» (tisuću sunaca), koja (*which*) proizvodi (*produces*) visokotemperaturnu (*high-temperature*) toplinsku energiju (*thermal energy*). U prijamniku toplinsku energiju apsorbiraju (*absorb*) tekuće (*molten*) dušikove soli (*nitrate salts*). Vruća (*hot*) sol (*salt*) se tada (*then*) rabi (*is used*) za prekuhavanje (*to boil*) vode (*water*) u (*into*) paru (*steam*), koja se šalje (*is sent*) u konvencionalni (*conventional*) parnoturbinski agregat (*steam turbine-generator*) radi proizvođenja (*to generate*) električne energije (*electricity*).

CERTIFICATE OF PUBLIC CONVENIENCE AND NECESSITY (CPCN): Certifikat o javnoj koristi i potrebi

Regulatorna dozvola (*regulatory permit*), koju izdaje (*issued by*) povjerenstvo za javna poduzeća (*public utilities commission*) neke savezne države (*state*) ili (*or*) druga (*other*) upravna agencija (*administrative agency*), koja ovlašćuje (*authorizing*) neko javno poduzeće (*utility*) da izvrši (*to make*) investiranja (*investments*) ili kapitalne izdatke (*capital expenditures*) u (*in*) neki novi (*new*) električni (*electric*) proizvodni (*generating*), prijenosni (*transmission*) ili distribucijski (*distribution*) kapacitet (*capacity*). Ona (*it*) se također (*also*) može izdati (*may be issued*) za (*for*) transportiranje (*transportation*), distribuciju (*distribution*) ili skladištenje (*storage*) prirodnog plina (*natural gas*) ili za druge izmjene (*alterations*) ili proširenja (*expansions*) postrojenja (*facilities*).

CETANE INDEX: Cetanski indeks

Izračunata (*calculated*) vrijednost (*value*), izvedena (*derived*) iz (*from*) gustoće (*density*) i hlapljivosti (*volatility*) goriva (*fuel*), koja daje (*giving*) prihvatljivo (*reasonably*) točnu (*close*) aproksimaciju (*approximation*) za (*to*) cetanski broj (*cetane number*).

CETANE NUMBER/ CETANE RATING: Cetanski broj/Cetanska ocjena

Empirijsko (*empirical*) mjerilo (*measure*) za (*of*) kvalitetu paljenja (*ignition quality*) nekog dizel-goriva (*diesel fuel*). Gorivo, čija (*whose*) se kvaliteta paljenja ispituje (*is tested*) u (*in*) nekome standardnom (*standard*) motoru (*engine*), uspoređuje se (*is compared*) s (*to*) mješavinom (*mixture*) cetana (*cetane*) i alfametilnaftalena (*alpha-methylnaphtalene*). Cetan, kao (*as*) ugljikovodik (*hydrocarbon*), visoke (*high*) kvalitete paljenja, ima (*has*) cetanski broj 100 a alfametilnaftalen, kao ugljikovodik niske (*low*) kvalitete paljenja, cetanski broj 0. Mješavine ova (*these*) dva (*two*) goriva imaju (*have*) međubrojeve (*intermediate numbers*) koji (*that*) odgovaraju (*comply with*) volumnom postotku (*percentage by volume*) cetana u tim (*these*) mješavinama. Većina (*most*) dizel motora (*diesel engines*) mogu rabiti (*may use*) goriva koja imaju cetanske brojeve između (*between*) 40 i 50.

CFTC

***Commodity Futures Trading Commission*: Povjerenstvo za trgovanje «*futures*» ugovorima za robe**

Povjerenstvo za trgovanje «*futures*» ugovorima za robe je (*is*) jedna (*an*) nezavisna (*independent*) agencija (*agency*) Američke vlade (*United States Government*), osnovana (*created*) pri (*by*) «*Congress*» (Kongresu) u (*in*) 1974. (*1974*). Ono (*it*) je zamijenilo (*replaced*) «*Commodity Exchange Authority*» (Upravu/Ravnateljstvo za burze roba). Ono je odgovorno (*responsible*) za (*for*) registriranje (*recording*) i nadziranje (*monitoring*) trgovanja (*trading*) «*futures*» ugovorima (*futures contracts*) na (*on*) američim burzama «*futures*» ugovora (*United States futures exchanges*). «*CFTC*» ima (*has*) ovlaštenje (*authority*) da kažnjava (*to fine*), da suspendira (*to suspend*) ili (*or*) da tuži (*to sue*) kompaniju (*company*) ili pojedinca (*individual*) na (*in*) nekom federalnom sudu (*federal court*) u slučajevima (*cases*) lošeg upravljanja (*misconduct*), prijevare (*fraud*) ili ako (*if*) se događa (*occurs*) neko kršenje propisa (*rulebreaking*).

CHEMICAL ENERGY: Kemijska energija

Energija (*energy*) koja se oslobodi (*liberated*) pri (*in*) nekoj kemijskoj (*chemical*) reakciji (*reaction*), kao (*as*) pri izgaranju (*combustion*) goriva (*fuels*).

CIF

***Cost, insurance, freight*: Trošak, osiguranje, vozarina**

Termin (*term*) se odnosi (*refers*) na (*to*) prodaju (*sale*) u (*in*) kojoj (*which*) kupac (*buyer*) pristane (*agrees*) platiti (*to pay*) neku jediničnu cijenu (*unit price*) koja obuhvaća (*includes*) «*Free on Bord*» ili (*or*) «*FOB*» (franko brod) vrijednost (*value*) u (*at*) luci podrijetla (*port of origin*) plus (*plus*) sve (*all*) troškove (*costs*) osiguranja (*insurance*) i transportiranja (*transportation*). Ova (*this*) vrsta (*type*) transakcije (*transaction)* razlikuje se (*differs*) od (*from*) nekog «*delivered*» sporazuma (*agreement*) zato što (*that*) je (*is*) uglavnom (*generally*) bez uključene carine (*ex-duty*), a kupac prihvaća (*accepts*) kvalitetu (*quality*) i količinu (*quantity*) u ukrcajnoj luci (*loading port*) a ne (*rather than*) plaćanje (*paying*) kvalitete i količine u skladu s nalazima (*as determined*) u iskrcajnoj luci (*unloading port*). Rizik (*risk*) i pravo vlasništva (*title*) se prenose (*are transfered*) s (*from*) prodavatelja (*seller*) na (*to*) kupca u ukrcajnoj luci, premda (*although*) se prodavatelj obvezuje (*is obliged*) na pribavljanje (*to provide*) osiguranja u nekoj prenosivoj polici (*transferable policy*) u vrijeme (*time*) ukrcavanja (*loading*).

CIRCULATING FLUIDIZED BED: Cirkulirajući fluidizirani sloj

Vrsta (*type*) peći (*furnace*) ili (*or*) reaktora (*reactor*) u (*in*) kojima (*which*) se snizuje (*is lowered*) emisija (*emission*) sumpornih spojeva (*sulfur compounds*) s pomoću (*by*) dodavanja (*adding*) usitnjenog (*crushed*) vapnenca (*limestone*) u (*in*) fluidizirani sloj i koje na taj način (*thus*) čini suvišnom (*obviating*) potrebu (*need*) za (*for*) prilično skupom (*rather expensive*) opremom za čišćenje (*clean-up equipment*) dimnih plinova (*stack gases*). Čestice (*particles*) se skupljaju (*are collected*) i recirkuliraju se (*are recirculated*), nakon (*after*) prolaženja (*passing*) kroz (*through*) konvencionalni sloj (*conventional bed*) te se ohlađuju (*are cooled*) uzduž (*by*) unutrašnjosti kotla (*boiler internals*).

CIRCULATING FLUIDISED BED COMBUSTION: Izgaranje u cirkulirajućem fluidiziranom sloju

Proces (*process*) u (*in*) kojemu (*which*) se ugljen (*coal*) spaljuje (*is burned*) u (*in*) lebdećem (*suspended*) sloju (*bed*) od (*of*) usitnjenog (*crushed*) vapnenca (*limestone*) i čestica ugljena (*coal particles*) koji se zadrže (*held*) u struji (*flow*) vrućeg (*hot*) zraka (*air*). Vapnenac odstranjuje (*strips out*) visoki (*high*) postotak (*percentage*) sumpora (*sulfur*) u ugljenu, smanjujući (*reducing*) emisije (*emissions*) sumpornog dioksida (*sulfur dioxide*). Kotlovi s cirkulirajućim fluidizirajućim slojem (*circulating fluidized bed boilers*) omogućavaju (*allow*) da otpadni antracit (*waste anthracite*) i bituminozni ugljen (*bituminous coal*) budu efikasno (*efficiently*) spaljeni (*to be burned*).

CITY GATE (CITY GATE STATION, TOWN BORDER STATION): Na pragu grada (stanica na pragu grada, stanica na granici grada)

Većinom (*usually*) se odnosi (*refers*) na (*to*) lokacije (*locations*) na (*at*) kojima (*which*) vlasništvo (*ownership*) ili (*or*) odgovornost za transportiranje (*transportation responsibility*) prirodnog plina (*natural gas*) prelazi (*transfers*) s (*from*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*) na (*to*) neku lokalnu (*local*) distribucijsku kompaniju (*distribution company*) ili javno poduzeće za plin (*gas utility*).

CITY GATE RATE (GATE RATE): Tarifa na pragu grada (tarifa na pragu)

Tarifa (*rate*) koju (*that*) nekome distribucijskom javnom poduzeću (*distribution utility*) zaračunavaju (*is charged by*) njegovi (*its*) dobavljači (*suppliers*). Odnosi se (*refers*) na (*to*) nabavnu cijenu (*cost*) prirodnog plina (*natural gas*) na (*at*) mjestu (*point*) na kojemu (*which*) je distribucijsko javno poduzeće povijesno (*historically*) preuzelo pravo vlasništva (*took title*) nad (*to*) prirodnim plinom.

CLASS OF SERVICE: Klasa opskrbe (električnom energijom)

Kupci (*customers*) koji se grupiraju (*grouped*) prema (*by*) sličnim (*similar*) karakteristikama (*characteristics*) radi identifikacije (*in order to be identified*) u svrhu (*for the purpose*) određivanja (*setting*) neke zajedničke (*common*) tarife (*rate*) za (*for*) opskrbu električnom energijom (*electric service*). Većinom (*usually*) se klasificiraju (*are classified*) u (*into*) skupine (*groups*) koje se identificiraju (*identified*) kao (*as*) stambeni sektor (*residential sector*), poslovni sektor (*commercial sector*), industrijski sektor (*industrial sector*) i drugi (*other*).

CLASS RATE SCHEDULE: Tarifni sustav po klasama (opskrbe električnom energijom)

Tarifni sustav za električnu energiju (*electric rate schedule*) primjenjiv (*applicable*) na (*to*) jednu ili više (*one or more*) specificiranih (*specified*) klasa opskrbe (električnom energijom) (*classes of service*), skupina djelatnosti (*groups of businesses*) ili (*or*) potrošnji kupaca (*customer uses*).

CLEAN AIR ACT (CAA): Zakon o čistom zraku

Ovaj (*this*) Zakon (*Act*) je bio donesen (*was passed*) u 1955. (*in 1955*) a izmijenjen i dopunjen je (*has been amended*) u 1960., 1963., 1965., 1967., 1970., 1977. i 1990. (*in 1960, 1963, 1965, 1970, 1977 and 1990*) («*Clean Air Act Amendments*» ili /*or*/ «*CAAA*» /Amandmani na Zakon o čistom zraku/). On (*it*) sprečava (*prevents*), ograničava (*controls*) i uklanja (*abates*) zagađivanje/zagađenost zraka (*air pollution*) iz (*from*) stacionarnih (*stationary*) i pokretnih (*mobile*) izvora (*sources*). On (*it*) je (*is*) osnova (*basis*) za (*for*) ograničavanje emisija koje zagađuju zrak (*air pollution emissions control*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*). Amandmani iz (*of*) 1990. (*1990*) stipuliraju (*stipulate*) smanjivanja (*reductions*) sumpornog dioksida (*sulfur dioxide*), dušikovih oksida (*nitrogen oxides*) i sićušnih krutih i tekućih tvari (*particulate matter*) promjera (*diameter*) manjih od (*less than*) 10 mikrona (*microns*) te drugih (*other*) emisija koje se smatraju (*deemed*) odgovornima (*responsible*) za proizvodnju (*production*) prizemnog (*ground-level*) ozona (*ozone*) i smoga (*smog*).

CLEAN CARGO: Čisti teret

Rafinirani proizvodi (*rafined products*), na primjer (*for example*) kerozin (*kerozene*), benzin (*gasoline*), ulje za grijanje domova (*home heating oil*) i mlazno gorivo (*jet fuel*), koji se prevoze (*carried*) tankerima (*tankers*), baržama (*barges*) i autocisternama (*tank cars*). Svi (*all*) rafinirani proizvodi osim (*except for*) bunker goriva (*bunker fuels*), ostatnog loživog ulja (*residual fuel oil*), asfalta (*asphalt*) i koksa (*coke*).

CLEAN COAL TECHNOLOGIES (CCT): Tehnologije čistog ugljena

Procesi (*processes*) namijenjeni (*designed*) za spaljivanje (*to burn*) ugljena (*coal*) s (*with*) malim (*little*) ili (*or*) niskim (*low*) emisijama (*emissions*), uključujući (*including*) i

ugljen s ili visokim (*high*) sadržajem sumpora (*sulfur content*) ili visokim sadržajem pepela (*ash content*) što (*that*) bi ga moglo učiniti (*might make it*) neatraktivnim (*unattractive*) gorivom (*fuel*).

CLEARINGHOUSE: Obračunska kuća

Tijelo udruženo s burzom (*exchange-associated body*) zaduženo (*charged*) za (*with*) osiguravanje (*insuring*) financijskog integriteta (*financial integrity*) svake (*each*) trgovine (*trade*). Nalozi (*orders*) se «obračunavaju» (*are «cleared»*) s pomoću (*by means*) obračunske kuće koja postaje (*becoming*) kupac (*buyer*) za (*to*) sve (*all*) prodavatelje (*sellers*) i prodavatelj za sve kupce.

CLIMATE: Klima

Prosječni (*average*) razvoj (*course*) ili (*or*) stanje (*condition*) vremena (*weather*) tijekom (*over*) stanovitog broja godina (*period of years*) koje se prikaže (*as exhibited*) s pomoću (*by*) temperature (*temperature*), vlažnosti (*humidity*), brzine vjetra (*wind velocity*) i količine oborina (*precipitation*).

CLIMATE CHANGE (GREENHOUSE EFFECT): Promjena klime (efekt staklenika)

Termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) za ukazivanje (*to refer*) na (*to*) sve (*all*) oblike (*forms*) klimatske (*climatic*) nedosljednosti (*inconsistency*), ali (*but*) posebno (*especially*) na značajnu (*significant*) promjenu (*change*) s (*from*) jednog (*one*) prevladavajućeg (*prevailing*) klimatskog stanja (*condition*) u (*to*) neko drugo (*another*). U (*in*) nekim (*some*) slučajevima (*cases*) «promjena klime» je upotrebljen (*has been used*) istoznačno (*synonymously*) s (*with*) terminomom «globalno zagrijavanje» (*«global warming»*); znanstvenici (*scientists*), međutim (*however*), nastoje (*tend*) upotrebljavati (*to use*) ovaj (*this*) termin u širem (*wider*) smislu (*sense*) uzimajući u obzir (*inclusive of*) promjene (*change in*) klime (*climate*), uključujući (*including*) klimatsko zahlađenje (*cooling*).

CLOSING RANGE: Raspon u času zatvaranja burze

Raspon (*range*) cijena (*prices*) po (*at*) kojima (*which*) se odvijaju (*took place*) transakcije kupnje i prodaje (*buy and sell transactions*) tijekom (*during*) zatvaranja tržišta (*market close*).

COAL: Ugljen

Crna (*black*) ili (*or*) smečkasto-crna (*brownish-black*), kruta (*solid*) zapaljiva (*combustible*) supstancija (*substance*) formirana (*formed*) s pomoću (*by*) djelomičnog (*partial*) raspadanja (*decomposition*) biljne tvari (*vegetable matter*) bez (*without*) pristupa (*access*) zraka (*air*). Red (*rank*) ugljena, koji (*which*) obuhvaća (*includes*) antracit (*anthracite*), bituminozni ugljen (*bituminous coal*) podbituminozni ugljen (*subbituminous coal*) i lignit (*lignite*), se temelji (*is based*) na (*on*) vezanom ugljiku (*fixed carbon*), hlapljivoj tvari (*volatile matter*) i ogrjevnim moćima (*heating values*). Red ugljena (*coal rank*) ukazuje na (*indicates*) progresivnu (*progressive*) transformaciju (*alteration*) ili ugljeniziranje (*coalification*) od (*from*) lignita do (*to*) antracita. Lignit sadrži (*contains*) približno (*approximately*) 9 milijuna (*million*) Britanskih toplinskih jedinica po toni (*British thermal units per ton*) do 17 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni. Sadržaji topline (*heat contents*) podbituminoznog i

bituminoznog ugljena kreću se (*rang*) od 16 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni do 24 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni, odnosno (*respectively*) od 19 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni do 30 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni. Antracit sadrži (*contains*) približno 22 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni do 28 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni.

COAL ASH: Ugljeni pepeo

Nečistoće (*impurities*) koje se sastoje (*consisting*) od (*of*) kvarca (*silica*), željeza (*iron*), aluminija (*alumina*) i drugih (*other*) negorivih (*noncombustible*) tvari (*matter*) koje (*that*) su (*are*) sadržane (*contained*) u (*in*) ugljenu (*coal*). Pepeo (*ash*) povećava (*increases*) težinu (*weight*) ugljena, doprinosi (*adds*) manipulativnim troškovima (*costs of handling*), i može štetno djelovati na (*affect*) njegove (*its*) gorive (*burning*) karakteristike (*characteristics*). Sadržaj pepela (*ash content*) se mjeri (*is measured*) kao (*as*) težinski postotak (*percent by weight*) nekog ugljena na (*on*) nekoj «zaprimljenoj» (*«as received»*) ili (*or*) «osušenoj»(*«dry»*) osnovi (*basis*).

COAL BRIQUETS: Ugljeni briketi

Briketi (*briquets*) antracita (*anthracite*), bituminoznog ugljena (*bituminous coal*) i lignita (*lignite*) su (*are*) sekundarna (*secondary*) kruta goriva (*solid fuels*) koja se proizvedu (*manufactured*) iz (*from*) ugljena (*coal*) s pomoću (*through*) procesa (*process*) u (*in*) kojemu (*which*) se ugljen djelomično (*partialy*) suši (*is dried*), zagrijava (*is warmed*) radi odstranjenja (*to expel*) suvišne vlage (*excess moisture*) i zatim (*then*) preša (*is compressed*) u (*into*) brikete, većinom (*usually*) bez (*without*) korištenja (*use*) nekog veziva (*binding substance*).

COAL GASIFICATION:Uplinjavanje ugljena

Kontrolirani (*controlled*) proces (*process*) uzajamnog djelovanja (*reacting*) ugljena (*coal*), pare (*steam*) i kisika (*oxygen*) pod (*under*) tlakom (*pressure*) i povišenom (*elevated*) temeperaturom (*temperature*) za proizvođenje (*to produce*) ugljenog plina (*coal gas*). Proizvedeni (*generated*) plin (*gas*) ima (*has*) nisku (*low*) ogrjevnu moć (*hetaing value*) ali (*but*) se može primijeniti (*can be employed*) katalitičko obogaćivanje (*catalytic upgrading*) za proizvođenje plina transportne razine kvalitete s visokom ogrjevnom moći (*high Btu pipeline-grade gas*).

COAL RESOURCES: Ugljeni resursi

Ukupnost (*sum*) nalazišta ugljena (*coal deposits*) identificiranih (*identified*) i neotkrivenih (*undiscovered*).

COAL SEAM: Sloj ugljena

Ležište lećastog oblika (*lens*) ili (*or*) naslaga (*layer*) ugljena (*coal*), koje se javlja u prirodi (*naturally occurring*), nalik na stijenu (*rock like*), crni (*black*) do (*to*) smeđi (*brown*) derivat (*derivative*) šumske vegetacije (*forest type vegetation*), koji (*which*) je sabijen (*has been compressed*) tijekom (*over*) vremena (*time*) i u pravilu (*typically*) izložen (*has been subjected*) toplini (*heat*), i koji sadrži (*contains*) zadovoljavajuće (*sufficiently*) malo (*low*) negorivih (*incombustible*) tvari (*materials*) tako (*so*) da (*that*) se može rabiti (*can be used*) kao (*as*) vrsno (*competent*) gorivo (*fuel*).

COGENERATION: Kogeneracija

(1) Svaki (*any*) od (*of*) nekoliko (*several*) procesa (*processes*) koji (*which*) ili (*either*) rabe (*use*) otpadnu toplinu (*waste heat*) koja se proizvede (*produced*) pri (*by*) proizvodnji (*generation*) električne energije (*electricity*), za zadovoljavanje (*to satisfy*) toplinskih (*thermal*) potreba (*needs*) ili (*or*) prerađuju (*process*) otpadnu toplinu u (*to*) električnu energiju ili proizvode (*produce*) mehaničku energiju (*mechanical energy*). (2) Korištenje (*use*) pojedinog (*single*) primarnog izvora goriva (*prime fuel source*) u nekom stapnom stroju (*reciprocating engine*) ili plinskoj turbini (*gas turbine*) za proizvođenje (*to generate*) električne energije (*electrical energy*) i toplinske energije (*thermal energy*) radi optimiranja (*to optimize*) efikasnosti (*efficiency*) goriva (*fuel*). Dominantni (*dominant*) proizvod (*product*) može biti (*may be*) ili (*either*) električna energija ili (*or*) toplinska energija. Većinom (*usually*) to (*it*) je (*is*) toplinska energija s (*with*) viškom (*excess*) električne energije koja se, ako je ima (*if any*), otprema (*being transmitted*) u (*into*) vodove (*lines*) lokalnih (*local*) kompanija za napajanje električnom energijom (*electric power supply companies*).

COGENERATOR: Kogenerator

Subjekt (*entity*) koji je vlasnik (*owning*) nekog proizvodnog postrojenja (*generating facility*) koji (*that*) proizvodi (*produces*) električnu energiju (*electricity*) i još jedan (*another*) oblik (*form*) korisne (*useful*) energije (*energy*) (kao što je /*such as*/ toplina /*heat*/ ili /*or*/ para /*steam*/), koja se rabi (*used*) za (*for*) industrijske (*industrial*) i komercijalne (*commercial*) potrebe (*purposes*) grijanja (*heating*) ili hlađenja (*cooling*).

COINCIDENCE FACTOR: Faktor istovremenosti

Omjer (*ratio*) istovremene (*coincident*), maksimalne potražnje (*maximum demand*) dva ili više (*two or more*) opterećenja (*loads*) prema (*to*) zbroju (*sum*) njihovih (*their*) neistovremenih (*noncoincident*) maksimalnih potražnji tijekom (*during*) određenog (*given*) vremena (*time*). Recipročan (*reciprocal*) faktoru različitosti (*diversity factor*) i uvijek (*always*) je (*is*) manji od (*less than*) ili (*or*) je jednak (*equal*) jedinice/jedinici (*one*).

COINCIDENTAL PEAK LOAD: Istovremeno vršno opterećenje

Zbroj (*sum*) dva ili više (*two or more*) vršnih opterećenja (*peak loads*) koja (*that*) se pojavljuju (*occur*) u (*in*) istome (*same*) vremenskom intervalu (*time interval*).

COKE (COAL): Koks (iz ugljena)

Kruti (*solid*) karbonatni (*carbonaceous*) ostatak (*residue*) koji se dobije (*derived*) iz (*from*) bituminoznog ugljena (*bituminous coal*) niskoga sadržaja pepela (*low-ash*) i niskoga sadržaja supora (*low-sulfur*) iz kojega (*which*) se hlapljivi (*volatile*) sastojci (*constituents*) odstranjuju (*are driven off*) s pomoću (*by*) pečenja (*baking*) u (*in*) peći (*oven*) kod (*at*) temperatura (*temperatures*) i do visine od (*as high as*) 2.000 stupnjeva Fahrenheita (*2,000 degrees Fahrenheit*), tako (*so*) da (*that*) se vezani ugljik (*fixed carbon*) i preostali pepeo (*residual ash*) međusobno stale (*are fused together*). Koks (*coke*) se rabi (*is used*) kao (*as*) gorivo (*fuel*) i kao redukcijsko sredstvo (*reducing agens*) pri (*in*) taljenju (*smelting*) željezne rude (*iron ore*) u (*in*) nekoj visokoj peći (*blast furnace*). Koks iz ugljena je (*is*) siv (*gray*), tvrd (*hard*) i šupljikav (*porous*) i ima (*has*) ogrjevnu moć (*heating value*) od (*of*) 24,8 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po toni (*24.8 million British thermal units per ton*).

COKE (PETROLEUM): Koks (iz nafte)

Ostatak (*residue*) obilat (*high*) po (*in*) sadržaju ugljika (*carbon content*) i skroman (*low*) po sadržaju vodika (*hydrogen content*) koji (*that*) je (*is*) finalni proizvod (*final product*) toplinske razgradnje (*thermal decomposition*) u (*in*) procesu kondenzacije (*condensation process*) kod (*in*) krekinga (*cracking*). Taj (*this*) se proizvod naziva (*is called*) tržišni koks (*marketable coke*) ili (*or*) katalitički koks (*catalyst coke*). Pretvorba/konverzija (*conversion*) je 5 barela po kratkoj toni (*barrels per short ton*). Koks iz (*from*) nafte (*petroleum*) ima (*has*) ogrjevnu moć (*heating value*) od (*of*) 6,024 milijuna Britanskih toplinskih jedinica po barelu (*6.024 million British thermal units per barrel*).

COKE OVEN GAS: Koksni plin/Plin iz koksne peći

Mješavina (*mixture*) postojanih (*permanent*) plinova (*gases*) koja se proizvede (*produced*) pri (*by*) suhoj destilaciji (*carbonization*) ugljena (*coal*) u (*in*) koksnoj peći (*coke oven*) kod (*at*) temperatura (*temperatures*) koje prelaze (*exceeding*) 1,000 stupnjeva Celzija (*1,000 degrees Celsius*).

COKING COAL: Koksni ugljen

Bituminozni ugljen (*bituminous coal*) pogodan (*suitable*) za (*for*) pravljenje (*making*) koksa (*coke*).

COLD RESERVE: Hladna rezerva

Proizvodni blokovi u termoelektranama (*thermal generating units*) koji su na raspolaganju (*avaliable*) za (*for*) uporabu (*service*) ali nisu (*but not*) na (*at*) pogonskoj temperaturi (*operating temperature*).

COLLAR: Ovratnik

Strategija zaštićivanja od rizika (*hedging strategy*). Ugovor o dobavi (*supply contract*) između (*between*) nekog kupca (*buyer*) i nekog prodavatelja (*seller*) neke robe (*commodity*), kojime (*whereby*) se kupac osigurava (*is assured*) da neće morati platiti (*not have to pay*) više od (*more than*) nekakve (*some*) maksimalne (*maximum*) cijene (*price*) i kojime se prodavatelj osigurava da će dobiti (*of receiving*) nekakvu minimalnu (*minimum*) cijenu. To (*it*) je (*is*) kombinacija (*combination*) neke duge pozicije (*long position*) na (*in*) gornjoj granici (cijene) (*cap*) i neke kratke pozicije (*short position*) na donjoj granici (cijene) (*floor*). Ovratnici, ponekad (*sometimes*) poznati kao (*called*) ograde (*fences*), ograničavaju (*limit*) raspon (*range*) nabavne cijene energije (*energy costs*) u budućnosti (*future*) na (*to*) razlike (*variations*) između izvršnih cijena (*strike prices*) «kape» i «poda».

COMBINATION PRICING: Određivanje cijena kod kombinacija

Strategija (*strategy*) određivanja cijena (*pricing*) u (*in*) kojoj (*which*) se integriraju (*are integrated*) metode (*methods*) određivanja cijena sa (*from*) stanovišta (*aspect*) troškova (*costs*), potražnje (*demand*) i konkurentnosti (*competition*).

COMBINED CYCLE: Kombinirani kružni proces

Tehnologija proizvodnje električne energije (*electric generating technology*) u (*in*) kojoj (*which*) se električna energija (*electricity*) proizvodi (*is produced*) iz (*from*) inače (*otherwise*)

izgubljene (*lost*) otpadne topline (*waste heat*) koja izlazi (*exiting*) iz jedne ili više (*one or more*) plinskih turbina/turbina s unutarnjim izgaranjem (*gas /combustion/ turbines*). Izlazna toplina (*exiting heat*) se usmjerava (*is routed*) u (*to*) neki konvencionalni (*conventional*) parni kotao (*boiler*) ili (*or*) neki parogenerator za rekuperaciju topline (*heat recovery steam generator*) radi (*for*) iskorištavanja (*utilization*) s pomoću (*by*) neke parne turbine (*steam turbine*) za (*in*) proizvodnju (*production*) električne energije (*electricity*). Ovakav (*such*) proces (*process*) povećava (*increases*) stupanj djelovanja (*efficiency*) bloka za proizvodnju električne energije (*electric generating unit*).

COMBINED CYCLE UNIT: Blok s kombiniranim kružnim procesom

Blok za proizvodnju električne energije (*electric generating unit*) koji (*that*) se sastoji (*consists*) od (*of*) jedne ili više (*one or more*) turbina s unutarnjim izgaranjem (*combustion turbines*) i jednog ili više kotlova (*boilers*) s (*with*) udjelom (*portion*) potrebnog (*required*) dovoda energije (*energy input*) u (*to*) kotao/kotlove koja se dobavi (*provided*) putem (*by*) ispušnog plina (*exhaust gas*) iz (*of*) turbine s unutarnjiim izgaranjem/turbina s unutarnjim izgaranjem.

COMBINED HEAT AND POWER GENERATION: Kombinirana proizvodnja topline i električne energije

Uzastopna (*consecutive*) proizvodnja (*generation*) korisne (*useful*) toplinske (*thermal*) i električne (*electric*) energije (*energy*) iz (*from*) istog (*same*) izvora fosilnog goriva (*fossil source*).

COMBINED HEAT AND POWER (CHP) PLANT: Kombinirana toplana i elektrana

Postrojenje (*plant*) namijenjeno (*designed*) za proizvođenje (*to produce*) i topline (*heat*) i električne energije (*electricity*) iz (*from*) jednoga (*single*) izvora topline (*heat source*). **Opaska** (***note***): Ovaj (*this*) termin (*term*) se upotrebljava (*is being used*) umjesto (*instead of*) izraza «*cogenerator*» (kogenerator) koji (*that*) je upotrebljavala (*was used by*) «*Energy Information Administration*» ili (*or*) «*EIA*» (Direkcija za izvješćivanje o energiji) u (*in*) prošlosti (*past*). «*CHP*» bolje (*better*) opisuje (*describes*) takva (*such*) postrojenja (*facilities*) budući da (*because*) neke (*some*) elektrane koje su obuhvaćene (*have been included*) ne proizvode (*do not produce*) toplinu i električnu energiju na (*in*) neki višekratni uzastopni način (*sequential mode*) te zbog toga (*therefore*) ne udovoljavaju (*do not meet*) zakonskoj definiciji (*legal definition*) kogeneracije (*cogeneration*) specificiranoj (*specified*) u (*in*) *Public Utility Regulatory Policies Act*» ili (*or*) «*PURPA*» (Zakonu o politikama regulacije javnih poduzeća).

COMBINED PUMPED-STORAGE PLANT: Kombinirana pumpno-akumulacijska elektrana

Pumpno-akumulacijska (*pumped-storage*) hidroelektrana (*hydroelectric power plant*) koja (*that*) za proizvođenje (*to produce*) električne energije (*electricity*) iskorištava (*uses*) i napumpanu (*pumped*) vodu (*water*) i prirodni (*natural*) protok vode (*streamflow*).

COMBINED UTILITY: Kombinirano javno poduzeće

Neko javno poduzeće (*utility*) opskrbljivljač (*supplier*) i prirodnim plinom (*natural gas*) i nekom (*some*) drugom (*other*) javnom uslugom (*utility service*) (električna energija /*electricity*/, voda /*water*/, tranzit /*transit*/ itd. /*etc.*/).

COMBUSTION: Izgaranje

Kemijska oksidacija (*chemical oxidation*) popraćena (*accompanied*) proizvodnjom (*generation*) svjetlosti (*light*) i topline (*heat*).

COMBUSTION CHAMBER/COMBUSTOR: Komora izgaranja

Komora izgaranja je (*is*) dio (*part*) nekog motora (*engine*) u (*in*) kojemu (*which*) se spaljuje (*is burned*) gorivo (*fuel*). Preostali (*leftover*) vrući plinovi (*hot gases*) koji se proizvedu (*produced*) pri (*by*) tome (*this*) izgaranju (*combustion*) nastoje (*tend*) zauzeti (*to occupy*) daleko veći (*far greater*) volumen (*volume*) od (*than*) originalnog (*original*) goriva, stvarajući (*creating*) tako (*thus*) povišenje tlaka (*increase in pressure*) unutar (*within*) ograničenog (*limited*) volumena komore (*chamber*). Taj (*this*) se tlak može iskoristiti (*can be used*) za vršenje (*to do*) rada (*work*), na primjer (*for example*), za pokretanje (*to move*) stapa (*piston*) na (*on*) nekoj koljenastoj osovini (*crankshaft*). Energija (*energy*) se može pretvarati (*can be converted*) u (*to*) različite (*various*) vrste (*types*) gibanja (*motion*) ili (*or*) za proizvođenje (*to produce*) potiska (*thrust*) kada se usmjeri (*when directed*) iz (*out of*) neke sapnice (*nozzle*) kao (*as*) u nekoj raketi (*rocket*) ili mlaznom motoru (*jet engine*).

COMBUSTION GAS: Plinoviti proizvod izgaranja

Ispušni plin (*exhaus gas*) iz (*from*) nekog procesa izgaranja (*combustion process*). On (*it*) može sadržavati (*may contain*) dušikove okside (*nitrogen oxides*), ugljične okside (*carbon oxides*), vodenu paru (*water vapour*), sumporne okside (*sulfur oxides*), čestice (*particles*) i mnoge (*many*) kemijske (*chemical*) zagađivače (*pollutants*).

COMBUSTION TURBINE (CT): Turbina s unutarnjim izgaranjem

Također (*also*) poznata kao (*called*) «*gas turbine*» (plinska turbina). Stroj s unutarnjim izgaranjem (*internal combustion engine*) koji (*which*) se napaja (*is fueled*) tekućim (*liquid*) ili (*or*) plinovitim (*gaseous*) gorivom (*fuel*) radi proizvođenja (*to generate*) mehaničke energije (*mechanical energy*) s pomoću (*through*) rotirajuće osovine (*rotating shaft*), koja tjera (*drives*) električni generator (*electric generator*) ili druge (*other*) uređaje (*equipment*). U (*in*) jednostavnom kružnom procesu (*simple-cycle*) uporabe (*use*) turbina (*turbine*) miješa (*mixes*) komprimirani zrak (*compressed air*) s (*with*) prirodnim plinom (*natural gas*) ili naftom (*oil*), zatim (*then*) ovu (*this*) mješavinu (*mixture*) spaljuje (*burns*), ekspandirajući (*expanding*) plinove (*gases*). Ekspandirani (*expanded*) plinovi (*gases*) zatim prolaze (*pass*) kroz (*through*) lopatice turbine (*turbine blades*). Turbine s unutarnjim izgaranjem se također (*also*) koriste (*are used*) u kombiniranim kružnim procesima (*combined cycles*) s pomoću (*by*) dodavanja (*adding*) parogeneratora za rekuperaciju topline (*heat recovery steam generator*) sustavu (*system*).

COMMERCIAL CONSUMPTION: Potrošak u poslovnom sektoru

Plin (*gas*) koji potroše (*used by*) neproizvodne (*nonmanufacturing*) organizacije (*organizations*), primjerice (*such as*) hoteli (*hotels*), restorani (*restaurants*), prodavaonice na malo (*retail stores*), praonice rublja (*laundries*) i druga (*other*) uslužna poduzeća (*service enterprises*), te plin koji su potrošile agencije (*agencies*) (lokalne /*local*/, saveznih država /*state*/ i federacije /*federal*/), koje (*that*) se bave (*are engaged in*) neproizvodnim djelatnostima (*activities*).

COMMERCIAL CUSTOMERS: Kupci iz poslovnog sektora

Statistička (*statistical*) i regulatorna (*regulatory*) kategorija (*category*) potrošnje energije (*energy use*), koja obuhvaća (*including*) trgovinu na malo i veliko (*retail and wholesale trade*), uslužne firme (*service establishments*), hotele (*hotels*), urede (*offices*), javne ustanove (*public institutions*), i ponekad (*sometimes*) stanove (*apartments*) koji se zasebno mjere (*separately metered*).

COMMERCIAL ENTITIES: Komercijalni subjekti

Nasuprot (*in contrast to*) državnim subjektima (*government entities*) i dobrotvornim ustanovama (*charities*), komercijalni subjekti posluju (*operate*) radi stvaranja (*to make*) nekog profita (*profit*).

COMMERCIAL FACILITY: Poslovni objekt

Ekonomska jedinica (*economic unit*) koja (*that*) je u vlasništvu (*is owned by*) ili (*or*) kojom upravlja (*is operated by*) jedna (*one*) pravna osoba (*person*) ili organizacija (*organization*) i koja zauzima (*occupies*) dvije ili više (*two or more*) poslovnih (*commercial*) zgrada (*buildings*) na (*at*) jednoj lokaciji (*location*). Neko sveučilište (*university*) ili neki veliki (*large*) bolnički kompleks (*hospital complex*) su (*are*) primjeri (*examples*) nekog poslovnog objekta s mnogo zgrada (*commercial multy-building facility*).

COMMERCIAL OPERATION: Komercijalni pogon

(1) Pogonsko stanje (*operating condition*) počinje (*begins*) kada (*when*) se regulacija (*control*) opterećivanja (*loading*) generatora (*generator*) prebacuje (*is turned over*) na (*to*) dispečera sustava (*system dispatcher*). (2) Za (*for*) nezavisne proizvođače električne energije (*independent power poducers*), trenutak (*point*) u (*at*) kojemu (*which*) javno poduzeće koje kupuje (*purchasing utility*) prihvati (*accepts*) neki projekt (*project*) za (*for*) komercijalnu uporabu (*commercial service*) a vlasnici (*owners*) preuzmu (*take over*) odgovornost za projekt (*project responsibility*) od (*from*) izvođača radova (*constructor contractor*). Za elektrane u vlasništvu javnih poduzeća (*utility-owned plants*), trenutak kada elektrana (*plant*) počinje proizvoditi (*to generate*) električnu energiju (*electricity*).

COMMERCIAL OPERATION DATE (COD): Datum početka komercijalnog pogona

Datum (*date*) na (*at*) koji (*which*) se neko postrojenje (*facility*) javnog poduzeća (*utility*) deklarira da je u uporabi (*is declared in service*) i poslije (*after*) kojega (*which*) prestaje (*ceases*) prikupljanje (*accumulation*) naknade za novčana sredstva utrošena za vrijeme izgradnje (*allowance for funds used during construction* ili */or/ AFUDC*).

COMMERCIAL SECTOR: Poslovni sektor

Područje (*area*) koje se sastoji (*consisting*) od (*of*) jedinica koji nisu za stanovanje (*non-housing units*) kao što su (*such as*) firme s neproizvodnim djelatnostima (*non-manufacturing business establishments*) (na primjer */e.g./* djelatnosti */businesses/* veleprodaje */wholesale/* i maloprodaje */retail/*), zdravstvene (*health*) i obrazovne (*educational*) institucije (*institutions*) i državne ustanove (*government offices*).

COMMISSION: Provizija/Povjerenstvo

(1) U (*in*) kontekstu (*context*) trgovanja «*futures*» ugovorima (*futures trading*) pristojba (*fee*) koju (*that*) zaračunava (*is charged by*) neki broker «*futures*» ugovora (*futures broker*) za (*for*) izvršenje (*executing*) nekog naloga (*order*); (2) «*Federal Energy Regulatory Commission*» ili (*or*) «*FERC*» (Federalno regulatorno povjerenstvo za energiju) i (3) «*Federal/State Public Utilities Commission*(s)» (Federalno povjerenstvo/povjerenstva saveznih država za javna poduzeća).

COMMISSION HOUSE: Posrednička kuća

Organizacija (*organization*) koja (*that*) trguje (*trades*) robama (*commodities*) i/ili (*and/or*) «*futures*» ugovorima (*futures*) za (*for*) račun kupaca (*customer accounts*) u (*in*) zamjenu (*return*) za neku pristojbu (*fee*).

COMMISSION MERCHANT: Komisionar/Posrednik

Netko (*one*) tko (*who*) obavlja neku trgovinu (*makes a trade*), ili (*or*) umjesto (*for*) nekog drugog (*another*) člana (*member*) neke burze (*exchange*) ili umjesto klijenta koji nije član (*non-member client*) burze, ali (*but*) tko obavlja tu trgovinu (*makes the trade*) i za (*on*) svoj (*his*) vlastiti (*own*) račun (*account*) i postaje (*becomes*) odgovoran (*liable*) kao (*as*) nalogodavac (*principal*) tome drugome (*other*).

COMMITMENT OR OPEN INTEREST: Obveza ili otvoreni interes

Broj (*number*) otvorenih (*open*) ili (*or*) ugovora u optjecaju (*outstanding contracts*) za (*for*) koje (*which*) se neki pojedinac (*individual*) ili subjekt (*entity*) obvezuje (*is obligated*) burzi (*exchange*) zato što (*because*) taj (*that*) pojedinac ili subjekt još nije zaključio (*has not yet made*) neku poravnavajuću (*offsetting*) prodaju (*sale*) ili kupnju (*purchase*), neku stvarnu (*actual*) ugovornu isporuku (*contract delivery*), ili, u (*in*) slučaju (*case*) opcija (*options*), nije izvršio (*has not exercised*) opciju.

COMMODITY: Roba

Prema definiciji (*as defined by*) «*Commodity Futures Trading Commission*» ili (*or*) «*CFTC*» (Povjerenstva za trgovanje «*futures*» ugovorima za robe), detaljno (*specifically*) nabrojane (*enumerated*) poljoprivredne (*agricultural*) robe (*commodities*), sva (*all*) druga (*other*) dobra (*goods*) i artikli (*articles*), osim (*except for*) luka (*onions*), te sve (*all*) usluge (*services*), prava (*rights*) i udjeli (*interests*) čijim (*whose*) se ugovorima (*contracts*) za (*for*) buduću (*future*) isporuku (*delivery*) trenutno (*presently*), ili (*or*) u (*in*) budućnosti (*future*) možda (*may be*), trguje (*are dealt*).

COMMODITY CHARGE: Naknada za robu

Naknada (*charge*) po (*per*) jedinici (*unit*) usluge (*service*) koja se stvarno (*actually*) isporuči (*delivered*) kupcu (*buyer*).

COMMODITY COSTS: Troškovi robe

Troškovi (*costs*) koji (*that*) se alociraju (*are allocated*) na (*on*) osnovi (*basis*) stvarnog (*actual*) korištenja (*use*) usluge (*service*).

COMMODITY PRICE ADJUSTMENT CLAUSE: Klauzula o podešavanju cijene robe

Odredba (*provision*) u (*in*) nekom tarifnom sustavu (*rate schedule*) za (*for*) podešavanje (*adjustment*) kupčeve fakture (*customer's bill*) ako (*if*) se cijena roba (*commodities price*) ili (*or*) indeks (*index*) cijena roba razlikuje od (*varies from*) nekog specificiranog (*specified*) standarda (*standard*).

COMMODITY POOL: Robni pul

Neko poduzetništvo (*venture*), većinom (*usually*) neko partnerstvo s ograničenom odgovornošću (*limited partnership*), u (*in*) kojemu (*which*) se novčana sredstva/fondovi (*funds*), potpomognuta/potpomognuti prilozima (*contributed*) brojnih (*number*) ulagača (*investors*), udružuju (*are combined*) u svrhu (*for the purpose*) trgovanja «*futures*» ugovorima (*trading futures*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*commodity fund*» (robni fond) ili (*or*) «*futures fund*» (fond «*futures*» ugovora).

COMMODITY POOL OPERATOR (CPO): Operator robnog pula

Djeluje (*acts*) kao (*as*) glavni (*general*) partner (*partner*) robnih pulova (*commodity pools*). Operatori robnih pulova unajmljuju (*hire*) nezavisne (*independent*) savjetnike za trgovanje robama (*commodity trading advisors*) da obrađuju (*to handle*) dnevne odluke o trgovanju (*daily trading decisions*). Odgovoran (*responsible*) za (*for*) upravljanje pulom (*pool's administration*), ustroj (*structure*), te odabiranje (*selecting*) i nadziranje (*monitoring*) trgovaca (*traders*) koji (*who*) provode (*conduct*) transakcije (*transactions*) koristeći se (*using*) novcem fonda (*fund's money*).

COMMODITY SWAP: Zamjena robe

Zamjena (*swap*) u kojoj (*where*) se razmijenjuju (*are exchanged*) tijekovi novca (*cash flows*) ovisno o (*depending on*) cijeni (*price*) osnovne robe (*underlying commodity*). To (*it*) se pretežito (*mostly*) primjenjuje (*is used*) za zaštićivanje od rizika (*to hedge*) protiv (*against*) cijene neke robe (*commodity*). U (*in*) toj (*this*) zamjeni potrošač (*user*) neke robe bi osigurao (*would secure*) neku maksimalnu (*maximum*) cijenu i većinom (*usually*) pristaje (*agrees*) platiti (*to pay*) nekoj financijskoj (*financial*) ustanovi (*institution*) tu fiksnu (*fixed*) cijenu. Tada (*then*) bi potrošač za uzvrat (*in return*) dobio (*would get*) isplate (*payments*) koje se temelje (*based*) na (*on*) tržišnoj (*market*) cijeni robe koja je u pitanju (*involved*). Na (*on*) drugoj (*other*) strani (*side*) neki proizvođač (*producer*) želi (*wish*) fiksirati (*to fix*) svoju (*its*) dobit (*income*) pa bi pristao (*would agree*) platiti tržišnu cijenu nekoj financijskoj ustanovi, u zamjenu (*return*) za (*for*) dobivanje (*to get*) fiksne isplate za robu. Velika većina (*vast majority*) zamjena robe uključuje (*involve*) naftu (*oil*).

COMMON CARRIER: Javni transporter

Transporter (*transporter*) obvezatan (*obligated*) prema (*by*) zakonu (*law*) da pruža (*to provide*) uslugu (*service*) svim (*all*) zainteresiranim (*interested*) strankama (*parties*) bez (*without*) diskriminacije (*discrimination*), do (*to*) granica (*limits*) svojega (*its*) kapaciteta (*capacity*). Ako (*if*) je (*is*) kapacitet nekog cjevovoda javnog transportera (*common-carrier pipeline*) nedovoljan (*insufficient*) da zadovolji (*to satisfy*) potražnju (*demand*), on (*it*) mora ponuditi

(*must offer*) usluge «proporcionalno» (*«ratably»*) svim špediterima (*shippers*) u (*in*) omjeru (*ratio*) količina (*amounts*) koje oni (*they*) nude (*tender*) za (*for*) špediciju (*shipment*).

COMMON STOCK: Obična dionica

Vrijednosnice (*securities*) koje predstavljaju (*representing*) suvlasništvo (*equity ownership*) u (*in*) nekoj korporaciji (*corporation*), koje osiguravaju (*providing*) glasačka prava (*voting rights*) i koje daju pravo (*entitling*) držatelju (*holder*) na (*to*) neki udio (*share*) u uspjehu (*success*) kompanije (*company*) kroz (*through*) dividende (*dividends*) i/ili (*and/or*) porast vrijednosti kapitala (*capital appreciation*). U slučaju (*event*) likvidacije (*liquidation*) obični dioničari (*common stockholders*) imaju (*have*) prava (*rights*) na imovinu (*assets*) neke kompanije (*company*) tek (*only*) nakon što (*after*) budu namireni (*have been satisfied*) držatelji obveznica (*bondholders*), drugi (*other*) vjerovnici (*debt holders*) i povlašteni dioničari (*preferred stockholders*). Većinom (*usually*), obični dioničari dobivaju (*receive*) jedan (*one*) glas (*vote*) po (*per*) dionici (*share*) za biranje (*to elect*) odbora (*board*) direktora (*directors*) kompanije (premda */although/* broj */number/* glasova nije */is not/* uvijek */always/* upravo proporcionalan */directy proportional/* broju dionica */shares/* u vlasništvu */owned/*) Odbor direktora je (*is*) skupina (*group*) pojedinaca (*individuals*) koji predstavlja vlasnike (*owners*) korporacije i nadgleda (*oversees*) glavne (*major*) odluke (*decisions*) u ime (*on behalf*) kompanije. Obični dioničari također (*also*) dobivaju prava glasovanja koja se odnose (*referring*) na (*to*) druga pitanja (*matters*) kompanije kao što su (*such as*) usitnjavanja dionica (*stock splits*) i ciljevi (*objectives*) kompanije. Kao (*as*) dodatak (*addition*) pravima glasovanja, obični dioničari ponekad (*sometimes*) uživaju (*enjoy*) nešto (*something*) poznato kao (*called*) «prava prvokupa» (*«preemptive rights»*). Prava prvokupa dopuštaju (*allow*) običnim dioničarima da održavaju (*to maintain*) njihovo (*their*) proporcionalno (*proportional*) vlasništvo (*ownership*) u (*in*) kompaniji u slučaju da (*that*) kompanija objavi (*issues*) novu (*new*) ponudu (*offering*) dionica (*stock*). To (*it*) znači (*means*) da obični dioničari s (*with*) pravima prvokupa imaju pravo ali ne (*but not*) i obvezu (*obligation*) da kupe (*to purchase*) toliko (*so*) novih dionica (*shares*) koliko (*as*) bi osiguravalo (*it would take*) da održavaju (*to maintain*) svoje (*their*) proporcionalno vlasništvo u kompaniji. Također poznata kao «*junior equity*» (podređena dionica).

COMMONLY OR JOINTLY OWNED UNITS: Blokovi u zajedničkom vlasništvu ili suvlasništvu

Ovi (*these*) termini (*terms*) se mogu izmjenično (*interchangeably*) upotrebljavati (*may be used*) za (*to*) neki proizvodni blok (*generating unit*) u (*in*) kojemu (*which*) dva ili više (*two or more*) subjekata (*entities*) dijele (*share*) vlasništvo (*ownership*).

COMPANY: Kompanija

Vlasništvo (*ownership*), partnerstvo (*partnership*), korporacija (*corporation*) ili (*or*) drugi (*other*) oblik (*form*) poduzeća (*enterprise*) koje (*that*) se bavi (*is engaged in*) nekom djelatnošću (*business*).

COMPANY USE: Vlastita potrošnja kompanije

Električna energija (*electricity*) koju potroši (*used by*) neki proizvođač električne energije (*electricity generator*) ili (*or*) elektro ogranak (*electric department*) nekog kombiniranog

javnog poduzeća (*combination utility*) tijekom (*during the course*) poslovanja (*business*), izuzimajući (*excluding*) vlastitu potrošnju elektrane (*station use*) i energiju (*energy*) koja se izgubi (*lost*).

COMPARABILITY OF SERVICE: Usporedivost usluge (transportiranja prirodnog plina)

Jednaki (*equal*) pristup (*access*) svim (*all*) uslugama transportiranja (*transportation services*) cjevovodnog transportera (*pipeline*) prirodnog plina (*natural gas*), uključujući (*including*) skladištenje (*storage*) i sabiranje (*gathering*), bez obzira (*regardless of*) da li (*whether*) kupac (*customer*) kupuje (*purchases*) prirodni plin (*natural gas*) od (*from*) cjevovodnog transportera ili (*or*) od neke treće stranke (*third party*). «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ova Uredba broj 636) je izmijenila definiciju (*redefined*) «*comparability*» (usporedivost) u (*to*) «*required equality*» (zahtijevanu jednakost) usluge (*service*).

COMPETITIVE BENCHMARKING: Uspoređivanje s konkurencijom

Proučavanje (*study*) proizvoda (*product*) ili (*or*) poslovne prakse (*business practice*) nekog konkurenta (*competitor*) u svrhu poboljšavanja (*in order to improve*) postignuća (*performance*) svoje vlastite kompanije (*one's own company*).

COMPETITIVE BIDDING: Javno nadmetanje

Procedura (*procedure*) koju (*that*) primjenjuju (*is used by*) javna poduzeća (*utilities*) za odabiranje (*to sellect*) dobavljača (*suppliers*) nove (*new*) električne (*electric*) snage (*capacity*) i energije (*energy*). Na temelju (*under*) javnog nadmetanja neko javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*) prikuplja (*solicits*) ponude (*bids*) od (*from*) zainteresiranih (*prospective*) proizvođača električne energije (*power generators*) radi namirivanja (*to meet*) tekućih (*current*) ili (*or*) budućih (*future*) potražnji električne energije (*electric power demands*). Kada (*when*) su ponude (*offers*) nezavisnih proizvođača električne energije (*independent power producers*) počele (*began*) premašivati (*to exceed*) potrebe (*needs*) javnih poduzeća sredinom 1980-ih (*in the mid-1980's*), javna poduzeća i regulatori u saveznim državama (*state regulators*) su počeli primjenjivati (*to use*) sustave (*systems*) javnog nadmetanja za odabiranje prikladnijih (*more fairly*) među (*among*) brojnim (*numerous*) alternativama (*alternatives*) dobave (*supply*).

COMPETITIVE ENVIRONMENT: Konkurentno okruženje

Nadmetanje (*rivalry*) između (*between*) firmi (*firms*) koje nude (*offering*) slične (*similar*) proizvode (*products*) ili (*or*) usluge (*services*) na (*in*) istome (*same*) tržištu (*market*).

COMPETITIVE FRANCHISE: Konkurentna franšiza

Postupak (*process*) po (*by*) kojemu (*which*) neki municipij (*municipality*) ili (*or*) skupina (*group*) municipija (*municipalities*) izdaje (*issues*) franšizu (*franchize*) za napajanje (*to supply*) električnom energijom (*electricity*) u (*in*) svojoj (*its*) zajednici (*community*) pobjedniku (*winner*) javnog nadmetanja (*competitive bidding*). Takve (*such*) franšize mogu biti (*may be*) za (*for*) vezane (*bundled*) usluge (*services*) dobave (*supply*) i prijenosa (*transmission*)/distribucije (*distribution*) električne energije ili mogu biti zasebne (*separate*) koncesije za usluge dobave, prijenosa i distribucije električne energije. Franšize mogu biti, ali (*but*) u pravilu (*typically*) nisu (*are not*), ekskluzivne (*exclusive*) licence (*licences*).

COMPETITIVE (COMPETITION) TRANSITION CHARGE (CTC): Naknada za prijelaz na konkurentnost

«Neizbježna» (*«nonbypassable»*) naknada (*charge*) koja se uglavnom (*generally*) nameće (*placed*) na (*on*) usluge (*services*) distribucije (*distribution*) radi nadoknađivanja (*to recover*) troškova (*costs*) javnog poduzeća (*utility*) koji se natovare (*incurred*) zbog (*because of*) restrukturiranja (*restructuring*) koji nisu nadoknadivi (*not recoverable*) na (*in*) druge (*other*) načine (*ways*).

COMPLETION: Završno opremanje

Instaliranje (*installation*) stalne (*permanent*) opreme (*equipment*) za (*for*) proizvodnju (*production*) nafte (*oil*) ili (*or*) plina (*gas*). Ako (*if*) se neka bušotina (*well*) oprema (*is equipped*) za proizvođenje (*to produce*) samo (*only*) nafte ili plina iz (*from*) jednog (*one*) intervala (*zone*) ili ležišta (*reservoir*), pojam (*definition*) bušotina i pojam završno opremanje (*completion*) su (*are*) identični (*identical*). Međutim (*however*) ako se bušotina oprema za proizvođenje nafte i/ili (*and/or*) plina odvojeno (*separately*) iz više od jednog (*more than one*) ležišta, bušotina i završno opremanje nisu (*are not*) istoznačnice (*synonyms*).

COMPRESSED NATURAL GAS (CNG): Komprimirani prirodni plin (KPP)

Komprimirani prirodni plin je (*is*) prirodni plin (*natural gas*) koji se stlači (*pressurized*) i koji se pohrani (*stored*) u (*in*) spremnike nalik na boce za zavarivanje (*welding bottle-like tanks*) kod (*at*) tlakova (*pressures*) do najviše (*up to*) 3.600 funta-sila po kvadratnom palcu (*3,600 psig*) ili (*or*) 25 Mpa. U pravilu (*typically*), to (*it*) je isti (*same*) sastav (*composition*) lokalnog (*local*) plina prodajne kvalitete (*pipeline quality gas*), s (*with*) uklonjenjenom (*removed*) znatnom količinom vode (*some of water*). I (*both*) komprimirani prirodni plin i (*and*) ukapljeni prirodni plin (*liquefied natural gas*) se isporučuju (*are delivered*) motorima (*engines*) kao (*as*) para niskoga tlaka (*low pressure vapor*) do najviše 300 funta-sila po kvadratnom palcu ili 2,1 Mpa (*2.1 Mpa*). Komprimirani prirodni plin se često (*often*) pogrešno predstavlja (*is misrepresented*) kao jedini (*only*) oblik (*form*) u kojemu se prirodni plin može rabiti (*can be used*) kao gorivo za vozila (*vehicle fuel*). Ukapljeni prirodni plin se može rabiti za pravljenje (*to make*) komprimiranog prirodnog plina. Ovaj (*this*) proces (*process*) zahtijeva (*requires*) mnogo manje (*much less*) kapitalno intenzivne (*capital intensive*) opreme (*equipment*) i oko (*about*) 15% troškova pogona i održavanja (*operation and maintenance costs*).

COMPRESSION: Kompresija ili stlačivanje

Djelovanje (*action*) na (*on*) neku tvar (*material*) koja (*which*) smanjuje (*decreases*) svoj (*its*) volumen (*volume*) kako (*as*) se povećava (*increases*) tlak (*pressure*) kojemu (*to which*) se izlaže (*is subjected*). Prirodni plin (*natural gas*) se većinom (*usually*) komprimira (*is compressed*) radi (*for*) transportiranja (*transport*).

COMPRESSION RATIO: Omjer kompresije

Odnos (*relationship*) apsolutnog (*absolute*) izlaznog tlaka (*outlet pressure*) prema (*to*) apsolutnom ulaznom tlaku (*inlet pressure*) nekog kompresora (*compressor*).

COMPRESSOR: Kompresor

Mehanički uređaj (*mechanical device*) za (*for*) povećavanje (*increasing*) tlaka (*pressure*) plina (*gas*).

COMPRESSOR FUEL: Kompresorsko gorivo

Prirodni plin (*natural gas*) koji se spali (*burned*) kao (*as*) gorivo (*fuel*) za držanje u pogonu (*to operate*) nekog kompresora (*compressor*).

COMPRESSOR STATION: Kompresorska stanica

Bilo koja (*any*) kombinacija (*combination*) uređaja (*facilities*) koji (*that*) dobavljaju (*supply*) energiju (*energy*) za otpremanje (*to move*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) transportne (*transmission*) ili (*or*) distribucijske (*distribution*) plinovode (*lines*) ili u (*into*) skladište (*storage*) povećavanjem (*increasing*) tlaka (*pressure*) plina (*gas*) na (*at*) tlačnoj strani (*discharge side*) uređaja u uspredbi s (*compared to*) usisnom stranom (*intake side*).

CONCESSION: Koncesija

Odobrenje (*grant*) koje udijeli (*extended by*) neka vlada (*govermnent*) radi dopuštanja (*to permit*) nekoj kompaniji (*company*) da istražuje (*to explore for*) i da proizvodi (*to produce*) naftu (*oil*), plin (*oil*) ili (*or*) mineralne resurse (*mineral resources*) unutar (*within*) striktno (*strictly*) definiranog (*defined*) geografskog područja (*geographic area*), u pravilu (*typically*) ispod (*beneath*) zemljišta u državnom vlasništvu (*government-owned lands*) ili zemlišta (*lands*) na (*in*) kojima (*which*) vlada posjeduje (*owns*) prava (*rights*) za proizvođenje (*to produce*) nafte (*oil*), plina (*gas*) ili minerala (*minerals*). Dozvola se većinom (*usually*) dodjeljuje (*is awarded*) nekoj kompaniji u zamjenu za (*in consideration for*) neku (*some*) vrstu (*type*) premije (*bonus*) ili pristojbe za licencu (*license fee*) te rudne rente (*royalty*) ili podjele proizvodnje (*production sharing*) koja (*that*) se daje (*is provided*) državi domaćinu (*host government*) za (*for*) neko specificirano (*specified*) vremensko razdoblje (*period of time*).

CONDENSATE: Kondenzat

Kapljevina (*liquid*) koja nastaje (*resulting*) kada (*when*) neka para (*vapor*) dođe u dodir (*contacts*) s (*with*) nekom hladnom (*cool*) površinom (*surface*). Također (*also*), tekućina koja nastaje kada se neki ispareni (*vaporized*) radni fluid (*working fluid*) (primjerice */such as/* sredstvo za hlađenje */refrigerant/*) hladi (*is cooled*) ili (*or*) mu se snizuje tlak (*it is depressurised*).

CONDENSATE, NATURAL GAS: Kondenzat iz prirodnog plina

Ugljikovodici (*hydrocarbons)* koji postoje (*existing*) u obliku pare (*as vapor*) u (*in*) ležištima prirodnog plina (*natural gas reservoirs*), koji (*that*) se kondenziraju (*condense*) u (*to*) kapljevine (*liquids*), kako (*as*) se njihova (*their*) temperatura (*temperature*) i tlak (*pressure*) snizuje (*decreaese*) kada (*when*) se prirodni plin (*natural gas*) proizvodi (*is produced*). Kondenzati iz prirodnog plina (*natural gas condensates*) sastoje se (*consist*) pretežito (*mostly*) od (*of*) pentana (*pentanes*) (C_5H_{12}) i nekih (*some*) težih (*heavier*) ugljikovodika. Jednom kondenzirane (*once condensed*), kapljevine iz prirodnog plina (*natural gas liquids*) većinom (*usually*) se namješavaju (*are blended*) sa (*with*) sirovom naftom (*crude oil*) radi (*for*) rafiniranja (*rafining*).

CONDUCTION: Kondukcija ili provođenje

(1) Prenošenje topline (*heat transfer*) kroz (*through*) neku tvar (*material*) koje (*which*) se zbiva (*occurs*) od (*from*) molekule (*molecule*) do (*to*) molekule. (2) Prenošenje topline kroz

neko tijelo (*body*), bez (*without*) vidljivog (*visible*) gibanja (*motion*) toga tijela, uslijed (*due to*) temperaturnog gradijenta (*temperature gradient*). Toplinska energija (*heat energy*) se širi (*diffuses*) kroz to tijelo putem (*via*) molekula koje posjeduju (*possessing*) veću (*greater*) kinetičku energiju (*kinetic energy*) i koje djeluju (*acting*) na (*on*) one (*those*) s (*with*) manjom (*less*).

CONDUCTIVITY (ELECTRIC): Električna vodljivost

(1) Sposobnost (*ability*) nekog vodiča (*conductor*) da provodi (*to carry*) električnu struju (*electric current*). (2) Recipročna (*reciprocal*) otporu (*resistance*). Gustoća struje (*current density*) podijeljena (*divided*) s (*by*) jakošću električnog polja (*electric field strenght*). Svojstvo (*property*) neke supstancije (*substance*) da propušta (*to transmit*) električnu struju s pomoću (*by*) protjecanja (*flow*) elektrona (*electrons*) kroz (*through*) neku kovinu (*metal*) ili (*or*) s pomoću gibanja (*movement*) iona (*ions*) nekog tekućeg (*dissolved*) elektrolita (*electrolyte*) prema (*to*) elektrodama (*electrodes*) kada (*when*) postoji (*exists*) razlika (*difference*) električnog potencijala (*electric potential*). Vodljivost ima (*has*) vrijednost (*amount*) od (*of*) jednog (*one*) simensa (*siemens*) (1 S) kada se razlikom električnog potencijala od jednog volta (*volt*) (1 V) proizvodi (*is produced*) struja od jednog ampera (*ampere*) (1 A).

CONDUCTIVITY (THERMAL): Toplinska vodljivost

To (*this*) je (*is*) pozitivna (*positive*) konstanta (*constant*) «*k*», koja (*that*) je svojstvo (*property*) neke supstancije (*substance*) i primjenjuje se (*is used*) za izračunavanje (*to calculate*) brzina (*rates*) prenošenja topline (*heat transfer*) kroz (*through*) tvari (*materials*). To je količina (*amount*) topline (*heat*) koja struji (*flows*) kroz specificiranu (*specified*) plohu (*area*) i debljinu (*thickness*) neke tvari u (*in*) specificiranom vremenskom razdoblju (*time period*) kada (*when*) postoji (*exists*) razlika temperature (*temperature difference*) od (*of*) jednog (*one*) stupnja (*degree*) između (*between*) dviju (*two*) vanjskih površina (*surfaces*) te tvari.

CONDUCTOR: Vodič

(1) Supstancija (*substance*) ili (*or*) tijelo (*body*) koje (*that*) pruža (*offers*) relativno (*relatively*) mali (*small*) otpor (*resistance*) prolasku (*passage*) električne struje (*electric current*). (2) Metalna (*metal*) žica (*wire*), kabel (*cable*) i sabirnica (*bus-bar*) koji se koriste (*used*) za (*for*) provođenje (*carrying*) električne struje. Vodiči mogu biti (*may be*) puni (*solid*) ili použeni (*stranded*), to jest (*i.e.*) izrađeni (*built up*) od (*by*) nekog skupa (*assembly*) manjih (*smaller*) punih vodiča.

CONGESTION: Zagušenje

Stanje (*condition*) koje (*that*) nastaje (*occurs*) kada (*when*) je (*is*) na raspolaganju (*available*) nedovoljna (*insufficient*) prijenosna moć (*transfer capability*) za (*for*) istovremeno (*simultaneously*) izvršenje (*to implement*) svih (*all*) prioritetnih (*preffered*) rasporeda (*schedules*).

CONGESTION COSTS: Troškovi zagušenja

Troškovi (*costs*) koji (*that*) proizlaze (*arise*) iz (*from*) redispečiranja (*redispatch*) nekog sustava (*system*) uslijed (*due to*) ograničenja u prijenosu (*transmission constraints*).

CONGESTION MANAGEMENT: Upravljanje zagušenjima

Ublažavanje (*alleviation*) zagušenja (*congestion*) uz pomoć (*by*) nezavisnog operatora sustava (*independent system operator* ili */or/ ISO*).

CONJUNCTIVE BILLING: Povezano fakturiranje

Postupak (*process*) fakturiranja (*billing*) prirodnog plina *(natural gas*) za (*for*) više (*several*) potražnji (*demands*), priključaka (*services*) ili (*or*) plinskih brojila (*gas meters*) kao da (*as if*) je fakturiranje bilo (*were*) za neku pojedinačnu (*single*) potražnju, priključak ili plinsko brojilo. Povezano fakturiranje se ponekad (*sometimes*) naziva (*is referred to as*) «*combined billing*» (kombinirano fakturiranje).

CONNECTION: Spoj

Fizički (*physical*) spoj (*connection*) (na primjer */for example/* prijenosni vodovi */transmission lines/*, transformatori */transformers/*, rasklopni uređaji */switchgears/* itd. */etc./*) između (*between*) dva (*two*) električna sustava (*electric systems*) koji omogućuje (*permitting*) prenošenje (*transfer*) električne energije (*electric energy*) u (*in*) jednom (*one*) ili (*or*) oba (*both*) smjera (*directions*).

CONNECTION CHARGE: Naknada za priključak

Naknada (*charge*) koja se nametne (*levied on*) kupcima (*customers*) za (*for*) priključak (*connection*) na (*to*) električnu mrežu (*electric network*).

CONSERVATION: Racionalno iskorištavanje prirodnih resursa/Racionalno iskorištavanje energije

(1) Razumno (*wise*) iskorištavanje (*use*) prirodnih resursa (*natural resources*). (2) Koraci (*steps*) koji se poduzimaju (*taken*) radi poticanja (*to cause*) da se manje (*less*) energije (*energy*) troši (*to be used*) nego što (*than*) bi inače (*otherwise*) bio (*would be*) slučaj (*case*). Ti (*these*) koraci mogu obuhvaćati (*may involve*) poboljšanu (*improved*) efikasnost (*efficiency*), izbjegavanje (*avoidance*) rasipanja (*waste*), smanjeni (*reduced*) potrošak (*consumption*), itd. (*etc.*). Oni (*they*) mogu obuhvaćati instaliranje (*installing*) opreme (*equipment*) (kao što je */such as/* neki kompjutor */computer/* radi osiguranja */to ensure/* efikasnog */efficient/* korištenja energije */energy use/*), modificiranje (*modifying*) opreme (kao što je pravljenje */making/* nekog kotla */boiler/* efikasnijim */more efficient/*), dodavanje (*adding*) izolacije (*insulation*), mijenjanje (*changing*) obrazaca ponašanja (*behavior patterns*), itd.

CONSERVATION AND OTHER DSM: Racionalno iskorištavanje energije i drugi načini upravljanja na strani potražnje

Ova (*this*) kategorija (*category*) upravljanja na strani potražnje (*demand-side management* ili */or/ DSM*) predstavlja (*represents*) visinu (*amount*) smanjivanja (*reduction*) vršnog opterećenja potrošača (*consumer peak load*) u (*at*) vrijeme (*time*) vršne potražnje u sustavu (*system peak*) uslijed (*due to*) programa javnog poduzeća (*utility programs*) koji (*that*) smanjuju (*reduce*) opterećenje potrošača (*consumer load*) tijekom (*during*) mnogo (*many*) sati (*hours*) u (*in*) godini (*year*). Primjeri (*examples*) tih (*these*) aktivnosti (*activities*) javnog poduzeća su (*are*) popust (*rebate*) i podijeljene (*shared*) uštede (*savings*) zbog (*for*) uvođenja (*installation*) energetski efikasnih (*energy efficient*) kućanskih aparata (*appliances*), rasvjete (*lighting*) i

električne mašinerije (*electrical machinery*) te termoizolacijskih materijala (*weatherization materials*). Pored (*besides*) toga (*it*) ova kategorija obuhvaća (*includes*) sve (*all*) druge (*other*) aktivnosti upravljanja na strani potražnje kao što su (*such as*) akumulacija topline (*thermal storage*), tarife prema vremenu trošenja (*time-of-use rates*), zamjene goriva (*fuel substitutions*), mjerenje (*measurement*) i procjena (*evaluation*) te svaka (*every*) druga aktivnost upravljanja na strani potražnje koju vodi javno poduzeće (*utility-administered*) namijenjena (*designed*) da smanji (*to reduce*) potražnju (*demand*) i/ili (*and/or*) potrošnju električne energije (*electricity use*).

CONSERVATION COST ADJUSTMENT: Namirenje racionalnog iskorištavanja energije

Način (*manner*) fakturiranja (*billing*) na (*in*) koji (*which*) potrošači električne energije (*electric power consumers*) plaćaju (*pay*) troškove (*costs*) mjera (*measures*) i programa upravljanja na strani potražnje (*DSM programs*)/racionalnog iskorištavanja energije (*energy conservation*).

CONSTANT-SPEED WIND TURBINES: Vjetroturbine s konstantnom brzinom

Vjetroturbine (*wind turbines*) koje (*that*) rade (*operate*) s (*with*) konstantnim (*constant*) brojem okretaja rotora (*rotor revolution*) u minuti (*per minute*) te se optimiraju (*are optimized*) za (*for*) hvatanje energije (*energy capture*) s određenim (*certain*) promjerom rotora (*rotor diameter*) kod (*at*) određene brzine (*speed*) na (*on*) krivulji snage vjetra (*wind power curve*).

CONSTRAINT: Ograničenje

Gornja (*high*) ili (*or*) donja (*low*) granična vrijednost (*limit*) izlazne snage generatora (*generator's output*), prijenosne moći voda (*line transmission capability*) ili druge (*other*) ograničavajuće (*limiting*) okolnosti (*conditions*) u (*on*) električnom sustavu (*electric system*).

CONSTRUCTION EXPENDITURES: Izdatci za izgradnju

Troškovi (*costs*) dogradnji (*construction for additions*), obnova (*renewals*) ili (*or*) zamjena (*replacements*) postrojenja elektrane (*plant facilities*), koji obuhvaćaju (*including*) opće troškove (*overhead*) i naknadu za novčana sredstva utrošena za vrijeme izgradnje (*allowance for funds used during construction*). Ne obuhvaćaju (*do not include*) trošak kupnje (*purchase*) nekog novonabavljenog (*acquired*) proizvodnog bloka (*generating unit*) ili elektrane javnog poduzeća (*utility plant*), računovodstvenih transfera (*accounting transfers*) i adaptacija (*adjustments*) elektrane javnog poduzeća te trošak za povlačenje (*to remove*) postrojenja elektrane iz (*from*) uporabe (*service*). Izdatci za izgradnju se kapitaliziraju (*are capitalized*) u (*in*) osnovici za određivanje stope (*rate base*) nekog javnog poduzeća.

CONSTRUCTION WORK IN PROGRESS (CWIP): Građenje u tijeku

Račun (*account*) koji (*that*) obuhvaća (*includes*) ukupna (*total*) salda (*balances*) radnih naloga (*work orders*) za (*for*) rad (*work*) u (*in*) procesu (*process*) građenja (*construction*). Ova (*this*) stavka (*line item*) može ali ne mora (*may or may not*) biti (*be*) uračunata (*included*) u (*in*) osnovicu za određivanje stope (*rate base*) javnog poduzeća.

CONSUMER: Potrošač

(1) Netko (*one*) tko (*who*) troši (*uses*) neki proizvod (*product*). (2) Krajnji potrošač (*ultimate user*) prirodnog plina (*natural gas*), nasuprot (*as contrasted with*) kupcu (*customer*) koji (*who*) može kupiti (*may purchase*) prirodni plin radi (*for*) preprodaje (*resale*).

CONSUMER CONTRIBUTION: Kontribucija potrošača

Uplate (*payments*) za (*for*) realizaciju (*realization*) nekog elektroenergetskog projekta (*electric power project*) od strane (*by*) sadašnjih (*current*) i budućih (*future*) potrošača (*consumers*) električne energije (*electricity*) koju (*that*) će taj projekt (*project*) osigurati (*will provide*).

CONSUMER MARKET: Potrošačko tržište/Tržište potrošača

Pojedinci (*individuals*) koji (*who*) kupuju (*buy*) proizvode (*products*) i usluge (*services*) za (*for*) svoju (*their*) osobnu (*personal*) uporabu (*use*).

CONSUMPTION (FUEL): Potrošak goriva

Količina (*amount*) goriva (*fuel*) koja se potroši (*used*) za (*for*) bruto proizvodnju električne energije (*gross generation*), koja omogućava (*providing*) pričuvnu opskrbu (*standby service*), pokretanje/puštanje u pogon (*startup*) i/ili (*and/or*) stabilizaciju plamena (*flame stabilization*).

CONSUMPTION CHARGE: Naknada za potrošak

Dio (*part*) naknade (*charge*) nekog javnog poduzeća (*utility*) koji se temelji (*based*) na (*on*) stvarnoj (*actual*) energiji (*energy*) koju potroši (*consumed by*) potrošač (*consumer*); umnožak (*product*) tarife (*rate*) za (*for*) jedan (*one*) kilovatsat (*kilowatt-hour*) i ukupnih (*total*) kilovatsati koji se potroše (*consumed*).

CONTAMINANT: Onečišćivač

Nepoželjna (*unwanted*) i neblagotvorna (*nonbeneficial*) supstancija (*substance*). Bilo koja (*any*) fizička (*physical*), kemijska (*chemical*), biološka (*biological*) ili (*or*) radiološka (*radiological*) supstancija ili tvar (*matter*) u (*in*) tlu (*soil*), vodi (*water*) ili zraku (*air*) koja (*that*) ima (*has*) neki štetan (*adverse*) utjecaj (*impact*).

CONTINGENCY: Možebitni događaj

Mogući (*possible*) događaj (*event*) za (*for*) koji (*which*) se obavljaju (*are made*) pripreme (*preparations*). Na primjer (*for example*), gubitak (*loss*) proizvodnog kapaciteta (*generating capacity*) ili (*or*) elementa prijenosnog sustava (*transmission element*).

CONTINGENCY ORDER: Uvjetni nalog

Neki nalog (*order*) koji (*that*) postaje (*becomes*) valjanim (*effective*) samo (*only*) na (*on*) temelju (*basis*) ispunjenja (*fulfilment*) nekog uvjeta (*condition*) na (*in*) tržištu (*marketplace*).

CONTINGENCY RESERVE: Rezerva za možebitni događaj

Dodatna (*additional*) veličina (*amount*) operativne rezerve (*operating reserve*) dovoljna (*sufficient*) da smanji (*to reduce*) područnu regulacijsku pogrešku (*area control error*) na

(*to*) nulu (*zero*) za (*in*) 10 minuta (*10 minutes*) nakon (*following*) gubitka (*loss*) proizvodnog kapaciteta (*generating capacity*), koji (*which*) bi proizišao (*would result*) iz (*from*) najtežeg (*most severe*) pojedinačnog (*single*) možebitnog događaja (*contigency*).

CONTINUOUS EMISSION MONITORING SYSTEM (CEMS): Stalni sustav za nadziranje emisija

Oprema (*equipment*) koja se koristi (*used*) za analiziranje (*to analyze*) emisija (*emissions*) i za formiranje (*to create*) trajnih (*permanent*) zapisa (*record*) o (*of*) supstancijama (*substances*) sadržanim (*contained*) u (*in*) emisijama te njihovim (*their*) količinama (*quantities*).

CONTRACT: Ugovor

Obvezujući (*binding*) sporazum (*agreement*) između (*between*) dvije ili više (*two or more*) stranaka (*parties*) o (*of*) provođenju (*performing*) ili (*or*) o suzdržavanju (*refraining*) od (*from*) provođenja neke/nekih (*some*) specificirane/specificiranih (*specified*) radnje/radnji (*act/s/*) u (*in*) zamjenu (*exchange*) za (*for*) protuuslugu (*consideration*) na temelju (*under*) zakona (*law*). Ugovori ne mogu biti (*cannot be*) zakonski (*legally*) obvezujući ukoliko nisu (*if not*) ispravno (*correctly*) sastavljeni (*drafted*) i ovjereni (*executed*).

CONTRACT ADJUSTMENT: Prilagodba ugovora

Na temelju (*under*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ove Uredbe broj 636), sposobnost (*ability*) kupaca (*customers*) da smanje (*to reduce*), u (*in*) cijelosti (*whole*) ili (*or*) djelomično (*in part*), svoje (*their*) stalne obveze (*firm obligations*) kupnje (*purchase*) ili transportiranja (*transportation*) na temelju ugovora (*contracts*) sa (*with*) svojim cjevovodnim transporterom (prirodnog plina) (*pipeline*). Stalno transportiranje (*firm transportation*), nasuprot (*in contrast to*) stalnoj prodaji (*firm sales*), ne može se smanjiti (*cannot be reduced*) osim ako (*unless*) cjevovodni transporter (prirodnog plina) ne pristane (*agrees*) ili se ne pronađe (*found*) neki alternativni kupac (*alternative purchaser*) po (*at*) maksimalnoj (*maximum*) cijeni (*price*).

CONTRACT CARRIER: Ugovorni transporter

Neki transporter (*transporter*), primjerice (*such as*) kompanija za cjevovodno transportiranje prirodnog plina (*natural gas pipeline company*), koji (*that*) pruža (*provides*) svoje (*its*) usluge (*services*) na (*on*) diskrecijskoj (*discretionary*) ugovornoj osnovi (*contractual basis*) drugim (*other*) strankama (*parties*).

CONTRACT CONVERSION: Konverzija ugovora

Na temelju (*under*) «*FERC Orders No. 500 and 636*» (*FERC*-ovih Uredbi broj 500 i 636), opcija (*option*) da kupci (*customers*) stalne prodaje cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline's firm sales*) svoje (*their*) pravo na uslugu prodaje (*sales service entitlement*) pretvore (*to convert*) u (*to*) pravo na uslugu stalnog transportiranja (*firm transportation service entitlement*).

CONTRACT FOR DIFFERENCES (CFD): Ugovor za razlike u cijeni

Ugovor između (*between*) dobavljača (*supplier*) i kupca (*buyer*) električne energije (*electric power*) koji (*that*) se poziva (*is referenced*) na (*to*) cijenu (*price*) koja prevladava (*prevailing*) na (*at*) razini pula (*pool level*).

CONTRACT GRADE: Ugovorna razina kvalitete

Razina kvalitete (*grade*) proizvoda (*product*) utvrđena (*established*) u (*in*) pravilima (*rules*) neke burze «*futures*» ugovora za robe (*commodity futures exchange*) kao podobna (*as being suitable*) za (*for*) isporuku (*delivery*) prema (*against*) nekom «*futures*» ugovoru (*futures contract*).

CONTRACT PATH (ELECTRICAL): Ugovorni put (električna energija)

Najizravniji (*most direct*) fizički (*physical*) prijenosni spojni vod (*transmission tie*) između (*between*) dva (*two*) međusobno povezana (*interconnected*) subjekta (*entities*). Kada (*when*) sustavi (*systems*) javnih poduzeća (*utilities*) međusobno razmjenjuju (*interchange*) električnu energiju (*electric power*), pretpostavlja se (*is presumed*) da se prijenos (*transfer*) odvija (*to take place*) preko (*across*) ugovornog puta, usprkos (*in spite of*) činjenici (*fact*) da (*that*) će se tok (*flow*) električne energije raspodijeliti (*will distribute*) sukladno (*in accordance with*) uvjetima protjecanja kroz mrežu (*network flow conditions*). Ovaj (*this*) termin (*term*) može (*may*) također (*also*) značiti (*mean*) dogovor o prijenosu električne energije (*electric power transmission arrangement*) između sustava.

CONTRACT PATH (NATURAL GAS): Ugovorni put (prirodni plin)

Ruta (*route*) od (*from*) mjesta (*point*) preuzimanja (*receipt*) do (*to*) mjesta isporuke (*delivery*) za (*for*) koju (*which*) su utvrđena (*have been established*) prava na kapacitet (*capacity rights*) i ugovorne cijene (*contract prices*).

CONTRACT PRICE: Ugovorna cijena

Cijena (*price*) isporuke (*delivery*) koja se utvrdi (*determined*) u vrijeme kada (*when*) se neki ugovor (*contract*) potpisuje (*is signed*). To (*it*) može biti (*can be*) neka fiksna (*fixed*) cijena ili (*or*) neka osnovna (*base*) cijena koja se eskalira (*escalated*) prema (*according to*) nekoj prihvaćenoj (*given*) formuli (*formula*).

CONTRACT TERMS: Ugovorne odredbe

Odredbe (*terms*) za (*of*) izvršenje (*effectiveness*) nekog ugovora.

CONTROL AREA: Regulacijsko područje

Veliko (*large*) geografsko područje (*geographic area*) unutar (*within*) kojega (*which*) neko javno poduzeće (*utility*) ili (*or*) skupina (*group*) javnih poduzeća regulira (*regulates*) proizvodnju električne energije (*electric power generation*) radi održavanja (*to maintain*) rasporeda međusobne razmjene (*interchange schedule*) s (*with*) drugim (*other*) regulacijskim područjima ili sustavima (*systems*) i radi podešavanja (*to adjust*) svoje (*its*) frekvencije (*frequency*) frekvenciji Interkonekcije (*Interconnection*). Sve (*all*) točke povezivanja (*connecting points*) s drugim javnim poduzećima, ili (*either*) unutar, ili (*or*) izvan (*outside*) regulacijskog područja, moraju biti (*must be*) mjerene (*metered*) i praćene (*monitored*) u (*in*) realnom vremenu (*real time*).

CONTROL AREA OPERATOR: Operator regulacijskog područja

Elektro subjekt (*electric entity*) koji (*which*) upravlja (*operates*) proizvodnim kapacitetom (*generating capacity*) radi namirenja (*to meet*) potražnje (*demand*) regu-

lacijskog područja (*control area*), nadzire (*monitors*) stvarnu (trenutačnu) (*actual*) međusobnu razmjenu (*interchange*) i smije dispečirati (*may dispatch*) proizvodne resurse (*generating resources*) radi osiguranja (*to ensure*) da (*that*) se stvarna (trenutačna) međusobna razmjena izjednači s (*equals*) rasporedom međusobne razmjene (*interchange schedule).*

CONTROL AREA SERVICES: Usluge unutar regulacijskog područja

Bilo koje (*any*) usluge (*services*) koje (*that*) osigurava (*are provided by*) operator regulacijskog područja (*control area operator*) nekog javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) ili (*or*) nekog drugog (*another*) «kvalificiranog pružatelja usluga» (*qualified provider*) smještenog (*located*) unutar (*within*) relevantnog (*applicable*) regulacijskog područja, koje (*which*) su potrebne (*are required*) za utvrđivanje (*to establish*) te za održavanje (*to maintain*) rasporeda međusobne razmjene (*interchange schedules*) prema (*according to*) naputcima o pouzdanosti regionalnog savjeta za pouzdanost i «*NERC*»-a (*regional reliability council and NERC reliability guidelines*).

CONVECTION: Konvekcija

Konvekcija je (*is*) način (*means*) prenošenja topline (*heat transfer*) s pomoću (*by*) gibanja mase (*mass movement*) umjesto (*rather than*) s pomoću obične (*simple*) toplinske vodljivosti (*thermal conductivity*). Konvekcijska strujanja (*convection currents*) se stvaraju (*are set up*) u (*in*) nekom fluidu (*fluid*) zbog (*because of*) razlike u gustoćama (*density differences*) kod (*at*) raznih (*varying*) temperatura (*temperatures*).

CONVENTIONAL FUELS: Konvencionalna goriva

U (*in*) proizvodnji električne energije (*power generation*) fosilna goriva (*fossil fuels*) koja se tradicionalno (*traditionally*) rabe (*used*), posebno (*especially*) ugljen (*coal*), prirodni plin (*natural gas*) i nafta (*oil*).

CONVENTIONAL GASOLINE: Konvencionalni benzin

Gotovi (*finished*) motorni benzin (*motor gasoline*) koji (*that*) ne spada (*does not belong*) u (*in*) kategorije (*categories*) obogaćenih kisikom (*oxygenated*) ili (*or*) reformuliranih (*reformulated*) benzina (*gasolines*).

CONVENTIONAL HYDROELECTRIC PLANT: Konvencionalna hidroelektrana

Elektrana (*power plant*) u (*in*) kojoj (*which*) se sva električna energija (*all of electric power*) proizvodi (*is produced*) iz (*from*) prirodnog (*natural*) protoka vode (*streamflow*) u skladu s regulacijom (*as regulated by*) raspoložive (*available*) akumulacije (*storage*).

CONVENTIONAL TECHNOLOGY: Konvencionalna tehnologija

Glede (*with respect to*) emisija (*emissions*), konvencionalna tehnologija obuhvaća (*includes*) mokru (*wet*) tehnologiju odsumporavanja dimnih plinova (*flue-gas desulfurization technology*), suhu (*dry*) tehnologiju odsumporavanja dimnih plinova, tehnologiju izgaranja u fluidiziranom sloju kod atmosferskog tlaka (*atmospheric fluidized-bed combustion technology*) te tehnologiju hidrodesulfurizacije nafte (*oil hydrodesulfurization technology).*

CONVENTIONAL THERMAL OR FOSSIL-FIRED POWER PLANTS: Konvencionalne termoelektrane ili elektrane na fosilna goriva

Sva (*all*) proizvodna postrojenja (*generating facilities*) koja (*which*) iskorištavaju (*use*) toplinu (*heat*) koja se oslobodi (*released*) pri (*by*) izgaranju (*combustion*) ugljena (*coal*), plina (*gas*) ili (*or*) naftnih goriva (*oil fuel*), nasuprot (*in contrast to*) nuklearnim elektranama (*nuclear power plants*) koje iskorištavaju toplinu koja se proizvede (*produced*) pri fisiji (*fission*) atoma (*atom*).

CONVERSION EFFICIENCY: Stupanj djelovanja (energetske) pretvorbe/konverzije

Količina (*amount*) energije (*energy*) koja se proizvede (*produced*) kao (*as*) postotak (*percentage*) od (*of*) količine energije koja se potroši (*consumed*).

CONVERSION TO NATURAL GAS: Prijelaz na prirodni plin

Prebacivanje (*changing*) opskrbe energijom (*energy service*) nekog potrošača (*consumer*) na (*to*) prirodni plin (*natural gas*) s (*from*) nekog drugog (*another*) goriva (*fuel*). Termin (*term*) obuhvaća (*includes*) i adaptaciju (*adjustment*) aparata potrošača (*consumers' appliances*) radi funkcioniranja (*to perform*) na zadovoljavajući način (*satisfactorily*) s (*with*) prirodnim plinom.

CONVERSION UNIT: Prijelazni uređaj

Uređaj (*unit*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) plamenika (*burner*) i pripadnog (*associated*) termostata (*thermostat*) te sigurnosne ručice (*safety control*) koja (*which*) se može upotrebljavati (*can be used*) za prebacivanje (*to convert*) opreme za grijanje (*heating equipment*) s (*from*) jednog (*one*) goriva (*fuel*) na (*to*) neko drugo (*another*).

CONVERTER: Pretvarač

Uređaj (*device*) za (*for*) transformiranje (*transforming*) kvalitete (*quality*) i količine (*quantity*) električne energije (*electrical energy*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*inverter*».

COOLING DEGREE-DAYS: Stupnjevi-dani hlađenja

Vrijednost (*value*) koja se primjenjuje (*used*) za procjenjivanje (*to estimate*) potreba (*requirements*) hlađenja zraka (*air cooling*) (opterećenja /*load*/) u (*in*) unutrašnjem prostoru (*interior space*), koja se izračuna (*calculated*) kao (*as*) broj stupnjeva (*number of degrees*) na (*per*) dan (*day*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*) kada (*when*) je (*is*) dnevna (*daily*) prosječna (*average*) temperatura (*temperature*) iznad (*above*) 65 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) (ili /*or*/ neke /*some*/ druge /*other*/ specificirane bazične temperature /*base temperature*/). Dnevna prosječna temperatura je srednja vrijednost (*mean*) minimalnih (*minimum*) i maksimalnih (*maximum*) temperatura (*temperatures*) koje se registriraju (*recorded*) za (*for*) neku određenu (*given*) lokaciju (*location*) za neko 24-satno razdoblje (*24-hours period*).

COOLING TOWER: Rashladni toranj

Dio (*portion*) sustava za cirkulaciju vode (*water circulating system*) neke elektrane (*power plant*) koji (*which*) izvlači (*extracts*) toplinu (*heat*) iz (*from*) vode (*water*) koja izlazi iz (*coming out of*) kondenzatora (*condenser*), ohlađujući ju (*cooling it down*) i predavajući

(*transfering*) toplinu u (*in*) zrak (*air*) dok (*while*) se voda vraća (*returns*) kroz (*through*) sustav i postaje (*becomes*) kotlovska dodatna voda (*boiler make-up water*).

COOPERATIVE ELECTRIC UTILITY: Zadružno javno poduzeće za električnu energiju

Javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*) zakonski (*legally*) utvrđeno (*established*) da bude u vlasništvu (*to be owned by*) i da bude upravljano (*to be operated*) na (*for*) probitak (*benefit*) onih (*those*) koji se koriste (*using*) njegovom (*its*) uslugom (*service*). Javno poduzeće (*utility*) će (*will*) proizvoditi (*generate*), prenositi (*transmit*) i/ili (*and/or*) distribuirati (*distribute*) električnu energiju (*electric energy*) u (*to*) neko specificirano (*specified*) područje (*area*) koje ne opskrbljuje (*not being served by*) neko drugo (*another*) javno poduzeće za električnu energiju. Takva (*such*) poduzeća (*ventures*) se uglavnom (*generally*) izuzimaju (*are exempt*) iz (*from*) Federalnog zakona o porezu na dobit (*Federal income tax law*). Većinu (*most*) zadružnih javnih poduzeća za električnu energiju isprva (*initially*) je novčano pomogla (*have been financed by*) «*Rural Electrification Administration*» (Uprava za elektrifikaciju seoskih područja) «*U.S. Department of Agriculture*» (Američkog Ministarstva poljoprivrede).

COORDINATION: Koordinacija

Metoda (*method*) kod (*in*) koje (*which*) dva ili više (*two or more*) elektroenergetskih sustava (*electric power systems*) podižu (*boost*) pouzdanost (*reliability*) dobave električne energije na veliko (*bulk electricity supply*) s pomoću (*through*) pogonskih standarda (*operation standards*), osobito (*especially*) razmjene informacija (*information exchange*) glede (*regarding*) dogradnji (*additions*), povlačenja iz pogona (*retirements*) te modifikacija (*modifications*), uz (*with*) zajedničku (*joint*) reviziju (*review*) radi osiguranja (*to ensure*) da udovoljavaju (*to meet*) standardima.

COORDINATION SERVICES: Usluge koordinacije

(1) Transakcije (*transactions*) između (*between*) javnih poduzeća (*utilities*) radi (*for*) uštede na troškovima (*cost savings*), pomoći (*assistance*) u (*in*) nekom hitnom slučaju (*emergency situation*) ili (*or*) koordinacije (*coordination*) pogonskih režima (*operation procedures*) i rasporeda održavanja (*maintenance schedules*); (2) Prodaja (*sale*), razmjena (*exchange*) ili prijenos (*transmission*) električne energije (*electricity*) između dva ili više (*two or more*) javnih poduzeća koja (*that*) u pravilu (*typically*) imaju (*have*) dostatnu (*sufficient*) proizvodnju (*generation*) i prijenosnu moć (*transmission capability*) za napajanje (*to supply*) potreba njihovih potrošača (*their load requirements*) (*load*) pod (*under*) normalnim (*normal*) uvjetima (*conditions*).

COORDINATION SERVICE PRICING: Određivanje cijena usluga koordinacije

Uobičajene (*typical*) komponente cijene (*price components*) koordinacije prodaje električne energije na veliko (*bulk electric power coordination sale*) su (*are*) naknada za energiju (*energy charge*), naknada za snagu (*capacity charge*) ili (*or*) naknada za rezervaciju (*reservation charge*) te dodatak (*adder*). Cijena (*price*) za (*for*) neku konkretnu (*particular*) prodaju (*sale*) može obuhvatiti (*may embody*) neke (*some*) ili sve (*all*) ove (*these*) komponente. Naknada za energiju se utvrđuje (*is made*) na (*on*) nekoj kilovatsatnoj osnovi (*per-kilowatt-hour basis*) i ima (*has*) svrhu (*purpose*) nadoknaditi (*to recover*) inkrementalne (*incremental*) varijabilne troškove u sustavu prodavatelja (*seller's system variable costs*) za (*of*) obavljanje

(*making*) neke prodaje (*sale*). Kako (*as*) su rashodi koji se ne odnose na gorivo (*nonfuel expenses*) većinom (*usually*) teški (*hard*) za kvantificiranje (*to quantify*) i mali (*small*) u odnosu na (*relative to*) rashod goriva (*fuel expense*), naknade za energiju koje se određe (*quoted*) se većinom temelje na (*are based on*) trošku goriva (*fuel cost*). Naknada za snagu se utvrđuje (*is set*) na (*at*) određenoj (*certain*) razini (*level*) po (*per*) kilovatu (*kilowatt*) i normalno (*normally*) se plaća (*is paid*) da li (*whether*) energiju preuzima (*is taken by*) kupac (*buyer*) ili ne (*or not*). Neki dodatak (*adder*) se dodaje (*is added*) naknadi za energiju radi nadoknade (*to recover*) varijabilnih troškova koje je teško kvantificirati (*hard-to- quantify*) i koji se ne odnose na gorivo (*nonfuel*). Postoje (*there are*) tri (*three*) vrste (*types*) dodataka: postotni (*percentage*), fiksni (*fixed*) i podjele ušteda (*split savings*). Postotni dodatak povećava (*increases*) naknadu za energiju za (*by*) određeni postotak. Fiksni dodatak dodaje (*adds*) naknadi za energiju neki fiksni iznos (*amount*) po kilovatsatu (*kilowatt-hour*) Dodatci podjele ušteda se primjenjuju (*are used*) samo (*only*) u (*in*) transakcijama (*transactions*) ekonomične energije (*economy energy*). Oni (*they*) raspodjeljuju (*split*) uštede na troškovima proizvodnje (*production cost savings*) između (*between*) prodavatelja (*seller*) i kupca (*buyer*) kroz (*by*) dodavanje (*adding*) jedne polovice (*one-half*) ušteda cijeni energije.

COORDINATION TRANSACTIONS: Transakcije koordinacije

Kupovanje (*buying*), prodavanje (*selling*) ili (*or*) trgovanje (*trading*) električne energije/električnom energijom (*electric power*) između (*between*) električnih sustava (*electric systems*) tijekom (*through*) integriranog pogona (*integrated operation*) proizvodnih postrojenja (*generating facilities*) radi (*for*) veće (*greater*) efikasnosti (*efficiency*) transakcija (*operations*).

CORPORATION: Korporacija

Korporacija je (*is*) pravna tvorevina (*legal entity*) koja (*which*) ima (*has*) odvojenu (*separate*) pravnu osobnost (*legal personality*) od (*from*) svojih (*its*) članova (*members*). Korporacije uživaju (*enjoy*) većinu (*most*) prava (*rights*) i odgovornosti (*responsibilities*) nego što (*than*) neki pojedinac (*individual*) posjeduje (*possesses*); to jest (*that is*) neka korporacija ima (*has*) pravo da sklapa (*to enter into*) ugovore (*contracts*), da pozajmljuje (*to loan*) i da uzajmljuje (*to borrow*) novac (*money*), da tuži (*to sue*) i da bude tužena (*to be sued*), da uzima u službu (*to hire*) zaposlenike (*employees*), da posjeduje (*to own*) imovinu (*assets*) i da plaća (*to pay*) poreze (*taxes*).

Najvažniji (*the most important*) aspekt (*aspect*) neke korporacije je (*is*) ograničena odgovornost (*limited liability*). To jest, dioničari (*shareholders*) imaju pravo sudjelovati (*to participate*) u (*in*) dobitima (*profits*), kroz (*through*) dividende (*dividends*) i/ili (*and/or*) porast vrijednosti (*appreciation*) dionica (*stock*), ali (*but*) nisu (*are not*) osobno (*personally*) odgovorni (*liable*) za (*for*) dugove kompanije (*company's debts*).

Neku korporaciju osniva (*is created by*) (udružuje /*is incorporated by/*) neka skupina (*group*) dioničara (*shareholders*) koji (*who*) imaju (*have*) vlasništvo (*ownership*) nad (*of*) korporacijom, prtedstavljeno (*represented*) njihovim (*their*) posjedovanjem (*holding*) običnih dionica (*common stock*). Dioničari biraju (*elect*) odbor direktora (*board of directors*) (uglavnom /*generally/* dobivajući /*receiving/* jedan /*one/* glas /*vote/* po /*per/* dionici /*share/*) koji (*who*) imenuju (*appoint*) i nadziru (*oversee*) upravu (*management*) korporacije. Premda (*although*) neka korporacija ne mora nužno (*necessarily*) postojati (*does not have to be*) radi (*for*) profita,

velika većina (*vast majority*) korporacija se stvaraju (*are setup*) s (*with*) ciljem (*goal*) osiguravanja (*providing*) neke dobiti (*return*) za (*for*) njezine dioničare.

CORRELATIVE RIGHTS: Suodnosna prava

Vlasnička prava (*ownership rights*) proizvođača (*producers*) nafte (*oil*)/plina (*gas*) unutar (*within*) nekog zajedničkog (*common*) ležišta (*reservoir*).

COST: Trošak/Nabavna cijena/Nabavna vrijednost

Ukupni (*total*) novac (*money*), vrijeme (*time*) i resursi (*resources*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) prihod (*revenue*). Rashod (*expense*) koji (*that*) odražava (*reflects*) cijenu (*price*) nabavljanja (*purchasing*) roba (*goods*), usluga (*services*) i financijskih instrumenata (*financial instruments*). Također (*also*), nabavna cijena (*purchase price*) neke investicije (*investment*), koja (*which*) se uspoređuje (*is compared*) s (*to*) utrškom od prodaje (*sale proceeds*) u svrhu utvrđivanja (*to determine*) kapitalnog dobitka (*capital gain*) ili (*or*) kapitalnog gubitka (*capital loss*).

COST ALLOCATION: Alokacija troškova

Procedura (*procedure*) kod (*in*) koje (*which*) se zajednički (*common*) ili (*or*) združeni (*joint*) troškovi (*costs*) podjednako raspodjeljuju (*are apportioned*) među (*among*) kupce (*customers*) ili klase kupaca (*classes of customers*).

COST ALLOWANCE: Naknada troškova

Trošak (*cost*) koji (*which*) je neko regulatorno tijelo (*regulatory body*) odobrilo (*has allowed*) nekom javnom poduzeću (*utility*) da (ga) uračuna (*to include*) u (*in*) trošak usluge (*cost of service*) kada je utvrđivalo (*when setting*) tarife (*rates*). Javno poduzeće može tada (*then*) nadoknaditi (*can recover*) taj trošak.

COST CLASSIFICATION: Klasifikacija troškova

U (*in*) kontekstu (*context*) «*FERC*»-ove metodologije formiranja tarifa za plin (*FERC gas rate design methodology*), klasifikacija troškova između (*between*) komponenti (*components*) potražnje (*demand*) i robe (*commodity*) u svrhe (*for the purposes*) formiranja tarifa za cjevovodni transport (prirodnog plina) (*pipeline rate design*). Tradicionalne (*traditional*) metodologije (*metodologies*) klasifikacije troškova obuhvaćaju (*include*) sljedeće (*following*):

	FIKSNI TROŠKOVI (*FIXED COSTS*)		VARIJABILNI TROŠKOVI (*VARIABLE COSTS*)	
	Potražnja (*Demand*)	Roba (*Commodity*)	Potražnja (*Demand*)	Roba (*Commodity*)
Seaboard	50%	50%	0%	100%
United	25%	75%	0%	100%
MFV[1]	60%[2]	40%[3]	0%	100%
SFV[4]	100%	0%	0%	100%

[1] *Modified Fixed-Variable* (modificirano fiksno-varijabilni)
[2] *Approximately* (približno); svi (*all*) fiksni troškovi osim (*except*) dobiti na uloženi kapital (*return on equity*) i odgovarajućih poreza (*taxes*)
[3] *Approximately* (približno); dobit na uloženi kapital i odgovarajući porezi
[4] *Straight Fixed-Variable* (linearni fiksno-varijabilni)

COST DISALLOWANCE: Zabrana naknade troškova

Trošak (*cost*) koji (*which*) neko regulatorno tijelo (*regulatory body*) nije odobrilo (*has not allowed*) nekom javnom poduzeću (*utility*) da (ga) uračuna (*to include*) u (*in*) trošak usluge (*cost of service*) kada je utvrđivalo (*when setting*) tarife (*rates*), zabranjujući (*prohibiting*) javnom poduzeću nadoknađivanje (*from recovering*) toga troška.

COST OF CAPITAL: Trošak kapitala

Stopa povrata (*rate of return*) koju neko javno poduzeće (*utility*) mora ponuditi (*must offer*) radi dobivanja (*to obtain*) dodatnih (*additional*) novčanih sredstava (*funds*). Trošak kapitala se mijenja (*varies*) s (*with*) omjerom tuđeg i vlastitog kapitala (*leverage ratio*), efektivnom stopom poreza na dobit (*effective income tax rate*), uvjetima (*conditions*) na (*in*) tržištima obveznica i dionica (*bond and stock markets*), stopom rasta (*growth rate*) javnog poduzeća, njegovom (*its*) strategijom isplate dividendi (*dividend strategy*), stabilnošću (*stability*) neto dobiti (*net income*), iznosom (*amount*) novog (*new*) kapitala (*capital*) koji je potreban (*required*) te drugim (*other*) čimbenicima (*factors*) koji se bave (*dealing with*) poslovanjem (*business*) i financijskim rizikom (*financial risk*), To (*this*) je (*is*) neka složenica (*composite*) kamate na dugove (*debt interest*), dividende na povlaštene dionice (*preferred stocks*) i sveopće zarade dioničara (*common stockholder's earnings*) koju (*that*) osiguravaju (*provide*) postrojenja (*facilities*) koja se koriste (*used*) u dobavljanju (*supplying*) javne usluge (*utility service*).

COST OF DEBT: Trošak tuđeg kapitala

Kamantna stopa (*interest rate*) koja se plaća (*paid*) na (*on*) nova (*new*) povećanja (*increments*) tuđeg kapitala (*debt capital*) pomnožena (*multiplied*) s (*by*) jedan (*one*), minus (*minus*) porezna stopa (*tax rate*).

COST OF INCREMENTAL FUEL: Trošak dodatnog goriva

Konačni (*ultimate*) trošak zamjene (*replacement cost*) goriva (*fuel*) koje (*that*) bi bilo potrošeno (*would be consumed*) za dobavljanje (*to supply*) nekog dodatnog (*additional*) prirasta (*increment*) proizvodnje (električne energije) (*generation*).

COST OF MONEY: Trošak novca

Vremenska vrijednost (*time value*) novca koja se odnosi (*referring*) na (*to*) održavanje (*holding*) ili (*or*) financiranje (*financing*) nekog ugovora (*contract*), robe (*commodity*), pozicije (*position*) ili imovine (*asset*).

COST OF RISK: Trošak rizika

Trošak (*cost*) koji se odražava (*reflecting*) u (*in*) premiji (*premium*) povezanoj (*connected*) s (*to*) poravnavanjem (*offsetting*) neizbježivog rizika (*inherent risk*) nekog ugovora (*contract*), robe (*commodity*), pozicije (*position*) ili (*or*) imovine (*asset*).

COST OF SERVICE: Trošak usluge

Ukupni (*total*) iznos (*amount*) novca (*money*), koji obuhvaća (*including*) povrat na investirani kapital (*return on invested capital*), troškove pogona i održavanja (*operational and maintenance costs*), administrativne troškove (*administrative costs*), poreze (*taxes*) i rashod deprecijacije (*depreciation expense*), za proizvođenje (*to produce*) neke usluge jav-

nog poduzeća (*utility service*). Uobičajeni (*traditional*) trošak usluge nekog javnog poduzeća (*utility*) može se izraziti (*may be expressed*) kao (*as*) Operativni troškovi (*Operating Costs*) + Porezi (*Taxes*) + (Stopa povrata */Rate of Return/* x [Nabavna vrijednost elektrane */Cost of Plant/* - Deprecijacija */Depreciation/*]).

COST OF SERVICE STUDY: Proučavanje troška usluge

Proučavanje (*study*) radi određivanja (*to determine*) troška (*cost*) osiguravanja (*providing*) opskrbe (*service*) raznim (*various*) klasama kupaca (*classes of customers*); koje se primjenjuje (*used*) kao (*as*) neka osnovica (*basis*) za (*for*) utvrđivanje (*establishing*) različitih (*different*) tarifa za opskrbu električnom energijom (*electric service rates*) i tarifa za opskrbu plinom (*gas service rates*). Faktori (*factors*) koji (*that*) se moraju uzeti u obzir (*must be considered*) pri (*in*) formiranju tarifa (*rate design*), su (*are*) vrijednost (*value*) usluge, trošak konkurentnih (*competitive*) usluga, količina (*volume*) i faktor opterećenja (*load factor*) sustava (*system*), izjednačenje opterećenja (*load equalization*) i stabilizacija (*stabilization*) prihoda (*revenue*), promidžbeni (*promotional*) faktori i njihova (*their*) veza (*relation*) s (*to*) društvenim (*social*) i ekonomskim (*economic*) razvojem (*growth*) područja opskrbljivanja (*service area*), politički (*political*) faktori kao što su (*such as*) iznosi (*sizes*) minimalnih (*minimum*) faktura (*bills*) i regulatorni (*regulatory*) faktori.

COST SHIFTING: Prebacivanje troškova

Alociranje (*allocation*) većeg (*higher*) dijela (*percentage*) fiksnih troškova (nekog) javnog poduzeća (*utility's fixed costs*) na (*to*) preostale (*remaining*) kupce (*customers*).

COSTS, ADMINISTRATIVE AND GENERAL/OVERHEAD (A&G): Administrativni i opći troškovi

Podskupina (*subset*) rashoda pogona i održavanja (*operation and maintenance expenses*) koji (*that*) su (*are*) dio (*part*) troška usluge (*cost of service*) nekog javnog poduzeća (*utility*) (npr. plaće */salaries/*, uredske */office/* potrepštine */supplies/* i troškovi */expenses/*, vanjske usluge */outside services/*, ozljede */injuries/* i štete */damages/*).

COSTS, OPERATION AND MAINTENANCE (O&M): Troškovi pogona i održavanja

Velika (*broad*) klasa (*class*) troškova (*costs*) koji (*that*) su (*are*) dio (*part*) troška usluge (*cost of service*) nekog javnog poduzeća (*utility*) (npr. */e.g./* troškovi proizvodnje */production/*, skladištenja */storage/*, pretovarivanja */terminaling/*, prerade */processing/*, prijenosa */transmission/*, distribucije */distribution/*, obračunavanja kupaca */customer accounts/*, korisničke usluge */customer service/*, prodaje */sales/*, te administrativni */administrative/* i opći */general/* troškovi).

COSTS, VARIABLE: Varijabilni troškovi

Troškovi koji (*that*) variraju (*vary*) u ovisnosti o (*according to*) količini (*amount*) koja se kupuje (*purchased*) (npr. troškovi nabave */acquisition/* plina */gas/*).

COST-BASED RATE: Tarifa temeljena na trošku usluge

Tarifa (*rate*) koja se temelji (*based*) na (*upon*) planiranom (*projected*) trošku usluge (*cost of service*) i razini proizvodnje (*throughput level*), nasuprot (*as contrasted with*) nekoj

tarifi koja se temelji na tržištu (*market-based rate*), koja se utvrđuje (*determined*) izravno (*directly*) prema (*by*) ponudi (*supply*) i potražnji (*demand*).

COST-BENEFIT ANALYSIS: Analiza troškova i koristi

Tehnika (*technique*) koja se primjenjuje (*used*) za procjenjivanje (*to estimate*) i za uspoređivanje (*to compare*) očekivanih (*expected*) troškova (*costs*) ili (*or*) gubitaka (*losses*) povezanih (*associated*) s (*with*) nekim konkretnim (*particular*) projektom (*project*) ili stupnjem (*degree*) ograničavanja zagađivanja (*pollution control*) s očekivanim koristima (*benefits*) ili zaradama (*gains*) tijekom (*over*) nekog određenog (*given*) vremenskog razdoblja (*time period*).

COST-BENEFIT RATIO: Omjer troškova i koristi

Neto sadašnja vrijednost (*net present value*) neke investicije (*investment*) podijeljena (*divided*) s (*by*) početnim troškom investicije (*investment's initial cost*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*profitability index*» (indeks profitabilnosti).

COST-PLUS PRICING: Određivanje cijene po metodi «trošak-plus»

Dodavanje (*addition*) specificiranog (*specified*) graničnog profita (*profit margin*) troškovima (*costs*) neke kompanije (*company*) na (*for*) svaku (*each*) jedinicu (*unit*) proizvoda (*product*).

COST-PLUS-RETURN: Metoda «trošak-plus-povrat»

Metoda vrednovanja (*valuation method*) s pomoću (*by*) koje (*which*) se neki ugovor (*contract*), pozicija (*position*) ili (*or*) imovina (*asset*) procjenjuje (*is valuated*) kao (*as*) trošak (*cost*) njihove (*their*) proizvodnje (*production*) plus (*plus*) neka profitna stopa (*profit rate*).

COUNTERPARTY: Poslovni partner

Pravna osoba (*person*) ili (*or*) kompanija (*company*) s (*on*) druge (*other*) strane (*side*) nekog bilateralnog (*bilateral*) ugovora (*contract*) ili pozicije (*position*).

COVENANTS: Klauzule

Odredbe (*provisions*) u (*in*) nekom ugovoru o obveznicama (*bond indenture*) ili (*or*) u nekom sporazumu o povlaštenim dionicama (*preferred stocks agreement*) koje (*that*) zahtijevaju (*require*) od (*from*) izdavatelja (*issuer*) obveznica (*bonds*) ili povlaštenih dionica da poduzme (*to undertake*) specificirane (*specified*) radnje (*actions*) (pozitivne /*affirmative*/ klauzule /*covenants*/) ili da se suzdrži (*to withhold*) od poduzimanja (*undertaking*) specificiranih radnji (negativne /*negative*/ klauzule).

COVER: Pokriće

Kupnja (*purchase*) nekog ugovora (*contract*) radi poravnavanja (*to offset*) neke prethodno (*prevously*) uvedene (*introduced*) kratke pozicije (*short position*).

COVERED WRITING: Pokriveno sastavljanje opcije

Prodaja (*sale*) neke opcije (*option*) za (*against*) neku postojeću (*existing*) poziciju (*position*) u (*in*) osnovnom «*futures*» ugovoru (*underlying futures contract*). Na primjer (*for*

example), kratka pozicija u opciji kupnje (*short call option*) i duga pozicija u «*futures*» ugovoru (*long futures position*).

CRACK SPREADS: Rasponi krekiranja

Istovremena (*simultaneous*) kupnja (*purchase*) ili (*or*) prodaja (*sale*) sirove nafte (*crude oil*) za (*against*) prodaju ili kupnju rafiniranih (*refined*) naftnih proizvoda (*petroleum products*). Ti (*these*) diferencijali (*differentials*) raspona, koji (*which*) predstavljaju (*represent*) rafinerijske marže (*refining margins*), normalno (*normally*) se određuju (*are quoted*) u (*in*) dolarima (*dollars*) po (*per*) barelu (*barrel*) s pomoću (*by*) pretvaranja (*converting*) cijena proizvoda (*product prices*) u dolare po barelu (množenja */multiplying/* cijene */price/* u centima (*cents*) po galonu */gallon/* s */by/* 42) i oduzimanja (*subtracting*) cijene sirove nafte.

CREDIT RATING: Ocjena kreditne sposobnosti

Ocjena (*rating*) koja pokazuje (*indicating*) uspješnost (*performance*) u (*in*) podmirivanju (*meeting*) financijskih obveza (*financial obligations*). Vrednovanje (*evaluation*) sposobnosti (nekog) pojedinca (*individual's ability*) ili (*or*) sposobnosti (neke) kompanije (*company's ability*) da vrati (*to repay*) obveze (*obligations*) ili njegove/njene (*its*) vjerojatnosti (*likelihood*) da ne ispuni obvezu (*of not default*).

CREDITWORTHINESS: Kreditna sposobnost

Solventnost (*ability*), sposobnost (*capacity*) i spremnost (*willingness*) za vraćanje (*to repay*) nekog duga (*debt*). Stanje (*condition*) u (*in*) kojemu (*which*) se rizik (*risk*) od (*of*) neispunjavanja obveze (*default*) prema (*on*) dugu kod (*by*) toga (*that*) subjekta (*entity*) smatra (*is deemed*) niskim (*low*).

CREDIT WORTHINESS REVIEW: Preispitivanje kreditne sposobnosti

Postupak (*process*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) procjenjuje (*evaluates*) financijsku odgovornost (*financial accountability*) nekog potencijalnog (*potential*) špeditera (*shipper*).

CROSS-SUBSIDIZATION: Unakrsno subvencioniranje

Praksa (*practice*) zaračunavanja (*charging*) tarifa (*rates*) viših od (*higher than*) stvarnog (*actual*) troška usluge (*cost of service*) jednoj (*one*) klasi kupaca (*class of customers*) radi zaračunavanja (*to charge*) nižih (*lower*) tarifa nekoj drugoj (*another*) klasi kupaca.

CRUDE OIL: Sirova nafta

Mješavina (*mixture*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) koja (*that*) postoji (*exists*) u (*in*) prirodnim (*natural*) podzemnim ležištima (*underground reservoirs*) u tekućoj fazi (*liquid phase*) i ostaje (*remains*) kapljevina (*liquid*) kod (*at*) atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*), nakon (*after*) prolaženja (*passing*) kroz (*through*) nadzemne (*surface*) separatorske uređaje (*separating facilities*). Ovisno o (*depending upon*) karakteristikama (*characteristics*) struje sirove nafte (*crude stream*), ona (*it*) može (*may*) također (*also*) sadržavati (*include*): (1) Male (*small*) količine (*amounts*) ugljikovodika, koji postoje u prirodnim podzemnim ležištima

u plinovitoj (*gaseous*) fazi (*phase*) ali (*but*) su (*are*) tekući (*liquid*) kod atmosferskog tlaka, nakon što se odvoje (*after being separated*) iz (*from*) naftnog plina (*oil well* ili */or/ casinghead gas*) u separatorima na zakupljenim područjima (*lease separators*) i zatim (*then*) se miješaju (*are commingled*) sa (*with*) strujom sirove nafte a da se zasebno ne izmjere (*without being separately measured*). Pogonski kondenzat (*lease condensate*) koji se odvoji (*separated*) kao (*as*) kapljevina (*liquid*) iz plinskih bušotina (*natural gas wells*) u separatorskim uređajima na zakupljenim područjima (*lease separation facilities*) ili u separatorskim uređajima na poljima (*field separation facilities*) i koji se kasnije (*later*) izmiješa (*mixed*) sa strujom sirove nafte se također (*also*) uračunava (*is included*); (2) Male količine neugljikovodičnih tvari (*nonhydrocarbons*) koje se proizvedu (*produced*) s naftom (*oil*), primjerice (*such as*) sumpor (*sulfur*) i razne (*various*) kovine (*metals*) i (3) Ukapljene plinove (*drip gases*) i tekuće ugljikovodike (*liquid hydrocarbons*) koji se proizvedu iz bituminoznih pješčenjaka (*tar sands*), gilsonita (*gilsonite*), i uljnog škriljca (*oil shale*).

Kapljevine koje se proizvedu u postrojenjima za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plants*) se izuzimaju (*are excluded*). Sirova nafta se rafinira (*is refined*) radi proizvođenja (*to produce*) širokog (*wide*) asortimana (*array*) naftnih proizvoda (*petroleum products*), koji obuhvaćaju (*including*) loživa ulja (*heating oils*), benzin (*gasoline*), dizel i mlazna goriva (*diesel and jet fuels*), maziva (*lubricants*), asfalt (*asphalt*), etan (*ethane*), propan (*propane*) i butan (*butane*) te mnoge (*many*) druge (*other*) proizvode (*products*) koji se rabe (*used*) radi (*for*) svojih (*their*) energetskih (*energy*) ili kemijskih (*chemical*) sadržaja (*contents*).

CRUDE OIL LANDED COST: Iskrcajna cijena sirove nafte

Cijena (*price*) u (*in*) dolarima (*dollars*) po (*per*) barelu (*barrel*) sirove nafte u (*at*) iskrcajnoj luci (*port of dicharge*). Uračunavaju su (*included are*) naknade (*charges*) povezane (*associated*) s (*with*) kupnjom (*purchase*), transportiranjem (*transporting*) i osiguravanjem (*insuring*) tereta (*cargo*) od (*from*) mjesta kupnje (*purchase point*) do (*to*) iskrcajne luke. Ne uračunavaju se (*not included are*) naknade koje se nametnu (*imposed*) u iskrcajnoj luci (npr. uvozne carine */import tariffs/* ili */or/* pristojbe */fees/*, lučke pristojbe */wharfages/* te ležarine */demurrages/*).

CRUDE OIL LESS LEASE CONDENSATE: Sirova nafta minus pogonski kondenzat

Mješavina (*mixture*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) koja (*that*) postoji (*exists*) u (*in*) prirodnim (*natural*) podzemnim ležištima (*underground reservoirs*) u tekućoj (*liquid*) fazi (*phase*) i ostaje (*remains*) kapljevina (*liquid*) kod (*at*) atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*) nakon (*after*) prolaženja (*passing*) kroz (*through*) nadzemne (*surface*) separatorske uređaje (*separating facilities*). Takvi (*such*) ugljikovodici, kao što su (*as*) pogonski kondenzat (*lease condensate*) i prirodni benzin (*natural gasoline*), koji se odvoje (*separated*) kao kapljevine iz (*from*) plinskih bušotina (*natural gas wells*) u separatorskim uređajima na zakupljenim područjima (*lease separation facilities*) odnosno (*respectively*) separatorskim uređajima na poljima (*field separation facilities*) i koji se kasnije (*later*) izmiješaju (*mixed*) sa (*with*) strujom sirove nafte (*crude stream*) se izuzimaju (*are excluded*). Ovisno o (*depending on*) karakteristikama (*characteristics*) struje sirove nafte (*crude stream*) sirova nafta može (*may*) također (*also*) sadržavati (*include*): (1) Male (*small*) količine (*amounts*)

ugljikovodika, koje (*that*) postoje u prirodnim podzemnim ležištima u plinovitoj (*gaseous*) fazi (*phase*) ali (*but*) su (*are*) tekuće (*liquid*) kod atmosferskog tlaka, nakon što se odvoje (*after being separated*) iz plina iz naftnih bušotina ili naftnog plina (*oil well or casing-head gas*) u separatorima na zakupljenim područjima (*lease separators*) i zatim (*then*) se miješaju (*are comingled*) sa strujom sirove nafte a da se zasebno ne izmjere (*without being separately measured*); (2) Male količine neugljikovodičnih tvari (*nonhydrocarbons*) koje se proizvedu (*produced*) s naftom (*oil*), primjerice (*such as*) sumpor (*sulfur*) i različiti (*various*) metali (*metals*).

CRUDE OIL PRODUCTION: Proizvodnja sirove nafte

Volumen (*volume*) sirove nafte (*crude oil*) koji se proizvede (*produced*) iz (*from*) naftnih ležišta (*oil reservoirs*) tijekom (*during*) određenog (*given*) vremenskog razdoblja (*time periods*). Količina (*amount*) takve (*such*) proizvodnje (*production*) za (*for*) određeno vremensko razdoblje se mjeri (*is measured*) kao (*as*) volumeni koji se isporuče (*delivered*) iz skladišnih rezervoara na zakupljenim područjima (*lease storage tanks*) (to jest /*i.e.*/ iz /*from*/ točke /*point*/ zatvorenog sustava transportiranja /*custody transfer*/) u (*into*) naftovode (*pipe-lines*), autocisterne (*trucks*) ili (*or*) druga (*other*) transportna sredstva (*media for transport*), u rafinerije (*refineries*) ili terminale (*terminals*), uz (*with*) podešavanja (*adjustments*) uslijed (*due to*): (1) neto razlika (*net differences*) između (*between*) početnih (*opening*) i konačnih (*closing*) zaliha na zakupljenim područjima (*lease inventories*) te (2) taloga (*basic sediment*) i vode (*water*) na (*on*) dnu skladišnih rezervoara (*storage tanks bottom*).

CUBIC FOOT: Kubična stopa

Najčešća (*most common*) jedinica (*unit*) za (*of*) mjerenje (*measurement*) volumena plina (*gas volume*), koja odgovara (*referring*) količini (*amount*) plina (*gas*) koja je potrebna (*needed*) da ispuni (*to fill*) volumen (*volume*) od (*of*) jedne (*one*) kubične stope (*cubic foot*) kod (*at*) 14,73 funta po kvadratnom palcu (*14.73 pounds per square inch*) apsolutnog tlaka (*absolute pressure*) i 60 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*).

CULL WOOD: Otpadno drvo

Drvene cjepanice (*wood logs*), trijeske (*chips*) ili (*or*) proizvodi od drva (*wood products*) koji (*that*) se spaljuju (*are burned*).

CURRENT ASSETS: Tekuća imovina

Gotovina (*cash*) i druga (*other*) imovina (*assets*) za koje se očekuje (*that are expected*) da će biti (*to be*) pretvoreni (*turned*) u (*into*) gotovinu, prodani (*sold*) ili (*or*) zamijenjeni (*exchanged*) unutar (*within*) redovnog (*normal*) poslovnog ciklusa (*operating cycle*) javnog poduzeća (*utility*), većinom (*usually*), jedne (*one*) godine (*year*). Tekuća imovina obuhvaća (*includes*) gotovinu, utržive vrijednosnice (*marketable securities*), potraživanja (*receivables*), zalihe (*inventory*) i tekuće (*current*) predujmove (*prepayments*).

CURRENT DELIVERY MONTH: Tekući mjesec isporuke

«*Futures*» ugovor (*futures contract*) koji (*which*) postaje naplativ (*matures*) i isporučiv (*deliverable*) tijekom (*during*) tekućeg (*present*) mjeseca ili (*or*) mjeseca najbližega (*closest*) isporuci (*delivery*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*spot month*» (promptni mjesec).

CURRENT DIVERSION (OR ENERGY DIVERSION): Skretanje struje (ili skretanje energije)

Krađa (*theft*) električne energije (*electric power*) kod (*in*) koje (*which*) se struja (*current*) skreće (*is diverted*) radi zaobilaženja (*to bypass*) brojila (*meter*). Uglavnom (*generally*) svaka (*any*) vrsta (*type*) izvršenja neovlaštene promjene (*tampering*) radi dobivanja (*to obtain*) neregistrirane (*unmetered*) usluge (*service*).

CURRENT LIABILITIES: Tekuće obveze

Dug (*debt*) ili (*or*) druga (*other*) obveza (*obligation*) koji (*that*) moraju biti podmireni (*must be discharged*) unutar (*within*) jedne (*one*) godine (*year*) ili unutar redovnog (*normal*) poslovnog ciklusa (*operating cycle*) javnog poduzeća (*utility*) kroz (*by*) trošenje (*expending*) neke tekuće imovine (*current assets*) ili preuzimanje (*incurrence*) neke druge (*another*) kratkoročne (*short-term*) obveze. Tekuće obveze obuhvaćaju (*include*) račune (*accounts*), mjenice (*notes*) te nastale rashode (*accrued expenses*), primjerice (*such as*) poreze (*taxes*) i dospjele (*payable*) plaće (*salaries*).

CURRENT RATIO: Koeficijent tekuće likvidnosti

Omjer (*ratio*) tekuće imovine (*current assets*) i tekućih obveza (*current liabilities*) koji (*that*) pokazuje (*shows*) sposobnost (*ability*) nekog javnog poduzeća (*utility*) da plaća (*to pay*) svoja (*its*) tekuća dugovanja (*current obligations*) iz (*from*) svoje tekuće imovine. Mjerilo (*measure*) za (*of*) likvidnost (*liquidity*), što je veći (*the higher*) omjer, to je veće (*the more*) jamstvo (*assurance*) da (*that*) se tekuće obveze mogu platiti (*can be paid*).

CURTAILABILITY: Pravo ograničenja

Pravo (*right*) pružatelja usluge prijenosa (*transmission service provider*) da prekine (*to interrupt*) cijelu (*all*) ili (*or*) dio (*part*) usluge prijenosa (*transmission service*) zbog (*because of*) ograničenja (*constraints*) koja (*that*) smanjuju (*reduce*) moć (*capability*) prijenosne mreže (*transmission network*) za pružanje (*to provide*) te usluge prijenosa. Usluga prijenosa se smije ograničiti (*is to be curtailled*) samo (*only*) u (*in*) slučajevima (*events*) kada (*when*) se ugrožava (*is threatened*) pouzdanost sustava (*system reliability*) ili traju (*exist*) izvanredna stanja (*emergency conditions*).

CURTAILABLE RATE: Tarifa koja se može ograničiti

Opcija (*option*) koju (*that*) nude (*is offered by*) javna poduzeća (*utility*) kupcima (*customers*) koji (*who*) mogu prihvatiti (*can accept*) specificirane (*specified*) iznose (*amounts*) smanjivanja opskrbe (*service reduction*) u (*in*) zamjenu (*return*) za (*for*) smanjene (*reduced*) tarife za energiju (*energy rates*).

CURTAILMENT: Ograničenje

(1) Smanjivanje (*reduction*) planirane (*scheduled*) snage (*capacity*) ili (*or*) isporuke električne energije (*electricity delivery*) kao (*as*) posljedica (*result*) ograničenja u prijenosu (*transmission constraints*). (2) Smanjivanje isporuka prirodnog plina (*natural gas deliveries*) zbog (*because of*) nedovoljne dobave (*shortage of supply*) ili zato što (*because*) potražnja (*demand*) za (*for*) opskrbom (*service*) premašuje (*exeeds*) kapacitet cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline's capacity*).

CUSTOMER: Kupac

Pojedinac (*individual*), firma (*firm*) ili (*or*) organizacija (*organization*) koji/koja (*that*) kupuje (*purchases*) opskrbu električnom energijom/prirodnim plinom (*service*) na (*at*) jednoj (*one*) lokaciji (*location*) prema (*under*) jednoj klasifikaciji tarifa (*rate classification*), ugovoru o tarifama (*rate contract*) ili tarifnom sustavu (*rate schedule*). Ako (*if*) se opskrba električnom energijom/prirodnim plinom dobavlja (*is supplied*) na više od (*more than*) jedne lokacije, ili prema više od jednog tarifnog sustava, svaka (*each*) lokacija i svaki tarifni sustav može se računati (*may be counted*) kao (*as*) zasebni (*separate*) kupac.

CUSTOMER ASSISTANCE PROGRAMS: Programi pomoći kupcima

Alternativni (*alternative*) program naplate (*collection program*) uređen (*set up*) između (*between*) nekog javnog poduzeća (*utility*) i nekog kupca (*customer*) koji (*that*) dopušta (*allows*) kupcima da plaćaju (*to pay*) fakture javnog poduzeća (*utility bills*) u (*on*) nekom postotku od fakture (*percentage-of-the-bill*) koji oni duguju (*they owe*) ili (*or*) u nekom postotku od prihoda kupaca (*percentage-of-customer-income*) umjesto (*instead of*) plaćanja (*paying*) punoga (*full*) iznosa (*amount*) koji se duguje (*being owed*). Ovi (*these*) programi su (*are*) za (*for*) ljude (*people*) s (*with*) malim prihodima (*low-income*) koji (*who*) ne mogu (*cannot*) plaćati (*pay*) svoje (*their*) fakture. Ovi kupci moraju (*must*) pristati (*agree*) izvršavati (*to make*) redovita (*regular*) mjesečna (*monthly*) plaćanja (*payments*) koja se temelje (*based*) na (*on*) njihovim (*their*) novim (*new*) planovima plaćanja (*payment plans*).

CUSTOMER CHARGE: Korisnička naknada

Onaj (*that*) dio (*portion*) kupčeve fakture (*customer's bill*) koji (*which*) ostaje (*remains*) jednak (*equal*) iz (*from*) mjeseca (*month*) u (*to*) mjesec. Naknada (*charge*) se utvrđuje (*is determined*) odvojeno (*separately*) od (*from*) količine (*amount*) električne energije (*electric energy*) koja se potroši (*consumed*). Ona (*it*) se temelji na (*is based on*) troškovima (*costs*) povezanim s (*associated with*) priključivanjem (*connecting*) nekog kupca na (*to*) distribucijski sustav kompanije (*company's distribution system*), uključujući (*including*) elektroenergetski priključak (*service*) i opremu za mjerenje (*metering equipment*). Ta (*this*) naknada također (*also*) nadoknađuje (*recovers*) rashode (*expenses*) kao što su (*such as*) troškovi očitavanja brojila (*meter reading costs*), troškovi obračunavanja (*billing costs*), troškovi registriranja (*records costs*) i troškovi utjerivanja (*collections costs*) računovodstvenih rashoda kupaca (*customer accounting expenses*), te dio općih stavki (*general items*) kompanije kao što je uredski prostor (*office space*) za osoblje za korisničke usluge (*customer service personnel*).

CUSTOMER CLASS: Klasa kupaca (električne energije)

Razlika (*distinction*) među (*between*) potrošačima (*users*) električne energije (*electric energy*). Klasa kupaca se većinom (*usually*) određuje (*is defined*) sukladno (*according to*) modelima potrošnje (*usage patterns*), razinama potrošnje (*usage levels*) i uvjetima opskrbljivanja (*service conditions*). Klase (*classes*) se (*are*) većinom kategoriziraju (*are categorized*) prema (*by*) djelatnosti (*activity*) kupaca (stambena */residential/*, poslovna */commercial/*, industrijska */industrial/* i poljoprivredna */agricultural/* djelatnost te djelatnost osvjetljivanja ulica */street lighting/*)

CUSTOMER COSTS: Korisnički troškovi

Troškovi (*costs*) koji se izravno (*directly*) odnose (*related*) na (*to*) opskrbljivanje (*serving*) nekog kupca (*customer*), bez obzira na (*regardless of*) prodanu količinu (*sales volume*), primjerice (*such as*) očitavanje brojila (*meter reading*), fakturiranje (*billing*) i fiksne naknade (*fixed charges*) za (*for*) minimalnu (*minimum*) investiciju (*investment*) koja je potrebna (*required*) za (*to*) opskrbljivanje nekog kupca.

CUSTOMER DENSITY: Gustoća kupaca

Broj kupaca (*number of customers*) na (*in*) neku određenu (*given*) jedinicu (*unit*) površine (*area*) ili (*or*) na neku određenu dužinu (*lenght*) distribucijskog voda (*distribution line*).

CUSTOMER SERVICE: Korisnička usluga

Usluga (*service*) koja (*that*) se sastoji (*consists*) od (*of*) mjerenja (*metering*), fakturiranja (*billing*), uređivanja tarifnih sustava (*tariff administration*), energetskih usluga (*energy services*) i srodnih (*related*) usluga. Korisnička usluga ne obuhvaća (*does not include*) uslugu proizvodnje (*generation service*), uslugu prijenosa (*transmission service*) ili (*or*) uslugu distribucije (*distribution service*); međutim (*however*), ona (*it*) obuhvaća (*does include*) međusobne odnose (*interaction*) svih (*all*) kupaca na malo (*retail customer*) neophodne (*necessary*) za (*for*) uređivanje tarifnih sustava koji obuhvaćaju (*include*) naknade (*charges*) za uslugu proizvodnje, uslugu prijenosa i uslugu distribucije.

CUSTOMER SERVICE PROTECTION: Zaštita korisničkih usluga

Pravila (*rules*) koja definiraju (*governing*) osnove (*grounds*) za (*for*) uskratu (*denial*) opskrbe (*service*), rješavanje kredita (*credit determination*), načine postupanja s polozima i jamstvima (*deposit and guarantee practices*), preciznost očitavanja brojila (*meter reading accuracy*), sadržaje faktura (*bill contents*), učestalost fakturiranja (*billing frequency*), preciznost fakturiranja (*billing accuracy*), načine naplate (*collection practices*), opomene (*notices*), razloge (*grounds*) za otkazivanje (*termination*) opskrbe, procedure otkazivanja (*termination procedures*), prava (*rights*) na (*to*) ponovno ukopčanje (*reconnection*), zaostala (*late*) potraživanja (*charges*), pristojbe za iskopčanje/ponovno ukopčanje (*disconnection/reconnection fees*), pristupanje (*acccess*) budžetskom fakturiranju i dogovorima o plaćanju (*budget billing and payment arrangements*), ekstremne (*extreme*) vremenske prilike (*weather*), bolest (*illness*) ili (*or*) druge (*other*) zaštite (*protections*) od (*against*) iskopčanja (*disconnection*) osjetljivih (*vulnerable*) kupaca i slično (*similar*).

CUTOUT BOX: Razvodni ormarić/Razvodna kutija

U (*in*) električnim instalacijama (*electric wiring*), metalno kućište (*metal enclosure*) koje (*that*) štiti (*houses*) prekidače (*circuit breakers*) ili (*or*) osigurače (*fuses*); namijenjeno je (*is designed*) za (*for*) montažu na zid (*wall mounting*), s (*with*) vratima na šarke (*swinging door*) ili poklopcem (*cover*) radi omogućavanja (*to provide*) lakog (*easy*) pristupa (*access*).

CYCLE BILLING: Cikličko fakturiranje

Procedura fakturiranja (*billing procedure*) koja (*that*) dopušta (*provides for*) fakturiranje (*billing*) nekom dijelu (*portion*) kupaca (*customers*) svakoga (*each*) radnoga (*working*) dana

(*day*), tako (*so*) da (*that*) se svim (*all*) kupcima ispostave fakture (*are billed*) unutar (*within*) unaprijed određenog (*predetermined*) razdoblja (*period*), primjerice (*such as*) jednog (*one*) mjeseca (*month*), dva (*two*) mjeseca itd. (*etc.*).

CYCLING: Recirkuliranje prirodnog plina

Proces skladištenja (*storage process*) u (*in*) kojemu (*which*) se ista (*same*) količina (*quantity*) prirodnog plina (*natural gas*) utiskuje (*is injected*) u (*into*) i izvlači (*is withdrawn*) iz (*from*) skladište/skladišta (*storage*) unutar (*within*) nekog određenog (*prescribed*) vremenskog razdoblja (*time period*).

CYLINDRICAL-ROTOR GENERATOR: Generator s cilindričnim rotorom/ Turbogenerator

Generator izmjenične struje (*alternating-current generator*) tjeran (*driven*) nekom brzohodnom (*high-speed*) turbinom (*turbine*) (većinom /*usually*/ parnom /*steam*/) koji ima (*having*) uzbudni namotaj (*exciting winding*) ugrađen (*embedded*) u (*in*) cilindrični čelični rotor (cylindrical steel rotor).

D

D1

U (*in*) kontekstu (*context*) «*FERC*»-ove metodologije formiranja tarifa za plin (*FERC gas rate design methodology*), komponenta (*component*) naknade za potražnju (*demand charge*) prema (*under*) modificirano-fiksnoj varijabli (*modified-fixed variable* ili */or/ MFV*) metodologiji formiranja tarifa za plin (*gas rate design methodology*) koja (*that*) alocira (*allocates*) fiksne troškove (*fixed costs*) na (*to*) kupce stalne prodaje (*firm sales customers*) koji se temelje (*based*) na (*on*) vršnoj potrošnji (*peak usage*) ili zakonom i ugovorom jamčenom pravu na povlastice (*entitlement*).

D2

U (*in*) kontekstu (*context*) «*FERC*»-ove metodologije formiranja tarifa za plin (*FERC gas rate design methodology*), komponenta (*component*) naknade za potražnju (*demand charge*) prema (*under*) modificirano-fiksnoj varijabli (*modified-fixed variable* ili */or/ MFV*) metodologiji formiranja tarifa za plin (*gas rate design methodology*) koja (*that*) alocira (*allocates*) fiksne troškove (*fixed costs*) na (*to*) kupce stalne prodaje (*firm sales customers*) koji se temelje (*based*) na (*on*) njihovim (*their*) projekcijama (*projections*) godišnjih (*annual*) potrošnji (*usages*).

DAILY AVERAGE SEND OUT: Dnevni prosjek isporuke

Ukupna (*total*) količina (*amount*) prirodnog plina (*natural gas*) koja se isporuči (*delivered*) u (*for*) nekom vremenskom razdoblju (*period of time*) podijeljena (*divided*) s (*by*) brojem dana (*number of days*) u (*in*) tome razdoblju.

DAILY CONTRACT QUANTITY: Dnevna ugovorna količina

Maksimalna (*maximum*) količina (*amount*) prirodnog plina (*natural gas*) na (*per*) dan (*day*) koju (*that*) neki kupac (*buyer*) može (*may*) kupiti (*purchase*) sukladno (*under*) odredbama (*provisions*) nekog sporazuma o kupnji plina (*gas purchase agreement*).

DAILY SETTLEMENT: Dnevno namirenje

Postupak (*process*) u (*in*) kojemu (*which*) se izbori (*choices*) ili (*or*) isporuka (*delivery*) zbivaju (*occur*) svakoga (*each*) dana (*day*) sukladno (*according to*) nekom dogovorenom (*agreed upon*) kalendarskom rasporedu (*calendar schedule*).

DAY-AHEAD MARKET: Tržište dan unaprijed

Promptno (*spot*) tržište za (*for*) električnu energiju (*electric power*) koja treba biti isporučena (*to be delivered*) idućeg (*next*) određenog (*qualified*) datuma isporuke (*delivery date*).

DAY TRADE: Dnevno trgovanje

Kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) nekog «*futures*» ugovora (*futures contract*) ili (*or*) nekog ugovora o opcijama (*options contract*) u (*on*) istome (*same*) danu (*day*). Dilerova cijena vagona cisterne (*dealer's tank wagon* ili *DTW price*). Cijena (*price*), većinom (*usually*) benzina (*gasoline*), koju (*that*) nude (*is offered by*) veliki (*majors*) odnosno (*respectively*) multinacionalne naftne kompanije (*multinational oil companies*), koji se označi zaštitnim znakom (*branded*) i koji se isporuči (*delivered*) benzinskoj postaji (*service station*) na (*on*) nekoj «*cost, insurance and freight*» ili «*CIF*» (trošak, osiguranje i vozarina) osnovi (*basis*).

DEALER: Diler (samostalni zastupnik, distributer, trgovac)

(1) Pojedinac (*individual*) ili (*or*) firma (*firm*) koji (*that*) kupuju (*buy*) ili prodaju (*sell*) vrijednosnice (*securities*) za (*for*) svoj (*their*) vlastiti (*own*) račun (*account*). (2) Netko (*one*) tko (*who*) kupuje (*purchases*) robe (*goods*) ili usluge (*services*) radi (*for*) preprodaje (*resale*) potrošačima (*consumers*). Diler se razlikuje (*differs*) od (*from*) agenta (*agent*) po (*in*) tome što (*that*) diler u nekoj transakciji (*transaction*) djeluje (*acts*) kao (*as*) nalogodavac (*principal*). To jest (*that is*), neki diler preuzima (*takes*) vlasništvo (*ownership*) nad (*over*) imovinom (*assets*) i izlaže se (*is exposed*) riziku zaliha (*inventory risk*), dok (*while*) neki agent samo (*only*) promiče (*encourages*) neku transakciju u ime (*on behalf*) nekog klijenta (*client*).

DEBT: Dug

Novac (*money*) ili (*or*) usluge (*services*) koji se duguju (*being owed*) kroz (*through*) neku zakonsku (*legal*) obvezu (*obligation*) nekoj vanjskoj (*outside*) stranci (*party*). Dug se može klasificirati (*may be classified*) kao (*as*) kratkoročan (*short term*), što (*which*) je (*is*) jedna (*one*) godina (*year*) ili manje (*less*), ili dugoročan (*long term*), što je više od (*more than*) jedne godine.

DEBT FINANCING: Financiranje zaduživanjem

Korištenje (*use*) posuđenih (*borrowed*) novčanih sredstava (*funds*) kao (*as*) primarnog izvora (*primary source*) ukupnog (*total*) kapitala (*capital*) koji se investira (*invested*) u (*in*) neki elektroenergetski projekt (*power project*). Nezavisni elektroenergetski projekti (*independent power projects* ili */or/ IPPs*) se često (*often*) financiraju (*are financed*) s (*with*) visokim (*high*) razinama zaduživanja (*debt levels*) koje se temelje (*based*) na (*on*) nekom sporazumu o nabavi/kupnji električne energije (*power purchase agreement*) s lokalnim (*local*) javnim poduzećem (*utility*), koji (*which*) osigurava (*provides*) samostalnu (*independent*) sposobnost tvrtke (*firm's ability*) da vrati (*to repay*) dug (*debt*).

DEBT SERVICE: Servisiranje duga

Trošak (*cost*), stvaran (*actual*) ili (*or*) pripisan (*imputed*), uzajmljivanja novca (*borrowing money*), to jest (*i.e.*) kamata (*interest*).

DECENTRALIZED ENERGY SYSTEM: Decentralizirani energetski sustav
Energetski sustav (*energy system*) koji napaja (*supplying*) pojedinačna (*individual*) energetska opterećenja (*energy loads*) ili (*or*) male (*small*) skupine (*groups*) energetskih opterećenja.

DECLINATION: Otklon
Kutni (*angular*) položaj (*position*) Sunca (*sun*) u (*at*) solarno podne (*solar noon*) prema (*against*) ravni (*plane*) ekvatora (*equator*).

DECLINING BLOCK RATE: Spuštajuća tarifa za pakete
Struktura tarifa (*rate structure*) nekog dobavljača (*supplier*) električne energije (*electricity*) u (*in*) kojoj (*which*) se jedinična cijena (*per unit price*) električne energije smanjuje (*decreases*) kako (*as*) se povećava (*increases*) količina (*amount*) električne energije. Normalno (*normally*) to (*it*) je (*is*) na raspolaganju (*available*) samo (*only*) vrlo velikim (*very large*) potrošačima (*consumers*).

DECOMMISSIONING: Rashodovanje/Dekomisija
Postupak (*process*) povlačenja (*removing*) neke elektrane (*power plant*), aparature (*apparatus*), opreme (*equipment*), zgrade (*building*) ili (*or*) postrojenja (*facility*) iz (*out of*) pogona (*operation*).

DECONTROL: Ukidanje nadzora cijena
Čin (*act*) okončanja (*ending*) nadzora Federalne vlade (*Federal Government control*) nad (*over*) cijenama na ušću bušotine (*wellhead price*) novog (*new*) prirodnog plina (*natural gas*) koji se prodaje (*sold*) u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*).

DEDICATED ALTERNATIVE-FUEL VEHICLE: Namjensko vozilo na alternativno gorivo
Vozilo (*vehicle*) koje (*that*) radi (*runs*) samo (*only*) na (*on*) neko alternativno gorivo (*alternative fuel*) bez (*with no*) mogućnosti uporabe (*capability*) benzina (*gasoline*) ili (*or*) dizel-goriva (*diesel fuel*).

DE-ENERGIZE: Isključiti s napona
Iskopčati (*disconnect*) neki prijenosni (*transmission*) i/ili (*and/or*) distribucijski (*distribution*) vod (*line*); prekinuti (*open*) neki strujni krug (*circuit*).

DEFICIENCY CHARGE: Naknada za manjak
Naknada (*charge*) po (*per*) jedinici (*unit*) manjka (*deficiency*) koja se nametne (*imposed*) kada (*when*) stvarne (*actual*) kupovine (*purchases*) nekog kupca (*buyer*) padnu (*fall*) ispod (*below*) nekog zahtijevanog (*required*) minimuma (*minimum*) ili (*or*) praga (*threshold level*), primjerice (*such as*) «*take- or-pay*» (uzmi ili plati) klauzula (*clause*) ili određeni (*certain*) oblici (*forms*) naknade za čuvanje zaliha plina (*gas inventory charge*).

DEFICIENCY PAYMENT: Plaćanje manjka
Uglavnom (*generally*) neko plaćanje (*payment*) od strane (*by*) kupca (*purchaser*) prirodnog plina (*natural gas*) prodavatelju (*seller*) nakon što (*after*) je kupac (*purchaser*) propustio

(*has failed*) od (*from*) prodavatelja preuzeti (*to take*) ugovorno (*contractually*) specificiranu (*specified*) minimalnu (*minimum*) količinu (*amount*) prirodnog plina.

DEGREE DAY: Stupanj dan

Jedinica za mjerenje (*unit of measuring*) opsega (*extent*) do (*to*) kojega (*which*) vanjska (*outdoor*) dnevna (*daily*) prosječna (*average*) temperatura (*temperature*) (srednja vrijednost /*mean*/ maksimalnih /*maximum*/ i minimalnih /*minimum*/ dnevnih temperatura mjerenih suhim termometrom /*daily dry-bulb temeperatures*/), padne (*falls*) ispod (*below*) (u /*in*/ slučaju /*case*/ grijanja /*heating*/), ili (*or*) se popne (*rises*) iznad (*above*) (u slučaju hlađenja /*cooling*/) neke referentne bazične temperature (*reference base temperature*), koja (*that*) se normalno (*normally*) uzima (*is taken*) kao (*as*) 65 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*), ako se (*unless*) drugačije (*otherwise*) ne utvrdi (*stated*). Jedan (*one*) stupanj dan (*degree day*) se izračunava (*is calculated*) za (*for*) svaki (*each*) stupanj ispod (u slučaju grijanja) ili iznad (u slučaju hlađenja) bazične temperature, za svaki kalendarski dan (*calendar day*) u (*on*) kojemu (*which*) je (*is*) temperatura ispod ili iznad bazične temperature.

DEKATHERM: Dekaterm

Deset (*ten*) terma (*therms*) je (*are*) jednako (*equal*) jednom milijunu Britanskih toplinskih jedinica (*one million British thermal units*).

DELIVERABILITY: Isporučivost

Količina (*amount*) prirodnog plina (*natural gas*) koju neka bušotina (*well*), polje (*field*), transportni (*pipeline*) ili (*or*) distribucijski (*distribution*) sustav (*system*) mogu dobavljati (*can supply*) u (*in*) nekom određenom (*given*) vremenskom razdoblju (*period of time*). Također (*also*), ostvarljiva (*practical*) proizvodnja (*output*) iz (*from*) nekog plinskog skladišta (*gas storage reservoir*).

DELIVERED: Isporučeno

Često (*often*) se smatra (*is regarded*) kao (*as*) sinonim (*synonym*) za (*with*) «*cost, insurance and freight*» ili (*or*) «*CIF*» (trošak, osiguranje i vozarina) na (*in*) međunarodnom tržištu brodskog tovara (*international cargo trade*), ali (*but*) se njegove (*its*) odredbe (*terms*) razlikuju (*differ*) od (*from*) ovog potonjeg (*the latter*) na (*in*) brojne načine (*number of ways*). Uglavnom (*generally*), prodavateljevi rizici (*seller's risks*) u (*in*) nekoj «*delivered*» transakciji (*transaction*) su (*are*) veći (*greater*), zato što (*because*) kupac (*buyer*) plaća (*pays*) na (*on*) bazi (*basis*) iskrcane (*landed*) kvalitete (*quality*)/količine (*quantity*). Prodavatelj snosi (*bears*) rizik i pravo vlasništva (*title*) do (*until*) nekog takvog (*such*) trenutka (*time*) kad (*as*) roba (*commodity*) kao (*as*) nafta (*oil*), poteče (*passes*) s (*from*) brodske palube (*shipboard*) u (*into*) spojnu prirubnicu (*connecting flange*) kupčeve instalacije na kopnu (*buyer's shore installation*). Prodavatelj je (*is*) odgovoran (*responsible*) za (*for*) obavljanje carinskih formalnosti (*clearance through customs*) i plaćanje (*payment*) svih (*all*) carinskih pristojbi (*duties*). Bilo kakva (*any*) kontaminacija (*contamination*) ili gubitak (*loss*) tovara (*cargo*) u (*in*) tranzitu (*transit*) je prodavateljeva odgovornost (*seller's liability*). U «*delivered*» transakcijama kupac plaća (*pays for*) samo (*only*) količinu nafte koja se stvarno (*actually*) zaprimi (*received*) u skladište (*storage*).

DELIVERIES: Isporuke

Električna energija (*electricity*) koju proizvede (*generated by*) jedan (*one*) sustav (*system*) a koja se isporuči (*delivered*) u (*to*) neki drugi (*another*) sustav kroz (*through*) jedan ili više (*one or more*) prijenosnih vodova (*transmission lines*).

DELIVERING PARTY: Stranka koja isporučuje

Subjekt (*entity*) koji dobavlja (*supplying*) snagu (*capacity*) i/ili (*and/or*) energiju (*energy*) koji trebaju biti preneseni (*to be transmitted*) u (*at*) točke (*points*) preuzimanja (*receipt*).

DELIVERY: Isporuka

Termin (*term*) ima (*has*) posebno (*distinct*) značenje (*meaning*) kada se upotrebljava (*when used*) u svezi (*in connection*) s (*with*) «*futures*» ugovorima (*futures contracts*). Isporuka se uglavnom (*generally*) odnosi (*refers*) na (*to*) mijenjanje (*changing*) vlasništva (*ownership*) ili (*or*) nadzora (*control*) nad (*over*) robom (*commodity*) na temelju (*under*) posebnih (*specific*) odredbi i procedura (*terms and procedures*) koje donosi (*established by*) burza (*exchange*) na (*upon*) kojoj (*which*) se trguje ugovorom (*contract is traded*). U pravilu (*typically*), osim (*except*) za (*for*) energiju (*energy*), roba mora (*must*) biti smještena (*be placed*) u (*in*) neko ovlašteno (*approved*) skladište (*warehouse*), spremište za plemenite kovine (*precious metals depository*) ili druge (*other*) skladišne objekte (*storage facilities*) i biti pregledana (*be inspected*) od strane (*by*) ovlaštenog osoblja (*personnel*), nakon (*after*) čega (*which*) skladišni objekt izdaje (*issues*) skladišnu potvrdu o preuzimanju pošiljke (*warehouse receipt shipping certificate*), potvrdu o potraživanju (*demand certificate*) ili priznanicu (*due-bill*), koja (*which*) postaje (*becomes*) prenosivi (*transferable*) instrument isporuke (*delivery instrument*). Isporuci (*delivery*) instrumenta isporuke većinom (*usually*) prethodi (*is preceded by*) obavijest o namjeri (*notice of intent*) isporučenja (*to deliver*). Nakon (*after*) primitka (*receipt*) instrumenta isporuke, novi (*new*) vlasnik (*owner*) većinom može (*may*) uzeti u posjed (*take possession*) fizičku robu (*physical commodity*), može isporučiti (*deliver*) instrument isporuke na (*to*) tržište «*futures*» ugovora (*futures market*) za (*for*) namirenje (*satisfaction*) neke kratke pozicije (*short position*), ili može prodati (*sell*) instrument isporuke nekom drugom (*another*) sudioniku na tržištu (*market participant*) koji (*who*) ga može upotrijebiti (*can use it*) za isporuku (*delivery*) na tržište «*futures*» ugovora za namirenje svoje (*its*) kratke pozicije (*short position*) ili umjesto (*for*) gotovine (*cash*), ili može uzeti (*take*) fizičku robu osobno (*himself*). Za energetske ugovore (*energy contracts*) procedura (*procedure*) se razlikuje (*differs*). U dobroj vjeri (*bona fide*) kupci (*buyers*) ili prodavatelji (*sellers*) osnovne (*underlying*) energetske robe (*energy commodity*) mogu dopustiti (*stand for*) njenu (*its*) isporuku. Ako (*if*) kupac ili prodavatelj dopusti isporuku, ugovor (*contract*) se održava (*is held*) do (*until*) prestanka (*termination*) trgovine (*trading*). I (*both*) kupac i (*and*) prodavatelj registriraju (*file*) obavijest o namjeri izvršenja ili preuzimanja (*make or take*) isporuke kod (*with*) svojih (*their*) odgovarajućih (*respective*) članova obračunske kuće (*clearing members*) koji ih registriraju (*file them*) kod burze (*exchange*). Kupci i prodavatelji se samo slučajno (*randomly*) povezuju (*are matched*) preko (*by*) burze. Isplata (*payment*) isporuke se temelji na (*is based on*) ugovornoj cijeni konačnog izvršenja transakcije (*contract's final settlement price*).

DELIVERY EXPIRATION DATE: Datum isteka isporuke

Datum (*date*) svake (*each*) etape isporuke (*delivery leg*) u (*in*) nekom fizički sklopljenom (*physically-settled*) ugovoru (*contract*). Za (*for*) neki ugovor na (*in*) nekom promptnom tržištu

dan unaprijed (*day-ahead spot market*), datum isteka isporuke je (*is*) datum prije (*prior to*) stvarnog (*actual*) datuma isporuke (*date of delivery*).

DELIVERY MONTH: Mjesec isporuke

Mjesec koji se specificira (*specified*) u (*in*) pojedinom (*individual*) «*futures*» ugovoru (*futures contract*) za (*for*) isporuku (*delivery*) stvarne (*actual*) fizičke (*physical*) promptne (*spot*) ili (*or*) gotovinske (*cash*) robe (*commodity*).

DELIVERY NOTICE: Obavijest o isporuci

Obavijest (*notice*) koju objavi (*presented by*) putem (*through*) obračunske kuće (neke) burze (*exchange's clearinghouse*) neki član obračunske kuće (*clearing member*) oglašavajući (*announsing*) namjeru (*intention*) da isporuči (*to deliver*) stvarnu (*actual*) robu (*commodity*) u (*in*) namirenju (*satisfaction*) neke ugovorne obveze (*contract obligation*).

DELIVERY POINT(S): Mjesto/mjesta isporuke

Lokacija/lokacije (*location/s/*) koju/koje odredi (*designated by*) neka burza (*exchange*) na (*at*) kojoj/kojima (*which*) se može izvršiti (*may be made*) isporuka (*delivery*) pri (*in*) ispunjavanju (*fulfilment*) ugovornih odredbi (*contract terms*).

DELIVERY POINT OPERATOR: Operator na mjestu isporuke

Operator odgovoran (*responsible*) za (*for*) uravnoteživanje (*balancing*) opterećenja (*loads*) i raspoređivanje (*allocating*) količina plina (*gas quantities*) koje se preuzmu (*received*) na (*at*) mjestima isporuke (*delivery points*), strankama (*parties*) koje (*who*) su ugovorile (*have contracted*) da će preuzeti (*to receive*) isporuke (*deliveries*) na tome (*the*) mjestu.

DELTA: Delta

Osjetljivost (*sensitivity*) vrijednosti (*value*) neke opcije (*option*) na (*to*) neku promjenu cijene (*change in the price*) osnovnog «*futures*» ugovora (*underlying futures contract*), koja se također (*also*) naziva (*referred to as*) nekom opcijskom pozicijom ekvivalentnom «*futures*» ugovoru (*option's futures-equivalent position*). Delte (*deltas*) su (*are*) pozitivne (*positive*) za (*for*) bikovske pozicije opcija (*bull options positions*) ili (*or*) opcije kupnje (*call options*) a negativne (*negative*) za medvjeđe pozicije opcija (*bear options positions*) ili opcije prodaje (*put options*).

DEMAND (ELECTRIC): Potražnja (električna energija)

Brzina (*rate*) kod (*at*) koje (*which*) se isporučuje (*is delivered*) električna energija (*electric energy*) u (*to*) ili (*or*) kroz (*by*) neki sustav (*system*), dio (*part*) sustava ili dio (*piece*) opreme (*equipment*) u (*at*) određenom (*given*) trenutku (*instant*) ili uprosječena vrijednost (*averaged*) tijekom (*over*) bilo kojeg (*any*) odabranog (*designated*) razdoblja (*period*), koja se većinom (*usually*) izražava (*expresed*) u (*in*) kilovatima (*kilowatts*) ili megavatima (*megawatts*).

***Instantaneous Demand*: Trenutna potražnja**

Brzina kod koje se električna energija isporučuje u određenom trenutku .

***Average Demand*: Prosječna potražnja**

Ukupna (*total*) električna energija koja se isporuči (*delivered*) tijekom (*over*) bilo kojeg (*any*) vremenskog intervala (*interval of time*), podijeljena (*divided*) s (*by*) vremenskim jedinicama (*units of time*) u (*in*) tome (*this*) intervalu.

***Integrated Demand*: Integrirana potražnja**

Prosječna (*average*) trenutna potražnja u intervalu potražnje (*demand interval*).

***Demand Interval*: Interval potražnje**

Vremensko razdoblje (*time period*) tijekom (*over*) kojega (*which*) se mjeri (*is measured*) električna energija (većinom */usually/* u 15, 30 ili 60-minutnim (*minute*) intervalima).

***Peak Demand*: Vršna potražnja**

Najveća (*highest*) potražnja koja se javlja (*occuring*) tijekom nekog određenog (*given*) razdoblja (*period*) (na primjer */for example/* tijekom jednog */one/* sata */hour/*, dana */day/*, mjeseca */month/*, sezone */season/* ili godine */year/*). Za (*for*) neki električni sustav (*electric system*), ona (*it*) je (*is*) jednaka (*equal*) zbroju (*sum*) izmjerene (*metered*) neto (*net*) izlazne snage (*output*) svih (*all*) generatora (*generators*) unutar (*within*) nekog sustava i izmjerenih tokova kroz vodove (*line flows*) u (*to*) taj sustav, minus (*minus*) izmjereni tokovi kroz vodove iz (*from*) toga sustava.

***Coincident Demand*: Istovremena potražnja**

Zbroj dvije ili više (*two or more*) potražnji koje se javljaju tijekom istog (*same*) intervala potražnje.

***Noncoincident Demand*: Neistovremena potražnja**

Zbroj dvije ili više potražnji koje se javljaju tijekom različitih (*different*) intervala potražnje.

***Contract Demand*: Ugovorna potražnja**

Veličina (*amount*) snage (*capacity*) koji neki dobavljač (*supplier*) pristane (*agree*) isporučiti (*to deliver*) nekom konkretnom (*particular*) subjektu (*entity*) i koju taj subjekt pristane kupiti (*to purchase*).

***Firm Demand*: Stalna potražnja**

Dio (*portion*) ugovorne potražnje koju se neki dobavljač električne energije obvezuje (*is obligated*) osigurati (*to provide*) osim (*except*) kada (*when*) se ugrožava (*is threatened*) pouzdanost sustava (*system reliability*) ili tijekom izvanrednih stanja (*emergency conditions*).

***Billing Demand*: Obračunska potražnja**

Potražnja na (*on*) kojoj (*which*) se temelji (*is based*) fakturiranje kupaca (*customer billing*), u skladu sa specifikacijama (*as specified*) u (*in*) nekom tarifnom sustavu (*rate schedule*) ili ugovoru (*contract*). Ona (*it*) se može temeljiti na (*may be based on*) ugovornoj godini (*contract year*), nekom ugovornom minimumu (*contract minimum*) ili na nekom prethodnom (*previous*) maksimumu (*maximum*) pa se stoga (*therefore*) nužno (*necessarilly*) ne podudara (*does not coincide*) s (*with*) potražnjom koja se stvarno (*actually*) izmjeri (*measured*) tijekom razdoblja fakturiranja (*billing period*). Također (*also*) poznata kao (*called*) «*ratched*» ili «*ratcheted demand charge*» (zaglavljena naknada za potražnju).

***Demand Charge*: Naknada za potražnju**

Od naknade za potražnju, sastavnog elementa (*portion*) formiranja tarifa (*rate design*), se očekuje (*is expected*) da nadoknadi (*to recover*) troškove (*costs*) povezane s (*associated*

with) razinom (*level*) potražnje (*demand*) za (*for*) konkretnom opskrbom (*service*) a bit će plaćeni (*will be paid*) čak i ako (*even if*) kupac ne preuzima nikakvu opskrbu (*no service is taken by customer*); naknada za rezervaciju (*reservation charge*). U (*in*) naknade za potražnju se uračunavaju (*are included*) troškovi u svezi s kapitalom (*capital-related costs*) te trošak pogona i održavanja (*cost of operation and maintenance*) proizvodnje (*generation*), prijenosa (*transmission*) i distribucije (*distribution*) električne energije.

***Demand Cost*: Trošak potražnje**

Trošak (*cost*) uračunat (*included*) u (*in*) ukupni (*total*) trošak usluge (*cost of service*) koji (*that*) se alocira (*is allocated*) na (*to*) klase kupaca (*classes of customers*) na (*on*) osnovi (*basis*) prava na opskrbu (*service entitlements*) umjesto (*rather than*) stvarnog (*actual*) korištenja (*use*).

***Demand Factor*: Faktor potražnje**

Omjer (*ratio*) maksimalne (*maximum*) potražnje (*demand*) u (*on*) nekom sustavu za proizvodnju i distribuciju električne energije (*electricity generating and distribution system*) prema (*to*) ukupnom (*total*) priključenom (*connected*) opterećenju (*load*) na (*to*) taj sustav. On (*it*) se većinom (*usually*) izražava (*is expressed*) u (*in*) postotku (*percentage*).

***Demand Controller*: Regulator potražnje**

Električna (*electrical*), mehanička (*mechanical*) ili elektromehanička (*electromechanical*) naprava (*device*) ili sustav (*system*) koji nadzire (*monitors*) kupčevu potražnju (*customer demand*) i potiče (*encourages*) da ju se snizi i/ili ograniči (*it to be leveled and/or limited*).

***Demand Forecast*: Predviđanje potražnje**

Procjena (*estimate*) razine (*level*) energije (*energy*) ili snage (*capacity*) koja će vjerojatno (*likely*) biti potrebna (*is to be needed*) u (*at*) nekom (*some*) trenutku (*time*) u (*in*) budućnosti (*future*).

DEMAND (NATURAL GAS): Potražnja (prirodni plin)

Brzina (*rate*) kod (*at*) koje (*which*) se isporučuje (*is delivered*) prirodni plin (*natural gas*) u (*to*) ili (*or*) kroz (*by*) neki sustav (*system*) u (*at*) određenom (*given*) trenutku (*instant*) ili uprosječena vrijednost (*averaged*) tijekom (*over*) bilo kojeg (*any*) odabranog (*designated*) razdoblja (*period*), koja se većinom (*usually*) izražava (*expressed*) u (*in*) tisućama kubičnih stopa (*Mcfs*) ili milijunima (*MM*) Britanskih toplinskih jedinica (*British thermal units*).

***Contract Demand*: Ugovorna potražnja**

Dnevna (*daily*), mjesečna (*monthly*) ili godišnja (*yearly*) količina (*amount*) usluge (*service*) koju neki prodavatelj (*seller*) pristane (*agrees*) isporučiti (*to deliver*) i za (*for*) koju neki kupac (*buyer*) pristane platiti (*to pay*) neku utvrđenu (*set*) naknadu (*charge*).

***Demand Determinant*: Determinanta potražnje**

U (*in*) tarifama za cjevovodni transport (prirodnog plina) (*pipeline rates*), faktor (*factor*) utvrđen (*established*) za svakog (*each*) kupca sa stalnom opskrbom (*firm service customer*) koji (*that*) se primjenjuje (*is applied*) umjesto (*instead of*) utvrđene (*stated*) komponente (*component*) naknade za potražnju (*demand charge*) cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*), radi utvrđivanja (*to determine*) kupčevog stvarnog iznosa (*customer's actual amount*) naknade za potražnju.

***Demand Day*: Dan potražnje**

24-satno (*24-hour*) razdoblje (*period*) koje se specificira (*specified*) nekim ugovorom između dobavljača i potrošača (*supplier-user contract*) radi utvrđivanja kupčeve dnevne

količine (*customer's daily amount*) prirodnog plina (*natural gas*) koja se potroši (*consumed*) (na primjer */for example/* 7 */7 am/* do */to/* 7 */7 am/*). Ovaj (*this*) termin (*term*) se prvenstveno (*primarily*) upotrebljava (*is used*) u sporazumima cjevovodnih transportera (prirodnog plina) i distribucijskih kompanija (*pipeline-distribution company agreements*). To (*it*) je (*is*) slično (*similar*) i većinom (*usually*) se poklapa (*coincides*) sa (*with*) «*send-out day*» (danom otpreme) distribucijske kompanije (*distribution company*).

DEMAND SWING OPTION: Promjenljiva opcija potražnje

Promjenljiva (*swing*) opcija (*option*) koju (*which*) će jedan (*one*) od (*of*) dva (*two*) poslovna partnera (*counterparties*) izvršiti (*will execute*) iz (*out of*) potrebe (*need*) za (*for*) električnom energijom (*electric power*) nasuprot (*in contrast to*) izvlačenju koristi (*taking advantage*) iz kretanja cijena na tržištu (*market price movements*) (također */also/* poznato */known/* kao */as/* «*non-ruhtles exercise*» /izvršenje koje nije bezobzirno/). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*Price Swing Option*» (promjenljiva opcija cijene).

DEMAND-SIDE MANAGEMENT (DSM): Upravljanje na strani potražnje

Planiranje (*planning*), primjenjivanje (*implementation*) i nadziranje (*monitoring*) aktivnosti javnog poduzeća (*utility activities*) namijenjenih (*designed*) za poticanje (*to encourage*) potrošača (*consumers*) na modificiranje (*to modify*) modela (*patterns*) potrošnje električne energije (*electricity usage*), uključujući (*including*) odabir vremena (*timing*) i razinu (*level*) potražnje električne energije (*electricity demand*). Ono (*it*) se odnosi (*refers*) samo (*only*) na (*to*) aktivnosti koje modificiraju potrošnju energije i oblik opterećenja (*energy and load-shape modifying activities*) koje (*that*) se poduzimaju (*are undertaken*) kao odgovor na (*in response to*) programe kojima upravlja javno poduzeće (*utility-administered programs*). Ono se ne odnosi (*does not refer*) na promjene potrošnje energije i oblika opterećenja (*energy and load shape changes*) koje proizlaze (*arising*) iz (*from*) normalnog (*normal*) djelovanja (*operation*) tržišta (*marketplace*) ili (*or*) iz standarda za energetsku efikasnost koje je donijela vlada (*government-mandated energy efficiency standards*). Upravljanje na strani potražnje obuhvaća (*covers*) čitav (*complete*) niz (*range*) ciljeva oblikovanja krivulje opterećenja (*load curve shaping objectives*), uključujući strateško (*strategic*) racionalno iskorištavanje energije (*conservation*) i upravljanje opterećenjem (*load management*), jednako tako i (*as well as*) strateški rast opterećenja (*load growth*).

DEMAND-SIDE MANAGEMENT COSTS: Troškovi upravljanja na strani potražnje

Troškovi (*costs*) koje si natovari (*incurred by*) javno poduzeće (*utility*) radi postizanja (*to achieve*) ušteda snage i energije (*capacity and energy savings*) iz (*from*) programa upravljanja na strani potražnje (*demand-side management programs*). Troškovi koje si natovare kupci (*customers*) ili (*or*) treće stranke (*third parties*) se trebaju izuzeti (*are to be excluded*). Troškovi se trebaju iskazati (*are to be reported*) u (*in*) tisućama dolara (*thousands of dollars*) (nominalnih */nominal/*) u godini (*year*) u kojoj (*which*) se oni (*they*) natovaruju (*are incurred*), bez obzira (*regardless of*) kada (*when*) se uštede (*savings*) javljaju (*occur*). Troškovi javnog poduzeća su (*are*) svi (*all*) godišnji (*annual*) rashodi (*expenses*) (za */for/* radnu snagu */labor/*, upravu */administrative/*, opremu */equipment/*, poticanja */incentives/*, marketing */marketing/*, nadziranje */monitoring/* i procjenjivanje */evaluation/* te drugi */other/* koje si natovari javno poduzeće za izvršenje */operation/* programa upravljanja na strani potražnje), bez obzira da li (*whether*) se troškovi otpisuju

(*are expensed*) ili se kapitaliziraju (*are capitalized*). Paušalni iznosi troškova kapitala (*lump sum capital costs*) (u pravilu /*typically*/ nastali /*accrued*/ tijekom /*over*/ nekoliko /*several*/ godina prije /*prior to*/ pokretanja /*start up*/) se ne trebaju iskazati (*are not to be reported*). Troškovi programa (*program costs*) povezani (*associated*) s (*with*) aktivnostima na strateškom rastu opterećenja (*strategic load growth activities*) također (*also*) se trebaju izuzeti.

DEMAND-SIDE RESOURCES: Resursi na strani potražnje

Resursi na strani potražnje su (*are*) oni (*those*) resursi koji (*which*) omogućuju (*permit*) upravljanje na strani potražnje (*demand-side management* ili /*or*/ *DSM*). Resursi na kupčevoj strani brojila (*resourses on the customer side of the meter*), koji mogu poprimiti (*can take*) ili oblik (*form*) racionalnog iskorištavanja energije (*conservation*) ili regulacije opterećenja (*load control*), namijenjeni (*intended*) da odgode (*to defer*) ili da smanje (*to reduce*) potrebu (*requirement*) za (*for*) dodatnim (*additional*) proizvodnim kapacitetom (*generation capacity*) u (*on*) električnoj mreži (*electrical grid*).

Primjeri (*examples*) racionalnog iskorištavanja energije su :

- Zamjena (*replacement*) žarulja sa žarnom niti (*incandescent bulbs*) s (*with*) visokoefikasnom (*high efficient*) rasvjetom (*lighting*),
- Povišeni (*increased*) stupanj izolacije (*insulation level*) u (*in*) domovima (*homes*) i zgradama (*buildings*),
- Poticanje (*encouragement*) na (*for*) zamjenu starih (*old*) neefikasnih (*inefficient*) uređaja za kondicioniranje zraka (*air conditioning units*) s visokoefikasnima,

Primjeri regulacije opterećenja su:

- Daljinsko uključivanje i isključivanje (*remote cycling*) uređaja za kondicioniranje zraka i zagrijača vode (*water heaters*) iz (*by*) javnog poduzeća (*utility*),
- Ugovori (*contracts*) za korištenje (*use*) proizvodnih blokova na mjestima krajnje potrošnje (*on-site generating units*) kupaca (*customers*) u (*at*) razdobljima vršnih potražnji (*peak times*),
- Ugovori s kupcima iz industrijskog sektora (*industrial customers*) za ograničenje opterećenja (*load curtailment*) na (*on*) zahtjev (*demand*).

Većinom (*usually*) je (*it is*) za javno poduzeće obvezatno (*inecessary*) da plati (*to pay*) primjenu (*implementation*) programa (*programs*) upravljanja na strani potražnje, ili (*either*) umanjenjima faktura (*reductions in bills*), ili izravnom (*direct*) novčanom potporom (*subsidy*) radi ohrabrivanja (*to assure*) primjene.

DEPENDABLE CAPACITY: Pouzdana snaga

Opteretivost (*load-carrying ability*) neke elektrane (*station*) ili (*or*) sustava (*system*) pod (*under*) nepovoljnim (*adverse*) okolnostima (*conditions*) za (*for*) neko specificirano (*specified*) vrijeme (*time*).

DEPLETABLE ENERGY SOURCES: Iscrpivi izvori energije

Energija (*energy*) koja se dobije (*obtained*) iz (*from*) spaljivanja (*burning*) ugljena (*coal*), nafte (*oil*), prirodnog plina (*natural gas*) ili (*or*) ukapljenih naftnih plinova (*liquified petroleum gases*).

DEPLETION: Otpisivanje troška neobnovljivih sredstava

Iscrpljenje (*exhaustion*) nekog prirodnog (*natural*) resursa (*resource*), rude (*ore*) ili (*or*) nafte (*oil*) kroz (*by*) komercijalno (*commercial*) eksploatiranje (*exploitation*), procijenjeno (*measured*) kvantitativno (*quantitatively*) u (*in*) novčanim vrijednostima (*monetary terms*).

DEPOSITORY OR WAREHOUSE RECEIPT: Depozitna ili skladišna priznanica

Dokument (*document*) koji izdaje (*issued by*) neka banka (*bank*) ili (*or*) skladište (*warehouse*) koji naznačuje (*indicating*) posjedovanje (*ownership*) neke robe (*commodity*) pohranjene (*stored*) u (*in*) bančinom depou (*bank depository*) ili skladištu. U slučaju (*case*) mnogih (*many*) roba koje su isporučive (*deliverable*) na temelju (*under*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*), prijenos (*transfer*) posjedovanja neke odgovarajuće (*appropriate*) skladišne priznanice može utjecati na (*may effect*) ugovornu isporuku (*contract delivery*).

DEPRECIATION: Deprecijacija

(1) Rashod (*expense*) koji se evidentira (*recorded*) radi umanjenja (*to reduce*) vrijednosti (*value*) neke dugotrajne (*long-term*) materijalne imovine (*tangible asset*). Budući da (*since*) je to (*it is*) negotovinski rashod (*non-cash expense*), on (*it*) povećava (*increases*) slobodni tijek novca (*free cash flow*) umanjujući (*decreasing*) iznos (*amount*) prikazane zarade (*reported earnings*) neke kompanije (*company*). (2) Umanjenje vrijednosti (*decrease in value*) određene (*particular*) valute (*currency*) u (*in*) usporedbi (*comparison*) s (*with*) drugim (*other*) valutama.

DERATING (GENERATOR): Snizivanje nazivne snage generatora

Smanjivanje (*reduction*) neto pouzdane snage (*net dependable capacity*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*) na (*to*) neku točku (*point*) ispod (*below*) nazivne snage s proizvođačeve natpisne pločice (*manufacturer's nameplate rating*).

***Forced Derating*: Prisilno snizivanje nazivne snage**

Neplanirano (*unplanned*) otkazivanje (*failure*) neke komponente (*component*) (neposredno /*immediate*/, sa zadrškom /*delayed*/, odgođeno /*postponed*/) ili (*or*) drugo (*other*) stanje (*condition*) koje (*that*) zahtijeva (*requires*) da opterećenje (*load*) bloka (*unit*) bude smanjeno (*to be reduced*) odmah (*immediately*) ili prije (*before*) idućeg (*next*) tjednog odmora (*weekend*).

***Maintenance Derating*: Snizivanje nazivne snage radi održavanja**

Uklanjanje (*removal*) neke komponente radi (*for*) predviđenog (*scheduled*) popravka (*repair*) koje se može otezati (*can be deffered*) dalje od (*beyond*) konca (*end*) idućeg tjednog odmora ali (*but*) zahtijeva neko smanjivanje snage (*capacity*) prije (*before*) idućeg planiranog (*planned*) prekida pogona (*outage*).

***Planned Derating*: Planirano snizivanje nazivne snage**

Uklanjanje (*removal*) neke komponente radi (*for*) popravka koji se planira (*is planned*) dobrano (*well*) unaprijed (*in advance*) i ima (*has*) unaprijed određeno (*predetermined*) trajanje (*duration*).

***Scheduled Derating*: Predviđeno snizivanje nazivne snage**

Kombinacija (*combination*) planiranih snizivanja nazivne snage i snizivanja nazivne snage radi održavanja.

DEREGULATION: Deregulacija

Postupak (*process*) mijenjanja (*changing*) regulatornih načela (*regulatory policies*) i zakona (*laws*) radi povećanja (*to increase*) konkurencije (*competition*) među (*between*) dobavljačima (*suppliers*) roba (*commodities*) i usluga (*services*). Postupak deregulacije u (*in*) elektroenergetskoj djelatnosti (*electric power industry*) bio je pokrenut (*was initiated*) «*Energy Policy Act*» ili (*or*) «*EPA*» (Zakonom o energetskoj politici) iz 1992. (*of 1992*).

DERIVATIVE: Izvedenica

Financijski instrument (*financial instrument*) koji se izvede (*derived*) iz (*from*) neke robe na gotovinskom tržištu (*cash market commodity*) «*futures*» ugovora (*futures contract*) ili (*or*) drugog (*other*) financijskog instrumenta. Izvedenicama se može trgovati (*can be traded*) na (*in*) reguliranim burzovnim tržištima (*regulated exchange markets*) ili preko šaltera (*over-the-counter*). Na primjer (*for example*), «*futures*» ugovori su (*are*) izvedenice fizičkih (*physical*) roba a opcije na «*futures*» ugovore (*options on futures*) izvedenice «*futures*» ugovora.

DERIVATIVES DEALER: Diler izvedenicama

Diler izvedenicama je (*is*) klasični (*classic*) posrednik (*intermediary*). Diler osigurava (*provides*) krajnjim korisnicima (*end users*) prihode iz upravljanja rizikom preko šaltera (*over-the-counter risk management products*).

DESIGN DAY: Odabrani dan

24-satno (*24-hour*) razdoblje (*period*) potražnje (*demand*) koje (*which*) se primjenjuje (*is used*) kao (*as*) osnovica (*basis*) za (*for*) planiranje (*planning*) potreba za snagom (*capacity requirements*).

DESIGN DAY AVAILABILITY: Raspoloživost na odabrani dan

Količina (*amount*) svake (*each*) vrste (*type*) usluge (*service*) koja se uglavi (*arranged*) da bude (*to be*) na raspolaganju (*available*) na (*on*) odabrani dan, i maksimalna (*maximum*) kombinacija (*combination*) takvih (*such*) usluga.

DESIGN DAY TEMPERATURE: Temperatura na odabrani dan

Srednja (*mean*) temperatura (*temperature*) koja se pretpostavi (*assumed*) za (*for*) neki odabrani dan (*design day*).

DESULFURIZATION: Odsumporavanje

Uklanjanje (*removal*) sumpora (*sulfur*) iz (*from*) rastaljenih (*molten*) kovina (*metals*), nafte (*oil*) ili (*or*) dimnih plinova (*flue gases*).

DEVELOPMENT WELL: Razradna bušotina

Bušotina (*well*) koja se buši (*drilled*) unutar (*within*) istraženog područja (*proved area*) naftnog (*oil*) ili (*or*) plinskog (*gas*) ležišta (*reservoir*) do (*to*) dubine (*depth*) nekog stratigrafskog horizonta (*stratigraphic horizon*) za koji se zna (*known*) da je (*to be*) produktivan (*productive*).

DEVIATION ACCOUNT: Obračun odstupanja

Konvencija (*convention*) s pomoću (*by*) koje (*which*) operator (*operator*) obračunava (*accounts*) razlike (*differences*) između (*between*) energije (*energy*) koja se ponudi (*tendered*) i koja se potroši (*consumed*) u (*in*) nekoj transakciji električne energije na veliko (*bulk electric power transaction).*

DEW POINT: Rosište

Temperatura (*temperature*) kod (*at*) koje (*which*) se para (*vapor*) počinje (*begins*) kondenzirati (*to condense*).

DIESEL FUEL: Dizel-gorivo

Destilirano loživo ulje (*distillate fuel oil*) koje se rabi (*used*) u (*in*) motorima na kompresijsko paljenje (*compression-ignition engines*). Ono (*it*) je (*is*) slično (*similar*) ulju za grijanje domova (*home heating oil*) ali (*but*) mora udovoljavati (*must meet*) specifikaciji cetanskog broja (*cetane number specification*) od (*of*) 40 ili (*or*) više (*more*).

DIESEL GENERATOR SET: Dizelski agregat/Dizelelektrični agregat

Dizelski agregat je (*is*) kombinacija (*combination*) dizelskog motora (*diesel engine*) s (*with*) električnim generatorom (*electric generator*) (često */often/* poznat kao */called/* alternator */alternator/*) za proizvođenje (*to generate*) električne energije (*electric energy*). Većinom (*usually*) se piše (*is written*) bez (*without*) «*set*».

DIFFERENTIALS: Diferencijali

Razlike u cijeni (*price differences*) između (*between*) klasa (*classes*), razina kvalitete (*grades*) i lokacija (*locations*) različitih (*different*) zaliha (*stocks*) iste (*same*) robe (*commodity*).

DIFFUSE SOLAR RADIATION: Difuzno solarno zračenje

Solarno zračenje (*solar radiation*), raspršeno (*scattered*) s pomoću (*by*) vodene pare (*water vapor*), prašine (*dust*) i drugih (*other*) čestica (*particles*), koje (*that*) prolazi (*passes*) kroz (*through*) atmosferu (*atmosphere*) tako (*so*) da (*that*) se čini (*it appears*) kako dolazi (*to come*) iz (*from*) čitavog (*entire*) nebeskog svoda (*sky*). Difuzno zračenje (*diffuse radiation*) je (*is*) snažnije (*higher*) u (*on*) maglovitim (*hazy*) i oblačnim (*overcast*) danima (*days*) nego (*than*) u vedrim (*clear*) danima.

DIOXINS: Dioksini

Klasifikacija (*classification*) spojeva (*compounds*) koji sadrže klor (*chlorine-containing*) a smatraju se (*are considered*) izuzetno (*extremely*) otrovnim (*toxic*) kancerogenim (*carcinogenic*) agensima (*agents*). Posljedice trovanja (*toxic effects*) su (*are*) anoreksija (*anorexia*), otrovanje jetre (*hepatotoxiticy*), plikovi (*chloracne*), oštećenja krvnih sudova (*vascular lesions*) i čirevi na želucu (*gastric ulcers*). Dioksini su nusproizvodi (*byproducts*) u (*in*) proizvodnji (*manufacture*) nekih kemikalija (*chemicals*). Razlozi (*causes*) za (*of*) proizvodnju (*production*) dioksina kod (*at*) izgaranja (*combustion*) nastaju (*begin*) zbog (*because of*) spojeva klora (*chlorine compounds*) u gorivu (*fuel*), nedostatne (*inadequate*) dobave (*supply*) zraka (*air*) za (*for*) izgaranje, suviše niskih (*to low*) temperatura vatrostalne opeke (*refractory temeperatures*) i neodgovarajućih (*improper*) miješanja (*mixing*) goriva i zraka.

DIRECT ACCESS: Izravan pristup

Pravo (*ability*) nekog kupca na malo (*retail customer*) da pribavi (*to purchase*) električnu energiju kao robu (*commodity electricity*) izravno (*directly*) s (*from*) tržišta na veliko (*wholesale market*) umjesto (*instead of*) preko (*through*) nekog lokalnog (*local*) distribucijskog javnog poduzeća (*distribution utility*).

DIRECT BILLING: Izravno fakturiranje

Načini (*means*) naplaćivanja (*recovering*) troškova (*costs*) kupcima (*customers*) drugačiji (*other*) nego (*than*) putem (*by*) naknade za potražnju (*demand charge*) ili (*or*) naknade za robu (*commodity charge*); terećenja (*charges*) se izrađuju (*are made*) izravno (*directly*) za (*to*) poznate (*identified*) stranke (*parties*), možda (*perhaps*) i bez obzira na (*regardless of*) njihov (*their*) trenutni (*current*) status (*status*) kao (*as*) kupaca. Izravno fakturiranje osigurava (*provides*) cjevovodnom transporteru (prirodnog plina) (*pipeline*) relativno (*relatively*) mali (*low*) rizik (*risk*) od (*of*) nenaplativosti (*non-recovery*) troškova (*costs*).

DIRECT CURRENT (DC): Istosmjerna struja

Električna struja (*electric current*) koja (*that*) teče (*flows*) u (*in*) jednom (*one*) smjeru (*direction*) s (*with*) nekom veličinom (*magnitude*) koja se ne mijenja (*does not vary*) ili (*or*) koja se samo (*only*) neznatno (*slightly*) mijenja (*varies*).

DIRECT ENERGY CONVERSION: Izravna pretvorba/konverzija energije

Proizvodnja (*production*) električne energije (*electricity*) iz (*from*) nekog izvora energije (*energy source*) bez (*without*) transferiranja (*transferring*) energije (*energy*) nekom radnom fluidu (*working fluid*) ili (*or*) pari (*steam*). Na primjer (*for example*), fotonaponski članci (*photovoltaic cells*) transformiraju (*transform*) svjetlost (*light*) izravno (*directly*) u (*into*) električnu energiju. Sustavi za izravnu pretvorbu/konverziju (*direct conversion system*) nemaju (*do not have*) pokretnih (*moving*) dijelova (*parts*) i većinom (*usually*) proizvode (*produce*) istosmjernu struju (*direct current*).

DIRECT EXPANSION (REFRIGERATION): Izravna ekspanzija (Hlađenje)

Svaki (*any*) sustav (*system*) koji radi (*in operation*) između (*between*) neke sredine (*environment*) gdje (*where*) se apsorbira (*is absorbed*) toplina (*heat*) (toplinskog izvora /*heat source*/) i neke sredine u (*into*) koju (*which*) se nepoželjna (*unwanted*) toplina usmjerava (*is directed*) (odvod topline /*heat sink*/) na (*at*) dvije (*two*) različite (*different*) temperature (*temperatures*), sposoban (*able*) za apsorbiranje (*to absorb*) topline iz (*from*) toplinskog izvora koji je (*is*) na nižoj (*lower*) temperaturi i za vraćanje (*to reject*) topline u (*to*) odvod topline koji je na višoj (*higher*) temperaturi. Efekt hlađenja (*cooling effect*) dobiva se (*is obtained*) izravno iz nekog fluida (*fluid*) poznatog kao (*called*) rashladno sredstvo (*refrigerant*) što (*that*) apsorbira toplinu kod neke niže temperature i tlaka (*pressure*) i predaje (*transfers*) toplinu na nekoj višoj temperaturi i višem tlaku.

DIRECT GAS SALE: Izravna prodaja plina

Transakcija prodaje (*sales transaction*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) kojoj (*which*) najmanje (*at least*) jedna (*one*) od (*of*) posredničkih (*intermediary*) stranaka (*parties*) u sustavu isporuke (*delivery system*) prirodnog plina (to jest /*i.e.*/ kompanija za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) /*pipeline transmission company*/ ili /*or*/ lokalna /*local*/ distribucijska

kompanija */distribution company/*) ne polaže pravo vlasništva (*does not take title*) na (*to*) prirodni plin već (*but*) ga samo (*only*) transportira (*transports it*). Povijesno (*historically*), prodaja (*sale*) prirodnog plina krajnjem potrošaču (*end user*), nasuprot (*as opposed to*) «*sale for resale*» (prodaji radi preprodaje). U posljednje vrijeme (*more recently*), termin (*term*) je također (*also*) upotrebljen (*has been applied*) za (*to*) prodaju (*sale*) od strane (*by*) proizvođača (*producer*) izravno (*directly*) nekoj lokalnoj distribucijskoj kompaniji.

DIRECT LOAD CONTROL: Izravna regulacija opterećenja

Kategorija (*category*) upravljanja na strani potražnje (*demand-side management*), izravna regulacija opterećenja odnosi se (*refers*) na (*to*) opterećenje potrošača (*consumer load*) koje (*that*) se smije prekinuti (*can be interrupted*) u vrijeme (*at the time*) godišnjeg (*annual*) vršnog opterećenja (*peak load*) izravnom regulacijom (*direct control*) operatora sustava javnog poduzeća (*utility system operator*). Izravna regulacija opterećenja ne obuhvaća (*does not include*) prekidivo opterećenje (*interruptible load*). Ova vrsta (*type*) regulacije (*control*) većinom (*usually*) obuhvaća (*involves*) potrošače u stambenom sektoru (*residential consumers*).

DIRECT METHANOL FUEL CELL (DMFC): Gorivni članak s izravnim korištenjem metanola

Vrsta (*type*) gorivnog članka (*fuel cell*) u (*in*) kojem (*which*) je (*is*) gorivo (*fuel*) metanol (*methanol*) (CH_3OH), u plinovitom (*gaseous*) ili (*or*) tekućem (*liquid*) obliku (*form*). Metanol se oksidira (*is oxidized*) izravno (*directly*) na (*on*) anodi (*anode*) bez (*without*) reformiranja (*reformation*) u (*into*) vodik (*hydrogen*). Elektrolit (*electrolyte*) je većinom (*usually*) neka membrana s izmjenom protona (*proton exchange membrane* ili *PEM*).

Reakcija na anodi (*anode reaction*): $CH_3OH + H_2O \rightarrow CO_2 + 6\ H^+ + 6\ e^-$

Reakcija na katodi (*cathode reaction*): $6\ H+ + 3/2\ O_2 + 6\ e^- \rightarrow 3\ H_2O$

Sveukupna reakcija (*overal reaction*): $CH_3OH + H_2O + 3/2\ O_2 \rightarrow CO_2 + 3\ H_2O$

DIRECT PURCHASES: Izravna kupovanja

Kupovanja (*purchases*) prirodnog plina (*natural gas*) od strane (*by*) lokalnih (*local*) distribucijskih kompanija (*distribution companies*) ili (*or*) krajnjih potrošača (*end users*), izravno (*directly*) od (*from*) proizvođača (*producers*) umjesto (*rather than*) od veletrgovaca-cjevovodnih transportera (prirodnog plina) (*merchant pipelines*).

DIRECT RADIATION: Izravno zračenje

Zračenje (*radiation*) koje (*that*) je prevalilo (*has traveled*) izravni (*direct*) put (*path*) od (*from*) Sunca (*sun*) nasuprot (*as opposed to*) difuznom (*diffuse*) zračenju.

DIRECT SOLAR GAIN: Izravna korist od Sunca

Solarna energija (*solar energy*) (kao */as/* toplina */heat/*) koja se skupi (*collected*) od (*from*) Sunca (*sun*) u (*in*) nekoj zgradi (*building*) kroz (*through*) prozore (*windows*), zidove (*walls*), otvore na krovu (*skylights*) itd.

DIRECT UTILITY COST: Izravni trošak javnog poduzeća

Trošak (*cost*) nekog javnog poduzeća (*utility*) povezan (*connected*) s (*with*) jednom (*one*) od (*of*) kategorija (*categories*) programa upravljanja na strani potražnje

(*demand side management programs*), primjerice (*such as*) energetska efikasnost (*energy efficiency*), izravna regulacija opterećenja (*direct load control*), prekidivo opterećenje (*interruptible load*), ostalo upravljanje opterećenjem (*other load management*), ostali programi upravljanja na strani potražnje (*other DSM programs*), dizanje opterećenja (*load building*).

DIRECTIONAL DRILLING: Usmjereno bušenje

Tehnika bušenja (*drilling technique*) pod (*at*) nekim kutom (*angle*) spram (*to*) okomice (*vertical*) s pomoću (*by*) otklanjanja (*deflecting*) dlijeta (*drill bit*). Usmjerene bušotine (*directional wells*) se često (*often*) buše (*are drilled*) radi dopiranja do (*to reach*) nekog naftonosnog (*oil-bearing*) ili (*or*) plinonosnog (*gas-bearing*) ležišta (*reservoir*) gdje (*where*) se okomito bušenje (*normal drilling*) ne može izvesti (*cannot be performed*) kao (*as*) na primjer (*for example*) ispod (*under*) nekog plovnog puta (*shipping lane*) u (*in*) oceanu (*ocean*). Korištenje (*using*) usmjerenog bušenja je (*is*) u porastu (*increase*) radi presijecanja (*to intersect*) ležišta pod kutovima što (*that*) razgoljuju (*expose*) veću (*larger*) površinu (*area*) stijena (*rock*) prema (*towards*) kanalu bušotine (*wellbore*) te povećavaju (*increase*) količinu (*amount*) nafte (*oil*) ili plina (*gas*) što dotječe (*flows*) u (*into*) bušotinu (*well*).

DIRTY CARGO: Prljavi teret

Oni (*those*) naftni proizvodi (*petroleum products*) koji (*which*) ostavljaju (*leave*) značajne (*significant*) količine (*amounts*) taloga (*residue*) u (*in*) spremnicima (*tanks*). Uglavnom (*generally*) to (*it*) se odnosi (*refers*) na (*to*) sirovu naftu (*crude oil*) i ostatno loživo ulje (*residual fuel oil*).

DIRTY POWER: Prljava energija

Prolazne (*momentary*) smetnje (*disturbances*) u (*in*) prijenosu (*transmission*) koje (*that*) se mogu otkriti (*are detectable*) samo (*only*) s pomoću (*by*) kompjutora (*computers*) i druge (*other*) osjetljive (*sensitive*) elektroničke opreme (*electronic equipment*).

DISAGGREGATION: Razbijanje

Funkcionalno (*functional*) razdvajanje (*separation*) vertikalno integriranog (*vertically integrated*) javnog poduzeća (*utility*) na (*to*) manje (*smaller*) poslovne jedinice u pojedinačnom vlasništvu (*individually owned bisiness units*), to jest (*i.e.*) proizvodnju (*generation*), dispečiranje/regulaciju (*dispatch/control*), prijenos (*transmission*) i distribuciju (*distribution*) električne energije (*electricity*). Termini (*terms*) «*deintegration*», «*disintegration*» i «*delimitation*» se ponekad (*sometimes*) koriste (*are used*) u (*in*) istome (*same*) značenju (*meaning*).

DISCOUNT: Diskont/ Skonto/ Popust

(1) Sniženje (*downward adjustment*) cijene (*price*) koje se odobri (*allowed*) za (*for*) isporuku (*delivery*) zaliha (*stocks*) neke robe (*commodity*) lošije od (*lesser than*) ugovorne razine kvalitete (*contract grade*) prema (*against*) nekom «*futures*» ugovoru (*futures contract*). (2) Ponekad (*sometimes*) to (*it*) se običavalo (*used*) odnositi (*refere*) na (*to*) razlike cijena (*price differences*) između (*between*) «*futures*» ugovora (*futures*) s (*with*) različitim (*different*) mjesecima isporuke (*delivery months*).

DISCOUNT FACTOR (df): Diskontni faktor

Multiplikator (*multiplicator*) koji odražava (*reflecting*) vremensku vrijednost (*time value*) novca (*money*).

DISCOUNTING: Diskontiranje

Postupak (*process*) izračunavanja (*calculating*) vremenske vrijednosti (*time value*) novca (*money*). Također (*also*) prikazuje (*describes*) podešavanje (*adjusting*) budućih (*future*) tijekova novca (*cash flows*) s pomoću (*by*) diskontnih faktora (*discount factors*).

DISCOUNTING RATE (r): Diskontna stopa

Kamatna stopa (*interest rate*) koja se primjenjuje (*used*) za (*for*) izračunavanje (*calculating*) diskontnih faktora (*discount factors*).

DISCRETE DAILY FORWARD PRICE: Diskretna dnevna terminska cijena

Terminska cijena (*forward price*) na (*on*) neki pojedinačni (*single*) datum (*date*) u (*in*) budućnosti (*future*).

DISCRETIONARY ACCOUNT: Diskrecijski račun

Aranžman (*arrangement*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) držatelj (*holder*) nekog računa (*account*) daje (*gives*) pisanu (*written*) punomoć (*power of attorney*) nekome (*someone*) drugome (*else*), često (*often*) nekom brokeru (*broker*), da kupi (*to buy*) ili (*or*) da proda (*to sell*) bez (*without*) prethodnog (*prior*) odobrenja (*approval*) držatelja računa. On (*it*) se često naziva (*is referred to as*) «*managed account*» (upravljani račun).

DISPATCH/DISPATCHING: Dispečiranje

Nadziranje (*monitoring*) i regulacija (*regulation*) nekoga električnog sustava (*electrical system*) ili (*or*) nekog sustava za prirodni plin (*natural gas system*) radi osiguranja (*to provide*) koordiniranog rada (*coordinated operation*); sekvenca (*sequence*) u (*in*) kojoj (*which*) se od proizvodnih resursa (*generating resources*) zahtijeva (*are called upon*) da proizvode (*to generate*) električnu energiju (*electric power*) radi opskrbljivanja (*to serve*) fluktuirajućih opterećenja (*fluctuating loads*).

DISPATCHABILITY: Mogućnost dispečiranja

Stanje (*condition*) «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) pri (*in*) kojemu (*which*) javno poduzeće (*utility*), zbog (*through*) njegove (*its*) tehničke (*engineering*) izvedbe (*design*), instalirane (*installed*) opreme (*equipment*), pogonskih uvjeta (*operating conditions*) i procedura (*procedures*), ima (*has*) mogućnost (*ability*) dispečirati (*to dispatch*) postrojenje (*facility*) za (*for*) rad (*operation*) u (*at*) bilo koje (*any*) vrijeme (*time*) na (*in*) način (*manner*) koji utanače (*agreed upon by*) stranke (*parties*) koje su upletene (*involved*).

DISPATCHABLE GENERATION: Proizvodnja (električne energije) koja se može dispečirati

Proizvodnja (električne energije) (*generation*) raspoloživa (*available*), fizički (*physically*) ili (*or*) temeljem ugovora (*contractually*) za reagiranje (*to respond*) na (*to*) promjene

(*changes*) potražnje sustava (*system demand*) ili za reagiranje na sigurnosna ograničenja prijenosa (*transmission security constraints*).

DISPATCHABLE POWER: Energija koja se može dispečirati

Električna energija (*electricity*) od (*from*) nekog proizvođača električne energije (*generator*) koju (*which*) javno poduzeće koje kupuje (*purchasing utility*) može regulirati (*can control*), po (*in*) odabiru vremena (*timing*) ili (*or*) količini (*quantity*).

DISPLACEMENT (ELECTRIC): Zamjena (električna energija)

Zamjena (*substitution*) skuplje (*more expensive*) proizvodnje energije (*energy generation*) za (*for*) manje skupu (*less epensive*) proizvodnju energije. Većinom (*usually*) to (*this*) znači (*means*) smanjivanje (*reducing*) ili (*or*) zaustavljanje (*shutting down*) proizvodnje (*production*) u (*at*) nekoj termoelektrani s visokim troškovima (*high cost thermal plant*) i korištenje (*using*) jeftinije (*cheaper*) proizvodnje u termoelektranama (*thermal generation*) i/ili (*and/or*) hidroelektrične energije (*hydroelectric power*) kada (*when*) je (*is*) raspoloživa (*available*).

DISPLACEMENT (GAS): Zamjena (plin)

(1) Kod (*in*) cjevovodnog transportiranja (*pipeline transportation*), supstitucija (*substitution*) nekog izvora (*source*) prirodnog plina (*natural gas*) na (*at*) jednom (*one*) mjestu (*point*) za (*for*) neki drugi (*another*) izvor prirodnog plina na nekom drugom mjestu. Kroz (*through*) zamjenu prirodni plin može biti transportiran (*can be transported*) s pomoću (*by*) promjene smjera (*backhaul*) ili (*or*) razmjene (*exchange*). (2) Kod marketinga prirodnog plina (*natural gas marketing*), zamjena prirodnog plina jednog dobavljača (*supplier*) nekog kupca (*customer*) s (*with*) prirodnim plinom nekog drugog konkurentnog (*competing*) dobavljača.

DISTILLATE FUEL OIL: Destilirano loživo ulje

Opća (*general*) klasifikacija (*classification*) za (*for*) jednu (*one*) od (*of*) naftnih frakcija (*petroleum fractions*) koja se proizvede (*produced*) u (*in*) konvencionalnim (*conventional*) destilacijskim postupcima (*distillation operations*). Ona (*it*) se u (*in*) SAD-u (*USA*) razvrstava (*is classified*) u (*into*) šest (*six*) klasa (*classes*) i obuhvaća (*includes*) dizel-goriva (*diesel fuels*) i loživa ulja (*fuel oils*). Proizvodi (*products*) poznati (*known*) kao (*as*) «*No.1, No.2 and No.4 diesel fuels*» (Dizel-goriva broj 1, 2 i 4) se rabe (*are used*) u (*in*) dizel motorima (*diesel engines*) cestovnih vozila (*on-highway vehicles*), kao što su (*such as*) kamioni (*trucks*) i automobili (*automobiles*) a također i (*as well as*) u dizel motorima necestovnih vozila (*off-highway vehicles*), kao što su željezničke lokomotive (*railroad locomotives*) te poljoprivredni strojevi (*agricultural machinery*). Proizvodi poznati kao «*No.1, No.2 and No.4 fuel oils*» (Loživa ulja broj 1, 2 i 4) se prvenstveno (*primarily*) rabe za (*for*) grijanje prostorija (*space heating*) i proizvodnju električne energije (*electric power generation*).

1. *No. 1 Distillate*: Destilat Broj 1

Lagani (*light*) naftni destilat (*petroleum distillate*) koji se može rabiti (*can be used*) ili (*either*) kao dizel-gorivo (vidi «*No. 1 Diesel Fuel*») ili (*or*) kao loživo ulje (vidi «*No. 1 Fuel Oil*»).

***1.1. No. 1 Diesel Fuel*: Dizel-gorivo broj 1**

Lagano destilirano loživo ulje (*distillate fuel oil*) koje ima (*has*) temperature destilacije (*distillation temperatures*) od (*of*) 420 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) (215 °C) u (*at*) točki 10-postotnog iscrpka (10-*percent recovery point*) i 550 stupnjeva

Fahrenheita (288 °C) u točki 90-postotnog iscrpka (*90-percent recovery point*) i udovoljava (*meets*) zahtjevima (*requirements*) definiranim (*defined*) u «*ASTM Specification D 975*» (Specifikaciji *ASTM*-a D 975). Ono (*it*) se rabi u brzohodnim (*high-speed*) dizel motorima, kao što su oni (*those*) u gradskim autobusima (*city buses*) i sličnim (*similar*) vozilima (*vehicles*).

1.2. *No. 1 Fuel Oil*: Loživo ulje broj 1
Lagano destilirano loživo ulje koje ima temperature destilacije od 400 stupnjeva Fahrenheita (204 °C), u točki 10-postotnog iscrpka i 550 stupnjeva Fahrenheita (288 °C), u 90-postotnoj točki dobivanja i udovoljava zahtjevima definiranim u «*ASTM Specification D 396*» (Specifikaciji *ASTM*-a D 396). Ono se prvenstveno rabi kao gorivo (*fuel*) za prenosive (*portable*) vanjske (*outdoor*) peći (*stoves*) i prenosive grijače (*heaters*).

2. *No. 2 Distillate*: Destilat broj 2
Naftni destilat (*petroleum distillate*) koji se može rabiti ili kao dizel-gorivo (vidi «*No. 2 Diesel Fuel*») ili kao loživo ulje (vidi «*No. 2 Fuel Oil*»).

2.1. *No. 2 Diesel Fuel*: Dizel-gorivo broj 2
Gorivo (*fuel*) koje ima temperature destilacije od 540 stupnjeva Fahrenheita (282 °C), u 10-postotnoj točki dobivanja i 640 stupnjeva Fahrenheita (338 °C), u točki 90-postotnog iscrpka i udovoljava zahtjevima definiranim u «*ASTM Specification D 975*». Ono se rabi u brzohodnim dizel motorima, kao što su oni u željezničkim lokomotivama, kamionima i automobilima.

2.1.1. *Low Sulfur No. 2 Diesel Fuel*: Niskosumporno dizel-gorivo broj 2
Dizel-gorivo broj 2 koje ima razinu sumpora (*sulfur level*) ispod (*below*) 0,05% (*0.05%*) po težini (*by weight*). Ono se prvenstveno rabi u dizel motorima cestovnih vozila.

2.1.2. *High Sulfur No. 2 Diesel Fuel*: Visokosumporno dizel-gorivo broj 2
«*No. 2 Diesel Fuel*» koje ima razinu sumpora iznad (*above*) 0,05% po težini.

2.2. *No. 2 Fuel Oil*: Loživo ulje broj 2
Destilirano loživo ulje koje ima temperature destilacije od 400 stupnjeva Fahrenheita (204 °C), u 10-postotnoj točki dobivanja i 640 stupnjeva Fahrenheita (338 °C), u točki 90-postotnog iscrpka i udovoljava zahtjevima definiranim u «*ASTM Specification D 396*». Ono se rabi u plamenicima s raspršivanjem (*atomizing-type burners*) za grijanje stambenih objekata (*domestic heating*) ili u ložionicama u poslovnom sektoru (*commercial burner installations*) ložionicama u industrijskom sektoru (*industrial burner installations*) srednje veličine (*moderate capacity*).

3. *No. 4 Fuel Oil*: Loživo ulje broj 4
Destilirano loživo ulje koje se pravi (*made*) s pomoću (*by*) namješavanja (*blending*) destiliranog loživog ulja i zaliha (*stocks*) ostatnog loživog ulja (*residual fuel oil*). Ono odgovara (*conforms*) «*ASTM Specification D 396*» ili «*Federal Specification VV-F-815C*» (Federalnoj specifikaciji VV-F-815C) i rabi se znatno (*extensively*) u industrijskim postrojenjima (*industrial plants*) i ložionicama u poslovnom sektoru (*commercial burner installations*) koje nisu opremljene (*not equiped*) uređajima za predgrijavanje (*preheating facilities*). Ono također (*also*) uključuje i «*No 4. diesel fuel*» (Dizel-gorivo

broj 4) koje se rabi u sporohodnim (*low-speed*) i srednjehodnim (*medium-speed*) dizel motorima te odgovara «*ASTM Specification D 975*».

«*No. 5 fuel oil*» (Loživo ulje broj 5) i «*No. 6 fuel oil*» (Loživo ulje broj 6) se nazivaju (*are called*) ostatna loživa ulja (*residual fuel oils*) ili teška loživa ulja (*heavy fuel oils*). Ona (*they*) su (*are*) ono što (*what*) ostaje (*remains*) od (*of*) sirove nafte (*crude oil*) nakon što (*after*) benzin (*gasoline*) i destilirana loživa ulja (*distillate fuel oils*) budu ekstrakirani (*have been extracted*) s pomoću (*through*) destilacije (*distillation*).

DISTILLATION UNIT (ATMOSPHERIC): Jedinica za destilaciju (atmosferska)

Jedinica za primarnu destilaciju (*primary distillation unit*) koja (*that*) prerađuje (*processes*) sirovu naftu (*crude oil*) (uključujući */including/* smjese */mixtures/* drugih */other/* ugljikovodika */hydrocarbons/*) kod (*at*) približno (*approximately*) atmosferskih (*atmospheric*) uvjeta (*conditions*). Ona (*it*) se sastoji (*consists*) od (*of*) cijevne peći (*pipe still*) za (*for*) isparavanje (*vaporizing*) sirove nafte i rektifikacijske kolone (*fractionation tower*) za odvajanje (*separating*) isparenih (*vaporized*) komponenti (*components*) ugljikovodika u (*in*) sirovoj nafti u (*into*) frakcije (*fractions*) s (*with*) različitim (*different*) područjima vrenja (*boiling ranges*). To (*this*) se obavlja (*is done*) s pomoću (*by*) kontinuiranog (*continuous*) isparavanja i kondenziranja (*condensing*) komponenti radi odvajanja (*to separate*) tvari (*material*) s višim (*higher*) vrelištem (*boiling point*). Odabrana (*selected*) područja vrenja podešavaju se (*are set*) sukladno (*according to*) planu prerade (*processing scheme*), svojstvima (*properties*) sirove nafte i specifikacijama proizvoda (*product specifications*).

DISTRIBUTED ENERGY RESOURCES: Distribuirani energetski resursi

Distribuirani energetski resursi su (*are*) tehnologije za proizvodnju električne energije male snage (*small-scale power generation technologies*) (u pravilu */typically/* u */in/* području */range/* od */of/* 3 do */to/* 10.000 */10,000/* kW) koje se lociraju (*located*) blizu (*close*) mjesta gdje (*where*) se električna energija (*electricity*) troši (*is used*) (na primjer */e.g./* kuća za stanovanje */home/* ili */or/* firma */business/*) radi osiguranja (*to provide*) alternative (*alternative*) za (*to*) ili pojačanja (*enhancement*) tradicionalnog (*traditional*) elektroenergetskog sustava (*electric power system*).

DISTRIBUTED GENERATION: Distribuirana proizvodnja

Distribuirana proizvodnja je (*is*) novi (*new*) trend (*trend*) u (*in*) proizvodnji (*generation*) topline (*heat*) i električne energije (*electrical power*). Koncepcija (*concept*) «*Distributed Energy Resources*» ili */or/* «*DER*» (Distribuiranih energetskih resursa) dopušta (*permits*) potrošačima (*consumers*) koji (*who*) proizvode (*are generating*) toplinu ili električnu energiju (*electricity*) za (*for*) svoje (*their*) vlastite (*own*) potrebe (*needs*) (kao */like/* u stanicama za vodik */hydrogen stations/* i mikroproizvodnji */microgeneration/*) da šalju (*to send*) višak (*surplus*) električne energije natrag (*back*) u (*into*) elektroenergetsku mrežu (*electric power grid*) – proces (*process*) također (*also*) poznat (*known*) kao (*as*) neto mjerenje (*net metering*) – ili razdjeljuju (*share*) višak topline (*excess heat*) putem (*via*) neke distribuirane toplinske mreže (*distributed heating grid*). Sustavi distribuirane proizvodnje (električne energije) (*distributed generation systems*) kod (*with*) «*Combined Heat and Power*» ili «*CHP systems*» (kombiniranih sustava za toplinu i električnu energiju) mogu biti (*can be*) vrlo (*very*) efikasni (*efficient*), iskorištavajući (*using*) do (*up to*) 90%

potencijalne energije (*potential energy*) u gorivu (*fuel*) koje oni (*they*) troše (*consume*). «*CHP*» može (*can*) također uštedjeti (*save*) mnogo (*lot*) novca (*money*) i goriva. Procjene (*estimates*) su (*are*) da (*that*) «*CHP*» ima (*has*) mogućnost (*potential*) da smanji (*to reduce*) potrošnju energije (*energy usage*) u (*of*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) do 40%. Skupina (*cluster*) instalacija za distribuiranu proizvodnju (električne energije) (*distributed generation installations*) se shvaća (*is viewed*) kao neka virtualna elektrana (*virtual power plant*).

Bez obzira što (*even if*) je termin (*term*) «distribuirana proizvodnja (električne energije)» sasvim dobro (*quite well*) utvrđen (*established*), termini kao «*distributed electric power*» (distribuirana električna energija), «*distributed energy*» (distribuirana energija), «*distributed energy resources*» (distribuirani energetski resursi), «*embedded generation*» (ukomponirana proizvodnja /električne energije/), «*decentralized electric power*» (decentralizirana električna energija), «*decentralized energy*» (decentralizirana energija), «*dispersed generation*» (disperzirana proizvodnja /električne energije/), te «*on site generation*» (proizvodnja /električne energije/ na mjestu krajnje potrošnje) mogu (*can*) se također naći (*be found*) u literaturi (*literature*). Premda (*although*) se neki (*some*) od (*of*) ovih (*those*) termina mogu upotrebljavati (*may be used*) s (*with*) nekim drukčijim (*different*) značenjem (*meaning*), u pravilu (*typically*) oni (*they*) se de facto (*de facto*) odnose (*refer*) na (*to*) distribuiranu proizvodnju (električne energije).

DISTRIBUTION (ELECTRICAL): Distribucija električne energije

Isporuka (*delivery*) električne energije (*electrical energy*) iz (*from*) distribucijskih transformatorskih podstanica (*distribution substations*) do (*to*) točaka krajnje potrošnje (*end-use points*). U (*in*) distribucijskim transformatorskim podstanicama obavlja se (*is made*) takozvano (*so called*) drugo sniženje napona (*second voltage reduction*) s (*from*) nekog napona prijenosne mreže (*transmission grid voltage*) na (*to*) neki napon primarne distribucije (*primary distribution voltage*) a za (*for*) to (*that*) služe (*serve*) transformatori za sniženje napona (*step-down transformers*). Električna energija iz ovih postrojenja (*facilities*) se uglavnom (*generally*) isporučuje (*is delivered*) na (*at*) naponima 2,4 (*2.4*); 4,16 (*4.16*); 13,8 (*13.8*); 23 i 34,5 (*34.5*) kV, koje mogu izravno (*directly*) primijeniti (*can be used by*) veliki (*large*) rotacijski strojevi (*rotating machinery*) a distribucijski transformatori (*distribution transformers*) se rabe (*are used*) za (*for*) snižavanje (*reduction*) tih (*these*) napona na (*to*) napone sekundarne distribucije (*secondary distribution voltages*) od (*of*) 120; 120/240; 240; 277/480 i 480 V, na (*at*) kojima (*which*) većina (*most*) potrošača (*consumers*) u poslovnom sektoru (*commercial sector*) i stambenom sektoru (*residential sector*) koriste (*use*) električnu energiju (*electricity*).

DISTRIBUTION (NATURAL GAS): Distribucija prirodnog plina

Distribucijska plinska mreža (*mains*), plinski priključci (*service connections*) i oprema (*equipment*) koja (*that*) prenosi (*carry*) ili (*or*) regulira (*control*) dobavu (*supply*) prirodnog plina (*natural gas*) od (*from*) mjesta (*point*) dobave na lokaciju (*local supply*) do (*to*) i uključujući (*including*) plinomjera/plinomjere kupaca (*customer meters*).

DISTRIBUTION (NATURAL GAS UTILITY) COMPANY: Javno poduzeće za distribuciju prirodnog plina

Kompanija (*company*) koja (*that*) polučuje (*obtains*) glavni (*major*) dio (*portion*) svojih (*its*) poslovnih prihoda od prirodnog plina (*natural gas operating revenues*) iz (*from*) poslovanja (*operation*) distribucijskog sustava (*distribution system*) prirodnog plina a koja ne

upravlja nikakvim (*operates no*) transportnim sustavom (*transmission system*) izuzev (*other than*) sporednim (*incidental*) priključcima (*connections*) unutar (*within*) svog (*its*) vlastitog (*own*) sustava (*system*) ili (*or*) na (*to*) sustav neke druge (*another*) kompanije.

DISTRIBUTION LINE (ELECTRICAL): Distribucijski električni vod

Jedan ili više (*one or more*) strujnih krugova (*circuits*) nekog distribucijskog sustava (*distribution system*) na (*on*) istome (*same*) vodu (*line*), stupovima (*poles*) ili (*or*) nosačima (*supporting structures*) koji većinom (*usually*) radi (*operating*) na (*at*) nižem (*lower*) naponu (*voltage*) nego (*than*) prijenosni vod (*transmission line*).

DISTRIBUTION LINE (NATURAL GAS): Distribucijski cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod (*pipeline*) koji (*that*) transportira (*transports*) prirodni plin (*natural gas*) iz (*from*) nekog transportnog cjevovoda (*transmission line*) u (*to*) neki plinski priključak (*service connection*) krajnjeg potrošača (*end user*) ili (*or*) u neke druge (*another*) distribucijske cjevovode (*distribution lines*). Uglavnom (*generally*), veliki (*large*) cjevovodi se polažu (*are laid*) u (*in*) glavnim ulicama (*principal streets*), s (*with*) manjim (*smaller*) sporednim cjevovodima (*lateral lines*) koji se protežu (*extending*) uzduž (*along*) sporednih (*side*) ulica (*streets*) a spajaju se (*are connected*) na (*at*) svojim (*their*) krajevima (*ends*) radi formiranja (*to form*) neke mreže (*grid*). Ponekad (*sometimes*) se sporedni cjevovodi vode (*are brought*) do (*to*) nekog slijepog kraja (*dead end*).

DISTRIBUTION LOSS: Gubitak u distribuciji

Prirodni plin (*natural gas*) koji se izgubi (*lost*) kroz (*through*) propuštanje (*leakage*) ili (*or*) kondenzaciju (*condensation*) pri (*in*) isporučivanju (*delivering*) kupcima (*customers*) kroz distribucijsku mrežu (*distribution mains*).

DISTRIBUTION NETWORK (GAS): Plinska distribucijska mreža

Plinska mreža (*gas network*) koja služi (*serving*) svrsi (*purpose*) transportiranja (*transmission*) i distribuiranja (*distribution*) plinovitih goriva (*gas fuels*) na (*at*) nekom tlaku (*pressure*) koji nije viši (*not higher*) od (*than*) 0,5 MPa (*0.5 MPa*).

DISTRIBUTION SUBSTATION: Distribucijska transformatorska podstanica

Ove (*these*) transformatorske podstanice (*substations*) se lociraju (*are located*) blizu (*near to*) krajnjih potrošača (*end-users*). Transformatori (*transformers*) u distribucijskim transformatorskim podstanicama transformiraju (*change*) napon prijenosa (*transmission voltage*) ili (*or*) napon podprijenosa (*subtransmission voltage*) na (*to*) niže (*lower*) razine (*levels*) radi (*for*) korištenja (*use*) od strane (*by*) krajnjih potrošača. Tipični (*typical*) distribucijski naponi (*distribution voltages*) variraju (*vary*) od (*from*) 34.500 trofazno s uzemljenim zvjezdištem/19.200 volta (*34,500Y/19,200 volts*) do (*to*) 4.160 trofazno s uzemljenim zvjezdištem/2.400 volta (*4,160Y/2,400 volts*).

DISTRIBUTION SYSTEM (ELECTRIC UTILITY): Distribucijski sustav (u javnom poduzeću za električnu energiju)

Distribucijski sustav (*distribution system*) isporučuje (*delivers*) električnu energiju (*electricity*) iz (*from*) neke distribucijske transformatorske podstanice (*distribution substation*)

u (*to*) električne instalacije (*wiring*) krajnjih potrošača (*end users*) u (*in*) nekom području (*area*) ili (*or*) dijelu (*part*) područja. On (*it*) se sastoji (*consists*) od (*of*):

- ***primary distribution feeders*: distribucijskih vodova primarne distribucije** koji rade (*operating*) na (*at*) naponima primarne distribucije (*primary-distribution voltages*) od 2,4 (*2,4*), 4,16 (*4.16*), 13,8 (*13.8*), 23 i 34,5 (*34.5*) kV a spajaju (*connect*) neku distribucijsku transformatorsku podstanicu i distribucijske transformatore (*distribution transformers*);
- ***distribution transformers*: distribucijskih transformatora,** koji se većinom (*usually*) montiraju (*mounted*) na (*on*) stupove (*poles*) napojnih vodova primarne distribucije (*primary distribution feeders*), koji (*that*) snižavaju (*reduce*) napone (*voltages*) tih (*these*) vodova na (*to*) napone sekundarne distribucije (*secondary-distribution voltages*) na (*at*) kojima (*which*) se zbiva (*occurs*) krajnja potrošnja (*end use*) električne energije (120, 120/240, 240, 277/480 i 480V;
- ***secondary distribution mains*: mreža sekundarne distribucije** koja električnu energiju distribuira (*distribute*) od (*from*) pojedinog (*individual*) distribucijskog transformatora u (*to*) poslovne (*commercial*) i stambene (*residential*) objekte (*facilities*) i
- ***service drop lines*: nadzemnih vodiča kućnog električnog priključka** koji spajaju mreže sekundarne distribucije i električne instalacije potrošača (*consumer's wiring*) u poslovnim ili stambenim objektima.

DISTRIBUTION SYSTEM (HIGH PRESSURE): Distribucijski plinski sustav (visokotlačni)

Sustav (*system*) koji (*that*) radi (*operates*) na (*at*) nekom tlaku (*pressure*) višem od (*higher than*) standardnog (*standard*) radnog tlaka (*service pressure*) koji se isporučuje (*delivered*) kupcu (*customer*); stoga (*thus*), na (*on*) svakom (*each*) je plinskom priključku (*service connection*) potreban (*is required*) regulator tlaka (*pressure regulator*) radi reguliranja (*to control*) tlaka koji se isporučuje kupcu.

DISTRIBUTION SYSTEM (LOW PRESSURE): Distribucijski plinski sustav (niskotlačni)

Sustav (*system*) u (*in*) kojemu (*which*) je (*is*) tlak (*pressure*) prirodnog plina (*natural gas*) u mreži (*mains*) i plinskim priključcima (*service connections*) u osnovi (*substantially*) onaj isti (*same as*) koji se isporučuje (*delivered*) u (*to*) kućanske aparate kupaca (*customers' appliances*). Obično (*ordinarily*) u nekom niskotlačnom (*low-pressure*) distribucijskom sustavu prirodnog plina na (*on*) pojedinačnim (*individual*) plinskim priključcima regulator tlaka (*pressure regulator*) nije potreban (*is not required*).

DISTRIBUTION UTILITY (DISCO): Distribucijsko javno poduzeće

Regulirano (*regulated*) javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*) koje (*that*) gradi (*constructs*) i održava (*maintains*) distribucijske vodove (*distribution wires*) koji spajaju (*connecting*) prijenosnu mrežu (*transmission grid*) s (*to*) krajnjim kupcem (*final customer*). «*Disco*» može (*can*) također (*also*) obavljati (*perform*) druge (*other*) usluge (*services*) kao što je (*such as*) objedinjavanje (*aggregating*) kupaca, pribavljanje (*purchasing*) izvora napajanja (*power supply*) i usluga prijenosa (*transmission services*) umjesto (*for*) kupaca, fakturiranje

(*billing*) kupaca i isplaćivanje (*reimbursing*) dobavljača (*suppliers*) te nuđenje (*offering*) drugih reguliranih ili (*or*) neregulirаnih (*non-regulated*) energetskih usluga (*energy services*) kupcima na malo (*retail customers*).

DISTRIBUTION VOLTAGE: Distribucijski napon

Napon (*voltage*) u (*in*) električnom sustavu (*electric system*) između (*between*) distribucijske transformatorske podstanice (*distribution substation*) i mjesta (*point*) krajnje potrošnje (*ultimate utilization*). Normalno (*normally*) poznat (*recognized*) kao (*as*) napon (*voltage*) elektroenergetskih vodova (*powerlines*) koji (*that*) napajaju (*supply*) poslovne (*commercial*) i stambene (*residential*) objekte (*facilities*).

DISTRICT HEATING: Daljinsko grijanje

Sustav grijanja (*heating system*) u (*in*) kojemu (*which*) se para (*steam*) ili (*or*) vruća voda (*hot water*) za (*for*) grijanje prostora (*space heating*) ili vruću vodu u kućanstvu (*domestic hot water*) cijevima dovodi (*is piped*) iz (*from*) neke centralne kotlovnice (*central boiler plant*) ili elektrane (*power plant*)/toplane (*heating plant*) u (*to*) neku skupinu (*cluster*) zgrada (*buildings*).

DISTURBANCE: Poremećaj

Kratki spoj (*short circuit*), prekinuta (*broken*) žica (*wire*), isprekidana (*intermittent*) veza (*connection*) ili (*or*) neki (*some*) drugi (*other*) neplanirani događaj (*unplanned event*) u (*on*) nekom elektroenergetskom sustavu (*electric power system*) koji rezultira (*resulting in*) abnormalnim (*abnormal*) stanjem sustava (*system condition*).

DIVERSITY: Različitost

Opterećenje (*load*) sustava javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility system*) se sastoji od (*is made up of*) mnogo (*many*) pojedinačnih (*individual*) opterećenja koja (*that*) uspostavljaju (*make*) svoje (*their*) potražnje (*demands*) na (*upon*) sustav većinom (*usually*) u (*at*) različitim (*different*) razdobljima (*times*) dana (*day*). Pojedinačna opterećenja unutar (*within*) klasa kupaca (električne energije) (*customer classes*) slijede (*follow*) slične (*similar*) modele potrošnje (*usage patterns*) no (*but*) te (*these*) klase opskrbe (električnom energijom) (*classes of service*) postavljaju (*place*) različite potražnje na (*upon*) postrojenja (*facilities*) i mrežu sustava (*system grid*). Potrebe za opskrbom (*service requirements*) jednog (*one*) električnog sustava (*electrical system*) mogu se razlikovati (*may differ*) od (*from*) nekog drugoga (*another*) po (*by*) dobu dnevne potrošnje (*time-of-the day usage*), korištenju postrojenja (*facility usage*) i potražnjama koje se postavljaju (*placed*) na mrežu sustava.

DIVERSITY EXCHANGE: Razmjena različitosti

Razmjena (*exchange*) snage (*capacity*) ili (*or*) energije (*energy*), ili obojega (*both*) između (*between*) sustava (*systems*) čija (*whose*) se vršna opterećenja (*peak loads*) pojavljuju (*occur*) u (*at*) različim (*different*) vremenima (*times*).

DIVERSITY FACTOR: Faktor različitosti

Odnos (*ratio*) zbroja (*sum*) neistovremenih (*noncoincident*) maksimalnih potražnji (*maximum demands*) više (*multiple*) opterećenja (*loads*) prema (*to*) njihovim (*their*) istovremenim (*coincident*) maksimalnim potražnjama za (*for*) isto (*same*) razdoblje (*period*).

DIVESTITURE: Prodaja imovine

Kada (*when*) neka korporacija (*corporation*) izdvoji (*separates*) neki dio (*portion*) svojeg (*its*) poslovanja (*business*) i imovine (*assets*), kao što su (*such as*) elektrane (*power plants*), prijenosna postrojenja (*transmission facilities*) ili (*or*) distribucijski sustavi (*distribution systems*) iz (*from*) postojeće (*existing*) kompanije (*company*). To (*this*) se može odvijati (*can occur*) kroz (*through*) prodaju (*sale*), izdvajanje dijela kompanije (*spin off*) ili drugo (*other*) ustupanje (*transfer*) nekog područja poslovanja (*line of business*).

DIVIDEND: Dividenda

Dio (*portion*) zarade (neke) kompanije (*company's earnings*) koji se isplaćuje (*paid*) dioničarima (*stockholders*). Dio profita (neke) kompanije (*company's profit*) koji se isplaćuje običnim (*common*) i povlaštenim (*preferred*) dioničarima (*shareholders*). Dionica (*stock*) koja se prodaje (*selling*) za (*for*) 20 dolara (*$20*) po (*by*) komadu (*piece*) s (*with*) nekom godišnjom (*annual*) dividendom od (*of*) 1 dolara (*$1*) po komadu donosi (*yields*) ulagaču (*investor*) 5%.

DIVIDEND PAYOUT RATIO: Stopa isplate dividendi

Postotak (*percentage*) zarade (*earnings*) koji se isplaćuje (*paid*) u (*in*) gotovini (*cash*) dioničarima (*shareholders*). Postotak zarade koji se isplaćuje kao (*as*) dividenda.

DOCTOR TEST: Doktor test

Kvalitativno (*qualitative*) analitičko (*analytic*) testiranje (*testing*) na (*to*) merkaptane (*mercaptans*) koje se sastoji (*consisting*) od (*of*) miješanja (*mixing*) nekog uzorka (*sample*) benzina (*gasoline*) ili (*or*) težeg (*heavier*) destilata (*distillate*) s (*with*) «Doktor otopinom» («*Doctor solution*») (natrij-plumbit */sodium plumbite/*, otopina */solution/* olovnog oksida */litharge/* u */in/* kaustičnoj sodi */caustic/*) i dodavanja (*adding*) malo (*a little*) fino (*finely*) raskalanog (*divided*) sumpora (*sulphur*). Ako (*if*) žuta (*yellow*) boja (*color*) sumpora potamni (*darkens*) merkaptani su (*are*) nazočni (*present*) i za (*for*) test se kaže (*is said*) da je (*to be*) «pozitivan» («*positive*»). Pozitivan (*positive*) rezultat (*result*) se također (*also*) naziva (*is called*) «*bad Doc*» (loš uzorak). Negativan (*negative*) rezultat bi se mogao nazvati (*could be called*) «*Doc sweet*» (uzorak je sladak).

DOCTOR TREATMENT: «Doktor postupak»

Proces (*process*) zaslađivanja (*sweetening*) benzina (*gasoline*) ili (*or*) težih (*heavier*) destilata (*distillates*) s pomoću (*by*) pretvaranja (*converting*) merkaptana (*mercaptans*) u (*into*) disulfide (*disulphides*), s pomoću (*by*) natrijevog plumbita (*sodium plumbite*) i zraka (*air*).

DOMESTIC HOT WATER: Vruća voda u kućanstvima

Grijanje vode (*water heating*) za (*for*) pranje (*washing*), kupanje (*bathing*) itd. (*etc.*) u (*in*) stambenim objektima (*residential facilities*).

DOWNSTREAM: Poslijeproizvodne djelatnosti

Stručni (*industrial*) termin (*term*) za (*for*) komercijalne aktivnosti (*commercial operations*) s (*with*) naftom (*oil*) i plinom (*gas*) poslije (*beyond*) faze proizvodnje (*production phase*); rafiniranje (*refining*) i marketing (*marketing*) nafte te transport (*transmission*) i distribucija (*distribution*) prirodnog plina (*natural gas*).

DOWNSTREAM PIPELINE: Prihvatni cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod (*pipeline*) koji preuzima (*receiving*) prirodni plin (*natural gas*) na (*at*) nekom mjestu međusobnog spajanja (*interconnection point*) iz (*from*) nekog drugog (*another*) cjevovoda koji (*that*) je (*is*) bliži (*closer*) proizvodnom području (*production area*).

DRAWDOWN: Snižavanje razine

Razmak (*distance*) za (*for*) koji (*which*) se spušta (*is lowered*) površina (*surface*) vode (*water*) nekog akumulacijskog jezera (*reservoir*) s (*from*) neke određene (*given*) razine (*elevation*) kao (*as*) posljedica (*result*) puštanja (*releasing*) vode. Snižavanje razine se može izraziti (*can be expressed*) u (*in*) jutro-stopama (*acre-feet*) akumulirane (*stored*) vode koja (*that*) se ispušta (*is released*).

DRILL CUTTINGS: Bušaći mulj

OKomadići (*chips*) i male (*small*) krhotine (*fragments*) probušenih (*drilled*) stijena (*rock*) koji se dovedu (*carried*) na (*to*) površinu (*surface*) s pomoću (*by*) kolanja (*flow*) bušaće isplake (*drilling mud*).

DRILL PIPE: Bušaća šipka

Teška (*heavy*), debelostijena (*thick walled*), šuplja (*hollow*) čelična cijev (*steel pipe*) koja se koristi (*used*) u (*in*) rotacijskom bušenju (*rotary drilling*) za okretanje (*to turn*) bušaće glave (*drill bit*) te za omogućavanje (*to enable*) prolaza (*conduit*) za (*for*) bušaću isplaku (*drilling mud*).

DRILLING MUD: Bušaća isplaka

Posebna (*special*) mješavina (*mixture*) gline (*clay*), vode (*water*) ili (*or*) rafiniranog ulja (*refined oil*) i kemijskih aditiva (*chemical additives*) koja se pumpa (*pumped*) prema dnu bušotine (*downhole*) kroz (*through*) bušaću šipku (*drill pipe*) i bušaću glavu (*drill bit*). Isplaka hladi (*cools*) brzorotirajuću (*rapidly rotating*) bušaću glavu, podmazuje (*lubricates*) bušaću šipku dok se okreće (*when turns*) u (*in*) bušotinskom kanalu (*well bore*), odnosi (*carries*) otpatke stijena (*rock cuttings*) na (*to*) površinu (*surface*), služi (*serves*) kao (*as*) obloga (*plaster*) za sprečavanje (*to prevent*) mrvljenja (*crumbling*) ili urušavanja (*collapsing*) stijenke (*wall*) bušotine koja se buši (*borehole*) te osigurava (*provides*) težinu (*weight*) ili hidrostatski stupac (*hydrostatic head*) za sprečavanje prodiranja (*entering*) vanjskih (*exstraneous*) fluida (*fluids*) u (*into*) bušotinski kanal i za reguliranje (*to control*) tlakova (*pressures*) koji (*that*) bi se mogli pojaviti (*could occur*) na (*at*) dnu bušotine.

DRY-BULB TEMPERATURE: Temperatura koja se mjeri suhim termometrom

U tehničkom smislu (*technically*), temperatura (*temperature*) koja se registrira (*registered*) s pomoću (*by*) suhog termometra (*dry-bulb thermometer*) nekog psihrometra (*psychrometer*). Ona (*it*) je (*is*) jednaka (*identical*) temperaturi zraka (*air*).

DRY HOLE: Negativna bušotina

Istražna (*exploratory*) ili (*or*) razradna (*development*) bušotina (*well*) za koju se ustanovi (*found*) da je (*to be*) nesposobna (*incapable*) za (*of*) proizvođenje (*producing*) bilo (*either*) nafte (*oil*) bilo (*or*) plina (*gas*) u (*in*) količinama (*quantities*) dovoljnim (*sufficient*) da opravdaju (*to justify*) opremanje (*completion*) kao (*as*) naftne (*oil*) ili (*or*) plinske (*gas*) bušotine.

DRY NATURAL GAS: Suhi prirodni plin

Prirodni plin (*natural gas*) koji (*which*) preostaje (*remains*) nakon što (*after*): (1) bude uklonjen sastojak ukapljivih ugljikovodika (*liquefiable hydrocarbon portion has been removed*) iz (*from*) struje plina (*gas stream*) (to jest /*i.e.*/ prirodni plin nakon odvajanja na zakupljenom području, polju i/ili u postrojenju za obradu prirodnog plina /*after lease, field, and/or plant separation*/) i (2) budu uklonjeni bilo koji volumeni neugljikovodičnih plinova (*any volumes of nonhydrocarbon gases have been removed*) tamo gdje (*where*) se javljaju (*occur*) u dostatnoj (*sufficient*) količini (*quantity*) da prirodni plin učine (*to make*) nepodobnim za prodaju (*unmarketable*). **Opaska (*note*)**: Suhi prirodni plin je (*is*) također (*also*) poznat (*known*) kao (*as*) prirodni plin potrošačke razine kvalitete (*consumer-grade*). Parametri (*parameters*) za (*for*) mjerenje (*measurement*) su (*are*) kubične stope (*cubic feet*) kod (*at*) 60 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) i 14,73 funta po kvadratnom palcu (*14.73 pounds per square inch*) apsolutnog tlaka (*absolute*).

DRY NATURAL GAS PRODUCTION: Proizvodnja suhog prirodnog plina

Proces (*process*) proizvođenja (*producing*) prirodnog plina (*natural gas*) potrošačke razine kvalitete (*consumer-grade*). Prirodni plin koji se izvuče (*withdrawn*) iz (*from*) ležišta (*reservoirs*) umanjuje se (*is reduced*) za (*by*) volumene (*volumes*) koji se potroše (*used*) na (*at*) mjestu proizvodnje (*production site*) (zakupljenom području /*lease*/) i za gubitke pri obradi (*processing losses*). Volumeni koji se potroše na mjestu proizvodnje obuhvaćaju (*include*): (1) volumene koji se vrate (*returned*) u (*to*) ležišta u (*in*) operacijama (*operations*) recirkuliranja plina (*cycling*), održavanja ležišnog tlaka (*repressuring*) naftnih ležišta (*oil reservoirs*) i racionalnog iskorištavanja (*conservation*) i (2) plin (*gas*) koji se ispusti u zrak (*vented*) i koji se spali na bakljama (*flared*). Gubitci pri obradi obuhvaćaju: (1) neugljikovodične plinove (*nonhydrocarbon gases*) (na primjer /*for example*/ vodena para /*water vapor*/, ugljični dioksid /*carbon dioxide*/, helij /*helium*/, sumporovodik /*hydrogen sulfide*/ i dušik /*nitrogen*/) koji se uklone (*removed*) iz struje plina (*gas stream*) i (2) plin koji se pretvori (*converted*) u (*to*) tekući (*liquid*) oblik (*form*), kao što su (*such as*) pogonski kondenzat (*lease condensate*) i kapljevine (*liquids*) iz postrojenja za obradu (*processing plant*). Volumeni suhog plina koji se izvuku iz ležišta za skladištenje plina (*gas storage reservoirs*) ne smatraju se (*are not considered*) dijelom (*part*) proizvodnje (*production*). Proizvodnja suhog prirodnog plina je (*is*) jednaka (*equal*) proizvodnji za prodaju (*marketed production*) minus (*minus*) gubitak pri ekstrakciji (*extraction loss*).

DRY STEAM GEOTHERMAL PLANTS: Geotermalne elektrane na suhu paru

Za (*for*) eksploataciju (*exploitation*) izvora suhe pare (*dry steam resources*) primjenjuju se (*are used*) konvencionalni (*conventional*) turbinski agregati (*turbine generators*). Para (*steam*) se rabi (*is used*) izravno (*directly*), eliminirajući (*eliminating*) potrebu (*need*) za kotlovima (*boilers*) i kotlovskim gorivom (*boiler fuel*) što (*that*) karakterizira (*characterizes*) ostale (*other*) tehnologije za proizvodnju električne energije s pomoću pare (*steam-power-generating technologies*). Ova (*this*) tehnologija (*technology*) je (*is*) limitirana (*limited*) jer (*because*) hidrotermalni izvori suhe pare (*dry-steam hydrothermal resources*) su (*are*) izuzetno (*exceptionally*) rijetki (*rare*). *Geysers* u (*in*) Kaliforniji (*California*) su jedino (*only*) polje suhe pare (*dry steam field*) u Sjedinjenim državama (*United States*).

DUAL-FIRED UNIT: Blok na dvojno loženje

Proizvodni blok (*generating unit*) koji (*that*) može proizvoditi (*can produce*) električnu energiju (*electricity*) rabeći (*using*) dva ili više (*two or more*) ulaznih goriva (*input fuels*). U (*in*) nekima (*some*) od (*of*) tih (*these*) proizvodnih blokova jedino (*only*) primarno gorivo (*primary fuel*) se smije rabiti (*can be used*) kontinuirano (*continuously*). Alternativno gorivo (*alternate fuel*) se smije rabiti kao (*as*) gorivo za puštanje u pogon (*startup fuel*) ili (*or*) kod (*in*) izvanrednih stanja (*emergencies*).

DUAL-FUEL VEHICLE: Vozilo na dvojno gorivo

Vozilo (*vehicle*) koje se projektira (*designed*) da radi (*to operate*) na (*on*) neku kombinaciju (*combination*) alternativnog goriva (*alternative fuel*), kao što je (*such as*) ukapljeni prirodni plin (*liquefied natural gas*) ili (*or*) ukapljeni naftni plin (*liquefied petroleum gas*), i konvencionalnog goriva (*conventional fuel*), kao što je benzin (*gasoline*) ili dizel-gorivo (*diesel fuel*). Ova (*these*) vozila imaju (*have*) dva (*two*) zasebna (*separate*) sustava goriva (*fuel systems*) koji (*which*) injektiraju (*inject*) oba (*both*) goriva (*fuels*) istovremeno (*simultaneously*) u (*into*) komoru za izgaranje motora (*engine combustion chamber*).

DUMP ENERGY: Dampinška energija

Energija (*energy*) koja se proizvede (*generated*) u (*in*) nekoj hidroelektrani (*hydroelectric plant*) s pomoću (*by*) vode (*water*) koja (*that*) se ne može akumulirati (*cannot be stored*) ili (*or*) se ne može očuvati (*cannot be conserved*) i u kojoj (*which*) je (*is*) energija veća od (*in excess of*) potreba (*needs*) sustava (*system*) koji proizvodi (*producing*) tu energiju.

DURABILITY: Trajnost

Mjerilo (*measure*) za (*for*) korisni (*useful*) vijek trajanja (*life*).

DUTY: Režim rada

Specificirano (*specified*) radno vrijeme (*operating time*) neke jedinice (*item*) kojega (*that*) slijedi (*is followed by*) specificirano neradno vrijeme (*nonoperation time*).

DUTY CYCLE: Ciklus režima rada

Specificirani (*specified*) iznos (*amount*) vremena (*time*) koje (*which*) neki uređaj (*device*) u (*on*) isprekidanom režimu rada (*intermittent duty*) provodi (*spends*) pokrećući se (*starting*), radeći (*operating*), zaustavljajući se (*stopping*) i radeći u praznom hodu (*idling*).

E

EARNINGS: Zarada

Neto dobit (*net income*) neke kompanije (*company*) tijekom (*over*) nekog određenog (*given*) vremenskog razdoblja (*period of time*). Uglavnom (*generally*), ali ne i (*but not*) obvezatno (*necessarily*), ona se odnosi (*it is referring*) na (*to*) dobit nakon oporezivanja (*after-tax income*). Zarada pokazuje (*shows*) koliko (*how*) profitabilna (*profitable*) je (*is*) neka kompanija.

ECOLOGY: Ekologija

Grana (*branch*) biologije (*biology*) koja se bavi (*dealing with*) odnosima (*relations*) organizama (*organisms*) i njihovog (*their*) okoliša (*environment*), uključujući (*including*) njihove odnose s (*with*) drugim (*other*) organizmima. To (*it*) je (*is*) jedno (*an*) interdisciplinarno (*interdisciplinary*) područje (*field*) koje prožima (*cutting across*) život (*life*) i geofizičke znanosti (*geophysical sciences*).

ECONOMIC DISPATCH: Ekonomsko dispečiranje

Pokretanje/puštanje u pogon (*startup*), zaustavljanje/obustavljanje rada (*shutdown*) ili (*or*) raspoređivanje (*allocation*) opterećenja (*load*) na (*to*) pojedine (*individual*) proizvodne blokove (*generating units*) radi ostvarenja (*to create*) najekonomičnije (*most economical*) proizvodnje (*production*) električne energije (*electricity*) za (*for*) kupce (*customers*), koja se temelji (*based*) na (*on*) varijabilnim troškovima (*variable costs*).

ECONOMIC EFFICIENCY: Ekonomska efikasnost

Termin (*term*) koji (*that*) se odnosi (*refers*) na (*to*) optimalnu (*optimal*) proizvodnju (*production*) i potrošak (*consumption*) roba (*goods*) i usluga (*services*). To (*it*) se uglavnom (*generally*) zbiva (*occurs*) kada (*when*) cijene (*prices*) proizvoda (*products*) i usluga odražavaju (*reflect*) njihove (*their*) granične troškove (*marginal costs*). Ekonomski ciljevi (*economic aims*) mogu se dostići (*may be achieved*) kroz (*through*) smanjivanje troškova (*cost reduction*), ali (*but*) je bolje (*it is better*) razmišljati (*to think*) o (*of*) koncepciji (*concept*) kao (*as*) radnjama (*actions*) koje potiču (*promote*) neko povećanje (*increase*) sveukupne (*overall*) neto vrijednosti (*net value*) (koja obuhvaća */includes/* ali nije ograničena */is not limited/* na smanjivanje troškova).

ECONOMIC ENVIRONMENT: Ekonomsko okruženje

Ekonomski čimbenici (*economic factors*) koji utječu na (*influencing*) proizvodnju (*production*) i raspoloživost (*availability*) roba (*goods*) i usluga (*services*), zajedno (*along*) sa (*with*) silama (*forces*) koje utječu na voljnost (*willingness*) i plateżnu sposobnost (*ability*) potrošača (*consumers*) da ih kupuju (*to purchase them*).

ECONOMIES OF SCALE: Ekonomije razmjera

Ekonomska teorija (*economic theory*) koja tumači (*stating*) da (*that*) se ekonomije razmjera postižu (*are achieved*) kada (*when*) se više (*more*) jedinica (*units*) neke robe (*good*) ili (*or*) neke usluge (*service*) može proizvesti (*may be produced*) u (*on*) nekom većem (*larger*) razmjeru (*scale*), uz (*at*) (u prosjeku /*average*/) niže (*less*) ulazne troškove (*input costs*).

Smanjivanje (*reduction*) prosječnog (*average*) jediničnog troška (*per-unit cost*) električne energije (*electricity*) kako (*as*) se povećava (*increases*) veličina (*size*) elektrane (*power plant*). Kada (*when*) postoje (*exist*) ekonomije razmjera, veća (*larger*) postrojenja (*facilities*) će imati (*will have*) niži (*lower*) jedinični trošak od (*than*) razmjerno (*relatively*) manjih (*smaller*) postrojenja. Troškovi izgradnje (*construction costs*) se uvijek (*always*) ne povećavaju (*do not increase*) u (*in*) istim (*same*) postotcima (*percentages*) kao (*as*) izlazna snaga (*output*).

ECONOMIES OF SCOPE: Ekonomije obuhvata

Ekonomska teorija (*economic theory*) koja tumači (*stating*) da (*that*) se prosječni (*average*) ukupni (*total*) trošak (*cost*) proizvodnje (*production*) smanjuje (*decreases*) kao (*as*) posljedica (*result*) rastućeg (*increasing*) broja (*number*) različitih (*different*) roba (*goods*) koje se proizvedu (*produced*). Na primjer (*for example*) «*McDonalds*» može proizvoditi (*may produce*) i hamburgere (*hamburgers*) i pržene krumpiriće (*French fries*) uz (*at*) niži (*lower*) prosječni trošak nego (*than*) što (*what*) bi koštalo (*it would cost*) dvije (*two*) zasebne (*separate*) firme (*firms*) da proizvode (*to produce*) iste (*same*) robe. To (*this*) je (*is*) zato što (*because*) «*McDonalds*»-ovi hamburgeri i prženi krumpirići dijele (*share*) uporabu (*use*) skladišta hrane (*food storage*), uređaja za pripremu (*preparation facilities*) itd. (*etc.*), tijekom (*during*) proizvodnje (*production*).

ECONOMY ENERGY: Ekonomična energija

Energija (*energy*) koja se proizvede (*produced*) u (*in*) i koja se dobavi (*supplied*) iz (*from*) nekom/nekog ekonomičnijem/ekonomičnijeg (*more economical*) izvora (*source*) u (*in*) jednom (*one*) sustavu (*system*), koja je (*is*) nadomjestak (*substitute*) za (*for*) onu (*that*) koju proizvodi (*being produced by*) ili (*or*) koju je sposoban proizvoditi (*capable of being produced by*) neki manje ekonomičan (*less economical*) izvor u nekom drugom (*another*) sustavu.

ECONOMY INTERCHANGE: Međusobna razmjena ekonomičnosti

Neka velika (*large*) proizvodna kompanija (*generating company*) vrši (*makes*) međusobne razmjene ekonomičnosti (*economy interchanges*) s (*with*) nekom susjednom (*neighboring*) proizvodnom kompanijom. U (*in*) nekoj međusobnoj razmjeni ekonomičnosti, dvije (*two*) proizvodne kompanije (*generating companies*) odlučuju (*decide*) koja će od njih (*which one*) dobaviti (*supply*) idući (*next*) prirast (*increment*) električne energije (*electric power*), koji (*that*) jedna ili druga (*either*) kompanija (*company*) treba (*needs*), koji se temelji

(*based*) na (*on*) inkrementalnom trošku (*incremental cost*) svake (*each*) kompanije. Kompanija koja može (*can*) proizvesti (*generate*) električnu energiju jeftinije (*more cheaply*) povećat će (*will increase*) svoju (*its*) proizvodnju (*generation*) a kompanije će podijeliti (*will split*) uštedu (*saving*). Za (*for*) velike proizvodne kompanije, međusobne razmjene ekonomičnosti mogu smanjiti (*cut*) operativne troškove (*operating costs*) za (*by*) milijune dolara (*millions of dollars*) na (*per*) dan (*day*).

ECOSYSTEM: Ekosustav

Samoregulirajuća (*self-regulating*) prirodna (*natural*) zajednica (*community*) biljaka (*plants*) i životinja (*animals*) koje imaju utjecaj jedni na druge (*interacting with one another*) te na (*with*) svoj (*its*) neživi (*nonliving*) okoliš (*environment*).

EEI

***Edison Electric Istitut*: Edisonov institut za električnu energiju**

Udruženje (*association*) javnih poduzeća za električnu energiju u vlasništvu dioničara (*investor-owned electric utilities*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) i podružnica (*affiliates*) širom svijeta (*worldwide*). Njegovi (*its*) američki članovi (*U.S. members*) opskrbljuju (*serve*) gotovo (*almost*) sve (*all*) kupce (*customers*) segmenta (*segment*) djelatnosti (*industry*) javnih poduzeća za električnu energiju u vlasništvu dioničara. Oni (*they*) proizvode (*generate*) gotovo (*almost*) 80% ukupne (*total*) električne energije (*electricity*) javnih poduzeća (*utilities*) i opskrbljuju više od (*more than*) 75% svih (*all*) kupaca u državi (*nation*). Temeljni (*basic*) cilj (*objective*) «*EEI*»-ja je (*is*) «unapređivanje (*advancement*) javne opskrbe električnom energijom (*public electric service*), umijeća (*art*) proizvođenja (*producing*), prenošenja (*transmitting*) i distribuiranja (*distributing*) električne energije i poticanje (*promotion*) znanstvenog (*scientific*) istraživanja (*research*) na (*in*) tome (*this*) polju (*field*)». «*EEI*» sakuplja (*collects*) podatke (*data*) i statistiku (*statistics*) koji su povezani s (*relating to*) djelatnošću i daje ih na raspolaganje (*makes them available*) kompanijama-članicama (*member companies*), javnosti (*public*) i predstavnicima vlasti (*government representatives*).

EFFECTIVE CAPACITY: Efektivna snaga

Maksimalno (*maximum*) opterećenje (*load*) koje (*that*) je (*is*) neki uređaj (*device*) sposoban nositi (*capable of carrying*).

EFFECTIVE FULL-POWER DAYS: Efektivni dani rada s punom snagom

Broj (*number*) efektivnih dana rada s punom snagom koji realizira (*produced by*) neki blok (*unit*) je (*is*) mjerilo (*measure*) za (*of*) proizvodnju energije (*energy generation*) tog bloka. On (*it*) se određuje (*is determined*) služeći se (*using*) sljedećim (*following*) omjerom (*ratio*): proizvodnja topline (*heat generation*) u (*in*) megavat danima, toplinskim (*megawat days, thermal*), podijeljenja (*divided*) s (*by*) licenciranom (*licensed*) toplinskom snagom (*thermal power*) u megavatima, toplinskim (*megawatts, thermal*).

EFFICIENCY (E): Stupanj djelovanja

Mjerilo (*measure*) za (*of*) količinu (*amount*) energije (*energy*) koja se pretvori (*converted*) u (*into*) koristan (*useful*) rad (*work*) u (*in*) odnosu (*relation*) na (*to*) količinu koja se izgubi (*wasted*). Na temelju (*under*) Prvoga zakona termodinamike (*First Law of Thermodynamics*),

stupanj djelovanja je (*is*) omjer (*ratio*) proizvedenog (*output*) rada ili (*or*) energije prema (*to*) utrošenom (*input*) radu ili energiji i ne može bit veći od (*cannot exceed*) 100 posto (*percent*). Stupanj djelovanja na temelju Drugoga zakona termodinamike (*Second Law of Thermodynamics*) se definira (*is defined*) s pomoću (*by*) omjera teoretske (*theoretical*) minimalne (*minimum*) energije koja je potrebna (*required*) za izvršenje (*to accomplish*) rada (*task*) i energije koja se stvarno (*actually*) potroši (*consumed*) za izvršenje toga (*that*) rada. Uglavnom (*generally*), izmjereni (*measured*) stupanj djelovanja nekog uređaja (*device*), koji se odredi (*as defined*) prema (*by*) Prvom zakonu, bit će (*will be*) veći (*higher*) od (*than*) onoga (*that*) koji se odredi prema Drugom zakonu.

EIA

***Energy Information Administration*: Uprava/Ravnateljstvo za izvješćivanje o energiji**

Agencija Federalne vlade (*Federal government agency*) koja (*which*) je (*is*), između ostaloga (*among other things*), glavna (*chief*) federalna (*federal*) statistička (*statistical*) služba (*service*) za (*for*) izvješćivanje o energiji.

ELASTICITY OF DEMAND: Elastičnost potražnje

Stupanj (*degree*) do (*to*) kojega (*which*) potražnja potrošača (*consumer demand*) za (*for*) nekim proizvodom (*product*) reagira (*responds*) na (*to*) promjene cijena (*changes in prices*), raspoloživost (*availability*) ili (*or*) druge (*other*) čimbenike (*factors*).

ELECTRIC CAPACITY: Električna snaga

Sposobnost (*ability*) neke elektrane (*power plant*) da proizvodi (*to produce*) neku određenu (*given*) količinu (*amount*) električne energije (*electric energy*) u (*at*) nekom vremenskom trenutku (*instant in time*). Ona (*it*) se mjeri (*is measured*) u (*in*) kilovatima (*kilowatts*) ili (*or*) megavatima (*megawatts*).

ELECTRIC CIRCUIT: Električni strujni krug

(1) Vodič (*conductor*) ili (*or*) sustav vodiča (*system of conductors*) kroz (*through*) koje (*which*) teče (*flows*) električna struja (*electric current*). (2) Sveukupan (*complete*) put (*path*) električne struje kroz neki vodič ili sustav vodiča.

ELECTRIC CURRENT: Električna struja

(1) Protjecanje (*flow*) elektrona (*electrons*) u (*in*) nekom električnom vodiču (*electrical conductor*). Jakost (*strenght*) ili (*or*) količina (*rate*) gibanja (*movement*) elektriciteta (*electricity*) koja (*that*) se mjeri (*is measured*) u amperima (*amperes*). (2) Količina u (*at*) kojoj (*which*) elektroni protječu (*flow*) kroz (*through*) neki vodič preko (*past*) neke određene (*given*) točke (*point*) u jednoj (*one*) sekundi (*second*).

ELECTRIC ENERGY: Električna energija

Sposobnost (*ability*) električne struje (*electric current*) da proizvodi (*to produce*) rad (*work*), toplinu (*heat*), svjetlost (*light*) ili (*or*) druge (*other*) oblike (*forms*) energije (*energy*). Ona (*it*) se mjeri (*is measured*) u (*in*) kilovatsatima (*kilowatt-hours*) (kWh). Jedan (*one*) kWh je (*is*) 1.000 vata (*1,000 watts*) a on (*it*) je jednak (*equal*) 3,413 Britanskih toplinskih jedinica (*3.413 British thermal units*).

ELECTRIC EXPENSES: Rashodi proizvodnje električne energije

Trošak (*cost*) radne snage (*labor*), materijala (*material*) i rashodi (*expenses*) koji se natovare (*inccured*) pri (*in*) držanju u pogonu (*operating*) pogonskih strojeva (*prime movers*), generatora (*generators*), pomoćne aparature (*auxiliary apparatus*), sklopnog postrojenja (*switching gear*) i druge (*other*) električne opreme (*electric equipment*) nekog postrojenja (*facility*), za (*for*) svaku (*each*) od (*of*) točaka (*points*) u kojima (*where*) električna energija (*electricity*) ulazi u (*enters*) prijenosnu mrežu (*transmission grid*) ili (*or*) distribucijsku mrežu (*distribution grid*).

ELECTRIC (ELECTRICAL) GENERATOR: Električni generator/Proizvođač električne energije

(1) Izvor električne energije (*source of electricity*), posebno (*especially*) onaj (*one*) koji (*that*) pretvara (*transforms*) mehaničku (*mechanical*) ili (*or*) toplinsku (*heat*) energiju (*energy*) u (*into*) električnu energiju. (2) Svi (*all*) proizvođači (*producers*) električne energije, javna poduzeća (*utility*) i nejavna poduzeća (*nonutility*). Sve kompanije (*companies*) u privatnom vlasništvu (*privately owned*) i sve agencije (*agencies*) u javnom vlasništvu (*publicly owned*) koje se bave (*engaged in*) proizvodnjom (*production*) električne energije za (*for*) javnu potrošnju (*public use*).

ELECTRIC LOAD: Električno opterećenje

Veličina (*amount*) električne snage (*electric power*) koja se isporuči (*delivered*) ili (*or*) koja je potrebna (*required*) u (*at*) bilo kojoj (*any*) točki (*point*) ili točkama (*points*) nekog sustava (*system*). Potreba (*requirement*) nastaje (*originates*) u (*in*) trošilima (*energy consuming equipment*) potrošača (*consumers*).

ELECTRIC PLANT: Elektrana

Postrojenje (*facility*) koje sadržava (*containing*) pogonske strojeve (*prime movers*), električne generatore (*electric generators*) i pomoćnu opremu (*auxiliary equipment*) za (*for*) pretvaranje (*converting*) mehaničke (*mechanical*), kemijske (*chemical*) i/ili (*and/or*) energije (*energy*) fisije (*fission*) u (*into*) električnu energiju (*electric energy*). Elektrana može imati (*may have*) više od jedne (*more than one*) vrste (*type*) pogonskog stroja. Elektrane javnih poduzeća (*utilities*) ne obuhvaćaju (*do not include*) postrojenja koja (*that*) se kvalificiraju (*qualify*) kao (*as*) kogeneratori (*cogenerators*) ili (*or*) mali proizvođači električne energije (*small power producers*). Pored (*beside*) ovog (*this*) termina (*term*) upotrebljavaju se (*are used*) i brojne (*many*) druge (*other*) istoznačnice (*synonyms*): «*electric generating plant*», «*electric generation plant*», «*electric power plant*», «*electric station*», «*electrical generating station*», «*generating plant*», «*generating station*», «*generation plant*», «*power plant*», «*plant*» i «*station*».

ELECTRIC POWER GENERATION: Proizvodnja električne energije

Proces (*processs*) pretvaranja (*converting*) nekog primarnog izvora energije (*primary source of energy*) u (*into*) električnu energiju (*electricity*), koji se uglavnom (*generally*) odnosi (*referring*) na (*to*) proizvodnju električne energije u velikim količinama (*large-scale production of electricity*).

ELECTRIC POWER GRID: Elektroenergetska mreža

Sustav (*system*) dobavljača (*providers*) i potrošača (*consumers*) sinkronizirane (*syncronized*) električne energije (*electric power*) povezan (*connected*) prijenosnim (*transmission*) i distribucijskim (*distribution*) vodovima (*lines*) kojima (*that*) upravlja (*are operated by*) jedno ili više (*one or more*) regulacijskih središta (*control centers*). U (*in*) kontinentalnom (*continental*) dijelu (*part*) Sjedinjenih Američkih Država (*United States*), elektroenergetska mreža (*electric power grid*) se sastoji (*consists*) od (*of*) tri (*three*) sustava: «*Eastern Interconnection*» (Istočna interkonekcija), «*Western Interconnection*» (Zapadna interkonekcija) i «*Texas Interconnection*» (Teksaška interkonekcija).

ELECTRIC POWER INDUSTRY: Elektroenergetska industrija

Javna poduzeća (*utilities*) u cjelosti (*taken as a whole*) u privatnom vlasništvu (*privately owned*), u javnom vlasništvu (*publicly owned*), u federalnom vlasništvu (*federally owned*) te u vlasništvu zadruga (*cooperatively owned*). To (*this*) obuhvaća (*includes*) sve (*all*) električne sustave (*electric systems*) koji opskrbljuju (električnom energijom) (*serving*) javnost (*public*). Iz (*from*) ove (*this*) definicije (*definition*) se izuzimaju (*are excluded*) električna postrojenja za specijalne namjene (*special purpose electric facilities*) ili (*or*) sustavi (*systems*) koji (*that*) ne nude (*do not offer*) opskrbu električnom energijom) (*service*) javnosti.

ELECTRIC POWER INDUSTRY REREGULATION: Ponovna regulacija elektroenergetske industrije

Kreiranje (*design*) i provedba (*implementation*) regulatornih postupaka (*regulatory practices*) koji se trebaju primijeniti (*to be applied*) na (*to*) preostala (*remaining*) tradicionalna (*traditional*) javna poduzeća (*utilities*) nakon što (*after*) elektroenergetska industrija (*electric power industry*) bude restrukturirana (*has been restructured*). Ponovna regulacija se primijenjuje (*applies*) na one (*those*) subjekte (*entities*) koji (*that*) nastavljaju (*continue*) ispoljavati (*to exhibit*) obilježja (*characteristics*) nekog prirodnog monopola (*natural monopoly*). Ponovna regulacija bi moglo primijeniti (*could employ*) iste (*same*) ili (*or*) različite (*different*) regulatorne postupke u (*in*) odnosu (*relation*) na (*to*) one uobičajene (*usual*) prije (*prior to*) restrukturiranja (*restructuring*).

ELECTRIC POWER INDUSTRY RESTRUCTURING: Restrukturiranje elektroenergetske industrije

Postupak (*process*) nadomještanja (*replacing*) nekog monopolističkog sustava (*monopolistic system*) javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) kao (*as*) dobavljača (*suppliers*) s (*with*) konkurentnim (*competing*) prodavateljima (*sellers*), koji dopušta (*allowing*) pojedinim (*individual*) kupcima na malo (*retail customers*) da izaberu (*to choose*) svoga (*their*) dobavljača ali (*but*) da još uvijek (*still*) isporuku (*delivery*) preuzimaju (*to receive*) preko (*through*) elektroenergetskih vodova (*electric power lines*) lokalnog (*local*) javnog poduzeća (*utility*). On (*it*) obuhvaća (*includes*) preoblikovanje (*reconfiguration*) vertikalno integriranih (*vertically-integrated*) javnih poduzeća za električnu energiju.

ELECTRIC POWER SECTOR: Elektroenergetski sektor

Sektor proizvodnje energije (*energy-producing sector*) koji (*that*) se sastoji (*consists*) od (*of*) postrojenja za proizvodnju električne energije (*electricity plants*) te kombiniranih postrojenja za proizvodnju topline i električne energije (*combined heat and power /CHP/ plants*) čija

(*whose*) primarna (*primary*) djelatnost (*business*) je (*is*) prodavati (*to sell*) električnu energiju (*electricity*) ili (*or*) električnu energiju i toplinu (*heat*), javnosti (*public*).

ELECTRIC POWER SYSTEM: Elektroenergetski sustav

Pojedini (*individual*) elektroenergetski subjekt (*electric power entity*): zadruga za električnu energiju (*electric cooperative*), javna korporacija za napajanje električnom energijom (*public electric supply corporation*) poput (*like*) «*Tennessee Valley Authority*» ili (*or*) «*Bonneville Power Administration*»; elektro grupacija (*electric department*) u vlasništvu municipija (*municipally owned*), koja nudi (*offering*) opskrbu (električnom energijom) (*service*) javnosti (*public*) ili (*or*) nekom administrativnom području (*district*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*).

ELECTRIC POWER TRANSMISSION: Prijenos električne energije

Prijenos (*transmission*) električne energije (*electricity*) kroz (*through*) elektroenergetske vodove (*power lines*).

ELECTRIC RATE: Tarifa za električnu energiju

Cijena (*price*) koja se utvrdi (*set*) za (*for*) neku specificiranu (*specified*) količinu (*amount*) i vrstu (*type*) električne energije (*electricity*) prema (*by*) klasi opskrbe (električnom energijom) (*class of service*) u (*in*) nekom tarifnom sustavu za električnu energiju (*electric rate schedule*) ili (*or*) prodajnom ugovoru (*sales contract*).

ELECTRIC RATE SCHEDULE: Tarifni sustav za električnu energiju

Obrazloženje (*statement*) tarifa za električnu energiju (*electric rates*) te odredbi i uvjeta (*terms and conditions*) koji određuju (*governing*) njihovu (*their*) primjenu (*application*), uključujući (*including*) popratne ugovorne (*attendant contract*) odredbe i uvjete koje (*that*) je prihvatilo (*have been accepted by*) neko regulatorno tijelo (*regulatory body*) s (*with*) odgovarajućim (*appropriate*) pravom nadzora (*oversight authority*).

ELECTRIC RESERVES: Rezerve električne energije

Električna energija (*electric power*) potrebna (*needed*) za osiguravanje (*to provide*) opskrbe (*service*) kupcima (*customers*) u (*in*) slučaju (*event*) prekida pogona proizvodnih ili prijenosnih sustava (*generation or transmission system outages*), nepovoljnih (*adverse*) protoka vode (*streamflows*), kašnjena (*delays*) u (*in*) dovršenju (*completion*) novih (*new*) resursa (*resources*) ili drugih (*other*) čimbenika (*factors*) koji (*which*) mogu (*may*) ograničiti (*restrict*) proizvodnu sposobnost (*generating capability*) ili povećati (*increase*) opterećenja (*loads*). Rezerve se normalno (*normally*) osiguravaju (*are provided*) iz (*from*) dodatnih (*additional*) resursa koji se pribave (*acquired*) za (*for*) tu (*that*) svrhu (*purpose*) ili iz ugovornih (*contractual*) prava (*rights*) na prekidanje (*to interrupt*), na ograničenje (*to curtail*) ili na oduzimanje (*to withdraw*) na drugi način (*otherwise*) količina (*portions*) električne energije koja se dobavlja (*supplied*) kupcima.

ELECTRIC SYSTEM: Električni sustav

Fizički (*physically*) spojena (*connected*) proizvodna (*generation*), prijenosna (*transmission*), distribucijska (*distribution*) i druga (*other*) postrojenja (*facilities*) kojima se upravlja

(*operated*) kao (*as*) nekom integralnom jedinicom (*integral unit*) sa (*with*) zajedničkim (*common*) upravljanjem (*management*) ili (*or*) operativnim nadzorom (*operating supervision*).

ELECTRIC SYSTEM LOSSES: Gubitci u električnom sustavu

Ukupna (*total*) količina (*amount*) električne energije (*electricity*) koja se izgubi (*lost*) u (*in*) sustavu (*system*). Gubitci se sastoje (*consist*) od (*of*) gubitaka u prijenosu (*transmission losses*), gubitaka u transformaciji (*transformation losses*) i gubitaka u distribuciji (*distribution losses*) između (*between*) izvora napajanja (*supply sources*) i točaka isporuke (*delivery points*). Gubitak električne energije je (*is*) prvenstveno (*primarily*) posljedica (*result*) zagrijavanja (*heating*) u prijenosnim (*transmission*) i distribucijskim (*distribution*) elementima (*elements*).

ELECTRIC SYSTEM RELIABILITY: Pouzdanost električnog sustava

Stupanj (*degree*) do (*to*) kojega (*which*) funkcioniranje (*performance*) elemenata (*elements*) električnog sustava (*electric system*) utječe (*influences*) da se električna energija (*electric power*) isporučuje (*being delivered*) potrošačima (*consumers*) unutar (*within*) prihvaćenih (*accepted*) standarda (*standards*) te u (*in*) zahtjevanoj (*desired*) količini (*amount*). Pouzdanost obuhvaća (*encompasses*) dva (*two*) pojma (*concepts*), primjerenost (*adequacy*) i sigurnost (*security*). Primjerenost podrazumijeva (*implies*) da (*that*) postoji (*there are*) dovoljno (*sufficient*) instaliranih (*installed*) i raspoloživih (*available*) resursa za proizvodnju i prijenos (*generation and transmission resources*) za namirenje (*to meet*) predviđene (*projected*) potražnje električne energije (*electrical demand*) plus (*plus*) rezerve (*reserves*) za (*for*) možebitne događaje (*contingencies*). Sigurnost podrazumijeva da će sustav (*system*) ostati (*will remain*) čitav (*intact*) u operativnom smislu (*operationally*) (to jest /*i.e.*/ da će imati /*will have*/ dovoljno raspoloživog /*available*/ proizvodnog kapaciteta /*generating capacity*/) čak i (*even*) nakon (*after*) prekida pogona (*outages*) ili (*or*) drugih (*other*) otkazivanja opreme (*equipment failure*). Stupanj pouzdanosti može se procjenjivati (*may be measured*) s pomoću (*by*) učestalosti (*frequency*), trajanja (*duration*) i veličine (*magnitude*) nepovoljnih (*adverse*) učinaka (*effects*) na (*on*) opskrbu potrošača (*consumer service*).

ELECTRIC UTILITY: Javno poduzeće za eletričnu energiju

Neka korporacija (*corporation*), pravna osoba (*person*), agencija (*agency*), uprava/ravnateljstvo (*authority*) ili (*or*) druga (*other*) pravna tvorevina (*legal entity*) ili posredništvo (*instrumentality*), koja/koji/koje (*that*) posjeduje (*owns*) i/ili (*and/or*) upravlja (*operates*) postrojenja/postrojenjima (*facilities*) unutar (*within*) Sjedinjenih Američkih Država (*United States*), njezinih (*its*) teritorija (*territories*) ili Portorika (*Puertorico*), za (*for*) proizvodnju (*generation*), prijenos (*transmission*), distribuciju (*distribution*) ili prodaju (*sale*) električne energije (*electric energy*), prvenstveno (*primarily*) za (*for*) javnu potrošnju (*use by public*) i ispunjava (*files*) formalnosti (*forms*) navedene (*listed*) u (*in*) Poglavlju 18. (*Title 18*), Dio 141. (*Part 141*), «*Code of Federal Regulations*» (Zbirke federalnih propisa). Postrojenja koja se kvalificiraju (*qualify*) kao (*as*) kogeneratori (*cogenerators*) ili mali proizvođači električne energije (*small power producers*) na temelju (*under*) «*Public Utility Regulatory Policies Act*» ili «*PURPA*» (Zakona o regulatornim načelima za javna poduzeća) ne smatraju se (*are not considered*) javnim poduzećima za električnu energiju. **Opaska** (***note***): Ovaj (*this*) termin (*term*) u (*in*) relevantnoj (*relevant*) američkoj (*american*) literaturi (*literature*) uglavnom (*generally*) se piše (*is written*) bez (*without*) «*electric*»

ELECTRIC UTILITY RESTRUCTURING: Restrukturiranje javnih poduzeća za električnu energiju

Uz (*with*) neke (*some*) iznimke (*exceptions*) elektroenergetska industrija (*electric power industry*) je (*is*) povijesno (*historically*) sastavljena (*composed*) prvenstveno (*primarily*) od (*of*) javnih poduzeća u vlasništvu dioničara (*investor-owned utility* ili /*or*/ *IOU*). Ta (*these*) javna poduzeća (*utilities*) su (*are*) pretežito (*predominantly*) vertikalno (*vertically*) integrirani (*integrated*) monopoli (*monopolies*) (koji objedinjuju /*combining*/ proizvodnju /*generation*/, prijenos /*transmission*/ i distribuciju /*distribution*/ električne energije /*electricity*/), čije (*whose*) cijene (*prices*) reguliraju (*are regulated by*) agencije vlada saveznih država (*state governments agencies*) i agencije Federalne vlade (*Federal Government agencies*). Restrukturiranje (*restructuring*) elektroenergetske industrije nameće (*entails*) uvođenje (*introduction*) konkurencije (*competition*) barem (*at least*) u (*into*) fazu proizvodnje (*generation phase*), uz (*with*) odgovarajuće (*corresponding*) smanjenje (*decrease*) regulatornog nadzora (*regulatory control*). Restrukturiranje može također (*also*) modificirati (*may modify*) ili ukinuti (*eliminate*) druge (*other*) tradicionalne (*traditional*) aspekte (*aspects*) javnih poduzeća u vlasništvu dioničara, uključujući (*including*) njihovu (*their*) ekskluzivnu (*exclusive*) franšizu (*franchise*) da opskrbljuju (*to serve*) neko određeno (*given*) geografsko područje (*geographical area*), osigurane (*assured*) stope povrata (*rates of return*) i vertikalnu (*vertical*) integriranost (*integration*) proizvodnog procesa (*production process*).

ELECTRICITY: Elektricitet/Električna energija

(1) Oblik (*form*) energije (*energy*) koji se proizvede (*generated*) s pomoću (*by*) trenja (*friction*), indukcije (*induction*) ili (*or*) kemijske promjene (*chemical change*) koju prouzrokuje (*is caused by*) nazočnost (*presence*) i gibanje (*motion*) elementarno (*elementary*) nabijenih (*charged*) čestica (*particles*) od (*of*) kojih (*which*) se sastoji (*consists*) materija (*matter*). (2) Opći termin (*general term*) koji se odnosi (*referring*) na (*to*) prirodno (*naturally*) pojavljivanje (*occurring*) električnih fenomena (*electrical phenomena*) kao što su (*such as*) munja (*lightning*) i statički elektricitet (*static electricity*) te na proizvedeni (*generated*) elektricitet koji može biti (*can be*) ili istosmjerna struja (*direct current*) ili izmjenična struja (*alternating current*). **Opaska** (***note***): Ovaj (*this*) se termin (*term*) u (*in*) relevantnoj (*relevant*) američkoj (*american*) literaturi (*literature*) često (*often*) upotrebljava (*is used*) kao (*as*) sinonim (*synonym*) za (*for*) «*electric energy*» i «*electric power*».

ELECTRICITY BROKER: Broker električne energije

Subjekt (*entity*) koji (*which*) uglavljuje (*arranges*) prodaju (*sale*) i kupnju (*purchase*) električne energije (*electric energy*), prijenos (*transmission*) električne energije (*electricity*) i/ili (*and/or*) druge (*other*) srodne (*related*) usluge (*services*) između (*between*) kupaca (*buyers*) i prodavatelja (*sellers*) ali (*but*) ne preuzima (*does not take*) pravo vlasništva (*title*) na (*to*) električnu energiju (*electric power*) koja se prodaje (*being sold*).

ELECTRICITY FUTURES CONTRACT: «*Futures*» ugovor za električnu energiju

Sporazum (*agreement*) za kupovanje (*to buy*) ili (*or*) za prodavanje (*to sale*) neke konkretne (*particular*) količine (*amount*) električne energije (*electric power*) po (*at*) utvrđenoj (*set*) cijeni (*price*) na (*at*) neki ugovoreni (*contracted*) datum (*time*) u (*in*) budućnosti (*future*).

ELECTROCHEMICAL CELL: Elektrokemijski članak

Naprava (*device*) koja sadrži (*containing*) dvije (*two*) vodljive (*conducting*) elektrode (*electrodes*), jednu (*one*) pozitivnu (*positive*) a drugu (*other*) negativnu (*negative*), načinjene (*made*) od (*of*) različitih (*dissimilar*) materijala (*materials*) (većinom */usually/* kovina */metals/*), uronjene (*immersed*) u (*in*) neku kemijsku (*chemical*) otopinu (*solution*) (elektrolit */electrolyte/*) koja (*that*) prenosi (*transmits*) pozitivne ione (*ions*) s (*from*) negativne na (*to*) pozitivnu elektrodu i na taj način (*thus*) stvara (*forms*) električni naboj (*electrical charge*). Jedan ili više (*one or more*) članaka čine (*make*) bateriju (*battery*).

ELECTROMAGNETIC FIELD (EMF): Elektromagnetsko polje

Električna (*electrical*) i magnetska (*magnetic*) polja (*fields*) koja formira (*formed by*) nazočnost (*presence*) ili (*or*) protjecanje (*flow*) električne energije (*electricity*) u (*in*) nekom električnom vodiču (*electrical conductor*), trošilu (*consuming appliance*) ili motoru (*motor*).

ELECTRONIC CONTRACT: Elektronički ugovor

Razmjenjivanje (*exchange*) poruka (*messages*) između (*between*) kupaca (*buyers*) i prodavatelja (*sellers*), koje se ustroji (*structured*) sukladno (*in accordance with*) prethodno utanačenom (*prearranged*) formatu (*format*) tako (*so*) da (*that*) su sadržaji (*contents*) strojno obradivi (*are machine-processible*) i automatski (*automatically*) dovode (*give rise*) do (*to*) ugovornih (*contractual*) obveza (*obligations*).

ELECTRONIC DATA INTERCHANGE (EDI): Međusobna razmjena elektroničkih podataka

Razmjenjivanje (*exchange*) informacije (*information*) «kompjutor-kompjutoru» (*computer-to-computer*) kroz (*through*) neki niz (*series*) standardnih (*standard*) elektroničkih (*electronic*) formata datoteke (*file formats*).

ELECTRONIC MEASUREMENT: Elektroničko mjerenje

Mjerenje (*measurement*) protoka plina (*gas flow*) koje primjenjuje (*using*) elektroničku opremu (*electronic equipment*) koja (*that*) u pravilu (*typically*) registrira (*records*) podatke (*data*) kontinuirano (*continuosly*) i može prenijeti (*may transmit*) te (*that*) podatke na (*to*) neko središnje mjesto operacija (*central operations location*).

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR: Elektrostatički taložnik

Naprava (*device*) koja (*which*) izdvaja (*extracts*) čestice (*particles*) iz (*from*) plinova izgaranja (*combustion gases*) prije (*prior to*) puštanja (*release*) iz dimnjaka elektrane (*power plant's stack*).

ELEMENT: Element

Svaki (*any*) električni uređaj (*electric device*) koji (*which*) ima (*has*) priključne stezaljke (*terminals*) da (*that*) se može spojiti (*can be connected*) na (*to*) druge (*other*) električne uređaje (u pravilu */typically/* ograničeno */limited/* na generator */generator/*, transformator */transformer/*, strujni krug */circuit/*, prekidač */circuit breaker/* ili */or/* sabirničku sekciju */bus section/*).

EMBEDDED COST: Ugrađeni trošak

Novac (*money*) već (*already*) potrošen (*used*) kao (*as*) neka investicija (*investment*) u (*in*) elektranu (*plant*) i operativni rashodi (*operating expenses*), to jest (*i.e.*) povijesni troškovi (*historical costs*) javnog poduzeća (*utility*) koji se prikazuju (*showed*) u njegovim (*its*) knjigama (*books*), nasuprot (*contrary to*) njegovim graničnim troškovima (*marginal costs*).

EMBEDDED COSTS EXCEEDING MARKET PRICES (ECEMP): Ugrađeni troškovi koji premašuju tržišne cijene

Ugrađeni (*embeded*) trošovi (*costs*) investicija (*investments*) javnog poduzeća (*utility*) koji premašuju (*exceeding*) tržišne cijene (*market prices*) su (*are*): (1) troškovi (*costs*) koji se natovare (*incurred*) na temelju (*under*) neke regulatorne (*regulatory*) ili (*or*) ugovorne (*contractual*) obveze (*obligation*); (2) troškovi koji se odražavaju (*reflecting*) u (*in*) tarifama temeljenim na troškovima (*cost-based rates*) i (3) tarife temeljene na troškovima koji (*that*) premašuju (*exceed*) cijenu (*price*) alternativa (*alternatives*) na (*in*) tržištu (*marketplace*). «*ECEMP*» mogu postati (*may become*) «nasukani troškovi» («*stranded costs*») tamo gdje (*where*) premašuju (*exceed*) iznos (*amount*) koji se može nadoknaditi (*can be recovered*) kroz (*through*) prodaju imovine (*asset's sale*). Povlače se (*involve*) regulatorna pitanja (*questions*) bi li (*whether*) takve (*such*) troškove trebali nadoknaditi (*should be recover by*) dioničari (*shareholders*) javnog poduzeća i ako je tako (*if so*), kako (*how*) bi ih se trebalo nadoknaditi (*they should be recovered*). «Troškovi tranzicije» («*transition costs*») su «nasukani troškovi» koji (*which*) se zaračunavaju (*are charged*) kupcima (*customers*) javnog poduzeća kroz (*through*) neki oblik (*form*) pristojbe (*fee*) ili dodatne naknade (*surcharge*), nakon što (*after*) imovina (*assets*) bude prodana (*have been sold*) ili nakon što je imovina izdvojena (*have been separated*) iz (*from*) vertikalno (*vertically*) integriranog (*integrated*) javnog poduzeća. «Nasukana imovina» («*stranded assets*») je imovina koja se iz (*for*) nekog (*some*) razloga (*reason*) ne može prodati (*cannot be sold*). Britanske ((*british*) nuklearne elektrane (*nuclear plants*) su primjer (*example*) «nasukane imovine» koju nitko (*no one*) ne bi kupio (*would buy*).

EMERGENCY: Izvanredno stanje

Bilo koje (*any*) stanje (*situation*) koje proizlazi (*arising*) iz (*from*) iznenadnog (*sudden*) i logički (*reasonably*) nepredvidljivog (*unforeseeable*) događaja (*event*) izvan (*beyond*) kontrole (*control*) izvora (*source*), uključujući (*including*) višu silu (*acts of God*), koje (*which*) zahtijeva (*requires*) trenutno (*immediate*) korektivno (*corrective*) djelovanje (*action*) radi uspostavljanja (*to restore*) normalnog (*normal*) pogona (*operation*), a to (*that*) uzrokuje (*causes*) da izvor premaši (*to exceed*) neko tehnološki uvjetovano (*technology-based*) ograničenje emisija (*emission limitation*) prema (*under*) dozvoli (*permit*), uslijed (*due to*) neizbježnih (*unavoidable*) povećanja (*increases in*) emisija (*emissions*) koje se mogu dovesti u vezu s (*attributable*) izvanrednim stanjem. Neko izvanredno stanje neće obuhvaćati (*shall not include*) otkazivanje posluha (*noncompliance*) u (*to*) opsegu (*extent*) koji skrivi (*caused by*) neodgovarajuće (*improperly*) projektirana (*designed*) oprema (*equipment*), izostanak (*lack*) preventivnog (*preventative*) održavanja (*maintenance*), nepažljivi (*careless*) ili (*or*) neodgovarajući (*improper*) pogon, ili pogreška operatora (*operator error*).

EMERGENCY ENERGY: Interventna energija

Električna energija (*electric energy*) koja se osigura (*provided*) za (*for*) neko ograničeno (*limited*) trajanje (*duration*), namijenjena (*intended*) jedino (*only*) za potrošnju (*use*) tijekom (*during*) izvanrednih stanja (*emergency conditions*).

EMERGENCY FUEL: Interventno gorivo

Gorivo (*fuel*) koje (*that*) spaljuje (*is fired by*) neka plinska turbina (*gas turbine*) jedino (*only*) tijekom (*during*) okolnosti (*circumstances*) kao što je (*such as*) neko ograničenje (*curtailment*) dobave (*supply*) prirodnog plina (*natural gas*) ili (*or*) havarija (*breakdown*) sustava isporuke (*delivery system*), tako da nije moguće (*that make it impossible*) spaljivati (*to fire*) prirodni plin u toj (*this*) plinskoj turbini.

EMERGENCY RATING: Nazivna snaga za izvanredna stanja

Nazivna snaga (*rating*), u skladu s definicijom (*as defined by*) vlasnika (*owner*) postrojenja (*facility*), koja (*that*) specificira (*specifies*) razinu (*level*) električnog opterećenja (*electrical load*) (koje se uglavnom */generally/* izražava */expressed/* u (*in*) megavatima */megawatts/* ili */or/* drugim */other/* prikladnim */appropriate/* jedinicama */units/*) koju neko postrojenje može (*can*) podnositi (*support*) ili izdržati (*withstand*) ograničeno vrijeme (*for finite period*).

EMERGENCY VOLTAGE LIMITS: Granične vrijednosti napona u izvanrednim stanjima

Opseg (*range*) radnog napona (*operating voltage*) u (*on*) međusobno spojenim sustavima (*interconnected systems*), iznad (*above*) ili (*or*) ispod (*below*) nazivnog napona (*nominal voltage*) izražen (*expressed*) u (*in*) kilovoltima (*kilovolts*) na (*at*) razini prijenosa ili distribucije (*transmission or distribution level*) a u voltima (*volts*) na razini korištenja (*utilization level*), koji (*that*) je (*is*) prihvatljiv (*acceptable*) za (*for*) vrijeme (*time*) dostatno (*sufficient*) za prilagođavanja sustava (*system adjustments*) nakon (*following*) otkazivanja (*failure*) nekog postrojenja (*facility*) ili poremećaja u sustavu (*system disturbance*).

EMISSION: Emisija

Izbacivanje (*release*) ili (*or*) ispuštanje (*discharge*) neke supstancije (*substance*) u (*into*) okoliš (*environment*); ono (*it*) se uglavnom (*generally*) odnosi (*refers*) na (*to*) ispuštanje plinova (*gases*) ili sićušnih krutih i tekućih čestica (*particulates*) u (*in*) zrak (*air*).

EMISSIONS ALLOWABLE UNDER THE PERMIT: Emisije dopustive na temelju dozvole

Na federalnoj razini (*federally*) nametnuta (*enforceable*) odredba ili uvjet za dozvolu (*permit term or condition*), koja se utvrdi (*determined*) kod (*at*) izdavanja (*issuance*) koje se treba zatražiti (*to be required*) prema (*by*) nekom važećem propisu (*applicable regulation*), koja (*that*) utvrđuje (*establishes*) neku graničnu vrijednost emisija (*emissions limit*), koja sadrži (*including*) neki iskustveni standard (*work-practice standard*) ili (*or*) na federalnoj razini nametnutu gornju granicu (*cap*) emisija koju je izvor (*source*) preuzeo (*has assumed*) radi izbjegavanja (*to avoid*) nekog važećeg uvjeta (*applicable requirement*) kojemu (*to which*) bi taj izvor inače (*otherwise*) bio (*would be*) podvrgnut (*subject*).

EMISSION TRADING: Trgovanje emisijama

Kod (*at*) sustava (*system*) trgovanja emisijama, neka regulatorna agencija (*regulatory agency*) specificira (*specifies*) sveukupnu (*overall*) razinu (*level*) zagađenosti (*pollution*) ili (*or*) gornju granicu (*cap*) koja (*that*) će se tolerirati (*will be tolerated*) i tada (*then*) se služi (*uses*) odobrenjima (*allowances*) za razvijanje (*to develop*) nekog tržišta (*market*) radi raspoređivanja (*to allocate*) te (*that*) zagađenosti među (*among*) izvore zagađivanja (*sources of pollution*). Dozvole za emisije (*emissions permits*) ili odobrenja postaju (*become*) sredstvo tržišne razmjene (*currency of the market*), budući da (*since*) su (*are*) izvori zagađivanja slobodni (*free*) kupovati (*to buy*), prodavati (*to sell*) ili na drugi način (*otherwise*) trgovati (*trade*) dozvolama koje se temelje (*based*) *na* (*on*) njihovim (*their*) vlastitim (*own*) graničnim troškovima (*marginal costs*) ograničavanju zagađivanja (*pollution control*) te cijeni (*price*) dozvola. Niti u kojem (*in no*) slučaju (*case*) sveukupna emisija (*emission*) ne smije premašiti (*must not exeed*) specificiranu (*specified*) gornju granicu.

END-OF-THE-PIPE/ END OF PIPE TECHNOLOGIES/ END OF PIPE TECHNIQUES: Kraj procesa/ Tehnologije na kraju procesa /Tehnike na kraju procesa

Metode (*methods*) koje se primjenjuju (*used*) za uklanjanje (*to remove*) već (*already*) formiranih (*formed*) onečišćivača (*contaminants*) iz (*from*) neke struje (*stream*) zraka (*air*), vode (*water*), otpada (*waste*), proizvoda (*product*) ili (*or*) slično (*similar*). Ove (*these*) tehnike (*techniques*) se nazivaju (*are called*) «*end-of-the-pipe*» budući da (*as*) se one (*they*) normalno (*normally*) implementiraju (*are implemented*) kao (*as*) zadnji stupanj (*last stage*) nekoga procesa (*process*), prije nego (*before*) se struja zbrine (*disposed*) ili otpremi (*delivered*).

Tehnologije (*technologies*), kao što su (*such as*) skruberi (*scrubbers*) na (*on*) dimnjacima (*smokestacks*) i katalitički pretvarači (*catalytic convertors*) na automobilskim (*automobile*) ispušnim cijevima (*tailpipes*), koje (*that*) smanjuju (*reduce*) emisije (*emmissions*) zagađivača (*pollutants*) nakon što (*after*) oni (*they*) budu formirani (*have been formed*).

END USE: Krajnja potrošnja

Svaka (*any*) specifična (*specific*) aktivnost (*activity*) koja (*which*) se obavlja (*is done*) u (*in*) nekom od (*of*) sektora (*sectors*) (stambenom */residential/*, poslovnom */commercial/*, industrijskom */industrial/* ili (*or*) transportnom */transportation/*), za (*for*) koju je (*is*) potrebna (*required*) energija (*energy*), primjerice (*such as*) hlađenje (*refrigeration*), grijanje prostora (*space heating*), grijanje vode (*water heating*), proizvodni proces (*manufacturing process*), sirovine (*feedstocks*) itd. (*etc.*).

END USER: Krajnji potrošač /Krajnji korisnik

(1) Neka firma (*firm*) ili (*or*) osoba (*individual*) koja (*that*) kupuje (*purchases*) energiju (*energy*) za (*for*) svoj (*its*) vlastit (*own*) potrošak (*consumption*) umjesto (*rather than*) za preprodaju (*resale*). (2) Kupac (*customer*) koji (*who*) se stvarno (*actually*) koristi (*uses*) nekim proizvodom (*product*). (3) Konačni korisnik (*ultimate user*) nekog softverskog programa (*software program*).

END-USE SECTORS: Sektori krajnje potrošnje

Stambeni (*residential*), poslovni (*commercial*), industrijski (*industrial*) i transportni (*transportation*) sektori (*sectors*) gospodarstva (*economy*).

ENERGIZE: Napajati električnom energijom

Slati (*to send*) električnu energiju (*electricity*) kroz (*through*) prijenosnu (*transmission*) i distribucijsku (*distribution*) mrežu (*network*).

ENERGIZED SYSTEM: Sustav pod naponom

Sustav (*system*) koji je pod naponom i frekvencijom (*carrying voltage and frequency*) ali (*but*) koji ne napaja (*not supplying*) opterećenje (*load*).

ENERGY: Energija

Sposobnost (*capability*) za (*for*) obavljanje (*doing*) rada (*work*) (potencijalna energija /*potential energy*/) ili (*or*) pretvaranje (*conversion*) te (*this*) sposobnosti u (*to*) gibanje (*motion*) (kinetička energija /*kinetic energy*/). Energija ima (*has*) nekoliko (*several*) oblika (*forms*), od (*of*) kojih (*which*) su (*are*) neki (*some*) lako (*easily*) pretvorivi (*convertible*) i mogu se promijeniti (*can be changed*) u neki drugi (*another*) oblik upotrebljiv (*useful*) za (*for*) rad (*work*). Većina (*most*) svjetske pretvorive energije (*world's convertible energy*) dobiva se (*comes*) iz (*from*) fosilnih goriva (*fossil fuels*) koja (*that*) se spaljuju (*are burned*) radi proizvođenja (*to produce*) topline (*heat*), koja se zatim (*then*) Koristi (*is used*) kao (*as*) prijenosni medij (*transfer medium*) u mehaničku energiju (*mechanical energy*) ili druga (*other*) sredstva (*means*) za izvršenje (*to accomplish*) rada (*task*). Električna energija (*electrical energy*) se većinom (*usually*) mjeri (*is measured*) u (*in*) kilovatsatima (*kilowatt-hours*), dok (*while*) se toplinska energija (*heat energy*) većinom mjeri u Britanskim toplinskim jedinicama (*British thermal units*).

ENERGY BROKERING: Mešetarenje energijom

Kompjutorizirano (*computerized*) kupovanje (*buying*) i prodavanje (*selling*) električne energije (*electricity*) između (*between*) sudioničkih (*participating*) javnih poduzeća (*utilities*) kroz (*through*) neki sustav satnih licitacija (*hourly bidding system*).

ENERGY CHARGE: Naknada za energiju

Dio (*portion*) naknade (*charge*) za (*for*) opskrbu električnom energijom (*electric service*) koja se temelji (*based*) na (*upon*) električnoj energiji (*electricity*) koja se potroši (*consumed*) ili (*or*) koja se fakturira (*billed*). Naknada za robu (*commodity charge*).

ENERGY CONSERVATION: Racionalno iskorištavanje energije

Racionalno iskorištavanje energije je (*is*) praksa (*practice*) smanjivanja (*decreasing*) količine (*quantity*) energije (*energy*) koja se troši (*used*) sve dok se postiže (*until achieving*) istovjetan (*similar*) učinak (*outcome*). Ta (*this*) praksa može imati za posljedicu (*may result in*) povećanje (*increase*) financijskog kapitala (*financial capital*), vrijednosti okoliša (*environmental value*), nacionalne sigurnosti (*national security*), osobne sigurnosti (*personal security*) i komfora ljudi (*human comfort*). Pojedinci (*individuals*) i organizacije (*organizations*) koji su (*are*) izravni (*direct*) potrošači (*consumers*) energije mogu osjećati potrebu (*may want*) da racionalno iskorištavaju (*to conserve*) energiju (*energy*) radi (*in order*) smanjivanja (*to reduce*) troškova energije (*energy costs*) i poticanja (*to promote*) ekonomične (*economical*) i političke (*political*) održivosti (*sustainability*) te održivosti okoliša (*environmental sustainability*). Industrijski potrošači (*industrial users*) i potrošači u poslovnom sektoru (*commercial users*) mogu osjećati potrebu da povećaju (*to increase*) efikasnost (*efficiency*) te da na taj način (*thus*) maksimiraju (*to maximize*) profit (*profit*).

U širem smislu (*on a larger scale*), racionalno iskorištavanje energije je važan (*important*) element (*element*) energetske politike (*energy policy*). Uglavnom (*in general*), racionalno iskorištavanje energije smanjuje (*reduces*) potrošak energije (*energy consumption*) i potražnju energije (*energy demand*) po glavi stanovnika (*per capita*), te na taj način uravnotežuje (*offsets*) povećanje dobave energije (*growth in energy supply*) potrebne (*needed*) za održavanje koraka (*to keep up*) s (*with*) povećanjem populacije (*population growth*). To (*this*) smanjuje povećanje troškova energije (*rise in energy costs*) i može smanjiti (*can reduce*) potrebu (*need*) za (*for*) novim (*new*) elektranama (*power plants*) te uvozima energije (*energy imports*). Smanjena (*reduced*) potražnja energije može omogućiti (*can provide*) više (*more*) fleksibilnosti (*flexibility*) u (*in*) biranju (*choosing*) najpoželjnije (*most preferred*) metode (*method*) proizvodnje energije (*energy production*).

Kod (*by*) smanjivanja (*reducing*) emisija (*emissions*), racionalno iskorištavanje energije je važan (*important*) dio (*part*) ublažavanja (*lessening*) promjene klime (*climate change*). Racionalno iskorištavanje energije olakšava (*facilitates*) zamjenu (*replacement*) neobnovljivih resursa (*non-renewable resources*) s (*with*) obnovljivom energijom (*renewable energy*). Racionalno iskorištavanje energije je često (*often*) najekonomičnije (*most economical*) rješenje (*solution*) za (*to*) manjkove energije (*energy shortages*), i povoljnija je alternativa za okoliš (*more environmentally benign alternative*) u usporedbi s (*in comparison to*) povećanom (*increased*) proizvodnjom energije (*energy production*).

ENERGY CONSUMPTION: Potrošak energije

Korištenje (*use*) energije (*energy*) kao (*as*) izvora (*source*) topline (*heat*) ili (*or*) električne energije (*electric power*) ili kao ulazne sirovine (*raw material input*) u (*to*) neki proizvodni proces (*manufacturing process*).

ENERGY COST ADJUSTMENT CLAUSE: Klauzula o podešavanju cijena koštanja energije

Periodičko (*periodic*) podešavanje (*adjustment*) tarifa javnog poduzeća (*utility rates*) radi uzimanja u obzir (*to consider*) troškova (*costs*) goriva (*fuel*) i srodnih (*related*) troškova.

ENERGY COSTS: Troškovi energije

Troškovi (*costs*), na primjer (*for example*) za (*for*) gorivo (*fuel*), koji se odnose (*related*) na (*to*) i variraju (*vary*) s (*with*) proizvodnju/proizvodnjom (*production*) ili (*or*) potrošak/potroškom (*consumption*) energije (*energy*).

ENERGY DELIVERIES: Isporuke energije

Energija (*energy*) koju proizvede (*generated by*) sustav (*system*) jednog (*one*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) i koja se isporuči (*delivered*) u (*to*) neki drugi (*another*) sustav kroz (*through*) jedan ili više (*one or more*) prijenosnih vodova (*transmission lines*).

ENERGY EFFECTS: Energetski efekti

Promjene (*changes*) u (*in*) ukupnoj (*aggregate*) potrošnji (*use*) električne energije (*electricity*) (procijenjenoj /*measured*/ u MWh) za (*for*) kupce (*customers*) koji (*that*) sudjeluju

(*participate*) u nekom programu upravljanja na strani potražnje (*demand-side management* ili */or/ DSM program*) javnog poduzeća (*utility*). Energetski efekti pokazuju (*represent*) promjene na (*at*) potrošačevom brojilu (*consumer's meter*) (to jest */i.e./* oni izuzimaju */they exclude/* efekte u prijenosu */transmission/* i distribuciji */distribution/*) te odražavaju (*reflect*) jedino (*only*) aktivnosti (*activities*) koje se poduzimaju (*are undertaken*) isključivo (*specifically*) kao odgovor na (*in response to*) programe kojima upravlja javno poduzeće (*utility-administered programs*)

ENERGY EFFICIENCY: Energetska efikasnost

Odnosi se (*refers*) na (*to*) programe (*programs*) koji (*that*) se usmjeravaju (*are aimed*) na (*at*) smanjivanje (*reducing*) količine (*amount*) energije (*energy*) koju troše (*is used by*) određeni (*specific*) uređaji (*devices*) i sustavi (*systems*) krajnje potrošnje (*end use*), u pravilu (*typically*) bez (*without*) utjecanja na (*affecting*) usluge (*services*) koje se pružaju (*are provided*). Ti (*these*) programi smanjuju (*reduce*) sveukupni (*overall*) potrošak (*consumption*) električne energije (*electricity*) (prikazan */reported/* u */in/* megavatsatima */megawatthours/*), često (*often*) bez posebnog (*explicit*) promišljanja (*consideration*) odabira vremena (*timing*) programima potaknutih ušteda (*program-induced savings*). Takve (*such*) uštede (*savings*) se uglavnom (*generally*) postižu (*are achieved*) s pomoću (*by*) zamjenjivanja (*substituting*) tehnički (*technically*) modernijom (*more advanced*) opremom (*equipment*) radi davanja (*to produce*) iste (*same*) razine (*level*) usluga krajnjim potrošačima (*end users*) (na primjer */for example/* osvjetljenje */lighting/*, grijanje */heating/*, motorni pogon */motor drive/*) uz (*with*) manji (*less*) potrošak električne energije. Primjeri (*examples*) obuhvaćaju (*include*) visokoefikasne kućanske aparate (*high-efficiency appliances*), efikasne (*efficient*) programe osvjetljenja, visokoefikasne sustave (*high-efficiency systems*) ili (*or*) preinake regulacije (*control modifications*) grijanja, ventilacije (*ventilating*) i kondicioniranje zraka (*air conditioning*) (ili *HVAC*), efikasnu izvedbu zgrada (*building design*), moderne (*advanced*) elektromotorne pogone (*electric motor drives*) i sustave za rekuperaciju otpadne topline (*heat recovery systems*).

ENERGY EFFICIENCY RATIO (EER): Pokazatelj energetske efikasnosti

Mjerilo (*measure*) za (*of*) trenutnu (*instantaneous*) energetsku efikasnost (*energy efficiency*) sobnog uređaja za kondicioniranje zraka (*room air conditioner*). Kapacitet hlađenja (*cooling capacity*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama na sat (*British thermal units per hour*) podijeljen (*divided*) s (*by*) ukupnom (*total*) potrošenom (*consumed*) električnom energijom (*electric power*) u vatsatima (*watt-hours*) na sat (*per hour*) kod (*at*) neke određene (*given*) vanjske (*outdoor*) temperature (*temperature*) (većinom */usually/* kod 95 stupnjeva Fahrenheita */degrees Fahrenheit/*).

ENERGY EMERGENCY: Izvanredno stanje u opskrbi energijom

Neko izvanredno stanje u opskrbi energijom egzistira (*exists*) kada (*when*) neki sustav (*system*) ili (*or*) pul (*pool*) nema (*does not have*) odgovarajuću (*adequate*) dobavu goriva (*fuel supply*) (uključujući */including/* vodu */water/* za (*for*) hidroelektrične agregate */hydroelectric units/*) da opskrbi (*to provide*) očekivane (*expected*) energetske potrebe (*energy requirements*) svojih (*its*) kupaca (*customers*) tijekom (*over*) nekog određenog (*given*) razdoblja (*period*).

ENERGY FACTOR (EF): Faktor energije

Mjerilo (*measure*) za (*of*) sveukupnu (*overall*) efikasnost (*efficiency*) različitih (*different*) kućanskih aparata (*appliances*). Za (*for*) grijače vode (*water heaters*) faktor energije se temelji (*is based*) na (*on*) tri (*three*) elementa (*elements*): (1) na efikasnosti rekuperacije (*recovery efficiency*), ili (*or*) kako (*how*) efikasno (*efficiently*) se toplina (*heat*) iz (*from*) izvora energije (*energy source*) prenosi (*is transferred*) na (*to*) vodu (*water*); (2) na gubitcima pričuvne topline (*standby heat losses*) ili na postotku (*percentage*) topline koja se izgubi (*lost*) na sat (*per hour*) iz pohranjene (*stored*) vode (*water*) u (*in*) usporedbi (*comparison*) sa (*with*) zapremninom (*content*) vode i (3) na gubitcima zbog cikličkog rada (*cycling losses*). Za perilice posuđa (*dishwashers*) faktor energije se definira (*is defined*) kao (*as*) broj radnih ciklusa (*number of cycles*) po kilovatsatu (*kilowatt-hour*) utrošene električne energije (*input electric power*). Za perilice rublja (*clothes washers*) faktor energije se definira kao kapacitet (*capacity*) u kubičnim stopama (*cubic feet*) po kilovatsatu utrošene energije po radnom ciklusu (*cycle*). Za sušilice rublja (*clothes dryers*) faktor energije se definira kao težina (*weigt*) osušenog (*dried*) rublja (*clothes*) u funtama (*pounds*) po kilovatsatu utrošene električne energije.

ENERGY/FUEL DIVERSITY: Diverzifikacija energije/goriva

Politika (*policy*) koja (*that*) potiče (*encourages*) razvoj (*development*) energetskih tehnologija (*energy technologies*) radi diverzifikacije (*to diversify*) izvora dobave energije (*energy supply sources*), smanjujući (*reducing*) tako (*so*) oslanjanje (*relying*) na (*upon*) konvencionalna (*conventional*) (naftna /*petroleum*/) goriva (*fuels*); primjenjuje se (*applies*) na (*to*) sve (*all*) energetske sektore (*energy sectors*).

ENERGY INTENSITY: Energetska intenzivnost

Relativna (*relative*) količina (*extent*) energije (*energy*) potrebna (*required*) za (*for*) neki proces (*process*).

ENERGY MARKETER: Tržišni posrednik za energiju

Subjekt (*entity*) kojega regulira (*regulated by*) «*FERC*», koji uređuje (*regulating*) transakcije energije na veliko (*bulk power transactions*) za (*for*) krajnje potrošače (*end users*). Glavni (*main*) cilj (*goal*) tržišnog posrednika za energiju je (*is*) utvrđivanje (*determining*) najboljeg (*best*) sveukupnog (*overall*) izbora goriva (*fuel choice*) za kupce (*customers*), bilo da se radi o (*whether it be*) prirodnom plinu (*natural gas*), električnoj energiji (*electricity*), nafti (*oil*) itd. (*etc.*), a zatim (*then*) isporučivanje (*delivering*) toga (*this*) goriva (*fuel*) kupcu. Oni (*they*) trguju (*deal*) na (*in*) otvorenom (*open*) tržištu (*market*), preuzimajući (*taking*) potpuno (*full*) pravo vlasništva (*title*) na (*to*) energiju (*energy*) dok (*until*) ju ne preprodaju (*resell it*) nekom krajnjem potrošaču.

ENERGY POLICY ACT OF 1992 (EPA): Zakon o energetskoj politici iz 1992. g.

Opsežan (*comprehensive*) federalni (*federal*) energetski zakon (*energy law*) koji (*that*) uvodi (*introduces*) i potiče (*encourages*) standarde za energetsku efikasnost (*energy efficiency standards*), korištenje (*use*) alternativnih goriva (*alternative fuels*) i razvoj (*development*) tehnologija (*technologies*) obnovljive energije (*renowable energy*). Javni zakon 102-486 (*Public Law 102-486*) od (*of*) 24. listopada 1992. (*October 24th, 1992*). Također (*also*) je ovlastio (*authorized*) «*Federal Energy Regulatory Commission*» ili (*or*) «*FERC*» (Federalno regula-

torno povjerenstvo za energiju) da nalaže (*to order*) vlasnicima (*owners*) elektroenergetskih prijenosnih vodova (*electric power transmission lines*) da prenose (*to transmit*) ili da «posredno prenose» (*to «wheel»*) električnu energiju (*electric power*) za (*for*) proizvođače električne energije (*power generators*), uključujući (*including*) javna poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*), federalne/federalna uprave/ravnateljstva za marketing električne energije (*federal electric power marketing authorities*) i «izuzete proizvođače električne energije na veliko» (*exempt wholesale generators*).

ENERGY PRODUCTIVITY: Energetska produktivnost

Odnosi se (*refers*) na (*to*) produktivnost (*productivity*) energije (*energy*) kao (*as*) čimbenika (*factor*) proizvodnje (*production*) i obuhvaća (*includes*) razinu (*level*) ekonomske vrijednosti (*economic value*) koja se proizvede (*produced*) po (*per*) jedinici (*unit*) utroška energije (*energy input*).

ENERGY RECEIPTS: Preuzimanja energije

Energija (*energy*) koju proizvede (*generated by*) sustav (*system*) jednog (*one*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) i koju preuzeme (*received by*) neki drugi (*another*) sustav kroz (*through*) jedan ili više (*one or more*) prijenosnih vodova (*transmission lines*).

ENERGY RESERVES: Energetske rezerve

Dio (*portion*) ukupnih (*total*) energetskih resursa (*energy resources*) koji (*that*) je (*is*) poznat (*known*) i može se dobiti (*can be recovered*) s (*with*) trenutno (*presently*) raspoloživom (*available*) tehnologijom (*technology*) po (*at*) nekoj prihvatljivoj (*affordable*) cijeni (*cost*).

ENERGY RESOURCES: Energetski resursi

Sve (*everything*) što (*that*) bi mogla iskoristiti (*could be used by*) ljudska zajednica (*society*) kao (*as*) neki izvor energije (*source of energy*).

ENERGY SECURITY ACT OF 1980: Zakon o energetskoj sigurnosti iz 1980.

Legislativa (*legislation*) koja ozakonjuje (*enacting*) američki program (*U.S. program*) biomase (*biomass*) i alkoholnih (*alcohol*) goriva (*fuels*) i koja (*that*) je propisala (*has enacted*) kreditna jamstva (*loan guarantees*) i jamčenje cijena (*price guarantees*) te sporazume o kupnji (*purchase agreements*) proizvodnje (*production*) alkoholnih goriva.

ENERGY SECURITY/ FUEL SECURITY: Energetska sigurnost/ Sigurnost opskrbe gorivom

Politika (*policy*) koja (*that*) prosuđuje (*considers*) rizik (*risk*) ovisnosti (*dependence*) o (*on*) izvorima goriva (*fuel sources*) lociranim (*located*) u (*in*) udaljenim (*remote*) i nestabilnim (*unstable*) regijama (*regions*) svijeta (*world*) i prednosti (*benefits*) domaćih (*domestic*) i različitih (*diverse*) izvora goriva.

ENERGY SERVICE COMPANY (ESCo): Kompanija za energetske usluge

Neka kompanija koja (*that*) se specijalizira (*specializes*) u (*in*) provedbi (*implementation*) mjera (*measures*) energetske efikasnosti (*energy efficiency*) na temelju (*under*) nekog

ugovornog utanačenja (*contractual agreement*) po kojemu (*whereby*) «*ESCo*» dijeli (*shares*) novčanu protuvrijednost (*value*) energetskih ušteda (*energy savings*) sa (*with*) svojim (*its*) mušterijama (*customers*).

ENERGY SOURCE: Izvor energije

Sirovine (*raw materials*) koje (*that*) se pretvaraju (*are converted*) u (*to*) električnu energiju (*electricity*) s pomoću (*through*) kemijskih (*chemical*), mehaničkih (*mechanical*) ili (*or*) drugih (*other*) postupaka (*means*). Izvori energije obuhvaćaju (*include*) ugljen (*coal*), naftu (*petroleum*) i naftne proizvode (*petroleum products*), plin (*gas*), vodu (*water*), uran (*uranium*), vjetar (*wind*), Sunčevu svjetlost (*sunlight*), geotermalne (*geothermal*) te druge izvore (*sources*).

ENERGY STORAGE: Pohrana energije

Postupak (*process*) akumuliranja (*storing*) ili (*or*) pretvaranja (*converting*) energije (*energy*) iz (*from*) jednog (*one*) oblika (*form*) u (*to*) neki drugi (*another*) za (*for*) kasnije (*later*) korištenje (*use*). Uređaji i sustavi za pohranu (*storage devices and systems*) obuhvaćaju (*include*) akumulatore (*batteries*), konvencionalne (*conventional*) i pumpno-akumulacijske (*pumped-storage*) hidroelektrane (*hydroelectric plants*), zamašnjake (*flywheels*), stlačeni plin (*compressed gas*) i toplu masu (*thermal mass*).

ENERGY USE: Potrošnja energije

Energija (*energy*) koja se potroši (*consumed*) tijekom (*during*) nekog specificiranog (*specified*) vremena (*time*) za (*for*) neku specificiranu svrhu (*purpose*) (koja se većinom */usually/* izražava (*expressed/* u */in/* kWh.

ENERGY USED BY PRODUCER: Energija koju potroši proizvođač

Energija (*energy*) koju proizvedu (*generated by*) i koju potroše (*used by*) neke velike (*large*) industrijske (*industrial*) kompanije (*companies*) koje imaju (*having*) svoja (*their*) vlastita (*own*) proizvodna postrojenja (*generating facilities*).

ENGINE-GENERATOR: Motor-generator

Motor-generator je (*is*) kombinacija (*combination*) električnog generatora (*electric generator*) i motora (*engine*) koji se montiraju zajedno (*mounted together*) radi formiranja (*to form*) jedinstvenog komada (*single piece*) opreme (*equipment*). Ta (*this*) se kombinacija također (*also*) naziva (*is called*) «*engine-generator set*» (motor-generatorski agregat) ili (*or*) «*gen-set*» (generatorski agregat). U (*in*) mnogim (*many*) kontekstima (*contexts*) se motor podrazumijeva (*is taken for granted*) pa se kombinirana jedinica (*combined unit*) jednostavno (*simply*) naziva «*generator*».

ENHANCED OIL RECOVERY (EOR): Povećano pridobivanje nafte

Treći (*third*) stadij (*stage*) proizvodnje ugljikovodika (*hydrocarbon production*) tijekom (*during*) kojega (*which*) se primjenjuju (*are used*) sofisticirane (*sophisticated*) tehnike (*techniques*) koje (*that*) mijenjaju (*alter*) originalna (*original*) svojstva (*properties*) nafte (*oil*). Povećano pridobivanje nafte može započeti (*can begin*) nakon (*after*) nekoga procesa sekundarnog pridobivanja (*secondary recovery process*) ili (*or*) u (*at*) bilo koje

(*any*) vrijeme (*time*) tijekom proizvodnog vijeka (*productive life*) nekog naftnog ležišta (*oil resrevoir*). Njegova (*its*) svrha (*purpose*) nije (*is not*) samo (*only*) obnoviti (*to restore*) slojni tlak (*formation pressure*) nego također (*but also*) poboljšati (*to improve*) istiskivanje nafte (*oil displacement*) ili protoka fluida (*fluid flow*) u (*in*) ležištu (*reservoir*). Tri (*three*) glavne (*major*) vrste (*types*) operacija (*operations*) povećanog pridobivanja nafte su (*are*) kemijsko potapanje (*chemical flooding*), mješljivo istiskivanje (*miscible displacement*) i termičko pridobivanje (*thermal recovery*).

ENRICHING: Obogaćivanje

Povećavanje (*increasing*) sadržaja topline (*heat content*) prirodnog plina (*natural gas*) s pomoću (*by*) njegovog (*its*) miješanja (*mixing*) s (*with*) nekim plinom (*gas*) s (*of*) većim (*higher*) sadržajem topline (često */often/* s propanom */propane/*).

ENTHALPY: Entalpija

Termodinamičko svojstvo (*thermodynamic property*) neke supstancije (*substance*) koje se definira (*defined*) kao (*as*) zbroj (*sum*) njene (*its*) unutarnje energije (*internal energy*) te umnoška (*product*) njenog tlaka (*pressure*) i volumena (*volume*), podijeljen (*divided*) s (*by*) mehaničkim ekvivalentom topline (*mechanical equivalent of heat*). Ukupni (*total*) sadržaj topline (*heat content*) zraka (*air*); zbroj entalpija (*enthalpies*) suhog (*dry*) zraka (*air*) i vodene pare (*water vapor*) po (*per*) jediničnoj težini (*unit weight*) suhog zraka; Ona (*it*) se mjeri (*is measured*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama (*British thermal units*) po funti (*pound*) ili kalorijama (*calories*) po kilogramu (*kilogram*).

ENTITLEMENT: Odobreno pravo

Električna energija (*electric energy*) ili (*or*) proizvodni kapacitet (*generating capacity*) kojima (*which*) neko javno poduzeće (*utility*) ima (*has*) pravo (*right*) pristupa (*access*) na temelju (*under*) sporazuma o razmjeni ili prodaji električne energije (*electric power exchange or sales agreement*).

ENTROPY: Entropija

Mjerilo (*measure*) za (*of*) neraspoloživu (*unavailable*) ili (*or*) neuporabljivu (*unusable*) energiju (*energy*) u (*in*) nekom sustavu (*system*); energija koja (*that*) se ne može pretvoriti (*cannot be converted*) u (*into*) neki drugi (*another*) oblik (*form*).

ENVIRONMENT: Okoliš

Sveukupnost (*complex*) vanjskih (*external*) i unutarnjih (*internal*) uvjeta (*conditions*), bilo (*either*) prirodnih (*natural*), umjetnih (*man-made*), bilo (*or*) samoizazvanih (*self-induced*), koja (*that*) utječe na (*influences*) oblik (*form*), ponašanje (*performance*), zdravlje (*reliability*) ili (*or*) održanje (*survival*) neke jedinke (*item*).

ENVIRONMENTAL ATTRIBUTES: Obilježja okoliša

Obilježja okoliša kvantitativno određuju (*quantify*) utjecaj (*impact*) različitih (*various*) opcija (*options*) na (*on*) okoliš (*environment*). Ta (*these*) obilježja obuhvaćaju (*include*) emisije sićušnih krutih i tekućih čestica (*particulate emissions*), SO_2 ili (*or*) NO_x te toplinsko (*thermal*) isijavanje (*discharge*) (u */to/* zrak */air/* i vodu */water/*).

ENVIRONMENTAL DISPATCH: Dispečiranje prema utjecaju na okoliš

Držanje u pogonu (*operating*) proizvodnih postrojenja (*generating facilities*) prema (*according to*) utjecaju na okoliš (*environmental impact*) a ne (*not*) prema ekonomskom učinku (*economic impact*), određivanje (*placing*) blokova koji najmanje zagađuju (*least-polluting units*) za opskrbljivanje (električnom energijom) (*to service*) temeljnog opterećenja (*base load*), bez obzira na (*regardless of*) njihove (*their*) inkrementalne troškove (*incremental costs*).

ENVIRONMENTAL IMPACT: Utjecaj na okoliš

Bilo koja (*any*) promjena (*alteration*) u (*in*) okolišu (*environment*) koju prouzroči (*caused by*) čovjek (*man*) i utječe na (*affects*) ljudski (*human*), životinjski (*animal*), riblji (*fish*) i/ili (*and/or*) biljni (*plant*) život (*life*).

ENVIRONMENTAL IMPACT STATEMENT (EIS): Izvještaj o utjecaju na okoliš

«*National Environmental Policy Act*» ili (*or*) «*NEPA*» (Zakon o nacionalnoj politici prema okolišu) iz 1969. (*of 1969*) zahtijeva (*requires*) da Vladine agencije (*Government agencies*) razmatraju (*to consider*) posljedice po okoliš (*environmental consequences*) velikih (*major*) projekata (*projects*) ili planove (*plans*) koji (*which*) mogu štetno utjecati na (*may affect*) okoliš (*environment*) te da sastave (*to complete*) izvještaj o utjecaju na okoliš za (*for*) takve (*such*) projekte (*projects*). Izvještaj mora sadržavati (*must include*) analizu (*analysis*) troškova i koristi (*costs and benefits*) projekata i načine (*means*) sudjelovanja javnosti (*public participation*) te listu (*list*) alternativa (*alternatives*) planiranom (*planned*) projektu.

ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY (EPA): Agencija za zaštitu okoliša

Federalna agencija (*federal agency*) osnovana (*created*) u (*in*) 1970. (*1970*) radi omogućavanja (*to permit*) koordiniranog (*coordinated*) vladinog (*govermental*) djelovanja (*action*) na (*in*) zaštiti okoliša (*environmental protection*) kroz (*by*) sustavno (*systematic*) uklanjanje (*abatement*) i ograničavanje (*control*) zagađenosti/zagađivanja (*pollution*) kroz (*through*) objedinjavanje (*integration*) istraživanja (*research*), nadziranja (*monitoring*), utvrđivanja standarda (*standard setting*) i provedbenih aktivnosti (*enforcement activities*).

EQUITY CAPITAL: Dioničarska glavnica ili dioničarski kapital ili vlasnički kapital ili ukupni vlastiti kapital poduzeća

Zbroj (*sum*) kapitala (*capital*) od (*from*) zadržane dobiti (*retained earnings*) i izdavanja (*issuance*) dionica (*stocks*).

EQUITY FINANCING: Financiranje vlastitim kapitalom

U (*in*) nezavisnim elektranama (*independent power plants*), financiranje vlastitim kapitalom je (*is*) investiranje vlasnika (*owners'investment*) u projekt (*project*). Uglavnom (*generally*), vlasnici (*owners*) se obvezuju na vlastiti kapital (*make equity commitment*) kod (*at*) financijskog zatvaranja (*financial closing*) te prilažu vlastiti kapital (*make equity contribution*) kod završetka (*close*) izgradnje (*construction*), kada (*when*) se zajam za izgradnju (*construction loan*) pretvara (*is converted*) u (*to*) dugoročni zajam (*long-term loan*). Od vlasnika (*owners*) se često (*often*) zahtijeva (*are required*) da prilože (*to contribute*) 5 do (*to*) 25 posto (*percent*) od (*of*) ukupne (*total*) nabavne vrijednosti projekta (*project cost*) radi osiguranja (*to secure*) financiranja preostalog dijela (*remainder*).

EQUIVALENT BARREL OF OIL: Ekvivalentni barel nafte

Standardno (*standard*) mjerilo (*measure*) za (*of*) sadržaj topline (*heat content*) jednako (*equal*) ogrjevnoj moći (*heating value*) u vidu (*in representative*) barela (*barrel*) nafte (*oil*). Približno (*approximately*) 6,25 milijuna Britanskih toplinskih jedinica (*6.25 million British thermal units*).

ESCALATOR CLAUSE: Klauzula o promjenljivosti cijene

Klauzula (*clause*) u (*in*) nekom ugovoru o kupnji (*purchase contract*) ili (*or*) ugovoru o prodaji (*sales contract*) koja (*which*) dopušta (*permits*) podešavanje (*adjustment*) cijene (*price*) ili profita (*profit*) na temelju (*under*) posebnih (*specific*) pogodbi (*conditions*).

ESSENTIAL FACILITIES: Neophodni objekti

Doktrina (*doctrine*) razrađena (*developed*) u (*in*) zakonu protiv trustova (*anti-trust law*) koja (*which*) definira (*defines*) određene (*certain*) objekte (*facilities*), koji se smatraju (*found*) neophodnima (*essential*) za (*for*) transportiranje (*transporting*) nekog proizvoda (*product*) na (*to*) tržište (*market*), kao (*as*) neki potencijalni (*potential*) monopol (*monopoly*), pa zahtijeva (*requires*) da se takvi (*such*) objekti učine (*to be made*) raspoloživima (*available*) na (*on*) nekoj nediskriminirajućoj (*non-discriminatory*) osnovi (*basis*).

ESSENTIAL NEEDS CUSTOMERS: Kupci s prijekim potrebama

Kupci s visokim prioritetom (*high priority customers*), primjerice (*such as*) stambeni sektor (*residentials*), bolnice (*hospitals*) i starački domovi (*nursing homes*), za (*for*) koje (*which*) bi propust (*failure*) da dobiju (*to get*) potrebni (*needed*) plin (*gas*) mogao biti (*could be*) po život opasan (*life-threatening*).

ESTIMATED PROVED RECOVERABLE RESERVES: Procijenjene dokazane pridobive rezerve

Procijenjena (*estimated*) količina (*quantity*) prirodnog plina (*natural gas*), čija (*whose*) analiza geoloških (*geological*) i tehničkih (*engineering*) podataka (*data*) pokazuje (*demonstrates*) s (*with*) nekom prihvatljivom (*reasonable*) sigurnošću (*certainty*) da je (*to be*) pridobiva (*recoverable*) u (*in*) budućnosti (*future*) iz (*from*) poznatih (*known*) naftnih i plinskih ležišta (*oil and gas reservoirs*), prema (*under*) postojećim (*existing*) ekonomskim uvjetima (*economic conditions*) i uvjetima eksploatiranja (*operating conditions*).

ETHANE (C_2H_6): Etan (C_2H_6)

Prirodno (*normally*) plinoviti (*gaseous*) ravni lančasti (*straight-chain*) ugljikovodik (*hydrocarbon*). To (*it*) je (*is*) bezbojni (*colorless*), parafinski (*paraffinic*) plin (*gas*) koji (*that*) vrije (*boils*) kod (*at*) temeperature (*temperature*) od (*of*) 127,48 stupnjeva Fahrenheita (*127.48 degrees Farenheit*). On (*it*) se vadi (*is extracted*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*) i struja (*streams*) rafinerijskog plina (*refinery gas*).

ETHYLENE (C_2H_4): Etilen (C_2H_4)

Olefinski (*olefinic*) ugljikovodik (*hydrocarbon*) koji se dobije (*recovered*) iz (*from*) rafinerijskih procesa (*refinery processes*) ili (*or*) petrokemijskih procesa (*petrochemical processes*). Etilen se rabi (*is used*) kao (*as*) petrokemijska sirovina (*petrochemical feedstock*) za

(*for*) brojne (*numerous*) kemijske (*chemical*) primjene (*applications*) te proizvodnju (*production*) potrošnih dobara (*consumer goods*).

EUROPEAN OPTION: Europska opcija

Opcija (*option*) koja (*that*) se može izvršiti (*can be exercised*) samo (*only*) na (*upon*) datum njenog isteka (*its expiration date*).

EVACUATED-TUBE COLLECTOR: Kolektor s vakuumiranom cijevi

Solarno-toplinski kolektor (*solar-thermal collector*) u (*in*) kojemu (*which*) kolektorski fluid (*collector fluid*) protječe (*flows*) kroz (*through*) neku apsorpcijsku cijev (*absorber tube*) koja (*that*) se drži (*is contained*) u (*in*) vakuumiranom (*evacuated*) staklenom cilindru (*glass cylinder*).

EVERGREEN CLAUSE: Klauzula o dugovječnosti

Odredba (*provision*) u (*in*) nekom ugovoru (*contract*) koja (*that*) dopušta (*permits*) njegovo (*its*) automatsko (*automatic*) produženje (*extension*) preko (*beyond*) prvotnog (*primary*) roka (*term*), možda (*perhaps*) na (*on*) nekoj mjesečnoj osnovi (*month-to-month basis*) ili (*or*) godišnjoj osnovi (*year-to-year basis*), dok (*until*) se jedna (*one*) od (*of*) stranaka (*parties*) ne odluči (*elects*) na okončanje (*to terminate*) ugovora putem (*by*) otkazivanja (*giving notice*) prije (*prior to*) isteka roka od godine dana (*anniversary date*).

EXCHANGE, ELECTRICITY: Razmjena električne energije

Oblik (*type*) razmjene energije (*energy exchange*) u (*in*) kojoj (*which*) jedno (*one*) javno poduzeće (*utility*) pristane (*agrees*) isporučiti (*to deliver*) električnu energiju (*electricity*) drugome (*another*). Električna energija koja se preuzme (*received*) vraća se (*is returned*) u (*in*) naturi (*kind*) u (*at*) nekom kasnijem (*later*) vremenu (*time*) ili (*or*) se nakuplja (*is accumulated*) kao (*as*) neka bilanca energije (*energy balance*) do (*until*) kraja (*end*) nekog navedenog (*stated*) razdoblja (*period*), nakon (*after*) kojega se namirenje (*settlement*) može izvršiti (*may be made*) kroz (*by*) plaćanje u novcu (*monetary payment*).

EXCHANGE, NATURAL GAS: Razmjena prirodnog plina

Oblik (*type*) razmjene energije (*energy exchange*) u (*in*) kojoj (*which*) jedna (*one*) kompanija (*company*) pristane (*agrees*) isporučiti (*to deliver*) plin (*gas*), ili (*either*) izravno (*directly*), ili (*or*) preko (*through*) posrednika (*intermediaries*), nekoj drugoj (*another*) kompaniji na (*at*) jednoj lokaciji (*location*) ili (*or*) u (*in*) jednom vremenskom razdoblju (*time period*), u (*in*) zamjenu (*exchange*) za (*for*) isporuku (*delivery*) od strane (*by*) druge (*second*) kompanije prvoj (*first*) kompaniji nekog ekvivalentnog (*equivalent*) volumena (*volume*) ili sadržaja topline (*heat content*) na nekoj različitoj (*different*) lokaciji ili u različitom vremenskom razdoblju.

EXCHANGE, PETROLEUM: Razmjena nafte

Vrsta (*type*) razmjene energije (*energy exchange*) u (*in*) kojoj (*which*) se količine (*quantities*) sirove nafte (*crude oil*) ili (*or*) bilo kojeg (*any*) naftnog proizvoda (*petroleum product*) preuzimaju (*are received*) ili predaju (*are given up*) u (*in*) zamjenu (*exchange*) za (*for*) neku drugu (*another*) sirovu naftu ili neke druge naftne proizvode. Ona (*it*) obuhvaća (*includes*) recipročne (*reciprocal*) prodaje (*sales*) i kupnje (*purchases*).

EXCHANGE OF FUTURES FOR CASH : Razmjena «*futures*» ugovora za gotovinu

Transakcija (*transaction*) u (*in*) kojoj (*which*) kupac (*buyer*) neke gotovinske robe (*cash commodity*) prenosi (*transfers*) prodavatelju (*seller*) odgovarajuću (*corresponding*) količinu (*amount*) «*futures*» ugovora s dugom pozicijom (*long futures contracts*), ili (*or*) preuzima (*receives*) od (*from*) prodavatelja odgovarajuću količinu «*futures*» ugovora s kratkom pozicijom (*short futures contracts*) po (*at*) nekoj razlici cijena (*price difference*) koja (*that*) je međusobno utanačena (*has been mutually agreed upon*). Na (*in*) taj (*this*) način (*way*) se suprotne (*opposite*) zaštite od rizika (*hedges*) u «*futures*» ugovorima (*futures contracts*) obje (*both*) stranke (*parties*) unovčuju (*are closed*) istovremeno (*simultaneously*).

EXCHANGE OF FUTURES FOR PHYSICALS (EFP): Razmjena «*futures*» ugovora za fizičku robu

Odredba (*provision*) u (*in*) nekom «*futures*» ugovoru (*futures contract*) koja sadrži (*comprising*) neku pogodbu (*agreement*) za (*for*) isporuku (*delivery*) fizičkog (*physical*) proizvoda (*product*), koji (*that*) nužno (*necessarily*) ne odgovara (*does not conform*) ugovornoj specifikaciji (*contract specification*) u svim (*all*) odredbama (*terms*), od (*from*) jednog (*one*) sudionika na tržištu (*market participant*) do (*to*) drugoga (*another*) i neku popratnu (*concomitant*) pretpostavku (*assumption*) o (*of*) jednakim (*equal*) i suprotnim (*opposite*) pozicijama u «*futures*» ugovorima (*futures positions*) kod (*by*) tih istih (*same*) sudionika (*participants*) u (*at*) trenutku (*time*) pogodbe.

EXEMPT WHOLESALE GENERATOR (EWG): Izuzeti proizvođač električne energije na veliko

Kompanija (*company*) koja se bavi (*engaged in*) isključivo (*exclusively*) posjedovanjem (*owning*) ili (*or*) upravljanjem (*operating*) čitavog/čitavim (*all*) ili dijela/dijelom (*part*) nekog kvalificiranog (*eligible*) postrojenja za proizvodnju električne energije (*electric generating facility*) na temelju (*under*) «*Energy Policy Act*» (Zakona o energetskoj politici) iz 1992. (*of 1992*), prodavajući (*selling*) električnu energiju (*electric power*) po (*at*) veleprodajnim tarifama (*wholesale rates*). Da postane (*to become*) «*exempt wholesale generator*», neki pojedinac (*individual*) ili kompanija mora podnijeti (*must file*) molbu (*application*) kod (*with*) «*FERC*»-a.

EXERCISE: Izvršenje

Postupak (*process*) pretvaranja (*converting*) nekog ugovora o opcijama (*options contract*) u (*into*) neku poziciju u «*futures*» ugovoru (*futures position*). Istoznačnica (*synonym*) sa (*with*) «*strike*».

EXERCISE PRICE: Izvršna cijena

Cijena (*price*) po (*at*) kojoj (*which*) će biti kupljen (*will be bought*) ili (*or*) će biti prodan (*will be sold*) osnovni (*underlying*) «*futures*» ugovor (*futures contract*) u (*in*) slučaju (*event*) da (*that*) se izvršava (*is exercised*) neka opcija (*option*). Također (*also*) poznata kao (*called*) «*strike price*».

EXERCISING THE OPTION: Izvršavanje opcije

Radnja (*activity*) koju (*that*) poduzima (*is taken by*) vlasnik (*owner*) neke opcije kupnje (*call option*) ako (*if*) on/ona želi (*he/she wants*) primijeniti (*exercise*) pravo (*right*) na kupovanje (*to purchase*) osnovnog (*underlying*) instrumenta (*instrument*) ili (*or*) podmiriti (*settle*) u (*in*) gotovini (*cash*), ili držatelj (*holder*) opcije prodaje (*put option*) ako želi prodati (*sell*) ugovor o osnovnom instrumentu (*underlying instrument contract*) ili podmiriti u gotovini.

EXERGY: Eksergija

Eksergija je (*is*) termin (*term*) koji se upotrebljava (*using*) u svezi s (*in connection with*) drugim zakonom termodinamike (*second law of thermodynamics*) za opisivanje (*to describe*) nepovratnih (*irreversible*) gubitaka (*losses*) koji se pojavljuju (*occuring*) unutar (*within*) svakog (*each*) toplinskog (*thermal*) ili (*or*) elektroenergetskog (*power*) kružnog procesa (*cycle*). Neizbježno (*unavoidably*), kada (*when*) se toplina (*heat*) prenosi (*is transferred*) iz (*from*) nekog visokotemperaturnog izvora (*high temperature source*) u (*to*) neki (*one*) na (*at*) nižoj (*lower*) temperaturi (*temperature*), nešto (*some*) eksergije se uništava (*is destroyed*). Eksergija se definira (*is defined*) kao (*as*) raspoloživost (*avaliability*) za obavljanje (*to perform*) korisnog (*useful*) rada (*work*) iz (*from*) nekog određenog (*given*) izvora energije (*energy source*), i može se izraziti (*can be expressed*) u (*in*) matematičkim (*mathematical*) odnosima (*relations*) kao umnožak (*product*) energije (*energy*) (ili */or/* entalpije */enthalpy/*) primarnog izvora energije (*primary energy source*) i idealnog (*ideal*) procesa toplinske pretvorbe (*thermal conversion process*) ili procesa pretvorbe električne energije (*electric power conversion process*).

EXISTING UNIT: Postojeći blok

Proizvodni blok (*generating unit*) koji (*that*) je započeo (*commenced*) komercijalni pogon (*commercial operation*) prije (*before*) datuma (*date*) stupanja na snagu (*enactment*) «*Clean Air Act Amendments*» ili (*or*) «*CAAA*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku) iz 1990. (*of 1990*). Svaki (*any*) blok koji je započeo komercijalni pogon prije datuma stupanja na snagu «*CAAA*» iz 1990. a koji se modificira (*is modified*), rekonstruira (*is reconstructed*) ili mu se mijenja snaga (*is repowered*), nakon (*after*) datuma stupanja na snagu «*CAAA*» iz 1990. nastavit će (*will continue*) biti (*to be*) «postojeći blok». Prema (*under*) Poglavlju IV. (*Title IV*), «postojeći blokovi» ne obuhvaćaju (*do not include*) turbine s jednostavnim kružnim procesom (*simple-cycle turbines*), ili blokove koji poslužuju (*serve*) neki generator (*generator*) sa (*with*) snagom s natpisne pločice (*nameplate capacity*) od (*of*) 25 MW električnih (*electrical*) ili manje (*less*).

EXIT FEE: Pristojba za izlaz

Pristojba (*fee*) koju (*that*) plaća (*is paid by*) neki kupac (*customer*) koji napušta (*leaving*) sustav (*system*) javnog poduzeća (*utility*), namijenjena (*intended*) za kompenziranje (*to compensate*) javnog poduzeća u potpunosti (*in whole*) ili (*or*) djelomično (*in part*) zbog (*for*) gubitka (*loss*) dobiti (*income*) ili zbog «nasukanog» («*stranded*») proizvodnog kapaciteta (*generating capacity*).

EXPECTED UNSERVED ENERGY: Očekivana neposlužena energija

Očekivana (*expected*) količina (*amount*) ograničenja energije (*energy curtailment*) na godinu (*per year*) uslijed (*due to*) potražnje (*demand*) koja premašuje (*exceeding*) raspoloživu

(*available*) snagu (*capacity*). Ona (*it*) se većinom (*usually*) izražava (*is expressed*) u (*in*) megavatsatima (*megawatthours*).

EXPIRATION DATE: Datum isteka

Posljednji (*last*) dan (*day*) (u /*in*/ slučaju /*case*/ opcije američkog stila /*american-style option*/) ili (*or*) jedini (*only*) dan (u slučaju opcije europskog stila /*european-style option*/) na (*in*) koji (*which*) neka opcija (*option*) može biti izvršena (*can be exercised*).

EXPLORATION: Istraživanje

Postupak (*process*) traganja (*searching*) za (*for*) mineralima (*minerals*), kao što su (*such as*) nafta (*oil*) i plin (*gas*), prije (*before*) razrade ležišta (*development*) i proizvodnje (*production*). Istraživačke aktivnosti (*exploration activities*) obuhvaćaju (*include*): (1) geofizička snimanja (*geophysical surveys*); (2) bušenje (*drilling*) radi lociranja (*to locate*) nekog naftnog (*oil*) ili (*or*) plinskog (*gas*) ležišta (*reservoir*) i (3) bušenje dopunskih bušotina (*additional wells*) nakon (*after*) nekog otkrića (*discovery*) radi utvrđivanja (*to determine*) granica (*boundaries*) nekog podzemnog ležišta (*underground reservoir*). Ono (*it*) omogućava (*enables*) nekoj naftnoj kompaniji (*oil company*) ili plinskoj kompaniji (*gas company*) da donese odluku (*to make decision*) hoće li nastaviti (*if it will continue*) s (*with*) razradom ležišta i proizvodnjom.

EXPLORATORY WELL: Istražna bušotina

Rupa (*hole*) koja se buši (*drilled*): (1) radi pronalaženja (*to find*) i radi proizvodnje (*to produce*) nafte (*oil*) ili (*or*) plina (*gas*) u (*in*) nekom području (*area*) koje je prethodno (*previously*) smatrano (*considered*) neproduktivnim (*unproductive*); (2) radi pronalaženja nekog novog (*new*) ležišta (*reservoir*) na (*in*) nekom poznatom (*known*) polju (*field*), to jest (*i.e.*) nekome (*one*) koje je prethodno proizvodilo (*producing*) naftu i plin iz (*from*) nekog drugog (*another*) ležišta, ili (3) radi proširenja (*to extent*) granica (*limit*) nekog poznatog (*known*) naftnog ležišta (*oil reservoir*) ili plinskog ležišta (*gas reservoir*).

EXTENDED BROKER: Broker s proširenim djelokrugom rada

Mehanizam (*mechanism*) za (*for*) marketing (*marketing*) električne energije (*electric energy*) među (*among*) javnim poduzećima za električnu energiju (*electric utilities*) koja (*which*) imaju (*have*) dovoljno (*enough*) snage (*capacity*) za namirenje (*to meet*) svojih (*their*) pojedinačnih (*individual*) opterećenja (*loads*). Razlikuje se (*differs*) od (*from*) brokera energije (*energy broker*) utoliko što (*in that*) on (*it*) primjenjuje (*implements*) proširenu (*extended*) međusobnu razmjenu ekonomičnosti (*economy interchange*), koja se temelji (*based*) na (*on*) pretpostavci (*idea*) da (*that*) neka (*some*) javna poduzeća (*utilities*) imaju više (*more*) efikasnog (*efficient*) ili (*or*) ekonomičnog (*economic*) kapaciteta (*capacity*) nego što je potrebno (*than needed*) za namirenje potreba (*requirements*) svojih (*their*) opterećenja i rezerve (*reserve*). Javna poduzeća s (*with*) viškom (*extra*) ekonomičnog kapaciteta nude (*offer*) ga (*it*) na (*for*) korištenje (*use*) drugim (*other*) javnim poduzećima.

EXTRA HIGH VOLTAGE (EHV): Osobito visoki napon

Termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) za (*to*) naponske razine (*voltage levels*) prijenosnih vodova (*transmission lines*) elektroenergetskih sustava (*electric power system*) koje su više od (*are higher than*) 230 kV.

EXTRACTION LOSS: Gubitak pri ekstrakciji

Smanjivanje volumena (*reduction in volume*) prirodnog plina (*natural gas*) koje proizlazi (*resulting*) iz (*from*) uklanjanja (*removal*) tekućih (*liquid*) sastojaka (*constituents*) prirodnog plina (*natural gas*), kao što su (*such as*) etan (*ethane*), propan (*propane*) i butan (*buthane*), u (*in*) postrojenjima za obradu (*processing plants*) prirodnog plina. Također (*also*) poznato kao (*called*) skupljanje (*shrinkage*).

F

FAHRENHEIT (F): Fahrenheit

Temperaturna ljestvica (*temperature scale*) koja se većinom (*commonly*) primjenjuje (*used*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*). Na (*on*) ovoj (*this*) ljestvici (*scale*), ledište (*freezing point*) vode (*water*) je (*is*) kod (*at*) 32 stupnja Fahrenheita (*32 degrees Fahrenheit*) a vrelište (*boiling point*) kod 212 stupnjeva Fahrenheita (*212 degrees Fahrenheit*), postavljajući (*placing*) vrelište i ledište vode točno (*exactly*) 180 stupnjeva (*180 degrees*) razdvojene (*apart*). Na Celzijevoj ljestvici (*Celsius scale*) vrelište i ledište vode su (*are*) točno 100 stupnjeva (*100 degrees*) razdvojena, prema tome (*thus*) jedinica (*unit*) ove ljestvice, jedan stupanj Fahrenheita (*a degree Fahrenheit*) je 5/9 stupnja Celzija (*5/9 of degree Celsius*). Negativnih 40 stupnjeva Fahrenheita (*negative 40 degrees Fahrenheit*) (-40 °F) je jednako (*equal*) negativnih 40 stupnjeva Celzija (*negative 40 degrees Celsius*) (-40 °C). Apsolutna nula (*absolute zero*) je kod -459,67 °F (*-459.67 °F*).

Rankinova temperaturna ljestvica (*Rankine Temperature Scale*) je bila izumljena (*was invented*) radi korištenja (*to use*) stupnjeva (*degrees*) iste (*same*) veličine (*size*) kao što su (*as*) Fahrenheitovi stupnjevi (*Fahrenheit degrees*), i to tako da (*so that*) bi kod 0 °R bila (*would be*) apsolutna nula. Prema tome, 0 °R je isto kao –459,67 °F.

FAILURE: Otkazivanje

Opći termin (*general term*) koji znači (*implying*) da (*that*) je neki dio (*part*) postao (*has become*) u potpunosti (*completely*) neuporabljiv (*inoperable*), da je (*is*) još uvijek (*still*) uporabljiv (*operable*) ali (*but*) nesposoban (*incapable*) za (*of*) zadovoljavajuće (*satisfactory*) obavljanje (*performing*) svoje (*its*) namijenjene (*intended*) funkcije (*function*) ili (*or*) da se je ozbiljno (*seriously*) oštetio (*has deteriorated*), postavši (*becoming*) nepouzdan (*unreliable*) ili nesiguran (*unsafe*).

FAIR RATE OF RETURN: Pravična stopa povrata

Pravno (*legal*) shvaćanje (*concept*) veličine (*amount*) zarade (*earnings*) koja se treba dopustiti (*to be allowed*) nekoj kompaniji za javne usluge (*utility company*) na (*on*) njenoj (*its*) osnovici za određivanje stope (*rate base*).

FAIR VALUE COSTS: Troškovi pravične vrijednosti

Troškovi (*costs*) izvedeni (*derived*) za (*in*) primjenu (*use*) neke osnovice za određivanje stope pravične vrijednosti (*fair value rate base*), što (*which*) je (*is*) neki kompromis (*compro-*

mise) između (*between*) originalnog troška (*original cost*) i troška reprodukcije (*reproduction cost*). Pravična vrijednost može obuhvaćati (*may include*) razmatranje (*consideration*) troška reprodukcije, originalnog troška, troška zamjene (*replacement cost*), tržišne vrijednosti (*market value*), procijenjene vrijednosti (*assessed value*) i drugih (*other*) elemenata (*items*).

FAN COIL: Izmjenjivač sa spiralnom cijevi i ventilatorom

Izmjenjivač topline (*heat exchanger*) u (*in*) kojemu (*which*) se održava u kolanju (*is circulated*) neki fluid (*fluid*) kao što je (*such as*) voda (*water*) a ventilator (*fan*) puše (*blows*) zrak (*air*) preko (*through*) spiralne cijevi (*coil*) radi distribuiranja (*to distribute*) topline (*heat*) ili (*or*) hladnog zraka (*cool air*) u (*to*) različite (*different*) prostorije (*rooms*).

FARM-OUT (FARM-IN) ARRANGEMENT: Dogovor o davanju (uzimanju) u zakup

Dogovor, koji se prvenstveno (*primarily*) primjenjuje (*used*) u (*in*) naftnoj i plinskoj industriji (*oil and gas industry*), u (*in*) kojemu (*which*) vlasnik (*owner*) ili (*or*) zakupnik (*lesee*) mineralnih prava (*mineral rights*) (prva stranka /*first party*/) prenosi (*assigns*) suvlasništvo u naftno-plinskom bazenu (*working interest*) na (*to*) nekog operatora (*operator*) (druga stranka /*second party*/), kao (*as*) naknadu (*consideration*) za (*for*) aktivnosti (*activities*) istraživanja (*exploration*) i/ili (*and/or*) razrade ležišta (*development*). Prva stranka zadržava (*holds*) neku prioritetnu rudnu rentu (*overriding royalty*) ili neku (*some*) drugu (*other*) vrstu (*type*) ekonomskog udjela (*economic interest*) u proizvodnji minerala (*mineral production*). Dogovor sa (*from*) stajališta (*viewpoint*) druge stranke se naziva (*is called*) «*farm-in arrangement*» (dogovor o uzimanju u zakup).

FAULT: Kvar, pogreška

Djelomično (*partial*) ili (*or*) potpuno (*total*) lokalno (*local*) oštećenje (*failure*) izolacije (*insulation*) ili neprekinutosti (*continuity*) nekog vodiča (*conductor*) u (*in*) nekoj žici (*wire*) ili kabelu (*cable*).

FEASIBILITY STUDY: Studija izvodljivosti

Analiza (*analysis*) provedivosti (*practicability*) nekog prijedloga (*proposal*). Opis (*description*) i analiza mogućih (*potential*) visokoprofitabilnih (*cleanup*) alternativa (*alternatives*) za (*for*) neki projekt (*project*) ili (*or*) alternativa za neki projekt.

FEDERAL ELECTRIC UTILITIES: Federalna javna poduzeća za električnu energiju

Klasifikacija (*classification*) koja (*that*) se primjenjuje (*applies*) na (*to*) ona (*those*) javna poduzeća (*utilities*) koja su (*are*) agencije (*agencies*) Federalne vlade (*Federal Government*) uključene (*included*) u (*in*) proizvodnju (*generation*) i/ili (*and/or*) prijenos (*transmission*) električne energije (*electricity*). Većina (*most*) električne energije koju proizvode (*is generated by*) federalna javna poduzeća prodaje se (*is sold*) po (*at*) veleprodajnim cijenama (*wholesale prices*) javnim poduzećima u vlasništvu lokalnih vlasti (*local government-owned*) i u vlasništvu zadruga (*cooperatively owned*) te javnim poduzećima u vlasništvu dioničara (*investor-owned*). Te (*these*) Vladine agencije (*Government agencies*) su «*Army Corps of Engineers*» i «*Bureau of Reclamation*», koji proizvode (*generate*) električnu energiju u hidroelektranama (*hydroelectric*

projects) u federalnom vlasništvu (*federally owned*). «*Tennessee Valley Authority*» proizvodi (*produces*) i prenosi (*transmits*) električnu energiju u regiji (*region*) *Tennessee Valley*.

FEDERAL ENERGY MANAGEMENT PROGRAM (FEMP): Federalni program gospodarenja energijom

Program «*U.S. Department of Energy*» (Američkog Ministarstva za energiju) koji (*that*) provodi (*implements*) energetsko zakonodavstvo (*energy legislation*) i predsjedničke (*presidential*) direktive (*directives*). «*FEMP*» osigurava (*provides*) projektno financiranje (*project financing*), tehničku (*technical*) poduku (*guidance*) i pomoć (*assistance*), koordinaciju (*coordination*) i izvješćivanje (*reporting*) te nove (*new*) inicijative (*initiatives*) za (*for*) Federalnu vladu (*Federal Government*). On (*it*) također (*also*) pomaže (*helps*) federalnim agencijama (*federal agencies*) da identificiraju (*to identify*) najbolje (*best*) tehnologije (*technologies*) i tehnološke dokaze (*technology demonstrations*) za njihovu (*their*) primjenu (*use*).

FEDERAL ENERGY REGULATORY COMMISSION (FERC): Federalno regulatorno povjerenstvo za energiju

Kvazi nezavisna (*quasi-independent*) regulatorna agencija (*regulatory agency*) unutar (*within*) «*U.S. Department of Energy*» (Američkog Ministarstva za energiju) koja ima (*having*) nadležnost (*jurisdiction*) nad (*over*) prodajom električne energije između saveznih država (*interstate electricity sales*), tarifama za prodaju električne energije na veliko (*wholesale electricity rates*), izdavanjem dozvola za rad hidroelektrana (*hydroelectric licencing*), transportiranjem (*transportation*) prirodnog plina (*natural gas*) i određivanjem cijena za srodne usluge (*related services pricing*), tarifama za transport naftovodima (*oil pipeline rates*) te certifikacijom (*certification*) plinovoda (*gas pipeline*). Što se tiče (*with respect to*) industrije prirodnog plina (*natural gas industry*), «*FERC*»-ovi opća (*general*) regulatorna načela (*regulatory principles*) su (*are*) definirana (*defined*) u (*in*) «*Natural Gas Act*» ili (*or*) «*NGA*» (Zakonu o prirodnom plinu), «*Natural Gas Policy Act*» ili «*NGPA*» (Zakonu o politici prema prirodnom plinu) te «*Natural Gas Wellhead Decontrol Act*» ili «*NGWDA*» (Zakonu o prestanku nadzora cijena prirodnog plina na ušću bušotine).

FEDERAL POWER ACT (FPA): Federalni zakon o energiji

Stupio na snagu (*enacted*) u (*in*) 1920. (*1920*) a dopunjen (*amended*) u 1935. (*1935*), ovaj (*this*) se Zakon (*Act*) sastoji (*consists*) od (*of*) tri (*three*) dijela (*parts*). Prvi (*first*) dio je uključio (*incorporated*) «*Federal Water Power Act*» ili (*or*) «*FWPA*» (Federalni zakon o vodnim snagama) koji (*that*) je provodilo (*has been administrated by*) bivše (*former*) «*Federal Power Commission*» ili «*FPC*» (Federalno povjerenstvo za energiju) čije (*whose*) su aktivnosti (*activities*) bile ograničene (*were confined*) gotovo (*almost*) u potpunosti (*entirely*) na (*to*) izdavanje dozvola za rad (*licencing*) nefederalnih hidroelektrana (*non-Federal hydroelectric projects*). Dijelovi II i III bili su dodani (*were added*) s (*with*) prihvaćanjem (*passage*) «*Public Utility Regulatory Policies Act*» ili «*PURPA*» (Zakona o regulatornim načelima za javna poduzeća). Ti (*these*) dijelovi su proširili (*extended*) pravo (*jurisdiction*) ovog (*this*) Zakona (*Act*) da obuhvati (*to include*) reguliranje (*regulating*) prijenosa električne energije između saveznih država (*interstate electric energy transmission*) i tarifa (*rates*) za (*for*) njenu (*its*) prodaju (*sale*) i veleprodaju (*wholesale*) u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*). «*FERC*»-u se sada (*now*) stavlja u dužnost (*is charged with*) provođenje (*administration*) ovog Zakona.

FEDERAL POWER COMMISSION (FPC): Federalno povjerenstvo za energiju

Agencija-prethodnik (*predecessor agency*) «*FERC*»-u koja (*which*) je bila stvorena (*was created*) aktom Kongresa (*Act of Congress*) na temelju (*under*) «*Federal Water Power Act*» ili (*or*) «*FWPA*» (Federalnog zakona o vodnim snagama) 10. lipnja 1920. (*on June 10, 1920*). Ona (*it*) je bila izvorno (*originally*) zadužena za (*was charged with*) reguliranje (*regulating*) elektroenergetske industrije (*electric power industry*) i industrije prirodnog plina (*natural gas industry*). «*FPC*» je bio ukinut (*was abolished*) 20. rujna 1977. (*on September 20, 1977*), kada (*when*) je bilo stvoreno «*U.S. Department of Energy*» ili «*U.S. DoE*» (Američko Ministarstvo za energiju). Funkcije (*functions*) «*FPC*»-a su bile podijeljene (*were divided*) između (*between*) «*U.S.DOE*»-a i «*FERC*»-a.

FEDERAL POWER MARKETING ADMINISTRATIONS (PMA): Federalne uprave/ravnateljstva za marketing energije

To (*these*) su (*are*) zasebne (*separate*) i različite (*different*) organizacijske agenture (*organizational agencies*) unutar (*within*) «*U.S. Department of Energy*» ili (*or*) «*U.S. DoE*» (Američkog Ministarstva za energiju) koje (*that*) prodaju (*market*) energiju (*power*) iz (*from*) federalnih (*federal*) višenamjenskih (*multipurpose*) vodnih projekata (*water projects*) po (*at*) najnižim (*lowest*) mogućim (*possible*) tarifama (*rates*) potrošačima (*consumers*) u skladu s (*in accordance with*) načelima zdravog poslovanja (*sound business principles*). Postoji (*there are*) pet (*five*) «*PMA*»-ova: «*Alaska Power Administration*», «*Bonneville Power Administration*», «*Southeastern Power Administration*», «*Southwestern Power Administration*» i «*Western Area Power Administration*».

FEEDER: Distribucijski vod

Električni (*electrical*) napojni vod (*supplying line*), nadzemni (*overhead*) ili (*or*) podzemni (*underground*), koji (*which*) se proteže (*runs*) od (*from*) distribucijske transformatorske podstanice (*distribution substation*) do (*to*) pojedinog (*single*) distribucijskog transformatora (*distribution transformer*). To (*it*) je (*is*) distribucijski strujni krug (*distribution circuit*), na (*at*) naponu (*voltage*) većinom (*usually*) nižem od (*lower than*) 69.000 (*69,000*) V, koji prenosi (*carries*) električnu energiju (*electric power*) iz (*from*) distribucijske transformatorske podstanice.

FEEDSTOCK: Sirovina

Sirova nafta (*crude oil*), kapljevine iz prirodnog plina (*natural gas liquids*), prirodni plin (*natural gas*) ili (*or*) druge (*other*) tvari (*materials*) koje se rabe (*used*) kao (*as*) sirovinski sastojci (*raw ingredients*) za (*for*) benzin (*gasoline*), druge rafinirane (*refined*) proizvode (*products*) ili kemikalije (*chemicals*).

FERC GAS TARIFF: «*FERC*» –ov tarifni sustav za plin

Objavljeno (*published*) očitovanje (*statement*) koje registrira (*filed by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipeline*) kod (*with*) «*Federal Energy Regulatory Commission*» ili (*or*) «*FERC*» (Federalnog regulatornog povjerenstva za energiju) a opisuje (*describes*) tarife (*rates*), odredbe i uvjete (*terms and conditions*) pod (*under*) kojima (*which*) će se pružati (*will be provided*) usluge (*services*).

FIELD: Polje

Neko područje (*area*) koje se sastoji (*consisting*) od (*of*) nekog pojedinačnog ležišta (*single reservoir*) ili (*or*) višestrukih ležišta (*multiple reservoirs*), sva (*all*) grupirana (*grouped*) u (*on*) ili se odnose (*related*) na (*to*) istome/isti (*same*) karakterističnom/karakteristični (*individual*) obliku/oblik (*feature*) geološke strukture (*geological structure*) i/ili (*and/or*) stratigrafsko svojstvo (*stratigraphic condition*). Mogu postojati (*there can be*) dva ili više (*two or more*) ležišta (*reservoirs*) na (*in*) nekome polju vertikalno (*vertically*) odijeljena (*separated*) nepropusnim (*impervious*) slojevima (*strata*) ili poprečno (*laterally*) lokalnim (*local*) geološkim (*geologic*) zaprekama (*barriers*), ili i jednim i drugim (*both*).

FIELD GAS: Plin s polja

Sirovi plin (*feedstock gas*) koji ulazi u (*entering*) postrojenje za obradu (*processing plant*) prirodnog plina (*natural gas*).

FIELD SEPARATION FACILITY: Separatorski uređaj na polju

Površinska instalacija (*surface installation*) namijenjena (*designed*) za dobivanje (*to recover*) pogonskog kondenzata (*lease condensate*) iz (*from*) neke struje (*stream*) proizvedenog (*produced*) prirodnog plina (*natural gas*) koja većinom (*usually*) potječe (*originating*) iz više od jednog (*more than one*) zakupljenog područja (*lease*) i kojom (*that*) upravlja (*is managed by*) operator (*operator*) jednog ili više (*one or more*) tih (*these*) zakupljenih područja.

FILE RATE DOCTRINE: Doktrina registriranih tarifa

Doktrina (*doctrine*) na temelju (*under*) «*Natural Gas Act*» (Zakona o prirodnom plinu) koja (*which*) zahtijeva (*reqires*) da tarife (*rates*) budu (*to be*) registrirane (*on file*) kod (*with*) Povjerenstva (*Commission*) i koja sprečava (*prevents*) da se povišene (*increased*) tarife primjenjuju (*from being imposed*) retroaktivno (*retroactively*).

FINANCIAL ASSETS: Financijska imovina

Financijska imovina je (*is*) zapis (*record*) ili (*or*) potraživanje (*claim*) koji (*that*) olakšava (*facilitates*) neku razmjenu (*exchange*) novčanih sredstava (*funds*) i neko prevaljivanje (*shift*) rizika (*risk*).

FINANCIAL ATTRIBUTES: Financijski atributi

Financijski atributi su (*are*) mjerilo (*measure*) za (*of*) financijsko zdravlje (*financial health*) neke kompanije (*company*). Uprava (*management*) javnog poduzeća (*utility*), analitičari vrijednosnica (*security analysts*), investitori (*investors*) i regulatori (*regulators*) primjenjuju (*use*) te atribute za procjenjivanje (*to estimate*) uspješnosti (*performance*) nekog javnog poduzeća prema (*according to*) njegovim (*its*) povijesnim (*historic*) zapisima (*records*) te prosjecima u industriji (*industry averages*). Ključni (*essential*) financijski atributi obuhvaćaju (*include*) kapitalne obveze (*capital requirements*), zarade po dionici (*earnings per share*) zajedničku glavnicu (*common equity*), koeficijent kapitalizacije (*capitalization ratios*) i koeficijent pokrića kamate (*interest coverage ratios*).

FINANCIAL CLOSING: Financijsko zatvaranje

Zaključenje (*conclusion*) razvojne faze (*development phase*) nekog projekta (*project*), kada (*when*) se dobivaju (*are obtained*) sve (*all*) dozvole (*permits*) i odobrenja vlasti (*govern-*

ment approvals) i kada su (*are*) neosporna (*unchallenged*), kada se ovjerovljuju (*are executed*) svi financijski (*financial*) dokumenti (*documents*) a inicijalna (*initial*) novčana sredstva (*funds*) su isplaćena (*have been disbursed*) u skladu sa (*in accordance with*) zajmom za građenje (*construction loan*).

FINANCIAL MARKET: Financijsko tržište

Neko financijsko tržište je (*is*) mjesto (*place*) ili (*or*) mehanizam (*mechanism*) kojime (*whereby*) se razmjenjuje (*are exchanged*) financijska imovina (*financial assets*) i utvrđuju se (*are set*) cijene (*prices*) te imovine.

FIRM: Firma

Neko udruženje (*association*), kompanija (*company*), korporacija (*corporation*), imanje (*estate*), pojedinac (*individual*), zajednički pothvat (*joint venture*), partnerstvo (*partnership*) ili (*or*) isključivo (*sole*) vlasničko pravo (*proprietorship*) ili bilo koji (*any*) drugi (*other*) subjekt (*entity*), u (*in*) svakome (*any*) slučaju (*case*) organizirani (*organized*), uključujući (*including*): (a) dobrotvorne (*charitable*) ili odgojne (*educational*) ustanove (*institutions*); (b) Federalnu vladu (*Federal Government*) zajedno (*along*) s (*with*) ministarstvima (*departments*), federalnim agencijama (*federal agencies*) i drugim (*other*) posredništvima (*instrumentalities*) te vlade saveznih država (*state governments*) i lokalne vlasti (*local governments*). Firma se može sastojati (*can consist*) od (*of*): (1) matičnog (*parent*) subjekta, uključujući konsolidirane (*consolidated*) i nekonsolidirane (*unconsolidated*) subjekte (ako ih ima /*if any*/) koje (*which*) ona (*it*) neposredno (*directly*) ili posredno (*indirectly*) nadzire (*controls*); (2) samo (*only*) matičnog subjekta i njegovih (*its*) konsolidiranih subjekata; (3) nekonsolidiranih subjekata ili (4) bilo kojeg (*any*) dijela (*part*) ili kombinacije (*combination*) prethodno (*previously*) navedenih (*quoted*) subjekata.

FIRM CONTRACT: Nepromjenjivi ugovor

Uobičajeni (*traditional*) ugovor javnog poduzeća (*utility contract*) koji (*that*) obvezuje (*obliges*) na (*to*) isporuku (*delivery*) i na plaćanje (*payment*). Istoznačnica (*synonym*) s (*with*) «*forward contract*» (terminski ugovor).

FIRM CUSTOMER: Stalni kupac

Kupac za (*for*) koga (*whom*) se rezervira (is *reserved*) ugovorna potražnja (*contract demand*) i kome se dobavljač (*supplier*) obvezuje (is *obligated*) osigurati (*to provide*) opskrbu električnom energijom/prirodnim plinom (*service*).

FIRM ENERGY: Stalna energija

Prodaja najviše kvalitete (*highest quality sales*) usluge (*service*) prijenosa električne energije (*electric transmission*) koja se nudi (*offered*) kupcima (*customers*) na temelju (*under*) nekog registriranog (*filed*) tarifnog sustava (*rate schedule*) koji ne predviđa (*anticipates no*) planirani (*planned*) prekid (*interruption*).

FIRM ENERGY LOAD CARRYING CAPABILITY (FELCC): Opteretivost stalnom energijom

Količina (*amount*) stalne energije (*firm energy*) koja (*that*) se može proizvesti (*can be produced*) u (*in*) nekom hidroelektroenergetskom sustavu (*hydroelectric power system*), koja

se temelji (*based*) na (*on*) njenoj (*its*) najmanjoj (*lowest*) registriranoj (*recorded*) sekvenci (*sequence*) protoka vode (*streamflows*) i najvećoj (*maximum*) akumulaciji u akumulacijskom jezeru (*reservoir storage*) koja je (*is*) trenutno (*currently*) na raspolaganju (*available*) sustavu.

FIRM GAS: Stalni plin

Plin (*gas*) koji se prodaje (*sold*) na (*on*) nekoj kontinuiranoj (*continuous*) osnovi (*basis*) u (*for*) nekom zadanom (*defined*) ugovornom roku (*contract term*) (na primjer /*for example*/ jednoj /*one*/ godini /*year*/).

FIRM POWER: Stalna snaga

Snaga (*power*) raspoloživa (*available*) u svako doba (*at all times*) tijekom (*during*) razdoblja (*period*) obuhvaćenog (*covered*) obvezom (*commitment*), osim (*except*) zbog (*for*) prisilnih prekida pogona (*forced outages*) i redovnog održavanja (*scheduled maintenance*). Stalna snaga se osigurava (*is provided*) s (*with*) dostatnim (*sufficient*) zakonskim (*legally*) utuživim garancijama (*enforceable guarantees*) isporučivosti (*deliverability*) radi omogućavanja (*to permit*) javnom poduzeću za električnu energiju koje kupuje (*purchasing electric utility*) da izbjegne (*to avoid*) potrebu (*need*) za konstruiranjem (*to construct*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*), za građenjem (*to build*) neke manje (*smaller*) i manje skupe (*less expensive*) elektrane (*plant*), ili (*or*) za pribavljanjem (*to purchase*) manje (*less*) stalne snage od (*from*) nekog drugog (*another*) postrojenja (*facility*).

FIRM RECALLABLE CAPACITY: Stalni opozivi kapacitet

Stalni kapacitet (*firm capacity*) koji (*which*) se ustupa (*is released*) ovisno o (*subject to*) pravu (*right*) špeditera ustupatelja (*releasing shipper*) na opozivanje (*to recall*) sukladno (*in accordance with*) specifiranim (*specified*) kriterijima (*criteria*), kao što su (*such as*) hladno (*cold*) vrijeme (*weather*), viša sila (*force majeure*), gubitak (*loss*) tržišta (*market*), gubitak plina (*gas*) itd.

FIRM SERVICE: Stalna opskrba (električnom energijom)

Opskrba električnom energijom (*electric service*) koje se nudi (*offered*) kupcima (*customers*) na temelju (*under*) rasporeda (*schedules*) ili (*or*) ugovora (*contracts*) koji ne predviđaju (*anticipate no*) prekide (*interruptions*), bez obzira na (*regardless of*) klasu opskrbe (*class of service*), osim (*except*) zbog (*for*) više sile (*force majeure*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*interruptible service*» (prekidiva opskrba električnom energijom).

FIRM TRANSMISSION SERVICE: Stalna usluga prijenosa

Usluga prijenosa (*transmission service*) od točke do točke (*point-to-point*) koja se rezervira (*reserved*) i/ili (*and/or*) koja se planira (*scheduled*) na (*for*) rok (*term*) od (*of*) jedne (*one*) godine (*year*) ili (*or*) više (*more*) i koja (*that*) ima isti (*is of the same*) prioritet (*priority*) u (*of*) korištenju (*use*) prijenosnog sustava (*transmission system*) kao što je (*such as*) onaj (*that*) firme davateljice usluge prijenosa (*transmission service provider's firm*). Stalna usluga prijenosa koja se rezervira i/ili koja se planira na rok od manje od (*less than*) jedne godine smatrat će se (*will be considered*) kratkoročnom (*short-term*) stalnom uslugom prijenosa u smislu (*for the purpose*) obveze pružanja usluge (*service liability*).

FIRST CONTIGENCY CRITERIA: Prvi kriterij kod možebitnih događaja

Kriterij (*criteria*) za (*for*) rad sustava (*system operation*) koji specificira (*specifying*) da (*that*) bi sustav (*system*) trebao biti sposoban (*should be able*) podnijeti (*survive*) gubitak (*loss*) bilo kojeg (*any*) pojedinačnog (*single*) elementa (*element*) (generatora /*generator*/, voda /*line*/, transformatora /*transformer*/, sklopke /*switch*/ itd. /*etc.*/) bez (*without*) bilo kojeg presudnog (*critical*) gubitka funkcije (*function*), preopterećenja (*overload*) ili (*or*) alarmantnog stanja (*alarm condition*).

FIRST NOTICE DAY: Prvi dan objave

Prvi dan (*first day*) na (*on*) koji (*which*) obračunska kuća (*clearinghouse*) obavještava (*notifies*) svoje (*its*) članove (*members*) o (*of*) raspodjelama isporuka (*delivery allocations*). Energetski ugovori (*energy contracts*) imaju (*have*) samo (*only*) jedan (*one*) dan objave (*notice day*). Ugovori za kovine (*metals contracts*) imaju dane objave točno prije (*just prior*) početka (*beginning*) i kraja (*end*) razdoblja isporuke (*delivery period*).

FIRST SALE: Prva prodaja

Termin (*term*) usvojen (*adopted*) na temelju (*under*) «*Natural Gas Policy Act*» ili (*or*) «*NGPA*» (Zakona o politici prema prirodnom plinu) za opisivanje (*to describe*) neke prodaje (*sales*) prirodnog plina (*natural gas*); na primjer (*for example*), bilo koja (*any*) prodaja (*sale*) bilo kojeg volumena (*volume*) prirodnog plina (1) bilo kojem cjevovodnom transporteru (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipeline*) ili cjevovodnom transporteru (prirodnog plina) unutar (neke) savezne države (*intrastate pipeline*); (2) bilo kojoj lokalnoj (*local*) distribucijskoj kompaniji (*distribution company*); (3) bilo kojoj pravnoj osobi (*person*) za (*for*) njenu (*its*) vlastitu (*own*) potrošnju (*use*); (4) koja (*which*) prethodi (*precedes*) bilo kojoj prodaji opisanoj (*described*) u (*in*) klauzulama (*clauses*) (1), (2) ili (3); i (5) bilo koja prodaja koja prethodi ili slijedi (*follows*) bilo koju prodaju opisanu u klauzulama (1), (2), (3) ili (4) a definira ju (*is defined by*) «*FERC*» kao (*as*) prvu prodaju u svrhu sprečavanja (*in order to prevent*) zaobilaženja (*circumvention*) bilo koje maksimalne (*maximum*) cijene u skladu sa zakonom (*lawful price*) koja se utvrdi (*established*) prema (*under*) «*NGPA*». «*NGPA*» iz (*from*) termina «prva prodaja» izuzima (*excludes*) prodaju bilo kojeg volumena prirodnog plina putem (*by*) bilo kojeg cjevovodnog transportera (prirodnog plina) između saveznih država ili cjevovodnog transportera (prirodnog plina) unutar (neke) savezne države, lokalne distribucijske kompanije, ili bilo koje njihove (*their*) povezane kompanije (*affiliate*), osim ako (*unless*) se takva (*such*) prodaja može dovesti u vezu (*is attributable*) s (*to*) volumenima prirodnog plina koje proizvedu (*produced by*) takve njihove povezane kompanije.

FISCAL YEAR: Fiskalna godina

12-mjesečna (*12-month*) financijska godina (*financial year*) Američke vlade (*U.S. Government*), od (*from*) 1. listopada (*October 1*) do (*to*) 30. rujna (*September 30*) iduće kalendarske godine (*following calendar year*).

FIXED ASSETS: Fiksna imovina

Materijalna imovina (*tangible property*) koja se koristi (*used*) u (*in*) financijskim transakcijama (*operations*) nekog subjekta (*entity*), ali (*but*) se ne očekuje (*not expected*) da

bude (*to be*) potrošena (*consumed*) ili (*or*) pretvorena (*converted*) u (*into*) gotovinu (*cash*) u uobičajenim (*ordinary*) tijekovima (*courses*) događanja (*events*). S (*with*) vijekom trajanja (*life*) dužim od (*in excess*) jedne (*one*) godine (*year*), nenamijenjena (*not intended*) za (*for*) preprodaju (*resale*) kupcima (*customers*) i podložna (*subject*) deprecijaciji (*depreciation*), ona (*they*) se većinom (*usually*) odnosi (*are reffered*) na (*to*) imovinu (*property*), postrojenje (*plant*), i opremu (*equipment*). Zemljište (*land*) je (*is*) iznimka (*exception*).

FIXED ASSETS TURNOVER: Obrtaj fiksne imovine

Omjer (*ratio*) prihoda (*revenue*) prema (*to*) fiksnoj imovini (*fixed assets*) što (*which*) je (*is*) mjerilo (*measure*) produktivnosti (*productivity*) i efikasnosti (*efficiency*) imovine (*property*), postrojenja (*plant*) i opreme (*equipment*) u (*in*) stvaranju (*generating*) prihoda. Visoki (*high*) obrtaj (*turnover*) pozitivno (*positively*) se odražava (*reflects*) na (*on*) sposobnost (*ability*) subjekta (*entity*) da korisno upotrijebi (*to utilize*) svoju (*its*) fiksnu imovinu u poslovnim transakcijama (*business operations*).

FIXED BED GASIFICATION: Uplinjavanje nepokretnog sloja

Proces uplinjavanja (*gasification process*) u (*in*) koji (*which*) se gorivo (*fuel*) dovodi (*is fed*) u (*in*) grumenima (*lumps*) i u kojemu se plin (*gas*) kreće (*moves*) kroz (*through*) neki gotovo (*nearly*) nepokretan (*stationary*) sloj goriva (*bed of fuel*).

FIXED CAPITAL COST: Trošak fiksnog kapitala

Kapital (*capital*) potreban (*needed*) za osiguranje (*to provide*) svih (*all*) komponenata koje se mogu deprecirati (*depreciable components*).

FIXED CHARGES: Fiksni troškovi

Većinom (*usually*) se odnosi (*refers*) na (*to*) rashode kamata (*interest expenses*). Može se odnositi (*can refer*) na godišnje (*annual*) troškove (*costs*) posjedovanja imovine (*owning property*), koji obuhvaćaju (*including*) deprecijaciju (*depreciation*), poreze (*taxes*), osiguranje (*insurance*), nabavnu cijenu novca (*cost of money*), najamninu (*rent*), opće i administrativne rashode (*general and administrative expenses*) te redovno (*regular*) održavanje (*maintenance*).

FIXED CONTRACT: Fiksni ugovor

Sporazum (*agreement*) između (*between*) nekog javnog poduzeća (*utility*) i nezavisnog proizvođača električne energije (*independent power producer*) koji sadrži (*containing*) fiksne (*fixed*) ugovorne uvjete (*contract terms*) i cijene (*prices*) za (*for*) prodaju (*sales*) ili (*or*) kupnju (*purchases*) električne energije (*electric power*) tijekom (*over*) nekog podužeg (*extended*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

FIXED COST: Fiksni trošak

Trošak (*cost*) povezan s (*associated with*) kapitalnom investicijom (*capital investment*) kao što su (*such as*) oprema (*equipment*), opći troškovi (*overheads*), porezi na imovinu (*property taxes*); svaki (*any*) trošak uračunat (*included*) u (*in*) cijenu koštanja usluge (*cost of service*) koji nema tendenciju (*does not tend*) da fluktuira (*to fluctuate*) s (*with*) količinom (*amount*) energije (*energy*) koja se proizvodi (*being produced*).

FIXED OPERATING COSTS: Fiksni operativni troškovi

Troškovi (*costs*), osim (*other than*) onih (*those*) povezanih s (*associated with*) kapitalnom investicijom (*capital investment*), koji (*that*) ne variraju (*do not vary*) s radom (*operation*), primjerice (*such as*) osnovno održavanje (*base maintenance*) i radna snaga (*labor*).

FIXED PRICE: Fiksna cijena

Ugovor (*contract*) u (*in*) kojemu (*which*) se specificira (*is specified*) točna (*exact*) cijena (*price*) za (*for*) robe (*commodities*). Neki ugovor s fiksnom cijenom (*fixed price contract*) većinom (*usually*) ima (*has*) varijacije (*variations*) na (*to*) fiksnu cijenu kao što su (*such as*) klizne skale (*escalators*) ili (*or*) ponovne odluke (*redeterminations*) za povećane (*increased*) troškove (*costs*) ili poticaje (*incentives*) za postizanje (*meeting*) različitih (*various*) ciljeva (*goals*).

FIXED PRICE TARIFF: Tarifa s fiksnom cijenom

Standardna (*standard*) naknada za energiju (*energy charge*) koja (*that*) ostaje (*remains*) fiksna (*fixed*) za (*for*) neko specificirano (*specified*) vremensko razdoblje (*period of time*) osim (*except*) zbog (*for*) prilagođavanja (*adjustments*) promjenama (*changes*) u (*in*) troškovima goriva (*fuel costs*).

FLARED NATURAL GAS: Prirodni plin spaljen na bakljama

Prirodni plin (*natural gas*) koji se spali (*burned*) na (*in*) bakljama (*flares*) na (*on*) lokacijama bušotina (*well sites*) ili (*or*) u (*at*) postrojenjima za obradu plina (*gas processing plants*)

FLARING: Spaljivanje na baklji

Čin (*act*), nelegalan (*illegal*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*), spaljivanja (*burning*) plina (*gas*) koji (*that*) se ne bi mogao prodati (*could not be sold*) na (*at*) lokaciji polja (*field site*).

FLASH-STEAM GEOTHERMAL PLANTS: Geotermalne električne centrale s ravnotežnim isparavanjem

Kada (*when*) je (*is*) temperatura (*temperature*) hidrotermalne (*hydrothermal*) tekućine (*liquid*) iznad (*above*) 350 °F (177 °C), uglavnom (*generally*) se primjenjuje (*is implemented*) tehnologija s ravnotežnim isparavanjem (*flash-steam technology*). U (*in*) ovim (*these*) sustavima (*systems*), većina (*most*) tekućine se ravnotežno pretvori (*is flashed*) u (*to*) paru (*steam*). Para se odvaja (*is separated*) od (*from*) preostale (*remaining*) tekućine i rabi se (*is used*) za tjeranje (*to drive*) nekog turbinskog agregata (*turbine generator*), dok (*while*) se voda (*water*) vraća (*is returned*) u (*into*) geotermalno (*geothermal*) ležište (*reservoir*). Ekonomika (*economics*) većine hidrotermalnih postrojenja s ravnotežnim isparavanjem (*hydrothermal flash plants*) se poboljšava (*is improved*) s pomoću (*by*) primjenjivanja (*using*) dvostupanjskog kružnog procesa ravnotežnog isparavanja (*dual-flash cycle*), koji (*which*) odvaja (*separates*) paru kod (*at*) dva (*two*) različita (*different*) tlaka (*pressures*). Dvostupanjski kružni proces ravnotežnog isparavanja proizvodi (*produces*) 20 do (*to*) 30% više (*more*) električne energije (*electric power*) nego (*than*) jednostupanjski sustav ravnotežnog isparavanja (*single-flash system*) pri (*at*) jednakom (*equal*) protoku fluida (*fluid flow*).

FLAT AND METER RATE SCHEDULE: Tarifni sustav temeljen na paušalu i mjerenju

Tarifni sustav za električnu energiju (*electric rate schedule*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) dvije (*two*) komponente (*components*), od koje (*which*) je (*is*) prva (*first*) naknada za uslugu (*service charge*) a druga (*second*) cijena (*price*) za (*for*) energiju (*energy*) koja se potroši (*consumed*).

FLAT DEMAND RATE SCHEDULE: Tarifni sustav temeljen na paušalnoj potražnji

Tarifni sustav za električnu energiju (*electric rate schedule*) koji se temelji (*based*) na (*on*) obračunskoj potražnji (*billing demand*) koji (*that*) ne predviđa (*provides no*) naknadu (*charge*) za (*for*) energiju (*energy*).

FLAT PLATE PUMPED: Ravni kolektor s pumpanjem

Solarni toplinski kolektor za srednje temperature (*medium-temperature solar thermal collector*) koji (*that*) se u pravilu (*typically*) sastoji (*consists*) od (*of*) metalnog (*metal*) okvira (*frame*), ostakljenih površina (*glazing*), apsorbera (*absorbers*) (u pravilu metalnih /*metal*/) i izolacije (*insulation*) i koji rabi (*uses*) neku pumpanu (*pumped*) tekućinu (*liquid*) kao (*as*) medij za prijenos topline (*heat-transfer medium*). Pretežita (*predominant*) primjena (*use*) u (*in*) aplikacijama za grijanje vode (*water heating applications*).

FLAT-PLATE SOLAR PHOTOVOLTAIC MODULE: Fotonaponski modul s ravnim solarnim kolektorom

Sklop (*arrangement*) fotonaponskih članaka (*photovoltaic cells*) ili (*or*) materijala (*material*) montiranih (*mounted*) na (*to*) neku krutu (*rigid*) ravnu (*flat*) površinu (*surface*) sa (*with*) člancima (*cells*) slobodno (*freely*) izloženim (*exposed*) upadnoj (*incoming*) Sunčevoj svjetlosti (*sunlight*).

FLAT-PLATE SOLAR THERMAL/HEATING COLLECTORS: Ravni solarni kolektori topline

Velike (*big*), ravne (*flat*) kutije (*boxes*) sa (*with*) staklenim poklopcima (*glass covers*) i tamno obojenim (*dark-colored*) metalnim pločama (*metal-plates*) u unutrašnjosti (*inside*) koje (*that*) apsorbiraju (*absorb*) i prenose (*transfer*) solarnu energiju (*solar energy*) na (*to*) neki fluid (*fluid*) za (*for*) prijenos topline (*heat transfer*).

FLEX RATES: Fleksibilne tarife

Mjesečne (*monthly*) promjene (*changes*) tarifa za cjevovodni transport (*pipeline rates*), unutar (*within*) nekog minimalnog/maksimalnog (*minimum/maximum*) raspona (*range*).

FLEXIBLE LOAD SHAPE: Fleksibilni oblik opterećenja

Fleksibilnost oblika opterećenja (*load shape flexibility*) može se postići (*can be achieved*) s pomoću (*by*) programa (*programs*) koji (*that*) modificiraju (*modify*) cijene (*prices*), ciklički uključuju/isključuju (*cycle*) opremu (*equipment*) ili (*or*) prekidaju (*interrupt*) opskrbu (električnom energijom) (*service*) kao odgovor na (*in response to*) određene (*specific*) promjene nabavnih cijena električne energije (*changes in electric power costs*) ili raspoloživost resursa

(*resource availibility*). Ti (*these*) pristupi (*approaches*) uključuju (*include*) određivanje cijena u realnom vremenu (*real-time pricing*) i tarife prema vremenu potrošnje (*time-of-use rates*) za (*for*) kupce (*customers*) koji imaju (*have*) fleksibilno radno vrijeme (*flexible hours*). Oni (*they*) također (*also*) mogu uključiti (*may include*) prekidivo opterećenje (*interruptible load*), izravnu regulaciju opterećenja (*direct load control*) i drugo (*other*) upravljanje opterećenjem (*load management*).

FLEXIBLE PRICING: Fleksibilno određivanje cijena

Ova (*this*) strategija (*strategy*) dopušta (*allows*) nekoj kompaniji (*company*) da podešava (*to adjust*) cijene (*prices*) na temelju (*based on*) pregovaranja s potrošačima (*consumer negotiatins*) ili (*or*) kupovne moći (*buying power*) nekog velikog (*large*) kupca (*customer*).

FLEXIBLE-FUEL VEHICLE: Vozilo na različita goriva

Vozilo (*vehicle*) koje (*that*) može raditi (*can operate*) na (*on*): (1) alternativna goriva (*alternative fuels*); (2) goriva 100 posto bazirana na nafti (*100-percent petroleum-based fuels*); (3) svaku (*any*) mješavinu (*mixture*) nekog alternativnog/alternativnih goriva i nekog goriva na bazi nafte (*petroleum-based fuel*).

Vozila na različita goriva imaju (*have*) jedinstveni (*single*) sustav za napajanje gorivom (*fuel system*) za baratanje (*to handle*) alternativnim gorivima i gorivima na bazi nafte. «*Flexible-fuel vehicle*» i «*variable-fuel vehicle*» su (*are*) istoznačni termini (*synonymous terms*).

FLOATING PRICE: Fluktuirajuća cijena

Cijena (*price*) koja (*that*) nije (*is not*) fiksna (*fixed*) i može se mijenjati (*can be changed*) prema tržištu (*with the market*).

FLOOR: «Parket»/«pod» burze

(1) Glavni (*main*) prostor za trgovanje (*trading area*) neke burze (*exchange*). (2) Ugovor o dobavi (*supply contract*) između (*between*) nekog kupca (*buyer*) i prodavatelja (*seller*) neke robe (*commodity*), čime (*whereby*) se prodavatelj osigurava (*is assured*) da (*that*) će dobiti (*will receive*) barem (*at least*) neku minimalnu (*minimum*) cijenu (*price*). Ova (*this*) vrsta (*type*) ugovora (*contract*) je (*is*) analogna (*analogous*) nekoj opciji prodaje (*put option*).

FLOOR BROKER: Broker na «parketu» burze

Član burze (*exchange member*) koji (*who*) izvršava (*executes*) naloge (*orders*) za kupovanje (*to buy*) ili (*or*) za prodavanje (*to sell*) «*futures*» ugovora (*futures*) i opcija (*options*) u (*in*) «krugu» za trgovanje (*trading ring*) na (*on*) «parketu» (*floor*) neke burze roba (*commodities exchange*).

FLOOR TRADER OR LOCAL: Trgovac na «parketu» burze ili lokalni

Član burze (*exchange member*) koji (*who*) kupuje (*buys*) ili (*or*) prodaje (*sells*) «*futures*» ugovore (*futures*) i/ili (*and/or*) opcije (*options*) za (*on*) svoj (*his*) vlastiti (*own*) račun (*account*).

FLOW: Protok

Volumen (*volume*) vode (*water*) koja prolazi (*passing*) kroz (*by*) neku određenu (*given*) točku (*point*) u (*per*) jedinici vremena (*unit of time*).

FLUE GAS: Dimni plin

Mješavina (*mixture*) plinova (*gases*) koja nastaje (*resulting*) iz (*from*) izgaranja (*combustion*) i koja izlazi (*emerging*) iz nekog dimnjaka (*chimney*). Dimni plin sadrži (*includes*) dušikove okside (*nitrogen oxides*), ugljične okside (*carbon oxides*), vodenu paru (*water vapour*) i često (*often*) sumporne okside (*sulphur oxides*) ili (*or*) čestice (*particles*).

FLUE GAS DESULFURIZATION UNIT (SCRUBBER): Jedinica za odsumporavanje dimnih plinova (ispirač)

Oprema (*equipment*) koja se primjenjuje (*used*) za uklanjanje (*to remove*) sumpornih oksida (*sulfur oxides*) iz (*from*) plinova izgaranja (*combustion gases*) nekog kotlovskog postrojenja (*boiler plant*) prije (*before*) ispuštanja (*discharge*) u (*to*) atmosferu (*atmosphere*). Kao (*as*) sredstva za ispiranje (*scrubbing media*) koriste se (*are used*) kemikalije (*chemicals*), na primjer (*for example*) vapno (*lime*).

FLUE GAS PARTICULATE COLLECTORS: Skupljači usitnjenih čestica iz dimnih plinova

Oprema (*equipment*) koja se primjenjuje (*used*) za izdvajanje (*to remove*) letećeg pepela (*fly ash*) iz (*from*) plinova izgaranja (*combustion gases*) nekog kotlovskog postrojenja (*boiler plant*) prije (*before*) ispuštanja (*discharge*) u (*to*) atmosferu (*atmosphere*). Skupljači sitnih krutih i tekućih čestica (*particulate collectors*) sadržavaju (*include*) elektrostatičke taložnike (*electrostatic precipitators*), mehaničke skupljače (*mechanical collectors*) (ciklona /*cyclones*/), vlaknaste filtere (*fabric filters*) i mokre ispirače (*wet scrubbers*).

FLUIDIZED-BED COMBUSTION: Izgaranje u fluidiziranom sloju

Metoda (*method*) spaljivanja (*burning*) usitnjenog (*particulate*) goriva (*fuel*), na primjer (*for example*) ugljena (*coal*), kod (*in*) koje (*which*) količina (*amount*) zraka (*air*) potrebna (*required*) za (*for*) izgaranje (*combustion*) daleko (*far*) nadmašuje (*exceedes*) onu (*that*) koja se nalazi (*found*) u klasičnim (*conventional*) plamenicima (*burners*). Čestice goriva (*fuel particles*) se neprekidno (*continually*) ubacuju (*are fed*) u (*into*) sloj (*bed*) mineralnog pepela (*mineral ash*) u omjerima (*proportions*) jedan (*one*) dio goriva (*part fuel*) naprama (*to*) 200 dijelova pepela (*part ash*), dok (*while*) struja (*flow*) zraka (*air*) prolazi (*passes*) kroz (*through*) sloj, uzrokujući (*causing*) da se ponaša (*to act*) kao (*like*) neki turbulentni (*turbulent*) fluid (*fluid*).

FLY ASH: Leteći pepeo

Fine (*fine*) čestice (*particles*) pepela (*ash*) koje (*which*) se prenose (*are carried*) u (*in*) dimnim plinovima (*flue gases*). Te (*these*) lagane (*lightweight*) čestice mogu sadržavati (*may contain*) neizgorjelo (*unburned*) gorivo (*fuel*). Leteći pepeo se razlikuje (*is differentiated*) od (*from*) pepela s dna (*bottom ash*) po (*by*) težini (*weight*). Pepeo s dna je (*is*) previše težak (*too heavy*) da ga nose (*to be carried by*) dimni plinovi pa sila teže (*gravity*) sprečava (*prevents*) njegovu (*its*) emisiju (*emission*) zajedno s (*with*) dimnim plinovima.

FLYWHEELS: Zamašnjaci

Zamašnjak je (*is*) rotirajući disk (*rotating disk*) koji se primjenjuje (*used*) kao (*as*) pohrambeni uređaj (*storage device*) za (*for*) kinetičku energiju (*kinetic energy*).

Zamašnjaci pružaju otpor (*resist*) pri (*in*) promjenama (*changes*) svoje (*their*) rotacijske brzine (*rotational speed*), što (*which*) pomaže (*helps*) da se ustali (*to steady*) vrtnja (*rotation*) osovine (*shaft*) kada (*when*) se na (*on*) njega (*it*) primjenjuje (*is exerted*) neki fluktuirajući zakretni moment (*fluctuating torque*) s pomoću (*by*) njegovog (*its*) izvora energije (*power source*) kao što je (*such as*) neki stapni motor (*reciprocating motor*), ili (*or*) kada je teret (*load*) stavljen (*placed*) na njega intermitirajući (*intermittent*) (kao što je neka klipna pumpa */piston pump/*). Zamašnjaci se mogu primjenjivati (*can be used*) za proizvođenje (*to produce*) vrlo visokih (*very high*) elektroenergetskih impulsa (*power pulses*) koji su potrebni (*as needed*) za neke pokuse (*experiments*), gdje (*where*) bi povlačenje (*drawing*) električne energije (*electric power*) iz (*from*) javne mreže (*public network*) proizvodilo (*would produce*) neprihvatljive (*unacceptable*) prijelazne promjene napona ili struje (*spikes*). Neki mali (*small*) motor (*motor*) može ubrzati (*can accelerate*) zamašnjak između (*between*) impulsa (*pulses*). U posljednje vrijeme (*recently*) zamašnjaci su postali (*have become*) predmetom (*subject*) opsežnog (*extensive*) istraživanja (*research*) kao (*as*) naprave za pohranu energije (*power storage devices*) za primjene (*uses*) u (*in*) vozilima (*vehicles*).

FORCE MAJEURE: Viša sila

Uobičajeni (*common*) zakonski pojam (*law concept*) preuzet (*borrowed*) iz (*from*) francuskog građanskog prava (*French civil law*). «*Force majeure*» znači (*means*) nadmoćniju (*superior*) ili (*or*) neodoljivu (*irresistible*) silu (*force*) koja (*that*) opravdava (*excuses*) neki neuspjeh (*failure*) u izvršenju (*to perform*). Ona (*it*) je definirana (*has been defined*) prema (*under*) «*U.S. Supreme Court*» (Američkom Vrhovnom sudu) kao (*as*) neki uzrok (*cause*) koji je (*is*) «*beyond the control and without the fault or negligence*» (izvan kontrole i nema veze s pogreškom ili nemarom) stranke (*party*) koja se oslobađa (*is excused*). Slučajevi (*events*) više sile također (*also*) ne smiju biti (*must not have been*) logički (*reasonably*) predvidivi (*foreseeable*); na primjer (*for example*) neka snježna mećava (*blizzard*) u (*in*) *Houstonu* u siječnju (*January*) može biti (*may be*) slučaj više sile ali (*but*) neka snježna mećava u *Montani* neće proći (*will not qualify*).

FORCED OUTAGE: Prisilni prekid pogona

Zaustavljanje/Obustavljanje rada (*shutdown*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*), prijenosnog voda (*transmission line*) ili (*or*) drugog (*other*) postrojenja (*facility*) iz (*for*) izvanrednih razloga (*emergency reasons*) ili neko stanje (*condition*) u (*in*) kojemu (*which*) proizvodna oprema (*generating equipment*) nije raspoloživa (*is unavailable*) za (*for*) opterećenje (*load*) uslijed (*due to*) neočekivane (*unanticipated*) havarije (*breakdown*).

FORCED OUTAGE FACTOR: Faktor prisilnih prekida pogona

Postotak (*percentage*) vremena (*time*) u (*in*) nekom specificiranom (*specified*) razdoblju (*period*) koje (*that*) je neki blok (*unit*) bio (*was*) izvan (*out of*) uporabe (*service*) uslijed (*due to*) nepredviđenih (*unscheduled*) problema s opremom (*equipment problems*) ili (*or*) zatajenja (*failure*). On (*it*) se utvrđuje (*is determined*) s pomoću (*by*) izračunavanja (*calculating*) ukupnog broja (*total*) sati (*hours*) prisilnih prekida pogona (*forced outages*) kao (*as*) postotka od (*of*) ukupnog broja sati u tome razdoblju.

FORECAST: Predviđanje

Predviđena (*predicted*) potražnja (*demand*) električne energije (*electric power*). Predviđanje može biti (*may be*) kratkoročno (*short-term*) (na primjer /*for example*/ 15 minuta /*minutes*/) za (*for*) pogonske (*operating*) potrebe (*purposes*) sustava (*system*), dugoročno (*long-term*) (na primjer 5 do (*to*) 20 godina /*years*/) za potrebe planiranja proizvodnje (električne energije) (*generation planning*), ili (*or*) za bilo koje (*any*) razdoblje (*period*) između toga (*in between*). Predviđanje može obuhvatiti (*may include*) vršnu potražnju (*peak demand*), energiju (*energy*), jalovu snagu (*reactive power*), ili strukturu potražnje (*demand profile*). Predviđanje se može načiniti (*may be made*) za ukupnu (*total*) potražnju sustava (*system demand*), opterećivanje prijenosnog sustava (*transmission loading*), opterećivanje transformatorskih podstanica/napojnih vodova (*substation/feeder loading*), potražnju pojedinog kupca (*individual customer demand*), ili potražnju kućanskih aparata (*appliance demand*).

FORWARD BUYING: Kupovanje unaprijed

Osiguravanje (*providing*) roba (*commodities*) (na primjer /*for example*/ električne energije /*electric power*/) za (*for*) buduće (*future*) potrebe (*needs*) uz jamstvo (*assuring*) da (*that*) će ona (*it*) biti na raspolaganju (*will be on hand*) kada je potrebna (*when needed*) te da neće biti prekidanja (*will be no disruption*) opskrbe (*service*).

FORWARD CONTRACT: Terminski ugovor

Ugovor o dobavi (*supply contract*) između (*between*) kupca (*buyer*) i prodavatelja (*seller*), kojime (*whereby*) se kupac obvezuje (*is obligated*) preuzeti (*to take*) isporuku (*delivery*) a prodavatelj se obvezuje osigurati (*provide*) isporuku fiksne (*fixed*) količine (*amount*) neke robe (*commodity*) po (*at*) nekoj unaprijed određenoj (*predetermined*) cijeni (*price*) na (*on*) neki specificirani (*specified*) budući (*future*) datum (*date*). Potpuno plaćanje (*payment in full*) dospijeva (*is due*) u (*at*) vrijeme (*time*) ili (*or*) nakon (*following*) isporuke. To (*this*) se razlikuje (*differs*) od (*from*) nekog «*futures*» ugovora (*futures contract*) gdje (*where*) se obračun (*settlement*) obavlja (*is made*) dnevno (*daily*), što rezultira (*resulting*) parcijalnim (*partial*) isplatama (*payment*) tijekom (*over*) vijeka trajanja (*life*) ugovora (*contract*). Terminski ugovori se ne standardiziraju (*are not standardized*) i njima se ne trguje (*are not traded*) na (*on*) organiziranim (*organized*) burzama (*exchanges*).

FORWARD CURVE: Terminska krivulja

Terminska krivulja je (*is*) slijed (*sequence*) budućih (*future*) prinosa (*yields*) koji odgovaraju (*corresponding*) fluktuirajućim (*floating*) referentnim cijenama (*reference rates*) u (*on*) nekoj zamjeni (*swap*).

FORWARD PRICE: Terminska cijena

Terminska cijena je (*is*) budući prinos (*future yield*) nekog instrumenta (*instrument*) koji (*that*) će odrediti (*will determine*) terminsku krivulju (*forward curve*).

FORWARD RATE (INTEREST): Terminska stopa (kamata)

Aranžman (*arrangement*) za (*for*) neki zajam (*loan*) da započne (*to begin*) u (*at*) nekom trenutku (*point*) u (*in*) budućnosti (*future*) uz (*with*) neko obećanje (*promise*) danas (*today*) za prihvaćanje (*to receive*) neke posebne (*specific*) kamatne stope (*interest rate*) ili (*or*) kamatnih

stopa koje prevladavaju (*prevailing*) danas za buduće (*future*) zajmove (*loans*). Vremenska struktura (*term structure*) kamatnih stopa je (*is*) odnos (*relation*) između (*between*) tekućih (*current*) dugoročnih (*long-term*) i kratkoročnih (*short-term*) kamatnih stopa, ali (*but*) u biti (*essentially*) to (*it*) je odnos između tekuće dugoročne stope i stopa na (*on*) tekuće i buduće kratkoročne zajmove.

FORWARD RATE AGREEMENT (FRA): Sporazum o terminskoj stopi

Terminski ugovor (*forward contract*) koji utvrđuje (*fixing*) neku kamatnu stopu (*interest rate*) koja (*that*) treba (*must*) biti isplaćena (*be paid*) ili (*or*) biti prihvaćena (*be received*) na temelju (*under*) obveze (*obligation*) koja počinje (*begins*) na (*on*) neki početni datum (*start date*) negdje (*somewhere*) u (*in*) budućnosti (*future*). Također (*also*) poznat kao (*called*) sporazum o budućoj stopi (*future rate agreement*). Svaki (*any*) dobitak (*gain*) ili gubitak (*loss*) na temelju sporazuma je (*is*) poput (*like*) nekog dobitka ili gubitka na temelju neke opcije (*option*) ili «*futures*» ugovora (*futures contract*).

FORWARD SWAP: Terminska zamjena

Zamjena (*swap*) koja (*that*) počinje (*begins*) za više od (*more than*) godine (*one*) dana (*year*) u (*in*) budućnosti (*future*). Rokovi (*terms*) se utvrđuju (*are fixed*) prije (*before*) početnog datuma (*start date*). Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) zamjena s odgođenim početkom (*deffered-start swap*).

FOSSIL FUEL: Fosilno gorivo

Gorivo (*fuel*), primjerice (*such as*) ugljen (*coal*), sirova nafta (*crude oil*) ili (*or*) prirodni plin (*natural gas*), formirano (*formed*) iz (*from*) fosilnih ostataka (*fossil remains*) organske tvari (*organic material*).

FOSSIL FUEL (FOSSIL-FUELED) PLANT : Elektrana na fosilno gorivo

Elektrana (*plant*) koja rabi (*using*) ugljen (*coal*), tekuće gorivo (*liquid fuel*) (na primjer /*for example*/ naftu /*oil*/) ili (*or*) prirodni plin (*natural gas*) kao (*as*) svoj (*its*) izvor energije (*source of energy*).

FRACTIONAL DISTILLATION: Frakcijska destilacija

Proces (*process*) rafiniranja (*refining*) sirove nafte (*crude oil*) u (*into*) različite (*different*) naftne proizvode (*oil products*). Različiti proizvodi (*products*) se odvajaju (*are separated*) sukladno (*according to*) njihovim (*their*) različitim vrelištima (*boiling points*).

FRACTIONATION: Frakcionacija

Proces (*process*) odvajanja (*separation*) zasićenih (*saturated*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) (propan /*propane*/, butan /*butane*/, etan /*ethane*/ itd. /*etc.*/) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*).

FRANCHISE: Franšiza

Posebna (*special*) povlastica (*privilege*) koju dodijeli (*conferred by*) neka vlast (*government*) (*on*) nekoj osobi (*individual*) ili (*or*) korporaciji (*corporation*) za zaposjedanje (*to occupy*) i za korištenje (*to use*) javnih (*public*) cesta (*ways*) i ulica (*streets*) za (*for*) opće

javno dobro (*benefit to the public*). Lokalne (*local*) distribucijske kompanije (*distribution companies*) u pravilu (*tipically*) imaju (*have*) ekskluzivne (*exclusive*) franšize za javne usluge (*utility services*) koje (im) daju (*are granted by*) vlasti saveznih država (*state governments*) ili lokalne vlasti (*local governments*).

FRANCHISE AREA: Franšizirano područje

Teritorij (*territory*) na (*in*) kojemu (*which*) neko javno poduzeće (*utility*) dobavlja (*supplies*) usluge (*services*) svojim (*their*) kupcima (*customers*).

FRANCHISE MONOPOLY: Franšizirani monopol

Na temelju (*under*) takvog (*such*) aranžmana (*arrangement*), neko javno poduzeće (*utility*) ima (*has*) pravo (*right*) da bude (*to be*) jedini (*sole*) ili (*or*) glavni (*principal*) dobavljač (*supplier*) električne energije (*electric power*) na (*at*) maloprodajnoj razini (*retail level*) u (*in*) nekoj određenoj (*specific*) regiji (*region*) ili području (*area*) poznatom (*known*) kao (*as*) franšizirani teritorij opskrbljivanja (*franchise service territory*). Kao (*in*) naknadu (*return*) za (*for*) svoju (*its*) povlasticu (*privilege*) jedinog dobavljača, javno poduzeće ima obvezu (*obligation*) opskrbljivati (*serve*) sve (*all*) koji (*who*) zatraže (*require*) opskrbu (*service*) i mora pristati (*must agree*) da bude (*to be*) odgovorno (*responsible*) regulatornim tijelima saveznih država (*state regularory bodies*) i/ili (*and/or*) federalnim regulatornim tijelima (*federal regulatory bodies*) koja (*that*) reguliraju (*regulate*) rad (*performance*) javnih poduzeća, računovodstvene procedure (*accounting procedures*), strukture određivanja cijena (*pricing structures*) te planiranje (*planning*) i lociranje elektrana (*plant siting*).

FREE ON BOARD (FOB): Franko brod

Transakcija (*transaction*) u (*in*) kojoj (*which*) prodavatelj (*seller*) dobavi (*provides*) neku robu (*commodity*) po (*at*) nekoj usklađenoj (*agreed upon*) jediničnoj cijeni (*unit price*), na (*at*) specificiranom (*specified*) utovarnom mjestu (*loading point*) unutar (*within*) specificiranog razdoblja (*period*); na (*on*) kupcu (*buyer*) je (*is*) odgovornost (*responsibility*) da se pobrine (*to arrange*) za (*for*) transportiranje (*transportation*) i osiguranje (*insurance*).

FREQUENCY: Frekvencija

Broj (*number*) perioda (*cycles*) izmjenične struje (*alternating current*) u (*per*) sekundi (*second*). Ona (*it*) se mjeri (*is measured*) u (*in*) jedinicama (*units*) herca (*hertz*). Standardna (*standard*) frekvencija javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) u Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) je (*is*) 60 herca. U većini ostalog (*most of the rest*) svijeta (*world*) standardna frekvencija je 50 herca.

***Frequency Bias*: Odstupanje frekvencije**

Vrijednost (*value*), koja se većinom (*usually*) daje (*given*) u megavatima po 0,1 hercu (*megawatts per 0.1 hertz*) (MW/0,1 Hz /*MW/0.1 Hz*/), na (*at*) razini (*level*) nekog regulacijskog područja (*control area*) i koja dovodi u vezu (*connects*) razliku (*difference*) između (*between*) zadane (*scheduled*) i stvarne (trenutačne) (*actual*) frekvencije s (*with*) količinom (*amount*) proizvodnje (električne energije) (*generation*) potrebne (*required*) za korigiranje (*to correct*) te razlike.

***Frequency Bias Setting*: Podešavanje odstupanja frekvencije**

Vrijednost u MW/0,1 Hz koja se namještava (*set*) na (*into*) opremi za automatsku regulaciju proizvodnje (električne energije) (nekog) regulacijskog područja (*control area's automatic generation control equipment*) da predstavlja (*to represent*) odziv (nekog) regulacijskog područja (*control area's response*) na (*to*) odstupanje (*deviation*) od (*from*) zadane frekvencije.

***Frequency Deviation*: Otklon frekvencije**

Udaljenje (*departure*) od (*from*) zadane frekvencije.

***Frequency Error*: Frekvencijska pogreška**

Razlika između stvarne (trenutačne) i zadane frekvencije sustava (*system*).

***Frequency Regulation*: Regulacija frekvencije**

Sposobnost (*ability*) nekog regulacijskog područja da pomaže (*to assist*) međusobno povezanom (*interconnected*) sustavu (*system*) u održavanju (*maintaining*) zadane frekvencije. Ta (*this*) pomoć (*assistance*) može obuhvatiti (*can include*) i odziv turbinskog regulatora (*turbine governor*) i automatsku regulaciju proizvodnje (električne energije) (*automatic generation control*).

***Frequency Response (equipment)*: Frekvencijski odziv (oprema)**

Sposobnost nekog sustava ili elemenata (*elements*) sustava da reagiraju (*to react*) ili da se odazovu (*to respond*) na neku promjenu (*change*) frekvencije sustava (*system frequency*).

***Frequency Response (system)*: Frekvencijski odziv (sustav)**

Zbroj (*sum*) promjene (*change*) u potražnji (*demand*) i promjene u proizvodnji (električne energije), podijeljen (*divided*) s (*by*) promjenom frekvencije (*frequency*), izražen (*expressed*) (*in*) megavatima po 0,1 hercu.

***Scheduled Frequency*: Zadana frekvencija**

60,0 herca (*60.0 hertz*), osim (*except*) tijekom (*during*) neke vremenske korekcije (*time correction*).

FUEL: Gorivo

Svaka (*any*) supstancija (*substance*) koja (*that*) se može spaliti (*can be burned*) radi proizvođenja (*to produce*) topline (*heat*); također (*also*) tvari (*materials*) koje se mogu cijepati (*can be fissioned*) u (*in*) nekoj lančanoj reakciji (*chain reaction*) radi proizvođenja topline.

FUEL AGREEMENT: Sporazum o gorivu

Dugoročni (*long-term*) ugovor o dobavi i transportiranju goriva (*fuel supply and transportation contract*) koji pokriva (*covering*) potrebe za gorivom (*fuel needs*) nekog konkretnog (*particular*) elektroenergetskog projekta (*power project*).

FUEL CELL: Gorivni članak

Elektrokemijska naprava (*electrochemical device*) koja (*that*) kontinuirano (*continuously*) pretvara (*converts*) kemijsku energiju (*chemical energy*) nekog goriva (*fuel*) i oksidansa (*oxidant*) u (*into*) električnu energiju (*electrical energy*) s pomoću (*through*)

izotermalnog procesa (*isothermal process*) koji se sastoji (*consists*) od (*of*) potpuno (*completely*) ireverzibilnog (*irreversible*) sustava (*system*) elektroda-elektrolit (*electrode-electrolyte*).

FUEL CONSUMPTION: Potrošak goriva

Količina (*amount*) goriva (*fuel*) koja se potroši (*used*) za (*for*) bruto proizvodnju električne energije (*gross generation*), uključujući (*including*) pričuvnu opskrbu (*standby service*), pokretanje/puštanje u pogon (*startup*) i/ili (*and/or*) stabilizaciju plamena (*flame stabilization*).

FUEL EMERGENCIES: Izvanredna stanja s gorivom

Izvanredno stanje (*emergency*) koje (*that*) se javlja (*exists*) kada (*when*) su (*are*) zalihe (*supplies*) goriva (*fuels*) ili (*or*) akumulacije hidroelektrana (*hydroelectric storage*) za (*for*) proizvodnju (električne energije) (*generation*) na (*at*) nekoj razini (*level*) ili se procijenjuju (*are estimated*) da su (*to be*) na nekoj razini koja bi ugrozila (*would threaten*) pouzdanost (*reliability*) ili adekvatnost (*adequacy*) dobave (*supply*) električne energije na veliko (*bulk electric power*). Također (*also*), nepredviđeno (*unscheduled*) dispečiranje (*dispatch*) ili interventna proizvodnja (električne energije) (*emergency generation*) uzrokuje (*is causing*) nenormalnu (*abnormal*) potrošnju (*use*) neke konkretne (*particular*) vrste (*type*) goriva, takvu (*such*) da (*that*) bi buduća (*future*) dobava zaliha (*stocks*) toga (*that*) goriva mogla dostići (*could reach*) neku razinu koja ugrožava (*threatens*) pouzdanost ili adekvatnost dobave električne energije na veliko.

FUEL EXPENSES: Rashodi goriva

Ovi (*these*) troškovi (*costs*) obuhvaćaju (*include*) gorivo (*fuel*) koje se potroši (*used*) za (*for*) proizvodnju (*production*) pare (*steam*) i/ili (*and/or*) električne energije (*electricity*) u (*in*) nekoj elektrani (*electric power plant*). Ostali (*other*) popratni (*associated*) rashodi (*expenses*) koji uključuju (*including*) transportiranje (*transportation*) i istovarivanje (*unloading*) dopremljenog (*shipped*) goriva i sva (*all*) rukovanja (*handlings*) gorivom do (*up to*) mjesta(*point*) gdje (*where*) ono (*it*) ulazi u (*enters*) elektranu. Rashodi goriva su (*are*) većinom (*usually*) najveća (*largest*) kategorija rashoda (*expense category*) za postrojenja za proizvodnju električne energije (*electric power generating facilities*).

FUEL GAS: Loživi plin/Plin za loženje

Gorivo (*fuel*) u (*in*) plinovitom (*gaseous*) stanju (*state*) čija (*whose*) potencijalna toplinska energija (*potential heat energy*) može biti (*can be*) lako (*readily*) otpremljena (*transmitted*) i distribuirana (*distributed*) kroz (*through*) cjevovode (*pipes*) od (*from*) točke (*point*) nastanka (*origin*) izravno (*directly*) do (*to*) mjesta (*place*) potrošnje (*consumption*). Vrste (*types*) loživih plinova su (*are*) prirodni plin (*natural gas*), ukapljeni naftni plin (*LP gas*), rafinerijski plin (*refinery gas*), koksni plin (*coke oven gas*) i plin iz visokih peći (*blast-furnace gas*). Ova posljednja dva (*the last two*) se rabe (*are used*) u kompleksima čeličana (*steel mill complexes*). Većina (*most*) loživih plinova se sastoje (*are composed*) u cjelini (*in whole*) ili (*or*) djelomice (*in part*) od (*of*) zapaljivih tvari (*combustibles*) vodika (*hydrogen*), ugljičnog monoksida (*carbon monoxide*), metana (*methane*), etana (*ethane*), propana (*propane*), butana (*butane*) i naftnih para (*oil vapors*)

te u nekim slučajevima (*in some instances*) od smjesa (*mixtures*) koje sadrže (*containing*) inertne tvari (*inerts*) dušik (*nitrogen*), ugljični dioksid (*carbon dioxide*) i vodenu paru (*water vapor*).

FUEL-SWITCHING CAPABILITY: Mogućnost mijenjanja goriva

Mogućnost (*ability*) nekog krajnjeg potrošača (*end user*) da lako (*readily*) promijeni (*to change*) vrstu goriva (*fuel type*) koje se troši (*being consumed*), kadagod (*whenever*) cijena (*price*) ili (*or*) povoljnost dobave (*supply advantage*) daju prednost (*develops*) nekom alternativnom gorivu (*alternative fuel*).

FUEL RATIO: Omjer gorivnih tvari u ugljenu

Omjer (*ratio*) vezanog ugljika (*fixed carbon*) prema (*to*) hlapljivoj tvari (*volatile matter*) u (*in*) ugljenu (*coal*).

FUEL RISK: Rizik goriva

Ekonomski rizik (*economic risk*) povezan s (*associated with*) promjenama (*changes*) nabavnih cijena goriva (*fuel costs*) tijekom (*over*) vremena (*time*). Rizik (*risk*) se većinom (*usually*) umanjuje (*is mitigated*) kroz (*through*) sporazum o gorivu (*fuel agreement*).

FUELWOOD: Ogrjevno drvo

Drvo (*wood*) i drvni proizvodi (*wood products*), eventualno (*eventually*) šiblje (*coppices*), žbunje (*scrubs*), granje (*branches*) itd. (*etc.*), koji se kupe (*bought*) ili (*or*) koji se skupe (*gathered*) i koji se iskoriste (*used*) s pomoću (*by*) izravnog (*direct*) izgaranja (*combustion*).

FULL FORCED OUTAGE: Potpuni prisilni prekid pogona

Neto maksimalna dopustiva opteretivost (*net capability*) glavnih (*main*) proizvodnih blokova (*generating units*) koji (*that*) su (*are*) neraspoloživi (*unavailable*) za (*for*) opterećenje (*load*) iz (*for*) nepredviđenih razloga (*emergency reasons*).

FULL REQUIREMENTS CONSUMER: Potrošač s cjelokupnim potrebama

Potrošač na veliko (*wholesale consumer*) bez (*without*) drugih (*other*) proizvodnih resursa (*generating resources*) čiji (*whose*) prodavatelj (*seller*) električne energije (*electric energy*) je (*is*) jedini (*sole*) izvor (*source*) dugoročne (*long-term*) stalne snage/energije (*firm power*) za (*for*) njegovo (*its*) područje opskrbljivanja (*service area*). Odredbe i uvjeti (*terms and conditions*) prodaje (*sale*) su (*are*) jednaki (*equal*) obvezama (*obligations*) prodavatelja prema (*to*) svojoj (*its*) vlastitoj (*own*) opskrbi električnom energijom na malo (*retail electric service*), ako postoji (*if any*).

FULL RESPOSINBILITY PURCHASES/SALES: Kupnje/prodaje s punom odgovornošću

Kupnje/prodaje (*purchases/sales*) za (*for*) koje (*which*) je (*is*) prodavatelj (*seller*) ugovorno (*contractually*) obavezan (*obligated*) isporučivati (*to deliver*) snagu (*power*) i energiju (*energy*) uz (*with*) isti (*same*) stupanj (*degree*) pouzdanosti (*reliability*) koji (*that*) imaju (*have*) vlastiti (*own*) kupci (*customers*) prodavatelja.

FUNCTIONAL UNBUNDLING: Funkcionalno razdvajanje

«*FERC*» je predložio (*has proposed*) u (*in*) svojoj (*its*) «*Notice of proposed Rule Making*» (Obavijesti o namjeravanoj izradi propisa) da se provede (*to implement*) neograničeni (*full*) otvoreni (*open*) pristup (*access*) postrojenjima za prijenos električne energije (*electric power transmission facilities*) tako da (*that*) javna poduzeća pod njegovom nadležnošću (*jurisdictional utilities*) razdvoje (*separate*) svoje (*their*) djelatnosti (*functions*) prijenosa (*transmission*), distribucije (*distribution*) i proizvodnje (električne energije) (*generation*).

FUTURES/ FUTURES CONTRACT: «*Futures*» ugovor

Financijski ugovor (*financial contract*) koji obvezuje (*obligating*) kupca (*buyer*) da kupi (*to purchase*) neku imovinu (*asset*) (ili */or/* prodavatelja */seller/* da proda */to sell/* neku imovinu), kao što je (*such as*) neka fizička roba (*physical commodity*) ili neki financijski instrument (*financial instrument*), na/po (*at*) neki unaprijed određeni (*predetermined*) budući (*future*) datum (*date*) i cijeni (*price*). «*Futures*» ugovori detaljno opisuju (*detail*) kakvoću (*quality*) i količinu (*quantity*) osnovne imovine (*underlying asset*), oni (*they*) se standardiziraju (*are standarized*) radi omogućavanja lakšeg (*to faciliate*) trgovanja (*trading*) na (*on*) nekoj burzi «*futures*» ugovora (*futures exchange*). Neki «*futures*» ugovori mogu zahtijevati (*may call for*) fizičku isporuku (*physical delivery*) imovine, dok (*while*) se drugi (*others*) namiruju (*are settled*) u (*in*) gotovini (*cash*).

Termini (*terms*) «*futures contract*» i «*futures*» odnose se (*refer*) na (*to*) u biti (*essentially*) istu (*same*) stvar (*thing*). Ako (*if*) želite (*you want*) biti (*to be*) doista (*really*) određeni (*specific*), mogli biste reći (*you could say*) da (*that*) se neki «*futures contract*» odnosi (*refers*) samo (*only*) na određene karakteristike (*specific characteristics*) osnovne imovine, dok je (*is*) «*futures*» više općenit (*more general*) i može (*can*) se također (*also*) odnositi (*refer*) na sveukupno tržište (*overall market*).

FUTURES COMMISSION MERCHANT: Komisionar «*futures*» ugovora

Firma (*firm*) ili (*or*) pravna osoba (*person*) koja se bavi (*engaged in*) nuđenjem (*soliciting*) ili prihvaćanjem (*accepting*) i obradom (*handling*) narudžbi (*orders*) za (*for*) kupnju (*purchase*) ili prodaju (*sale*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*), podvrgnuta (*subject*) pravilima (*rules*) neke burze «*futures*» ugovora (*futures exchange*) i koja (*who*), u (*in*) svezi (*connection*) s (*with*) takvim (*such*) nuđenjem (*solicitacion*) ili prihvaćanjem (*acceptation*) narudžbi, prihvaća (*accepts*) bilo koji (*any*) novac (*money*) ili vrijednosnice (*securities*) radi pokrivanja troškova (*to margin*) bilo kojih nastalih (*resulting*) trgovina (*trades*) ili ugovora. Komisionar «*futures*» ugovora mora biti licenciran (*must be licensed*) kod (*with*) «*Commodity Futures Trading Commission*» ili «*CFTC*» (Povjerenstva za trgovanje «*futures*» ugovorima za robu).

FUTURES MARKET: Tržište «*futures*» ugovora

Aukcijsko tržište (*auction market*) na (*in*) kojemu (*which*) sudionici (*participants*) kupuju (*buy*) i prodaju (*sell*) robu (*commodity*)/ «*futures*» ugovore (*futures contracts*) za (*for*) isporuku (*delivery*) na (*on*) neki specificirani (*specified*) budući (*future*) datum (*date*). Trgovanje (*trading*) se obavlja (*is carried on*) kroz (*through*) otvoreno (*open*) izvikivanje (*yelling*) i znakove rukama (*hand signals*) u (*in*) nekoj «rupi» za trgovanje (*trading pit*).

Masa (*volume*) na (*in*) tržištu «*futures*» ugovora većinom (*usually*) se povećava (*increases*) kad (*when*) je (*is*) perspektiva na tržištu dionica (*stock market outlook*) neizvjesna (*uncertain*).

FUTURES OPTION: Opcija na «*futures*» ugovor
Opcija na (*on*) neki «*futures*» ugovor (*futures contract*).

G

GALLON: Galon

Jedinica (*unit*) za (*of*) volumen (*volume*). Jedan američki galon (*one U.S. gallon*) ima (*has*) 231 kubični palac (*231 cubic inches)* ili (*or*) 3,785411784 litara (*3.785411784 liters).*

GAMMA: Gama

Osjetljivost (*sensitivity*) delte (*delta*) neke opcije (*option*) na (*to*) promjene (*changes*) cijene (*price*) nekog osnovnog (*undelying*) «*futures*» ugovora (*futures contract*).

GAS: Plin

Stanje (*state*) materije (*matter*) koja (*which*) nema niti (*has neither*) samostalan (*independent*) oblik (*shape*) niti (*nor*) volumen (*volume*). Plin ekspandira (*expands*) tako (*so*) da ispuni (*to fill*) čitavu (*entire*) posudu (*container*) u (*in*) kojoj se drži (*is held*). Plin je (*is*) jedan (*one*) od (*of*) tri (*three*) oblika (*forms*) materije: krutog (*solid*), tekućeg (*liquid*) i plinovitog (*gaseous*).

***Associated Gas*: Usputni plin/Naftni (kaptažni) plin**

Slobodni (*free*) prirodni plin (*natural gas*) u (*in*) neposrednom (*immediate*) kontaktu (*contact*) ali ne (*but not*) i u otopini (*solution*), sa (*with*) sirovom naftom (*crude oil*) u ležištu (*reservoir*). Također (*also*) poznat kao (*called*) «*gas cap gas*» (plin iz plinske kape).

***Casinghead (Casing head) Gas*: Naftni plin/Naftni plin na glavi zaštitne kolone**

Neobrađeni (*unprocessed*) prirodni plin koji se proizvede (*produced*) iz (*from*) nekog naftnog ležišta (*reservoir containing oil*); prirodni plin koji se proizvede s naftom (*oil*) iz naftnih bušotina (*oil wells*). Ponekad (*sometimes*) poznat kao «*braden-head gas*» (plin na navojnom čepu glave zaštitne kolone), «*oil well gas*» (plin iz naftne bušotine), «*wet gas*» (mokri plin) ili (*or*) «*solution gas*» (otopljeni plin).

***Coal Gas*: Plin iz ugljena**

Umjetni plin (*artificial gas*) koji se proizvede (*manufactured*) s pomoću (*by*) destilacije (*distillation*) ili suhe destilacije/koksiranja (*carbonization*) ugljena (*coal*) u nekoj zatvorenoj (*closed*) retorti (*retort*), koksnoj peći (*coke oven*) ili drugoj (*other*) posudi (*vessel*).

***Coal Bed Gas*: Plin iz ugljenog sloja**

Plin koji se nalazi (*found*) u ili koji se oslobodi (*released*) iz ugljenim naslagama/ugljenih naslaga (*coal deposits*).

***Company-used Gas*: Plin potrošen u kompaniji**

Prirodni plin koji potroši (*consumed by*) neka kompanija (*company*) za (*for*) distribuciju plina (*gas distribution*) ili transport plina (*gas transmission*) ili grupacija za plin (*gas department*) u nekom kombiniranom javnom poduzeću (*combination utility*), na primjer (*for example*) kao (*as*) gorivo (*fuel*) za kompresorske stanice (*compressor stations*) itd. (*etc.*).

***Compressed Natural Gas*: Komprimirani prirodni plin**

Plin koji se rabi (*used*) u vozilima (*vehicles*) te za druge (*other*) primjene (*applications*) koje nemaju veze (*not related*) s (*to*) nekim plinovodom (*pipeline*).

***Conventional Gas*: Konvencionalni plin**

Plin koji se proizvede prema (*under*) suvremenoj tehnologiji (*present-day technology*) uz (*at*) neki trošak (*cost*) koji nije viši od (*not greater than*) tekuće (*current*) tržišne vrijednosti (*market value*).

***Cushion Gas*: Plinski jastuk**

Prirodni plin potreban (*required*) u nekom skladištu plina (*gas storage*) za održavanje (*to maintain*) nekog tlaka (*pressure*) dostatan (*sufficient*) da omogući (*to permit*) vađenje (*recovery*) uskladištenog (*stored*) plina . Također poznat kao «*base gas*» (podinski plin).

***Deep Gas*: Duboki plin**

Prirodni plin koji se nalazi na (*at*) dubinama (*depths*) većim od (*greater than*) prosjeka (*average*) za (*for*) neko konkretno (*particular*) područje (*area*); u smislu Zakona o politici prema prirodnom plinu (*for NGPA purposes*) duboki plin je (*is*) prirodni plin koji se nalazi na dubinama većim od (*more than*) 15.000 stopa (*15,000 feet*), pa nije bio (*was not*) cjenovno reguliran (*price-regulated*).

***Deregulated Gas*: Deregulirani plin**

Prirodni plin koji se više ne podvrgava (*no longer subject*) regulaciji (*regulation*) prodaje (*sales*) i/ili (*and/or*) cijene (*price*) u skladu s (*pursuant to*) «*Natural Gas Act*» ili «*NGA*» (Zakonom o prirodnom plinu), «*Natural Gas Policy Act*» ili «*NGPA*» (Zakonom o politici prema prirodnom plinu) i «*Natural Gas Wellhead Decontrol Act*» ili «*NGWDA*» (Zakonom o prestanku nadzora cijena prirodnog plina na ušću bušotine).

***Dissolved Gas*: Otopljeni plin**

Prirodni plin u otopini (*solution*) sirove nafte (*crude oil*) u ležištu (*reservoir*).

***Dry Natural Gas*: Suhi prirodni plin**

Prirodni plin čiji (*whose*) je sadržaj vode (*water content*) smanjen (*has been reduced*) nekim dehidracijskim procesom (*dehydration process*). Također prirodni plin koji sadrži (*containing*) malo (*little*) ili ništa (*no*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) komercijalno (*comercially*) pridobiv (*recoverable*) kao ukapljeni proizvod (*liquid product*).

***Marketable /Merchantable/ Gas*: Merkantilni plin**

Sirovi (*raw*) prirodni plin iz kojega su uklonjene (*have been removed*) nečistoće (*impurities*) tako (*so*) da (*that*) udovoljava (*meets*) specifikacijama kvalitete (*quality specifications*) postrojenja za cjevovodni transport (prirodnog plina) (*pipeline transmission facility*) koji će ga preuzeti (*will receive it*) radi (*for*) transportiranja (*transportation*) na (*to*) tržište (*market*). Također poznat kao «*pipeline quality gas*» (plin transportne kvalitete).

Marsh Gas: **Močvarni plin**

Uobičajen (*common*) termin (*term*) za (*for*) plin koji ispušta mjehuriće (*bubbles*) na (*on*) površini (*surface*) vode (*water*) u nekoj močvari (*marsh*) ili baruštini (*swamp*). On (*it*) je bezbojan (*colorless*), bez mirisa (*odorless*) a može biti (*can be*) eksplozivan (*explosive*).

Must-Take Gas: **Plin s obvezom preuzimanja**

Dobave (*supplies*) prirodnog plina obvezatne (*commited*) za (*to*) nekog kupca (*purchaser*) pod (*under*) uvjetima (*terms*) kao što su (*such as*) klauzule o zaštiti iscrpka (*drainage protection clauses*) ili klauzule o zaštiti ležišta (*reservoir protection clauses*) ili druge (*other*) odredbe (*provisions*) koje potpuno (*absolutely*) obvezuju (*obligate*) nekog kupca da preuzme (*to take*) prirodni plin od nekog dobavljača (*supplier*).

Native Gas: **Autohtoni plin**

Slojni prirodni plin (*natural gas in place*) u nekom proizvodnom ležištu (*producing reservoir*) kada (*when*) se to ležište pretvara (*is converted*) u ležište za skladištenje prirodnog plina (*natural gas storage reservoir*).

Natural Gas: **Prirodni plin**

Smjesa koja nastaje na prirodan način (*naturally occuring mixture*) ugljikovodičnih (*hydrocarbon*) i neugljikovodičnih (*non-hydrocarbon*) plinova (pretežito /*mainly*/ metan ili CH_4) koja se nalazi u šupljikavim (*porous*) geološkim formacijama (*geologic formations*) ispod (*beneath*) površine Zemlje (*earth's surface*), često (*often*) u (*in*) svezi (*association*) s (*with*) naftom (*petroleum*).

Non-Associated Gas: **Nevezani plin/Slobodni plin**

Slobodni prirodni plin koji nije u dodiru (*not in contact*) s, ili otopljen u, naftom/nafti u ležištu.

Oil Gas: **Rafinerijski plin**

Plin koji potječe (*resulting*) iz toplinske razgradnje (*thermal decomposition*) naftnih ulja (*petroleum oils*), koji se pretežito sastoji (*is composed*) od (*of*) hlapljivih (*volatile*) ugljikovodika i vodika (*hydrogen*).

Processed gas: **Obrađeni plin**

Prirodni plin (*natural gas*) iz kojega su uklonjeni (*have been removed*) tekući (*liquid*) ugljikovodici (*hydrocarbons*) u nekoj degazolinaži (*gasoline plant*).

Raw Gas: **Sirovi plin**

Neobrađeni ili djelomično (*partially*) obrađeni (*processed*) prirodni plin.

Regulated Gas: **Regulirani plin**

Prirodni plin podvrgnut (*subject*) regulaciji prodaja i/ili cijena koje su u skladu s «*NGPA*».

Residue Gas: **Osušeni plin**

Prirodni plin iz kojega su izvađeni (*have been extracted*) tekući proizvodi postrojenja za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plant liquid products*), te u nekim (*some*) slučajevima (*cases*) neugljikovodične komponente (*nonhydrocarbon components*).

***Shut-In Gas*: Obustavljeni plin**

Prirodni plin koji bi se mogao proizvesti (*could be produced*), ali se njegova (*its*) proizvodnja (*production*) ograničava (*is curtailed*) uslijed (*due to*) propisa saveznih država o racionalnom iskorištavanju (*state conservation orders*) (pro-racionirajućih /*pro-rationing/*), neekonomičnosti (*unfavorable economics*), nedostatka (*lack*) kupaca (*buyers*) po (*at*) postojećim (*existing*) cijenama, propusta (*failure*) obvezatnih (*commited*) kupaca da preuzmu prirodni plin ili drugih razloga (*reasons*) koji imaju za posljedicu da (*result in*) se prirodni plin ne proizvodi (*not being produced*).

***Sour Gas*: Kiseli plin**

Prirodni plin koji u prirodnom stanju (*natural state*) sadrži (*contains*) takve (*such*) količine (*amounts*) sumpornih spojeva (*sulfur compounds*) da ga čine (*to make it*) nepraktičnim (*impractical*) za korištenje (*to use*) bez (*without*) čišćenja (*purifying*), zbog (*because of*) korozivnog (*corrosive*) djelovanja (*effect*) sumpornih spojeva na (*on*) ocjevljenje (*piping*) i opremu (*equipment*).

***Sweet Gas*: Slatki plin**

Prirodni plin koji u prirodnom stanju sadrži takve (*such*) male (*small*) količine sumpornih spojeva da (*that*) se može transportirati (*can be transported*) ili da se može rabiti (*can be used*) bez (*without*) čišćenja, bez (*with no*) štetnog (*deleterious*) utjecaja (*effect*) na ocjevljenje i opremu.

***Synthetic Natural Gas*: Sintetični prirodni plin**

Metan koji se dobije (*obtained*) iz izvora (*sources*) drugačijih od (*other than*) prirodno nastalih ležišta (*reservoirs*) prirodnog plina, primjerice (*such as*) s pomoću (*by*) žarenja (*heating*) ugljena, rafiniranjem (*refining*) težih ugljikovodika, ili obrađivanjem (*processing*) smeća (*garbage*) ili drugih organskih tvari (*organic materials*). Plinovi, drugačiji od prirodnog plina ili tekući i kruti ugljikovodici koji se pretvore (*converted*) u neko plinovito gorivo, sa sadržajem topline (*heat content*), kompatibilnošću (*compatibility*) i kvalitetom po (*in*) svojstvima (*performance*) jednakim (*equivalent*) onoj (*that*) prirodnog plina.

***Tight Sands Gas*: Plin iz slabopropusnog pješčenjaka**

Prirodni plin vezan (*contained*) u stijeni (*rock*) s niskom (*low*) permeabilnošću (*permeability*), što zahtijeva (*requiring*) poboljšane (*enhanced*) i skupe (*expensive*) tehnike proizvodnje (*production techniques*). Na temelju (*under*) «*NGPA*» prirodni plin iz određenih (*designated*) formacija (*formations*) slabopropusnih pješčenjaka kvalificiran (*qualified*) za poticajne (*incentive*) prodajne cijene (*sales prices*).

***Unaccounted-For Gas*: Nebilansirani plin**

Razlika (*difference*) između (*between*) količine prirodnog plina koja se isporuči (*delivered*) nekom cjevovodnom transporteru (prirodnog plina) (*pipeline*) radi (*for*) transportiranja (*transportation*) i one (*that*) koja se reisporuči (*redelivered*), koja uzima u obzir (*taking into account*) gorivo, gubitak plina u postrojenju (*plant shrinkage*) i debalanse (*imbalances*). Razlike obuhvaćaju (*include*) istjecanje (*leakage*) ili druge stvarne (*actual*) gubitke (*losses*), diskrepancije (*discrepancies*) uslijed (*due to*) netočnosti mjerenja (*meter inaccuracies*), promjena (*variations*) temperature i/ili tlaka te druge razlike, osobito (*especially*) zaostatak u fakturiranju (*billing lag*). Cjevovodni transporteri (prirodnog plina) u pravilu (*typically*) nameću (*levy*) neku naknadu (*charge*) od (*of*) nekog dijela (*portion*) prirodnog plina svakoga (*each*) špeditera (*shipper*) radi pokrivanja (*to cover*) gubitaka.

***Unconventional Gas*: Nekonvencionalni plin**

Prirodni plin koji se mora proizvesti (*must be produced*) s pomoću (*by means*) tehnologija (*technologies*) drugačijih od sadašnjih (*current*).

***Vehicular Natural Gas /VN/*: Prirodni plin za vozila**

Prirodni plin koji se rabi kao gorivo za pokretanje (*to power*) putničkih (*passenger*) i teretnih (*freight*) vozila.

***Wet Natural Gas*: Mokri prirodni plin**

Neobrađeni prirodni plin ili djelomično (*partially*) obrađeni prirodni plin, koji se proizvede iz slojeva (*strata*) koji sadrže (*containing*) ugljikovodike koji se mogu kondenzirati (*condensable*) te tekuće ugljikovodike u otopini.

GAS CONDENSATE WELL: Plinsko-kondenzatna bušotina

Plinska bušotina (*gas well*) koja (*that*) proizvodi (*produces*) iz (*from*) nekog plinskog ležišta (*gas reservoir*) koje sadrži (*containing*) značajne (*considerable*) količine (*quantities*) tekućih ugljikovodika (*hydrocarbons*) u (*in*) nizu (*range*) pentana (*pentane*) i težih (*heavier*) pod (*under*) općim terminom (*general term*) «*condensate*» (kondenzat).

GAS COMPANY: Plinska kompanija

Javno poduzeće za energiju (*energy utility company*), koje se bavi (*dealing with*) transportiranjem (*transportation*), distribucijom (*distribution*) i trgovanjem (*trade*) plinskih goriva/plinskim gorivima (*gas fuels*), a također i (*as well as*) skladištenjem (*storage*) plinskih goriva.

GAS INJECTION: Utiskivanje plina

Proces (*process*) kod (*at*) kojega (*which*) se izdvojeni (*separated*) usputni plin (*associated gas*) pumpa (*is pumped*) natrag (*back*) u (*in*) neko ležište (*reservoir*) u svrhu (*for the purpose*) racionalnog iskorištavanja (*conservation*) ili (*or*) radi održavanja (*to maintain*) tlaka ležišta (*reservoir pressure*).

GAS INSTALLATION: Plinska instalacija

Plinska oprema (*gas equipment*) koja se postavi (*located*) na (*on*) parcelu (*plot*) i zgrade (*buildings*) koje pripadaju (*belonging*) krajnjem potrošaču (*end consumer*) i koja se napaja (*fed*) iz (*from*) plinske mreže (*gas network*) s pomoću (*with*) sustava (*systems*) priključaka (*connections*) između (*between*) njih (*these*).

GAS INVENTORY CHARGE (GIC): Naknada za zalihe plina

Naknada (*charge*) koju (*that*) plaća (*is paid by*) neki kupac (*buyer*) svome (*its*) dobavljaču (*supplier*) za (*for*) držanje (*holding*) zaliha prirodnog plina (*natural gas supplies*) spremnih (*ready*) da budu isporučene (*to be delivered*) kupcu.

GAS NETWORK: Plinska mreža

Međusobno spojeni (*interconnected*) sustav (*system*) cijevi (*pipes*) za (*for*) distribuciju (*distribution*) i dobavu (*supply*) plina (*gas*).

GAS OIL: Plinsko ulje

(1) Opći termin (*general term*) koji opisuje (*describing*) svaki (*any*) rafinerijski procesni tok koji se može destilirati (*distillable refinery stream*), koji vrije (*boiling*) iznad (*above*) približno (*about*) 350 °F. Dizelska (*diesel*), turbinska (*turbine*) i mlazna (*jet*) goriva (*fuels*) se namješavaju (*are blended*) iz (*from*) plinskih ulja. (2) Europsko (*European*) i azijsko (*Asian*) nazivlje (*designation*) za (*for*) «*No. 2 heating oil*» (Loživo ulje broj 2) i «*No. 2 diesel fuel*» (Dizel-gorivo broj 2).

GAS/OIL RATIO (GOR): Plinski faktor

Volumen (*volume*) plina (*gas*) kod (*at*) atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*) koji se proizvede (*produced*) po (*per*) jedinici (*unit*) proizvedene (*produced*) nafte (*oil*).

GAS PIPELINE: Plinovod

Duga (*long*) cijev (*pipe*), pogotovu (*especially*) podzemna (*underground*), koja se koristi (*used*) za transportiranje (*to transport*) plina (*gas*) na velike udaljenosti (*over long distances*).

GAS RESERVES: Rezerve plina

Prirodni plin (*natural gas*) u (*in*) prirodnoj (*natural*) podzemnoj (*underground*) formaciji (*formation*) u bušotinama (*wells*), poljima (*fields*) ili (*or*) ležištima (*pools*).

GAS SEPARATOR: Plinski separator

Uređaj (*device*) koji se koristi (*used*) za odvajanje (*to separate*) unesenog plina (*entrained gas*) od (*from*) proizvedenih kapljevina (*production liquids*). Površinska postrojenja za obradu prirodnog plina (*surface processing facilities*) u pravilu (*generally*) upotrebljavaju (*use*) plinske separatore za predavanje (*to render*) kapljevina (*liquids*) bezopasnih (*safe*) za (*for*) daljnju (*further*) obradu (*processing*) ili (*or*) raspolaganje (*disposal*). Oprema za odvajanje plina (*gas-separation equipment*) se također (*also*) koristi (*is used*) u (*in*) aplikacijama u kanalu bušotine (*downhole applications*), primjerice (*such as*) zaštita (*protection*) opreme za pumpanje (*pumping equipment*) protiv (*against*) plinskog čepa (*gas lock*) s pomoću (*by*) odvajanja (*separating*) i preusmjeravanja (*redirecting*) slobodnog plina (*free gas*) na (*at*) usis (*suction*) ili ulazni otvor (*inlet*) pumpe (*pump*).

GAS TO LIQUIDS (GTL): Pretvorba plina u tekuća goriva

Proces (*process*) koji kombinira (*combining*) atome (*elements*) ugljika (*carbon*) i vodika (*hydrogen*) u (*in*) molekulama (*molecules*) prirodnog plina (*natural gas*) radi formiranja (*to form*) sintetičnih (*synthetic*) tekućih (*liquid*) naftnih proizvoda (*petroleum products*), primjerice (*such as*) dizelskog goriva (*diesel fuel*).

GAS TRANSPORTED FOR OTHERS: Plin koji se transportira za druge

Prirodni plin (*natural gas*) u vlasništvu (*owned by*) neke druge (*another*) kompanije (*company*) koji se preuzme (*received*) u (*into*) i koji se transportira (*transported*) kroz (*through*) bilo koji (*any*) dio (*part*) nekog sustava za cjevovodni transport (prirodnog plina) (*pipeline transmission system*) na temelju (*under*) sporazuma o transportiranju (*transportation agreement*).

GAS TURBINE: Plinska turbina

Plinska turbina, također (*also*) poznata kao (*called*) turbina s unutarnjim izgaranjem (*combustion turbine*), je (*is*) rotacijski stroj (*rotary engine*) koji (*that*) izvlači (*extracts*) energiju (*energy*) iz (*from*) struje (*flow*) plinovitih proizvoda izgaranja (*combustion gases*). Ona (*it*) ima (*has*) kompresor na ulazu (*upstream compressor*) spojen (*coupled*) na (*to*) turbinu na izlazu (*downstream turbine*) i komoru izgaranja (*combustion chamber*) u sredini (*in between*). «*Gas turbine*» se također (*also*) može odnositi (*may refer*) samo (*just*) na (*to*) element turbine (*turbine element*).

Energija se oslobađa (*is realised*) kada (*when*) se zrak (*air*) miješa (*is mixed*) s (*with*) gorivom (*fuel*) i pali se (*is ignited*) u komori izgaranja. Nastali plinovi (*resulting gases*) se usmjeravaju (*are directed*) na (*over*) turbinske lopatice (*turbine's blades*), okrećući (*spinning*) turbinu (*turbine*), i, ciklički (*cyclically*) pokrećući (*powering*) kompresor (*compressor*). Na kraju (*finally*) plinovi se propuštaju (*are passed*) kroz (*through*) sapnicu (*nozzle*), koja proizvodi (*generating*) dodatni (*additional*) potisak (*thrust*) s pomoću (*by*) ubrzavanja (*accelerating*) vrućih (*hot*) ispušnih plinova (*exhaust gases*) putem (*by*) ekspanzije (*expansion*) natrag do (*back to*) atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*).

GAS TURBINE (OR GAS-TURBINE ELECTRIC POWER) PLANT: Plinska elektrana/ Elektrana s plinskom turbinom

Elektrana u (*in*) kojoj (*which*) je (*is*) pogonski stroj (*prime mover*) plinska turbina (*gas turbine*). Plinska turbina se u pravilu (*typically*) sastoji (*consists*) od (*of*) kompresora s aksijalnim strujanjem (*axial-flow air compressor*) te jedne ili više (*one or more*) komora izgaranja (*combustion chambers*) gdje (*where*) se spaljuje (*is burned*) tekuće (*liquid*) ili (*or*) plinovito (*gaseous*) gorivo (*fuel*) a vrući (*hot*) plinovi (*gases*) ekspandiraju (*expand*), tjerajući (*driving*) generator (*generator*), te se zatim (*then*) rabe (*are used*) za pogonjenje (*to run*) kompresora.

GAS UTILITY: Javno poduzeće za plin

Svaka (*any*) pravna osoba (*person*) koja se bavi (*engaged in*), ili (*or*) se ovlašćuje (*is authorized*) da se bavi (*to engage in*), distribuiranjem (*distributing*) ili transportiranjem (*transporting*) prirodnog plina (*natural gas*), uključujući (*including*), ali (*but*) nije ograničeno na (*not limited to*), svaku takvu (*such*) pravnu osobu koja (*who*) je (*is*) podvrgnuta (*subject*) regulaciji (*regulation*) od strane (*by*) «*Public Utilites Commission*» (Povjerenstva za javna poduzeća).

GAS WELL: Plinska bušotina

Bušotina (*well*) koja se opremi (*completed*) za (*for*) proizvodnju (*production*) prirodnog plina (*natural gas*) iz (*from*) jednog ili više (*one or more*) plinskih (*gas*) intervala (*zones*) ili (*or*) ležišta (*reservoirs*). Bušotine koje proizvode (*producing*) i sirovu naftu (*crude oil*) i prirodni plin klasificiraju se (*are classified*) kao (*as*) naftne bušotine (*oil wells*).

GASIFICATION: Uplinjavanje

(1) Metoda (*method*) eksploatiranja (*exploiting*) ugljena loše kvalitete (*poor-quality coal*) i tankih (*thin*) slojeva ugljena (*coal seams*) s pomoću (*by*) spaljivanja (*burning*) ugljena u ležištu (*in place*) radi proizvođenja (*to produce*) gorivog (*combustible*) plina (*gas*) koji (*that*) se može skupiti (*can be collected*) i koji se može spaliti (*can be burn*) radi proizvođenja (*to*

generate) električne energije (*electric power*) ili (*or*) koji se može preraditi (*can be processed*) u (*into*) kemikalije (*chemicals*) i goriva (*fuels*). (2) Proces (*process*) vađenja (*extracting*) nekog plinovitog (*gaseous*) goriva iz (*from*) ugljena ili iz drugih (*other*) krutih (*solid*) fosilnih goriva (*fossil fuels*). Loživi plin (*fuel gas*) se čisti (*is cleaned*) od (*of*) zagađivača (*pollutants*) prije (*before*) izgaranja (*combustion*) u (*in*) nekom sustavu za proizvodnju električne energije s kombiniranim kružnim procesom (*combined-cycle power generation system*).

GASOHOL: Benzohol

Gotovi (*finished*) motorni benzin (*motor gasoline*) koji sadrži (*containing*) alkohol (*alcohol*) (uglavnom */generally/* etanol/*ethanol/* ali */but/* ponekad */sometimes/* i metanol */methanol/*) u (*in*) koncentraciji (*concentration*) od (*of*) 10 ili (*or*) manje (*less*) volumnog postotka (*percent by volume*). Podatci (*data*) o (*on*) benzoholu koji (*that*) ima (*has*) barem (*at least*) 2,7 posto (*2.7 percent*) kisika (*oxygen*), po težini (*by weight*), namijenjenom (*intended*) za (*for*) prodaju (*sale*) unutar (*inside*) područja koja ne udovoljavaju propisima za ugljični monoksid (*carbon monoxide nonattainment areas*), uključuju se (*are included*) u (*in*) podatke o benzinu obogaćenom kisikom (*oxygenated gasoline*).

GASOLINE: Benzin

Lagani (*light*) naftni proizvod (*petroleum product*) dobiven (*recovered*) iz (*by*) rafiniranja nafte (*refining oil*) koji se rabi (*used*) kao (*as*) gorivo (*fuel*) za (*for*) motorna vozila (*motor vehicles*)

GASOLINE GRADES: Razine kvalitete benzina

Klasifikacija (*classification*) benzina prema (*by*) oktanskim brojevima (*octane ratings*). Svaka (*each*) vrsta (*type*) benzina, konvencionalni (*conventional*), obogaćen kisikom (*oxygenated*) i reformulirani (*reformulated*), se klasificira (*is classified*) prema tri (*three*) razine kvalitete (*grades*): «*Regular*» (Obični), «*Midgrade*» (Srednje razine kvalitete) i «*Premium*» (Prvorazredni). **Opaska** (***note***): Prodaje (*sales*) benzina se prikazuju (*are reported*) prema razinama kvalitete sukladno (*in accordance with*) njihovoj (*their*) klasifikaciji u (*at*) trenutku (*time*) prodaje. Općenito (*in general*) oktanske potrebe automobila (*automotive octane requirements*) su (*are*) niže (*lower*) na (*at*) većim (*higher*) nadmorskim visinama (*altitudes*). Zbog toga (*therefore*) u (*in*) nekim (*some*) područjima (*areas*) Sjedinjenih Američkih Država (*United States*), primjerice (*such as*) saveznim državama kroz koje se proteže Rocky Mountain (*Rocky Moutain States*), oktanske vrijednosti za (*for*) ove (*these*) razine kvalitete benzina mogu biti (*may be*) 2 ili (*or*) više (*more*) oktanskih brojeva (*octane numbers*) niže.

(1) ***Regular gasoline***: **Obični benzin**

Benzin koji ima (*having*) antidetonatorski indeks (*antiknock index*), to jest (*i.e.*) oktanski broj, veći od (*greater than*) ili jednak (*equal*) 85 i manji od (*less than*) ili jednak 88.

(2) ***Midgrade gasoline***: **Benzin srednje kakvoće**

Benzin koji ima antidetonatorski indeks, to jest oktanski broj, veći od ili jednak 88 i manji od ili jednak 90.

(3) ***Premium gasoline***: **Prvorazredni benzin**

Benzin koji ima antidetonatorski indeks, to jest oktanski broj, veći od 90.

GATHERING LINE: Sabirni cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod sličan mreži (*network-like pipeline*) koji (*that*) transportira (*transports*) prirodni plin (*natural gas*) od (*from*) pojedinih (*individual*) ušća bušotina (*wellheads*) do (*to*) neke kompresorske stanice (*compressor station*), postrojenja za čišćenje (*treating plant*) ili (*or*) postrojenja za obradu (*processing plant*) ili glavnog transportnog cjevovoda (*trunk transmission line*). Sabirni cjevovodi su (*are*) uglavnom (*generally*) relativno (*relatively*) kratki (*short*) po (*by*) dužini (*lenght*), rade (*operate*) na (*at*) relativno niskom (*low*) tlaku (*pressure*) i mali su (*are small*) u (*in*) promjeru (*diameter*).

GATHERING STATION: Sabirna stanica

Kompresorska stanica (*compressor station*) u (*in*) kojoj (*which*) se skuplja (*is gathered*) prirodni plin (*natural gas*) iz (*from*) bušotina (*wells*) s pomoću (*by*) usisavanja (*suction*) jer (*because*) tlak na ušću bušotine (*wellhead pressure*) nije (*is not*) dostatan (*sufficient*) za stvaranje (*to produce*) potrebne (*desired*) brzine (*rate*) protoka (*flow*) u (*into*) transportni (*transmission*) ili (*or*) distribucijski (*distribution*) sustav (*system*).

GENERAL LIGHTING: Opća rasvjeta

Rasvjeta (*lighting*) namijenjena (*designed*) za osiguranje (*to provide*) neke pouzdano (*substantially*) jednolike (*uniform*) razine (*lavel*) osvjetljenja (*illumination*) nekog prostora (*area*), koja isključuje (*excluding*) bilo kakvo (*any*) osiguranje (*provision*) posebnih (*special*) vizualnih (*visual*) zadaća (*tasks*) ili (*or*) dekorativnih (*decorative*) efekata (*effects*).

GENERATING CAPACITY: Proizvodni kapacitet

(1) Ukupna (*total*) količina (*amount*) električne energije (*electricity*) koju je neka elektrana (*power plant*) sposobna (*is capable*) proizvesti (*of producing*). (2) Zbroj (*total*) nazivnih snaga s proizvođačevih natpisnih pločica generatora (*manufacturer's generator nameplate ratings*) na kraju (*at the end*) izvještajnog tjedna (*reporting week*), ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) pomoćne (*auxiliary*) ili (*or*) kućne (*house*) agregate (*units*).

GENERATING UNIT: Proizvodni blok

Proizvodni blok se sastoji (*consists*) od (*of*) sveukupne (*sum and total of all*) opreme (*equipment*) potrebne (*necessary*) za (*for*) proizvodnju (*production*) električne energije (*electricity*). U (*in*) nekoj elektrani na ugljen (*coal-fired power plant*), proizvodni blok bi se obično (*normally*) sastojao (*would consist*) od jednog (*one*) ili (*or*) više (*more*) kotlova (*boilers*) gdje (*where*) se spaljuje (*is burned*) ugljen (*coal*) radi proizvođenja (*create*) pare (*steam*) i jednog ili više turbinskih agregata (*turbine generators*) koji (*which*) pretvaraju (*convert*) toplinu pare (*steams's heat*) u (*into*) električnu energiju. Proizvodni blokovi mogu (*can*) većinom (*usually*) raditi (*operate*) samostalno (*independently*) i većina (*most*) postrojenja za proizvodnju energije (*energy production facilities*) sastoji se od nekoliko (*several*) samostalnih (*independent*) proizvodnih blokova koji se mogu priključiti na sustav (*can be brought online*) ili se mogu isključiti sa sustava (*can be taken offline*) kako god (*as*) potražnja (*demand*) fluktuira (*fluctuates*) u (*in*) sustavu (*system*).

GENERATION (ELECTRICITY): Proizvodnja (električne energije)

Proces (*process*) proizvođenja (*producing*) električne energije (*electric energy*) s pomoću (*by*) transformiranja (*transforming*) drugih (*other*) oblika (*forms*) energije,

kao što su (*such as*) para (*steam*), toplina (*heat*) ili (*or*) voda u padu (*falling water*). Također (*also*) količina (*amount*) električne energije koja se proizvede (*produced*) izražena (*expressed*) u (*in*) kilovatsatima (*kilowatt-hours*) ili megavatsatima (*megawatt-hours*).

***Gross Generation*: Bruto proizvodnja**

Ukupna (*total*) količina električne energije koju proizvedu (*produced by*) proizvodni blokovi (*generating units*) u (*at*) nekoj elektrani (*generating station*) ili (*or*) elektranama (*stations*), izmjerena (*measured*) na (*at*) priključnim stezaljkama generatora (*generator terminals*).

***Net Generation*: Neto proizvodnja**

Bruto proizvodnja minus (*minus*) električna energija koja se potroši (*consumed*) u (*at*) elektrani za (*for*) vlastitu potrošnju elektrane (*station service*).

GENERATION (GENERATING) COMPANY (GENCO): Proizvodna kompanija

Regulirani (*regulated*) ili (*or*) neregulirani (*non-regulated*) subjekt (*entity*) (ovisno o /*depending on*/ strukturi industrije /*industry structure*/) koji (*that*) upravlja (*operates*) i održava (*maintains*) elektranama/elektrane (*generating plants*). «*Genco*» može posjedovati (*may own*) elektrane (*generating stations*) ili nastupati na (*interact with*) kratkoročnom tržištu (*short-term market*) u ime (*on behalf*) vlasnika elektrana (*plant owners*). U (*in*) svezi (*relation*) s (*to*) restrukturiranjem (*restructuring*) tržišta (*market*) električne energije (*electricity*), «*Genco*» se ponekad (*sometimes*) koristi (*is used*) za opisivanje (*to describe*) nekog specijaliziranog (*specialized*) «tržišnog posrednika» («*marketer*») za (*for*) elektrane (*generating stations*) koji je nekada (*formerly*) bio u vlasništvu (*was owned by*) nekog vertikalno integriranog javnog poduzeća (*vertically-integrated utility*).

GENERATOR: Generator/Proizvođač električne energije

(1) Stroj (*machine*) koji (*that*) pretvara (*converts*) mehaničku energiju (*mechanical energy*) u (*into*) električnu energiju (*electrical energy*). On (*it*) se uglavnom (*generally*) dimenzionira (*is rated*) u (*in*) terminima (*terms*) djelatna snaga (*real power*) (megavati /*megawatts*/) i jalova snaga (*reactive power*) (megavari /*megavars*/) ili (*or*) prividna snaga (*apparent power*) (megavoltamperi /*megavoltampers*/) te faktor snage (*power factor*). Generatori trebaju (*require*) neki izvor (*source*) za (*for*) pogonsku mehaničku energiju (*mechanical energy input*) (u pravilu /*typically*/ neku turbinu /*turbine*/) te pomoćnu opremu (*ancillary equipment*) za spajanje (*to interface*) na (*to*) prijenosnu mrežu (*transmission network*). (2) Pravna osoba (*person*) ili firma (*firm*) koja (*that*) upravlja (*operates*) nekim generatorom (*generator*).

GENERATOR CAPACITY: Snaga generatora

Maksimalna (*maximum*) izlazna snaga (*output*), koja se obično (*commonly*) izražava (*expressed*) u (*in*) megavatima (*megawatts*) (MW), koju (*that*) proizvodna oprema (*generating equipment*) može dobavljati (*can supply*) opterećenju sustava (*system load*), prilagođena (*adjusted*) za (*for*) okolišne uvjete (*ambient conditions*).

GENERATOR NAMEPLATE CAPACITY (INSTALLED CAPACITY): Snaga generatora s natpisne pločice (instalirana snaga)

Maksimalna (*maximum*) nazivna izlazna snaga (*rated output*) nekog generatora (*generator*) pod (*under*) specifičnim (*specific*) uvjetima (*conditions*) u skladu sa specifikacijama (*as designated by*) proizvođača (*manufacturer*). Instalirana (*installed*) snaga s natpisne pločice generatora se obično (*commonly*) izražava (*is expressed*) u (*in*) megavatima (*megawatts*) (MW) i većinom (*usually*) se naznačuje (*is indicated*) na (*on*) natpisnoj pločici (*nameplate*) koja se fizički (*physically*) pričvrsti (*attached*) na (*to*) generator.

GENERATOR OUTPUT: Izlazna snaga generatora

Također (*also*) poznata kao (*called*) bruto izlazna snaga (*gross output*). U (*in*) nekom proizvodnom postrojenju (*generating facility*), snaga (*power*) raspoloživa (*available*) na (*at*) priključnim stezaljkama generatora (*generator terminals*).

GENERATOR SET: Električni agregat

Agregat (*unit*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) jednog ili više (*one or more*) generatora (*generators*) te pogonskog stroja (*prime mover*).

GEOPRESSURED: Pod slojnim tlakom Zemlje

Vrsta (*type*) geotermalnog resursa (*geothermal resource*) koji se pojavljuje (*occuring*) u (*in*) dubokim (*deep*) tektonskim bazenima (*basins*) u (*in*) kojima (*which*) je (*is*) fluid (*fluid*) pod (*under*) vrlo (*very*) visokim (*high*) tlakom (*pressure*).

GEOTHERMAL ENERGY: Geotermalna energija

Prirodna (*natural*) toplina (*heat*) raspoloživa (*available*) u (*in*) stijenama (*rocks*), vrućoj vodi (*hot water*) ili (*or*) pari (*steam*) u unutrašnjosti (*inside*) Zemlje (*earth*). Ona (*it*) se može kaptirati i upotrijebiti (*can be captured and used*) za (*for*) proizvodnju električne energije (*electricity generation*).

GEOTHERMAL HEAT PUMP: Geotermalna toplinska pumpa

Geotermalna toplinska pumpa, također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) toplinska pumpa na izvor topline iz tla (*ground source heat pump* ili */or/ GSHP*), je (*is*) toplinska pumpa (*heat pump*) koja (*that*) koristi (*uses*) Zemlju (*Earth*) kao ili (*either*) izvor topline (*heat source*), kada radi (*when operating*) u (*in*) režimu grijanja (*heating mode*), ili odljev topline (*heat sink*), kada radi u režimu hlađenja (*cooling mode*). Sve (*all*) geotermalne toplinske pumpe (*geothermal heat pumps*) su (*are*) karakteristične (*characterized*) po (*by*) nekoj vanjskoj petlji (*external loop*) koja sadržava (*containing*) vodu (*water*) ili neku mješavinu vode i antifriza (*water/ antifreeze mixture*) (propilen glikol */propylen glycol/*, denaturirani alkohol */denatured alcohol/* ili metanol */methanol/*), te mnogo manjoj (*much smaller*) unutarnjoj petlji (*internal loop*) koja sadržava neko sredstvo za hlađenje (*refrigerant*). Toplinske pumpe na izvor topline iz zraka (*air source heat pumps*) primjenjuju (*use*) isti (*same*) princip (*principle*) ali (*but*) izvlače (*extract*) toplinu (*heat*) iz (*from*) zraka (*air*), umjesto (*rather than*) tla (*ground*). Obje (*both*) petlje (*loops*) prolaze (*pass*) kroz (*through*) izmjenjivač topline (*heat exchanger*).

Geotermalne toplinske pumpe primjenjuju jednu (*on*) od (*of*) sljedećih (*following*) vrsta (*types*) vanjske petlje: otvorenu petlju (*open loop*), zatvorenu vertikalnu petlju (*closed vertical loop*) ili zatvorenu horizontalnu petlju (*closed horizontal loop*).

U sustavu otvorene petlje (*open loop system*) fluid za prijenos topline (*thermal transfer fluid*) (voda /*water*/) ne vraća se (*does not return*) te je (*is*) sustav (*system*) «jednom kroz» («*once through*») vrste. Ovaj (*this*) sustav izvlači (*draws*) vodu iz nekog bunara (*well*) ili jezera (*lake*), propušta (*passes*) ju (*it*) kroz (*through*) neki izmjenjivač topline u zgradi (*building*) i zatim (*then*) ju ispušta (*discharges*). Voda se može ispustiti (*can be discharged*) u (*to*) neki potok (*stream*) ili jezero, ili se može utisnuti (*can be injected*) u (*into*) neki drugi (*second*) bunar. Hlađenje vodom iz dubine jezera (*deep lake water cooling*) primjenjuje sličan (*similar*) proces (*process*) s (*with*) otvorenom petljom (*open loop*) za (*for*) kondicioniranje zraka (*air conditioning*) i hlađenje (*cooling*).

Sustav sa zatvorenom vertikalnom petljom (*closed vertical loop system*) primjenjuje neki pojedinačni (*single*) bunar (ili bušotinu /*borehole*/) s fluidom (*fluid*) u cijevi (*pipe*) koji se stalno recirkulira (*constantly recirculated*) u (*to*) i iz bunar/bunara. Ako (*if*) se koristi (*is used*) bušotina, ona (*it*) se većinom (*commonly*) ispunjava (*is filled*) s bentonitnom smjesom (*bentonite grout*) koja opasuje (*surrounding*) cijev radi osiguranja (*to provide*) dobrog (*good*) toplinskog spoja (*thermal connection*) na (*to*) okolnu (*surrounding*) zemlju (*soil*) ili stijenu (*rock*).

Zatvorena horizontalna petlja se polaže (*is placed*) ispod (*below*) linije smrzavanja (*frostline*) (1 do /*to*/ 2 m pod zemljom /*underground*/). U sustavu s horizontalnom zatvorenom petljom (*horizontal closed loop system*) cijev se često (*often*) rasprostire (*is laid out*) kao neka zavojnica (*helix*) radi povećanja (*to increase*) kontaktne površine (*contact area*) po (*per*) dužini (*length*).

GEOTHERMAL GRADIENT: Geotermalni gradijent

Promjena (*change*) temperature Zemlje (*earth's temperature*) s (*with*) dubinom (*depth*). Što se ide (*as one goes*) dublje (*deeper*), Zemlja (*earth*) postaje (*becomes*) toplijom (*hotter*).

GEOTHERMAL PLANT: Geotermalna elektrana

Elektrana (*plant*) u (*in*) kojoj (*which*) je (*is*) pogonski stroj (*prime mover*) parna turbina (*steam turbine*). Turbinu tjera (*is driven by*), ili (*either*) para (*steam*) koja se proizvede (*produced*) iz (*from*) vruće vode (*hot water*), ili (*or*) prirodna (*natural*) para koja svoju (*its*) energiju (*energy*) dobiva (*derives*) iz topline (*heat*) koja se pronađe (*found*) u (*in*) stijenama (*rocks*) ili (*or*) fluidima (*fluids*) na (*at*) različitim (*various*) dubinama (*dephts*) ispod (*beneath*) površine (*surface*) Zemlje (*earth*). Energija se vadi (*is extracted*) s pomoću (*by*) bušenja (*drilling*) i/ili (*and/or*) pumpanja (*pumping*).

GEYSER: Gejzir

Posebna (*special*) vrsta (*type*) termalnog (*thermal*) izvora (*spring*) koji (*that*) periodički (*periodically*) izbacuje (*ejects*) vodu (*water*) s (*with*) velikom (*great*) snagom (*force*).

GIGAJOULE (GJ): Gigadžul

Gigadžul (*gigajoule*) je (*is*) metrička (*metric*) mjera (*measurement*) za (*of*) sadržaj energije (*energy content*) u (*in*) gorivu (*fuel*). On (*it*) se primjenjuje (*is used*) za izražavanje

(*to express*) toplinske energije (*heat energy*) pri spaljivanju (*when burning*) nekog loživog plina (*fuel gas*). Jedan (*one*) GJ je jednak (*equal*) 948.213,3 Britanskih toplinskih jedinica (*948,213.3 British thermal units*).

GLOBAL CLIMATE CHANGE: Promjena globalne klime

Postupno (*gradual*) mijenjanje (*changing*) globalnih klima (*global climates*) uslijed (*due to*) povećanja (*buildup*) ugljičnog dioksida (*carbon dioxide*) i drugih (*other*) stakleničkih plinova (*greenhouse gases*) u (*in*) Zemljinoj atmosferi (*earth's atmosphere*). Ugljični dioksid koji se proizvodi (*produced*) pri (*by*) spaljivanju (*burning*) fosilnih goriva (*fossil fuels*) dostigao je (*has reached*) razine (*levels*) veće (*higher*) od (*than*) onih (*those*) koje (*that*) mogu apsorbirati (*can be absorbed by*) zelene biljke (*green plants*) i mora (*seas*).

GLOBAL WARMING: Globalno zagrijavanje

Povećanje temperature (*increase in temperature*) blizu (*near*) površine (*surface*) Zemlje (*earth*). Globalno zagrijavanje se pojavilo (*has occured*) u (*in*) dalekoj (*distant*) prošlosti (*past*) kao (*as*) posljedica (*result*) prirodnih (*natural*) utjecaja (*influencies*), ali (*but*) se termin (*term*) danas (*today*) najčešće (*most often*) upotrebljava (*is used*) u (*in*) svezi (*relation*) sa (*with*) zagrijavanjem (*warming*) koje neki (*some*) znanstvenici (*scientists*) pretskazuju (*predict*) da (*that*) će se dogoditi (*will occur*) kao posljedica povećanih emisija ljudskog porijekla (*increased anthropogenic emissions*) stakleničkih plinova (*greenhouse gases*).

GLOBAL WARMING POTENTIAL (GWP): Potencijal globalnog zagrijavanja

Indeks (*indeks*) koji se primjenjuje (*used*) za uspoređivanje (*to compare*) relativne (*relative*) promjene ravnoteže zračenja (*radiative forcing*) za (*of*) različite (*different*) plinove (*gases*) ne računajući (*without calculating*) izravno (*directly*) promjene (*changes*) koncentracija u atmosferi (*athmospheric concentrations*). Potencijali globalnog zagrijavanja se izračunavaju (*are calculated*) kao (*as*) omjer (*ratio*) promjene ravnoteže zračenja koja bi proizlazila (*would result*) iz (*from*) emisije (*emission*) jednog (*one*) kilograma (*kilogram*) nekog stakleničkog plina (*greenhouse gas*) prema (*to*) promjeni ravnoteže zračenja koja bi proizlazila iz emisije jednog kilograma ugljičnog dioksida (*carbon dioxide*) tijekom (*over*) nekog utvrđenog (*fixed*) vremenskog razdoblja (*period of time*), na primjer (*for example*) 100 godina (*years*)

GRANDFATHER CLAUSE: Djedovska klauzula

Klauzula (*clause*) u (*in*) nekom ugovoru (*contract*) koja (*which*) zadržava (*maintains*) ranije (*prior*) rješenje (*rule*) ili (*or*) politiku (*policy*) tamo gdje (*where*) bi neko novo (*new*) rješenje ili politika inače (*otherwise*) bili primjenjivi (*would be applicable*).

GRAVEYARD: Opterećenje u noćnim satima

Sati malog opterećenja (*light load hours*). Vrijeme (*time*) dana (*day*) kada (*when*) elektroenergetski sustav (*electric power system*) doživljava (*experiences*) najmanje (*lightest*) opterećenje (*load*), većinom (*usually*) sredinom (*in the middle*) noći (*night*) .

GREEN POWER: Zelena energija

Električna energija (*electricity*) koju (*that*) proizvodi (*is generated by*) neki obnovljivi izvor (*renewable source*). Brojni (*numerous*) trgovci električnom energijom na malo (*elec-*

tricity retailers) danas (*today*) nude (*offer*) projekte (*schemes*) zelene energije svojim (*their*) kupcima (*customers*).

GREEN PRICING: Određivanje cijene zelene energije

U (*in*) slučaju (*case*) obnovljive (*renewable*) električne energije (*electricity*), određivanje cijene zelene energije predstavlja (*represents*) tržišno rješenje (*market solution*) za (*to*) različite (*various*) probleme (*problems*) povezane s (*associated with*) regulatornim vrednovanjem (*regulatory valuation*) netržišnih koristi (*nonmarket benefits*) od (*of*) obnovljivih izvora (*renewables*). Programi (*programs*) određivanja cijena zelene energije dopuštaju (*allow*) kupcima (*customers*) električne energije da izraze (*to express*) svoju (*their*) spremnost (*willingness*) za plaćanje (*to pay*) razvoja (*development*) obnovljive energije (*renewable energy*) kroz (*through*) izravne (*direct*) doplate (*payments*) na (*on*) svoje mjesečne (*monthly*) fakture iz javog poduzeća (*utility bills*).

GREENFIELD DEVELOPMENT: Novogradnja

Svako (*any*) novo (*new*) gradilište elektrane (*power generating site*) koja (*which*) se gradi (*is developed*) potpuno od temelja (*from the ground up*) kao da započinje (*as in starting*) s (*with*) nekom ledinom (*green field*).

GREENHOUSE EFFECT: Efekt staklenika/Stakleničkl efekt

Popularni (*popular*) termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) za opisivanje (*to describe*) uloga (*roles*) vodene pare (*water vapor*), ugljičnog dioksida (*carbon dioxide*) i drugih (*other*) plinova (*gases*) u (*in*) održavanju (*keeping*) Zemljine površine (*Earth's surface*) toplijom (*warmer*) nego što (*than*) bi ona inače bila (*it would otherwise be*). Plinovi koji reagiraju na zračenje (*radiatively active gases*) su relativno (*relatively*) propusni (*are transparent*) za (*to*) dolazno (*incoming*) kratkovalno (*shortwave*) zračenje (*radiation*) ali (*but*) su relativno nepropusni (*are opaque*) za odlazno (*outgoing*) dugovalno (*longwave*) zračenje. Potonjem (*latter*) zračenju, koje (*which*) bi (*would*) inače (*otherwise*) nestalo (*escape*) u (*to*) svemir (*space*), zaprečuju prolaz (*is trapped by*) stakleničkl plinovi (*greenhouse gases*) unutar (*within*) nižih (*lower*) razina (*levels*) atmosfere (*atmosphere*). Kasnije (*subsequent*) ponovno zračenje (*reradiation*) nešto (*some*) energije (*energy*) natrag (*back*) na (*to*) Zemlju (*earth*) održava (*maintains*) višu (*higher*) temperaturu površine (*surface temperature*) nego što bi se dogođalo (*would occur*) ako (*if*) bi plinovi izostali (*were absent*). Postoji (*there is*) zabrinutost (*concern*) da (*that*) rastuće (*increasing*) koncentracije (*concentrations*) stakleničkih plinova, koji obuhvaćaju (*including*) ugljični dioksid, metan (*methane*) i klorofluorougljike (*chlorofluorocarbons*), mogu pojačati (*may enhance*) efekt staklenika i prouzročiti (*cause*) globalno zagrijavanje (*global warming*).

GREENHOUSE GASES: Stakleničkl plinovi

Oni (*those*) plinovi (*gases*), primjerice (*such as*) vodena para (*water vapor*), ugljični dioksid (*carbon dioxide*), troposferski ozon (*tropospheric ozone*), dušičasti oksid (*nitrous oxide*) i metan (*methane*), koji (*that*) su (*are*) propusni (*transparent*) za (*for*) solarno zračenje (*solar radiation*) ali (*but*) su nepropusni (*opaque*) za dugovalno zračenje (*longwave radiation*). Njihovo (*their*) djelovanje (*action*) je (*is*) slično (*similar*) djelovanju stakla (*glass*) u (*in*) nekom stakleniku (*greenhouse*).

GROSS ACTUAL GENERATION: Bruto ostvarena proizvodnja (električne energije)

Količina (*amount*) megavatsati električne energije (*electrical megawatt-hours*) koju proizvede (*generated by*) neki blok (*unit*) tijekom (*during*) razdoblja (*period*) koje se razmatra (*being considered*).

GROSS AVAILABLE CAPACITY (GAC): Bruto raspoloživa snaga

Najveća (*greatest*) snaga (*capacity*) s (*at*) kojom (*which*) neki blok (*unit*) može raditi (*can operate*) uz (*with*) neko smanjivanje (*reduction*) koje se nametne (*imposed*) nekim snizivanjem nazivne snage (*derating*).

GROSS DEPENDABLE CAPACITY (GDC): Bruto pouzdana snaga

Bruto maksimalna snaga (*gross maximum capacity*) koja se modificira (*modified*) zbog (*for*) sezonskih (*seasonal*) ograničenja (*limitations*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

GROSS DOMESTIC PRODUCT (GDP): Bruto domaći proizvod (BDP)

Novčana (*monetary*) vrijednost (*value*) svih (*all*) roba (*goods*) i usluga (*services*) kojeproizvede (*produced by*) gospodarstvo (*economy*) neke zemlje (*country*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*). On (*it*) obuhvaća (*includes*) potrošak (*consumption*), državne kupnje (*government purchases*), investicije (*investments*) te izvoz (*export*) minus (*minus*) uvoz (*import*). To (*it*) je (*is*) vjerojatno (*probably*) najbolji (*best*) pokazatelj (*indicator*) ekonomskog zdravlja (*economic health*) neke zemlje. On (*it*) se u pravilu (*typically*) procjenjuje (*is measured*) jednom godišnje (*yearly*) ali (*but*) se objavljuju (*are reported*) i mjesečne (*monthly*) statistike (*stats*).

GROSS HEAD: Bruto pad

Maksimalna (*maximum*) dopuštena (*alowed*) vertikalna (*vertical*) razlika (*distance*) između (*between*) razine površine gornjeg toka vode neposredno iznad strojarnice (*upstream surface water forebay elevation*) (gornja voda /*headwater*/) i razine površine donjeg toka vode (*downstream surface water elevation*) (donja voda /*tailwater*/) kod (*at*) odvodnog kanala (*tailrace*) za (*for*) brane s reaktivnim vodnim turbinama (*reaction wheel dams*) ili (*or*) razine (*elevation*) mlaznice (*jet*) za brane s vodnim turbinama slobodnog mlaza (*impulse wheel dams*) tijekom (*during*) specificiranog (*specified*) rada (*operation*) i vodnih uvjeta (*water conditions*).

GROSS HEAT CONTENT: Bruto sadržaj topline

Ukupna (*total*) količina (*amount*) topline (*heat*) koja se oslobodi (*released*) kada (*when*) se neko gorivo (*fuel*) spaljuje (*is burned*). Ugljen (*coal*), sirova nafta (*crude oil*) i prirodni plin (*natural gas*), svi (*all*) sadrže (*include*) kemijske (*chemical*) spojeve (*compounds*) ugljika (*carbon*) i vodika (*hydrogen*). Kada se ta (*those*) goriva spaljuju (*are burned*) ugljik i vodik se spajaju (*combine*) s (*with*) kisikom (*oxigen*) u (*in*) zraku (*air*) i proizvode (*produce*) ugljični dioksid (*carbon-dioxide*) i vodu (*water*). Nešto (*some*) energije (*energy*) koja se oslobodi pri (*in*) spaljivanju (*burning*) odlazi (*goes*) u (*into*) pretvaranje (*transforming*) vode u paru (*steam*) i većinom (*usually*) se gubi (*is lost*). Sadržaj topline (*heat content*) koji se potroši (*spent*) pri

(*in*) pretvaranju vode u paru smatra se (*is counted*) dijelom (*part*) bruto sadržaja topline ali (*but*) se ne smatra (*is not counted*) dijelom neto sadržaja topline (*net heat content*).

GROSS HEATING VALUE: Bruto ogrjevna moć

Također (*also*) poznata kao (*called*) gornja ogrjevna moć (*higher heating value*). Sadržaj topline (*heat content*) nekog goriva (*fuel*) koji obuhvaća (*including*) sadržaj topline nekog goriva izražen (*expressed*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama (*British thermal units*) po (*per*) jedinici (*unit*) goriva. Ona (*it*) obuhvaća (*includes*) i sadržaj topline vode (*water*) sadržane (*contained*) u gorivu koja (*which*) ispari (*evaporates*) tijekom (*during*) izgaranja (*combustion*). Taj (*this*) se standard (*standard*) uglavnom (*generally*) primjenjuje (*is used*) pri (*in*) kupnji (*purchase*) ili prodaji (*sale*) goriva.

GROSS MAXIMUM CAPACITY (GMC): Bruto maksimalna snaga

Maksimalna (*maximum*) snaga (*capacity*) koju neki blok (*unit*) može održavati (*can sustain*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*), kada se ne ograniči (*when not restricted*) zbog (*by*) sezonskih (*seasonal*) ili (*or*) drugih (*other*) snizivanja nazivne snage (*deratings*).

GROS NATIONAL PRODUCT (GNP): Bruto nacionalni proizvod (BNP)

Ekonomska statistika (*economic statistics*) koja obuhvaća (*including*) bruto domaći proizvod ili BDP (*Gross domestic product or GDP*) plus (*plus*) svaku (*any*) dobit (*income*) koju zarade (*earned by*) stalni stanovnici (*residents*) iz (*from*) njihovih (*their*) inozemnih (*overseas*) ulaganja (*investments*), minus (*minus*) dobit koju zarade strani (*overseas*) državljani (*residents*) unutar (*within*) domaćeg (*domestic*) gospodarstva (*economy*). U osnovi (*basically*), ukupni (*total*) iznos (*amount*) novca (*money*) koji zarade građani (*citizens*) neke zemlje (*country*) na međunarodnom planu (*internationally*).

GROSS OUTPUT: Bruto izlazna snaga

Također (*also*) poznata kao (*called*) izlazna snaga generatora (*generator output*). U (*in*) nekom postrojenju za proizvodnju električne energije (*power generating facility*), snaga (*power*) raspoloživa (*available*) na (*at*) priključnim stezaljkama generatora (*generator terminals*).

GROSS WITHDRAWALS: Bruto iscrpci

Cjelokupni volumen dotoka iz bušotine (*full well stream volume*), koji obuhvaća (*including*) sve (*all*) kapljevine iz postrojenja za obradu prirodnog plina (*natural gas plant liquids*) i neugljikovodične plinove (*nonhydrocarbon gases*), ali (*but*) koji izuzima (*excluding*) pogonski kondenzat (*lease condensate*). Također (*also*) obuhvaća (*includes*) količine (*amounts*) koje se isporuče (*delivered*) kao (*as*) isplate rudne rente (*royalty payments*) ili (*or*) koje se potroše (*consumed*) u (*in*) operacijama na polju (*field operations*).

H

HEAD: Pad

Vertikalna (*vertical*) visina (*height*) vode (*water*) u (*in*) nekom akumulacijskom jezeru (*reservoir*) iznad (*above*) turbine (*turbine*). Općenito (*in general*), što je viši (*the higher*) pad, to je veća (*the greater*) sposobnost (*capability*) za proizvođenje (*to generate*) električne energije (*electricity*).

HEADSTATION: Prihvatna stanica

Prihvatna točka na magistralnom cjevovodu (za prirodni plin) (*mainline receipt point*) gdje (*where*) se prirodni plin transportne kvalitete (*pipeline-quality natural gas*) uvodi (*is introduced*) u (*into*) neki visokotlačni transportni magistralni cjevodovod (*high-pressure transmission mainline*), koja se uglavnom (*generally*) locira (*located*) na (*at*) međusobnim spojevima (*interconnections*) s (*with*) dopremnim cjevovodima (*upstream pipelines*), sporednim prihvatnim mjestima (*tailgate receipt point*) i mjestima (*points*) gdje se sabirni sustavi (*gathering systems*) spajaju (*interconnect*) s magistralnim cjevovodom (*mainline*). Također (*also*) se naziva (*reffered to as*) «*pooling point*».

HEAT: Toplina

Energija (*energy*) koja se prenese (*transferred*) između (*between*) dva (*two*) tijela (*bodies*) kao (*as*) posljedica (*result*) neke razlike (*difference*) u (*in*) njihovim (*their*) temperaturama (*temperatures*). Izravno (*directly*) povezano s (*associated with*) slučajnom (*random*) molekularnom (*molecular*) aktivnošću (*activity*) tih (*these*) tijela. Također (*also*), energija koja se prenese pod utjecajem (*under*) nekog gradijenta (*gradient*) ili (*or*) razlike temperature od (*from*) jednog (*one*) tijela (*body*) na (*to*) neko drugo (*another*). Može se proizvesti (*can be generated*) s pomoću (*through*) kemijske reakcije (*chemical reaction*), protjecanja (*flow*) električne energije (*electricity*), trenja (*friction*), nuklearne (*nuclear*) fisije (*fission*) i fuzije (*fusion*) ili različitih (*variety*) drugih (*other*) načina (*means*).

HEAT CAPACITY: Toplinski kapacitet

On (*it*) se mjeri (*is measured*) u (*in*) džulima po kelvinu (*joules per kelvin*) (J/K). To (*it*) je (*is*) sadržaj topline (*heat content*) potreban (*needed*) za povišenje (*to raise*) temperature (*temperature*) nekog tijela (*body*) za jedan stupanj (*one degree*). Nekoć (*once*) poznat kao (*called*) «*thermal capacity*».

HEAT CONTENT: Sadržaj topline

Zbroj (*sum*) latentne topline (*latent heat*) i osjetne topline (*sensible heat*) sadržanih (*contained*) u (*in*) nekoj supstanciji (*substance*), iznad (*above*) topline sadržane kod (*at*) neke specificirane (*specified*) temperature (*temperature*) i tlaka (*pressure*); on (*it*) se izražava (*is expressed*) kao (*as*) Britanske toplinske jedinice (*British thermal units*) ili (*or*) kalorije (*calories*) po (*per*) jedinici (*unit*) volumena (*volume*) ili težine (*weight*). Isto što i (*also*) «*calorific value*» (kalorična vrijednost).

HEAT ENGINE: Toplinski motor

Motor (*engine*) koji (*that*) pretvara (*converts*) toplinu (*heat*) u (*into*) mehaničku energiju (*mechanical energy*).

HEAT EXCHANGER: Izmjenjivač topline

Prenosi (*transfers*) toplinu (*heat*) iz (*from*) jednog (*one*) fluida (*fluid*) na (*to*) neki drugi (*another*) bez (*without*) dolaženja (*coming*) tih (*these*) fluida (*fluids*) u (*into*) kontakt (*contact*). On (*it*) se koristi (*is used*) za reguliranje (*to regulate*) temperature (*temperature*) fluida ili (*or*) za iskorištavanje (*to use*) topline koja (*that*) bi inače (*otherwise*) bila izgubljena (*would be wasted*).

HEAT INPUT: Dovedena toplina

Toplina (*heat*) koja se dobije (*derived*) iz (*from*) izgaranja (*combustion*) goriva (*fuel*) u (*in*) nekoj jedinici za proizvodnju pare (*steam-generating unit*). To (*this*) ne obuhvaća (*does not include*) toplinu koja se dobije iz predgrijanog (*preheated*) zraka za izgaranje (*combustion air*) recirkuliranih (*recirculated*) dimnih plinova (*flue gases*) ili (*or*) ispušnih plinova (*exhaust gases*) iz drugih (*other*) izvora (*sources*) (primjerice /*such as*/ stacionarnih plinskih turbina /*stationary gas turbines*/, motora s unutarnjim izgaranjem /*internal combustion engines*/ i peći za sušenje /*kilns*/).

HEAT OUTPUT: Proizvodnja topline

Proizvodnja topline radi podmirenja (*to cover*) potražnje (*demand*) topline koja nije povezana s blokom (*non-block-connected heat*).

HEAT PUMP: Toplinska pumpa

Oprema za grijanje (*heating equipment*) i/ili (*and/or*) oprema za hlađenje (*cooling equipment*) koja (*which*), tijekom (*during*) sezone grijanja (*heating season*) uvlači (*draws*) toplinu (*heat*) iz (*from*) vanjskog prostora (*outside*) u (*into*) neku zgradu (*building*) a tijekom sezone hlađenja (*cooling season*) izbacuje (*ejects*) toplinu iz te (*this*) zgrade u (*to*) vanjski prostor. Toplinske pumpe su (*are*) rashladni sustavi na bazi komprimiranja pare (*vapor-compression refrigeration systems*) čije (*whose*) se unutarnje (*indoor*)/vanjske (*outdoor*) spiralne cijevi (*coils*) koriste (*are used*) reverzibilno (*reversibly*) kao (*as*) kondenzatori (*condensers*) ili (*or*) isparivači (*evaporators*), ovisno o (*depending on*) potrebi (*need*) za (*for*) grijanjem ili hlađenjem.

HEAT OR HEATING RATE: Specifični potrošak topline

Mjerilo (*measure*) za (*of*) toplinski stupanj djelovanja (*thermal efficiency*) neke elektrane (*generating station*). Specifični potrošak topline se uglavnom (*generally*) izražava (*is*

expressed) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama po neto kilovatsatu (*British thermal units per net kilowatt-hour*). Prosječni (*average*) specifični potrošak topline se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) ukupnog (*total*) sadržaja (*content*) Britanskih toplinskih jedinica (*British thermal units*) iz (*of*) goriva (*fuel*) koje se spali (*burned*) s (*by*) rezultirajućim (*resulting*) neto kilovatsatima koji se proizvedu (*generated*). Granični (*marginal*) specifični potrošak topline se izračunava kao (*as*) dodatne (*additional*) Britanske toplinske jedinice potrebne (*required*) za proizvođenje (*to produce*) ili (*or*) za neproizvođenje (*not to produce*), sljedećeg (*next*) kilovatsata (*kilowatt-hour*). On (*it*) se utvrđuje (*is determined*) s pomoću dijeljenja ukupnog sadržaja Britanskih toplinskih jedinica iz goriva s neto kilovatsatima koji se proizvedu i primjenjuje se (*is used*) za kvantificiranje (*to quantify*) efikasnosti (*efficiency*) proizvodnje (električne energije) (*generation*). Što je niži (*the lower*) specifični potrošak topline, to je efikasnija (*the more efficient*) elektrana (*plant*).

HEAT RECOVERY STEAM GENERATOR: Parogenerator za rekuperaciju topline

Parni kotao (*boiler*) koji se doda (*attached*) na (*to*) odvod ispušnih plinova (*exhaust*) neke plinske turbine (*combustion turbine*) radi rekuperacije (*to recover*) topline (*heat*) iz (*from*) odvoda ispušnih plinova i radi njenog pretvaranja (*to convert it*) u (*into*) paru (*steam*).

HEAT STORAGE: Akumulacija topline

Akumulacija (*storage*) energije (*energy*) u (*in*) obliku (*form*) neke temperaturne razlike (*temperature differential*).

HEAT TRANSFER: Prenošenje topline

Strujanje (*flow*) toplinske energije (*heat energy*) koje (*that*) prouzrokuje (*is caused by*) neka razlika temperatura (*temperature difference*). Strujanje topline kroz (*through*) oblogu (*envelope*) neke zgrade (*building*) u pravilu (*typically*) kola (*flows*) od (*from*) nekog grijanog (*heated*) ili (*or*) vrućeg (*hot*) prostora (*area*) prema (*towards*) nekom hlađenom (*cooled*) ili hladnom (*cold*) prostoru.

HEATING DEGREE-DAYS: Stupnjevi-dani grijanja

Broj (*number*) stupnjeva (*degrees*) na (*per*) dan (*day*) kada (*when*) je (*is*) dnevna (*daily*) prosječna (*average*) temperatura (*temperature*) ispod (*below*) 65 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*). Dnevna prosječna temperatura je srednja vrijednost (*mean*) maksimalnih (*maximum*) i minimalnih (*minimum*) temperatura (*temperatures*) za (*for*) neko 24-satno (*24-hour*) razdoblje (*period*).

HEATING VALUE: Ogrjevna moć/Ogrjevna vrijednost

Sadržaj topline (*heat content*) koja se proizvede (*produced*) pri (*by*) potpunom (*complete*) izgaranju (*combustion*) neke jedinične količine (*unit quantity*) goriva (*fuel*). Bruto (*gross*) ili (*or*) gornja ogrjevna moć (*higher heating value*) je (*is*) ona (*that*) koja (*which*) se dobiva (*is obtained*) kada (*when*) se svi (*all*) produkti (*products*) izgaranja ohlađuju (*are cooled*) na (*to*) temperaturu (*temperature*) koja je egzistirala (*existing*) prije (*before*) izgaranja, a vodena para (*water vapor*) formirana (*formed*) tijekom (*during*) izgaranja se kondenzira (*is condensed*) i

načinjene su (*have been made*) sve potrebne (*necessary*) korekcije (*corrections*). Neto (*net*) ili donja ogrjevna moć (*lower heating value*) se dobije s pomoću (*by*) oduzimanja (*subtracting*) latentne topline (*latent heat*) iz (*of*) isparivanja (*vaporization*) vodene pare (*water vapor*) formirane pri (*by*) izgaranju vodika (*hydrogen*) u (*in*) gorivu (*fuel*), od (*from*) bruto (*gross*) ili gornje ogrjevne moći.

HEAVY CRUDE:Teška sirova nafta

Sirova nafta (*crude oil*) s (*with*) visokom (*high*) specifičnom težinom (*gravity*) i niskim (*low*) «*API*»-jem uslijed (*due to*) nazočnosti (*presence*) velikog (*high*) udjela (*proportion*) frakcija teških ugljikovodika (*heavy hydrocarbon fractions*).

HEAVY LOAD HOURS: Sati velikog opterećenja

Općenito (*generally*) govoreći (*speaking*), to (*this*) se odnosi (*refers*) na (*to*) doba dana (*time of day*) u (*on*) nekom sustavu (*system*) kada (*that*) bi se uzimala u obzir (*would be considered*) vršna potražnja (*peak demand*). Stvarni (*actual*) sati velikog opterećenja se razlikuju (*vary*) po (*by*) pojedinim (*individual*) elektroenergetskim sustavima (*electric power system*).

HEAVY FUEL OIL: Teško loživo ulje

Loživa ulja (*fuel oils*) koja preostaju (*remaining*) nakon (*after*) destilacije (*distillation*) lakših ulja (*lighter oils*) tijekom (*during*) procesa rafiniranja (*refining process*). Također (*also*) poznata kao (*called*) «*residual fuel oils*» (ostatna loživa ulja).

HEDGE (HEDGING): Zaštita od rizika (Zaštićivanje od rizika)

Ulaganje (*making investment*) radi smanjivanja (*to reduce*) rizika (*risk*) od (*of*) nepovoljnih (*adverse*) kretanja cijena (*price movements*) neke imovine (*asset*). U pravilu (*typically*), zaštita od rizika se sastoji (*consists*) od (*of*) zaštićivanja (*protecting*) neke pozicije (*position*) u (*in*) nekoj srodnoj (*related*) vrijednosnici (*security*), na primjer (*for example*) nekom «*futures*» ugovoru (*futures contract*).

HEDGE RATIO: Omjer zaštite od rizika

(1) Omjer (*ratio*) koji uspoređuje (*comparing*) vrijednost (*value*) neke pozicije zaštićene (*protected*) s pomoću (*via*) zaštite od rizika (*hedge*) s (*with*) veličinom (*size*) te (*this*) čitave (*entire*) pozicije (*position itself*); (2) Omjer koji uspoređuje vrijednost (*value*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*), koji su kupe (*purchased*) ili (*or*) koji se prodaju (*sold*), prema (*to*) vrijednosti gotovinske robe (*cash commodity*) koja se zaštićuje od rizika (*being hedging*).

HELIUM (HE): Helij (He)

Nezapaljivi (*noncombustible*) i neotrovni (*nontoxic*) element (*element*), helij je (*is*) komponenta (*component*) prirodnog plina (*natural gas*), koja se odvaja (*separated*) s pomoću (*by*) komprimiranja (*compressing*) prirodnog plina (*gas*) na (*at*) niskim (*low*) temperaturama (*temperatures*) sve dok (*until*) ostale (*other*) komponente ne budu ukapljene (*have been liquefied*). Helij neće postati (*will not become*) tekućina (*liquid*) sve do (*until*) 4,2 kelvina (*4.2 kelvins*) a ostat će (*will remain*) tekući (*fluid*) čak i (*even*) na temperaturama blizu (*near*) apsolutne ništice (*absolute zero*), što ga čini (*making it*) najpopularnijom (*most popular*) kriogenom (*cryogenic*) tekućinom.

HELIUM, CONTAINED: Sadržaj helija u neprerađenom heliju
Sastavni dio helija (*helium constituent*) u (*in*) neprerađenom heliju (*crude helium*).

HELIUM, CRUDE: Neprerađeni helij
Mješavina (*mixture*) elementarnog helija (*elemental helium*) i drugih (*other*) sastojaka (*constituents*) prirodnog plina (*natural gas*), prije svega (*principally*) dušika (*nitrogen*), koja se izvadi (*extracted*) iz (*from*) prirodnog plina s pomoću (*by*) postrojenja za ekstrakciju helija (*helium extraction plants*). Neprerađeni helij (*crude helium*) je (*is*) u pravilu (*typically*) sa 60 do 80 postotnim sadržajem helija (*60-80% contained helium*).

HELIUM, REFINED: Prerađeni helij
Helij (*helium*) koji (*that*) je (*is*) visoke (*high*) razine (*level*) čistoće (*purity*) nakon (*after*) obrađivanja (*processing*) neprerađenog helija (*crude helium*).

HENRY HUB: Čvorište «*Henry*»
Čvorište cjevovoda (za prirodni plin) (*pipeline hub*) na (*on*) obali (*coast*) Lujzijanskog zaljeva (*Louisiana Gulf*) (Meksičkog zaljeva koji pripada federalnoj državi Lujzijani). To (*this*) je (*is*) također (*also*) mjesto određivanja cijena (*pricing point*) za (*for*) «*futures*» ugovore za prirodni plin (*natural gas futures contracts*) na (*on*) «*New York Mercantile Exchange*» ili (*or*) «*NYMEX*» (Njujorškoj burzi roba).

HERTZ: Herc
Međunarodna (*international*) standardna (*standard*) jedinica (*unit*) za (*of*) frekvenciju (*frequency*), definirana (*defined*) kao (*as*) frekvencija neke periodičke (*periodic*) pojave (*phenomenon*) s (*with*) periodom (*period*) od (*of*) jedne (*one*) sekunde (*second*). Skraćeno (*abbreviated*) Hz.

HIGH-TEMPERATURE COLLECTOR: Visokotemperaturni kolektor
Solarni toplinski kolektor (*solar thermal collector*) namijenjen (*intended*) da radi (*to operate*) na (*at*) temperaturi (*temperature*) od (*of*) 180 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) ili (*or*) višoj (*higher*).

HIGH-VOLTAGE SYSTEM: Visokonaponski sustav
Elektroenergetski sustav (*electric power system*) koji radi (*operating*) na (*at*) naponu (*voltage*) efektivne vrijednosti (*effective value*) iznad (*above*) 72,5 kV (*72.5 kV*).

HIGHER HEATING VALUE: Gornja ogrjevna moć
Također (*also*) poznata kao (*called*) bruto ogrjevna moć (*gross heating value*). Gornja ogrjevna moć je (*is*) sadržaj topline (*heat content*) nekog goriva (*fuel*) izražen (*expressed*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama (*British thermal units*) po (*per*) jedinici (*unit*) goriva. Ona (*it*) obuhvaća (*includes*) sadržaj topline bilo koje (*any*) vode (*water*) sadržane (*contained*) u (*in*) gorivu koja (*which*) ispari (*evaporates*) tijekom (*during*) izgaranja (*combustion*). Taj (*this*) se standard (*standard*) uglavnom (*generally*) primjenjuje (*is used*) pri (*in*) kupnjama (*purchases*) ili (*or*) prodajama (*sales*) goriva. Skraćeno (*abbreviated*) «*HHV*».

HINSHAW PIPELINE: Cjevovodni transporter (prirodnog plina) prema Hinshawom amandmanu

Kompanija za cjevovodni transport (prirodnog plina) (*pipeline company*) (definirana */defined/ Natural Gas Act* ili */or/ NGA/* /Zakonom o prirodnom plinu/ i izuzeta */exempted/* iz */from/* nadležnosti */jurisdiction/ FERC*-a), definirana kao (*as*) regulirana kompanija (*regulated company*) koja se bavi (*engaged in*) transportiranjem (*transportation*) u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*), ili prodajom radi preprodaje (*sale for resale*) u trgovini između saveznih država, prirodnog plina (*natural gas*) koji preuzme (*received by*) ta (*that*) kompanija od (*from*) nekog drugog (*another*) subjekta (*entity*) unutar (*within*) neke savezne države (*state*) ili na (*at*) njenoj (*its*) granici (*boundary*), ukoliko (*if*) se sav (*all*) prirodni plin koji se tako (*so*) preuzme (*received*) konačno (*ultimately*) troši (*is consumed*) unutar takve (*such*) savezne države. Neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) prema Hinshawom amandmanu može dobiti (*may receive*) certifikat (*certificate*) koji ga ovlašćuje (*authorizing it*) da transportira (*to transport*) prirodni plin i izvan (*out of*) savezne države u kojoj (*which*) se on smještava (*it is located*), ne odričući se (*without giving up*) svoga (*its*) statusa (*status*) cjevovodnog transportera (prirodnog plina) prema Hinshawom amandmanu.

HISTORIC SALES CUSTOMERS: Kupci s prodajom po starom

Tradicionalni (*traditional*) kupci (*customers*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*) koji (*who*) su kupili (*purchased*) vezanu (*bundled*) uslugu prodaje (*sales service*) od (*from*) cjevovodnog transportera (prirodnog plina) prije (*prior to*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ove Uredbe broj 636).

HISTORICAL COST: Povijesni trošak

Računovodstveni (*accounting*) princip (*principle*) koji zahtijeva (*requring*) da se svi (*all*) elementi (*items*) financijskog izvješća (*financial statement*) trebaju temeljiti na (*to be based on*) izvornom (*original*) trošku (*cost*).

HISTORICAL COST OF PLANT: Povijesni trošak elektrane

Neto (*net*) kumulativ (*cumulative*) stvarnih (*actual*) materijalnih izdataka (*outlays*) ili (*or*) izdataka (*expenditures*) za (*for*) zemljište (*land*) i zemljišna prava (*land rights*), gradnje i dogradnje (*structures and improvements*) te opremu (*equipment*) za neko postrojenje (*facility*). Kada (*when*) naknada (*consideration*) koja se daje (*given*) za zemljište (*property*) nije u gotovini (*is other than cash*), vrijednost (*value*) takve (*such*) naknade se utvrđuje (*is determined*) na (*on*) nekoj gotovinskoj osnovi (*cash basis*). Ti (*these*) izdatci predstavljaju (*represent*) gotovinska ulaganja (*capital cash*) za godine (*years*) u (*in*) kojima (*which*) su ti izdatci bili načinjeni (*were made*).

HISTORICAL PLANT COST OF EQUIPMENT: Povijesni trošak opreme za neku elektranu

Izdatci (*charges*) za (*for*) opremu (*equipment*) namijenjenu (*assigned*) proizvodnji električne energije (*electric power production*) obuhvaćaju (*include*) neto (*net*) nabavnu cijenu (*purchase price*), poreze na promet (*sales taxes*), rashode ispitivanja i nadzora (*investigations and inspection expenses*), bilo koje (*any*) rashode transportiranja (*transportation expenses*) koje podnese (*borne by*) javno poduzeće (*utility*), troškove (*charges*) radne snage (*labor*),

materijala (*materials*) i zaliha (*supplies*) koji se potroše (*consumed*) te rashode (*expenses*) koje si natovari (*incurred by*) javno poduzeće pri (*in*) istovaru (*unloading*) i stavljanju (*placing*) opreme u (*in*) spremnost (*readiness*) za (*for*) rad (*operation*).

HISTORICAL PLANT COST OF LAND AND LAND RIGHTS: Povijesni trošak zemljišta i zemljišnih prava za neku elektranu

Trošak (*cost*) zemljišta (*land*) koje kupi (*purchased by*) ili (*or*) pristojbe (*fees*) koje platinj (*paid by*) javno poduzeće (*utility*) za (*for*) prava (*rights*), udjele (*interests*) i povlastice (*privileges*) koje treba zadržati (*to be held by*) javno poduzeće na (*in*) zemljištu u tuđem vlasništvu (*owned by others*). Vrste (*types*) prava koja se steknu (*acquired*) obuhvaćaju (*include*) zakupe zemljišta (*leaseholds*), prava služnosti (*easements*), prava na vodu i vodnu snagu (*water and water power rights*), prava prolaza (*rights-of-way*) i druga (*others*).

HISTORICAL PLANT COST OF STRUCTURES AND IMPROVEMENTS: Povijesni trošak građevina i dogradnji za neku elektranu

Trošak (*cost*) svih (*all*) zgrada (*buildings*) i objekata (*facilities*) za stanovanje (*to house*), za tehničko održavanje i remont (*to support*) ili (*or*) za osiguravanje (*to safeguard*) vlasništva (*property*) ili osoba (*persons*), svega inventara (*fixtures*) koji se trajno (*permanently*) pričvršćuje (*attached*) na (*to*) i koji se smatra (*made*) sastavnim dijelom (*part*) neke zgrade. Također (*also*) obuhvaća (*includes*) trošak (*cost*) koji se natovari (*incurred*) u (*in*) svezi (*connection*) s (*with*) prvim (*first*) raščišćavanjem (*clearing*) te ravnanjem (*grading*) zemljišta (*land*) i koridora za pristupni put (*right-of-way*).

HOLDING COMPANY: Holding kompanija

Korporacija (*corporation*) koja (*that*) posjeduje (*owns*) većinu (*majority*) dionica s pravom glasa (*voting securities*) jednoga ili više (*one or more*) javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*). Holding kompanija je (*is*) matična korporacija (*parent corporation*), koja upravlja (*operating*) svakim (*each*) javnim poduzećem za električnu energiju kao (*as*) dijelom (*part*) nekog integriranog (*integrated*) sustava (*system*). «*Public Utility Holding Company Act*» ili (*or*) «*PUHCA*») (Zakon o holding kompanijama javnih poduzeća) sadrži (*contains*) točnu (*strict*) definiciju (*definition*) holding kompanije.

HORIZONTAL DRILLING: Horizontalno bušenje

Horizontalno bušenje, koje (*that*) se danas (*today*) proglašava (*is heralded*) kao ono (*as*) «koje izaziva (*causing*) najveću (*greatest*) promjenu (*change*) u (*in*) ovoj (*this*) djelatnosti/industriji (*industry*) od (*since*) izuma (*invention*) rotacijskog dlijeta (*rotary bit*)», je (*is*) najbrže rastući (*most growing*) pokret (*movement*) u naftnoj industriji (*petroleum industry*). U biti (*essentially*), pored (*in addition to*) vertikalnog kanala (*vertical hole*), u (*in*) nekoj naftnoj (*oil*) ili (*or*) plinskoj (*gas*) bušotini (*well*), specijalna (*special*) oprema (*equipment*) omogućuje (*enables*) proizvođačima (*producers*) da produlje (*to extend*) horizontalne kanale (*horizontal holes*) u (*to*) područja (*areas*) koja inače (*otherwise*) ne bi mogla biti dosegnuta (*could not be reached*). Ova (*this*) tehnika (*technique*) je posebno (*especially*) korisna (*useful*) kod (*in*) bušenja na moru (*off shore drilling*), gdje (*where*) jedna (*one*) platforma (*platform*) može posluživati (*can serve*) mnogo (*many*) horizontalnih kanala, povećavajući (*increasing*) na taj način (*thus*) produktivnost (*efficiency*).

HORIZONTAL SPREAD: Horizontalni raspon
Kalendarski (*calendar*) ili (*or*) vremenski (*time*) raspon (*spread*).

HORSEPOWER: Konjska snaga
Jedinica (*unit*) za (*for*) mjerenje (*measuring*) brzine (*rate*) rada (*work*) ili (*or*) snage (*power*) jednaka (*equivalent*) 33.000 stopa-funta u minuti (*33,000 foot-pounds per minute*) za 745,7 vata (*745.7 watts*).

HOST COMPUTER: Središnji kompjutor
Glavni (*main*) kompjutor (*computer*) u (*in*) nekoj kompjutorskoj mreži (*computer network*), koji nadzire (*monitoring*) i koji vodi (*controlling*) druge (*other*) kompjutore u mreži.

HOT DRY ROCK: Vruća suha stijena
Toplinska energija (*heat energy*) koja leži (*residing*) u (*in*) nepropusnoj (*impermeable*) kristalastoj (*crystalline*) stijeni (*rock*). Hidrauličko frakturiranje (*hydraulic fracturing*) se smije primijeniti (*may be used*) za izazivanje (*to create*) cirkulacije (*circulation*) vode (*water*) i oduzimanje (*removal*) topline (*heat*).

HOT RESERVE: Vruća rezerva
Proizvodni blokovi u termoelektranama (*thermal generating units*) raspoloživi (*available*) i spremni (*ready*) za (*for*) uporabu (*service*), ali nisu (*but not*) u (*in*) pogonu (*operation*).

HOURLY PEAK: Satna vršna potražnja
Maksimalna (*maximum*) potražnja (*demand*) za (*for*) energijom (*energy*) iz (*from*) nekog prijenosnog (*transmission*) ili (*or*) distribucijskog (*distribution*) sustava (*system*) u (*in*) bilo kojem (*any*) satnom (*hourly*) vremenskom razdoblju (*period of time*).

HOUSEHOLD: Kućanstvo
Obitelj (*family*), pojedinac (*individual*) ili (*or*) neka skupina (*group*) od (*of*) do (*up to*) devet (*nine*) osoba koje nisu u rodu (*unrelated persons*) a koje nastavaju (*occupying*) istu (*same*) stambenu jedinicu (*housing unit*). Nastavati (*occupy*) znači (*means*) da (*that*) je (*is*) ta (*this*) stambena jedinica pojedinoj (*individual*) osobi (*person*) uobičajeno (*usual*) ili stalno (*permanent*) mjesto stanovanja (*place of residence*).

HUB: «*Hub*» (Čvorište plinovoda/prijenosnih vodova)
Mjesto za međusobnu razmjenu (*interchange*) gdje (*where*) se međusobno spajaju (*interconnect*) mnogobrojni (*multiple*) plinovodi (*gas pipelines*) ili (*or*) električni prijenosni vodovi (*electric transmission lines*) i tvore (*form*) neko trgovačko središte (*market center*).

HVAC
***Heating, Ventilation and Air Conditioning*: Grijanje, ventiliranje i kondicioniranje zraka**
Sustav (*system*) koji (*that*) dobavlja (*supplies*) grijanje (*heating*), ventilaciju (*ventilation*) i/ili (*and/or*) hlađenje (*cooling*) u (*to*) neku zgradu (*building*).

HYBRID OWNERSHIP: Hibridno vlasništvo

Posjedovanje (*ownership*) neke nezavisne elektrane (*independent power plant*) u (*in*) kojoj (*which*) udjele u temeljnom kapitalu (*equity interests*) dijele (*are shared by*) nezavisni proizvođač električne energije (*independent power producer*) i javno poduzeće koje kupuje (*purchasing utility*) ili (*or*) neko drugo (*another*) javno poduzeće.

HYBRID TRANSMISSION LINE: Hibridni prijenosni vod

Vod s dva strujna kruga (*double-circuit line*) koji (*that*) ima (*has*) jedan (*one*) strujni krug za izmjeničnu struju (*alternating-current circuit*) i jedan strujni krug za istosmjernu struju (*direct-current circuit*). Izmjenični strujni krug većinom (*usually*) opskrbljuje (električnom energijom) (*serves*) lokalna (*local*) opterećenja (*loads*) uzduž (*along*) voda (*line*).

HYDRAULIC FRACTURING: Hidrauličko frakturiranje

Frakturiranje (*fracturing*) stijene (*rock*) u (*at*) dubini (*depth*) s (*with*) tlakom fluida (*fluid pressure*). Hidrauličko frakturiranje u dubini se može izvesti (*may be accomplished*) s pomoću (*by*) pumpanja (*pumping*) vode (*water*) u (*into*) bušotinu (*well*) kod (*at*) vrlo (*very*) visokih (*high*) tlakova (*pressures*). Pod (*under*) prirodnim (*natural*) uvjetima (*conditions*), tlak pare (*vapor pressure*) se može povisiti (*can rise*) dovoljno visoko (*high enough*) da prouzroči (*to cause*) frakturiranje u (*in*) postupku (*process*) poznatom (*known*) kao (*as*) hidrotermičko (*hydrothermal*) mrvljenje (*brecciation*).

HYDRAULIC HEAD: Hidraulički pad

Razlika (*distance*) između (*between*) odgovarajućih (*respective*) razina (*elevations*) površine gornjeg toka vode (*upstream water surface*), poznate kao (*called*) gornja voda (*headwater*), iznad (*above*) i površine donjeg toka vode (*downstream surface water*), poznate kao donja voda (*tailwater*), ispod (*below*) neke hidroelektrane (*hydroelectric power plant*).

HYDROCARBON: Ugljikovodik

Organski (*organic*) kemijski (*chemical*) spoj (*compound*) sastavljen (*made up*) od (*of*) atoma (*atoms*) ugljika (*carbon*) i vodika (*hydrogen*). Teža (*heavier*) fosilna goriva (*fossil fuels*), kao što je (*such as*) ugljen (*coal*), imaju (*have*) veliki (*large*) omjer (*ratio*) ugljika prema (*to*) vodiku, dok (*while*) je (*is*) prirodni plin (*natural gas*) (metan /*methanel*) najlakši (*lightest*) ugljikovodik, s (*with*) jednim (*one*) atomom ugljika i četiri (*four*) atoma vodika (CH_4). Kapljevine prirodnog plina (*natural gas liquids*) su (*are*) teže (*heavier*) od (*than*) metana ali (*but*) lakše (*lighter*) od sirove nafte (*crude oil*). Sirova nafta je složenica (*complex*) mnogih (*many*) ugljikovodika.

HYDROELECTRIC ENERGY: Hidroelektrična energija

Proizvodnja (*production*) električne energije (*electricity*) iz (*from*) kinetičke energije (*kinetic energy*) vode tekućice (*flowing water*).

HYDROELECTRIC GENERATOR (HYDRAULIC-TURBINE GENERATOR): Hidrogenerator

Sporohodni (*low-speed*) električni generator (*electric generator*) koji (*that*) tjeraju (*is driven by*) vodne turbine (*water turbines*).

HYDROELECTRIC PLANT (CONVENTIONAL): Hidroelektrana (konvencionalna)

Hidroelektrana (*hydroelectric power plant*) koja (*which*) iskorištava (*utilizes*) protok vode (*streamflow*) samo jedanput (*only once*) dok (*as*) voda (*water*) protječe (*passes*) nizvodno (*downstream*); elektrana (*electric power plant*) u (*in*) kojoj se energija (*enegy*) vode u padu (*falling water*) iskorištava (*is used*) za okretanje (*to spin*) turbinskog agregata (*turbine generator*) radi proizvođenja (*to produce*) električne energije (*electricity*).

HYDROELECTRIC PLANT CAPACITY: Snaga hidroelektrane

Dijagram snage (*capacity figure*) je (*is*) funkcija (*function*) gubitaka protoka fluida (*fluid flow losses*), vodnih turbina (*hydraulic turbines*), pada (*head*) i protoka vode (*water flow*). Minimalni (*minimum*) neto pad (*net head*) ograničava (*limits*) stalnu snagu (*firm capacity*) elektrane.

HYDROELECTRIC POWER: Hidroelektrična energija

Iskorištavanje snage (*harnessing*) vode tekućice (*flowing water*) radi proizvođenja (*to produce*) mehaničke (*mechanical*) ili (*or*) električne (*electrical*) energije (*energy*).

HYDROELECTRIC UNIT (HYDROUNIT): Hidroelektrični agregat/Hidroagregat

Kombinacija (*combination*) električnog generatora (*electric generator*) i vodne turbine (*hydraulic turbine*) koju (*which*) tjera (*is driven by*) protjecanje vode (*water flow*), pri tome (*thereby*) pretvarajući (*converting*) mehaničku energiju (*mechanical energy*) u (*to*) električnu energiju (*electric energy*).

HYDROFLUOROCARBONS (HFCs): Ugljikofluorovodici

Skupina (*group*) umjetnih (*man-made*) kemikalija (*chemicals*) sastavljena (*composed*) od (*of*) dva (*two*) atoma (*atoms*) ugljika (*carbon*) i različitih (*varying*) brojeva (*numbers*) atoma vodika (*hydrogen*) i fluora (*fluorine*). Većina (*most*) ugljikofluorovodika imaju (*have*) 100-godišnji (*100-year*) potencijal globalnog zagrijavanja (*Global Warming Potential*) u (*in*) tisućama (*thousands*).

HYDROGEN: Vodik

Bez boje (*colorless*), bez mirisa (*odorless*), visokozapaljiv (*highly flammable*) plinovit (*gaseous*) element (*element*). On (*it*) je (*is*) najlakši (*lightest*) od (*of*) svih (*all*) plinova (*gases*) i najnazočniji (*most present*) element u (*in*) svemiru (*universe*), koji se javlja (*occuring*) uglavnom (*chiefly*) u kombinaciji (*combination*) s (*with*) kisikom (*oxygen*) u vodi (*water*) a također (*also*) i u kiselinama (*acids*), lužinama (*bases*), alkoholima (*alcohols*), nafti (*petroleum*) i drugim (*other*) ugljikovodicima (*hydrocarbons*).

HYDROGEN STATION: Stanica za vodik

Stanica za vodik je (*is*) skladište (*storage*) ili (*or*) pumpna stanica (*filling station*) za (*for*) vodik (*hydrogen*), koja se većinom (*usually*) locira (*located*) uz (*along*) neku cestu (*road*) ili autocestu (*highway*), ili u (*at*) kućanstvu (*home*) kao (*as*) dio (*part*) koncepcije resursa za distribuiranu proizvodnju (*distributed generation resources concept*).

HYDROLOGIC REGIME: Hidrološki režim

Cjelokupna količina (*sum total*) vode (*water*) koja se pojavljuje (*occuring*) u (*in*) nekom području (*area*) prosječno (*on average*) u nekom određenom (*given*) razdoblju (*period*).

I

IDLE CAPACITY (REFINERY): Kapacitet rafinerije u mirovanju

Komponenta (*component*) upotrebljivog kapaciteta (*operable capacity*) koja (*that*) nije (*is not*) u (*in*) pogonu (*operation*) i nije u fazi aktivnog popravka (*under active repair*), ali (*but*) je (*is*) sposobna (*capable*) da se stavi (*of being placed*) u pogon unutar (*within*) 30 dana (*days*); te kapacitet (*capacity*) koji nije u pogonu ali je u fazi aktivnog popravka koji se može završiti (*can be completed*) unutar 90 dana.

IMBALANCE, ELECTRIC: Debalans, električki

Pojavljuje se (*occurs*) kada (*when*) se proizvodnja (električne energije) (*generation*) i rasporedi međusobne razmjene (*interchange schedules*) ne podudaraju s (*do not match*) potražnjom (*demand*).

IMBALANCE, GAS: Debalans, plinski

Nesklad (*discrepancy*) između (*between*) transporterovih (*transporter's*) preuzimanja (*receipts*) i isporuka (*deliveries*) prirodnog plina (*natural gas*) za (*for*) nekog špeditera (*shipper*). Većina (*most*) transportera (*transporters*) zahtijevaju (*require*) da (*that*) isporuke nekog špeditera u (*to*) plinovod (*pipeline*) i preuzimanja iz (*from*) toga plinovoda ostanu (*remain*) u (*in*) ravnoteži (*balance*) tijekom (*over*) nekog određenog (*given*) vremenskog razdoblja (*period of time*) ili (*or*) transporter može odrediti (*may assess*) naknade (*charges*) dok (*until*) se debalans (*imbalance*) ispravlja (*is cured*).

IMPAIRMENT OR ASSET IMPAIRMENT: Smanjivanje vrijednosti ili smanjivanje vrijednosti imovine

Smanjivanje vrijednosti (*impairment*) ili (*or*) smanjivanje vrijednosti imovine (*impairment of asset*) se zbiva (*occurs*) kada (*when*) se, uslijed (*due to*) izmijenjenih (*changed*) okolnosti (*circumstances*), prethodno (*previously*) odobrena (*allowed*) nadoknada (*recovery*) troškova (*costs*) neke regulirane (*regulated*) imovine kroz (*through*) tarife (*rates*) ukida (*is eliminated*) ili se povlači (*is removed*) aktom (*action*) nekog regulatornog tijela (*regulatory body*).

IMPEDANCE: Impedancija

Otpor (*opposition*) u (*in*) nekom električnom strujnom krugu (*electrical circuit*) protjecanju (*flow*) izmjenične struje (*alternating current*). Omjer (*ratio*) elektromotorne sile (*electromotive force*) prema (*to*) efektivnoj vrijednosti struje (*effective current*).

IN-LIEU ENERGY: Nadomjesna energija

Energija (*energy*) koja se razmijeni (*exchanged*) između (*between*) nekog vlasnika (*owner*) akumulacijskog jezera (*reservoir*) i vlasnika nekog nizvodnog (*downstream*) projekta (*project*). Sporazum (*agreement*) dopušta (*allows*) vlasnicima akumulacijskog jezera da čuvaju (*to retain*) vodu (*water*) iznad (*above*) krivulje energetske zapremnine akumulacijskog jezera (*reservoir's energy content curve*). Dakako (*however*), vlasnici nizvodnih projekata mogu zahtijevati (*may request*) puštanje (*release*) takve (*such*) vode. Vlasnici uzvodnih (*upstream*) projekata moraju (*must*) tada (*then*) pustiti (*release*) tu vodu ili (*or*) osigurati (*provide*) neku količinu (*amount*) energije umjesto (*in-lieu*) puštanja, jednaku (*equal*) količini energije koja (*which*) se mogla proizvesti (*could have been generated*) nizvodno (*downstream*) da je puštanje bilo izvršeno (*had been made*).

IN SITU COAL GASIFICATION: Uplinjavanje ugljena na mjestu postanka

Uplinjavanje ugljena (*coal gasification*) pod zemljom (*underground*) s pomoću (*through*) zraka (*air*) ili (*or*) kisika (*oxigen*) u (*in*) sloju ugljena (*coal seam*).

IN-THE-MONEY: U novcu

Termin (*term*) za opisivanje (*to describe*) relativne vrijednosti (*relative value*) neke opcije kupnje (*call option*)/opcije prodaje (*put option*) koja (*that*) ima (*has*) neku izvršnu cijenu (*strike price*) (*K*) i koja je (*is*) niža (*lower*)/viša (*higher*) nego (*than*) trenutna cijena (*current price*) osnovne imovine (*underlying asset*). Ako (*if*) se neka opcija kupnje procjenjuje (*values*) kod (*at*) dospijeća (*expiration*), primjenjuje se (*is used*) promptna cijena (*spot price*) (*S>K*). Ako se neka opcija kupnje procjenjuje prije (*before*) dospijeća, uspoređuje se (*is compared*) izvršna cijena s (*to*) terminskom cijenom (*forward price*) (*F>K*).

INADVERTENT ENERGY BALANCING: Izravnavanje nehotično razmijenjene energije

Obračunavanje u regulacijskom području (*control area's accounting*) svoje (*its*) nehotične međusobne razmjene (*inadvertent interchange*). Susjedna (*adjasent*) regulacijska područja (*control areas*) moraju usklađivati (*must agree on*) te (*these*) vrijednosti (*values*) dnevno (*daily*). Razlika (*difference*) se većinom (*usually*) otplaćuje (*is repaid*) s (*with*) energijom, a ne (*not*) novcem (*money*).

INCENTIVE RATES: Poticajne tarife

Tarife koje (*which*) dopuštaju (*permit*) povećane (*increased*) profite (*profits*) kao (*as*) neku nagradu (*reward*) za (*for*) povećanja (*increases*) ušteda na troškovima (*cost savings*) i efikasnosti (*efficiencies*).

INCH OF MERCURY: Palac stupca žive

Jedinica tlaka (*pressure unit*) koja predstavlja (*representing*) tlak (*pressure*) potreban (*required*) za podržavanje (*to support*) stupca žive (*column of mercury*) visine jednog palca (*one inch high*). 2,036 palaca (*2.036 inches*) žive je (*is*) jednako (*equal*) jednoj (*one*) funti po kvadratnom palcu (*pound per square inch*) na (*at*) razini mora (*sea level*).

INCH OF WATER: Palac stupca vode

Jedinica tlaka (*pressure unit*) koja predstavlja (*representing*) tlak (*pressure*) potreban (*required*) za podržavanje (*to support*) stupca vode (*column of water* ili */or/ W.C.*) visine jednog palca (*one inch high*). Većinom (*usually*) se prikazuje (*is reported*) kao (*as*) «*inches W.C.*». 27,68 palaca (*27.68 inches*) vode je (*is*) jednako (*equal*) jednoj funti po kvadratnom palcu (*one pound per sqare inch*) na (*at*) razini mora (*sea level*).

INCINERATION: Spaljivanje

Proces (*process*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) se kruti (*solid*), tekući (*liquid*) ili (*or*) plinoviti (*gaseous*) gorivi (*combustible*) otpadi (*wastes*) spaljuju (*are burned*) i pretvaraju (*are changed*) u (*into*) plinovite nusproizvode (*by-products*) i talog (*residue*).

INCREMENTAL COST: Inkrementalni trošak

Također (*also*) poznat kao (*called*) «*marginal cost*» (granični trošak). Porast troška (*cost increase*) koje proizlazi (*resulting*) iz (*from*) proizvodnje (*generation*) ili (*or*) prijenosa (*transmission*) jedne (*one*) dodatne (*additional*) jedinice (*unit*) električne energije (*electricity*) iznad (*over*) neke prethodno (*previously*) definirane (*defined*) proizvodne osnovice (*output base*).

INCREMENTAL ENERGY COST: Inkrementalni trošak energije

Trošak (*cost*) koji se natovaruje (*incurred*) pri (*by*) proizvođenju (*producing*) ili (*or*) kupovanju (*purchasing*) iduće (*next*) raspoložive (*avaliable*) jedinice (*unit*) energije (*energy*) (plina */gas/*, električne energije */electricity/*, nafte */oil/*, ugljena */coal/* itd. */etc./*).

INCREMENTAL HEAT RATE: Inkrementalni specifični potrošak topline

Odnos (*rate*) neke promjene (*change*) u (*in*) potrošku topline (*heat input*) po (*per*) jedinici (*unit*) vremena (*time*) prema (*to*) odgovarajućoj (*corresponding*) promjeni u proizvodnji električne energije (*electric power output*). On (*it*) se (*is*) u pravilu (*typically*) izražava (*expressed*) u Britanskim toplinskim jedinicama po kilovatsatu (*Btu/kWh*).

INDEFINITE PRICE ESCALATOR: Klizna skala za nedefinirane cijene

Ugovorna odredba (*contract provision*) koja (*that*) uzima u obzir (*allows for*) buduća (*future*) podešavanja cijena (*price adjustments*) koje se ne mogu odrediti (*cannot be determined*) kada (*when*) se ugovor sastavlja (*is executed*); na primjer (*for example*) klauzula o područnim tarifama (*area rate clause*), klauzula o najpovlaštenijim nacijama (*most favored nations clause*).

INDEPENDENT: Nezavisna kompanija

Termin (*term*) se općenito (*in general*) odnosi (*refers*) na (*to*) neku neintegriranu (*non-integrated*) naftnu (*oil*) ili (*or*) plinsku (*gas*) kompaniju (*company*), uglavnom (*generally*) aktivnu (*active*) samo (*only*) u (*in*) jednom ili dva (*one or two*) industrijska sektora (*industry sectors*). Neki nezavisni (*independent*) tržišni posrednik (*marketer*) kupuje (*buys*) naftne proizvode (*petroleum products*) od (*from*) glavnih (*major*) ili nezavisnih rafinera (*refiners*) i preprodaje (*resells*) ih (*them*) pod (*under*) svojim (*its*) zaštitnim znakom (*brand*) ili kupuje prirodni plin (*natural gas*) od proizvođača (*producers*) i preprodaje ga (*it*). Postoje (*there are*) također (*also*) nezavisne kompanije koje (*which*) su (*are*) aktivne (*active*) isključivo (*exclusively*) ili u proizvodnji (*production*) ili u rafiniranju (*refining*) nafte ili plina.

INDEPENDENT POWER PRODUCER (IPP): Nezavisni proizvođač električne energije

Korporacija (*corporation*), pravna osoba (*person*), agencija (*agency*), uprava/ravnateljstvo (*authority*) ili (*or*) druga (*other*) pravna tvorevina (*legal entity*) ili posredništvo (*instrumentality*), koja/koje (*which*) je (*is*) proizvođač električne energije na veliko (*wholesale electricity producer*) što (*that*) posluje (*operate*) unutar (*within*) franšiziranog (*franchised*) teritorija opskrbljivanja (*service teritory*) nekog lokalnog (*host*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) i većinom (*usually*) se ovlašćuje (*is authorized*) za prodavanje (*to sell*) po (*at*) tržišnim cijenama (*marked-based rates*). Za razliku od (*unlike*) tradicionalnih (*traditional*) javnih poduzeća za električnu energiju, nezavisni proizvođači električne energije ne posjeduju (*do not possess*) prijenosna postrojenja (*transmission facilities*), osim ako nisu (*unless*) zakonski ovlašteni (*authorized by law*), ili ne (*nor do*) prodaju (*sell*) električnu energiju (*electricity*) na (*in*) maloprodajnom tržištu (*retail market*). Za nezavisne proizvođače električne energije se smatra (*are considered*) da su (*to be*) proizvođači električne energije koji ne pripadaju nekom javnom poduzeću (*nonutility power producers*).

INDEPENDENT SYSTEM OPERATOR (ISO): Nezavisni operator sustava

Nezavisnom operatoru sustava dalo je (*has been granted by*) ovlaštenje (*authority*) više (*multiple*) javnih poduzeća (*utilities*) da na nediskriminirajući način (*in a non-discriminatory manner*) upravlja (*to operate*) svim (*all*) osnovnim sredstvima za prijenos (*transmission assets*) na (*of*) nekom određenom (*fixed*) geografskom području (*geographic area*).

INDEX: Indeks

Mjerilo (*measure*) za (*of*) relativnu (*relative*) vrijednost (*value*) pripisanu (*attached*) nekoj određenoj (*specific*) robi (*commodity*) ili (*or*) skupini (*group*) roba ili zaliha (*stocks*). Neka indeksna opcija (*index option*) je (*is*) ugovor o opcijama (*options contract*) koji se temelji (*based*) na (*on*) nekom indeksu umjesto (*instead of*) nekoj pojedinačnoj (*individual*) zalihi ili robi. Mjerilo za tržišne trendove (*market trends*).

INDEXING: Indeksiranje

Vezivanje (*tying*) cijene (*price*) plina (*gas*) u (*in*) nekom ugovoru (*contract*) za (*to*) objavljene (*published*) cijene (*prices*).

INDIRECT DEMAND-SIDE MANAGEMENT: Posredno upravljanje na strani potražnje

Programi (*programs*) kao što su (*such as*) racionalno iskorištavanje energije (*conservation*), poboljšanja (*improvements*) efikasnosti (*efficiency*) trošenja električne energije (*electric energy use*), poticanja kroz tarife (*rate incentives*), popusti (*rebates*) i druge (*other*) slične (*similar*) aktivnosti (*activities*) radi utjecanja na (*to influence*) trošenje električne energije.

INDIVIDUALLY METERED SERVICE: Opskrba sa zasebnim mjerenjem

Opskrba prirodnim plinom (*natural gas service*) ili (*or*) opskrba električnom energijom (*electric service*), ili oboje (*both*), koja se osigurava (*provided*) za (*to*) jednu (*one*) stambenu (*residential*) ili poslovnu (*commercial*) jedinicu (*unit*) preko (*through*) pojedinačnog (*single*) brojila (*meter*) za (*for*) svaki pojedini (*each*) priključak (*service*) koji (*which*) opskrbljuje (*serves*) samo (*only*) tu (*that*) jedinicu i niti jednu drugu (*no other*) jedinicu.

INDUSTRIAL BYPASS: Zaobilaženje od strane industrije

Situacija (*situation*) u (*in*) kojoj (*which*) veliki (*large*) industrijski kupci (*industrial customers*) kupuju (*buy*) električnu energiju (*electric power*) izravno (*directly*) od (*from*) nekog proizvođača električne energije koji ne pripada nekom javnom poduzeću (*non-utility generator*), zaobilazeći (*bypassing*) sustav (*system*) lokalnog (*local*) javnog poduzeća (*utility*). Deregulacija (*deregulation*) proizvodnje (električne energije) (*generation*) i prijenosa (*transmission*) u nekim (*some*) slučajevima (*instances*) otvorila je (*has opened*) mogućnost (*opportunity*) da veliki potrošači električne energije (*electricity users*) kupuju (*to purchase*) usluge (*services*) od nekog dobavljača (*supplier*) koji nije (*other than*) lokalno maloprodajno javno poduzeće (*retail utility*).

INDUSTRIAL SECTOR: Industrijski sektor

Industrijski sektor se uglavnom (*generally*) definira (*is defined*) kao (*as*) proizvođačke (*manufacturing*), građevinske (*construction*), rudarske (*mining*), poljoprivredne (*agriculture*), ribarske (*fishing*) i šumarske (*forestry*) firme (*establishments*) na temelju (*under*) «*Standard Industrial Classification*» ili (*or*) «*SIC codes 01-39*» (Zbirki standardnih industrijskih kvalifikacija 01-39). Javno poduzeće (*utility*) može klasificirati (*may classify*) opskrbu industrije električnom energijom (*industrial service*) primjenjujući (*using*) «*SIC codes*» ili (*either*) na temelju potražnje (*demand*) ili (*or*) godišnje (*annual*) potrošnje (*usage*) koje prelaze (*exceeding*) neku specificiranu (*specified*) graničnu vrijednost (*limit*). Graničnu vrijednost može utvrditi (*may be set by*) javno poduzeće na temelju svoga (*its*) tarifnog sustava (*rate schedule*).

INFILL DRILLING: Interpolirano bušenje

Bušenje (*drilling*) između (*between*) lokacija (*locations*) postojećih (*existing*) bušotina (*wells*) u svrhu (*for the purpose*) povećanja (*increasing*) rezervi (*reserves*) ili (*or*) proizvodnog kapaciteta (*productive capacity*).

INITIAL OPERATION: Početak rada

Prva (*first*) raspoloživost (*availability*) nekog novoizgrađenog bloka (*newly constructed unit*) za dobavljanje (*to provide*) električne energije (*electric power*) u (*to*) mrežu (*grid*). Za (*for*) neki nuklearni blok (*nuclear unit*) taj (*this*) trenutak (*time*) je (*is*) po primitku (*when received*) dozvole za rad s punom snagom (*full power operating license*).

INITIAL STARTUP: Prvo pokretanje/puštanje u pogon

Prvi (*first*) puta (*time*) kada (*when*) neki novi (*new*) ili (*or*) obnovljeni (*reconstructed*) izvor (*source*) započne (*begins*) proizvodnju (*production*) ili za (*for*) opremu (*equipment*), koja se doda (*added*) ili koja se promijeni (*changed*), prvi puta kada (*when*) se ta oprema pušta (*is put*) u (*into*) pogon (*operation*). Prvo pokretanje/puštanje u pogon ne obuhvaća (*does not include*) pogon isključivo (*solely*) radi (*for*) ispitivanja (*testing*) opreme.

INJECTION: Utiskivanje

Tlačenje (*forcing*) plina (*gas*) ili (*or*) vode (*water*) u (*into*) neku naftnu bušotinu (*oil well*) radi povećanja (*to increase*) tlaka (*pressure*) i radi povećanja iscrpka nafte (*oil recovery*).

INPUT/OUTPUT TEST: Ispitivanje odnosa dovedene i izlazne snage

Periodičko (*periodic*) ispitivanje (*testing*) koje (*that*) prođu (*undergo*) proizvodni blokovi (*generating units*) radi utvrđivanja (*to establish*) njihovog (*their*) stupnja djelovanja (*efficiency*) (toplinskog intenziteta /*heat rate*/) kod (*at*) različitih (*various*) opterećivanja (*loadings*) ili (*or*) pogonskih izlaznih snaga (*operating outputs*).

INSOLATION: Insolacija

Ukupna (*total*) količina (*amount*) solarnog zračenja (*solar radiation*) (izravna /*direct*/, difuzna /*diffuse*/ i reflektirana /*reflected*/) koja zahvaća (*striking*) neku površinu (*surface*) izloženu (*exposed*) nebu (*sky*), koja se mjeri (*measured*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama po kvadratnoj stopi na sat (*British thermal units per square foot per hour*) a ponekad (*sometimes*) u vatima po kvadratnom metru na sat (*watts per square meter per hour*).

INSTANTANEOUS AVAILABILITY: Trenutačna raspoloživost

Također (*also*) poznata kao (*called*) «*transient availability*». Vjerojatnost (*probability*) da (*that*) će neki sustav (*system*) ili (*or*) dio (*piece*) opreme (*equipment*) biti (*will be*) spremni za rad (*operational*) u (*at*) nekom određenom (*specific*) vremenskom trenutku (*moment in time*).

INSTANTANEOUS SERVICE: Trenutačna opskrba (prirodnim plinom)

Mogućnost (*ability*) da se mijenja (*to change*) isporuka (*deliveries*) u (*on*) nekom cjevovodu (za prirodni plin) (*pipeline*) istovremeno (*simultaneously*) s (*with*) nekom promjenom (*change*) u (*in*) predbilježbama (*nominations*) na (*on*) isti (*same*) poslovni dan (*business day*).

INTANGIBLE ASSET: Nematerijalna imovina

Imovina (*asset*) koja nije fizičke naravi (*not physical in nature*). Primjeri (*examples*) su (*are*) autorska prava (*copyrights*), patenti (*patents*), intelektualno vlasništvo (*intellectual property*) ili (*or*) dobar glas (*goodwill*).

INTEGRAL COLLECTOR STORAGE (ICS): Integralni kolektor i spremnik

Sustav integralnog kolektora i spremnika (*integral collector storage system*) združuje (*combines*) skupljanje (*collection*) i akumulaciju (*storage*) topline (*heat*) u (*in*) jednoj (*single*) jedinici (*unit*).

INTEGRATED GAS COMPANY: Integrirana kompanija za plin

Kompanija koja (*that*) polučuje (*obtains*) značajne (*significant*) dijelove (*portions*) svojih (*its*) prihoda od prirodnog plina (*natural gas revenues*) iz (*from*) poslovanja (*operations*) i nekog maloprodajnog distribucijskog sustava prirodnog plina (*retail natural gas distribution system*) i nekog transportnog sustava prirodnog plina (*natural gas transmission system*).

INTEGRATED GASIFICATION COMBINED CYCLE: Kombinirani kružni proces s integriranim uplinjavanjem ugljena

U (*in*) ovoj (*this*) se tehnologiji (*technology*) ugljen (*coal*), voda (*water*) i kisik (*oxygen*) ubacuju (*are fed*) u (*to*) plinski generator (*gasifier*) koji (*which*) proizvodi (*produces*) sintetički

plin (*syngas*). Taj (*this*) plin prosječne ogrjevne moći (*medium-Btu gas*) se pročišćava (*is cleaned*) kroz (*by*) odstranjivanje (*removing*) sićušnih krutih i tekućih čestica (*particulates*) i sumpornih spojeva (*sulfur compounds*) i ubacuje se (*is fed*) u plinsku turbinu (*gas turbine*). Vrući (*hot*) ispušni plinovi (*exhaust gases*) iz (*of*) plinske turbine i toplina (*heat*) koja se rekuperira (*recovered*) iz (*from*) procesa uplinjavanja ugljena (*gasification process*) usmjeravaju se (*are routed*) kroz (*through*) parogenerator za rekuperaciju otpadne topline (*heat-recovery steam generator*) radi proizvođenja (*to produce*) pare (*steam*), koja tjera (*drives*) parnu turbinu (*steam turbine*), proizvodeći (*producing*) električnu energiju (*electricity*).

INTEGRATED POLLUTION CONTROL: Integrirano ograničavanje zagađivanja

Procedura (*procedure*) prema kojoj (*whereby*) se sve (*all*) značajnije (*major*) emisije (*emissions*) u (*to*) tlo (*land*), zrak (*air*) i vodu (*water*) razmatraju (*are considered*) istovremeno (*simultaneously*) a ne (*and not*) izolirano (*in isolation*) radi izbjegavanja (*to avoid*) situacija (*situations*) u (*in*) kojima (*which*) jedna (*one*) mjera ograničavanja (*control measure*) za (*for*) jedan medij (*medium*) nepovoljno (*adversely*) utječe na (*affects*) drugu (*another*).

INTEGRATED RESOURCE PLANNING (IRP): Integrirano planiranje resursa

Javni (*public*) postupak planiranja (*planning process*) i okvir (*framework*) unutar (*within*) kojega (*which*) se procjenjuju (*are evaluated*) troškovi i koristi (*costs and benefits*) resursa (*resources*) i na strani potražnje (*demand-side*) i na strani ponude (*supply-side*) radi razrađivanja (*to develop*) mješavine (*mix*) resursnih opcija (*resource options*) sa (*with*) za (*for*) javna poduzeća (*utilities*) najmanjim sveukupnim troškovima (*least-total-cost*). «*IRP*» je postao (*has become*) obavezni (*formal*) postupak (*process*) zakonom propisan (*prescribed by law*) u (*in*) nekim (*some*) saveznim državama (*states*) te na temelju (*under*) «*Clean Air Act Amendments*» ili (*or*) «*CAAA*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku) iz 1992. (*of 1992*).

INTEGRATED RESOURCE PLANNING (IRP) PRINCIPLES: Načela «integriranog planiranja resursa»

Osnovna (*underlying*) načela (*principles*) «integriranog planiranja resursa» (*integrated resource planning*) mogu se razlikovati (*can be distinguished*) od (*from*) formalnog (*formal*) postupka (*process*) razrađivanja (*developing*) nekog odobrenog (*approved*) plana resursa javnog poduzeća (*utility resource plan*) za (*for*) investiranja javnog poduzeća (*utility investments*) u (*in*) resurse na strani ponude (*supply-side*) i na strani potražnje (*demand-side*). Prvo (*primary*) načelo je (*is*) osigurati (*to provide*) neki okvir (*framework*) za uspoređivanje (*comparing*) niza (*variety*) troškova (*costs*) resursa na strani ponude, na strani potražnje te u prijenosu (*transmission*) i značajki (*attributes*) električne (*electric*) snage (*capacity*) i energije (*energy*) izvan (*out of*) osnovne (*basic*) opskrbe (*provision*) (ili /*or*/ redukcije /*reduction*/). Te (*these*) resurse može (*may*) posjedovati (*own*) ili izgraditi (*construct*) bilo koji (*any*) subjekt (*entity*) i mogu se steći (*may be acquired*) kroz (*through*) ugovore (*contracts*) a također i (*as well as*) kroz izravna (*direct*) investiranja (*investments*). Drugo (*second*) načelo je uključivanje (*involment*) rizika (*risk*) i neizvjesnosti (*uncertainty*) u planske analize (*planning analysis*). Aspekti (*aspects*) sudjelovanja javnosti (*public par-*

ticipation) u «integriranom planiranju resursa» dopuštaju (*allow*) uključivanje javnosti u fazi planiranja (*planning stage*) umjesto (*instead of*) u fazi građenja (*siting stage*) projekta (*project*).

INTERCHANGE (OR TRANSFER): Međusobna razmjena (ili prenošenje)

Neto iznos (*net*) svih (*all*) tokova električne energije (*electric power flows*) kroz (*across*) spojne vodove (*tie lines*) nekog određenog (*given*) regulacijskog područja (*control area*) ili (*or*) neto iznos svih tokova električne energije između (*between*) dva (*two*) susjedna (*adjacent*) regulacijska područja.

***Actual Interchange:* Stvarna (trenutačna) međusobna razmjena**

Izmjerena (*metered*) električna energija (*electric power*) koja (*that*) teče (*flows*) od (*from*) jednog (*one*) subjekta (*entity*) do (*to*) drugoga (*another*).

***Interchange Scheduling*: Raspoređivanje međusobne razmjene**

Radnje (*actions*) koje (*that*) poduzimaju (*are taken by*) subjekti za raspoređivanje (*scheduling entities*) radi utanačenja (*to arrange*) prijenosa (*transfer*) električne energije. Raspored (*schedule*) se sastoji (*consists*) od (*of*) sporazuma o količinama (*amounts agreement*), početnih (*start*) i završnih (*end*) vremena (*times*), krivulje rasta (*ramp rate*) i stupnja stalnosti (*degree of firmness*).

***Scheduled Interchange*: Predviđena međusobna razmjena**

Električna energija predviđena (*scheduled*) da teče (*to flow*) između (*between*) regulacijskih područja (*control areas*). U pravilu (*typically*) to (*this*) je (*is*) neto (*net*) razlika (*difference*) svih (*all*) prodaja (*sales*), kupnji (*purchases*) i transakcija «posrednog prijenosa» («*wheeling*» *transactions*) između tih (*those*) područja (*areas*) u (*at*) neko određeno (*given*) vrijeme (*time*).

INTERCONNECTED OPERATION SERVICES: Usluge u međusobno povezanom pogonu

Usluge (*services*) koje (*that*) nude (*are oferred by*) pružatelji usluga prijenosa (*transmission providers*) na (*on*) nekoj dobrovoljnoj (*voluntary*) osnovi (*basis*) nekom korisniku prijenosa (*transmission customer*) na temelju (*under*) «*FERC Order No. 888*» (*FERC*-ove Uredbe broj 888) zajedno s (*in addition to*) «*Ancillary Services*» (pomoćnim uslugama).

***Backup Supply Service*: Usluga zamjenskog napajanja**

Osigurava (*provides*) snagu (*capacity*) i energiju (*energy*) nekom korisniku prijenosa, u skladu s potrebama (*as nedeed*), radi nadomještanja (*to replace*) gubitka (*loss*) njegovih (*its*) proizvodnih izvora (*generation sources*) i radi pokrivanja (*to cover*) onoga (*that*) dijela (*portion*) potražnje (*demand*) koji prelazi (*exceeds*) dobavu iz proizvodnje (*generation supply*) kroz duže vrijeme (*for long time*).

***Dynamic Scheduling Service*: Usluga dinamičkog raspoređivanja**

Osigurava mjerenje (*metering*), daljinsko mjerenje (*telemetering*), kompjutorsku programsku opremu (*computer software*), strojnu opremu (*hardware*), veze (*communications*), tehniku (*engineering*) i osoblje (*administration*) potrebne (*required*) za preseljenje elektroničkim putem (*electronically move*) proizvodnje (električne energije) (*generation*) nekog korisnika prijenosa ili (*or*) potražnje izvan (*out*) regulacijskog područja (*control area*)

na (*to*) koje (*which*) se fizički (*physically*) priključuje (*is connected*) u (*into*) neko drugo (*different*) regulacijsko područje.

***Real Power Loss Service*: Usluga pokrivanja gubitaka djelatne snage**

Kompenzira (*compensates*) gubitke (*losses*), koje si natovari/koje si natovare (*incurred by*) lokalno regulacijsko područje/lokalna regulacijska područja (*host control area/s/*), kupcu na razini prijenosa kao (*as*) posljedicu (*result*) transakcije međusobne razmjene (*interchange transaction*). «*FERC Order No. 888*» zahtijeva (*requires*) da se u (*in*) sporazumu (*agreement*) korisnika prijenosa s (*with*) davateljem usluga prijenosa navede (*to identify*) subjekt (*entity*) odgovoran (*responsible*) za (*for*) pokrivanje (*covering*) gubitka djelatne snage (*real power loss*).

***Restoration Service*: Usluga vraćanja u prijašnje stanje**

Osigurava neki vanjski (*offsite*) izvor energije (*source of power*) radi omogućavanja (*to enable*) nekom lokalnom regulacijskom području da ponovno uspostavi (*to restore*) svoj (*its*) sustav (*system*) a nekom korisniku prijenosa da pokrene (*to start*) svoje proizvodne blokove (*generating units*) ili (*or*) da ponovno uspostavi opskrbu (električnom energijom) (*service*) svojih kupaca (*customers*) ako (*if*) lokalna (*local*) električna energija (*electricity*) nije (*is not*) raspoloživa (*available*).

INTERCONNECTED SYSTEM: Međusobno povezani sustav

Sustav (*system*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) dva ili više (*two or more*) pojedinačnih (*individual*) električnih sustava (*electric systems*) koji normalno (*normaly*) rade (*operating*) u (*in*) sinkronizmu (*synchronism*) i koji su povezani (*having connecting*) spojnim vodovima (*tie lines*).

INTERCONNECTION: Interkonekcija

Kada (*when*) se ovaj (*this*) termin (*term*) piše velikim početnim slovom (*is capitalized*) (*Interconnection*), svaka pojedina (*any one*) od (*of*) četiri (*four*) sinkronizirane (*synchronized*) velike električne mreže (*bulk electric networks*) u (*in*) sustavu (*system*) «*North American Electric Reliability Council*» (Sjevernoameričkog vijeća za pouzdanost napajanja električnom energijom) ili (*or*) *NERC*): «*Eastern*» (Istočni), «*Western*» (Zapadni), «*ERCOT*» i «*Quebec*», koje (*which*) se povezuju (*are connected*) samo (*only*) preko (*through*) istosmjernih veza (*DC ties*). Kada se ovaj termin ne piše velikim početnim slovom (*is not capitalized*) («*interconnection*»), postrojenja (*facilities*) koja (*that*) povezuju (*connect*) dva (*two*) sustava ili dva regulacijska područja (*control areas*).

INTERCONNECTION COSTS: Troškovi interkonekcije

Prihvatljivi (*reasonable*) troškovi (*costs*) povezivanja (*connection*), prespajanja (*switching*), mjerenja (*metering*), prijenosa (*transmission*), distribicije (*distribution*), mjera sigurnosti (*safety provisions*) i administracije (*administration*), koje si natovari (*incurred by*) javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*), neposredno (*directly*) povezani (*related*) s (*to*) izgradnjom (*installation*) i održavanjem (*maintenance*) fizičkih (*physical*) postrojenja (*facilities*) nužnih (*necessary*) za omogućivanje (*to permit*) međusobno povezanih pogona (*interconnected operations*) s (*with*) nekim «postrojenjem koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) do (*to*) stupnja (*extent*) kada (*when*) takvi (*such*) troškovi postanu viši

nego (*are in excess of*) odgovarajući (*corresponding*) troškovi koje bi si natovarilo (*would have incurred*) javno poduzeće (*utility*) da se nije bilo upustilo (*if it had not engaged*) u (*in*) međusobno povezani pogon, nego (*but*) umjesto toga (*instead*) samo (*itself*) proizvelo (*generated*) ekvivalentnu (*equivalent*) količinu (*amount*) električne energije (*electricity*) ili (*or*) kupilo (*purchased*) jednaku (*equal*) količinu električne energije ili snage (*capacity*) iz (*from*) drugih (*other*) izvora (*sources*). Troškovi interkonekcije ne obuhvaćaju (*do not include*) troškove koji se koriste (*are used*) kod (*in*) računanja (*calculation*) izbjegnutih troškova (*avoided costs*).

INTERFACE: Međusklop

Izravne (*direct*) međusobne veze (*interconnections*) između (*between*) dva (*two*) regulacijska područja (*control areas*) ili (*or*) između dva regulacijska područja koja obuhvaćaju (*comprising*) jedan ili više (*one or more*) električnih sustava (*electrical systems*).

INTERMEDIARY CONTROL AREA: Posredničko regulacijsko područje

Regulacijsko područje sa (*with*) spojnim postrojenjima (*connecting facilities*) na (*in*) putu raspoređivanja (*scheduling path*) između (*between*) regulacijskog područja koje šalje (*sending control area*) i regulacijskog područja koje preuzima (*receiving control area*) električnu energiju (*electricity*) te s operativnim sporazumima (*operating agreements*) koji (*that*) utvrđuju (*establish*) uvjete (*conditions*) za (*for*) uporabu (*use*) takvih (*such*) postrojenja (*facilities*).

INTERMEDIATE LOAD (ELECTRIC SYSTEM): Međuopterećenje (električni sustav)

Raspon (*range*) od (*from*) temeljnog opterećenja (*base load*) do (*to*) neke točke (*point*) između (*between*) temeljnog opterećenja i vršnog opterećenja (*peak load*). Ova (*this*) točka može biti (*may* be) srednja točka (*midpoint*), neki postotak (*percent*) od (*of*) vršnog opterećenja ili (*or*) opterećenje (*load*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*time period*).

INTERNAL COMBUSTION ELECTRIC POWER PLANT: Elektrana s motorima s unutarnjim izgaranjem

Elektrana (*electric power plant*) u (*in*) kojoj (*which*) je (*is*) pogonski stroj (*prime mover*) neki motor s unutarnjim izgaranjem (*combustion engine*). Motor s unutarnjim izgaranjem ima (*has*) jedan ili više (*one or more*) cilindara (*cylinders*) u kojima se odvija (*takes place*) proces (*process*) izgaranja (*combustion*), koji pretvara (*converting*) energiju (*energy*) oslobođenu (*released*) iz (*from*) naglog (*rapid*) spaljivanja (*burning*) neke smjese goriva i zraka (*fuel-air mixture*) u (*into*) mehaničku (*mechanical*) energiju. Dizel (*diesel*) ili (*or*) plinski (*gas-fired*) motori su (*are*) glavne (*principal*) vrste (*types*) koje se koriste (*used*) u (*in*) elektranama. Elektrana se većinom (*usually*) drži u pogonu (*is operated*) u (*in*) izvanrednim stanjima (*emergencies*) ili tijekom (*during*) razdoblja (*periods*) izuzetno visoke (*exceptionally high*) potražnje (*demand*) za (*for*) električnom energijom (*electricity*).

INTERNAL COMBUSTION ENGINE: Motor s unutarnjim izgaranjem

Motor s unutarnjim izgaranjem je (*is*) stroj (*engine*) u (*in*) kojemu (*which*) se izgaranje (*combustion*), ili (*or*) brza (*rapid*) oksidacija (*oxidation*), plina (*gas*) i zraka (*air*) događa

(*occurs*) u nekom ograničenom (*confined*) prostoru (*space*) poznatom kao (*called*) komora izgaranja (*combustion chamber*). Ova (*this*) egzotermička reakcija (*exothermic reaction*) nekog goriva (*fuel*) s (*with*) nekim oksidatorom (*oxidizer*) stvara (*creates*) plinove visoke (*high*) temperature (*temperature*) i tlaka (*pressure*), kojima se dopušta (*are permitted*) da ekspandiraju (*to expand*). Karakteristična osobina (*defining feature*) nekog motora s unutarnjim izgaranjem je da (*that*) se koristan (*useful*) rad (*work*) vrši (*is performed*) s pomoću (*by*) ekspandiranja (*expanding*) vrućih (*hot*) plinova koji djeluju (*acting*) izravno (*directly*) na poticanje (*to cause*) tlaka, koji nadalje (*further*) potiče (*causing*) gibanje (*movement*) stapa (*piston*) unutar (*inside*) cilindra (*cylinder*).

To (*this*) se razlikuje od (*contracts with*) motora s vanjskim izgaranjem (*external combustion engines*), kao što su (*such as*) parni strojevi (*steam engines*) i Stirlingovi motori (*Stirling engines*), koji upotrebljavaju (*use*) neku vanjsku (*external*) komoru izgaranja za zagrijavanje (*to heat*) nekog zasebnog (*separate*) radnog fluida (*working fluid*), koji onda (*then*) naizmjence (*in turns*) vrši (*does*) rad, na primjer (*for example*) pokretanjem (*moving*) stapa. Termin (*term*) motor s unutarnjim izgaranjem se gotovo (*almost*) uvijek (*always*) upotrebljava (*is used*) za ukazivanje (*to refer*) posebno (*specifically*) na (*to*) stapne motore (*reciprocating engines*), Wankelove motore (*Wankel engines*) i slične (*similar*) izvedbe (*designs*) u kojima je izgaranje na mahove (*intermittent*). Međutim (*however*), motori s kontinuiranim izgaranjem (*continuous combustion engines*) kao što su mlazni motori (*jet engines*), većina (*most*) raketa (*rockets*) i mnoge (*many*) plinske turbine (*gas turbines*) su (*are*) također (*also*) motori s unutarnjim izgaranjem.

INTERNAL RATE OF RETURN: Interna stopa povrata

Diskontna stopa (*discount rate*) kod (*at*) koje (*which*) je (*is*) sadašnja vrijednost (*present value*) neke investicije (*investment*) jednaka (*equal*) toj (*this*) investiciji.

INTERNATIONAL SYSTEM OF UNITS: Međunarodni sustav jedinica

Opće (*globally*) prihvaćeni (*accepted*) sustav (*system*) jedinica (*units*) s (*with*) metrom (*meter*), kilogramom (*kilogram*), sekundom (*second*), amperom (*amper*), stupnjem kelvina (*degree kelvin*), molom (*mol*) i kandelom (*candela*) kao (*as*) osnovnim (*basic*) jedinicama. Kratica (*abbreviation*) SI.

INTERRUPTIBLE DEMAND: Prekidiva potražnja

Veličina (*magnitude*) potražnje kupca (*customer demand*) koja (*that*), sukladno (*in accordance with*) ugovornim odredbama (*contractual provisions*), smije biti (*can be*) prekinuta (*interrupted*) izravnom radnjom (*direct action*) operatora sustava (*system operator*) (daljinsko isklapanje */remote tripping/*) ili radnjom (*action*) kupca (*customer*) na (*at*) izravni (*direct*) zahtjev (*request*) operatora sustava.

INTERRUPTIBLE GAS: Prekidiv plin

Prirodni plin (*natural gas*) koji se prodaje (*sold*) kupcima (*customers*) uz (*with*) odredbu (*provision*) koja (dopušta (*permits*) ograničenje (*curtailment*) ili (*or*) prekid (*cessation*) opskrbe (*service*) prema (*at*) nahođenju (*discretion*) dobavljača (*supplier*) pod (*under*) određenim (*certain*) okolnostima (*circumstances*) specificiranim (*specified*) u (*in*) ugovoru o opskrbi (*service contract*).

INTERRUPTIBLE LOAD: Prekidivo opterećenje

Potražnja (*demand*) koja (*that*) smije biti prekinuta (*can be interrupted*) izravnom radnjom (*direct action*) operatora sustava napajanja (*supplying system's operator*) sukladno (*in accordance with*) ugovornim odredbama (*contractual provisions*) u (*at*) razdobljima (*times*) sezonskog (*seasonal*) vršnog opterećenja (*peak load*). To (*it*) većinom (*usually*) obuhvaća (*involves*) potrošače u poslovnom sektoru (*commercial consumers*) i potrošače u industrijskom sektoru (*industrial consumers*). U (*in*) nekim (*some*) slučajevima (*instances*) smanjivanje opterećenja (*load reduction*) smije se provesti (*may be affected*) izravnom radnjom operatora sustava (daljinsko isklapanje /*remote tripping*/) nakon (*after*) obavijesti (*notice*) potrošaču (*consumer*) sukladno ugovornim odredbama. Na primjer (*for example*), opterećenja koja smiju biti prekinuta radi zadovoljenja (*to fulfill*) potreba koje se planiraju (*planning requirements*) ili (*or*) pogonske rezerve (*operation reserve*), trebala bi se iskazati (*should be reported*) kao (*as*) prekidiva opterećenja. Prekidivo opterećenje, u skladu s ovom definicijom (*as defined here*), obuhvaća (*includes*) izravnu regulaciju opterećenja (*direct load control*) i ostalo upravljanje opterećenjem (*other load management*).

INTERRUPTIBLE POWER: Prekidiva snaga/energija

Snaga (*power*) i većinom (*usually*) popratna (*associated*) energija (*energy*) koju jednom (*one*) javnom poduzeću (*utility*) stavi na raspolaganje (*made available by*) neko drugo (*another*) javno poduzeće. Ova (*this*) transakcija (*transaction*) je (*is*) podložna (*subject*) ograničenju (*curtailment*) ili (*or*) prekidu (*cessation*) isporuke (*delivery*) od strane (*by*) dobavljača (*supplier*) sukladno (*in accordance with*) nekom prethodnom (*prior*) sporazumu (*agreement*) s (*with*) drugom (*other*) strankom (*party*) ili na temelju (*under*) specificiranih (*specified*) uvjeta (*conditions*).

INTERRUPTIBLE SERVICE: Prekidiva opskrba (prirodnim plinom)

Ugovori o prekidivoj opskrbi (*interruptible service contracts*) dopuštaju (*permit*) nekom distribucijskom javnom poduzeću (*distribution utility*) da privremeno (*temporalily*) obustavi (*to suspend*) isporuku (*delivery*) plina (*gas*) nekom kupcu (*customer*) radi namirenja (*to meet*) potražnji (*demands*) kupaca koji (*who*) su kupili (*have purchased*) stalnu opskrbu (*firm service*). Prekidiva opskrba je (*is*) manje skupa (*less expensive*) od (*than*) stalne opskrbe, kojom (*that*) se koriste (*is used by*) kupci koji se mogu prilagoditi (*can be adapted*) prekidu (*interruption*) ili koji se mogu privremeno prebaciti (*can be switched*) na (*to*) alternativna goriva (*alternative fuels*).

INTERSTATE MARKET: Tržište između saveznih država

Tržište (*market*) prirodnog plina (*natural gas*) koji (*that*) se troši (*is consumed*) izvan (*outside of*) savezne države (*state*) u (*in*) kojoj (*which*) se on proizvodi (*it is produced*) ili (*or*) ga transportira (*it is transported by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipeline*) prema (*pursuant to*) ovlaštenju iz Zakona o prirodnom plinu (*Natural Gas Aact authorization*) ili oboje (*both*). Plin koji se prodaje (*sold*) nekom cjevovodnom transporteru (prirodnog plina) između saveznih država prodaje se (*is sold*) na (*in*) tržištu između saveznih država.

INTERSTATE PIPELINE: Cjevovodni transporter (prirodnog plina) između saveznih država

Kompanija za cjevovodno transportiranje prirodnog plina (*natural gas pipeline company*) koja se bavi (*engaged in*) transportiranjem (*transportation*) prirodnog plina (*natural gas*) preko (*across*) granica saveznih država (*state boundaries*) te je (*is*) zbog toga (*therefor*) na temelju (*under*) «*Natural Gas Act*» ili (*or*) «*NGA*» (Zakona o prirodnom plinu) podvrgnuta (*subject*) nadležnosti (*jurisdiction*) i/ili (*and/or*) regulaciji (*regulation*) «*FERC*»-a.

INTRANSIT DELIVERIES: Isporuke u tranzitu

Reisporuke (*redeliveries*) nekoj stranoj (*foreign*) zemlji (*cuntry*) stranog prirodnog plina (*natural gas*) preuzetog (*received*) radi (*for*) transportiranja (*transportation*) preko (*across*) američkog teritorija (*U.S. territory*) i isporuke (*deliveries*) američkog prirodnog plina (*U.S. natural gas*) nekoj stranoj zemlji radi transportiranja preko njenog (*its*) teritorija i reisporuke Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*).

INTRANSIT RECEIPTS: Preuzimanja u tranzitu

Preuzimanja (*receipts*) stranog (*foreign*) prirodnog plina (*natural gas*) radi (*for*) transportiranja (*transportation*) preko (*across*) američkog teritorija (*U.S. territory*) i reisporuke (*redelivery*) nekoj stranoj zemlji (*country*) te reisporuke (*redeliveries*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) američkog prirodnog plina (*U.S. natural gas*) koji se transportira (*transported*) preko stranog teritorija (*territory*).

INTRASTATE PIPELINE: Cjevovodni transporter (prirodnog plina) unutar savezne države

Kompanija za cjevovodni transport prirodnog plina (*natural gas pipeline company*) koja se bavi (*engaged in*) transportiranjem (*transportation*) prirodnog plina (*natural gas*) unutar (*within*) neke savezne države (*state*) na temelju (*under*) «*Natural Gas Act*» ili (*or*) «*NGA*» (Zakona o prirodnom plinu) nije (*is not*) podvrgnuta (*subject*) nadležnosti (*jurisdiction*) «*FERC*»-a.

INTRINSIC VALUE: Stvarna vrijednost

Iznos (*amount*) za (*for*) koji (*which*) je (*is*) neka opcija (*option*) u novcu (*in-the-money*). Opcija koja nije (*is not*) u novcu nema (*does not have*) stvarnu vrijednost. Za (*for*) opcije kupnje (*calls*), stvarna vrijednost je jednaka (*equals*) razlici (*difference*) između (*between*) osnovne (*underlying*) cijene iz «*futures*» ugovora (*futures price*) i izvršne cijene (*strike price*) opcije. Za opcije prodaje (*puts*) stvarna vrijednost je jednaka izvršnoj cijeni opcije minus (*minus*) osnovna cijena iz «*futures*» ugovora. Stvarna vrijednost nije nikada (*is never*) manja od (*less than*) nule (*zero*).

INVENTORY: Zalihe

Upisane (*recorded*) kao (*as*) aktiva (*asset*) u (*in*) bilanci stanja (*balance sheet*) neke kompanije (*company*). Zalihe mogu biti (*can be*) sirovine (*raw materials*), gotovi proizvodi (*finished items*), već (*already*) raspoloživi (*available*) za (*for*) prodaju (*sale*) ili (*or*) oni (*those*) koji (*that*) su (*are*) u procesu (*process*) proizvođenja (*being manufactured*).

Velike (*high*) zalihe nisu (*isn't*) dobar (*good*) znak (*sign*) jer (*because*) postoji (*there is*) neki trošak (*cost*) u svezi (*connection*) sa (*with*) skladištenjem (*storing*) izvanrednih (*extra*) zaliha.

INVERTED BLOCK RATE (GRADUATED RATE): Obrnuta tarifa za pakete (Stupnjevana tarifa)

Struktura tarifa (*rate structure*) koja (*that*) zacjenjuje (*prices*) potrošnju (*use*) uzastopnih (*succesive*) paketa (*blocks*) električne energije (*electric power*) po (*at*) sve višim (*increasingly higher*) jediničnim (*per-unit*) cijenama (*prices*). Što više (*the more*) energije (*energy*) neki kupac (*customer*) potroši (*uses*), to je veća (*the greater*) njena (*its*) prosječna (*average*) cijena.

INVESTMENT OF MUNICIPALITY: Investiranje municipija

Investiranje municipija u (*in*) svoj (*its*) sektor javnih poduzeća (*utility department*), kada (*when*) takvo (*such*) investiranje (*investment*) nije (*is not*) uvjetovano (*subject to*) gotovinskim plaćanjem (*cash settlement*) na (*on*) zahtjev (*demand*) ili (*or*) na (*at*) neki utvrđeni budući rok (*fixed future time*). Obuhvaća (*includes*) nabavnu vrijednost (*cost*) elektrane javnog poduzeća bez dugova (*debt-free utility plant*) koju izgradi (*constructed by*) ili koju stekne (*acquired by*) municipij i koja (*which*) je stavljena na raspolaganje (*has been made available*) za (*for*) uporabu (*use*) sektoru javnih poduzeća, gotovinu (*cash*) transferiranu (*transfered*) sektoru javnih poduzeća za obrtna sredstva (*working capital*) te druge (*other*) izdatke (*expenditures*) investicijske naravi (*investment nature*).

INVESTOR-OWNED UTILITY (IOU): Javno poduzeće u vlasništvu dioničara

Javna poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) koja se organiziraju (*organized*) kao (*as*) firme koje plaćaju porez (*tax-paying businesses*) i koja se uglavnom (*generally*) financiraju (*financed*) s pomoću (*by*) prodaje (*sale*) vrijednosnica (*securities*). Vlasništvima (*properties*) upravljaju (*are managed by*) predstavnici (*representatives*) izabrani od strane dioničara (*shareholder-elected*). Ona (*they*) se većinom (*usually*) uređuju (*are set up*) kao korporacije u javnom vlasništvu (*publicly owned corporations*). Javna poduzeća u vlasništvu dioničara osiguravaju (*provide*) opskrbu električnom energijom (*electric service*) za oko (*about*) 75% potrošača električne energije (*electricity consumers*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*).

ISLAND: Otočni rad

Dio (*part*) jednog ili više (*one or more*) elektroenergetskih sustava (*electric power systems*) koji (*that*) je električki (*electrically*) odvojen (*has been separated*) od (*from*) glavne mreže (*main grid*) kao (*as*) posljedica (*result*) ispadanja (*tripping*) elemenata prijenosnog sustava (*transmission system elements*).

ISO STANDARD DAY CONDITIONS: Standardni dnevni uvjeti prema «*ISO*»-u

Ti (*these*) uvjeti su (*are*): 288 kelvina (*kelvins*), 60 posto (*percent*) relativne vlažnosti (*relative humidity*) i 101,3 kilopaskala (*101.3 kilopascals*) tlaka (*pressure*).

ISOLATED PLANT: Izolirano postrojenje

Električna instalacija (*electric wiring*) koja dobiva (*receiving*) energiju (*energy*) iz (*from*) svog (*its*) vlastitog (*own*) električnog agregata (*generator set*) koji se ne koristi (*not used*) za (*for*) potrebe (*needs*) javne opskrbe (*public service*).

ISOPENTANE (C_5H_{12}): Izopentan (C_5H_{12})

Zasićeni (*saturated*) razgranati lančasti (*branched-chain*) ugljikovodik (*hydrocarbon*) koji se dobije (*obtained*) s pomoću (*by*) frakcionacije (*fractionation*) prirodnog benzina (*natural gasoline*) ili (*or*) izomerizacije (*isomerization*) n-pentana (*normal pentane*).

J

JELLIED GASOLINE: Želatinizirani benzin

Benzin (*gasoline*) koji (*that*) je zgusnut (*has been thickened*) s (*with*) nekim sapunom na bazi aluminija (*aluminum-base soap*) ili (*or*) sredstvom za želatiniziranje benzina (*napalm*).

JET FUEL: Mlazno gorivo

Rafinirani naftni proizvod (*refined petroleum product*) koji se rabi (*used*) u (*in*) mlaznim avionskim motorima (*jet aircraft engines*). On (*it*) obuhvaća (*includes*) mlazno gorivo kerozinskog tipa (*kerosene-type jet fuel*) i mlazno gorivo (teško)benzinskog tipa (*naphtha-type jet fuel*).

JOINT OWNERSHIP: Zajedničko vlasništvo

Posjedovanje (*ownership*) neke elektrane (*power plant*) od strane (*by*) više od jednog (*more than one*) javnog poduzeća (*utility*) ili (*or*) proizvođača električne energije (*electric power producer*) nad (*to*) objedninjenim resursima (*pool resources*)

JOINT USE FACILITIES : Postrojenja za zajedničku uporabu

Postrojenje (*facility*) kojime (*that*) se zajednički (*in common*) koriste (*is used by*) dva ili više (*two or more*) subjekata (*entities*). Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) «*common use facilities*».

JOULE: Džul

Mjera (*measurement*) za (*of*) energiju (*energy*). To (*it*) je (*is*) rad (*work*) koji se (*done*) silom (*force*) od (*of*) jednog (*one*) njutna (*newton*) kada (*when*) se točka (*point*) na (*at*) koju se primjenjuje (*is applied*) sila pomiče (*is displaced*) jedan (*one*) metar (*meter*) u (*in*) smjeru (*direction*) sile. On (*it*) je jednak (*equal*) 0,239 kalorija (*0.239 calories*). U elektrotehnici (*electrical theory*) jedan džul (*joule*) je jednak (*equals*) jednoj vatsekundi (*watt-second*).

JURISDICTIONAL AGENCY: Nadležna agencija

Agencija (neke) savezne države (*state agency*) ili (*or*) federalna agencija (*federal agency*) koja ima (*having*) regulatornu nadležnost (*regulatory jurisdiction*) nad (*over*) proizvodnjom (*production*), transportiranjem (*transportation*) ili prodajom (*sale*) prirodnog plina (*natural gas*).

JURISDICTIONAL SALE: Prodaja pod nadležnošću

Prodaja prirodnog plina (*natural gas sale*) podvrgnuta (*subject*) nadležnosti (*jurisdiction*) «*FPC*»-a ili (*or*) njegovog (*its*) nasljednika (*successor*) «*FERC*»-a.

JURISDICTIONAL UTILITIES: Javna poduzeća pod nadležnošću

Javna poduzeća (*utilities*) koja se reguliraju (*regulated*) prema (*by*) državnim (*public*) zakonima (*laws*).

JUST AND REASONABLE RATE: Poštena i razumna tarifa

Tarifa (*rate*) za (*for*) dobavu prirodnog plina (*natural gas supply*) ili (*or*) transportiranje (*transportation*) uvjetovana (*subject to*) «*Natural Gas Act*» ili «*NGA*» (Zakonom o prirodnom plinu) ili «*Natural Gas Policy Act*» ili «*NGPA*» (Zakonom o politici prema prirodnom plinu). «Poštena i razumna» (*just and reasonable*) je (*is*) općenita (*general*) definicija (*definition*) neke tarife koja (*that*) se temelji (*is based*) na (*on*) pravilno (*properly*) alociranom (*allocated*) trošku (*cost*) usluge koja se pruža (*providing service*).

K

KELVIN: Kelvin

Jedinica kelvina (*kelvin unit*) i njegova (*its*) ljestvica (*scale*), prema (*by*) međunarodnom sporazumu (*international agreement*), se definiraju (*are defined*) s pomoću (*by*) dvije točke: apsolutne nule (*absolute zero*) i trojne točke (*triple point*) posebno (*specially*) pripremljene (*prepared*) vode (*water*). Ova (*this*) definicija (*definition*) također (*also*) dovodi u vezu (*relates*) Kelvinovu ljestvicu (*Kelvin scale*) s (*to*) Celzijevom ljestvicom (*Celsius scale*). Apsolutna nula – temperatura (*temperature*) kod (*at*) koje (*which*) ništa ne može biti (*nothing could be*) hladnije (*colder*) i najmanja moguća (*the least possible*) toplinska energija (*heat energy*) preostaje (*remains*) u nekoj supstanciji (*substance*) – se definira tako da je (*as being*) točno (*precisely*) 0 K i –273,15 °C (*-273.15 °C*). Trojna točka vode se definira tako da je točno 273,16 K (*273.16 K*) i 0,01 °C (*0.01 °C*). Ova definicija rješava (*does*) tri (*three*) stvari (*things*): (1) ona (*it*) fiksira (*fixes*) veličinu (*magnitude*) kelvina tako da je točno 1 dio (*1 part*) u 273,16 dijelova (*273.16 parts*) razlike (*difference*) između (*between*) apsolutne nule i trojne točke vode; (2) ona utvrđuje (*establishes*) da (*that*) jedan (*one*) kelvin ima (*has*) točno istu (*same*) veličinu kao (*as*) neki porast za jedan stupanj (*one-degree increment*) na (*on*) Celzijevoj ljestvici; i (3) ona utvrđuje razliku između nultih točaka dvije ljestvice (*two scales' null points*) tako da je točno 273,15 kelvina (*273.15 kelvins*) (0 K=-273,15 °C i 273,16 K=0,01 °C).

KEROSENE: Kerozin

Lagani (*light*) naftni destilat (*petroleum distillate*) koji (*that*) ima (*has*) maksimalnu (*maximum*) temperaturu destilacije (*distillation temperature*) od (*of*) 401 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) u (*at*) točki 10-postotnog iscrpka (*10 percent recovery point*), krajnje (*final*) vrelište (*boiling point*) od 572 stupnja Fahrenheita a minimalno (*minimum*) plamište (*flash point*) od 100 stupnjeva Fahrenheita. On (*it*) se rabi (*is used*) u (*in*) grijačima prostora (*space heaters*), štednjacima (*cook stoves*) i grijačima vode (*water heaters*) a prikladan je (*is suitable*) i za (*for*) uporabu (*use*) kao (*as*) sredstvo za osvjetljivanje (*illuminant*) kada se spaljuje (*when burned*) u petrolejkama (*wick-fed lamps*)

KEROSENE-TYPE JET FUEL: Mlazno gorivo kerozinskog tipa

Proizvod na bazi kerozina (*kerosene-based product*) koji (*that*) ima (*has*) maksimalnu (*maximum*) temperaturu destilacije (*distillation temperature*) od (*of*) 400 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) u (*at*) točki 10-postotnog iscrpka (*10-percent recovery point*) i krajnje (*final*) maksimalno vrelište (*boiling point*) od 572 stupnjeva Fahrenheita i koji udovoljava

(*meeting*) «*ASTM Specification D 1655*» (Specifikaciji *ASTM*-a D 1655) i «*Military Specifications MIL-T-5624P and MIL-T-8133D*» (Vojnim specifikacijama MIL-T-5624P i MIL-T-8133D) (Razine kvalitete /*Grades*/ JP-5 i JP-8). On (*it*) se rabi (*is used*) za (*for*) komercijalne (*commercial*) i vojne (*military*) turbomlazne (*turbojet*) i turboelisne (*turboprop*) avionske motore (*aircraft engines*).

KILOVOLT: Kilovolt
Jednak (*equal*) 1.000 V (*1,000 V*). Skraćeno (*abbreviated*) kV.

KILOVOLT-AMPERE: Kilovoltamper
Jedan (*one*) kilovoltamper (*kilovolt-ampere*) je jednak (*equals*) 1.000 (*1,000*) voltampera (*volt-ampers*). Skraćeno (*abbreviated*) kVA.

KILOWATT: Kilovat
Električna (*electrical*) jedinica (*unit*) snage (*power*) jednaka (*equal*) 1.000 vata (*1,000 watts*). Skraćeno (*abbreviated*) kW.

KILOWATT ELECTRIC: Kilovat električni
Jedna (*one*) tisuća vata (*thousand watts*) električne snage (*electric capacity*). Skraćeno (*abbreviated*) kWe.

KILOWATT-HOUR (kWh): Kilovatsat
Jedinica (*unit*) za (*of*) električnu energiju (*electrical energy*) koja (*which*) je (*is*) ekvivalent (*equivalent*) za (*to*) jedan kilovat (*one kilowatt*) snage (*power*) koja se koristi (*used*) jednakomjerno (*steadily*) jedan sat (*for one hour*). Jedan kilovatsat (*one kilowatt-hour*) je jednak (*equal*) 1.000 vatsati (*1,000 watt-hours*). Prosječno (*average*) kućanstvo (*household*) će potrošiti (*will use*) između (*between*) 800-1.300 kWh (*800-1,300 kWh*) na (*per*) mjesec (*month*), ovisno o (*depending upon*) geografskom (*geographic*) području (*area*). On (*it*) je ekvivalent za 3.412 Britanskih toplinskih jedinica (*3,412 British thermal units*).

KINETIC ENERGY: Kinetička energija
Energija (*energy*) gibanja (*motion*) bilo kojeg (*any*) predmeta (*object*).

L

LAMBDA (ë): Lambda

(1) Dodatni (*additional*) trošak (*cost*) isporučivanja (*delivering*) još jednog (*another*) megavatsata (*megawatt-hour*) električne energije (*electricity*) u (*to*) središte opterećenja (*load center*); (2) Inkrementalni (*incremental*) operativni trošak (*operating cošt*) u (*at*) središtu opterećenja, koji (*that*) se uglavnom (*generally*) izražava (*is expressed*) u (*in*) tisućinkama američkog dolara (*mils*) po (*per*) vatsatu (*watt-hour*); (3) Jedanaesto (*eleventh*) slovo (*letter*) grčkog alfabeta (*Greek alphabet*).

LANDED PRICE: Cijena dopreme/Dopremna cijena

Stvarna (*actual*) nabavna cijena (*cost*) nafte (*oil*) isporučene (*delivered*) nekoj rafineriji (*refinery*), koja uzima u obzir (*taking into account*) sve (*all*) troškove (*costs*) od (*from*) proizvodnje (*production*) ili (*or*) kupnje (*purchase*) do (*to*) rafinerije.

LANDFILL: Odlagalište otpada (deponij)

Sustav (*system*) odlaganja (*disposal*) smeća (*trash*) i kućnih otpadaka (*garbage*) u (*in*) kojemu (*which*) se otpad (*waste*) zakapa (*is buried*) između (*between*) slojeva (*layers*) zemlje (*earth*) tako (*so*) da (*that*) se postupno (*gradualy*) razvija (*is developed*) brežuljkasto (*low-lying*) zemljište (*land*).

LANDFILL GAS: Plin iz odlagališta otpada

Plin (*gas*) koji se proizvede (*generated*) pri (*by*) razlaganju (*decomposition*) organskih (*organic*) tvari (*materials*) na (*at*) lokacijama odlagališta otpada (*landfill disposal sites*). Taj (*this*) plin je (*is*) približno (*approximately*) 50% metan (*methane*).

LAST NOTICE DAY: Posljedni dan objave

Zaključni (*final*) dan (*day*) na (*on*) koji (*which*) se mogu izdavati (*may be issued*) obavijesti o namjeri (*notice of intent*) za isporučivanje (*to deliver*) na temelju (*on*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*).

LAST TRADING DAY: Posljednji dan trgovanja

Zaključni (*final*) dan (*day*) sukladno (*under*) pravilima (neke) burze (*exchange's rules*) tijekom (*during*) kojega (*which*) se trgovanje (*trading*) može odvijati (*may take place*) za (*in*) neki određeni (*particular*) «*futures*» ugovor (*futures contract*) ili (*or*) ugovor o opcijama (*op-*

tions contract). Ugovori (*contracts*) koji preostanu (*outstanding*) na (*at*) kraju (*and*) posljednjeg dana trgovanja moraju se namiriti (*must be settled*) isporukom (*delivery*) osnovnih (*underlying*) fizičkih roba (*phyhical commodities*) ili financijskih instrumenata (*financial instruments*), ili sporazumom (*agreement*) za (*for*) novčano namirenje (*monetary settlement*), ovisno o (*depending on*) specifikacijama (*specifications*) u (*in*) «*futures*» ugovorima.

LATENT HEAT: Latentna toplina

Količina (*amount*) topline (*heat*) koju apsorbira (*absorbed by*) ili (*or*) koju ispusti "" (*evolved by*) jedan (*one*) mol (*mole*), ili neka jedinična masa (*unit mass*) neke supstancije (*substance*) tijekom (*during*) neke promjene (*change*) stanja (*state*). I voda (*water*) i led (*ice*) mogu egzistirati (*can exist*) kod (*at*) 32 stupnja Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*). Da se dogodi (*to take place*) neka promjena stanja, energija (*energy*) se mora dodati (*must be added*) ili se mora oduzeti (*must be removed*).

LATERAL: Sporedni cjevovod

Cijev (*pipe*) koja (*that*) se odvaja (*branches away*) od (*from*) središnjeg (*central*) i primarnog (*primary*) dijela (*part*) sustava (*system*).

LAW OF CONSERVATION OF ENERGY: Zakon o održanju (očuvanju) energije

Zakon o održanju (očuvanju) energije utvrđuje (*states*) da (*that*) se energija (*energy*) ne može stvoriti (*can not be created*) ili (*or*) ne može uništiti (*can not be destroyed*), ona (*it*) se jedino (*only*) može pretvoriti/transformirati (*can be changed*) iz (*from*) jednog (*one*) oblika (*form*) u (*to*) neki drugi (*another*), primjerice (*such as*) kada (*when*) se električna energija (*electrical energy*) pretvara (*is changed*) u (*into*) toplinsku energiju (*heat energy*).

LEASE: Zakupljeno područje/ Ugovor o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvodnje minerala

(1) Neko područje (*area*) površinskog zemljišta (*surface land*) na (*on*) kojemu (*which*) se zbiva (*occurs*) aktivnost (*activity*) istraživanja (*exploration*) ili (*or*) crpljenja (*production*); (2) Ugovor (*contract*) koji (*that*) prenosi (*conveys*) prava (*rights*) na istraživanje (*to explore*) i crpljenje (*to produce*) s (*from*) vlasnika (*owner*) mineralnih prava (*mineral rights*) (zakupodavac /*lessor*/) na (*to*) nekog zakupnika (*tenant/lessee*), većinom (*usually*) za (*for*) neku pristojbu (*fee*) i s (*with*) nekim navedenim (*specified*) trajanjem (*duration*). Ugovor o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvodnje minerala većinom sadrži (*includes*) neku odredbu (*provision*) za dijeljenje (*sharing*) proizvodnje (*production*).

LEASE CONDENSATE: Pogonski kondenzat

Mješavina (*mixture*) koja se sastoji (*consisting*) prvenstveno (*primarily*) od (*of*) pentana (*pentanes*) i težih (*heavier*) ugljikovodika (*hydrocabons*) i koja (*which*) se izdvaja (*is recovered*) kao (*as*) kapljevina (*liquid*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) separatorskim uređajima na zakupljenim područjima (*lease separation facilities*). Ova (*this*) kategorija (*cathegory*) izuzima (*excludes*) kapljevine iz postrojenja za obradu prirodnog plina (*natural gas plant liquids*), primjerice (*such as*) butan (*butane*) i propan (*propane*), koje se dobivaju (*are recovered*) u (*at*) poslijeproizvodnim postrojenjima ili uređajima za obradu prirodnog plina (*downstream natural gas processing plants or facilities*).

LEASE EQUIPMENT: Oprema na zakupljenom području

Sva (*all*) oprema (*equipment*) koja se postavi (*located*) na (*on*) zakupljenom području (*lease*), izuzev (*except*) bušotinske (*well*), do (*to*) lokacije (*point*) erupcijskog uređaja (*christmas tree*).

LEASE OPERATIONS: Operacije na zakupljenom području

Bilo koje (*any*) operacije na bušotinama, zakupljenim područjima ili poljima (*well, lease, or field operations*) koje se odnose na (*related to*) istraživanje (*exploration*) ili (*or*) proizvodnju (*production*) prirodnog plina (*natural gas*) prije (*prior to*) isporuke (*delivery*) za (*for*) obradu (*processing*) ili (*or*) transport (*transportation*) izvan (*out of*) polja (*field*). Plin (*gas*) koji se potroši (*used*) u (*in*) operacijama na zakupljenom području obuhvaća (*includes*) uporabu (*usage*) primjerice (*such as*) za operacije bušenja (*drilling operations*), grijače (*heaters*), odvajače vode (*dehydrators*), kompresore na polju (*field compressors*), i neto količinu (*net*) koja se iskoristi za gas lift (*gas lift*).

LEASE SEPARATION FACILITY (LEASE SEPARATOR): Separatorski uređaj na zakupljenom području/Pogonski separator

Uređaj (*facility*) koji se instalira (*installed*) na (*at*) površini (*surface*) u svrhu (*for the purpose*): (a) odvajanja plinova (*separating gases*) od (*from*) proizvedene (*produced*) sirove nafte (*crude oil*) i vode (*water*) kod (*at*) temperature (*temperature*) i tlaka (*pressure*) separatora (*separator*) i/ili (*and/or*) (b) odvajanja plinova od onog (*that*) dijela (*portion*) proizvedene struje (*stream*) prirodnih plinova (*natural gases*) koja (*that*) se ukapljuje (*liquefies*) kod tlaka i temperature separatora.

LEAST-COST ALTERNATIVES: Najjeftinije alternative

Najjeftinija (*most inexpensive*) metoda (*method*) za namirenje (*to meet*) inkrementalnih (*incremental*) potražnji (*demands*). Ona (*it*) može obuhvaćati (*can include*) upravljanje na strani potražnje (*demand-side management*) i kupovanja električne energije (*power purchases*).

LEAST-COST PLANNING: Planiranje najnižeg troška

Postupak (*process*) u (*in*) kojemu (*which*) javna poduzeća (*utilities*) i regulatorna povjerenstva (*regulatory commissions*) procjenjuju (*assess*) troškove (*costs*) resursa (*resources*). Plan (*plan*) koji opisuje (*describing*) proizvodne resurse (*generating resources*) i povećanja (*improvements*) efikasnosti (*efficiency*) radi namirenja (*to meet*) tekućih (*current*) i budućih (*future*) potražnji električne energije (*electricity demands*) uz (*at*) najniži (*lowest*) trošak (*cost*) i za (*to*) javno poduzeće i za njegove (*its*) kupce (*customers*).

LEVELIZATION: Izjednačivanje

Financijski aranžman (*financial arrangement*) u (*in*) kojemu (*which*) su (*are*) otplate (*payments*) tijekom (*over*) nekog specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*) nepromjenljive (*constant*), temeljen na (*based on*) predviđenoj vrijednosti (*forecasted value*) i vrijednosti novca (*value of money*) tijekom tog (*that*) razdoblja (*time*).

LEVELIZED COST: Izjednačeni trošak

Raspoređuje (*spreads*) ukupni (*total*) trošak proizvodnje (električne energije) (*generation cost*) na (*over*) ukupnu proizvedenu količinu (*output*), pokazujući (*producing*) neku

brojku (*figure*) koja (*which*) bi (*would*) točno (*exactly*) držala u ravnoteži (*balance*) troškove (*costs*) i dobit (*income*) ako bi se zaračunavali (*if charged*) za (*for*) svaki (*each*) kilovatsat (*kilowatt-hour*).

LEVELIZED LIFE-CYCLE COST: Izjednačeni trošak kroz životni ciklus

Sadašnja vrijednost (*present value*) troška (*cost*) nekog resursa (*resource*), koja obuhvaća (*including*) kapital (*capital*), troškove financiranja (*financial costs*) i operativne troškove (*operating costs*), pretvorena (*converted*) u (*into*) neki niz (*stream*) jednakih (*equal*) godišnjih (*annual*) otplata (*payments*).

LEVERAGE RATIO: Pokazatelj uporabe poluge ili dohodovna zaduženost

Omjer (*ratio*) ukupnog (*total*) duga (*debt*) prema (*to*) ukupnoj imovini (*assets*); to jest (*i.e.*) mjerilo (*measure*) koje (*that*) pokazuje (*indicates*) financijsku sposobnost (*financial ability*) za namirenje (*to meet*) potreba (*requirements*) servisiranja duga (*debt service*).

LIABILITY: Obveza

Neki iznos (*amount*) koji se može platiti (*payable*) u (*in*) dolarima (*dollars*) ili (*or*) se treba povratiti (*to be rendered*) kroz (*by*) buduće (*future*) usluge (*services*).

LICENSED SITE CAPACITY: Licencirana snaga lokacije

Snaga (*capacity*) za (*for*) koju (*which*) se konkretna (*particular*) lokacija (*site*) trenutno (*currently*) licencira (*is licensed*).

LICENSEE: Koncesionar

Subjekt (*entity*) kojemu (*to whom*) se daje (*is granted*) dozvola (*permission*) da se bavi (*to engage in*) nekom djelatnošću (*activity*) koja je inače (*otherwise*) protuzakonita (*unlawful*).

LIFE CYCLE COST: Trošak kroz životni ciklus

Ukupni (*total*) troškovi (*costs*) koji se nakupe (*accumulated*) tijekom (*over*) vijeka trajanja (*life*) neke elektrane (*plant*) ili (*or*) dijela (*piece*) opreme (*equipment*), uključujući (*including*) troškove pogona i održavanja (*operation and maintenance costs*) plus (*plus*) početne (*initial*) troškove kapitala (*capital costs*).

LIFE EXTENSION: Produženje vijeka trajanja

Vraćanje u prijašnje stanje (*restoration*) ili (*or*) obnova (*refurbishment*) neke elektrane (*plant*) do (*to*) njene (*its*) originalne (*original*) izvedbe (*performance*) bez (*without*) ugradnje (*installation*) novih (*new*) tehnologija izgaranja (*combustion technologies*). Produženje vijeka trajanja dovodi do (*results in*) 10 do 20 godina (*years*) vijeka trajanja (*life*) elektrane preko (*beyond*) predviđenog (*anticipated*) datuma povlačenja iz uporabe (*retirement date*), ali (*but*) većinom (*usually*) ne dovodi do (*does not result in*) veće (*larger*) snage (*capacity*).

LIFE LINE RATES: Socijalne tarife

Naknada (*charge*) za (*for*) neki specificirani (*specified*) osnovni (*basic*) paket (*block*) električne energije za stambeni sektor (*residential electricity*) koju (*that*) prati (*is followed by*) neka viša (*higher*) tarifa (*rate*) za potrošnju (*use*) iznad (*beyond*) toga (*that*) paketa (*block*).

Takve (*such*) tarife postoje (*are*) da određenim (*certain*) kategorijama (*categories*) kupaca (*customers*) osiguraju (*to assure*) dovoljno (*enough*) električne energije (*electricity*) za osnovne namjene (*uses*).

LIGHT CRUDE: Laka sirova nafta

Sirova nafta (*crude oil*) s (*with*) niskom (*low*) specifičnom težinom (*gravity*) i visokom (*high*) «*API*»-jem uslijed (*due to*) nazočnosti (*presence*) određenog (*certain*) udjela (*proportion*) lakih (*light*) frakcija ugljikovodika (*hydrocarbon fractions*).

LIGHT ENDS: Laki ostatci

Hlapljiviji (*more volatile*) proizvodi (*products*) rafiniranja nafte (*petroleum refining*), primjerice (*such as*) butan (*butane*), propan (*propane*) i etan (*ethane*).

LIGHT LOAD HOURS: Sati malog opterećenja

Općenito govoreći (*generally speaking*), termin (*term*) za (*for*) ono (*that*) vrijeme dana (*time of day*) u (*on*) nekom sustavu (*system*) koje bi se moglo smatrati (*that could be considered*) razdobljem nevršne potražnje (*off peak*). Stvarni (*actual*) sati će se razlikovati (*will vary*) kod (*with*) svakog (*each*) elektroenergetskog sustava (*power system*) .

LIMIT: Granična vrijednost

Maksimalni (*maximum*) dnevni (*daily*) dopustivi (*allowable*) iznos (*amount*) za koji neka cijena u «*futures*» ugovoru (*futures price*) može (*may*) rasti (*advance*) ili (*or*) padati (*decline*) u (*in*) bilo kojem (*any*) jednodnevnom terminu trgovanja (*one day's trading session*). Granične vrijednosti se također (*also*) procjenjuju (*are placed*) i za (*for*) broj (*number*) pozicija (*positions*) koje neki sudionik (*participant*) može držati (*hold*) na (*in*) tržištu (*market*).

LIMITED PARTNERSHIP: Ograničeno partnerstvo

Najuobičajeniji (*most common*) oblik (*form*) vlasništva (*ownership*) koji (*that*) se utanačuje (*is arranged*) u (*in*) američkom (*U.S.*) privatnom (*private*) financiranju elektroenergetike (*electric power financing*) koji omogućava (*providing*) raspoređivanje rizika (*risk allocation*) među (*among*) partnere u projektu (*project partners*). Ono (*it*) čini (*creates*) samostalni subjekt koji je vlasnik (*single owning entity*) projekta (*project*).

LINE: Električni vod/Cjevovod

(1) Električni vod je (*is*) sustav (*system*) stupova (*poles*), cijevi (*conduits*), žica (*wires*), kabela (*cables*), transformatora (*transformers*), armatura (*fixtures*) i dodatne opreme (*accessory equipment*) koji se koristi (*used*) za (*for*) prijenos (*transmission*) i distribuciju (*distribution*) električne energije (*electricity*). (2) Isto što i (*same as*) «*pipeline*» (cjevovod).

LINE LOSS: Gubitak u cjevovodu (za prirodni plin)

Smanjivanje (*reduction*) količine (*quantity*) prirodnog plina (*natural gas*) koji protječe (*flowing*) kroz (*through*) neki cjevovod (*line*) koje (*that*) proizlazi (*results*) iz (*from*) propuštanja (*leaks*), ispuštanja u zrak (*venting*) i drugih (*other*) fizičkih (*physical*) i pogonskih (*operational*) okolnosti (*circumstances*) u (*on*) nekom sustavu za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) (*pipeline system*).

LINE LOSSES: Gubitci u električnim vodovima

Gubitci električne energije (*losses in electricity*) koji (*which*) nastaju (*occur*) tijekom (*during*) njenog (*its*) prijenosa (*transmission*) i distribucije (*distribution*).

LINE PACK (PIPELINE FILL): Zapunjenost cjevovoda (plinom)

Količina (*quantity*) plina (*gas*) u (*in*) nekom cjevovodu (*pipeline*) ili (*or*) u plinskom distribucijskom sustavu (*gas distribution system*) u (*at*) bilo kojem (*any*) vremenskom trenutku (*point in time*).

LINE PACK CHANGE (LINE PACK OR DRAFT): Promjena zapunjenosti cjevovoda (punjenje ili pražnjenje cjevovoda)

Količina (*volume*) plina (*gas*) koju utvrdi (*determined by*) cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) ili (*or*) lokalna distribucijska kompanija (*local distribution company* ili *LDC*) kao razliku (*to be difference*) između (*between*) zapunjenosti cjevovoda (*line pack*) na (*at*) početku (*beginning*) nekog razdoblja (*period*) i zapunjenosti cjevovoda na kraju (*end*) takvoga (*such*) razdoblja. Pozitivne (*positive*) promjene (*changes*) se nazivaju (*are referred to as*) punjenje (*packing*) cjevovoda (*line*) a negativne (*negative*) promjene se nazivaju pražnjenje (*drafting*) cjevovoda.

LIQUEFACTION: Ukapljivanje

Proces (*process*) proizvođenja (*making*) sintetičnog (*synthetic*) tekućeg (*liquid*) goriva (*fuel*) iz (*from*) ugljena (*coal*). Termin (*term*) također (*also*) označava (*denotes*) neku metodu (*method*) za (*for*) proizvođenje velikih (*large*) količina (*amounts*) benzina (*gasoline*) i loživog ulja (*heating oil*) iz nafte (*petroleum*).

LIQUEFIED NATURAL GAS (LNG): Ukapljeni prirodni plin (UPP)

Ukapljeni prirodni plin (*liquefied natural gas*) ili (*or*) UPP (*LNG*) je (*is*) prirodni plin (*natural gas*) koji (*that*) je obrađen (*has been processed*) radi uklanjanja (*to remove*) ili (*either*) vrijednih (*valuable*) sastojaka (*components*), na primjer (*e.g.*) helija (*helium*), ili (*or*) onih (*those*) nečistoća (*impurities*) koje (*that*) bi mogle prouzročiti (*could cause*) poteškoću (*difficulty*) u potrošnji (*downstream*), na primjer vode (*water*) i teških (*heavy*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) i koji je zatim (*then*) kondenziran (*has been condensed*) u (*into*) kapljevinu (*liquid*) pri (*at*) gotovo (*almost*) atmosferskom (*atmospheric*) tlaku (*pressure*) (maksimalni transportni tlak */Maximim Transport Pressure/* je (*is*) približno */around/* 25 kPa /3,6 psi/) s pomoću (*by*) njegovog hlađenja (*cooling it*) do (*to*) približno (*approximatelly*) minus (*minus*) 260 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) (minus 163 stupnjeva Celzija */degrees Celsius/*). Ukapljeni prirodni plin se transportira (*is transported*) s pomoću posebno (*specially*) konstruiranih (*designed*) kriogenskih (*cryogenic*) morskih brodova (*sea vessels*) i kriogenih cestovnih cisterni (*road tanks*); i pohranjuje se (*is stored*) u (*in*) posebno konstruiranim spremnicima (*tanks*). Ukapljeni prirodni plin je oko 1/614 volumena (*volume*) prirodnog plina kod (*at*) standardne (*standard*) temperature (*temperature*) i tlaka (*pressure*), što ga čini (*making it*) mnogo isplativijim (*much more cost-efficient*) za transportiranje (*to transport*) na (*over*) duge (*long*) razdaljine (*distances*) tamo gdje (*where*) cjevovodi (*pipelines*) ne postoje (*do not exist*).

LIQUEFIED (OR LIQUID) PETROLEUM GASES (LPG): Ukapljeni (ili tekući) naftni plinovi (UNP)

Skupina (*group*) plinova na bazi vodika (*hydrogen-based*) koji se dobiju (*derived*) iz (*from*) rafiniranja sirove nafte (*crude oil refining*) ili (*or*) frakcionacije prirodnog plina (*natural gas fractionation*). Oni (*they*) obuhvaćaju (*include*) etan (*ethane*), etilen (*ethylen*), propan (*propane*), propilen (*propylene*), n-butan (*normal butane*), butilen (*butylene*), izobutan (*isobutane*) i izobutilen (*isobutylene*). Radi (*for*) praktičnosti (*convinience*) transportiranja (*transportation*), ovi (*these*) se plinovi ukapljuju (*are liquefied*) s pomoću (*through*) stlačivanja (*pressuratization*).

LIQUEFIED REFINERY GASES (LRG): Ukapljeni rafinerijski plinovi (URP)

Ukapljeni naftni plinovi (*liquified petroleum gases*) koji se frakcioniraju (*fractionated*) iz (*from*) rafinerijskih plinova (*refinery gases*) ili (*or*) destilacijskih plinova (*still gases*). S pomoću (*through*) komprimiranja (*compression*) i/ili (*and/or*) hlađenja (*refrigeration*) oni (*they*) se drže (*are retained*) u (*in*) tekućem stanju (*liquid state*). Kategorije koje se iskazuju (*reported categories*) su (*are*) etan/etilen (*ethane/ethylene*), propan/propilen (*propane/propylene*), n-butan/butilen (*normal butan/butylene*) te izobutan (*isobutane*). Izuzima (*excludes*) rafinerijski plin koji se rabi (*used*) za (*for*) proizvodnju (*manufacture*) kemikalija (*chemicals*) ili gume (*rubber*), koji (*which*) se iskazuje (*is reported*) kao (*as*) petrokemijska sirovina (*petrochemical feedstock*) a također (*also*) izuzima ukapljene naftne plinove namijenjene (*intended*) za namješavanje (*blending*) u (*into*) benzin (*gasoline*), koji se iskazuju (*are reported*) kao komponente za namješavanje benzina (*gasoline blending components*).

LIQUID COLLECTOR: Kolektor s tekućinom

Srednjotemperaturni (*medium-temperature*) solarni toplinski kolektor (*solar thermal collector*), koji se pretežito (*predominantly*) primjenjuje (*employed*) za (*in*) grijanje vode (*water heating*), koji (*that*) upotrebljava (*uses*) pumpanu (*pumped*) tekućinu (*liquid*) kao (*as*) fluid za prijenos topline (*heat-transfer fluid*).

LIQUIDS, NATURAL GAS: Kapljevine u prirodnom plinu

One (*those*) mješavine (*mixtures*) tekućih (*liquid*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) koje (*that*) su (*are*) plinovi (*gases*) kod (*at*) ležišnih (*reservoir*) temperatura (*temperatures*) i tlakova (*pressures*) ali (*but*) se mogu pridobiti (*can be recovered*) s pomoću (*by*) kondenzacije (*condensation*) ili (*or*) apsorpcije (*absorption*). Prirodni benzin (*natural gasoline*) i ukapljeni naftni plinovi (*liquified petroleum gases*) spadaju (*fall*) u (*in*) tu (*this*) kategoriju (*category*).

LOAD: Opterećenje

(1) Veličina (*amount*) električne snage (*electric power*) koja se isporuči (*delivered*) ili (*or*) koja je potrebna (*required*) u (*at*) bilo kojoj (*any*) određenoj (*specific*) točki (*point*) ili točkama u (*on*) nekom električnom sustavu (*electric system*). Potreba (*requirement*) nastaje (*originates*) u trošilima (*energy-consuming equipment*) potrošača (*consumers*). Opterećenje sustava (nekog) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility system*) uzrokuju (*is effected by*) mnogi (*many*) čimbenici (*factors*) i promjene (*changes*) na (*on*) nekoj dnevnoj (*daily*), sezonskoj (*seasonal*) i godišnjoj (*annual*) osnovi (*basis*), koji u pravilu (*typically*) slijede (*following*) neki obrazac (*pattern*). Opterećenje električnog sustava se većinom (*usually*) mjeri (*is measured*) u

(*in*) megavatima (*megawatts*) (MW). (2) Krajnje trošilo (*end-use device*) ili krajnji kupac (*end-use customer*) koji (*that*) troši (*consumes*) električnu energiju (*electric power*). (3) Može (*can*) se također (*also*) odnositi na (*refer to*) količinu (*amount*) električne energije (*electricity*) koju potražuje (*is required by*) neki kupac (*customer*) ili neki dio (*piece*) opreme (*equipment*).

LOAD BUILDING: Podizanje opterećenja

Odnosi se (*refers*) na (*to*) programe (*programs*) koji (*that*) se usmjeravaju (*are aimed*) na (*at*) povećavanje (*increasing*) korištenja (*usage*) postojeće (*existing*) električne opreme (*electric equipment*) ili (*or*) dodavanje (*addition*) električne opreme.

LOAD CURVE: Krivulja opterećenja

Odnos (*relationship*) električne energije (*electric power*) prema (*versus*) vremenu (*time*) koji prikazuje (*showing*) razinu (*level*) nekog opterećenja (*load*) za (*for*) svako (*each*) vremensko razdoblje (*time period*) koje se obuhvaća (*being covered*).

LOAD CYCLE: Ciklus opterećenja

Vremensko razdoblje (*time period*) koje obuhvaća (*spanning*) jedno (*one*) vršno opterećenje (*peak load*).

LOAD DENSITY: Gustoća opterećenja

Koncentracija (*concentration*) opterećenja (*load*) prirodnog plina (*natural gas*) na (*for*) neku određenu (*given*) površinu (*area*) izražena (*expressed*) kao (*as*) neka količina (*amount*) prirodnog plina po (*per*) jedinici (*unit*) vremena (*time*) i po jedinici površine.

LOAD DIVERSITY: Različitost opterećenja

Razlika (*difference*) između (*between*) vršnih (*peak*) istovremenih (*coincident*) i neistovremenih (*noncoincident*) potražnji (*demands*) dva ili više (*two or more*) pojedinačnih (*individual*) opterećenja (*loads*).

LOAD DURATION CURVE: Krivulja trajanja opterećenja

Krivulja (*curve*) opterećenja (*loads*) koja se prikažu (*plotted*) u (*in*) silazećem (*descending*) redu veličina (*order of magnitude*), prema (*against*) vremenskim trajanjima (*time durations*) za (*for*) neko specificirano (*specified*) vremensko razdoblje (*period of time*). Krivulja pokazuje (*indicates*) vremensko razdoblje u kojemu je opterećenje (*load*) bilo (*was*) iznad (*above*) određene (*certain*) veličine (*magnitude*). Krivulje trajanja opterećenja su (*are*) profili (*profiles*) potražnje sustava (*system demand*) koji se mogu prikazati (*may be plotted*) za specificirano vremensko razdoblje (dnevne */daily/*, mjesečne */monthly/* ili (*or*) godišnje */yearly/* krivulje). Koordinate (*coordinates*) mogu biti (*may be*) apsolutne (*absolute*) veličine (*quantities*) ili postotci (*percentages*).

LOAD FACTOR: Faktor opterećenja

Omjer (*ratio*) prosječnog opterećenja (*average load*) tijekom (*over*) nekog odabranog (*designated*) vremenskog razdoblja (*period of time*) prema (*to*) vršnom opterećenju (*peak load*) koje se pojavljuje (*occuring*) u (*in*) tome (*that*) razdoblju. On (*it*) se izražava (*is expressed*) kao (*as*) postotak (*percentage*).

LOAD FOLLOWING: Praćenje opterećenja

Sposobnost (*ability*) nekog električnog sustava (*electric system*) ili (*or*) elektrane (*plant*) da regulira (*to regulate*) svoju (*its*) proizvodnju (električne energije) (*generation*) radi praćenja (*to follow*) trenutnih (*instantaneous*) promjena (*changes*) u (*in*) potražnji (*demand*) svojih kupaca (*customers*).

LOAD LEVELING: Izravnavanje opterećenja

Svaka (*any*) tehnika reguliranja (*control technique*) koja (*that*) smanjuje (*dampens*) ciklička (*cyclical*) njihanja (*flows*) dnevnog opterećenja (*daily load*) i povećava (*increases*) proizvodnju (električne energije) za temeljno opterećenje (*base-load generation*). Određivanje cijene za vršno opterećenje (*peak load pricing*) i naknade prema dobu dana (*time-of day-charges*) su (*are*) dvije (*two*) tehnike koje javna poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) primjenjuju (*use*) za smanjivanje (*to reduce*) vršnog opterećenja (*peak load*) i za maksimiranje (*to maximize*) efikasne (*efficient*) proizvodnje (*generation*) električne energije (*electricity*).

LOAD MANAGEMENT: Upravljanje opterećenjem

Upravljanje (*manegement*) dijagramima opterećenja (*load patterns*) radi boljeg (*better*) iskorištavanja (*to utilize*) postrojenja (*facilities*) u (*of*) sustavu (*system*). Uglavnom (*generally*), upravljanje opterećenjem nastoji (*attempts*) premjestiti (*to shift*) opterećenje (*load*) iz (*from*) razdoblja (*periods*) vršne potrošnje (*peak use*) u (*to*) druga (*other*) razdoblja dana (*day*) ili (*or*) godine (*year*).

LOAD MANAGEMENT TECHNIQUE: Tehnika upravljanja opterećenjem

Uobičajeni postupci upravljanja potražnjom u javnom poduzeću (*utility demand management practices*) usmjereni (*directed*) na (*at*) smanjivanje (*reducing*) maksimalne potražnje za djelatnom snagom (*maximum kilowatt demand*) u (*on*) nekom električnom sustavu (*electric system*) i/ili (*and/or*) modificiranje (*modifying*) istodobne (*coincidental*) vršne potražnje (*peak demand*) jedne (*one*) ili (*or*) više (*more*) klasa opskrbe (električnom energijom) (*classes of service*) radi boljeg (*better*) poklapanja s (*meet*) maksimalnom dopustivom opteretivošću sustava javnog poduzeća (*utility system capability*) za (*for*) neki određeni (*given*) sat (*hour*), tjedan (*week*), sezonu (*season*) ili godinu (*year*).

LOAD SHAPE: Oblik opterećenja

Termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) u (*in*) planiranju (*planning*) i upravljanju na strani potražnje (*demand-side management*) koji upućuje (*refers*) na (*to*) distribuciju (*distribution*) energetskih potreba (*energy requirements*) tijekom vremena (*over time*). Nastao (*derived*) iz (*from*) prakse (*practice*) prikazivanja (*plotting*) energetskih potreba na (*on*) nekom dijagramu (*chart*) ili (*or*) grafikonu (*graph*), što (*which*) dovodi do (*produces*) nekog grafikona čija (*whose*) krivulja (*curve*) većinom (*usually*) ima (*has*) neki osobit (*distinctive*) oblik (*shape*). Kada (*when*) se distribucija energetskih potreba mijenja (*is changed*), oblik grafikona se također (*also*) mijenja, stoga (*so*) se nova distribucija (*redistribution*) potražnje (*demand*) ili opterećenja (*load*) naziva (*is referred to as*) mijenjanje (*changing*) oblika opterećenja.

LOAD SHAPE OBJECTIVES/PROGRAMMES FOR LOAD CURVE SHAPING: Ciljevi promjena oblika opterećenja/Programi za oblikovanje krivulja opterećenja

Peak Clipping: **Kresanje vrhova**
Smanjivanje (*reduction*) vršnih opterećenja u sustavu (*system peak loads*).

Valley Filling: **Punjenje dolina**:
Podizanje (*building*) nevršnih opterećenja (*off-peak loads*).

Load Shifting: **Premještanje opterećenja**
Premještavanje (*shifting*) opterećenja (*load*) iz (*from*) razdoblja vršne potražnje (*on-eak periods*) u (*to*) razdoblja nevršne potražnje (*off-peak periods*).

Strategic Conservation: **Strateško racionalno iskorištavanje energije**
Promjena (*change*) oblika opterećenja (*load shape*) zbog (*because of*) smanjivanja potrošnje (*reduction in use*) i promjene dijagrama potrošnje (*change in pattern of use*).

Strategic Load Growth: **Strateški rast opterećenja**
Povećanje potrošnje (*increase in use*) električne energije (*electricity*) zbog motiviranja (*motivating*) kupaca (*customers*) na (*to*) potrošnju.

Flexible Load Shape: **Fleksibilan oblik opterećenja**:
On (*it*) se postiže (*is achieved*) s pomoću (*by*) prekidive opskrbe (*interruptible service*), izravne regulacije opterećenja (*direct load control*) i drugog (*other*) upravljanja opterećenjem (*load management*).

LOAD SHEDDING: Odbacivanje opterećenja
Izbacivanje (*removal*) unaprijed odabrane (*pre-selected*) potražnje (*demand*) kupaca (*customers*) s (*from*) nekog elektroenergetskog sustava (*electric power system*), kao (*as*) posljedica (*result*) pojave (*occurence*) nekog abnormalnog (*abnormal*) stanja (*condition*), u (*in*) nastojanju (*efort*) da se održi (*to maintain*) integritet (*integrity*) sustava i da se minimalizira (*to minimize*) sveukupne (*overall*) nestanke električne energije kod kupaca (*customer outages*).

LOAD SHIFTING: Premještanje opterećenja
Programi upravljanja na strani potražnje (*demand side management programs*) namijenjeni (*designed*) za premještavanje (*to shift*) opterećenja (*load*) iz (*from*) razdoblja vršne potražnje (*on-peak times*) dana (*day*) u (*to*) razdoblja nevršne potražnje (*off- peak times*).

LOAD VALLEY: Dolina opterećenja
Razdoblje (*period*) smanjenog opterećenja (*reduced load*), nasuprot (*as contrasted with*) vršnom opterećenju (*peak load*).

LOCAL DISTRIBUTION COMPANY (LDC): Lokalna distribucijska kompanija
Kompanija koja (*that*) polučuje (*obtains*) veliki (*major*) dio (*portion*) svojih (*its*) prihoda (*revenues*) iz (*from*) poslovanja (*operations*) nekog distribucijskog sustava (*distribution system*) za (*for*) isporuku (*delivery*) električne energije (*electricity*) ili (*or*) plina (*gas*) za krajnji potrošak (*ultimate consumption*).

LOCKED MARKET: Zatvoreno tržište

Tržište na (*in*) kojemu (*which*) su cijene (*prices*) dostigle (*has reached*) svoju (*their*) dnevnu (*daily*) krajnju cijenu trgovanja (*trading limit*) i trgovanje (*trading*) se može obavljati (*may be conducted*) samo (*only*) po (*at*) toj (*that*) cijeni ili (*or*) cijenama koje su (*are*) bliže (*closer*) prethodnoj (*previous*) cijeni izvršenja transakcije (*settlement price*).

LONG (OR LONG POSITION): Duga pozicija

(1) Tržišna pozicija (*market position*) nekog kupca (*buyer*) «*futures*» ugovora (*futures contract*) čija (*whose*) kupnja (*purchase*) ga obvezuje (*obligates him*) da prihvati (*to accept*) isporuku (*delivery*) osim ako ne (*unless*) likvidira (*liquidates*) svoj (*his*) ugovor s (*with*) nekom poravnavajućom prodajom (*offsetting sale*); (2) Netko (*one*) tko (*who*) je kupio (*has bought*) neki «*futures*» ugovor radi učvršćenja (*to establish*) neke tržišne pozicije; (3) Na (*in*) tržištu opcija (*options market*) pozicija kupca nekog ugovora o opciji kupnje (*call option contract*) ili (*or*) ugovora o opciji prodaje (*put option contract*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*short*» (kratka pozicija).

LONG RUN MARGINAL COST: Dugoročni granični trošak

Svi (*all*) troškovi povezani (*associated*) s (*with*) proizvodnjom (*production*) dopunske jedinice s najnižim troškom (*lowest cost incremental unit*), uključujući (*including*) varijabilne (*variable*) troškove proizvodnje (*production costs*), fiksne (*fixed*) troškove pogona i održavanja (*operation and maintenance* ili /*or*/ *O&M costs*) i troškove kapitala (*capital costs*).

LONG THE BASIS: Dugi u temelju

Za osobu (*person*) ili (*or*) za firmu (*firm*) koja (*that*) je kupila (*has baught*) robu za promptnu isporuku (*spot commodity*) i koja se je zaštitila od rizika (*has hedged*) s pomoću (*by*) prodavanja (*selling*) «*futures*» ugovora (*futures contract*), se kaže (*is said*) da je (*to be*) duga u temelju.

LOOKBACK OPTION: Opcija s pogledom unatrag

Opcija koja (*that*) kupcu (*buyer*) daje (*allows*) pravo (*right*) da retroaktivno (*retroactively*) kupi (*to buy*)/proda (*to sell*) osnovnu robu (*underlying commodity*) ili (*or*) vrijednosnicu (*security*) po (*at*) njezinoj (*its*) minimalnoj (*minimum*)/ maksimalnoj (*maximum*) cijeni (*price*) unutar (*within*) promatranog proteklog (*lookback*) razdoblja (*period*).

LOOP: Petlja

Neki električni strujni krug (*electric circuit*) koji osigurava (*providing*) dva (*two*) izvora (*sources*) električne energije (*electric power*) za (*to*) neko opterećenje (*load*) ili (*or*) transformatorsku podstanicu (*substation*) tako (*so*) da (*that*), ako (*if*) je (*is*) jedan (*one*) izvor prekinut (*interrupted*), drugi (*other*) nastavlja (*continues*) dobavljavati (*to provide*) energiju .

LOOP FLOW: Tok kroz petlju

(1) Gibanje (*movement*) električne energije (*electric power*) od (*from*) generatora (*generator*) do (*to*) opterećenja (*load*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) uzduž (*along*) više (*multiple*) paralelnih (*parallel*) putova (*paths*). To (*it*) se posebno (*especially*) odnosi (*refers*) na (*to*) tok energije (*power flow*) uzduž nekog nenamijenjenog puta (*unintended path*) koji

(*that*) skreće (*loops away*) od najdirektnijeg (*most direct*) geografskog puta (*geographic path*) ili (*or*) ugovornog puta (*contract path*). (2) Nepredviđeno (*unscheduled*) korištenje (*use*) prijenosa nekog drugog javnog poduzeća (*another utility's transmission*) koje je u suprotnosti s (*stemming from*) gibanjem električne energije (*electricity*) uzduž više putova u (*in*) nekoj mreži (*grid*). Električna energija slijedi (*follows*) put najmanjeg otpora (*path of least resistance*) i može se isporučiti (*may be delivered*) kroz (*through*) putove koji (*which*) se lako (*easily*) ne kontroliraju (*are not controlled*).

LOOPING: Paralelni cjevovod

Polaganje (*laying*) dodatnog (*additional*) cjevovoda (*pipeline*) pokraj (*beside*) i njegovo (*its*) spajanje (*connecting*) na (*to*) neki postojeći (*existing*) cjevovoda/cjevovod radi povećanja (*to increase*) kapaciteta (*capacity*) sustava (*system*).

LOSS FACTOR: Faktor gubitka

Omjer (*ratio*) prosječnog (*average*) gubitka snage/energije (*power loss*) prema (*to*) gubitku snage/energije kod vršnog opterećenja (*peak load loss*) u (*in*) nekom specifičnom (*specific*) vremenskom razdoblju (*time period*).

LOSSES: Gubitci

U (*in*) proizvodnji (*generation*), prijenosu (*transmission*) i distribuciji (*distribution*) snage/energije (*power*) ovaj (*this*) se termin (*term*) odnosi (*refers*) na (*to*) energiju (*energy*) ili (*or*) snagu (*power*) koja se izgubi (*lost*) u prirodnom (*natural*) tijeku (*course*) aktivnosti (*activity*).

LOT: Lot

Svaka (*any*) točno određena (*definite*) količina (*quantity*) neke robe iz «*futures*» ugovora (*futures commodity*) jednake (*equal*) razine kvalitete (*grade*); standarna jedinica (*standard unit*) u (*in*) trgovanju (*trading*).

LOW Btu GAS: Plin s niskim Btu/Plin s niskom ogrjevnom moći

Loživi plinovi (*fuel gases*) s (*with*) ogrjevnim moćima (*heating values*) od (*of*) 90 do (*to*) 200 Britanskih toplinskih jedinica po standardnoj kubičnoj stopi (*British thermal units per standard cubic foot*).

LOW HEAD: Mali pad

Visinska razlika (*vertical difference*) od (*of*) 100 stopa (*feet*) ili (*or*) manje (*less*) u (*in*) razini površine gornje vode (*upstream surface water elevation*) i razini površine donje vode (*downstream surface water elevation*) na (*at*) nekoj brani (*dam*)

LOW TEMPERATURE COLLECTOR: Niskotemperaturni kolektor

Solarni toplinski kolektor (*solar thermal collector*) koji (*that*) uglavnom (*generally*) radi (*operates*) na (*at*) temperaturama (*temperatures*) ispod (*below*) 110 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*). Metalni (*metallic*) ili (*or*) nemetalni (*nonmetallic*) solarni toplinski kolektori (*solar thermal collectors*) koji uglavnom rade na temperaturama ispod 110 stupnjeva Fahreinheita i upotrebljavaju (*use*) tekućinu pod tlakom (*pumped liquid*) ili komprimirani zrak

(*pumped air*) kao (*as*) medij za prijenos topline (*heat transfer medium*). Oni (*they*) većinom (*usually*) ne sadrže (*contain no*) ostakljene površine (*glazing*) ni (*no*) izolaciju (*insulation*) i često (*often*) se izrađuju (*are made*) iz (*of*) plastike (*plastic*) ili gume (*rubber*).

LOW-VOLTAGE SYSTEM: Niskonaponski sustav

Elektroenergetski sustav (*electric power system*) koji (*that*) ima (*has*) pogonski napon (*operating voltage*) niži od (*lower than*) 750 volta (*volts*).

LP GAS-AIR MIXTURE: Mješavina ukapljenog naftnog plina i zraka

Mješavina ukapljenog naftnog plina i zraka (*liquified petroleum gas and air*) za postizanje (*to obtain*) neke poželjne (*desired*) ogrjevne moći (*heating value*), sposobna (*capable*) da bude distribuirana (*of being distributed*) kroz (*through*) neki distribucijski sustav (*distribution system*), koju (*that*) također (*also*) rabe (*is used by*) javna poduzeća za prirodni plin (*natural gas utilities*) za (*for*) pričuvu (*standby*) i «peglanje» vršnog opterećenja (*peak shaving*).

M

MAGMA: Magma

Rastaljena (*molten*) stijena (*rock*) i elementi/počela (*elements*) koji (*that*) leže (*lie*) ispod (*below*) Zemljine kore (*earth's crust*). Toplinska energija (*heat energy*) može dostići (*can reach*) 1.000 stupnjeva Fahrenheita (*1,000 deegres Fahrenheit*) a proizvodi se (*is generated*) izravno (*directly*) iz (*from*) nekog izvora (*resource*) plitke (*shallow*) rastaljene (*shallow*) magme i nakuplja se (*is stored*) u (*in*) obližnjim (*adjacent*) stjenovitim strukturama (*rock structures*). Za izdvajanje (*to extract*) toplinske energije iz izvora magme potrebno je (*is required*) bušenje (*drilling*) blizu (*near*) ili (*or*) izravno u (*into*) šupljinu s magmom (*magma chamber*) i voda koja cirkulira (*circulating water*) niz (*down*) bušotinu (*well*) na (*in*) neki konvencionalni (*conventional*) način (*way*).

MAGNETO HYDRO DYNAMICS (MHD): Magnetohidrodinamika

Način (*mean*) proizvođenja (*producing*) električne energije (*electricity*) izravno (*directly*) s pomoću (*by*) gibanja (*moving*) tekućina (*liquids*) ili (*or*) plinova (*gases*) kroz (*through*) neko magnetsko polje (*magnetic field*).

MAIN EXTENSION: Odvojak od magistralnog cjevovoda (za prirodni plin)

Dodavanje (*addition*) cijevi (*pipe*) na (*to*) neki postojeći (*existing*) magistralni plinovod (*gas main*) radi opskrbljivanja (prirodnim plinom) (*to serve*) novih (*new*) kupaca (*customers*).

MAIN, GAS: Magistralni plinovod

Cijev (*pipe*) koja se koristi (*used*) za transportiranje (*to carry*) prirodnog plina (*natural gas*) od (*from*) jednog (*one*) mjesta (*point*) do (*to*) drugog (*another*). Za razliku od (*as contrasted with*) priključnih plinskih cijevi (*service gas pipes*), magistralni cjevovodi (*mains*) većinom (*usually*) transportiraju prirodni plin u (*in*) velikom (*large*) volumenu (*volume*) za (*for*) opću (*general*) ili (*or*) zajedničku (*collective*) uporabu (*use*).

MAINTENANCE EXPENSES: Rashodi održavanja

Onaj (*that*) dio (*portion*) operativnih rashoda (*operating expenses*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) radne snage (*labor*), materijala (*materials*) i drugih (*other*) direktnih rashoda (*direct expenses*) i indirektnih rashoda (*indirect expenses*) koji se natovare (*incurred*) zbog (*for*) očuvanja (*preserving*) radne efikasnosti (*operating efficiency*) i/ili (*and/or*) fizičkog

(*physical*) stanja (*condition*) postrojenja (*plants*) javnog poduzeća (*utility*) koja se koriste (*used*) za (*for*) proizvodnju (*production*), prijenos (*transmission*) i distribuciju (*distribution*) energije (*energy*).

MAINTENANCE OF STRUCTURES: Održavanje građevina

Trošak (*cost*) radne snage (*labor*), materijala (*materials*) i rashodi (*expenses*) koji se natovare (*incurred*) u (*in*) održavanju (*maintenance*) građevina za proizvodnju električne energije (*electric power production structures*). Građevine (*structures*) obuhvaćaju (*include*) sve (*all*) zgrade (*buildings*) i objekte (*facilities*) za stanovanje (*to house*), za tehičko održavanje i remont (*to support*) ili (*or*) za štićenje (*to safeguard*) imovine (*property*) ili ljudi (*people*).

MAINTENANCE OUTAGE: Prekid pogona radi održavanja

Povlačenje (*removal*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*) iz (*from*) uporabe (*service*) radi obavljanja (*to perform*) rada (*work*) na (*on*) određenim (*specific*) komponentama (*components*) koje (*which*) se može odgoditi (*can be deferred*) dalje od (*beyond*) konca (*end*) idućeg (*next*) tjednog odmora (*weekend*) ali (*but*) zahtijeva (*requires*) da (*that*) blok bude povučen (*be removed*) iz uporabe prije (*before*) idućeg planiranog (*planned*) prekida pogona (*outage*).

MAJOR: Veliki

Termin (*term*) se ponajviše (*mostly*) odnosi (*refers*) na (*to*) one (*those*) multinacionalne naftne kompanije (*multinational oil companies*) koje (*that*) na (*on*) temelju (*basis*) veličine (*size*), starosti (*age*) ili (*or*) stupnja (*degree*) integracije (*integration*) spadaju (*belong*) među (*in*) istaknute (*pre-eminent*) kompanije (*companies*) u (*in*) međunarodnoj (*international*) naftnoj industriji (*oil industry*).

MAJOR ELECTRIC UTILITY: Veliko javno poduzeće za električnu energiju

«*FERC*» definira (*defines*) javna poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) kao (*as*) «velike» (*major*) ako (*if*) imaju (*they have*) jedan (*one*) milijun (*million*) megavatsati (*megawatt-hours*) ukupnih (*total*) godišnjih (*annual*) prodaja (*sales*), 100 megavatsati godišnje prodaje radi preprodaje (*sales for resale*), 500 megavatsati godišnje bruto (*gross*) međurazmjene (*interchange*) i 500 megavatsati «posrednog prijenosa» («*wheeling*») tri godine za redom (*for three consecutive years*).

MAJOR INTERSTATE PIPELINE COMPANY: Velika kompanija za cjevovodni transport (prirodnog plina) između saveznih država

Kompanija čija (*whose*) su kombinirana (*combined*) prodaja radi preprodaje (*sales for resale*) i plin (*gas*) transportiran (*transported*) između saveznih država (*interstate*) ili (*or*) skladišten (*stored*) za (*for*) neku pristojbu (*fee*) premašili (*exceeded*) 50 milijuna tisuća (*million thousand*) kubičnih stopa (*cubic feet*) u (*in*) prethodnoj (*previous*) godini (*year*).

MALFUNCTION: Pogrešno funkcioniranje

Bilo koje (*any*) iznenadno (*sudden*) i neizbježivo (*unavoidable*) otkazivanje (*failure*) opreme za ograničavanje zagađivanja zraka (*air pollution control equipment*) ili (*or*) procesnih uređaja (*process equipment*) ili nekog procesa (*process*) da funkcioniraju (*to operate*) na (*in*) neki normalan (*normal*) ili uobičajeni (*usual*) način (*manner*). Otkazivanja koja (*that*) uzrokuju (*are*

caused by) u potpunosti (*entirely*) ili djelomično (*in part*) loše (*pour*) održavanje (*maintenance*), nepažljivo (*careless*) postupanje (*operation*) ili bilo koje drugo (*other*) stanje nereda (*upset condition*) koje se može spriječiti (*preventable*) ili havarija (*breakdown*) opreme (*equipment*) koja se može spriječiti, neće se smatrati (*shall not be considered*) pogrešnim funkcioniranjem.

MARGIN: Marža

Iznos (*amount*) novca (*money*) ili (*or*) zalog (*collateral*) koji (*that*) deponira (*is deposited by*) neki kupac (*customer*) kod (*with*) svoga (*his*) brokera (*broker*) ili koji deponira broker kod nekog člana obračunske kuće (*clearing member*), u svrhu (*for the purpose*) osiguranja (*insuring*) brokera ili obračunske kuće (*clearinghouse*) protiv (*against*) nepovoljnih (*adverse*) kretanja cijena (*price movement*) za (*on*) otvorene (*open*) «*futures*» ugovore (*futures contracts*). Marža nije (*is not*) parcijalno (*partial*) plaćanje (*payment*) za neku kupnju (*purchase*). (1) Početna marža (*initial margin*) je (*is*) minimalni (*minimum*) depozit (*deposit*) koji po (*per*) ugovoru zahtijeva (*is required by*) broker kada (*when*) se otvara (*is opened*) neka pozicija u «*futures*» ugovoru (*futures position*). (2) Održavajuća marža (*maintenance margin*) je svota (*sum*) koja (*which*) se mora održavati (*must be maintained*) za depozit u svako doba (*at all times*). Ako (*if*) ulog (*equity*) na (*in*) kupčevom računu (*customer's account*) padne (*drops*) ispod (*bellow*) te (*that*) razine (*level*) zbog (*because of*) nekog nepovoljnog kretanja cijena, broker mora izdati (*must issue*) maržni nalog (*margin call*) radi obnove (*to restore*) kupčevog uloga (*customer's equity*). Marže utvrđuje (*are set by*) burza (*exchange*) na (*on*) osnovi (*basis*) svoje (*its*) analize (*analysis*) kolebljivosti rizika cijena (*price risk volality*) na tržištu (*market*) u (*at*) tome (*that*) trenutku (*time*).

MARGIN CALL: Maržni nalog

Brokerov zahtjev (*broker's demand*) prema (*on*) nekom ulagaču (*investor*) za (*for*) dopunska (*additional*) novčana sredstva za maržu (*margin funds*) kada (*when*) se cijene u «*futures*» ugovorima (*futures prices*) kreću (*move*) nepovoljno (*adverse*) za (*to*) poziciju (*position*) nekog trgovca (*trader*), ili (*or*) ako (*if*) se povećavaju (*are increased*) potrebe za maržom (*margin requirements*). Kupci (*buyers*) opcija (*options*) nisu (*are not*) izvrgnuti (*subject*) maržnim nalozima.

MARGINAL COST: Granični trošak

Također (*also*) poznat kao (*called*) «*incremental cost*» (inkrementalni trošak) ili (*or*) «*differential cost*» (diferencijalni trošak). (1) Povećanje (*increase*) ili smanjenje (*decrease*) ukupnih (*total*) troškova (*costs*) nekog poslovanja (*business*) ili proizvodnog procesa (*production process*) koji proizlaze (*resulting*) iz (*from*) jedne (*one*) više (*more*) ili jedne manje (*less*) jedinice (*unit*) proizvoda (*output*). (2) Promjena (*change*) ukupnih troškova koju prouzroči (*caused by*) neka promjena u (*in*) proizvodnji. Granični trošak se također može shvatiti (*can be understood*) kao (*as*) dodatni (*additional*) trošak za proizvođenje (*to produce*) neke dodatne jedinice proizvodnje, ili uštede (*savings*) od (*from*) proizvođenja (*producing*) jedne (*one*) jedinice manje (*less*) proizvoda.

MARGINAL COST PRICING: Određivanje cijena prema graničnom trošku

Sustav (*system*) određivanja cijena (*pricing*) koncipiran (*designed*) da zanemaruje (*to ignore*) sve (*all*) troškove (*costs*) osim (*except*) onih (*those*) povezanih (*associated*) s (*with*)

proizvođenjem (*producing*) idućeg (*next*) prirasta (*increment*) proizvodnje (*production*). Katkad (*sometimes*) se naziva (*referred to as*) «*incremental cost pricing*» (određivanje cijene prema inkrementalnom trošku).

MARGINAL PRICE OF ELECTRIC POWER: Granična cijena električne energije

Cijena (*price*) za (*for*) električnu energiju (*electric power*) iz (*from*) nekog bloka (*unit*) koji (*which*) već (*already*) radi (*is running*). Obuhvaća (*includes*) samo (*only*) gorivo (*fuel*) i varijabilne (*variable*) troškove pogona i održavanja (*O&M costs*) te maržu (*markup*) (lambda sustava /*system lambda*/ + marža).

MARKED-TO-MARKET: Namijenjeno tržištu

Dnevni (*daily*) sustav (*system*) tijeka novca (*cash flow*) kojim (*that*) se služe (*is used by*) američke burze «*futures*» ugovora (*U.S. futures exchanges*) radi održavanja (*to maintain*) neke minimalne (*minimum*) razine (*level*) maržnog uloga (*margin equity*) za (*of*) neku određenu (*given*) poziciju u «*futures*» ugovoru (*futures position*) ili (*or*) ugovor o opcijama (*options contract*) s pomoću (*by*) izračunavanja (*calculating*) dobiti (*gain*) ili gubitka (*loss*) u svakoj (*each*) poziciji ugovora koji proizlaze (*deriving*) iz (*from*) promjena (*changes*) cijena u «*futures*» ugovorima (*futures prices*) ili ugovorima o opcijama na (*at*) kraju (*end*) svakog dana trgovanja (*trading day*).

MARKET: Tržište

Većinom (*usually*) se odnosi (*refers*) na (*to*) tržište dionica (*equity market*) gdje (*where*) se trguje (*are traded*) dionicama (*stocks*) ali (*but*) se također (*also*) može odnositi (*may refer*) na tržište obveznica (*bond market*), tržište opcija (*options market*) ili (*or*) tržište roba (*commodity market*).

MARKET CAPITALIZATION: Tržišna kapitalizacija

Ukupna (*total*) dolarska vrijednost (*dollar value*) glavnih običnih dionica (*outstanding shares*). Ona (*it*) se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) množenja (*multiplying*) broja dionica (*number of shares*) s (*by*) tekućom (*current*) tržišnom cijenom (*market price*). Ovaj (*this*) termin (*term*) se često (*often*) naziva (*is called*) i «*market cap*» (gornja tržišna granica cijene/). «*Market cap*» je (*is*) mjerilo (*measure*) za (*of*) veličinu (*size*) neke kompanije (*company*). Tekuće približne (*approximate*) klase (*classes*) tržišne kapitalitacije su (*are*):

Market cap (USD)

Mega Cap:.....200 milijardi (*billion*) i više (*greater*)
Big/ Large Cap:.....10 do (*to*) 200 milijardi
Mid Cap:.....2 do 10 milijardi
Small Cap:.....300 milijuna (*million*) do 2 milijarde
Micro Cap: .....50 do 300 milijuna
Nano Cap: .....ispod (*under*) 50 milijuna

MARKET MAKER: Stvaratelj tržišta

Nezavisni (*independent*) trgovac (*trader*) ili (*or*) trgovačka firma (*trading firm*) koji/koja (*which*) se sprema (*is prepared*) kupovati (*to buy*) i prodavati (*to sell*) «*futures*» ugovore

(*futures*) ili ugovore o opcijama (*options contracts*) na (*in*) nekom konkretnom (*particular*) tržištu (*market*). Stvaratelji tržišta se brinu (*take care*) za (*for*) dvostrano (*two-sided*) (ponuda /*bid*/ i potražnja /*ask*/) tržište i veću (*greater*) likvidnost (*liquidity*).

MARKET ORDER: Tržišni nalog

Nalog (*order*) za kupovanje (*to buy*) ili (*or*) za prodavanje (*to sell*) neke dionice (*stock*) odmah (*immediately*) po (*at*) najboljoj (*best*) raspoloživoj (*available*) tekućoj (*current*) cijeni (*price*).

MARKET PRICE: Tržišna cijena

Tekuća (*current*) cijena (*price*) nekog osnovnog instrumenta (*underlying instrument*) na (*in*) tržištu (*marketplace*).

MARKET RISK: Tržišni rizik

Izlaganje (*exposure*) koje (*that*) proizlazi (*results*) iz (*from*) zadržavanja (*holding*) neke od rizika nezaštićene (*unhedged*) zamjene (*swap*) kako god (*as*) se okolnosti na tržištu (*market conditions*) mijenjaju (*change*).

MARKETED PRODUCTION, NATURAL GAS: Proizvodnja prirodnog plina za prodaju

Bruto (*gross*) iscrpci (*withdrawals*) prirodnog plina (*natural gas*) iz (*from*) ležišta (*reservoir*) minus (*minus*) plin (*gas*) koji se iskoristi (*used*) za (*for*) ponovno utiskivanje (*reinjection*) u (*into*) ležišta radi (*for*) održavanja slojnog tlaka (*repressuring*), plin koji se ispusti u zrak (*vented*) i koji se spali na baklji (*flared*), i neugljikovodični (*nonhydrocarbon*) plinovi koji se uklone (*removed*) u (*in*) operacijama (*operations*) obrađivanja (*treating*) i prerađivanja (*processing*).

MARKETER: Tržišni posrednik

Subjekt (*entity*) koji se bavi (*engaged in*) okupljanjem (*bringing together*) prodavača (*sellers*) i kupaca (*buyers*), većinom (*usually*) na (*on*) nekoj osnovi promptnog tržišta (*spot-market basis*), koji sudjeluje (*assisting*) u (*in*) pregovorima (*negotiations*), i koji utanačuje (*arranging*) uvjete (*terms*) transporta (*transportation*) i isporuke (*delivery*).

MARKET-BASED PRICING: Tržišno orjentirano određivanje cijena

Cijene (*prices*) električne energije (*electric power*) ili (*or*) drugih (*other*) oblika (*forms*) energije (*energy*) koje se odrede (*determined*) u (*in*) nekom sustavu (*system*) otvorenog (*open*) tržišta (*market*) ponude (*supply*) i potražnje (*demand*) sukladno (*under*) kojemu (*which*) se cijene utvrđuju (*are set*) isključivo (*solely*) kroz (*by*) sporazume (*agreements*) glede toga (*as to*) što (*what*) će kupci (*buyers*) platiti (*will pay*) a prodavatelji (*sellers*) prihvatiti (*will accept*). Takve (*such*) cijene bi mogle nadoknaditi (*could recover*) manje ili više (*less or more*) cjelokupne (*full*) troškove (*costs*), ovisno o tome (*depending on*) što kupac i prodavatelj vide (*see*) kao (*as*) svoje (*their*) relevantne (*relevant*) povoljne prilike (*opportunities*) i rizike (*risks*).

MARKET-OUT: Pozivanje na tržište

Odredba (*provision*) u (*in*) nekom sporazumu o prodaji energije (*energy sales agreement*) koja (*that*) dopušta (*allows*) jednoj (*one*) ili (*or*) objema (*both*) strankama (*parties*) da zatraže (*to demand*) ponovno pregovaranje (*re-negotiation*) o (*of*) prodajnoj cijeni (*sales*

price) i/ili (*and/or*) da okončaju (*to terminate*) ugovor (*contract*) ako (*if*) ugovorna (*contract*) prodajna cijena više ne (*no longer*) odražava (*reflects*) tekuće (*current*) tržište (*market*) na prihvatljiv način (*reasonably*).

MARKETING: Marketing

(1a) Čin (*act*) ili (*or*) postupak (*process*) prodavanja (*selling*) ili kupovanja (*purchasing*) na (*in*) nekom tržištu (*market*); (1b) Postupak ili tehnika (*technique*) promicanja (*promoting*), prodavanja i distribuiranja (*distributing*) nekog proizvoda (*product*) ili usluge (*service*) (2) Ukupnost (*aggregate*) djelatnosti (*functions*) uključenih (*involved*) u kretanje (*moving*) roba (*goods*) od (*from*) proizvođača (*producer*) do (*to*) potrošača (*consumer*).

MASS BURN FACILITY: Postrojenje za masovno spaljivanje

Postrojenje (*facility*) u (*in*) kojemu (*which*) prethodna obrada (*pretreatment*) municipalnog krutog otpada (*municipal solid waste* ili */or/ MSW*) obuhvaća (*includes*) samo (*only*) pregled (*inspection*) i jednostavno (*simple*) odvajanje (*separation*) radi odstranjivanja (*to remove*) prevelikih (*oversize*), opasnih (*hazardous*) ili eksplozivnih (*explosive*) tvari (*materials*). Velika (*large*) postrojenja za masovno spaljivanje imaju (*have*) kapacitete (*capacities*) od (*of*) 3.000 tona (*3,000 tons*) municipalnog krutog otpada na (*per*) dan (*day*) ili više (*more*). Izgrađena su (*have been built*) modularna postrojenja (*modular plants*) s (*with*) kapacitetima od samo (*as low as*) 25 tona na dan (*tons per day*) Tehnologije za masovno spaljivanje (*mass burn technologies*) predstavljaju (*represent*) 75% svih (*all*) postrojenja za pretvorbu municipalnog krutog otpada u energiju (*MSW-to-energy facilities*) koja (*that*) su do danas (*to date*) sagrađena (*have been constructed*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*). Glavni (*major*) sastavni dijelovi (*components*) postrojenja za masovno spaljivanje su (*are*) prihvaćanje (*receiving*) i obrađivanje (*handling*) otpada (*refuse*), spaljivanje (*combustion*) i proizvodnja pare (*steam generation*), čišćenje dimnih plinova (*flue gas cleaning*), proizvodnja električne energije (*power generation*), kondenzator rashladne vode (*condenser cooling water*), prevoženje ostataka (*residue hauling*) i skladište (*storage*).

MASTER METERED SERVICE: Opskrba sa zajedničkim mjerenjem

Opskrba prirodnim plinom (*natural gas service*) ili (*or*) opskrba električnom energijom (*electric service*), ili oboje (*both*), koji se osiguravaju (*provided*) za (*to*) više od jedne (*more than one*) stambene (*residential*) ili poslovne (*commercial*) jedinice (*unit*) preko (*through*) jedinstvenog (*single*) brojila (*meter*) za (*for*) svaki pojedini (*each*) priključak (*service*).

MATCHED BOOK: Usklađeno knjigovodstvo

Neka banka (*bank*) vodi (*is running*) usklađeno knjigovodstvo kada (*when*) su (*are*) distribucija (*distribution*) dospijeća (*maturities*) njene (*its*) aktive (*assets*) i pasive (*liabilities*) podjednake (*equal*). Za (*for*) banke to (*this*) je (*is*) tehnika (*technique*) upravljanja rizikom (*risk management*).

MAXIMUM DEMAND: Maksimalna potražnja

Najveća (*greatest*) od (*of*) svih (*all*) potražnji (*demands*) opterećenja (*load*) koje (*that*) se je pojavilo (*has occured*) unutar (*within*) nekog specifiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

MAXIMUM DEPENDABLE CAPACITY: Maksimalna pouzdana snaga

Neto (*net*), to (*it*) je (*is*) bruto (*gross*) električna izlazna snaga (*electrical output*) koja se izmjeri (*measured*) na (*at*) izlaznim priključnim stezaljkama (*output terminals*) turbinskih agregata (*turbine generators*) tijekom (*during*) najrestriktivnijih (*most restrictive*) sezonskih (*seasonal*) uvjeta (*conditions*), minus (*minus*) snaga vlastite potrošnje električne (*station service power*).

MAXIMUM DRAWDOWN: Maksimalno sniženje razine

Razlika (*distance*) za koju (*that*) se površina vode (*water surface*) nekog akumulacijskog jezera (*reservoir*) spušta (*is lowered*) s (*from*) normalne (*normal*) pune (*full*) razine (*elevation*) na (*to*) najnižu (*lowest*) dopustivu (*allowable*) razinu kao (*as*) posljedica (*result*) crpljenja (*withdraval*) vode u svrhu (*for the purpose*) proizvođenja (*generating*) električne energije (*electricity*).

MAXIMUM HOURLY LOAD: Maksimalno satno opterećenje

To (*this*) se određuje (*is determined*) s pomoću (*by*) intervala (*interval*) u (*in*) kojemu (*which*) je (*is*) 60-minutna (*60-minute*) integrirana (*integrated*) potražnja (*demand*) najveća (*greatest*).

Mcf

***One thousand cubic feet*: Tisuću kubičnih stopa**

MEAN TEMPERATURE: Srednja temperatura

Prema praksi (*as used by*) «*Weather Bureau*»-a za (*in*) određivanje (*determining*) stupnjeva-dana (*degree days*), srednja vrijednost (*average*) maksimalnih (*maximum*) i minimalnih (*minimum*) temperatura zraka izmjerenih suhim termometrom (*dry-bulb atmospheric temeperatures*) u (*in*) stupnjevima Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) koje se registriraju (*recorded*) za (*for*) svaki (*each*) dan (*day*).

MEDIUM Btu GAS: Plin srednje Btu/Plin srednje ogrjevne moći

Loživi plinovi (*fuel gases*) s (*with*) ogrjevnim moćima (*heating values*) od (*of*) 250 do (*to*) 325 Britanskih toplinskih jedinica po standardnoj kubičnoj stopi (*British thermal units per standard cubic foot*).

MEDIUM-TEMPERATURE COLLECTORS: Srednjotemperaturni kolektori

Kolektor namijenjen (*intended*) da radi (*to operate*) u (*in*) području temperatura (*temperature range*) od (*of*) 140 do (*to*) 180 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*), ali (*but*) koji (*that*) također (*also*) može raditi (*can operate*) kod (*at*) neke temperature od samo (*as low as*) 110 stupnjeva Fahrenheita. Kolektor se u pravilu (*typically*) sastoji (*consists*) od (*of*) metalnog (*metal*) okvira (*frame*), metalnih apsorbirajućih ploča (*absorption panels*) s (*with*) integralnim kanalima za protok (*integral flow channels*) te ostakljenih površina (*glazing*) i izolacije (*insulation*) na (*on*) bočnim stranama (*sides*) i pozadini (*back*).

MEGAWATT: Megavat

Jedan milijun vata (*one million watts*). Skraćeno (*abbreviated*) MW.

MEGAWATT ELECTRIC: Megavat električni

Jedan milijun vata (*one million watts*) električne snage (*electric capacity*). Skraćeno (*abbreviated*) MWe.

MEGAWATT-HOUR: Megavatsat

Jedan (*one*) milijun (*million*) vatsati (*watt hours*). Skraćeno (*abbreviated*) MWh.

MELDED RATE: Izmiješana tarifa

Tarifa koja (*which*) odražava (*reflects*) kombinirane (*combined*) troškove (*costs*) različitih (*different*) izvora (*source*) električne energije (*electric power*). U pravilu (*typically*) se za troškove postojećih (*existing*) hidroelektrana (*hidroelectric projects*) i troškove novijih (*newer*) termoelektrana (*thermal plants*) kaže (*are said*) da su izmiješani (*to be melded*) kada se kombiniraju (*when combined*) ili (*or*) kada se uprosječe (*when averaged*) zajedno (*together*) u (*in*) jednu (*one*) tarifu.

MERIT DISPATCH: Dispečiranje prema vrsnoći

Postupak (*process*) dispečiranja (*dispatching*) proizvodnih blokova (*generating units*) po (*in*) redoslijedu (*order*) rastućih (*ascending*) graničnih troškova (*marginal costs*) proizvodnje (*production*).

METER, GAS: Plinsko brojilo/Plinomjer

Instrument (*instrument*) za (*for*) mjerenje (*measuring*) i pokazivanje (*indicating*) ili (*or*) registriranje (*recording*) volumena (*volume*) prirodnog plina (*natural gas*) koji (*that*) je prošao (*has passed*) kroz(njega) (*through*).

METER, DIAPHRAGM: Brojilo s membranom

Plinsko brojilo (*gas meter*) u (*in*) kojemu (*which*) plin (*gas*) prolazi (*passes*) kroz (*through*) dvije ili više (*two or more*) komora (*chambers*) i pomiče (*moves*) membrane zupčastim prijenosom spojene (*geared*) na (*to*) neku skalu za pokazivanje volumena (*volume-indicating dial*)

METER, FIVE LIGHT: Plinsko brojilo, veličina 5 lagani

Brojilo s membranom (*diaphragm meter*) najmanje (*smallest*) veličine (*size*), koje se većinom (*usually*) instalira (*installed*) za (*for*) nekog potrošača u kućanstvu (*domestic consumer*). Njegov (*its*) standardni (*standard*) kapacitet (*capacity*) je (*is*) približno (*approximately*) 150 kubičnih stopa na sat (*cubic feet per hour*).

METER, ORIFICE: Mjerač protoka s prigušnicom

Brojilo za (*for*) mjerenje (*measuring*) protoka (*flow*) fluida (*fluid*) kroz (*through*) neku cijev (*pipe*) ili (*or*) kanal (*duct*) s pomoću (*by*) mjerenja (*measurement*) razlike tlakova (*pressure differential*) kroz (*across*) neku ploču (*plate*) koja (*that*) u (*in*) svojem (*its*) centru (*center*) ima (*has*) precizno (*precisely*) izbušenu (*cut*) rupu (*hole*).

METER, ROTARY DISPLACEMENT: Rotacijsko plinsko brojilo

Puhalo (*blower*) na pretlak (*positive pressure*) koje se primijenjuje (*used*) kao (*as*) brojilo (*meter*) u (*in*) kojemu (*which*) tlak plina (*gas pressure*) okreće (*turns*) puhalo a volu-

men plina (*gas volume*) koji prolazi (*passing*) kroz (njega) (*through*) je (*is*) proporcionalan (*proportionate*) broju okretaja (*number of revolution*).

METER, VENTURI: Mjerač protoka s Venturijevom cijevi

Brojilo protoka fluida (*fluid-flow meter*) u (*in*) kojemu (*which*) se protok fluida (*fluid flow*) određuje (*is determined*) s pomoću (*by*) mjerenja (*measuring*) pada tlaka (*pressure drop*) koji prouzroči (*caused by*) protok fluida kroz (*through*) Venturijevo grlo (*throat*) ili (*or*) cijev (*tube*). Pad tlaka kroz (*across*) cijev je (*is*) proporcionalan (*proportionate*) brzini (*rate*) protoka fluida.

METERED VALUE: Izmjerena vrijednost

Neka izmjerena (*measured*) električna veličina (*electrical quantity*) koja (*that*) se može prikupiti (*may be collected*) s pomoću (*by*) daljinskog mjerenja (*telemetering*), «*SCADA*» (daljinsko upravljanje /*remote control*/ i daljinsko mjerenje koje se koristi /*is used*/ za nadziranje /*to monitor*/ sustava /*system*/).

METERING: Mjerenje

Primjena (*use*) uređaja (*devices*) koji (*that*) mjere (*measure*) i registriraju (*register*) količinu (*amount*) i/ili (*and/or*) smjer (*direction*) energetskih veličina (*energy quantities*) u odnosu na (*relative to*) vrijeme (*time*).

METHANE (CH_4): Metan (CH_4)

Najlakši (*lightest*) u (*in*) parafinskom nizu (*paraffin series*) ugljikovodika (*hydrocarbons*). On (*it*) je (*is*) bezbojan (*colorless*), bez mirisa (*odorless*) i zapaljiv (*flammable*); glavni (*major*) sastojak (*portion*) močvarnog (*marsh*) i prirodnog (*natural*) plina (*gas*).

METHANOL: Metanol

Lagani (*light*) alkohol (*alcohol*) koji (*that*) se može rabiti (*can be used*) za (*for*) namješavanje benzina (*gasoline blending*).

METHYL TERTIARY BUTYL ETHER (MTBE): Metil terc-butil eter

Eter (*ether*) $(CH_3)_3COCH_3$, namijenjen (*intended*) za (*for*) namješavanje motornog benzina (*motor gasoline blending*)

METRIC TON: Metrička tona

Jedinica za težinu (*unit of weight*) jednaka (*equal*) 2.204,6 funta (*2,204.6 pounds*).

MICROGENERATION: Mikroproizvodnja (energije)

Mikroproizvodnja je (*is*) proizvodnja (*generation*) topline (*heat*) i električne energije (*electric power*) od (*of*) ništa (*zero*) ili (*or*) malo ugljika (*low carbon*) kod (*by*) pojedinaca (*individuals*), malih (*small*) firmi (*businesses*) i zajednica (*communities*) radi namirenja (*to meet*) njihovih (*their*) vlastitih (*own*) potreba (*needs*).

Tehnologije mikroproizvodnje (*microgeneration technologies*) obuhvaćaju (*include*) vjetroturbine (*wind turbines*), vodne turbine (*water turbines*), toplinske pumpe na izvor topline iz tla (*ground source heat pumps*), solarne toplinske kolektore (*solar thermal collectors*),

solarnu električnu energiju (*solar electricity*) i postrojenja mikro kombinirane proizvodnje topline i električne energije (*MicroCHP installations*) male snage (*small scale*).

MICROTURBINES: Mikroturbine,

Mikroturbine su (*are*) male (*small*) turbine s unutranjim izgaranjem (*combustion turbines*) koje (*that*) proizvode (*produce*) između (*between*) 25 i 500 kW snage (*power*). One (*they*) su proizašle (*were derived*) iz (*from*) tehnologija turbokompresora (*turbocharger technologies*), koje (*that*) se susreću (*are found*) u (*in*) velikim (*large*) kamionima (*trucks*), ili (*or*) turbina (*turbines*) u avionskim agregatima za pomoćno napajanje električnom energijom (*aircraft auxiliary power units* ili *APUs*). Većina (*most*) mikroturbina su jednostupanjske (*single-stage*), uređaji s radijalnim protjecanjem (*radial flow devices*) s (*with*) velikim (*high*) brzinama vrtnje (*rotating speeds*) od (*of*) 90.0000 (*90,000*) do (*to*) 120.000 (*120,000*) okretaja u minuti (*revolutions per minute*). Međutim (*however*), nekoliko (*few*) proizvođača (*manufacturers*) razvilo je (*have developed*) alternativne (*alternative*) sustave (*systems*) s više (*multiple*) stupnjeva (*stages*) i/ili (*and/or*) nižim (*lower*) brzinama vrtnje.

MIDDLE DISTILATES : Srednji destilati

Ugljikovodici (*hydrocarbons*) koji (*that*) su (*are*) u (*in*) takozvanom (*so-called*) «srednjem području vrenja» («*middle boiling range*») rafinerijske destilacije (*rafinery destillation*). Primjeri (*examples*) su (*are*) loživo ulje (*heating oil*), dizel-goriva (*diesel fuels*) i kerozin (*kerosene*).

MILL: Mil

Desetina (*one-tenth*) jednog (*one*) centa (*cent*). Uobičajena (*common*) jedinica (*unit*) za (*for*) određivanje cijene (*pricing*) električne energije (*electricity*).

MINERAL RIGHTS: Mineralna prava

Mineralna prava, prava na rudarenje (*mining rights*), naftna prava (*oil rights*) ili (*or*) prava na bušenje (*drilling rights*) su (*are*) prava (*rights*) na vađenje (*to remove*) minerala (*minerals*), nafte (*oil*) ili katkada (*sometimes*) vode (*water*), koji (*that*) mogu biti sadržani (*can be contained*) u (*in*) i ispod (*under*) nekom/nekog (*some*) zemljištu/zemljišta (*land*). U zakonodavstvu (*jurisdiction*) koje podupire (*supports*) takva (*such*) prava ona (*they*) mogu biti odvojena (*may be separated*) od (*from*) drugih (*other*) prava na (*to*) zemljište (*land*).

MINIMUM CHARGE (MINIMUM BILL CLAUSE): Minimalno terećenje (klauzula o minimalnoj fakturi)

Klauzula u (*in*) nekom ugovoru (*contract*) koja (*that*) osigurava (*provides*) da (*that*) terećenje (*charge*) za (*for*) neko propisano (*proscribed*) razdoblje (*period*) ne bude manje od (*not be less than*) nekog specificiranog (*specified*) iznosa (*sum*).

MINIMUM COMMODITY BILL: Minimalna faktura za robu

Faktura (*charge*) koja (*that*) zahtijeva (*requires*) da kupac (*purchaser*) namiri (*to pay up*) do (*to*) pune (*full*) cijene (*charge*) za (*for*) neki specificirani (*specified*) postotak (*percentage*) ugovorenih (*contracted*) količina (*amounts*) bez obzira da li se ili ne (*whether or not*) specificirana količina usluge (*service*) stvarno (*actually*) preuzima (*is taken*).

MINIMUM PRICE FLUCTUATION: Minimalna fluktuacija cijena

Minimalna (*minimum*) jedinica (*unit*) za (*for*) koju (*which*) cijena u (nekom) «*futures*» ugovoru (*futures price*) ili (*or*) premija na opcije (*options premium*) može fluktuirati (*can fluctuate*) po (*per*) trgovanju (*trade*). Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) «*tick*» ili «*point*» veličina (*size*).

MINIMUM STREAMFLOW: Minimalni protok vode

Najniža (*lowest*) brzina (*rate*) protoka (*flow*) vode (*water*) kroz (*past*) neku određenu (*given*) točku (*point*) tijekom (*during*) nekog specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*).

MISCELLANEOUS PETROLEUM PRODUCT: Raznovrsni naftni proizvodi

Svi (*all*) dovršeni (*finished*) naftni proizvodi (*petroleum products*) koji nisu klasificirani (*not classified*) nigdje drugdje (*elsewhere*), na primjer (*for example*) vazelin (*petrolatum*), rafinerijski nusprodukti za podmazivanje (*lube refining by-products*) kao što su (*such as*) aromatski (*aromatic*) ekstrakti (*extracts*) i smole (*tars*), apsorcijska ulja (*absortion oils*), naftna raketna goriva (*petroleum rocket fuels*), sirovine (*feedstocks*) za (*for*) sintetični prirodni plin (*synthetic natural gas*) te specijalna ulja (*specialty oils*).

MMBtu

***One million British thermal units*: Jedan milijun Britanskih toplinskih jedinica**

MMcf

***One million cubic feet of natural gas*: Jedan milijun kubičnih stopa prirodnog plina**

MOLTEN CARBONATE FUEL CELL (MCFC): Gorivni članak s tekućim karbonatom

Vrsta (*type*) gorivnog članka koji se sastoji (*consisting*) od (of) tekućeg elektrolita (*electrolyte*) od (*of*) alkalijskih (*alkaline*) metalnih karbonata (*metal carbonates*) (Li_2CO_3/Na_2CO_3) u (*in*) kojemu (*which*) se karbonatni ion (*carbonate-ion*) (CO_3^{2-}) prenosi (*is transported*) s (*from*) katode (*cathode*) na (*to*) anodu (*anode*). Radne temperature (*operating temperatures*) su (*are*) u pravilu (*typically*) blizu (*near*) 650 °C.

Reakcija na anodi (*anode reaction*):	$H_2 + CO_3^{2-} \rightarrow H_2O + CO_2 + 2\,e^-$
Reakcija na katodi (*cathode reaction*):	$1/2\,O_2 + CO_2 + 2\,e^- \rightarrow CO_3^{2-}$
Sveukupna reakcija (*overall reaction*):	$H_2 + 1/2\,O_2 \rightarrow H_2O$

MONEY MARKET SWAP: Zamjena na tržištu novca

Zamjene s (*with*) relativno (*relatively*) kratkim (*short*) dospijećima (*maturities*), uglavnom (*generally*) manjim od (*less than*) tri (*three*) godine (*years*).

MONOPOLY: Monopol

Stanje (*state*) isključivog (*exclusive*) ili (*or*) gotovo isključivog (*near-exclusive*) vlasništva (*ownership*) ili kontrole (*control*) nad (*of*) nekom robom (*commodity*), uslugom (*service*) ili objektom (*facility*) kroz (*through*) zakonsku (*legal*) povlasticu (*privilege*), dirigiranje (*command*) dobave (*supply*) ili zajedničko (*concerted*) djelovanje (*action*) koje omogućava (*making possible*) manipulaciju cijenama (*manipulation of prices*).

MONOPSONY: Monopson

Nasuprot (*in contrast to*) monopolu (*monopoly*), monopson je (*is*) neko stanje na tržištu (*market condition*) u (*in*) kojemu (*which*) postoji (*there are*) veliki (*large*) broj prodavača (*number of sellers*) i samo (*only*) jedan (*one*) kupac (*buyer*).

MONTREAL PROTOCOL: Montrealski protokol

Montrealski protokol o (*on*) supstancijama (*substances*) koje (*that*) iscrpljuju (*deplete*) ozonski omotač (*ozone layer*), iz (*of*) 1987. (*1987*). Međunarodni sporazum (*international agreement*), potpisan (*signed*) od strane (*by*) većine (*most*) industrijaliziranih zemalja (*industrialized nations*), radi bitnog (*subtantially*) smanjivanja (*to reduce*) uporabe (*use*) klorofluorougljika (*chlorofluorocarbons*). Potpisan (*signed*) u (*in*) 1989. (*1989*), prvobitni (*original*) dokument (*document*) je zahtijevao (*called for*) 50-postotno (*50 percent*) smanjivanje (*reduction*) uporabe klorofluorougljika do (*by*) 1992. (*1992*) u odnosu na (*relative to*) razine iz 1986. (1986 *levels*). Idući (*subsequent*), Londonski sporazum (*London Agreement*) je zahtijevao potpuno (*complete*) ukidanje (*elimination*) uporabe klorofluorougljika do 2.000. (*2,000*).

MOST FAVORED NATION CLAUSE: Klauzula o najpovlaštenijoj naciji

(1) Klauzula (*clause*) u (*in*) nekom međunarodnom (*international*) trgovinskom (*trade*) sporazumu (*agreement*) koja (*which*) utvrđuje (*states*) da (*that*) se ugovorne stranke (*contracting parties*) u (*to*) sporazumu obvezuju (*are bound*) na odobravanje (*to grant*) jedna drugoj (*to each other*) tretmana (*treatment*) isto tako (*as*) povoljnog (*favorable*) kakav (*as*) oni (*they*) pružaju (*extend*) bilo kojoj (*any*) drugoj (*other*) zemlji (*country*) glede (*regarding*) primjene (*application*) uvoznih (*import*) i izvoznih (*export*) carina (*duties*) i drugih trgovinskih propisa (*regulations*). (2) Princip (*principle*) tretmana koji (*that*) je (*is*) najbolji (*second to none*) inkorporiran je (*has been incorporated*) u mnogim (*many*) sporazumima koji nemaju veze (*having nothing to do*) s (*with*) međunarodnom trgovinom (*international trade*). Termin (*term*) se ktome (*still*) upotrebljava (*used*) kada (*when*) su (*are*) «*nations*» («nacije») individualci (*individuals*) ili (*or*) kompanije (*companies*) a ne (*rather than*) zemlje.

MOTHBALL: Konzervacija

Staviti (*to place*) neko proizvodno postrojenje (*generating facility*) u (*in*) neaktivno stanje (*inactive state*) tako (*so*) da (*that*) niti (*neither*) može biti uključeno (*can be brought*) u (*into*) pogon (*operation*) istoga trena (*immediately*) niti (*nor*) se može smatrati (*can be counted*) za (*towards*) rezervnu snagu (*reserve margin*).

MOTOR GASOLINE (FINISHED): Motorni benzin (gotov)

Složena (*complex*) mješavina (*mixture*) relativno (*relatively*) hlapljivih (*volatile*) ugljikovodika (*hydrocarbons*), s (*with*) ili (*or*) bez (*without*) malih (*small*) količina (*quantities*) aditiva (*additives*), koja se namješava (*blended*) u svrhu formiranja (*to form*) goriva (*fuel*) prikladnog (*suitable*) za (*for*) primjenu (*use*) u (*in*) motorima na paljenje svjećicom (*spark-ignition engines*). Motorni benzin, u skladu s definicijom (*as defined*) u «*ASTM Specification D 4814*» (Specifikaciji *ASTM*-a D 4814) ili «*Federal Specification VV-G-1690C*» (Federalnoj specifikaciji VV-G-1690 C), je (*is*) karakterističan (*characterized*) po (*by*) području vrenja (*boiling range*) od (*of*) 122 do (*to*) 158 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) u (*at*) točki 10-postotnog iscrpka (*10-percent recovery point*) te od 365 do 374 stupnjeva Fahreinheita u

točki 90-postotnog iscrpka. Motorni benzin obuhvaća (*includes*) konvencionalni benzin (*conventional gasoline*), sve (*all*) vrste (*types*) benzina obogaćenog kisikom (*oxigenated gasoline*), uključujući (*including*) benzohol (*gasohol*), te reformulirani benzin (*reformulated gasoline*) ali (*but*) izuzima (*excludes*) avionski benzin (*aviation gasoline*). **Opaska (*note*)**: Volumetrijski podatci (*volumetric data*) komponenata za namješavanje (*blending components*), na primjer (*for example*) oksidatora (*oxigenates*), se ne ubrajaju (*are not counted*) u podatke (*data*) o (*on*) gotovom motornom benzinu (*finished motor gasoline*) dok se (*until*) namješavanje ne dovrši (*is done*).

***Conventional Gasoline*: Konvencionalni benzin**

Gotovi motorni benzin koji se ne ubraja (*not included*) u kategorije (*categories*) benzina obogaćenog kisikom (*oxigenated gasoline*) ili reformuliranog benzina (*reformulated gasoline*).

***Oxygenated Gasoline*: Benzin obogaćen kisikom**

Benzin formuliran (*formulated*) za primjenu u motornim vozilima (*motor vehicles*) koji (*that*) ima (*has*) sadržaj kisika (*oxygen*) od 2,7 (*2.7*) posto ili viši (*higher*) po (*by*) težini (*weight*). Uključuje i benzohol.

***Reformulated Gasoline*: Reformulirani benzin**

Benzin formuliran za primjenu u motornim vozilima, čiji (*whose*) sastav (*composition*) i svojstva (*properties*) udovoljavaju (*meet*) propisima (*regulations*) «*Environmental Protection Agency*» ili «*EPA*» (Agencije za zaštitu okoliša) prema (*under*) Sekciji 211K (*Section 211K*) «*Clear Air Act*» ili «*CAA*» (Zakona o čistom zraku).

MOTOR GASOLINE BLENDING: Namješavanje motornog benzina

Mehaničko (*mechanical*) miješanje (*mixing*) komponenti za namješavanje motornog benzina (*motor gasoline blending components*), te oksidatora (*oxigenates*) kada je potrebno (*when reqiured*) radi proizvođenja (*to produce*) gotovog motornog benzina. (*finished motor gasoline*). Gotovi motorni benzin može se dalje (*further*) miješati (*may be mixed*) s (*with*) drugim (*other*) komponentama za namješavanje motornog benzina ili (*or*) oksidatora, što rezultira (*resulting in*) povećanim (*increased*) volumenima (*volumes*) gotovog motornog benzina i/ili (*and/or*) promjenama (*changes*) u (*in*) formuliranju (*formulation*) gotovog motornog benzina (na primjer */for example/* konvencionalni motorni benzin */conventional motor gasoline/* koji se izmješa */mixed/* s metil terc-butil eterom */MTBE/* radi proizvođenja motornog benzina obogaćenog kisikom */oxigenated motor gasoline/*).

MOTOR GASOLINE BLENDING COMPONENTS: Komponente za namješavanje u motorni benzin

Teški benzini (*naphthas*) (na primjer */for example/* benzin iz primarne destilacije */straight-run gasoline/*, alkilat */alkylate/*, reformat */reformate/*, benzen */benzene/*, toluen */toluene/*, ksilen */xylene/*) koji se rabe (*used*) za (*for*) namješavanje (*blending*) ili (*or*) za spajanje (*compounding*) u (*into*) gotovi motorni benzin (*finished motor gasoline*). Ove (*these*) komponente (*components*) obuhvaćaju (*include*) miješavinu reformuliranog benzina (*reformulated gasoline blendstock*) za namješavanje oksidatora (*oxigenate blending*) (*RBOB*) ali (*but*) izuzimaju (*exclude*) oksidatore (*oxigenates*) (alkoholi */alcohols/*, eteri */ethers/*), butan (*butane*) i pentane plus (*pentanes plus*).

MUNICIPAL SOLID WASTE: Municipalni kruti otpad

Kruti otpad (*solid waste*) iz stambenog sektora (*residential*) i neki neopasni (*nonhazardous*) otpadi (*wastes*) iz poslovnog sektora (*commercial sector*), iz institucija (*institutional*) i iz industrijskog sektora (*industrial sector*).

MUNICIPAL UTILITY: Municipalno javno poduzeće

Javno poduzeće koje (*that*) je u vlasništvu (*is owned by*) i kojim upravlja (*is operated by*) neki municipij (*municipality*) ili (*or*) skupina (*group*) municipija.

MUNICIPALITY: Municipij

U (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) subjekti (*entities*) koji (*that*) imaju (*have*) pravni položaj (*status*) kao (*as*) municipiji razlikuju se (*vary*) od (*from*) savezne države (*state*) do (*to*) savezne države. Urbana središta (*cities*), gradovi (*towns*), gradski okruzi (*boroughs*) ili (*or*) sela (*villages*) su (*are*) uobičajeni (*common*) termini (*terms*) za (*for*) municipije (*municipalities*). Gradske četvrti (*townships*), okruzi (*counties*) i župe (*parishes*) se u pravilu (*generally*) ne smatraju (*are nor considered*) municipijima (*to be municipalities*), premda (*although*) postoje (*there are*) iznimke (*exceptions*). U nekim (*some*) saveznim državama, gradovi imaju (*have*) neki nemunicipalni (*non-municipal*) pravni položaj sličan (*similar*) gradskim četvrtima (*townships*).

MUST RUN UNITS: Blokovi koji moraju raditi

Neki određeni (*specific*) proizvodni blok (*generating unit*) koji (*that*) je odredio (*has been designated by*) operator sustava (*system operator*) da bude (*to be*) priključen na sustav (*on line*) ili (*or*) priključen na mrežu (*on the grid*) radi osiguranja (*to insure*) protjecanja (*flow*) električne energije (*electricity*). Taj (*this*) blok koja mora raditi je (*is*) izvan (*outside of*) ekonomskog dispečiranja (*economic dispatch*) i može ali ne mora (*may or may not*) biti (*be*) najefikasniji blok u (nekom) sustavu (*system's most efficient unit*). Neki blok može biti određen (*may be designated*) kao (*as*) blok koji mora raditi iz (*for*) pogonskih razloga (*operating reasons*) koji (*that*) mogu obuhvaćati (*include*) pouzdanost sustava (*system reliability*), regulaciju napona (*voltage control*) ili stabilnost sustava (*system stability*).

N

N VALUE OF GAS: N vrijednost plina

Specifična toplina (*specific value*) plina (*gas*) kod (*at*) konstantnog (*constant*) tlaka (*pressure*) pri (*by*) specifičnoj toplini uz (*at*) konstantan volumen (*volume*).

NAKED IN THE OPTION: Nepokriven u opciji

Vlasnik (*owner*) opcije (*option*) nema (*has no*) pozicije (*position*) u (*in*) osnovnoj (*underlying*) vrijednosnici (*security*) ili (*or*) robi (*commodity*).

NAKED POSITION: Nepokrivena pozicija

Duga (*long*) ili (*or*) kratka (*short*) tržišna pozicija (*market position*) koja se zauzme (*taken*) bez (*without*) posjedovanja (*having*) neke poravnavajuće (*offsetting*) kratke ili duge pozicije. Za trgovca (*trader*) koji (*who*) izvrši (*executes*) jednu (*one*) stranu (*side*) nekog raspona (*spread*) kaže se (*is said*) da je nepokriven (*to be naked*) dok ne (*until*) izvrši i drugu (*other*) stranu.

NAMEPLATE: Natpisna pločica

Metalna (*metal*) etiketa (*tag*) pričvršćena (*attached*) na (*to*) neki stroj (*machine*) ili (*or*) kućanski aparat (*appliance*) koja sadrži (*containing*) informaciju (*information*) kao što su (*such as*) zaštitni znak (*brand name*), serijski broj (*serial number*), nazivni podatci (*rating*) kod (*at*) specificiranih (*specified*) uvjeta (*conditions*) te drugi (*other*) podatci (*data*) proizvođača (*manufacturer*). Isto što i (*the same thing as*) «*rating plate*» (pločica s nazivnim podatcima).

NAMEPLATE CAPACITY (OR INSTALLED CAPACITY): Snaga s natpisne pločice (ili instalirana snaga)

Trajna (*countinuous*) nazivna snaga (*rating*) nekog generatora (*generator*), pogonskog stroja (*prime mover*) ili (*or*) druge (*other*) opreme za proizvodnju električne energije (*electric power production equipment*) pod (*under*) specificiranim (*specified*) uvjetima (*conditions*) u skladu sa specifikacijama (*as designated by*) proizvođača (*manufacturer*).

NAMEPLATE RATING: Nazivna snaga s natpisne pločice

Početna (*initial*) maksimalna dopustiva opteretivost (*capability*) nekog dijela (*piece*) opreme za proizvodnju električne energije (*electric power production equipment*) kako se navede (*as stated*) na (*on*) pričvršćenoj (*attached*) natpisnoj pločici (*nameplate*). Stvarna (*actual*) maksimalna dopustiva opteretivost se može razlikovati (*can vary*) od (*from*) nazivne

snage s natpisne pločice zbog (*due to*) starosti (*age*), istrošenosti (*wear*), održavanja (*maintenance*) ili (*or*) okolišnih uvjeta (*ambient conditions*).

NAPHTHA: Teški benzin

Opći termin (*generic term*) koji se odnosi (*applied*) na (*to*) naftnu frakciju (*petroleum fraction*) s (*with*) približnim (*approximate*) područjem vrenja (*boiling range*) između (*between*) 122 stupnja Fahrenheita (*degrees Fahreinheit*) i 400 stupnjeva Fahrenheita.

NAPHTHA-TYPE JET FUEL: Mlazno gorivo (teško) benzinskog tipa

Gorivo (*fuel*) u (*in*) području vrenja (*boiling range*) teškog benzina (*heavy naphtha*) koje ima (*having*) prosječnu (*average*) specifičnu težinu (*gravity*) od (*of*) 52,8 stupnjeva API-ja (*52.8 degrees API*), temperaturu destilacije (*distillation temperature*) od 290 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) u (*at*) točki 20-postotnog iscrpka (*20-percent recovery point*) i od 470 stupnjeva Fahrenheita u točki 90-postotnog iscrpka (*90-percent recovery point*), i koje udovoljava (*meeting*) «*Military Specification MIL-T-5624L*» (Vojnoj specifikaciji MIL-T-5624L) (Razina kvalitete /*Grade*/ JP-4). Ono (*it*) se rabi (*is used*) prvenstveno (*primarily*) za (*for*) vojne (*military*) turbomlazne (*turbojet*) i turboelisne (*turboprop*) avionske motore (*aircraft engines*), jer (*because*) ono ima (*has*) niže (*lower*) ledište (*freeze point*) nego (*than*) ostala (*other*) avionska goriva (*aviation fuels*) i udovoljava (*meets*) potrebama motora (*engine requirements*) kod (*at*) velikih visina (*high altitudes*) i brzina (*speeds*).

NAPHTHENES: Nafteni

Jedna od tri (*one of three*) osnovne (*basic*) klasifikacije (*classifications*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) koji se prirodno (*naturally*) nalaze (*found*) u (*in*) sirovoj nafti (*crude oil*). Nafteni se na veliko (*widely*) rabe (*are used*) kao (*as*) petrokemijske (*petrochemical*) sirovine (*feedstocks*).

NATIONAL AMBIENT AIR QUALITY STANDARDS (NAAQS): Nacionalni standardi za kvalitetu okolišnog zraka

(1) Standardi koje propiše (*set by*) «*Environmental Protection Agency*» ili (*or*) «*EPA*» (Agencija za zaštitu okoliša) na temelju (*under*) Sekcije 109 (*Section 109*) «*Clear Air Act Amendments*» ili «*CAAA*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku) za (*for*) standardizirane zagađivače (*criteria pollutants*) radi zaštite (*to protect*) javnog zdravlja (*public health*) s (*with*) nekom odgovarajućom (*adequate*) granicom (*margin*) sigurnosti (*safety*) i radi zaštite okoliša (*environment*). (2) Maksimalne (*maximum*) razine (*levels*) nekog zagađivača zraka (*air pollutant*), u skladu s odredbama (*as established by*) «*Clear Air Act*» ili «*CAA*» (Zakona o čistom zraku), koje mogu postojati (*can exist*) u (*in*) okolišnom zraku (*ambient air*) bez (*without*) proizvođenja (*producing*) štetnih (*adverse*) djelovanja (*affects*) na (*to*) ljudska bića (*humans*) ili javno dobro (*public welfare*)

NATIONAL APPLIANCE ENERGY CONSERVATION ACT (NAECA): Nacionalni zakon o racionalnom iskorištavanju energije u kućanskim aparatima

Zakon iz 1987. (*1987 law*) koji (*that*) propisuje (*mandates*) minimalne standarde za energetsku efikasnost (*minimum energy efficiency standards*) za (*for*) većinu (*most*) kućanskih aparata (*residential appliances*).

NATIONAL ASSOTIATION OF REGULATORY UTILITY COMMISSIONS (NARUC): Nacionalna asocijacija regulatornih povjerenstava za javna poduzeća

Dobrovoljna (*voluntary*) organizacija (*organization*) sastavljena (*composed*) od (*of*) federalnih regulatornih povjerenika (*federal regulatory commissioners*) i regulatornih povjerenika saveznih država (*state regulatory commissioners*) koji (*that*) imaju (*have*) nadležnost (*jurisdiction*) nad (*over*) transportnim agencijama (*transportation agencies*) i javnim poduzećima (*public utilities*).

NATIONAL ELECTRICAL CODE (NEC): Nacionalni električni kodeks

Nacionalni električni kodeks je (*is*) američki standard (*U.S. standard*) za (*for*) sigurno (*safe*) instalitranje (*installation*) električnih (*electrical*) instalacija (*wiring*) i opreme (*equipment*). On (*it*) je (*is*) dio (*part*) «*National Fire Codes series*» (serije Nacionalnih kodeksa za zaštitu od požara) koje publicira (*published by*) «*National Fire Protection Association*» ili (*or*) «*NFPA*» (Nacionalna asocijacija za zaštitu od požara). «*National Electrical Code*» i «*NEC*» su (*are*) registrirani (*registered*) zaštitni znakovi (*trademarks*) «*NFPA*»-a. Ma da (*while*) «*NEC*» nije sam po sebi (*is not itself*) američki zakon (*U.S. law*), uporaba «*NEC*»-a («*NEC*» *use*) je većinom (*commonly*) odobrena (*mandated*) zakonom savezne države (*state law*) ili lokalnim zakonom (*local law*), a također i (*as well as*) u (*in*) mnogim (*many*) zakonodavstvima (*jurisdictions*) izvan (*outside*) Sjedinjenih Američkih Država (*United States*).

NATIONAL EMISSION STANDARDS FOR HAZARDOUS AIR POLLUTANTS: Nacionalni standardi emisija za opasne zagađivače zraka

(1) Standardi emisija (*emission standards*) za (*for*) zagađivače (*pollutants*) regulirane (*regulated*) na temelju (*under*) Sekcije 112 (*Section 112*) «*Clear Air Act Amandments*» ili /or/ «*CAAA*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku). (2) Standardi emisija koje propiše (*set by*) «*Environmental Protection Agency*» ili «*EPA*» (Agencija za zaštitu okoliša) za neki zagađivač zraka (*air pollutant*) koji nije obuhvaćen (*not covered*) «*National Ambient Air Quality Standards*» (Nacionalnim standardima za kvalitetu okolišnog zraka).

NATIONAL ENERGY POLICY ACT OF 1992: Zakon o nacionalnoj energetskoj politici iz 1992. godine

Zakon (*law*) usmjeren (*aimed*) na (*at*) povećanje (*increasing*) efikasnosti (*efficiency*) u (*in*) grupaciji javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utility industry*) kroz (*by*) pojačanje (*enhancing*) konkurencije (*competition*) u proizvodnji (električne energije) (*generation*). On (*it*) zahtijeva (*requires*) otvaranje (*opening*) pristupa (*access*) prijenosu električne energije (*electric transmission*) kroz (*by*) davanje (*giving*) ovlaštenja (*authority*) «*FERC*»-u za naređivanje (*to order*) javnim poduzećima (*utilities*) da osiguraju (*to provide*) prijenos drugim (*other*) javnim poduzećima, federalnim agencijama za marketing električne energije (*federal electric power marketing agencies*) ili (*or*) tržišnim posrednicima za električnu energiju (*electric power marketers*) za (*for*) transakcije prodaje na veliko (*wholesale transactions*).

NATIONAL ENVIRONMENTAL POLICY ACT OF 1969 (NEPA): Zakon o nacionalnoj politici prema okolišu iz 1969.

Zakon (*law*) koji zahtijeva (*requiring*) da agencije (*agencies*) razmatraju (*to consider*) utjecaje na okoliš (*environmental impacts*) glavnih (*major*) djelatnosti na federalnoj razini

(*federal actions*) te da sastavljaju (*to prepare*) izvješća o utjecaju na okoliš (*environmental impact statements* ili /*or/ EISs*) koja (*which*) razmatraju (*discuss*) te (*these*) utjecaje i procjenjuju (*weigh*) alternative (*alternatives*). Zakon također (*also*) zahtijeva (*requires*) sudjelovanje javnosti (*public patricipation*) u (*in*) izradi (*process*) izvješća o utjecaju na okoliš.

NATURAL GAS: Prirodni plin

(1) Mješavina (*mixture*) spojeva ugljikovodika (*hydrocarbon compounds*) i malih (*small*) količina (*quantities*) neugljikovodika (*nonhydrocarbons*) koja opstoji (*existing*) u (*in*) plinovitoj (*gaseous*) fazi (*phase*) ili (*or*) u otopini (*solution*) s (*with*) naftom (*oil*) u prirodnim (*natural*) podzemnim ležištima (*underground reservoirs*) kod (*at*) ležišnih uvjeta (*reservoir conditions*). (2) Prirodno nastala (*naturally occuring*) plinovita mješavina (*mixture*) jednostavnih (*simple*) spojeva ugljikovodika koja se rabi (*used*) kao (*as*) gorivo (*combustible fuel*) za (*for*) stambene (*residential*), komercijalne (*commercial*) i industrijske (*industrial*) primjene (*uses*) te za primjenu u elektranama (*power plants*) i vozilima (*vehicles*). (3) Prirodno nastala mješavina ugljikovodičnih i neugljikovodičnih plinova (*gases*) pronađenih (*found*) u geološkim (*geologic*) formacijama (*formations*) ispod (*beneath*) Zemljine površine (*earth's surface*), od (*of*) kojih (*which*) je (*is*) najvažniji (*principal*) sastojak (*constituent*) metan (*methane*); ukapljeni naftni plin (*liquified petroleum gas*). (4) Neizmiješani (*unmixed*) prirodni plin ili bilo koja (*any*) mješavina prirodnog plina i umjetnog plina (*artificial gas*).

NATURAL GAS ACT OF 1938 (NGA): Zakon o prirodnom plinu iz 1938.

Federalna zakonska odredba (*federal statute*) ozakonjena (*enacted*) u (*in*) 1938. (*1938*) radi osiguranja (*to provide*) regulatornog nadzora (*regulatory control*) nad (*over*) prodajom (*sale*) i transportiranjem između saveznih država (*interstate transportation*) prirodnog plina (*natural gas*). Na temelju (*under*) «*NGA*», «*FPC*»-u su bila dana (*was given*) dva (*two*) glavna (*major*) ovlaštenja (*powers*): (1) ovlaštenje da izdaje (*to issue*) certifikate o javnoj koristi i potrebi (*certificates of public convenience and necessity*) koji odobravaju (*authorizing*) izgradnju (*construction*) i rad (*operation*) postrojenja (*facilities*) te pružanje (*provision*) usluga (*services*) i (2) ovlaštenje da regulira (*to regulate*) tarife (*rates*) (a) prodaje (*sales*) prirodnog plina u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*) koji (*that*) se prodaje (*is sold*) radi preprodaje (*for resale*) za (*for*) krajnji (*ultimate*) javni potrošak (*public consumption*) i (b) transportiranja (*transportation*) prirodnog plina u (*in*) trgovini između saveznih država. Zakon posebno (*specifically*) propisuje (*provides*) da (*that*) se «*NGA*» neće primjenjivati (*will not apply*) na (*to*) drugu (*other*) prodaju ili (*or*) transportiranje prirodnog plina ili na lokalnu (*local*) distribuciju (*distribution*) prirodnog plina, ili na postrojenja koja se upotrebljavaju (*are used*) za takvu (*such*) distribuciju ili na proizvodnju (*production*) ili sabiranje (*gathering*) prirodnog plina.

NATURAL GAS HYDRATES: Hidrati prirodnog plina

Krute (*solid*), kristalne (*cristalline*), vosku slične (*wax-like*) supstancije (*substances*) sastavljene (*composed*) od (*of*) vode (*water*), metana (*methane*) i većinom (*usually*) neke male (*small*) količine (*amount*) drugih (*other*) plinova, s (*with*) plinovima koji su zarobljeni (*being trapped*) u (*in*) šupljinama (*interstices*) kristalne rešetke zaleđene vode (*water-ice lattice*). One (*they*) nastaju (*form*) ispod (*beneath*) vječnog leda (*permafrost*) te na (*on*) dnu

oceana (*ocean floor*) pod (*under*) uvjetima (*conditions*) umjereno (*moderately*) visokog (*high*) tlaka (*pressure*) i kod (*at*) temperatura (*temperatures*) blizu (*near*) točke smrzavanja (*freezing point*) vode.

NATURAL GAS LIQUIDS: Kapljevine iz prirodnog plina

(1) Ugljikovodici (*hydrocarbons*), primjerice (*such as*) etan (*ethane*), propan (*propane*), butan (*butane*) i pentan (*pentane*), koji (*which*) se vade (*are extracted*) iz (*from*) plina s polja (*field gas*). (2) Kapljeviti proizvodi (*liquid products*) koji se proizvode (*are produced*) s (*with*) prirodnim plinom (*natural gas*) i iz prirodnog plina. (3) Oni (*those*) ugljikovodici u (*in*) prirodnom plinu koji se odvajaju (*are separated*) kao (*as*) kapljevine (*liquids*) iz prirodnog plina.

NATURAL GAS MARKETED PRODUCTION: Proizvodnja prirodnog plina namijenjena tržištu

Bruto (*gross*) iscrpci (*withdrawals*) prirodnog plina (*natural gas*) iz (*from*) proizvodnih ležišta (*production reservoirs*) minus (*minus*) prirodni plin koji se uporabi (*used*) za (*for*) održavanje slojnog tlaka (*repressuring*).

NATURAL GAS PIPELINE SAFETY ACT OF 1968 (AMENDED B): Zakon o sigurnosti cjevovoda za prirodni plin (Amandman B)

Federalni zakon (*federal law*) koji propisuje (*providing*) nadležnost (*jurisdiction*) Federalne vlade (*Federal Government*) nad (*over*) transportiranjem (*transportation*) plina (*gas*) koja obuhvaća (*including*) djelatnosti (*operations*) otpremanja (*transmission*), distribucije (*distribution*) i sabiranja (*gathering*) u (*in*) urbanim područjima (*urban areas*). «*Secretary of Transportation*» (Ministar transporta), djelujući (*acting*) kroz (*through*) «*Materials Transportation Bureau*» (Upravu za transport materijala), stavlja na snagu (*enforces*) ovaj (*this*) Zakon (*Act*). «*Code of federal regulations*» (Kodeks federalnih propisa), Poglavlje 49. (*Title 49*), Dio 192. (*Part 192*), sadrži (*contains*) propise izdane (*issued*) na temelju (*under*) ovog (*this*) Zakona. «*U.S. Department of Transportation*» ili /*or*/ «*DoT*» (Američko Ministarstvo transporta) utanačuje (*contracts*) s (*with*) regulatornim agencijama saveznih država (*state regulatory agencies*) neke aspekte (*aspects*) njegovog (*its*) stupanja na snagu (*enforcement*).

NATURAL GAS PLANT LIQUIDS: Kapljevine iz postrojenja za obradu prirodnog plina

Kapljevine prirodnog plina (*natural gas liquids*) koje se dobiju (*recovered*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) postrojenjima za obradu (*processing plants*), iz uređaja na plinskim poljima (*natural gas field facilities*) i one (*those*) koje se izvade (*extracted*) s pomoću (*by*) frakcionatora (*fractionators*).

NATURAL GAS POLICY ACT OF 1978 (NGPA): Zakon o politici prema prirodnom plinu iz 1978.

Federalna (*federal*) zakonska odredba (*statute*) ozakonjena (*enacted*) u (*in*) 1978. (*1978*) radi postupnog uvođenja (*to phase out*) regulacije (*regulation*) proizvođačke tarife (*producer rate*) između (*between*) 1. siječnja 1985. (*January 1, 1985*) i 1. srpnja 1987. (*July 1, 1987*)

«*NGPA*» propisuje (*provides*) «maksimalne cijene u skladu sa zakonom» («*maximum lawful prices*») za (*for*) one (*those*) kategorije (*categories*) prirodnog plina koje (*that*) ona (*it*) podvrgava (*subjects*) regulaciji cijena (*price regulation*). «*NGPA*» također (*also*) dopušta (*provides*) «samoizvršavajuće» («*self-implementing*») transportne usluge (*transportation services*), bez (*without*) potrebe (*need*) za (*of*) prethodnim (*prior*) certifikatima o javnoj koristi i potrebi (*certificates of public convenience and necessity*) od (*from*) «*FERC*»-a (*FERC*) na temelju (*under*) «*Natural Gas Act*» ili (*or*) «*NGA*» (Zakona o prirodnom plinu), za određeni (*certain*) «transport koji udovoljava zahtjevima» (*qualifying transportation*) putem (*by*) cjevovodnih transportera (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipelines*) u ime (*on behalf*) cjevovodnih transportera (prirodnog plina) unutar saveznih država (*intrastate pipelines*) ili lokalnih distribucijskih kompanija (*local distribution companies*) ili putem cjevovodnih transportera (prirodnog plina) unutar saveznih država u ime cjevovodnih transportera (prirodnog plina) između saveznih država ili lokalnih distribucijskih kompanija koje (*that*) opkrbljuje (*are served by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) između saveznih država.

NATURAL GAS PROCESSING PLANT: Postrojenje za obradu prirodnog plina

Svako (*any*) postrojenje za obradu (*processing plant*) koje sudjeluje u (*engaged in*) u vađenju (*extraction*) kapljevina prirodnog plina (*natural gas liquids*) iz (*from*) plina s polja (*field gas*), frakcionaciji (*fractionation*) izmiješanih (*mixed*) kapljevina prirodnog plina (*natural gas liquids*) u (*to*) proizvode iz prirodnog plina (*natural gas products*) ili (*or*) obojem (*both*).

NATURAL GAS TRADER: Trgovac prirodnim plinom

Kompanija (*company*) ili (*or*) pravna osoba (*person*) koja se bavi (*engaged in*) kupnjom (*purchase*) prirodnog plina kao (*as*) neki trgovac (*trader*) za (*for*) preprodaju (*resale*) drugim (*other*) kupcima (*purchasers*).

NATURAL GAS WELLHEAD DECONTROLACT OF 1989 (NGWDA): Zakon o prestanku nadzora nad prodajnom cijenom prirodnog plina na ušću bušotine iz 1989.

Federalna (*federal*) zakonska odredba (*statute*) ozakonjena (*enacted*) u (*in*) 1989. (*1989*) koja propisuje (*providing*) postupni (*for stages*) prestanak nadzora (*decontrol*) nad (*of*) prvom (*first*) prodajom (*sales*) prirodnog plina (*natural gas*) s (*with*) potpunim (*full*) prestankom nadzora nad svim (*all*) kategorijama (*categories*) koji se okončaju (*completed*) do (*by*) 1. siječnja 1993. (*January 1, 1993*).

NATURAL GAS WELHEAD PRICE: Cijena prirodnog plina na ušću bušotine

Cijena prirodnog plina na ušću bušotine se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) ukupne (*total*) prijavljene (*reported*) vrijednosti (*value*) na (*at*) ušću bušotine s (*by*) ukupnom količinom (*quantity*) koja se proizvede (*produced*) prema izvješću (*as reported by*) odgovarajućih (*appropriate*) agencija (*agencies*) pojedinih (*individual*) saveznih država (*states*) u (*in*) kojima (*which*) se prirodni plin proizvodi (*is produced*) i «*U.S. Minerals Management Service*» (Američke Službe za gospodarenje mineralima).

NATURAL GASOLINE: Prirodni benzin

One (*those*) mješavine tekućih ugljikovodika (*liquid hydrocarbon mixtures*) koje sadrže (*containing*) znatne (*substantial*) količine (*quantities*) pentana (*pentane*) i težih (*heavier*) ug-

ljikovodika (*hydrocarbons*) koji (*which*) su izvađeni (*have been extracted*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*).

NATURAL MONOPOLY: Prirodni monopol

Isključiva (*exclusive*) kontrola (*control*) nad (*of*) nekom robom (*commodity*) ili (*or*) uslugom (*service*) na (*in*) nekom određenom (*given*) tržištu (*market*) ili kontrola koja (*that*) omogućuje (*makes possible*) fiksiranje cijena (*price fixing*).

NECESSARY PRECONSTRUCTION APPROVALS OR PERMITS: Potrebna odobrenja i dozvole prije građenja

Dozvole (*permits*) ili (*or*) odobrenja (*approvals*) potrebni (*required*) na temelju (*under*) federalnih zakona i propisa o kontroli kvalitete zraka (*federal air quality control laws and regulations*) i onih (*those*) zakona i propisa o kontroli kvalitete zraka (*air quality control laws and regulations*) koji (*that*) su (*are*) dijelovi (*parts*) važećeg (*applicable*) provedbenog plana (neke) savezne države (*state implementation plan*).

NEGAWATT: Negavat

Vat (*watt*) električne energije (*electricity*) koji se stvori (*created*) racionalnim iskorištavanjem energije (*conservation*) umjesto (*rather than*) proizvodnjom (*generation*).

NET AVAILABLE CAPACITY: Neto raspoloživa snaga

Bruto (*gross*) raspoloživa (*available*) snaga (*capacity*) minus (*minus*) snaga bloka (*unit capacity*) koja se koristi (*used*) za (*for*) vlastitu potrošnju elektrane toga bloka (*that unit's station service*) ili (*or*) za pomoćna (*auxiliary*) opterećenja (*loads.*).

NET-BACK PRICE: Cijena prirodnog plina na ušću bušotine

Stvarna (*effective*) cijena (*price*) za (*to*) proizvođača (*producer*) prirodnog plina (*natural gas*) na (*at*) ušću bušotine (*wellhead*), koja se temelji (*based*) na (*on*) prodajnoj tržišnoj cijeni (*downstream market price*) za (*for*) prirodni plin (*natural gas*) minus (*minus*) troškovi (*charges*) isporučivanja (*delivering*) prirodnog plina na (*to*) tržište (*market*).

NET CAPABILITY: Neto maksimalna dopustiva opteretivost

Maksimalna (*maximum*) sposobnost nošenja opterećenja (*load-carrying ability*) opreme za proizvodnju (*generating equipment*), ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) vlastitu potrošnju elektrane (*station use*), pod (*under*) specificiranim (*specified*) uvjetima (*conditions*) za (*for*) neki određeni (*given*) vremenski interval (*time interval*), neovisno (*independent*) od (*of*) karakteristika (*characteristics*) opterećenja (*load*).

NET CAPACITY RESOURCES: Neto resursi snage

Ukupna (*total*) vlastita (*owned*) snaga (*capacity*), plus (*plus*) snaga raspoloživa (*available*) kod (*from*) nezavisnih proizvođača električne energije (*independent power producers*), plus neto (*net*) od (*of*) ukupnih kupnji (*purchases*) i prodaja (*sales*) snaga, minus (*minus*) zbroj (*sum*) snaga koje nisu upotrebljive (*inoperable*) te minus planirani (*planned*) prekidi pogona (*outages*).

NET DEPENDABLE CAPACITY: Neto pouzdana snaga

Maksimalna (*maximum*) snaga (*capacity*) koju (*that*) održava (*is sustained by*) neki blok (*unit*) u (*in*) nekom specificiranom (*specified*) razdoblju (*period*), koja se modificira (*modified*) zbog (*for*) sezonskih (*seasonal*) ograničenja (*limitations*) i koja se umanji (*reduced*) za (*by*) snagu potrebnu (*required*) za (*for*) vlastitu potrošnju elektrane (*station service*) ili (*or*) pomoćne uređaje (*auxiliaries*).

NET DOMESTIC PRODUCT: Neto domaći proizvod

Godišnja (*annual*) procjena (*measure*) ekonomskog prihoda (*economic output*) neke nacije (*nation*), prilagođena (*adjusted*) za (*for*) obračun (*account*) deprecijacije (*depreciation*). Može se izračunati (*may be calculated*) s pomoću (*by*) oduzimanja (*subtracting*) deprecijacije od (*from*) bruto domaćeg proizvoda (*gross domestic product*).

NET ENERGY FOR LOAD: Neto energija za opterećenje

Potrebe za električnom energijom (*electric energy requirements*) nekog električnog sustava (*electric system*), koje se definiraju (*defined*) kao (*as*) neto proizvodnja (električne energije) u sustavu (*system net generation*), plus (*plus*) energija (*energy*) koja se preuzme (*received*) od (*from*) drugih (*others*), minus (*minus*) energija koja se isporuči (*delivered*) drugima kroz (*through*) razmjenu (*interchange*). Ona (*it*) obuhvaća (*includes*) gubitke u sustavu (*system losses*) ali (*but*) izuzima (*excludes*) energiju potrebnu (*required*) za (*for*) akumulaciju (*storage*) u (*in*) objektima za akumulaciju (*storage facilities*) energije.

NET ENERGY FOR SYSTEM: Neto energija za sustav

Ukupna energija (*sum of energy*) koju neko javno poduzeće (*utility*) treba (*needs*) za namirenje (*to satisfy*) svojih (*its*) područja opskrbljivanja (*service areas*).

NET GENERATION: Neto proizvodnja (električne energije)

Količina (*amount*) bruto proizvodnje (električne energije) (*gross generation*) minus (*minus*) električna energija (*electrical energy*) koja se potroši (*consumed*) u (*at*) elektrani/elektranama (*generating station/s/*) za (*for*) vlastitu potrošnju elektrane (*station service*) ili (*or*) za pomoćne uređaje (*auxiliaries*). **Opaska** (***note***): Električna energija koja je potrebna (*required*) za pumpanje (*pumping*) u pumpno-akumulacijskim elektranama (*pumped-storage plants*) smatra se (*is regarded*) kao (*as*) električna energija za vlastitu potrošnju elektrane i oduzima se (*is deducted*) od (*from*) bruto proizvodnje (električne energije).

NET HEAD: Neto pad

Bruto pad (*gross head*) minus (*minus*) svi (*all*) hidraulički (*hydraulic*) gubitci (*losses*) osim (*except*) onih (*those*) koji se pripisuju (*chargeable*) turbini (*turbine*).

NET (LOWER) HEATING VALUE: Neto (donja) ogrjevna moć

Potencijalna energija (*potential energy*) raspoloživa (*available*) u (*in*) nekome gorivu (*fuel*) kako se preuzme (*as received*), koja uzima u obzir (*taking into account*) gubitak energije (*energy loss*) u isparivanju (*evaporating*) i pregrijavanju (*superheating*) vode (*water*) u tome gorivu. Ona (*it*) je (*is*) jednaka (*equal*) gornjoj ogrjevnoj moći (*higher heating value*) minus (*minus*) 1.050 (*1,050*) W gdje (*where*) je W težina (*weght*) vode koja se formira (*formed*) iz

(*from*) vodika (*hydrogen*) u gorivu a 1.050 je latentna toplina (*latent heat*) isparivanja (*vaporization*) vode u Britanskim toplinskim jedinicama (*British thermal units*) kod (*at*) 77 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*).

NET INCOME: Neto dobit

Poslovna dobit (*operating income*) plus (*plus*) ostala dobit (*other income*) i izvanredna dobit (*extraordinary income*) minus (*minus*) operativni rashodi (*operating expenses*), porezi (*taxes*), troškovi kamata (*interest charges*), ostali odbitci (*other deductions*) i izvanredni odbitci (*extraordinary deductions*).

NET INTERNAL DEMAND: Neto interna potražnja

Izmjerene (*metered*) neto (*net*) izlazne snage (*outputs*) svih (*all*) generatora (*generators*) unutar (*within*) nekog sustava (*system*), plus (*plus*) izmjereni tokovi kroz dalekovode u taj sustav (*metered line flows into the system*), minus (*minus*) izmjereni tokovi kroz dalekovode iz tog sustava (*line flows out of the system*), minus upravljanje izravnom regulacijom opterećenja (*direct control load management*), minus prekidiva potražnja (*interruptible demand*).

NET INTEREST: Neto probitak

Količina (*portion*) prihoda (*revenue*) od (*from*) proizvodnje (*production*) minus (*minus*) svi (*any*) udjeli u rudnoj renti (*royalty interests*).

NET MAXIMUM CAPACITY: Neto maksimalna snaga

Bruto maksimalna snaga (*gross maximum capacity*) minus (*minus*) snaga bloka (*unit capacity*) koja se koristi (*utilized*) za (*for*) vlastitu potrošnju elektrane toga bloka (*that unit's station service*) ili (*or*) pomoćna (*auxiliary*) opterećenja (*loads*).

NET METERING: Neto mjerenje

Neto mjerenje je (*is*) politika prema električnoj energiji (*electricity policy*) na (*on*) razini (*level*) neke savezne države (*state*) za (*for*) potrošače (*consumers*) koji (*who*) posjeduju (*own*) «postrojenja koja udovoljavaju zahtjevima» (*qualifying facilities*), koja (*which*) su (*are*) uglavnom (*generally*) manji (*smaller*), obnovljivi izvori energije (*renewable energy sources*) kao što je (*such as*) električna energija iz vjetra (*wind power*) ili (*or*) solarna energija (*solar power*). «Neto» («*net*»), u (*in*) ovome (*this*) se kontekstu (*context*) upotrebljava (*is used*) u smislu (*sense*) značenja (*meaning*) «što ostaje nakon odbitaka» («*what remains after deductions*») – u ovome slučaju (*case*), odbitak (*deduction*) svakog (*any*) otjecanja energije (*energy outflows*) od (*from*) izmjerenih (*metered*) dotjecanja energije (*energy inflows*). Na temelju (*under*) neto mjerenja, vlasnik (nekog) sustava (*system owner*) prima (*receives*) kredit od dobavljača na malo (*retail credit*) za barem (*at least*) neki dio (*portion*) električne energije (*electricity*) koju on (*he*) proizvodi (*generates*). Idealno je (*it is ideal*) ako (*if*) se postojeće (*existing*) brojilo električne energije (*electricity meter*) vrti (*is spinning*) obrnuto (*backwards*), djelotvorno (*effectively*) deponirajući (*banking*) proizvodnju viška električne energije (*excess electricity production*) za budući kredit (*future credit*). U stvarnosti (*reality*), pravila (*rules*) se znatno (*significantly*) razlikuju (*vary*) širom (*by*) zemlje (*country*); ako (*if*) je neto mjerenje raspoloživo (*available*), da li (*if*) i kako dugo (*how long*) netko (*one*) može održavati (*can keep*) svoj (*his*) deponirani

kredit (*banked credits*), koliko (*how much*) ta potraživanja vrijede (*are worth*) itd. (*etc.*). 40 američkih saveznih država (*U.S. states*) imaju (*have*) neki (*some*) oblik (*form*) neto mjerenja na mjestu proizvodnje (*in place*).

NET PLANT: Neto vrijednost elektrane

U (*in*) računovodstvu (*accounting*) vrijednost elektrane javnog poduzeća (*utility plant*) minus (*minus*) akumulirane rezervacije (*accumulated provisions*) za (*for*) deprecijaciju (*depreciation*) (uključujući */including/* otpisivanje troška neobnovljivih sredstava */depletion/*) i amortizaciju (*amortization*).

NET PRESENT VALUE (NPV): Neto sadašnja vrijednost

Sadašnja vrijednost (*present value*) očekivanog (*expected*) budućeg (*future*) tijeka novca (*cash flow*) minus (*minus*) trošak (*cost*).

NET POSITION: Neto pozicija

U (*in*) trgovanju *futures* ugovorima (*futures trading*), razlika (*difference*) između (*between*) otvorenih (*open*) dugih pozicija (*long*) u (*of*) ugovorima (*contracts*) i otvorenih kratkih pozicija (*short*) u ugovorima koja se odnosi (*relating*) na (*to*) svaku (*any*) robu (*commodity*).

NET SCHEDULE: Neto program (međusobne razmjene)

Algebarski (*algebraic*) zbroj (*sum*) svih (*all*) programiranih transakcija (*scheduled transactions*) kroz (*through*) neki određeni (*given*) prijenosni put (*transmission path*) ili (*or*) između (*between*) regulacijskih područja (*control areas*) za (*for*) neko određeno razdoblje (*period*) ili određeni trenutak (*instant in time*).

NET SETTLEMENT: Neto poravnanje

Uvjet (*condition*) u (*in*) nekom sporazumu o zamjeni (*swap agreement*) koji (*that*) pojednostavnjuje (*simplifies*) postupak (*process*) poravnanja (*settlement*) kada (*when*) poslovni partner (*counterparty*) koji duguje (*owes*) veći (*larger*) iznos (*amount*) plati (*pays*) neto (*net*) između (*between*) većih i manjih (*smaller*) bruto (*gross*) obveza (*obligations*).

NET SUMMER CAPABILITY: Neto ljetna maksimalna dopustiva opteretivost

Stalna (*steady*) satna (*hourly*) izlazna snaga (*output*) za koju se očekuje (*which is expected*) da (ju) oprema za proizvodnju (*generating equipment*) dobavlja (*to supply*) opterećenju sustava (*system load*) ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) snagu za pomoćnu opremu (*auxiliary power*), u skladu s pokazateljima (*as demonstrated by*) ispitivanja (*tests*) u (*at*) vrijeme (*time*) ljetne vršne potražnje (*summer peak demand*).

NET WINTER CAPABILITY: Neto zimska maksimalna dopustiva opteretivost

Stalna (*steady*) satna (*hourly*) izlazna snaga (*output*) za koju se očekuje (*which is expected*) da (ju) oprema za proizvodnju (*generating equipment*) dobavlja (*to supply*) opterećenju sustava (*system load*) ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) snagu za pomoćnu opremu (*auxiliary power*), u skladu s pokazateljima (*as demonstrated by*) ispitivanja (*tests*) u (*at*) vrijeme (*time*) zimske vršne potražnje (*winter peak demand*).

NETWORK: Mreža (elektroenergetska)

Sustav (*system*) električnih (*electrical*) prijenosnih vodova (*transmission lines*), transformatora (*transformers*), prekidača (*switches*) i druge (*other*) opreme (*equipment*) koji se zajedno spoje (*connected together*) na (*in*) takav (*such*) način (*way*) da se osigura (*to provide*) pouzdani (*reliable*) prijenos (*transmission*) električne energije (*electrical power*) iz (*from*) više (*multiple*) generatora (*generators*) u (*to*) više središta opterećenja (*load centers*). Neka mreža podrazumijeva (*implies*) redundanciju (*redundancy*) koja se osigura (*provided*) kroz (*through*) korištenje (*use*) više paralelnih (*parallel*) putova protjecanja (*flow paths*).

NEW FIELDS DISCOVERIES: Otkrića novih polja

Volumeni (*volumes*) dokazanih rezervi (*proven reserves*) sirove nafte (*crude oil*) prirodnog plina (*natural gas*) ili (*or*) kapljevina prirodnog plina (*natural gas liquids*) koji se otkriju (*discovered*) na (*in*) novim poljima (*new fields*) tijekom (*during*) tekuće (*current*) ili izvještajne (*report*) godine (*year*).

NEW GAS: Novi plin

Plin proizveden (*produced*) iz (*from*) bušotina (*wells*) koje se izbuše (*drilled*) na (*in*) zakupljenim proizvodnim područjima (*production leases*) stečenim (*acquired*) na (*on*) ili (*or*) poslije (*after*) 19. veljače 1977. (*February 19, 1977*).

NEW SOURCE: Novi izvor

Svaki (*any*) stacionarni izvor (*stationary source*) čijom (*of which*) se izgradnjom (*construction*) ili (*or*) modifikacijom (*modification*) započinje (*is commenced*) nakon (*after*) javne objave (*publication*) u (*in*) «*Federal Register of proposed national emission standards for hazardous air pollutants*» (Federalnom registru preporučenih nacionalnih standarda emisija za opasne zagađivače zraka) koji (*that*) će biti primjenjivi (*will be applicable*) na (*to*) takav (*such*) izvor (*source*).

NEW UNIT: Novi blok

Proizvodni blok (*generating unit*) koji (*that*) započne (*commences*) komercijalni pogon (*commercial operation*) na (*on*) ili (*or*) poslije (*after*) datuma (*date*) stupanja na snagu (*enactment*) «*Clear Air Act Amendments*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku) iz 1990. (*of 1990*).

NEW YORK MERCANTILE EXCHANGE (NYMEX): Njujorška burza roba

Najveća svjetska (*world's largest*) burza (*exchange*) «*futures*» ugovora za fizičke robe (*physical commodities futures*).

NGPA GAS CATEGORIES: Plinske kategorije na temelju Zakona o politici prema prirodnom plinu

Kategorije (*categories*) određivanja cijena (*pricing*) prirodnog plina (*natural gas*) kreirane (*created*) prema (*by*) «*Natural Gas Policy Act*» ili (*or*) «*NGPA*» (Zakonu o politici prema prirodnom plinu) iz 1978. (*of 1978*). «*NGPA*» je podijelio (*divided*) sav (*all*) prirodni plin u (*into*) više od (*more than*) 20 kategorija, svaka (*each*) podvrgnuta (*subject*) drukčijim (*different*) pravilima (*rules*) maksimalnog (*maximum*) određivanja cijena u skladu sa zakonom (*lawful pricing*).

NITROGEN (N_2): Dušik (N_2)

Bez mirisa (*odorless*), bez boje (*colorless*), uglavnom (*generally*) inertan (*inert*) plin (*gas*). On (*it*) obuhvaća (*comprises*) 79% Zemljine atmosfere (*earth's athmosphere*) u (*in*) slobodnom (*free*) stanju (*state*).

NITROGEN DIOXIDE (NO_2): Dušikov dioksid (NO_2)

Spoj (*compound*) dušika (*nitrogen*) i kisika (*oxigen*) koji se formira (*formed*) pri (*by*) oksidaciji (*oxidation*) dušikovog oksida (*nitric oxide*) koji se proizvede (*produced*) pri izgaranju (*combustion*) krutog goriva (*solid fuel*).

NITROGEN OXIDES (NOx): Dušikovi oksidi (NOx)

Kemijski spojevi (*compounds*) dušika (*nitrogen*) i kisika (*oxigen*) koji se proizvedu (*produced*) pri (*by*) spaljivanju (*burning*) fosilnih goriva (*fossil fuels*).

NITROUS OXIDE (N_2O): Dušikov oksidul/Didušikov oksid/Rajski plin (N_2O)

Bezbojni (*colorless*) plin (*gas*), koji se prirodno (*naturally*) pojavljuje (*occurring*) u (*in*) atmosferi (*atmosphere*). Dušikov oksidul ima (*has*) 100-godišnji (*100-year*) potencijal globalnog zagrijavanja (*Global Warming Potential*) od (*of*) 310.

N-ON-P SOLAR CELLS: N-na-P solarni članci

Fotonaponski članci za pretvorbu/konverziju energije (*photovoltaic energy-conversion cells*) kod (*at*) kojih (*which*) se baza (*base*) od (*of*) silicija P-tipa (*P-type silicon*) (koji ima /*has*/ nepomične /*fixed*/ elektrone /*electrons*/ u (*in*) silicijskoj rešetci /*silicon lattice*/ i pozitivne šupljine /*positive holes*/ koje se mogu slobodno /*freely*/ gibati /*may move*/) prekriva (*is overlaid*) površinskim slojem (*surface layer*) od silicija N-tipa (*N-type silicon*) (koji ima nepomične pozitivne šupljine /*positive holes*/ u silicijskoj rešetci s (*with*) elektronima koji se mogu slobodno gibati).

NO-BUMP RULE: Pravilo «bez guranja»

Tarifna odredba (*tariff provision*) primjenjiva (*applicable*) na (*to*) prekidivo transportiranje (*interruptible transportation*) koja (*which*) predviđa (*provides*) da (*that*) neki špediter (*shipper*) može (*may*) privremeno (*temporarily*) izgubiti (*lose*) svoje (*its*) pravo (*ability*) na preuzimanje (*to receive*) svojih cjelokupnih (*full*) ugovornih volumena (*contract volumes*) ako (*if*) otprema (*ships*) u (*in*) nekom manjem (*lower*) volumenu (*volume*). Na temelju (*under*) pravila «bez guranja», plin koji trenutno protječe (*currently flowing gas*) nekog špeditera ne može biti «izguran» (*cannot be bumped*) (izgubiti /*lose*/ kapacitet /*capacity*/) zato što (*because*) je neki špediter s (*with*) višim (*higher*) prioritetom (*priority*) u redu (*queue*) za (*for*) prekidivo transportiranje (*interruptible transportation*) odlučio (*decided*) povećati (*increase*) svoje preuzimanje (*receipt*) plina unutar (*within*) svoga ugovora o transportiranju (*transportation contract*).

NO-NOTICE DELIVERY SERVICE: Usluga isporuke bez najave

Isporuka (*delivery*) prirodnog plina (*natural gas*) na (*on*) osnovici koja je u skladu s potrebom (*as-nedeed basis*), bez (*without*) potrebe (*need*) da se precizno specificira (*to precisely specify*), količina isporuke (*delivery quantity*) unaprijed (*in advance*). Isporuka bez

najave (*no-notice delivery*) se većinom (*usually*) događa (*takes place*) na (*at*) vratima grada (*city gate*) ili (*or*) na vršku plamenika (*burner tip*).

NOMINAL PIPE SIZE (NPS): Nazivna veličina cijevi

Određuje (*designates*) metodu (*method*) označavanja (*identifying*) veličine čelične cijevi (*steel pipe*) bez (*without*) kompromitiranja (*compromising*) podataka (*data*) o (*on*) stvarnom (*actual*) promjeru (*diameter*). Prema tome (*thus*) cijev od (*of*) nazivno (*nominal*) 1 palca (*1 inch*) sa (*with*) stvarnim vanjskim (*external*) promjerom od 1,315 palaca (*1.315 inches*) (33,40 /*33.40*/ mm) postaje (*becomes*) «*NPS 1*»; cijev od nazivno 14 palaca (*14 inches*) s unutarnjim (*internal*) promjerom od 13,250 palaca (*13.250 inches*) (336,55 /*336.55*/ mm) postaje «*NPS 14*».

NOMINAL PRICE: Nominalna cijena

Deklarirana (*declared*) cijena za (*for*) neki mjesec iz «*futures*» ugovora (*futures month*), koja se primjenjuje (*used*) umjesto (*instead of*) neke cijene u času zatvaranja burze (*closing price*) kada (*when*) nije bilo (*there was no*) prethodnog (*recent*) trgovanja (*trading*) u (*in*) tome (*that*) konkretnom (*particular*) mjesecu isporuke (*delivery month*), većinom (*usually*) prosjek (*average*) ponuđenih (*bid*) i zatraženih (*asked*) cijena.

NOMINAL VOLTAGE: Nazivni napon

Standardi napona (*voltage standards*) koje (*that*) preporučuju (*are recommended by*) proizvođači (*manufacturers*) električne opreme (*electrical equipment*) i javna poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) radi osiguranja (*to assure*) da će električna oprema biti projektirana (*will be designed*) za (*for*) naponsko područje (*voltage range*) koje će se susretati (*will be encountered*) u (*in*) stvarnoj (*actual*) uporabi (*use*) tako (*so*) da (*that*) će biti postignuto (*will be obtained*) zadovoljavajuće (*satisfactory*) funkcioniranje (*operation*) električne opreme. Nazivne standardne distribucijske napone (*Nominal Standard Distribution Voltages*) utvrđuje (*are established by*) svaka (*each*) kompanija (*company*) za opskrbu električnom energijom (*electric service*) koja se dobavlja (*supplied*) kupcima iz stambenog sektora (*residential customers*) i kupcima iz poslovnog sektora (*commercial customers*).

NOMINATIONS: Predbilježbe

Precizni (*precize*) popis (*listing*) količina (*quantities*) plina (*gas*) koje (*that*) trebaju biti transportirane (*have to be transported*) tijekom (*during*) bilo kojeg (*any*) specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*time period*). Neka predbilježba obuhvaća (*includes*) sve (*all*) subjekte (*entities*) transporta kroz zatvoreni sustav (*custody transfer*), lokacije (*locations*), kompresor (*compressor*) opskrbljen gorivom (*fueled*) i druge (*other*) volumetrijske (*volumetric*) procjene (*assessments*) i precizno određivanje rute (*routing*) plina kroz (*through*) mrežu plinovoda (*pipeline network*).

NON-ASSOCIATED (OR NONASSOTIATED) GAS-WELL ALLOWABLE: Dopušteni kapacitet proizvodnje nevezanog plina iz bušotine

Količina (*amount*) plina (*gas*) koju (*that*) dopušta (*is permitted by*) neka vladina regulatorna agencija (*government regulatory agency*) da bude proizvedena (*to be produced*)

iz (*from*) neke bušotine, koja proizvodi (*produces*) samo (*only*) plin tijekom (*during*) nekog određenog (*certain*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

NONATTAINMENT AREA: Područje koje ne udovoljava propisima

Bilo koje (*any*) područje (*area*) koje (*that*) ne udovoljava (*does not meet*) nacionalnom standardu kvalitete za prvorazredni ili drugorazredni okolišni zrak (*primary or secondary ambient air national quality standard*) koji utvrdi (*established by*) «*U.S. Environmental Protection Agency*» ili (*or*) «*EIA*» (Američka Agencija za zaštitu okoliša) zbog (*for*) određenih (*designated*) zagađivača (*pollutants*), primjerice (*such as*) ugljičnog monoksida (*carbon monoxide*) i ozona (*ozone*).

NON-COINCIDENT (OR NONCOINCIDENT) DEMAND: Neistovremena potražnja

Zbroj (*sum*) dvije ili više (*two or more*) potražnji (*demands*) u (*on*) pojedinačnim (*individual*) sustavima (*systems*) koje (*that*) se ne pojavljuju (*do not occur*) u (*in*) istome (*same*) intervalu potražnje (*demand interval*).

NONCOINCIDENTAL PEAK LOAD: Neistovremeno vršno opterećenje

Zbroj (*sum*) dva ili više (*two or more*) vršnih opterećenja (*peak loads*) u (*on*) pojedinačnim (*individual*) sustavima (*systems*) koja (*that*) se ne pojavljuju (*do not occur*) u (*in*) istome (*same*) vremenskom intervalu (*time interval*).

NON-FIRM CONTRACT: Promjenjivi ugovor

Tradicionalni (*traditional*) termin (*term*) u (*in*) energetskoj industriji (*power industry*) za (*for*) neki ugovor o promjenljivom obujmu (*variable-volume contract*) gdje (*where*) prodavatelj (*seller*) (ili /*or*/ kupac /*buyer*/) ima (*has*) pravo (*right*) promijeniti (*to change*) ugovornu količinu (*contract quantity*).

NON-FIRM ELECTRICITY TRANSACTION: Nestalna transakcija električne energije

Ove (*these*) transakcije (*transactions*) su (*are*) u pravilu (*typically*) za (*for*) kratka (*short*) razdoblja (*periods*) te se podvrgavaju (*are subject to*) ograničenju (*curtailment*) ili (*or*) prestanku (*cessation*) isporuke (*delivery*) do (*by*) dobavljača (*supplier*) ili kupca (*purchaser*) sukladno (*in accordance with*) prethodnim (*prior*) sporazumima (*agreements*) ili na temelju (*under*) specificiranih (*specified*) uvjeta (*conditions*). Nestalna prodaja (*non-firm sales*) se često (*often*) naziva (*are called*) ekonomična prodaja (*economy sales*) ili prekidiva prodaja (*interruptible sales*).

NON-FIRM (OR NONFIRM) POWER: Nestalna energija/Nestalna snaga

(1) Električna energija (*electric power*), raspoloživa (*available*) jedino (*only*) kao (*as*) višak (*surplus*), koju (*which*) dobavlja (*is supplied by*) proizvođač električne energije (*power producer*) po (*at*) slobodnom izboru proizvođača (*producer's option*) i smije biti prekinuta (*can be interrupted*) po volji (*will*) proizvođača električne energije. (2) Snaga (*power*) ili (*or*) kapacitet za proizvodnju električne energije (*power-producing capacity*) koji se dobavljaju (*supplied*) ili koji su na raspolaganju (*available*) na temelju (*under*) neke obveze (*commit-*

ment) koji imaju (*having*) ograničenu (*limited*) ili nezajamčenu (*no assured*) raspoloživost (*availability*).

NON-HYDROCARBON (OR NONHYDROCARBON) GASES: Neugljikovodični plinovi

Tipični (*typical*) neugljikovodični plinovi (*nonhydrocarbon gases*) koji (*that*) mogu biti (*may be*) nazočni (*present*) u (*in*) ležištu prirodnog plina (*natural gas reservoir*) su (*are*) ugljični dioksid (*carbon-dioxide*), helij (*helium*), sumporovodik (*hydrogene sulfide*) i dušik (*nitrogen*).

NON-JURISDICTIONAL (OR NONJURISDICTIONAL): Javna poduzeća koja nisu pod nadležnošću

Javna poduzeća (*utilities*), tarifni kupci (*ratepayers*) i regulatori (*regulators*) (te utjecaji /*impacts*/ na /*to*/ te /*these*/ stranke /*parties*/), osim /*except for*/ javnih poduzeća koja regulira (neka) savezna država /*state-regulated utilities*/, regulatora i tarifnih kupaca pod /*under*/ nekom nadležnošću /*jurisdiction*/ glede /(*concerning*/ restrukturiranja /*restructuring*/). Primjeri (*examples*) obuhvaćaju (*include*) javna poduzeća u (*in*) susjednoj (*adjacent*) saveznoj državi (*state*) i javna poduzeća koja ne regulira (neka) savezna država (*non-state regulated utilities*), javna poduzeća u državnom vlasništvu (*publicly owned utilities*) unutar (*within*) saveznih država koje provode restrukturiranje (*restructuring states*).

NON-JURISDICTIONAL SALES: Prodaja koja nije pod nadležnošću

Izravna (*direct*) prodaja (*sale*) putem (*by*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipeline*) nekome krajnjem potrošaču (*end user*) nad (*over*) kojom (*which*) «*FERC*» nema (*has no*) nadležnost (*jurisdiction*), nasuprot (*as contrasted with*) prodaji (*sale*) radi (*for*) preprodaje (*resale*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*) koja je (*is*) pod nadležnošću (*jurisdictional*).

NON-OPERATOR: Neoperator

Suvlasnik (*working interest owner*) u (*in*) nekoj bušotini (*well*) ili (*or*) postrojenju (*facility*) koji (*that*) nije (*is not*) stranka (*party*) određena (*designated*) da njome/njime upravlja (*to operate it*).

NON-PERFORMANCE: Neizvršenje

Kršenje ugovornih obveza (*contractual breach*), primjerice (*such as*) ugovoreni (*contracted*) plin (*gas*) koji (*that*) se ne isporučuje (*is not delivered*).

NON-SPINNING (OR NONSPINNING) RESERVE: Nerotirajuća rezerva

Proizvodni kapacitet (*generating capacity*) koji trenutačno (*currently*) ne radi (*not running*) ali (*but*) koji je sposoban (*capable*) da bude priključen (*to be connected*) na (*to*) sabirnice (*bus*) i opterećenje (*load*) unutar (*within*) nekog specificiranog (*specified*) vremena (*time*).

NONSTANDARD CONTRACTS: Nestandardni ugovori

Sklopljeni (*negotiated*) ugovori (*contracts*) između (*between*) nekog javnog poduzeća (*utility*) i nekog «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) koji (*which*)

nisu usklađeni sa (*do not conform to*) standardnim (*standard*) smjernicama za nuđenje (*offer guidelines*) koje prethodno (*previously*) odobri (*approved by*) «*Public Utilities Commission*» (Povjerenstvo za javna poduzeća).

NON-UTILITY (OR NONUTILITY) GENERATOR (NUG): Generator koji ne pripada javnom poduzeću

Postrojenje (*facility*) za (*for*) proizvođenje (*generating*) električne energije (*electricity*) koje (*that*) nije (*is not*) isključivo (*exclusively*) ili (*or*) prvenstveno (*primarily*) u vlasništvu (*owned by*) nekog javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) i koje (*which*) radi (*operates*) priključeno (*connected*) na (*to*) sustav nekog javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility system*).

NON-UTILITY (OR NONUTILITY) POWER PRODUCER: Proizvođač električne energije koji ne pripada javnom poduzeću

Neka korporacija (*corporation*), pravna osoba (*person*), agencija (*agency*), uprava/ravnateljstvo (*authority*) ili (*or*) druga (*other*) pravna tvorevina (*legal entity*) ili djelatnost (*instrumentality*) koja/koji (*that*) posjeduje (*owns*) ili upravlja (*operates*) neki/nekim kapacitet/kapacitetom za proizvodnju električne energije (*electric generation capacity*) a nije (*is not*) javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*). Proizvođači električne energije koji ne pripadaju javnim poduzećima obuhvaćaju (*include*) «zadovoljavajuće proizvođače» («*qualifying producers*»), «male proizvođače električne energije» («*small power producers*») i druge proizvođače električne energije koji ne pripadaju javnim poduzećima (uključujući /*including*/ nezavisne proizvođače električne energije /*independent power producers*/) bez (*without*) nekog određenog (*designated*) franšiziranog (*franchised*) područja opskrbljivanja (*service area*) i koji (*which*) ne ispunjavaju (*do not fill*) formalnosti (*forms*) navedene (*listed*) u (*in*) Poglavlju 18. (*Title 18*), Dio 141 (*Part 141*) «*Code of Federal Regulations*» (Kodeksa federalnih propisa).

NORMAL VOLTAGE LIMITS: Normalne granične vrijednosti napona

Opseg pogonskog napona (*operating voltage range*) u (*on*) međusobno povezanim sustavima (*interconnected systems*), iznad (*above*) ili (*or*) ispod (*below*) nazivnog napona (*nominal voltage*) i uglavnom (*generally*) izražen (*expressed*) u (*in*) kilovoltima (*kilovolts*), koji (*that*) je (*is*) prihvatljiv (*acceptable*) na (*on*) nekoj stalnoj (*sustained*) osnovici (*basis*).

NORTH AMERICAN ELECTRIC RELIABILITY COUNCIL (NERC): Sjevernoameričko vijeće za pouzdanost dobave električne energije

Neprofitna (*not-for-profit*) kompanija (*company*) oformljena (*formed*) pri (*by*) grupaciji javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utility industry*) u (*in*) 1968. (*1968*) radi poticanja (*to promote*) pouzdanosti (*reliability*) dobave električne energije (*electricity supply*) u (*in*) Sjevernoj Americi (*North America*). «*NERC*» se sastoji (*consists*) od (*of*) devet (*nine*) regionalnih vijeća za pouzdanost (*Regional Reliability Councils*) i jedne (*one*) afilijacije (*Affiliate*) čije (*whose*) članice (*members*) snose odgovornost za (*account for*) praktički (*essentially*) svu (*all*) električnu energiju (*electricity*) koja se dobavlja (*supplied*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*), Kanadi (*Canada*) i dijelu (*portion*) «*Baja California Norte*» u Meksiku (*Mexico*). «*NERC*»-ove «*Regions*» (regije) su (*are*):

ASCC Alaskan System Coordination Council
ECAR East Central Area Reliability CoCoordination Agreement
ERCOT Electric Reliability Council of Texas
MAIN Mid-America Interconnected Network
MAAC Mid-Atlantic Area Council
MAPP Mid-Continent Area Power Pool
NPCC Northeast Power Coordinating Council
SERC Southern Electric Reliability Council
SPP Southwest Power Pool
WSCC Western Systems Coordinating Council
ASCC Alaskan Systems Coordination Council (afilijacija)

NOTICE OF INQUIRY (NOI): Obavijest o traženju podataka

«*FERC*»-ova procedura (*FERC procedure*) koja se primijenjuje (*used*) za prikupljanje podataka (*to gather information*) o (*on*) nekom specificiranom (*specified*) problemu u djelatnosti (*industry issue*). Redovito (*ordinarily*) zahtijeva (*calls for*) komentare (*comments*) svih (*all*) zainteresiranih (*interested*) stranaka (*parties*) i u (*in*) nekim (*some*) slučajevima (*instances*), odgovore na komentare (*reply comments*) i/ili (*and/or*) javne rasprave (*public hearings*).

NOTICE OF PROPOSED RULING (NOPR): Obavijest o namjeravanoj izradi propisa

Namjera «*FERC*»-a (*FERC proposal*) da izmijeni (*to change*) svoje (*its*) propise (*rules*). Ponekad (*sometimes*) joj prethodi (*it is preceded by*) neka «*Notice of Inquiry*» (Obavijest o traženju podataka). Redovito (*ordinarily*) zahtijeva (*calls for*) komentare (*comments*) svih (*all*) zainteresiranih (*interested*) stranaka (*parties*) i u (*in*) nekim (*some*) slučajevima (*instances*) odgovore na komentare (*reply comments*) i/ili (*and/or*) javne rasprave (*public hearings*). Neki «*NOPR*» može ali ne mora (*may or may not*) rezultirati (*result in*) nekim konačnim (*final*) propisom.

NUCLEAR POWER PLANT: Nuklearna elektrana

Postrojenje (*facility*) u (*in*) kojemu (*which*) se toplina (*heat*), koja se proizvede (*produced*) u nekom reaktoru (*reactor*) pri (*by*) fisiji (*fissioning*) nuklearnog goriva (*nuclear fuel*), rabi (*is used*) za tjeranje (*to drive*) parne turbine (*steam turbine*).

O

OBLIGATION TO SERVE: Obveza opskrbljivanja (električnom energijom)

Temeljna (*fundamental*) obveza (*obligation*) koja se nameće (*imposed upon*) svim (*all*) javnim poduzećima (*utilities*) «*Federal Power Act*» ili (*or*) «*FPA*» (Federalnim zakonom o električnoj energiji) da opskrbljuju (*to serve*) one (*those*) koji (*who*) zahtijevaju (*request*) i trebaju (*require*) električnu energiju (*electricity*).

OCEAN THERMAL ENERGY CONVERSION (OTEC): Pretvorba/konverzija toplinske energije oceana

Proces (*process*) ili (*or*) tehnologije (*technologies*) za (*for*) proizvođenje (*producing*) energije (*energy*) s pomoću (*by*) iskorištavanja (*harnessing*) razlika (*differencies*) (toplinskih gradijenata /*thermal gradients*/) između (*between*) oceanskih površinskih voda (*ocean surface waters*) i onih (*those*) iz (*from*) oceanskih dubina (*ocean depths*). Topla (*warm*) površinska voda se pumpa (*is pumped*) kroz (*through*) neki isparivač (*evaporator*) koji sadrži (*containing*) neki radni fluid (*working fluid*) u (*in*) nekom zatvorenom (*closed*) sustavu (*system*) Rankinovog kružnog procesa (*Rankine cycle*). Ispareni (*vaporized*) radni fluid tjera (*drives*) turbinski agregat (*turbine generator*). Hladna (*cold*) voda iz dubine ispod (*below*) površine (*surface*) se rabi (*is used*) za kondenziranje (*to condense*) radnog fluida. «*OTEC*» tehnologije otvorenog kružnog procesa (*open cycle*) rabe (*use*) samu oceansku vodu (*ocean water itself*) kao (*as*) radni fluid. «*OTEC*» sustavi zatvorenog kružnog procesa (*closed cycle*) cirkuliraju (*circulate*) radni fluid u nekoj zatvorenoj petlji (*loop*). «*Pacific International Center for High Technology Reaserch*» (Pacifički međunarodni centar za istraživanje visokih tehnologija) na (*in*) Havajima uz (*with*) financiranje (*funding*) «*U.S. DoE*» (Američkog Ministarstva za energiju) razvio je (*developed*) prototip (*prototype*) sa (*with*) zatvorenim kružnim procesom od (*of*) 10 kW ali (*but*) ga nije komercijalizirao (*not commercialized it*).

OCTANE: Oktan

Zapaljivi (*flammable*) tekući (*liquid*) ugljikovodik (*hydrocarbon*) koji se nalazi (*found*) u (*in*) nafti (*petroleum*). On (*it*) se primjenjuje (*is used*) kao (*as*) neki standard (*standard*) za mjerenje (*to measure*) antidetonatorskih svojstava (*anti-knock properties*) motornog goriva (*motor fuel*).

OCTANE NUMBER /OCTANE RATING: Oktanski broj/Oktanska ocjena

Broj (*number*) koji se primjenjuje (*used*) za označavanje (*to indicate*) antidetonatorskih svojstava (*antiknock performance*) benzina (*gasoline*) u (*in*) motorima (*engines*) motornih vozila (*motor vehicles*). Dvije (*two*) priznate (*recognized*) laboratorijske metode testiranja (*laboratory test methods*) motora za (*for*) određivanje (*determining*) antidetonatorske ocjene (*antiknock rating*), to jest (*i.e.*) oktanskog broja (*octane number*) benzina su (*are*) «*Research method*» (Istraživačka metoda) i «*Motor method*» (Motorna metoda). Radi dobivanja (*to provide*) jedinstvenog (*single*) broja kao (*as*) ravnanja (*guidance*) nekome potrošaču (*consumer*), u Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) je bio razvijen (*was developed*) antidetonatorski indeks (*antiknock index*) (R+M)/2, koji je (*is*) srednja vrijednost (*average*) oktanskog broja po Istraživačkoj metodi (*Research octane number*) i oktanskog broja po Motornoj metodi (*Motor octane number*).

OFFER: Ponuda (za prodaju)

Prijedlog (*proposal*) za prodavanje (*to sell*) nekogog «*futures*» ugovora (*futures contract*) po (*at*) nekoj specificiranoj (*specified*) cijeni (*price*).

OFF-PEAK: Razdoblja nevršne potražnje

Vremensko razdoblje (*period of time*) tijekom (*during*) nekog dana (*day*), tjedna (*week*), mjeseca (*month*) ili (*or*) godine (*year*), kada (*when*) opterećenje (*load*) koje se isporučuje (*being delivered*) kroz (*by*) neki sustav za prirodni plin (*natural gas system*) ili električni sustav (*electric system*) nije (*is not*) na (*at*) maksimalnom/maksimalnoj (*maximum*) volumenu/količini (*volume*) ili blizu (*near*) maksimalnog/maksimalne volumena/količine koji/koja se isporuči (*delivered*) kroz taj (*that*) sustav za (*for*) neko slično (*similar*) vremensko razdoblje (noć u odnosu na dan /*night vs. day*/, nedjelja u odnosu na utorak /*sunday vs. tuesday*/).

OFF-PEAK GAS: Plin za razdoblje nevršne potražnje

Prirodni plin (*natural gas*) koji se dobavlja (*supplied*) tijekom (*during*) razdoblja (*periods*) relativno (*relatively*) niske (*low*) potražnje u sustavu (*system demand*).

OFFSET: Prijeboj

Transakcija (*transaction*) koja (*which*) likvidira (*liquidates*) ili (*or*) zatvara (*closes*) neku otvorenu (*open*) ugovornu poziciju (*contract position*). U (*in*) pozicijama raspona (*spread positions*), jedna (*one*) strana (*side*) prebija (*offsets*) drugu (*other*) bez (*without*) likvidiranja (*liquidation*) cijele (*complete*) pozicije. Rizik (*risk*) se smanjuje (*is reduced*) kada (*when*) jedna strana prebija drugu.

OFFSHORE: Odobalje (odobalno područje)

Svako (*any*) područje (*area*) u (*in*) američkom federalnom odobalnom području (*U.S. federal offshore*), to jest (*i.e.*) tri ili više (*three or more*) milja (*miles*) odobalnog područja, a deset ili više (*ten or more*) milja odobalnog područja Teksasa (*Texas*). Neka bušotina (*well*) može biti locirana (*may be located*) potpuno (*completely*) pod (*under*) morskim miljama (neke) savezne države (*state waters miles*) od (*from*) kopna (*land*) i još uvijek (*still*) biti (*be*) klasificirana (*classified*) kao (*as*) bušotina na kopnu (*onshore well*).

OFF-SYSTEM SALE: Prodaja izvan sustava

Prodaja (*sale*) putem (*by*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*) nekom kupcu (*customer*) koji nije (*other than*) jedan (*one*) od (*of*) vlastitih (*own*) tradicionalnih (*traditional*) kupaca stalne prodaje (*firm sales*).

OFF-SYSTEM SUPPLY: Dobava izvan sustava

Dobava prirodnog plina (*natural gas supply*) koji se kupi (*purchased*) od (*from*) nekoga koji nije (*other than*) cjevovodni transporter (prirodnog plina) koji isporučuje (*delivering pipeline*) ili (*or*) lokalna (*local*) distribucijska kompanija (*distribution company*).

OHM: Om

Jedinica za mjerenje (*unit of measurement*) električnog otpora (*electrical resistance*). Otpor nekog strujnog kruga (*circuit*) u (*in*) kojem (*which*) razlika potencijala (*potential difference*) od (*of*) 1 volta (*volt*) proizvodi (*produces*) struju (*current*) od 1 ampera (*ampère*).

OHM'S LAW: Ohmov zakon

Električna struja (*electric current*) u (*in*) svakome (*any*) električnom strujnom krugu (*electric circuit*) je (*is*) obrnuto (*inversely*) proporcionalna (*proportional*) otporu (*resistance*) toga (*that*) strujnog kruga (*circuit*) a upravo (*directly*) proporcionalna elektromotornoj sili (*electromotive force*) u tome strujnom krugu. **Opaska (*note*)**: Ohmov zakon se striktno (*strictly*) primjenjuje (*is used*) samo (*only*) na (*to*) linearne strujne krugove s konstantnom strujom (*linear constant-current circuits*).

OIL AND GAS LEASE: Ugovor o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvodnje nafte i plina

Ugovor (*contract*) između (*between*) vlasnika mineralnih prava (*mineral rights owner*), koji je inače (*otherwise*) poznat kao (*known as*) zakupodavac (*lessor*) i neke kompanije (*company*) ili (*or*) suvlasnika u naftno-plinskom bazenu (*working interest owner*), koji je inače poznat kao zakupnik (*lessee*), u (*in*) kojem (*which*) zakupodavac dodjeljuje (*grants*) zakupniku pravo (*right*) da istražuje (*to explore*), da buši (*to drill*) i da vadi (*to produce*) naftu (*oil*) i plin (*gas*) u (*for*) nekom navedenom (*specified*) početnom roku (*primary term*) i tako dugo (*as long*) iza toga (*thereafter*) koliko (*as*) se nafta i plin vade (*are being produced*) u isplativim (*paying*) količinama (*quantities*). Ovaj (*this*) ugovor o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvodnje nafte i plina (*lease*) daje (*gives*) zakupniku neko suvlasništvo u naftno-plinskom bazenu (*working interest*). Ugovor o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvodnje nafte i plina se daje (*is granted*) u zamjenu za (*in exchange for*) isplate rudne rente (*royalty payments*) zakupodavcu.

OIL RESERVOIR: Naftno ležište

Podzemno ležište (*underground pool*) kapljevine (*liquid*), koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) ugljikovodika (*hydrocarbons*), sumpora (*sulfur*), kisika (*oxygen*) i dušika (*nitrogen*), zatvoreno (*trapped*) unutar (*within*) neke geološke formacije (*geological formation*) i zaštićeno (*protected*) od (*from*) isparavanja (*evaporation*) pokrovnim mineralnim slojevima (*overlying mineral strata*).

OIL SHALE: Naftni škriljavac

Sloj (*layer*) ili (*or*) taložna stijena (*sedimentary rock*) koja (*which*) sadrži (*contains*) kerogen (*kerogen*).

OIL WELL: Naftna bušotina

Bušotina koja se opremi (*completed*) za (*for*) proizvodnju (*production*) sirove nafte (*crude oil*) iz (*from*) jednog ili više (*one or more*) naftnih zona (*oil zones*) ili (*or*) ležišta (*reservoirs*). Bušotine koje proizvode (*producing*) i sirovu naftu i prirodni plin (*natural gas*) klasificiraju se (*are classified*) kao (*as*) naftne bušotine.

OIL WELL (CASINGHEAD) GAS: Naftni plin/ Plin iz naftne bušotine (Naftni plin na glavi zaštitne kolone)

Usputni (*associated*) i otopljeni (*dissolved*) plin (*gas*) koji se proizvede (*produced*) zajedno sa (*along with*) sirovom naftom (*crude oil*) iz (*from*) proizvodnih naftnih bušotina (*oil completions*).

OLIGOPOLY: Oligopol

Neko tržište (*market*) karakteristično (*characteristic*) po (*by*) malom (*small*) broju proizvođača (*number of producers*) koji često (*often*) djeluju (*acting*) zajedno (*together*) radi držanja pod kontrolom (*to control*) dobave (*supply*) neke konkretne (*particular*) robe (*good*) i njene (*its*) tržišne cijene (*market price*).

OLIGOPSONY: Oligopson

Neko tržište (*market*) karakteristično (*characteristic*) po (*by*) malom (*small*) broju (*number*) velikih (*large*) kupaca (*buyers*) koji (*that*) drže pod kontrolom (*control*) sve (*all*) kupnje (*purchases*) prema tome (*thus*) i tržišnu cijenu (*market price*) neke robe (*good*) ili (*or*) usluge (*service*).

ONE HUNDRED PERCENT LOAD FACTOR: Stopostotni faktor opterećenja

Okolnost (*circumstance*) u (*in*) kojoj (*which*) neki kupac (*customer*) stvarno (*actually*) preuzima (*takes*) sveukupnu (*all of*) uslugu (*service*) na (*to*) koju (*which*) ima pravo (*is entitled*) tijekom (*during*) nekog određenog (*specific*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

ONE SUN: Jedno Sunce

Maksimalna (*maximum*) vrijednost (*value*) prirodne (*natural*) solarne insolacije (*solar insolation*).

ON-LEASE GAS: Plin za internu potrošnju

Plin (*gas*) koji se proizvede (*produced*) i koji se potroši (*consumed*) na (*on*) istom (*same*) zakupljenom području (*leasehold*).

ON-LINE PLANT: Postrojenje na cjevovodu (za prirodni plin)

Postrojenje za obradu plina (*gas processing plant*) koje (*that*) uzima (*takes*) plin (*gas*) iz (*from*) nekog glavnog cjevovoda (*trunk pipeline*) te ga iscjeđuje (*strips it*), ispire (*scrubs*) i/ili (*and/or*) suši (*drys*) i vraća (*returns*) ga (*it*) u (*to*) cjevovod (*pipeline*).

ON-OFF CONTROL: Dvopoložajni regulator

Dvopoložajni (*two-position*) regulator (*control*) koji (*which*) otvara (*turns on*) ili (*or*) zatvara (*turns off*) dovod (*input*).

ON-PEAK: Razdoblja vršne potražnje

Razdoblja (*periods*) relativno (*relatively*) visoke (*high*) potražnje sustava (*system demand*).

ON-PEAK ENERGY: Vršna energija

Električna energija (*electricity*) koja se dobavlja (*supplied*) tijekom (*during*) nekog razdoblja (*period*) velikih (*high*) potražnji u sustavu (*system demands*) u skladu sa specifikacijama (*as specified by*) dobavljača (*supplier*).

ONSHORE: Kopno

Svako (*any*) područje (*area*) unutar (*within*) Sjedinjenih Američkih Država (*United States*) izuzev (*other than*) onoga (*that*) klasificiranog (*classified*) kao (*off*) odobalje ili odobalno područje (*offshore*).

ON-SYSTEM SALES: Prodaja unutar sustava

Prodaja (*sales*) kupcima (*customers*) tamo gdje (*where*) je (*is*) mjesto isporuke (*delivery point*) neko mjesto na (*on*), ili (*or*) izravno (*directly*) međusobno povezano (*interconnected*) s (*with*) nekim transportnim (*transportation*), skladišnim (*storage*) i/ili (*and/or*) distribucijskim (*distribution*) sustavom (*system*), kojima (*that*) upravlja (*are operated by*) izvještajna kompanija (*reporting company*).

ONE-LINE DIAGRAM: Jednopolna shema

Shema (*diagram*) koja (*which*) pokazuje (*shows*) s pomoću (*by means*) jednopolnih crteža (*single lines*) i grafičkih simbola (*graphic symbols*), tijek (*course*) nekog električnog strujnog kruga (*electric circuit*) ili (*or*) sustav (*system*) električnih strujnih krugova i sastavne uređaje (*component devices*) ili dijelove (*parts*) koji (*that*) se tamo (*therein*) upotrebljavaju (*are used*).

OPEN ACCESS: Otvoreni pristup

Nediskriminacijski (*non-discriminatory*), potpuno (*fully*) jednak (*equal*) pristup (*access*) uslugama (*services*) transportiranja (*transportation*) ili (*or*) prijenosa (*transmission*) koji (*that*) nudi (*is offered by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) ili javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*).

OPEN CONTRACT, INTEREST OR COMMITMENT: Otvoreni ugovor, interes ili obveza

Budući/«*futures*» (*future/futures*) ugovori (*contracts*) tijekom (*during*) nekog određenog (*given*) vremenskog razdoblja (*period of time*) koji (*that*) nisu namireni (*have been not satisfied*) kroz (*by*) neku poravnavajuću (*offsetting*) prodaju (*sale*) ili (*or*) kupnju (*purchase*) ili stvarnu (*actual*) isporuku (*delivery*).

OPEN-LOOP SYSTEM: Sustav s otvorenom petljom

Sustav grijanja (*heating system*), kao što je (*such as*) solarni grijač vode (*solar water heater*) ili (*or*) geotermalna (*geothermal*) toplinska pumpa (*heat pump*), u (*in*) kojemu (*which*) se radni fluid (*working fluid*) zagrijava (*is heated*) i rabi (*is used*) izravno (*directly*); u (*in*) nekom solarnom (*solar*) sustavu s otvorenom petljom, voda za potrošnju u kućanstvu (*domestic water*) se cirkulira (*is circulated*) u petlji kolektora (*collector*).

OPEN ORDER: Otvorena narudžba

Narudžba koja (*that*) je (*is*) valjana (*good*) dok se ne opozove (*until cancelled*).

OPEN OUTCRY: Otvoreno izvikivanje

Javna (*public*) aukcija (*auction*) s (*with*) verbalnim (*verbal*) ponudama (*bids*) u (*in*) «rupi» za trgovanje (*trading pit*) ili (*or*) «krugu» za trgovanje (*trading ring*) na (*of*) burzama roba (*commodity exchanges*).

OPEN SEASON: Otvorena sezona

Vremensko razdoblje (*period of time*) u (*in*) kojemu (*which*) potencijalni (*potential*) kupci (*customers*) mogu licitirati (*can bid*) za (*for*) usluge cjevovodnog transportiranja (prirodnog plina) (*pipeline services*) i tijekom (*during*) kojega se takvi (*such*) kupci jednako (*equally*) tretiraju (*are treated*) glede (*regarding*) prioriteta (*priority*) u (*in*) redu (*queue*) za uslugu (*service*).

OPEN TRANSMISSION ACCESS: Otvoreni pristup prijenosu

Stanje (*condition*) u kojemu (*where*) se usluga prijenosa (*transmission service*) nudi (*is offered*) podjednako (*equally*) svakome (*anyone*) tko (*who*) ju zahtijeva (*requests it*).

OPENING PRICE: Početna cijena

Cijena konkretne (*particular*) robe iz (nekog) «*futures*» ugovora (*futures commodity*) koja se formira (*generated*) s pomoću (*by*) trgovanja (*trading*) kroz (*through*) otvoreno izvikivanje (*open outcry*) tijekom (*during*) početnog (*opening*) kruga (*range*) trgovanja na (*on*) nekoj burzi roba (*commodity exchange*).

OPERABLE CAPACITY (REFINERY): Upotrebljiv kapacitet rafinerije

Veličina (*amount*) kapaciteta (*capacity*) koji (*that*) je (*is*) na (*at*) početku (*beginning*) (promatranog) razdoblja (*period*) u (*in*) pogonu (*operation*); nije (*is not*) u pogonu i nije u fazi aktivnog popravka (*under active repair*), ali (*but*) je sposoban (*capable*) da se stavi (*of being placed*) u pogon unutar (*within*) 30 dana (*days*); ili (*or*) nije u pogonu ali je u fazi aktivnog popravka koji se može obaviti (*can be completed*) unutar 90 dana. Upotrebljiv kapacitet (*operable capacity*) je zbroj (*sum*) operativnog kapaciteta (*operating capacity*) i kapaciteta u mirovanju (*idle capacity*) i mjeri se (*is measured*) u (*in*) barelima (*barrels*) po (*per*) radnom danu (*calendar day*) ili barelima po tekućem danu (*stream day*).

OPERABLE GENERATORS/UNITS: Upotrebljivi generatori/blokovi

Električni generatori (*electric generators*) ili (*or*) proizvodni blokovi (*generating units*) koji (*that*) su (*are*) raspoloživi (*available*) za dobavljanje (*to provide*) električne

energije (*electric power*) u (*to*) mrežu (*grid*) ili proizvodni blokovi koji su dobavljali (*have been providing*) električnu energiju u mrežu ali (*but*) su (*are*) privremeno (*temporarily*) zaustavljeni (*shut down*). To (*this*) obuhvaća (*includes*) blokove (*units*) u (*in*) statusu rezerve (*standby status*), blokove izvan uporabe (*out of service*) za (*for*) neko neodređeno (*indefinite*) razdoblje (*period*), i nove (*new*) blokove čija je izgradnja dovršena (*that have their construction completed*) i spremni su (*are ready*) za dopuštanje (*to provide*) probne proizvodnje (*test generation*).

OPERABLE UTILIZATION RATE (REFINERY): Upotrebljiv stupanj iskorištenja rafinerije

Predstavlja (*represents*) iskorištenje (*utilization*) jedinica za atmosfersku destilaciju sirove nafte (*atmospheric crude oil distillation units*). Stupanj (*rate*) se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) bruto ulaza (*gross input*) u (*to*) te (*these*) jedinice (*units*) s (*by*) upotrebljivim (*operable*) kapacitetom rafiniranja (*refining capacity*) jedinica.

OPERATING AVAILABILITY FACTOR: Faktor pogonske raspoloživosti

Postotak (*percent*) vremena (*time*) koji je neki blok (*unit*) bio (*was*) raspoloživ (*available*) za (*for*) uporabu (*service*), držan u pogonu (*operated*) ili ne (*or not*).

OPERATING CAPACITY (REFINERY): Operativni kapacitet rafinerije

Komponenta (*component*) upotrebljivog kapaciteta (*operable capacity*) koji (*that*) je (*is*) u (*in*) pogonu (*operation*) na (*at*) početku (*beginning*) (promatranog) razdoblja (*period*).

OPERATING COSTS: Operativni troškovi

Svakodnevni rashodi (*day-to-day expenses*) koji se natovare (*incurred*) u (*in*) vođenju (*running*) nekoga posla (*business*), primjerice (*such as*) prodaja (*sales*) i upravljanje (*administration*), nasuprot (*as opposed to*) proizvodnji (*production*). Također (*also*) poznati kao (*called*) «*operating expeneses*» (operativni rashodi).

OPERATING INTEREST: Vlasnički udio u sredstvima za rad

Zakonito (*legal*) pravo (*right*) na (*to*) osnovna sredstva (*assets*) koja se koriste (*used*) za stvaranje (*to produce*) prihoda (*revenue*), na primjer (*e.g.*) za proizvođenje (*to produce*) nafte (*oil*) ili (*or*) plina (*gas*) iz (*from*) neke bušotine (*well*), popraćeno (*accompanied*) odgovornostima (*responsibilities*) za plaćanje (*to pay*) proizvodnih troškova (*production costs*) i za preuzimanje (*to assume*) rizika (*risks*).

OPERATING LIMIT: Pogonsko ograničenje

Najviša (*maximum*) vrijednost (*value*) najkritičnijeg/najkritičnijih (*the most critical*) pogonskog/pogonskih (*operation*) parametra/parametara (*parameter/parameters*) sustava (*system*) koji (*which*) zadovoljava/zadovoljavaju (*meets/meet*): (1) kriterije prije možebitnog događaja (*pre-contigency criteria*) u skladu s utvrđenom (*as determined by*) mogućnošću opterećivanja opreme (*equipment loading capability*) i prihvatljivim (*acceptable*) naponskim prilikama (*voltage conditions*); (2) kriterije stabilnosti (*stability criteria*) i (3) kriterije opterećivanja i napona poslije možebitnih događaja (*post-contigency loading and voltage criteria*).

OPERATING PRESSURE: Radni tlak

Promjenljivi (*variable*) tlak na (*at*) kojemu (*which*) radi (*operates*) neki sustav (*system*) kao (*as*) reakcija (*response*) na (*to*) promjene (*changes*) u (*in*) različitim (*various*) radnim uvjetima (*operating conditions*).

OPERATING PROCEDURES (CONTIGENCY): Radni postupci (kod mogućih događaja)

Zbirka (*set*) pisanih (*written*) pravila (*practices*) i postupaka (*procedures*) korak po korak (*step-by-step*) koje (*that*) može primijeniti (*may be implemented by*) operator sustava (*system operator*) automatski (*automatically*) ili (*or*) ručno (*manually*) unutar (*within*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog okvira (*time frame*), radi održavanja (*to maintain*) pogonske (*operational*) cjelovitosti (*integrity*) međusobno povezanih (*interconnected*) električnih sustava (*electric systems*), kada (*when*) se pojave (*occur*) očekivani (*anticipated*) možebitni događaji (*contingencies*). Te (*these*) radnje (*actions*) ili podešavanja (*adjustment*) sustava mogu se primijeniti (*may be implemented*) u (*in*) očekivanju (*anticipation*) ili nakon (*following*) nekog možebitnog događaja u sustavu (*system contingency*) (prekid pogona postrojenja /*facility outage*/ ili smetnja u sustavu (*system disturbance*) i obuhvaćaju (*include*), među (*among*) inim (*others*), isklapanje (*opening*) ili uklapanje (*closing*) sklopki (*switches*) (ili prekidača /*circuit breakers*/) radi mijenjanja (*to change*) konfiguracije (*configuration*) sustava, redispečiranje (*redispatch*) proizvodnje (električne energije) (*generation*) te primjenu (*implementation*) upravljanja izravnom regulacijom opterećenja (*direct control load management*) ili programa prekidive potražnje (*interruptible demand programs*).

OPERATING RANGE: Radno područje

Područje (*region*) između (*between*) maksimalnog (*maximum*) potroška goriva (*fuel input*) i minimalnog (*minimum*) potroška goriva u (*in*) kojem (*which*) se plamen plamenika (*burner flame*) može održavati (*can be maintained*).

OPERATING RATE: Stupanj iskorištenja

Dio (*portion*) kapaciteta (*capacity*) s (*at*) kojim (*which*) neka firma (*business*) radi (*operates*). Na primjer (*for example*), stupanj iskorištenja od (*of*) 80% pokazuje (*indicates*) da (*that*) ta (*the*) firma proizvodi (*is prodicing*) 80% od proizvodnje (*output*) koja (*that*) bi se mogla proizvesti (*could be produced*) na (*at*) nekom maksimumu (*maximum*) s (*with*) postojećim (*existing*) resursima (*resources*). Niski (*low*) stupanj iskorištenja uglavnom (*generally*) prate (*is accompanied by*) gubitci (*losses*) ili (*or*) mali (*small*) profiti (*profits*), premda (*although*) je (*is*) prigoda (*opportunity*) za (*for*) porast profita (*profit growth*) još uvijek (*still*) velika (*great*). Obrnuto (*conversely*), visoki (*high*) stupanj iskorištenja uglavnom prate visoki (*high*) profiti ali (*but*) ograničava (*limits*) prigodu za daljnje (*futher*) povećanje profita (*profit improvement*).

OPERATING RESERVE: Pogonska rezerva

Rezervni proizvodni kapacitet (*reserve generating capacity*) potreban (*necessary*) da omogući (*to allow*) nekom električnom sustavu (*electric system*) da se oporavi (*to recover*) od (*from*) zastoja u proizvodnji (električne energije) (*generation failures*) te da osigura (*to provide*) praćenje opterećenja (*load following*) i regulaciju frekvencije (*frequency regulation*). Sastoji se (*consists*) od (*of*) rotirajućih (*spinning*) i nerotirajućih (*non-spinning*) rezervi.

OPERATING RESERVES: Poslovne rezerve

Odražava (*reflects*) neto (*net*) akumulirane bilance (*accumulated balances*) koje se osiguravaju (*provided*) za (*for*) osiguranje imovine (*property insurance*), ozljede (*injuries*) i naknade šteta (*damages*), mirovine (*pensions*) i naknade zaposlenima (*benefits*) te razne druge (*miscellaneous*) poslovne rezerve.

OPERATING RETURN: Profitabilnost poslovanja

Poslovna dobit (*operating income*) prije (*before*) rashoda (*expense*) poreza na dobit (*income taxes*), deprecijacije (*depreciation*) i amortizacije (*amortization*).

OPERATING RETURN RATIO: Koeficijent profitabilnosti poslovanja

Omjer (*ratio*) poslovne dobiti (*operating income*) prije (*before*) deprecijacije (*depreciation*) i poreza na dobit (*income taxes*) prema (*to*) poslovnim prihodima (*operating revenues*).

OPERATING REVENUES: Poslovni prihodi

Iznosi (*amounts*) koje fakturira (*are billed by*) javno poduzeće (*utility*) za (*for*) svoje (*its*) usluge (*services*) koje se pruže (*rendered*) te za druge (*other*) uzgredne (*incidental*) usluge.

OPERATING SECURITY: Pogonska sigurnost

Sposobnost (*ability*) nekog elektroenergetskog sustava (*electric power system*) da izdrži (*to withstand*) ili (*or*) da ograniči (*to limit*) štetne (*adverse*) učinke (*effects*) bilo kojeg (*any*) vjerojatnog (*credible*) možebitnog događaja (*contingency*) na (*to*) sustav uključujući (*including*) preopterećenja (*overloads*) iznad (*beyond*) nazivnih snaga za izvanredna stanja (*emergency ratings*), previsoki (*excessive*) ili neodgovarajući (*inadequate*) napon (*voltage*), gubitak (*loss*) stabilnosti (*stability*) ili abnormalna (*abnormal*) odstupanja frekvencije (*frequency deviations*).

OPERATING SECURITY LIMIT: Granica pogonske sigurnosti

Veličina (*value*) nekog pogonskog parametra (*operating parameter*) sustava (*system*) (na primjer */for example/* ukupni */total/* prijenos električne energije */electric power transfer/* kroz */across/* neki međusklop */interface/*) koja (*that*) zadovoljava (*satisfies*) najviše ograničavajuće (*most-limiting*) od (*of*) propisanih (*prescribed*) pogonskih kriterija (*operating criteria*) prije (*pre-*) i poslije (*post-*) možebitnog događaja (*contingency*) kako je određeno (*as determined*) mogućnošću opterećivanja opreme (*equipment loading capability*) te prihvatljivoj (*acceptable*) stabilnosti (*stability*) i naponskim prilikama (*voltage conditions*).

OPERATING SUBSIDIARY: Operatorska kompanija-kćerka/podružnica

Kompanija (*company*) koja (*that*) upravlja (*operates*) nekim objektom (*facility*) a u vlasništvu je (*is owned by*) neke druge (*another*) kompanije.

OPERATING UTILIZATION RATE (REFINERY): Operativni stupanj iskorištenja rafinerije

Predstavlja (*represents*) iskorištenje (*utilization*) jedinica za atmosfersku destilaciju sirove nafte (*atmospheric crude oil distillation units*). Stupanj (*rate*) se izračunava (*is calcu-*

lated) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) bruto ulaza (*gross input*) u (*to*) te (*these*) jedinice (*units*) s (*by*) operativnim (*operating*) kapacitetom rafiniranja (*refining capacity*) jedinica.

OPERATION AND MAINTENANCE (O&M) EXPENSE: Rashod pogona i održavanja

(1) Podrazdjel (*subdivision*) operativnih rashoda (*operating expenses*). (2) Rashodi (*expenses*) primjenjivi (*applicable*) na (*to*) djelatnosti javnog poduzeća (*utility operations*) koji obuhvaćaju (*including*) rashod pogona (*operation expense*), rashod održavanja (*maintenance expense*), rezervaciju (*provision*) za (*for*) deprecijaciju (*depreciation*) i amortizaciju (*amortization*), poreze (*taxes*) osim (*other than*) poreza na dobit (*income taxes*), rezervaciju za odgođene poreze na dobit (*deferred income taxes*), odgođene prihode/unaprijed plaćene troškove (*deffered prior years-credit*) i neto iznos usklađenja poreznih obveza zbog investicija (*investment tax credit adjustment-net*). (3) Izravni operativni troškovi (*direct operating costs*) plus (*plus*) opći troškovi administrativnog područja (*district overhead*) plus beneficije zaposlenika (*employee benefits*) za (*for*) neko određeno (*specific*) proizvodno područje (*producing property*).

OPERATIONAL BALANCING AGREEMENTS (OBAs): Operativni sporazumi o izravnavanju

Sporazumi između (*between*) cjevovodnih transportera (prirodnog plina) (*pipelines*) i stranaka (*parties*) na (*at*) mjestima (*points*) isporuke (*delivery*) ili (*or*) preuzimanja (*receipt*), po kojima (*whereby*) stranke pristaju (*agree*) na (*to*) specificirane (*specified*) procedure (*specified procedures*) za (*for*) izravnavanje (*balancing*) razlika (*discrepancies*) između nominiranih (*nominated*) razina (*levels*) usluge (*service*) i stvarnih (trenutačnih) (*actual*) količina (*quantities*). Sporazumi specificiraju (*specify*) procedure transportiranja plina kroz zatvoreni sustav (*gas custody transfer procedures*) za potvrđivanje (*confirmation*) predviđenih (*scheduled*) količina (*quantities*) na određenim (*specific*) mjestima.

OPERATIONAL FLOW ORDERS (OFOs): Pogonski nalozi o protoku

Nalozi koje (*which*) izdaje (*are issued by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) radi zaštite (*to protect*) pogonske (*operational*) cjelovitosti (*integrity*) plinovoda (*line*). Nalozi mogu (*may*) ili (*or*) ograničiti (*restrict*) uslugu (*service*) ili zahtijevati (*require*) potvrdno (*affirmative*) djelovanje (*action*) špeditera (*shippers*), na primjer (*for example*) punjenje (*pack*) ili pražnjenje (*draft*) plinovoda.

OPERATOR, OIL AND/OR GAS WELL: Operator naftne i/ili plinske bušotine

Pravna osoba (*person*) odgovorna (*responsible*) za (*for*) upravljanje (*management*) i svakodnevni pogon (*day-to-day operation*) jedne (*one*) ili (*or*) više (*more*) naftnih (*crude oil*) i/ili (*and/or*) plinskih (*natural gas*) bušotina (*wells*) na (*as of*) 31. prosinca (*December 31*) izvještajne godine (*report year*). Operator je (*is*) uglavnom (*generally*) suvlasnik u naftno-plinskom bazenu (*working interest owner*) ili kompanija (*company*) pod (*under*) ugovorom (*contract*) sa (*to*) suvlasnikom/suvlasnicima u naftno-plinskom bazenu. Bušotine koje se obuhvate (*included*) su (*are*) one (*those*) koje imaju (*have*) dokazane rezerve (*proved reserves*) sirove nafte (*crude oil*), prirodnog plina (*natural gas*) i/ili pogonskog kondenzata (*lease condensate*) u (*in*) ležištima (*reservoirs*) povezanim s (*associated with*) njima (*them*), proizvode li one ili ne (*whether or not they are producing*). Bušotine koje se napuste (*abandoned*) tijekom (*dur-*

ing) izvještajne godine trebaju se također (*also*) smatrati (*to be considered*) «upravljanima» (*«operated»*) na 31. prosinca.

OPPORTUNITY COST: Oportunitetni trošak

(1) Trošak (*cost*) neke alternative (*alternative*) koja (*that*) se mora napustiti (*must be forgone*) u svrhu (*in order*) obavljanja (*to pursue*) neke djelatnosti (*action*). Rečeno na drugi način (*put another way*), koristi (*benefits*) koje ste mogli polučiti (*you could have received*) vođenjem (*taking*) neke alternativne djelatnosti (*alternative action*). (2) Razlika (*difference*) u (*in*) dobiti (*return*) između (*between*) nekog odabranog (*chosen*) ulaganja (*investment*) i nekakvog (*one*) od kojega se nužno (*necessarily*) odustaje (*that is passed up*). Na primjer (*for example*) oportunitetni trošak pohađanja (*going to*) koledža (*college*) je (*is*) novac (*money*) koji biste bili zaradali (*you would have earned*) da ste umjesto toga radili (*if you worked instead*).

OPTIMIZED GENERATION PLAN: Optimirani plan proizvodnje (električne energije)

Mješavina proizvodnje (*generation mix*) iz (*of*) nuklearnih elektrana (*nuclear plants*), hidroelektrana (*hydro plants*), elektrana na fosilna goriva (*fossil plants*) i drugih (*other*) elektrana (*generating plants*) koje (*that*) daju (*produce*) najniži (*least*) ukupni trošak (*overall cost*) kada se drže u pogonu (*when operated*) radi namirivanja (*to meet*) potreba (*requirements*) nekog određenog (*given*) opterećenja (*load*).

OPTION: Opcija

Pravo (*right*) ali ne i (*but not*) obveza (*obligation*) na kupovanje (*to buy*) ili (*or*) na prodavanje (*to sell*) nečega (*something*) po (*at*) nekoj specificiranoj (*specified*) cijeni (*price*) za (*for*) neko specificirano vremensko razdoblje (*time period*). Prodavatelj (*seller*) nekog ugovora o opcijama (*options contract*) dobiva (*receives*) neku premiju (*premium*) od (*from*) kupca (*buyer*) opcije i ima (*has*) obvezu da (ju) isporuči (*to deliver*) ako (*if*) ugovor izvršava (*is exercised by*) kupac. Opcije se također (*also*) nazivaju (*are called*) «*caps*» (kape), «*floors*» (podovi) ili «*ceilings*» (plafoni).

OPTION CHARGE: Opcijska naknada

Utvrđena (*set*) jedinična pristojba (*unit fee*) ili (*or*) naknada za potražnju (*demand charge*), koju treba platiti (*to be paid by*) primatelj (*recipient*) neke usluge (*service*) na (*at*) početku (*outset*), koja se temelji (*based*) na (*on*) ukupnom (*total*) zakonom i ugovorom jamčenom pravu na povlastice (*entitlment*).

OPTIONAL DELIVERY COMMITMENT: Opcijska obveza isporuke

Odredba (*provision*) za omogućavanje (*to allow*) uvjetne (*conditional*) kupnje (*purchase*) ili (*or*) prodaje (*sale*) neke određene (*specific*) količine (*quantity*) materijala (*material*) pored (*in addition to*) stalne količine (*firm quantity*) u (*in*) ugovoru (*contract*).

ORDER NO. 497: Uredba broj 497

«*FERC*»-ova uredba (*FERC order*) koja je u svezi s (*having to do with*) djelatnostima (*activities*) povezanih kompanija za marketing (*marketing affiliates*) kompanija za cjevovodno

transportiranje prirodnog plina između saveznih država (*interstate natural gas pipeline companies*). Među (*among*) inim (*other things*), «*Order No. 497*» zabranjuje (*proscribes*) dijeljenje (*sharing*) određenih (*certain*) informacija (*information*) s (*with*) povezanim kompanijama bez (*without*) istodobnog (*concurrent*) priopćavanja (*disclosure*) nepovezanim kompanijama (*non-affiliates*).

ORGANIZATION: Organizacija

Kompanija (*company*), portfelj (*business*) ili (*or*) djelatnost (*function*) unutar (*within*) neke korporacije (*corporation*).

ORGANIZATION OF PETROLEUM EXPORTING COUNTRIES (OPEC): Organizacija zemalja izvoznica nafte

Trenutni (*current*) članovi (*members*) su (*are*) Alžir (*Algeria*), Indonezija (*Indonesia*), Iran (*Iran*), Irak (*Iraq*), Kuvajt (*Kuwait*), Libija (*Libya*), Nigerija (*Nigeria*), Katar (*Quatar*), Saudijska Arabija (*Saudi Arabia*), Ujedinjeni arapski emirati (*United Arab Emirates*) i Venecuela (*Venezuela*) (Ekvador /*Ecuador*/ je istupio (*withdrew*) 31. prosinca 1992. /*December 31, 1992*/ a Gabon /*Gabon*/ 31. prosinca 1994. /*December 31, 1994*/)

ORIGINAL COST: Izvorna nabavna cijena/nabavna vrijednost

(1) Nabavna cijena/nabavna vrijednost (*cost*) imovine (*property*) javnog poduzeća (*utility*) u (*at*) vrijeme (*time*) kada je imovina bila stavljena (*was brought*) u (*into*) uporabu (*service*). (2) Prvotni (*initial*) iznos (*amount*) novca (*money*) koji se potroši (*spent*) za stjecanje (*to acquire*) neke imovine (*asset*).

OTHER: Ostali

Potrošači električne energije (*electricity consumers*) koji (*that*) nisu (*are not*) nigdje drugdje (*elsewhere*) klasificirani (*classified*).

OTHER GAS: Ostali plin

Obuhvaća (*includes*) sintetski plin (*manufactured gas*), koksni plin (*coke-oven gas*), plin iz visoke peći (*blast-furnace gas*) i rafinerijski plin (*refinery gas*).

OTHER GENERATION: Ostala proizvodnja (električne energije)

Električna energija (*electricity*) koja potječe (*originating*) iz (*from*) biomase (*biomass*), gorivnih članaka (*fuel cells*), geotermalne topline (*geothermal heat*), solarne energije (*solar power*), otpada (*waste*), vjetra (*wind*) i drva (*wood*).

OTHER SERVICES TO PUBLIC AUTHORITIES: Ostale usluge za organe javne uprave

Električna energija (*electricity*) koja se dobavlja (*supplied*) municipijima (*municipalities*), administrativnim jedinicama (*divisions*) ili (*or*) agencijama (*agencies*) vlada saveznih država (*state governments*) ili Federalne vlade (*Federal government*), na temelju (*under*) posebnih (*special*) ugovora (*contracts*) ili sporazuma (*agreements*) ili razvrstavanja (*classifications*) usluga (*services*) koje su primjenjive (*applicable*) jedino (*only*) na (*to*) organe javne uprave (*public authorities*).

OTHER SOURCES: Ostali izvori (električne energije)

Kao (*as*) neka skupina (*group*), sve (*all*) industrije (*industries*), rudnici (*mines*) i željeznice (*railways*) koje imaju (*having*) svoje (*their*) vlastite (*own*) elektrane (*power plants*), čija proizvodnja (*output of which*) ne sudjeluje (*does not contribute*) izravno (*directly*) u (*to*) javnom napajaju električnom energijom (*public supply*).

OUT-OF-THE-MONEY: Izvan novca/Gubitna opcija

Odnos (*relationship*) izvršne cijene (*strike price*) neke opcije (*option*) i trenutne (*current*) tržišne cijene (*market price*) osnovnog instrumenta (*underlying instrument*). Neka opcija kupnje (*call option*) je (*is*) izvan novca ako (*if*) je njezina (*its*) izvršna cijena iznad (*above*) tržišne cijene osnovnog instrumenta. Neka opcija prodaje (*put option*) je izvan novca ako je njena izvršna cijena ispod (*below*) tržišne cijene osnovnog instrumenta.

OUTAGE: Prekid pogona/Nestanak električne energije

Razdoblja (*periods*), i planirana (*planned*) i neočekivana (*unexpected*), tijekom (*during*) kojih (*which*) postrojenja (*facilities*) elektroenergetskog sustava (*electric power system*) (proizvodni blok /*generating unit*/, prijenosni vod /*transmission line*/ ili /*or*/ druga /*other*/ postrojenja) prestanu (*cease*) osiguravati (*provide*) proizvodnju (*generation*), prijenos (*transmission*) ili distribuciju (*distribution*) električne energije (*electric power*).

OUTPUT: Izlazna snaga/Proizvedena količina (električne energije)

Veličina/količina (*amount*) snage (*power*) ili (*or*) energije (*energy*) koju proizvedu (*produced by*) neki proizvodni blok (*generating unit*), elektrana (*station*) ili sustav (*system*).)

OUTPUT FACTOR: Faktor izlazne snage

Mjeri (*measures*) izlaznu snagu (*output*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*) kao (*as*) funkciju (*function*) broja (*number*) sati (*hours*) koje (*that*) je (*is*) u (*in*) uporabi (*service*) i energije (*energy*) koju proizvodi (*produces*).

OUTPUT VOLTAGE: Izlazni napon

Osnovni (*fundamental*) efektivni (*root mean square*) napon (*voltage*) između (*between*) izlaznih priključnih stezaljki (*terminals*).

OVER-THE-COUNTER (OTC) MARKET: Tržište preko šaltera

Opći termin (*general term*) za (*for*) bilo koju (*any*) transakciju (*transaction*) koja (*that*) se ne obavlja (*does not take place*) na (*on*) nekoj burzi (*exchange*). Ne postoji (*there is no*) neki središnji (*central*) objekt (*facility*) burze (*exchange*) za (*for*) tržište preko šaltera koji (*which*) posluje (*operates*) preko (*through*) posrednika (*middlemen*) ili (*or*) dilera (*dealers*). Diler čeka (*stands*) spreman (*ready*) za kupovanje (*to buy*) ili za prodavanje (*to sell*) neke određene (*given*) vrijednosnice (*security*) na (*on*) zahtjev (*request*). Diler odobrava (*allows*) kupcu (*buyer*) ili prodavatelju (*seller*) neke imovine (*asset*) da obavi (*to make*) neku razmjenu (*exchange*) kada (*when*) on ili ona (*he or she*) želi (*desires*), umjesto (*rather than*) čekanja (*waiting*), da pronađe (*to locate*) neku stranku (*party*) koja (*who*) želi (*wants*) poslovati (*to do business*). Neka opcija preko šaltera (*over-the-counter option*) je (*is*) neka opcija kupnje (*call option*) ili neka opcija prodaje (*put option*) čija (*whose*) se izvršna cijena

(*strike price*), istek (*expiration*) i premija (*premium*) pregovaraju (*are negotiated*) između (*between*) dvije (*two*) stranke.

OVERALL PLANT THERMAL EFFICIENCY: Sveukupni termički stupanj djelovanja elektrane

Dio (*fraction*) ukupne (*total*) ulazne energije (*energy input*) u (*to*) neku elektranu (*plant*) koji (*which*) se izvozi (*is exported*) kao (*as*) uporabljiva (*usable*) energija (*energy*) u (*in*) obliku (*form*) pare (*steam*), nusproizvoda (*by-products*) i električne energije (*electricity*).

OVERHEAD: Opći troškovi/Nadzemni vodovi

(1) Upućivanje (*reference*) u (*in*) računovodstvu (*accounting*) na (*to*) sve (*all*) troškove (*costs*) koji ne obuhvaćaju (*not including*) ili (*or*) koji (*that*) se ne odnose na (*are not related to*) izravne (*direct*) troškove radne snage (*labour*), materijala (*materials*) ili upravljanja (*administration*); (2) Električne žice (*electric wires*) koje (*that*) se razvode (*are carried*) na otvorenom prostoru (*outdoors*) na (*on*) stupovima (*poles*).

OVERHEATING: Pregrijavanje

Zagrijavanje (*heating*) nekog metala (*metal*) ili (*or*) slitine (*alloy*) do (*to*) tako (*such*) visoke (*high*) temperature (*temperature*) da (*that*) se pogoršavaju (*are impaired*) njegova (*its*) svojstva (*properties*).

OVERLOAD: Preopterećenje

(1) Nošenje (*carrying*) većeg (*greater*) opterećenja (*load*) nego što (*than*) se (*is*) stroj (*machine*) ili (*or*) uređaj (*device*) konstruira (*is designed*) da nosi (*to carry*); (2) Stanja (*conditions*) u (*in*) nekom ispravnom (*health*) električnom strujnom krugu (*electric circuit*) koja (*that*) imaju za posljedicu (*result in*) neko preopterećenje od (*of*) protjecanja struje (*current flow*).

OVERLOAD CAPACITY: Preopteretivost

Veličina (*amount*) opterećenja (*load*) iznad (*above*) nazivnog opterećenja (*rated load*) koje (*that*) će neki stroj (*machine*) nositi (*will carry*) kroz (*for*) neko kratko (*short*) vrijeme (*time*) bez (*without*) opasnog (*dangerous*) pregrijavanja (*overheating*).

OVERVOLTAGE: Prenapon

Neki napon (*voltage*) iznad (*above*) normalnog (*normal*) nazivnog napona (*rated voltage*) ili (*or*) maksimalni (*maximum*) pogonski napon (*operating voltage*) nekog uređaja (*device*) ili strujnog kruga (*circuit*).

OWNERS'EQUITY: Vlasnička glavnica

Udio (*interest*) vlasnika (*owners*) u (*in*) poslovnim sredstvima (*assets of the business*) prikazan (*represented*) kroz (*by*) uplate kapitala (*capital contributions*) i zadržanu zaradu (*retained earnings*).

OXIDANT: Oksidans

Supstancije (*substances*) u (*in*) zraku (*air*) koje (*which*) omogućuju dobivanje (*make available*) kisika (*oxygen*) ili (*or*) spojeva bogatih kisikom (*oxygenated compounds*) za (*for*) kemijsku (*chemical*) reakciju (*reaction*).

OXIDATION: Oksidacija

(1) Kemijska (*chemical*) reakcija (*reaction*) u (*in*) nekoj supstanciji (*substance*) s (*with*) kisikom (*oxygen*) radi formiranja (*to form*) nekog oksida (*oxide*); (2) zbiva se (*occurs*) kod (*at*) visokih (*high*) temperatura (*temperatures*) i dostupa (*access*) zraka (*air*).

OXIDE: Oksid

Kemijski spojevi (*compounds*) koji se formiraju (*formed*) pri (*by*) kemijskom (*chemical*) spajanju (*combination*) kisika (*oxygen*) s (*with*) nekim drugim (*another*) elementom (*element*) ili (*or*) s nekim organskim (*organic*) spojem.

OXYGEN-TO-CARBON RATIO: Omjer kisika i ugljika

Omjer (*ratio*) broja atoma (*number of atoms*) kisika (*oxygen*) prema (*to*) broju atoma ugljika (*carbon*) u (*in*) gorivu (*fuel*) (na primjer */for example/* metanol */methanol/* bi imao */would have/* omjer 1 a etanol */ethanol/* 0,5 */0.5/*)

OXYGENATE: Oksidator

Supstancija (*substance*) koja (*which*), kada se doda (*when added*) benzinu (*gasoline*), povećava (*increases*) količinu (*amount*) kisika (*oxygen*) u (*in*) toj (*that*) benzinskoj mješavini (*gasoline blend*).

OXYGENATED FUEL: Gorivo obogaćeno kisikom

Benzin (*gasoline*) u (*in*) koji (*which*) je namiješan (*has been blended*) plin (*gas*) s (*with*) alkoholima (*alcohols*) ili (*or*) eterima (*ethers*) koji (*that*) sadrže (*contain*) kisik (*oxygen*) u svrhu smanjenja (*in order to reduce*) emisije (*emissions*) ugljičnog monoksida (*carbon monoxide*) i drugih (*other*) emisija.

OZONE: Ozon

Kemijski spoj (*compound*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) tri (*three*) atoma kisika (*oxygen atoms*). On (*it*) je (*is*) primarni (*primary*) sastavni dio (*constituent*) smoga (*smog*).

OZONE DEPLETION: Iscrpljenje ozona

Razaranje (*destruction*) stratosferskog (*stratospheric*) sloja ozona (*ozone layer*) koji (*that*) štiti (*shields*) Zemlju (*earth*) od (*from*) ultraljubičastog (*ultraviolet*) zračenja (*radiation*) štetnog (*harmful*) po (*to*) biološki (*biological*) život (*life*).

P

PANELBOARD: Razvodna ploča

Uređaj za distribuciju električne energije za montažu na zid (*wall-mounted electrical power distribution device*) za (*for*) primjenu (*use*) u (*in*) poslovnim i industrijskim aplikacijama (*commercial and industrial applications*). On (*it*) omogućava (*provides*) upravljanje strujnim krugovima (*circuit control*) i prekostrujnu zaštitu (*overcurrent protection*) za strujne krugove (*circuits*) rasvjete (*light*), grijanja (*heat*) ili (*or*) napajanja (*power*). «*National Electrical Code*» (Nacionalni električni kodeks) ga definira (*defines it*) kao (*as*) pojedinačnu (*single*) ploču (*panel*) ili skupinu (*group*) jediničnih ploča (*panel units*) namijenjenih (*designed*) za sastavljanje (*assembly*) u obliku (*form*) neke pojedinačne ploče; koja sadrži (*including*) sabirnice (*buses*), aparate za automatsku prekostrujnu zaštitu (*automatic overcurrent devices*), i koja (*that*) se oprema (*is equipped*) s (*with*) ili bez (*without*) prekidačem/prekidača (*switches*) za upravljanje (*control*) strujnim krugovima rasvjete, grijanja ili napajanja; koja je namijenjena da bude (*to be*) smještena (*placed*) u neko kućište (*cabinet*) ili razvodni ormarić (*cutout box*) i dostupna (*accesible*) samo (*only*) s (*from*) prednje strane (*front*).

PAPER BARRELS: Papirnati bareli

Termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) za označavanje (*to denote*) trgovine (*trade*) na (*in*) nefizičkim (*non-physical*) naftnim (*oil*) tržištima (*markets*) («*futures*» ugovori */futures/*, terminski ugovori */forwards/*, ugovori o zamjenama */swaps/* itd. */etc./*) koji (*that*) daju (*give*) nekome kupcu (*buyer*) ili (*or*) prodavatelju (*seller*) pravo (*right*) na (*to*) neku određenu (*certain*) količinu (*quantity*) i kvalitetu (*quality*) sirove nafte (*crude oil*) ili rafiniranih proizvoda (*refined products*) na (*at*) neki budući (*future*) datum (*date*), ali ne (*but not*) za (*to*) svaki (*any*) određeni (*specific*) fizički (*physical*) lot (*lot*).

PAPER HEARING: Papirnata rasprava

Postupak (*process*) kojim (*that*) se služi (*is used by*) «*FERC*» radi ubrzavanja (*to expedite*) odluka (*decisions*) na (*on*) osnovi (*basis*) pisanog (*written*) dokumenta (*record*) podnesenog (*submitted*) izravno (*directly*) Povjerenstvu (*Commission*), umjesto (*instead of*) neke usmene (*oral*) rasprave (*hearing*) pred (*before*) nekim sucem Upravnog suda (*Administrative Law Judge*).

PARABOLIC DISH: Parabolični tanjur

Visokotemperaturni (*high-temperature*) (iznad */above/* 180 stupnjeva */degrees/* Fahrenheita */Fahrenheit/*) solarni toplinski (*solar thermal*) koncentrator (*concentrator*), ponajčešće (*mostly*) u obliku kugle (*bowl-shaped*), s (*with*) dvoosnim (*two-axis*) praćenjem (*tracking*).

PARABOLIC TROUGH: Parabolično korito

Visokotemperaturni (*high-temperature*) (iznad */above/* 180 stupnjeva */degrees/* Fahrenheita */Fahrenheit/*) solarni (*solar*) toplinski (*thermal*) koncentrator (*concentrator*) s (*with*) mogućnošću (*capacity*) da pratiti (*to track*) Sunce (*sun*) primjenjujući (*using*) jednu os rotacije (*one axis of rotation*).

PARAFFIN-BASE CRUDE OIL: Parafinska sirova nafta

Sirova nafta (*crude oil*) koja sadrži (*containing*) parafinski vosak (*paraffin wax*) ali (*but*) vrlo (*very*) malo (*few*) asfaltnih (*asphaltic*) tvari (*materials*). Ova (*this*) vrsta (*type*) je (*is*) pogodna (*suitable*) za (*for*) ulje za podmazivanje motora (*motor lubricating oil*) i kerozin (*kerosene*).

PARALLEL:Paralela

(1) Prijenos podataka (*data transmission*) koji (*that*) koristi (*uses*) odvojenu (*separate*) liniju (*line*) za (*for*) svaki (*each*) bit podataka (*data bit*) koji se prenosi (*is transmited*). (2) Dva (*two*) voda (*lines*) koji su (*are*) jednako (*equally*) udaljeni (*distant*) u (*at*) svim (*all*) točkama (*points*). (3) Dva ili više (*two or more*) strujnih krugova (*circuits*) za koje se kaže (*which are said*) da su spojeni (*to be connected*) u paralelu (*in parallel*) kada (*when*) se ukupno (*total*) strujno protjecanje (*current flow*) dijeli (*is divided*) među (*between*) njima (*them*). (4) Dva elementa (*elements*) elektroničkog strujnog kruga (*electronic circuit*) spojena (*connected*) na (*in*) takav (*such*) način (*way*) da (*that*) će neko protjecanje električne struje (*electric current flowing*) kroz (*through*) bilo koji od ta dva (*either*) elementa strujnog kruga dostići (*will reach*) potpuno (*exactly*) isto (*same*) odredište (*destination*).

PARALLEL CIRCUIT: Paralelni strujni krug

(1) Višestruki (*multiple*) strujni krug. (2) Neki spoj (*connection*) kod kojega (*where*) se struja (*current*) dijeli (*divides*) i grana (*parts*) tok (*flow*) kroz (*through*) svaki (*each*) uređaj (*device*) koji se spoji (*connected*) na (*to*) njih (*them*).

PARALLEL PATH FLOW: Protjecanje paralelnim pravcima

Protjecanje (*flow*) električne energije (*electric power*) u (*on*) prijenosnim postrojenjima (*transmission facilities*) nekog električnog sustava (*electric system*) koje proizlazi (*resulting*) iz (*from*) programiranih prijenosa (*scheduled transfers*) električne energije između (*between*) dva (*two*) druga (*other*) električna sustava.

PARENT COMPANY: Matična kompanija

(1) Kompanija (*company*) koja (*that*) posjeduje (*owns*) većinu dionica (*majority stock*) nekog druge (*another*) kompanije. (2) Neka kompanija koja kontrolira (*controls*) kompanije-kćerke (*subsidiaries*) kroz (*through*) svoje (*its*) vlasništvo (*ownership*) nad (*of*) dionicama s pravom glasa (*voting stock*), a također (*also*) vodi (*runs*) i svoje vlastito (*own*) poslovanje (*business*).

PARTIAL REQUIREMENTS CONSUMER: Potrošač s djelomičnim potrebama

Potrošač na veliko (*wholesale consumer*) s (*with*) proizvodnim resursima (*generating resources*) nedovoljnim (*insufficient*) da nose (*to carry*) čitavo (*all*) njegovo (*its*) opterećenje (*load*) i čiji (*whose*) prodavatelj energije (*energy seller*) je (*is*) neka dugoročna (*long-term*) dopuna stalnom izvoru električne energije (*firm power surce supplemental*), potrošačevoj vlastitoj proizvodnji (električne energije) (*consumer's own generation*) ili (*or*) energiji (*energy*) koja se preuzme (*received*) od (*from*) drugih (*others*).

PARTICULATE: Sićušna kruta ili tekuća čestica

(1) Čestica (*particle*) krute (*solid*) ili (*or*) tekuće (*liquid*) tvari (*matter*). (2) Fino usitnjene (*fine-grained*) čestice dovoljno male (*small enough*) da se suspendiraju (*to be suspended*) u (*in*) nekom plinu (*gas*) ili tekućini (*liquid*) ali (*but*) dovoljno velike (*large enough*) da se isfiltriraju (*to be filtered out*). Sićušne krute ili tekuće čestice obuhvaćaju (*include*) prašinu (*dust*), dim (*smoke*), isparenja (*fumes*), izmaglicu (*mist*), vodenu prašinu (*spray*) i maglu (*fog*).

PARTICULATE MATTER: Sićušna kruta ili tekuća materija

(1) Emisija (*emission*) koja proizlazi (*resulting*) prvenstveno (*primarily*) iz (*from*) izgaranja (*combustion*) ugljena (*coal*) ili (*or*) nafte (*oil*). (2) Svaka (*any*) fino (*finely*) rascijepana (*divided*) kruta (*solid*) ili tekuća (*liquid*) tvar (*material*), izuzev (*other than*) nevezane vode (*uncombined water*), u skladu s mjerenjima (*as measured*) referentnim metodama (*reference methods*) koje se specificiraju (*specified*) na temelju (*under*) svakog (*each*) primjenjivog (*applicable*) pododjeljka (*subpart*), ili nekom ekvivalentnom (*equivalent*) ili alternativnom (*alternative*) metodom (*method*).

PARTS PER MILLION (PPM): Milijuntni dijelovi (ppm)

(1) Mjera (*measure*) za (*of*) koncentraciju (*concentration*) emisija (*emissions*) od (*from*) izgaranja (*combustion*) fosilnih goriva (*fossil fuels*). (2) Broj (*number*) dijelova (*parts*) nekog određenog (*given*) zagađivača (*pollutant*) koji (*that*) neki konkretni (*particular*) izvor (*source*) može (*can*) legalno (*legally*) emitirati (*emit*). (3) Broj dijelova neke određene supstancije (*substance*) ili (*or*) zagađivača u (*in*) milijuntim dijelovima (*million parts*) neke bazne tvari (*base material*). Skraćeno (*abbreviated*) «*ppm*».

PASSIVE SOLAR (BUILDING) DESIGN: Pasivna solarna izvedba (zgrade)

Izvedba (*design*) neke zgrade (*building*) koja (*that*) upotrebljava (*uses*) konstrukcijske (*structural*) elemente (*elements*) zgrade za (*for*) njeno (*its*) grijanje (*heating*) i hlađenje (*cooling*), bez (*without*) uporabe (*use*) mehaničke opreme (*mechanical equipment*), što (*which*) zahtijeva (*requires*) pažljivo (*careful*) razmatranje (*consideration*) lokalne (*local*) klime (*climate*) i resursa solarne energije (*solar energy resource*), orijentacije (*orientation*) zgrade, obilježja okoline (*landscape features*) itd. (*etc.*). Najvažniji (*most important*) elementi su (*are*) odgovarajuća (*proper*) orijentacija zgrade, odgovarajuće dimenzioniranje (*sizing*) prozora (*windows*) te položaj (*placement*) i izvedba prozorskih nadstrešnica (*window overhangs*) radi smanjenja (*to reduce*) prodiranja (*gain*) ljetne topline (*summer heat*) i radi osiguranja (*to ensure*) prodiranja zimske topline (*winter heat*), i odgovarajuće dimenzioniranje mase koja akumulira toplinsku energiju (*thermal energy storage mass*) (na primjer /*for example*/ zid /*wall*/ zidan od cigala /*masonry tiles*/). Toplina se distribuira (*is distributed*) prvenstveno (*primarily*)

putem (*by*) prirodne (*natural*) konvekcije (*convection*) i zračenja (*radiation*), iako (*although*) se također (*also*) mogu koristiti (*can be used*) ventilatori (*fans*) za cirkuliranje (*to circulate*) sobnog zraka (*room air*) ili osigurati odgovarajuća ventilacija (*ventilation*).

PASSIVE SOLAR HEATING: Pasivno solarno grijanje

Sustav solarnog grijanja (*solar heating system*) koji (*that*) ne upotrebljava (*uses no*) vanjsku (*external*) mehaničku silu (*mechanical power*), primjerice (*such as*) pumpe (*pumps*) ili (*or*) ventilatore (*fans*), za otpremanje (*to move*) skupljene (*collected*) solarne topline (*solar heat*).

PAYBACK PERIOD: Razdoblje povrata

Vrijeme (*time*) potrebno (*required*) za potpuno (*completely*) vraćanje (*to recover*) izvorne (*original*) kapitalne investicije (*capital investment*).

PAYOUT RATIO: Stopa isplate

Omjer (*ratio*) gotovinskih dividendi (*cash dividens*) na (*on*) običnu dionicu (*common stock*) prema (*to*) zaradi (*earnings*) koja se može dobiti (*available*) za (*for*) običnu dionicu, koji se temelji (*based*) ili (*or*) na stvarnim (*actual*) dividendama deklariranim (*declared*) za neko razdoblje (*period*) ili na tekućoj (*current*) nagoviještenoj (*indicated*) godišnjoj (*annual*) procjeni (*rate*) divedende.

PEAK CLIPPING: Kresanje vrhova

Smanjivanje (*reduction*) vršnih opterećenja sustava (*system peak loads*).

PEAK DEMAND: Vršna potražnja

Maksimalno (*maximum*) opterećenje (*load*) tijekom (*during*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

PEAK DAY DEMAND: Vršna dnevna potražnja

Maksimalna (*maximum*) dnevna (*daily*) količina (*quantity*) plina (*gas*) koja se potroši (*used*) tijekom (*during*) nekog specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*), primjerice (*such as*) jedne (*one*) godine (*year*).

PEAK LOAD: Vršno opterećenje

(1) Maksimalna (*maximum*) snaga (*power*) koju potroši/koju potroše (*consumed by*) ili (*or*) koju proizvede (*produced by*) neki blok (*unit*) ili skupina (*group*) blokova u (*in*) nekom određenom (*stated*) razdoblju (*period*); (2) Izlazna snaga (*output*) koja predstavlja (*representing*) 100 posto (*percent*) od (*of*) proizvođačeve projektirane snage (*manufacturer's design capacity*) plinske turbine (*gas turbine*) po (*at*) «*ISO*» standardnim dnevnim uvjetima (*ISO standard day conditions*); 3) Maksimalno električno opterećenje (*electric load*) koje se potroši (*consumed*) ili koje se proizvede (*produced*) u nekom određenom vremenu (*time*).

PEAK LOAD PLANT OR PEAKER UNIT: Elektrana za vršno opterećenje ili vršni blok

Neka elektrana (*plant*), koja većinom (*usually*) sadržava (*housing*) parne blokove s brzim odzivom (*qiuck response steam units*), plinske turbine (*gas turbines*), dizel mo-

tore (*diesels*) ili (*or*) pumpno-akumulacijsku hidroelektričnu opremu (*pumped-storage hydroelectric equipment*) s niskim stupnjem djelovanja (*low efficiency*), koja se redovno (*normally*) koristi (*used*) tijekom (*during*) razdoblja (*periods*) maksimalnih opterećenja (*maximum loads*). Vršni blokovi (*peaker units*) se karakteriziraju (*are characterized*) po (*by*) brzim (*quick*) vremenima pokretanja/puštanja u pogon (*start times*) i uglavnom (*generally*) visokim (*high*) operativnim troškovima (*operating costs*) a niskim (*low*) troškovima kapitala (*capital costs*).

PEAK SHAVING: «Peglanje» vrhova

Metoda (*method*) za smanjivanje (*to reduce*) vršne potražnje (*peak demand*) plina (*gas*) ili (*or*) električne energije (*electricity*).

PEAK SPLITTING: Razdvajanje vrhova

Razdvajanje (*splitting*) vršnih opterećenja (*peak loads*) na (*over*) dva (*two*) povezana (*adjacent*) intervala potražnje (*demand intervals*).

PEAK WATT: Vršni vat

Jedinica (*unit*) koja se primjenjuje (*used*) za procjenjivanje (*to rate*) karakteristika (*performance*) solarnih fotonaponskih članaka (*solar photovoltaic /PV/ cells*), modula (*modules*), ili (*or*) solarnih baterija (*arrays*). Maksimalna (*maximum*) nazivna (*nominal*) izlazna snaga (*output*) nekog fotonaponskog uređaja (*PV device*), u (*in*) vatima (*watts*) na temelju (*under*) standardiziranih (*standardized*) uvjeta ispitivanja (*test conditions*), većinom (*usually*) 1,000 vata (*1,000 watts*) po (*per*) kvadratnom metru (*square meter*) Sunčeve svjetlosti (*sunlight*) uz (*with*) druge (*other*) uvjete primjerice (*such as*) specificiranu (*specified*) temperaturu (*temperature*).

PEAKING FACILITY: Postrojenje za vršna opterećenja

Elektrana (*power plant*) koja se koristi (*used*) samo (*only*) kada (*when*) je (*is*) potražnja električne energije (*electricity demand*) na (*at*) svojoj (*its*) najvišoj (*highest*) točki (*point*) ili (*or*) vrhuncu (*peak*).

PEAKING HYDROPOWER: Hidroenergija za vršna opterećenja

Hidroelektrana (*hydropower plant*) koja se drži u pogonu (*operated*) na (*at*) maksimalnoj (*maximum*) dopustivoj (*allowable*) snazi (*capacity*) u (*in*) dijelu (*part*) dana (*day*) te se ona (*it*) ili (*either*) zaustavlja (*is shut down*) u ostatku (*reminder*) vremena (*time*) ili (*or*) se drži u pogonu (*is operated*) na minimalnoj (*minimal*) razini snage (*capacity level*).

PEAKING SUPPLY: Dobava za vršna opterećenja

Dobava (*supply*) prirodnog plina (*natural gas*) koji (*that*) je (*is*) raspoloživ (*available*) za namirivanje (*to meet*) vršne potražnje (*peak demand*). Dobava za vršna opterećenja se većinom (*usually*) povezuje (*is associated*) sa (*with*) sezonskom (*seasonal*) potražnjom (*demand*), to jest (*i.e.*) s hladnijim (*colder*) od (*than*) normalnih (*normal*) dana (*days*). Dobava za vršna opterećenja može se osigurati (*may be provided*) iz (*out of*) objekata za skladištenje (*storage facilities*), iz (*from*) postrojenja za ukapljeni prirodni plin (*LNG facilities*), iz povećanja ogrjevne moći (*Btu enhancement*) kroz (*through*) injektiranje (*injection*) propana (*propane*)

ili (*or*) drugih (*other*) supstancija s visokom ogrjevnom moći (*high-Btu substances*) ili na druge načine (*by other means*).

PEAKING UNIT : Blok za vršna opterećenja

Proizvodni blok (*generating unit*) raspoloživ (*available*) za pomaganje (*to assist*) u (*in*) namirivanju (*meeting*) onog (*that*) dijela (*portion*) vršnog opterećenja (*peak load*) koje (*which*) je (*is*) iznad (*above*) temeljnog opterećenja (*base load*).

PENTANES PLUS: Pentani plus

Mješavina (*mixture*) ugljikovodika (*hydrocarbons*), poglavito (*mostly*) pentana i težih (*heavier*), koja se izvadi (*extracted*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*).

PERFLUOROCARBONS (PFCs): Perfluorougljici

Skupina (*group*) umjetnih (*man-made*) kemikalija (*chemicals*) sastavljena (*composed*) od (*of*) jednog ili dva (*one or two*) atoma ugljika (*carbon atoms*) i četiri (*four*) do (*to*) šest (*six*) atoma fluora (*fluorine atoms*), koja ne sadrži (*containing no*) klor (*chlorine*). Perfluorougljici nemaju (*do not have*) komercijalnu (*commercial*) uporabu (*use*) i emitiraju se (*are emitted*) kao (*as*) nusproizvod (*byproduct*) taljenja aluminija (*aluminum smelting*) i proizvođenja poluvodiča (*semiconductor manufacturing*). Oni (*they*) imaju (*have*) vrlo (*very*) visoke (*high*) 100-godišnje (*100-year*) globalne potencijale zagrijavanja (*Global Warming Potentials*) i vrlo su (*are*) dugovječni (*long-lived*) u (*in*) atmosferi (*atmosphere*).

PERFORMANCE-BASED RATES: Tarife temeljene na radnom učinku

Metoda (*method*) donošenja (*establishing*) koja (*which*) odstupa (*departs*) od (*from*) standarda troška usluge (*cost-of-service standard*) pri (*in*) utvrđivanju (*setting*) pravednih (*just*) i prihvatljivih (*reasonable*) tarifa javnih poduzeća (*utilities*). Tarife temeljene na radnom učinku (*performance*) većinom (*usually*) pružaju (*afford*) javnim poduzećima povoljnu priliku (*opportunity*) da povećaju (*to increase*) profite (*profits*) kroz (*by*) povisivanje (*exceeding*) normi (*targets*) za (*for*) efikasnost (*efficiency*) i uštede na troškovima (*cost savings*). Ova (*this*) vrsta (*type*) metodologije (*methodology*) ima za cilj (*purports*) pojednostavniti (*to streamline*) regulatorni postupak (*regulatory process*) s pomoću (*by*) nadomještavanja (*replacing*) rasprava o tarifama (*rate hearings*) s (*with*) godišnjim (*annual*) revizijama (*reviews*) računovodstvenog tipa (*accounting-type*). Proučavanja troška usluge (*cost of service studies*) možda uopće (*at all*) ne budu potrebna (*might be required*), jednom kada (*once*) se fiksiraju (*are fixed*) početne (*initial*) tarife.

PERFORMANCE-BASED RETURN: Povrat temeljen na radnom učinku

Ukupna (*overall*) stopa povrata (*rate of return*) nekog javnog poduzeća (*utility*) se povećava (*is increased*) ili (*or*) se smanjuje (*is decreased*) na temelju (*on*) izmjerenog (*measured*) radnog učinka (*performance*) na (*in*) jednom ili više (*one or more*) područja (*areas*).

PERFORMANCE CURVE: Krivulja ponašanja bušotine

Dijagram (*graph*) koji se primjenjuje (*used*) za nadziranje (*to monitor*) proizvodnje (*production*) nafte (*oil*), plina (*gas*) i vode (*water*) zajedno (*along*) s (*with*) tlakom (*pressure*) u odnosu na (*versus*) vrijeme (*time*) u (*in*) nekoj bušotini (*well*).

PERMEABILITY: Permeabilnost ili propusnost

Mjerilo (*measure*) za (*of*) lakoću (*ease*) s (*with*) kojom (*which*) neki fluid (*fluid*) protječe (*flows*) kroz (*through*) stijenu (*rock*) kao reakcija na (*in response to*) razlike tlakova (*pressure differences*) (mjerenu /*measured*/ u /*in*/ darsijima /*darcys*/). Propusnost znači (*implies*) da (*that*) u stijeni postoji (*there is*) neki stupanj (*degree*) poroznosti (*porosity*).

PERMIT: Dozvola

Dokument (*document*) koji (*that*) dodjeljuje (*grants*) dozvolu (*permission*) nekoj određenoj (*specific*) stranci (*party*) da učini (*to do*) neku određenu radnju (*act*) na (*on*) nekom određenom komadu (*parcel*) zemljišta (*land*).

PETROCHEMICAL FEEDSTOCK: Petrokemijska sirovina

Sirovina dobivena (*derived*) iz (*from*) nafte (*petroleum*), koja se rabi (*used*) poglavito (*mostly*) za (*for*) proizvodnju (*manufacture*) kemikalija (*chemicals*), sintetičke gume (*synthetic rubber*) i različitih (*variety*) plastičnih masa (*plastics*). Kategorije (*categories*) o kojima je riječ (*reported*) su (*are*) teški benzini (*naphthas*) (krajnja točka destilacije /*endpoint*/ je /*is*/ niža od /*less than*/ 401 stupnja Fahrenheita /*degrees Fahrenheit*/) i druga (*other*) ulja (*oils*) (krajnja točka destilacije je jednaka /*equal*/ ili (*or*) veća od /*greater than*/ 401 stupnja Fahrenheita)

PETROCHEMICALS: Petrokemikalije

Poludorađene (*intermediate*) kemikalije (*chemicals*) koje se dobiju (*derived*) iz (*from*) nafte (*petroleum*), kapljevina ugljikovodika (*hydrocarbon liquids*) ili (*or*) prirodnog plina (*natural gas*), primjerice (*such as*) etilen (*ethylene*), propilen (*propylene*), benzen (*benzene*), toluen (*toluene*) i ksilen (*xylene*).

PETROLEUM COKE: Petrolkoks

Finalni (*final*) proizvod (*product*), često (*often*) poznat kao (*called*) «otpadni proizvod» («*waste product*») procesa rafiniranja nafte (*petroleum refining process*), koji (*which*) je (*is*) izlazni proizvod (*output*) rafinerije (*refinery*) nakon što (*after*) budu izdestilirani (*have been distilled*) svi (*all*) od (*of*) viših (*higher*) destilata (*distillates*) i ulja (*oils*) iz (*from*) sirove nafte (*crude oil*), ostavljajući (*leaving*) proizvod koji (*that*) ima (*has*) izgled (*appearance*) ugljena (*coal*) i može se dobiti (*can be found*) u (*in*) različitim (*various*) oblicima (*types*) petrolkoksa, ovisno o (*depending on*) količini (*size*) izlaznog proizvoda, kao što su (*such as*) «spužvasti» («*sponge*»), «sačmasti» («*shot*») ili (*or*) «tekući» («*fluid*») koks (*coke*). Petrolkoks se može žariti (*may be calcined*) za (*for*) posebne namjene (*specialty uses*) kao što je proizvodnja anoda (*anode production*) ili se može spaliti (*may be burned*) kao (*as*) gorivo (*fuel*) u (*in*) različitim procesima, koji se kreću (*ranging*) od (*from*) elektrana (*power plants*) do (*to*) peći za proizvodnju cementa (*cement kilns*), što (*which*) je trenutno (*currently*) najveća (*largest*) pojedinačna (*single*) primjena (*use*) petrolkoksa. Loživi proizvod (*fuel product*) ima u pravilu (*typically*) visoki sadržaj sumpora (*is high in sumpor*) (premda /*although*/ postoje /*there are*/ izuzetci /*exceptions*/), mali sadržaj hlapljivih tvari (*low in volatile matter*), mali sadržaj pepela (*low in ash*) i mali sadržaj vlage (*low in moisture*). Ogrjevna moć (*heating value*) je u pravilu 14.200 Britanskih toplinskih jedinica po funti (*14,200 British thermal units per pound* ili /*or*/ *Btu/lb*).

PETROLEUM PRODUCTS: Naftni proizvodi

Proizvodi (*products*) koji se dobiju (*obtained*) iz (*from*) prerađivanja (*processing*) sirove nafte (*crude oil*) (uključujući /*including*/ pogonski kondenzat /*lease condensate*/), prirodnog plina (*natural gas*) i drugih (*other*) spojeva ugljikovodika (*hydrocarbon compounds*). Naftni proizvodi obuhvaćaju (*include*) nedovršena ulja (*unfinished oils*), ukapljene naftne plinove (*liquified petroleum gases*), pentane plus (*pentanes plus*), avionski benzin (*aviation gasoline*), motorni benzin (*motor gasoline*), mlazno gorivo (teško)benzinskog tipa (*naphtha-type jet fuel*), mlazno gorivo kerozinskog tipa (*kerosene-type jet fuel*), kerozin (*kerosene*), destilirano loživo ulje (*distillate fuel oil*), ostatno loživo ulje (*residual fuel oil*), petrokemijske sirovine (*petrochemical feedstocks*), specijalne (*special*) teške benzine (*naphthas*), maziva (*lubricants*), voskove (*waxes*), petrolkoks (*petroleum coke*), asfalt (*asphalt*), cestovno ulje (*road oil*), destilacijski plin (*still gas*) i druge raznovrsne (*miscellaneous*) proizvode.

PETROLEUM REFINERY: Rafinerija nafte

Postrojenje (*installation*) koje (*that*) proizvodi (*manufactures*) gotove naftne proizvode (*finished petroleum products*) iz (*from*) sirove nafte (*crude oil*), nedovršenih ulja (*unfinished oils*), kapljevina prirodnog plina (*natural gas liquids*), drugih (*other*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) i alkohola (*alcohol*).

PETROLEUM STOCKS, PRIMARY: Primarne zalihe nafte

Za (*for*) pojedine (*individual*) proizvode (*products*), količine (*quantities*) koje (*that*) se drže (*are held*) u (*at*) rafinerijama (*rafineries*), u (*in*) naftovodima (*pipelines*), i u (*at*) velikim terminalima (*bulk terminals*) koji imaju (*have*) kapacitet (*capacity*) od (*of*) 50.000 barela (*50,000 barrels*) ili (*or*) više (*more*), ili koje su (*are*) u tranzitu (*in transit*) povrh toga (*thereto*). Zalihe (*stocks*) koje drže (*are held by*) trgovci na malo (*retailers*) ili preprodavatelji (*resellers*) proizvoda, a također i (*as well as*) tercijarne zalihe (*tertiary stocks*) koje se drže na (*at*) mjestu (*point*) potroška (*consumption*), se izuzimaju (*are excluded*). Zalihe pojedinih proizvoda koje se drže u (*at*) postrojenjima za obradu plina (*gas processing plants*) se izuzimaju iz (*from*) procjena (*estimates*) pojedinih proizvoda ali (*but*) se ubrajajaju (*are included*) u (*in*) procjene ostalih ulja (*other oils*) i ukupne količine (*total*).

pH: pH vrijednost

(1) Mjera (*measure*) za (*of*) kiselost (*acidity*) ili (*or*) lužnatost (*alkalinity*) neke tvari (*material*), tekuće (*liquid*) ili krute (*solid*). pH ljestvica (*scale*) ima raspon (*ranges*) od (*from*) 0 do (*to*) 14 a vrijednosti (*values*) ispod (*below*) 7 su (*are*) kiselkaste (*acidic*) a iznad (*above*) 7 bazične (*basic*). (2) Negativni (*negative*) logaritam (*logarithm*) djelovanja iona vodika (*hydrogen ion activity*).

PHOSPHORIC ACID FUEL CELL (PAFC): Gorivni članak s fosfornom kiselinom

Vrsta (*type*) gorivnog članka (*fuel cell*) u (*in*) kojemu (*which*) se kao (*as*) elektrolit (*electrolyte*) rabi (*is used*) koncentrirana (*concentrated*) fosforna kiselina (*phosphoric acid*) (H_3PO_4) a protoni (*protons*) (H^+) se prenose (*are transported*) s (*from*) anode (*anode*) na (*to*)

katodu (*cathode*). Raspon radnih temperatura (*operating temperature range*) je (*is*) većinom (*usually*) 60-220 °C.

Reakcija na anodi (*anode reaction*): $H_2 \rightarrow 2\ H^+ + 2\ e^-$
Reakcija na katodi (*cathode reaction*): $1/2\ O_2 + 2\ H^+ + 2\ e^- \rightarrow H_2O$
Sveukupna reakcija (*overall reaction*): $H_2 + 1/2\ O_2 \rightarrow H_2O$

PHOTOSYNTESIS: Fotosinteza

Proizvodnja (*manufacture*) ugljikohidrata (*carbohydrates*) s pomoću (*by*) biljaka (*plants*) i kisika (*oxygen*) iz (*from*) ugljičnog dioksida (*carbon dioxide*) i vode (*water*) u (*in*) prisutnosti (*presence*) klorofila (*chlorophyll*), s (*with*) Sunčevom svjetlošću (*sunlight*) kao (*as*) izvorom energije (*source of energy*). U (*in*) procesu (*process*) se sekvestrira (*is sequestered*) ugljik (*carbon*) a oslobađaju se (*are released*) kisik i vodena para (*water vapor*).

PHOTOVOLTAIC AND SOLAR THERMAL ENERGY: Fotonaponska i solarna toplinska energija

Energija koju (*that*) zrači (*is radiated by*) Sunce (*sun*) kao (*as*) elektromagnetske valove (*electromagnetic waves*) koja se pretvara (*is converted*) u (*at*) javnim poduzećima za električnu energiju (*electric utilities*) u (*into*) električnu energiju (*electricity*) s pomoću (*by means*) solarnih članaka (*solar cells*) ili (*or*) kolektora s koncentratorom (*concentrating collectors*).

PHOTOVOLTAIC CELL (PVC): Fotonaponski članak

Fotonaponski članak ili (*or*) solarni članak (*sollar cell*) je (*is*) uređaj (*device*) koji (*that*) pretvara (*converts*) svjetlosnu energiju (*light energy*) u (*into*) električnu energiju (*electrical energy*). Ponekad (*sometimes*) je termin (*term*) «*sollar cell*» rezerviran (*is reserved*) za (*for*) uređaje namijenjene (*intended*) osobito (*specifically*) za hvatanje (*to capture*) energije (*energy*) iz (*from*) Sunčeve svjetlosti (*sunlight*), dok (*while*) se termin «*photovoltaic cell*» upotrebljava (*is used*) kada (*when*) izvor svjetlosti (*light source*) nije specificiran (*is unspecified*). U osnovi (*fundamentally*), uređaj treba (*needs*) izvršiti (*to fulfill*) dvije (*two*) funkcije (*functions*): proizvodnju fotona (*photogeneration*) iz (*of*) nositelja naboja (*charge carriers*) (elektrona /*electrons*/ i rupa /*holes*/) u (*in*) nekoj tvari koja apsorbira svjetlost (*light-absorbing material*), te odvajanje (*separation*) nositelja naboja u neki vodljivi spoj (*conductive contact*) koji (*that*) će prenositi (*will transmit*) električnu energiju (*electricity*). Ova (*this*) pretvorba (*conversion*) se naziva (*is called*) fotonaponski efekt (*photovoltaic effect*).

PHOTOVOLTAIC CONVERSION: Fotonaponska pretvorba/konverzija

Proces (*process*) pretvaranja (*converting*) energije Sunčeve svjetlosti (*sun's light energy*) izravno (*directly*) u (*into*) električnu energiju (*electric energy*) s pomoću (*through*) primjene (*use*) fotonaponskih članaka (*photovoltaic cells*).

PHOTOVOLTAIC EFFECT: Fotonaponski efekt

Fenomen (*phenomenon*) kod (*in*) kojega (*which*) padanje (*incidence*) svjetlosti (*light*) ili (*or*) drugog (*other*) elektromagnetskog zračenja (*electromagnetic radiation*) na (*upon*)

spoj (*junction*) dvije (*two*) različite (*dissimilar*) materije (*materials*), poput (*as*) neke kovine (*metal*) i nekog poluvodiča (*semiconductor*), izaziva (*induces*) proizvodnju (*generation*) neke elektromotorne sile (*electromotive force*).

PHOTOVOLTAIC ENERGY: Fotonaponska energija

Istosmjerna (*direct-current*) električna energija (*electricity*) koja se proizvede (*generated*) iz (*from*) Sunčeve svjetlosti (*sunlight*) s pomoću (*through*) uređaja iz poluvodiča čvrstog stanja (*solid-state semiconductors devices*) koji nemaju (*have no*) pokretnih dijelova (*moving parts*).

PHOTOVOLTAIC MODULE: Fotonaponski modul

Integrirani (*integrated*) sklop (*assembly*), ili (*or*) međusobno spojeni (*interconnected*) fotonaponski članci (*photovoltaic cells*), namijenjen (*designed*) da isporuči (*to deliver*) neku odabranu (*selected*) razinu (*level*) radnog (*working*) napona (*voltage*) i struje (*current*) na (*at*) svojim (*its*) izlaznim priključnim stezaljkama (*output terminals*), koji se zatvori u kućište (*packaged*) radi (*for*) zaštite (*protection*) protiv (*against*) propadanja (*degradation*) i prikladan (*suited*) za (*for*) spajanje (*incorporation*) u (*in*) fotonaponske elektroenergetske sustave (*photovoltaic power systems*).

PHYSICAL ASSET: Fizička imovina

Stvarna (*actual*) imovina (*property*) kao što su (*such as*) plemenite kovine (*precious metals*) ili (*or*) nekretnine (*real estate*). Također (*also*) poznata kao (*called*) realna (*real*) ili materijalna (*tangible*) imovina (*assets*).

PHYSICAL SETTLEMENT: Fizičko poravnanje

Postupak (*procedure*) po (*by*) kojemu (*which*) se neki ugovor (*contract*) namiruje (*is settled*) na (*in*) način (*way*) da (*that*) jedna (*one*) stranka (*party*) isporuči (*delivers*) neku robu (*commodity*) dok (*while*) druga (*other*) plati (*pays*) u (*in*) gotovini (*cash*). Obrnuto (*opposite*) od (*of*) «*cash settlement*» (gotovinsko poravnanje).

PIPELINE (NATURAL GAS): Cjevovodni transporter prirodnog plina/ Cjevovod za transportiranje prirodnog plina/Plinovod

Subjekt (*entity*) koji se bavi (*engaged in*) transportiranjem (*transportation*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) trgovini (*commerce*) između saveznih država (*interstate*) i unutar (neke) savezne države (*intrastate*) . Također (*also*) neka linija (*line*) cijevi (*pipe*) s (*with*) mašinerijom za prepumpavanje (*pumping machinery*) i aparaturom (*apparatus*) (koja sadrži */including/* ventile */valves/*, kompresorske agregate */compressor units/*, mjerne stanice */metering stations/*, regulacijske stanice */regulator stations/* itd. */etc./*) za */for/* otpremanje */conveying/* nekog plina (*gas*).

PIPELINE (PETROLEUM): Cjevovod za transportiranje nafte/Naftovod

Cjevovodi za sirovu naftu i proizvode (*crude oil and product pipelines*) koji se koriste (*used*) za transportiranje (*to transport*) sirove nafte (*crude oil*) i naftnih proizvoda (*petroleum products*) (koji obuhvaćaju */including/* naftovode između saveznih država */interstate pipelines/*, naftovode unutar saveznih država */intrastate pipelines/* i unutarkompanijske cjevovode

/intracompany pipelines/) unutar (*within*) 50 saveznih država (*states*) i saveznog područja Columbia (*District of Columbia*).

PIPELINE CAPACITY: Kapacitet cjevovoda (za naftu ili za prirodni plin)

Količina (*quantity*) (volumen */volume/*) nafte (*oil*) ili (*or*) plina (*gas*) potrebna (*required*) za održavanje (*to maintain*) punog (*full*) cjevovoda. Statični kapacitet (*static capacity*) nekog cjevovoda se u pravilu (*typically*) izražava (*is expressed*) kao (*as*) neki volumen po (*per*) jedinici (*unit*) dužine (*lenght*) (na primjer */for example/ bbl/ft*). Ipak (*however*), volumen fluida (*fluid*) koji prolazi (*passing*) kroz (*through*) neki cjevovod u (*in*) nekom određenom (*specific*) vremenu (*time*) ovisit će o (*will depend on*) početnom (*initial*) tlaku (*pressure*), karakteristikama protoka (*flow characteristics*), nadmorskoj visini (*ground elevation*), gustoći (*density*) i tlaku isporuke (*delivery*).

PIPELINE DAY: Dan cjevovodnih transportera (prirodnog plina)

Proizvoljno (*arbitrary*) 24-satno vremensko razdoblje (*24-hour period of time*) koje utvrdi (*established by*) cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) za (*for*) rad (*operation*) svoga (*its*) sustava (*system*), koje često (*often*) započinje (*beginning*) u (*at*) sedam (*seven*) ili osam (*eight*) sati (*o'clock*) u (*in*) jutro (*morning*).

PIPELINE, DISTRIBUTION: Cjevovodni distributer (prirodnog plina)

Cjevovodni transporter (*pipeline*) koji (*that*) otprema (*conveys*) plin (*gas*) od (*from*) nekog transportnog cjevovoda (*transmission pipeline*) do (*to*) svoga (*its*) krajnjeg potrošača (*ultimate consumer*).

PIPELINE FUEL: Gorivo za rad cjevovoda (za prirodni plin)

Plin (*gas*) koji se potroši (*consumed*) u (*in*) radu (*operation*) cjevovoda (*pipelines*), prvenstveno (*primarily*) u kompresorima (*compressors*).

PIPELINE, GATHERING: Sabirni cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod (*pipeline*) koji (*that*) otprema (*conveys*) plin (*gas*) od (*from*) proizvodne bušotine/proizvodnog polja (*production well/field*) do (*to*) postrojenja za obradu plina (*gas processing plant*) ili (*or*) transportnog cjevovoda (*transmission pipeline*) radi (*for*) konačne (*eventual*) isporuke (*delivery*) do krajnjih potrošača (*end-use consumers*).

PIPELINE INTERCONNECTION: Interkonekcija cjevovoda (za prirodni plin)

Mjesto (*point*) na (*at*) kojoemu (*which*) se međusobno spajaju (*interconnect*) postrojenja (*facilities*) dva ili više (*two or more*) cjevovodnih transportera (prirodnog plina) (*pipelines*).

PIPELINE QUALITY GAS: Plin transportne kvalitete

Prirodni plin (*natural gas*) za (*for*) transportiranje (*transport*) kroz (*through*) komercijalne (*commercial*) plinovode (*gas pipelines*) i za prodaju (*sale*) krajnjim potrošačima (*end users*), unutar (*within*) ± 5 posto (*percent*) ogrjevne moći (*heating value*) čistog (*pure*) metana (*methane*), ili (*or*) 1.010 Britanskih toplinskih jedinica po kubičnoj stopi (*1,010 British thermal units per cubic foot* ili *Btu/ft³*) kod (*at*) standardnih atmosferskih uvjeta (*standard athmospheric*

conditions), te očišćen od (*free of*) vode (*water*) i otrovnih (*toxic*) ili korozivnih (*corrosive*) onečišćivača (*contaminants*).

PIPELINE SYSTEM: Sustav za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina)

Skup (*collection*) postrojenja za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) (*pipeline facilities*) koja se koriste (*used*) za transportiranje (*to transport*) prirodnog plina (*natural gas*) od (*from*) izvora (*source*) dobave (*supply*) do (*to*) vrška plamenika (*burner tip*), koji obuhvaća (*including*) sabirne (*gathering*), transportne (*transmission*) ili (*or*) distribucijske (*distribution*) cjevovode (*lines*), postrojenja za pročišćavanje (*treating plants*) ili postrojenja za obradu (*processing plants*), kompresorske stanice (*compressor stations*) te srodna (*related*) postrojenja (*facilities*).

PIPELINE, TRANSMISSION: Transportni cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod (*pipeline*) koji (*that*) otprema (*conveys*) plin (*gas*) iz (*from*) neke regije (*region*) u kojoj (*where*) se on proizvodi (*it is produced*) u (*to*) neku regiju u kojoj se on treba distribuirati (*it is to be distributed*).

PIT OR RING: «Rupa» ili «krug»

Mjesto (*place*) na (*on*) «parketu» (*floor*) neke burze (*exchange*) gdje (*where*) se trguje (*is traded*) nekim «*futures*» ugovorom za robe (*commodity futures*) ili (*or*) ugovorom o opcijama (*options contract*) s pomoću (*by*) otvorenog izvikivanja (*open outcry*).

PLANNED OUTAGE: Planirani prekid pogona

Povlačenje (*removal*) nekog bloka (*unit*) iz (*from*) uporabe (*service*) radi obavljanja (*to perform*) rada (*work*) na (*on*) određenim (*specific*) komponentama (*components*) koji (*that*) se predviđa (*is scheduled*) dobrano unaprijed (*well in advance*) i ima (*has*) neko unaprijed određeno (*predetermined*) trajanje (*duration*) (na primjer */for example/* godišnji */annual/* kapitalni remont */overhaul/*, pregledi */inspections/*, ispitivanje */testing/*).

PLANT CONDENSATE: Kondenzat iz postrojenja za obradu plina

Jedna (*one*) od (*of*) kapljevina prirodnog plina (*natural gas liquids*), većinom (*mostly*) pentani (*pentanes*) i teži (*heavier*) ugljikovodici (*hydrocarbons*), koje se dobiju (*recovered*) i koje se odvoje (*separated*) kao (*as*) kapljevine (*liquids*) u (*at*) plinskim separatorima (*gas separators*) ili (*or*) skruberima (*scrubbers*) u (*in*) postrojenjima za obradu plina (*processing plants*).

PLANT EFFICIENCY: Stupanj djelovanja elektrane

Postotak (*percentage*) ukupnog (*total*) sadržaja energije (*energy content*) u (*of*) gorivu (neke) elektrane (*power plant's fuel*) koji (*that*) se stvarno (*actually*) pretvara (*is converted*) u (*into*) električnu energiju (*electricity*).

PLANT HOURS CONNECTED TO LOAD: Sati koje je elektrana priključena na opterećenje

Broj sati (*number of hours*) koje (*that*) je (*is*) elektrana (*plant*) sinkronizirana (*synchronized*) na (*to*) opterećenje (*load*) tijekom (*over*) nekog vremenskog intervala (*time interval*), većinom (*usually*) jedne (*one*) godine (*year*).

PLANT LIQUIDS: Kapljevine iz postrojenja za obradu prirodnog plina

Tekući (*liquid*) propan (*propane*), butan (*butane*), pentan (*pentane*) i teži ugljikovodici (*heavier hydrocarbons*) koji (*that*) su izvađeni (*have been extracted*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*).

PLANT OR GAS PROCESSING PLANT: Postrojenje za obradu plina

Postrojenje (*facility*) namijenjeno (*designated*) da izvrši (*to achieve*) vađenje (*recovery*) kapljevina prirodnog plina (*natural gas liquids*) iz (*from*) struje (*stream*) prirodnog plina (*natural gas*), koji (*which*) može ali ne mora (*may or may not*) biti obrađen (*be processed*) s pomoću (*through*) separatora na zakupljenim područjima (*lease separators*) i postrojenja na poljima (*field facilities*) i da regulira (*to control*) kvalitetu (*quality*) prirodnog plina koji se treba staviti u prodaju (*to be market*).

PLANT PRODUCTS: Proizvodi iz postrojenja za obradu prirodnog plina

Kapljevine prirodnog plina (*natural gas liquids*) izvađene (*recovered*) iz (*from*) postrojenja za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plant*) (a u */in/* nekim */some/* slučajevima */instances/* iz postrojenja na poljima */field facilities/*), koje sadrže (*including*) etan (*ethane*), propan (*propane*), butan (*butane*), mješavinu butana i propana (*butane-propane mixtures*), prirodni benzin (*natural gasoline*), kondenzat iz postrojenja za obradu prirodnog plina (*plant condensate*) te pogonski kondenzat (*lease condensate*).

PLANT SITE: Lokacija tvornice/postrojenja/elektrane

Svo (*all*) susjedno (*contiguous*) ili (*or*) dodirujuće (*adjoining*) zemljište (*property*) koje (*that*) je (*is*) pod (*under*) zajedničkim (*common*) nadzorom (*control*), uključujući (*including*) zemljišta koja razdvaja (*are separated by*) samo (*only*) neka cesta (*road*) ili drugo (*other*) javno (*public*) pravo prolaza (*right-of-way*).

PLANT THERMAL REDUCTION (PTR): Smanjivanje sadržaja topline kod obrade prirodnog plina

Ekvivalent za ogrjevnu moć (*heating value equivalent*) kapljevitih (*liquid*) proizvoda (*products*) koji se izvade (*extracted*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*) s pomoću (*by*) nekog postrojenja za obradu prirodnog plina (*processing plant*), plus (*plus*) prirodni plin koji se potroši (*used*) kao (*as*) gorivo u postrojenju (*plant fuel*) za vađenje (*to extract*) ovih (*those*) kapljevina (*liquids*), procesna baklja (*plant flare*) i drugi (*other*) gubitci (*losses*). Kada se izražava (*when expressed*) kao (*as*) volumen (*volume*) (u */in/* tisućama kubičnih stopa */Mcf/*), smanjivanje sadržaja topline kod obrade naziva se (*is referred to as*) smanjivanjem volumena kod obrade (*plant volume reduction* ili */or/ PVR*).

PLANT-USE ELECTRICITY: Električna energija za vlastiti potrošak elektrane

Električna energija (*electric energy*) koja se potroši (*used*) u (*in*) radu (*operation*) neke elektrane (*plant*). Ukupna količina te energije (*this energy total*) se oduzima (*is subtracted*) od (*from*) bruto proizvodnje (*gross production*) električne energije elektrane. U (*for*) svrhe izvješćivanja (*reporting purposes*) proizvodnja (*production*) električne energije elektrane se tada (*then*) iskazuje (*is reported*) kao (*as*) neto vrijednost (*net figure*). Energija (*energy*) potrebna (*required*) za pumpno-akumulacijske elektrane (*pumped-storage plants*) se po (*by*)

definiciji (*definition*) oduzima a proizvodnja energije za te elektrane se tada iskazuje kao neto vrijednost.

POINT-TO-POINT TRANSMISSION: Prijenos od točke do točke

Usluga (*service*) koja (*that*) omogućuje (*allows*) kupcu (*customer*) da se koristi (*to use*) nekom specificiranom (*specified*) veličinom (*amount*) prijenosne moći (*transmission capability*) za (*for*) prenošenje (*to transmit*) električne energije (*electric power*) od (*from*) određenih (*designated*) točaka (*points*) preuzimanja (*receipt*) do (*to*) određenih točaka isporuke (*delivery*).

POLLUTANT: Zagađivač

(1) Neka nečistoća (*impurity*) ili (*or*) onečišćivač (*contaminant*) koji se emitiraju (*emitted*) u (*to*) okoliš (*environment*). (2) Svaka (*any*) supstancija (*substance*) unesena (*imported*) u (*into*) okoliš koja štetno (*adversely*) utječe na (*affects*) neki prirodni (*natural*) resurs (*resource*).

POLLUTION: Zagađenost/Zagađivanje

(1) Nepoželjno (*undesirable*) stanje (*state*) prirodnog (*natural*) okoliša (*environment*) koji se onečišćuje (*being contaminated*) sa (*with*) štetnim (*harmful*) supstancijama (*substances*) kao (*as*) posljedica (*consequence*) ljudskih aktivnosti (*human activities*). (2) Čin (*act*) onečišćivanja (*contaminating*) ili (*or*) zagađivanja (*polluting*), koje sadrži (*including*) (bilo */either/* namjerno */intentionally/* bilo */or/* slučajno */accidentally/*) neželjene (*unwanted*) supstancije ili čimbenike (*factors*).

POLLUTION CONTROL: Ograničavanje zagađivanja

Kemijske (*chemical*) i fizičke (*physical*) metode (*methods*) za smanjivanje (*to lessen*) ispuštanja (*discharges*) većine (*most*) zagađivača (*pollutants*); za (*for*) ugljični dioksid (*carbon dioxide*), danas (*at present*), ne postoji (*there is no*) ekonomski (*economic*) ili (*or*) praktičan (*practical*) način (*way*) za smanjivanje (*to reduce*) količina (*quantities*) koje se ispuštaju (*discharged*) osim (*except*) kroz (*by*) smanjenu (*reduced*) uporabu fosilnih goriva (*fossil fuel usage*). Većina specifičnih (*specific*) sredstava (*means*) za uklanjanje (*removing*) zagađivača iz (*from*) emisija (*emissions*) sadrži (*include*) odsumporavanje ispušnih plinova (*flue-gas desulphurisation*), izgaranje u fluidiziranom sloju (*fluidised-bed combustion*), katalitičke pretvarače (*catalytic converters*) i preuređenje (*redesign*) opreme (*equipment*), primjerice (*such as*) plamenika u pećima (*furnace burners*) i motora automobila (*car engines*).

POLLUTION CONTROL TECHNOLOGY: Tehnologija za ograničavanje zagađivanja

Metode (*methods*) koje se primjenjuju (*used*) za smanjivanje (*to reduce*) količine (*amount*) onečišćivača (*contaminants*) koji se ispuštaju (*discharged*) iz (*from*) nekog izvora (*source*).

POLLUTION MONITORING: Nadziranje zagađenosti

Kvantitativno (*quantitative*) ili (*or*) kvalitativno (*qualitative*) mjerenje (*measure*) nazočnosti (*presence*), djelovanja (*effect*) ili razine (*level*) bilo koje (*any*) supstancije koja zagađuje (*polluting substance*) u (*in*) zraku (*air*), vodi (*water*) ili tlu (*soil*).

POLLUTION PREVENTION: Sprečavanje zagađivanja

Elimininiranje (*eliminating*) proizvodnje (*production*) opasnih otpada (*hazardous wastes*) i stakleničkih plinova (*greenhouse gases*) na (*at*) njihovom (*their*) izvoru (*source*), unutar (*within*) proizvodnog procesa (*production process*). To (*this*) se često (*often*) može postići (*can be achieved*) s pomoću (*through*) niza (*variety*) relativno (*relatively*) jednostavnih (*simple*) strategija (*strategies*), koje obuhvaćaju (*including*) manje (*minor*) promjene (*changes*) u (*in*) proizvodnim procesima (*manufacturing processes*), zamjenu (*substitution*) proizvoda koji ne zagađuju (*non-polluting products*) za (*for*) proizvode koji zagađuju (*polluting products*), i pojednostavljivanje (*simplification*) pakiranja (*packaging*). Kompanije (*companies*) koje prakticiraju (*practicing*) smanjivanje otpada (*waste reduction*) uštedjele su (*have saved*) stotine (*hundreds*) milijuna (*millions*) dolara (*dollars*), i iskoristile su (*have used*) to (*it*) za poticanje (*to catalyze*) sudjelovanja zaposlenika (*employee involvement*) te za elimininiranje (*to eliminate*) potrebe (*need*) za skupim (*expensive*) filtriranjem na kraju procesa (*end-of-the-pipe filtering*).

PONDAGE: Dnevna ili tjedna akumulacija

Akumulacija malih dimenzija (*small-scale storage*) u (*at*) nekoj hidroelektrani (*water power plant*) za izjednačivanje (*to equalize*) dnevnih (*daily*) ili (*or*) tjednih (*weekly*) fluktuacija (*fluctuations*) u (*in*) protjecanju rijeke (*river flow*) ili za omogućavanje (*to permit*) nejednolikog (*irregular*) satnog (*hourly*) iskorištavanja (*use*) vode (*water*) za (*for*) proizvodnju električne energije (*power generation*) radi usklađivanja (*to accord*) s (*with*) fluktuacijama u opterećenju (*load*).

PONDAGE STATION: Hidroelektrana s dnevnom ili tjednom akumulacijom

Hidroelektrana (*hydroelectric generating station*) s (*with*) akumulacijom (*storage*) dovoljnom (*sufficient*) samo (*only*) za (*for*) dnevnu (*daily*) ili (*or*) tjednu (*weekly*) regulaciju (*regulation*) protoka (*flow*).

POOLING COMPANY: Zajednička kompanija interesne zajednice/udruge

Nezavisna (*independent*) kompanija (*company*) elektroenergetske udruge/interesne zajednice (*power pool*) koja (*that*) upravlja (*operates*) električnom prijenosnom mrežom (*electric transmission grid*), umjesto (*for*) neke skupine (*group*) javnih poduzeća (*utilities*), i može (*may*) u (*in*) nekim (*some*) slučajevima (*cases*) dispečirati (*dispatch*) elektrane (*generating plants*) kroz (*by*) kupovanje (*buying*) i prodavanje (*selling*) energije na veliko (*wholesale power*). Skraćeno (*abbreviated*) «*POOLCO*».

POOLING POINT: Sabirno mjesto

Mjesto (*point*) (fizičko /*physical*/ ili (*or*) teoretsko /*theoretical*/) na (*at*) kojemu (*which*) se skuplja (*is aggregated*) plin (*gas*) s (*from*) mnogih (*many*) mjesta preuzimanja (*receipt*) radi zadovoljenja (*to serve*) više (*several*) ugovora (*contracts*) bez (*without*) vezivanja (*tying*) određenih (*specific*) mjesta preuzimanja za (*to*) neki određeni ugovor. «Papirnato sabiranje» («*paper pooling*») odnosi se (*refers*) na (*to*) skupljanje (*aggregation*) u računovodstvenom smislu (*as a metter of accounting*). Fizičko (*physical*) sabiranje (*pooling*) je (*is*) stvarno (*actual*) sabiranje u (*in*) neki tlačni spremnik (*supply basin*).

POROSITY: Poroznost

Nazočnost (*presence*) razmaka (*spaces*) (šupljina /*pores*/) između (*between*) zrna (*grains*) pijeska (*sand*) koja tvore (*making up*) neku formaciju stijena (*rock formation*). Poroznost se mjeri (*is measured*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) volumena (*volume*) šupljina s (*by*) ukupnim (*total*) volumenom stijene.

POSITION: Pozicija

Broj (*number*) ugovora (*contracts*) kupljenih (*bought*) ili (*or*) prodanih (*sold*) za (*for*) koje (*which*) se nije ušlo (*has been not entered*) u (*into*) transakciju poravnavanja (*offsetting transaction*). Za kupca (*buyer*) neke robe (*commodity*) se kaže (*is said*) da ima (*to have*) dugu poziciju (*long position*) a za prodavatelja (*seller*) neke robe se kaže da ima kratku poziciju (*short position*).

POSTED PRICE: Oglašena cijena

Cijena koju (*that*) neki rafiner (*refiner*) nudi (*offers*) proizvođačima (*producers*) na (*in*) pojedinom (*particular*) polju (*field*). Rafiner ima (*has*) fleksibilnost (*flexibility*) da podešava (*to adjust*) svoju (*its*) oglašenu cijenu radi praćenja (*to track*) tržišnih izgleda (*market outlook*).

POST-CONTINGENCY OPERATING PROCEDURES: Radni postupci nakon možebitnog događaja

Radni postupci (*operating procedures*) koje (*that*) primjenjuje (*are invoked by*) operator sustava (*system operator*) radi ublažavanja (*to mitigate*) ili (*or*) radi umanjenja (*to alleviate*) problema u sustavu (*system problems*) nakon što se dogodi (*after has occured*) neki možebitni događaj (*contingency*).

POUR POINT: Stinište

Temperatura (*temperature*) 5 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) viša od (*higher than*) temperature kod (*at*) koje (*which*) sirova nafta (*crude oil*) ili (*or*) neki rafinirani proizvod (*refined product*) prestaje biti tekući (*stop flowing*).

POWER: Snaga/Energija/Električna energija

Termin (*term*) većinom (*usually*) predodređen (*meant*) da prešutno podrazumijeva (*to imply*) i (*both*) snagu (*capacity*) i (*and*) energiju (*energy*). Električna energija (*electricity*) za (*for*) uporabu (*use*) kao (*as*) energija (*energy*).

Brzina (*rate*) kojom (*at which*) se rad (*work*) obavlja (*is performed*) ili (*or*) se energija (*energy*) prenosi (*is transmited*), ili količina (*amount*) energije koja je potrebna (*required*) ili koja se potroši (*expended*) u (*for*) nekoj zadanoj (*given*) jedinici (*unit*) vremena (*time*).

***Apparent Power*: Prividna snaga**

Umnožak (*product*) volta (*volts*) i ampera (*amperes*). Ona (*it*) obuhvaća (*includes*) i djelatnu snagu (*real power*) i jalovu snagu (*reactive power*), i većinom se izražava (*expressed*) u kilovoltamperima (*kilovoltamperes*) (kVA) ili (*or*) megavoltamperima (*megavoltamperes*) (MVA).

***Reactive Power*: Jalova snaga**

Dio (*portion*) elektriciteta (*electricity*) koji (*that*) uspostavlja (*establishes*) i održava (*sustains*) električna (*electric*) i magnetska (*magnetic*) polja (*fields*) opreme (*equipment*) na (*of*) izmjeničnu struju (*alternating current*). Jalova snaga mora se dobavljati (*must be supplied*) većini (*most*) vrsta (*types*) elektromagnetske opreme (*electromagnetic equipment*), primjerice (*such as*) motorima (*motors*) i transformatorima (*transformers*). Ona (*it*) također (*also*) mora nadoknađivati (*must supply*) jalove gubitke (*reactive losses*) u (*on*) prijenosnim postrojenjima (*transmission facilities*). Jalovu snagu osiguravaju (*is provided by*) generatori (*generators*), sinkroni kompenzatori (*synchhronous condensers*) ili (*or*) elektrostatička oprema (*electrostatic equipment*), kao što su kondenzatori (*capacitors*) a izravno (*directly*) utječe na (*influences*) napon električnog sustava (*electric system voltage*). Ona se većinom izražava (*is expressed*) u kilovarima (*kilovars*) (kVAr) ili megavarima (*megavars*) (MVAr).

***Real Power* : Djelatna snaga**

Brzina proizvođenja (*producing*), prenošenja (*transferring*) ili (*or*) korištenja (*using*) električne energije (*electrical energy*), koja se većinom izražava u kilovatima (*kilowatts*) (kW) ili megavatima (*megawatts*) (MW)

POWER ASCENSION: Podizanje snage

Vrijeme (*time*) između (*between*) datuma (*date*) inicijalnog (*initial*) punjenja gorivom (*fuel loading*) neke elektrane (*plant*) i njezinog (*its*) datuma prvog (*first*) komercijalnog pogona (*commercial operation*).

POWER BROKER: Broker električne energije

(1) Pojedinac (*individual*) koji (*who*) utanačuje (*arranges*) prodaju energije (*energy sales*) između (*between*) drugih (*other*) stranaka (*parties*). (2) Subjekti (*entities*) koji (*that*) olakšavaju (*facilitate*) transakcije (*transactions*) između kupaca (*buyers*) i prodavatelja (*sellers*) električne energije (*electricity*) na veliko (*at wholesale*).

POWER EXCHANGE: Burza električne energije

Subjekt (*entity*) koji omogućava (*providing*) neko konkurentno (*competitive*) promptno tržište (*spot market*) za (*for*) električnu energiju (*electric power*) s pomoću (*through*) aukcija (*auction*) dan unaprijed (*day-ahead*) ili (*or*) sat unaprijed (*hour-ahead*) ponuda (*bids*) za (*of*) proizvodnju (*generation*) i potražnju (*demand*).

POWER FACTOR: Faktor snage

Faktor snage je (*is*) omjer (*ratio*) djelatne snage (*real power*) izmjerene (*measured*) u (*in*) kilovatima (*kilowatts*) prema (*to*) prividnoj snazi (*apparent power*) izmjerenoj u kilovoltamperima (*kilovolt-amperes*) za (*for*) bilo koje (*any*) dano (*given*) opterećenje (*load*).

POWER FACTOR ADJUSTMENT CLAUSE: Klauzula o podešavanju faktora snage

Klauzula u (*in*) nekom tarifnom sustavu (*rate schedule*) koja (*that*) dopušta (*provides for*) neko podešavanje (*adjustment*) pri (*in*) fakturiranju (*billing*) ako (*if*) se kupčev faktor snage (*customer's power factor*) razlikuje (*varies*) od (*from*) neke specificirane (*specified*) preporuke (*reference*).

POWER GENERATION: Proizvodnja električne energije

Pretvorba/konverzija (*conversion*) primarnog izvora energije (*primary source of energy*) u (*into*) električnu energiju (*electric energy*).

POWER LOSS: Gubitak snage

Razlika (*difference*) između (*between*) ulazne (*input*) i izlazne (*output*) snage (*power*) kao (*as*) posljedica (*result*) prenošenja (*transfer*) energije (*energy*) između dvije (*two*) točke (*points*).

POWER MARKETER: Tržišni posrednik za energiju

Neki subjekt (*entity*) za (*for*) marketing (*marketing*) energije na veliko (*wholesale electric power*), koga registrira (*registered by*) «*FERC*» za kupovanje (*to buy*) i za prodavanje (*to sell*) energije na veliko, jedan (*one*) od (*from*) drugoga (*another*) i jedan (*to*) drugome, te drugim (*other*) javnim (*public*) subjektima po (*at*) tržišno formiranim (*market-derived*) cijenama (*prices*). Kompanije za marketing energije (*power marketing companies*) obuhvaćaju (*include*) kompanije u vlasništvu dioničara (*investor-owned companies*), kompanije povezane s javnim poduzećima (*utility-affiliated companies*), kompanije za marketing prirodnog plina (*natural gas marketing companies*), financijske posrednike (*financial intermediaries*), nezavisne proizvođače električne energije (*independent power producers*) i poduzetnike (*entrepreneurs*). Uglavnom (*generally*) tržišni posrednici za energiju ne posjeduju (*do not own*) proizvodna postrojenja (*generating facilities*).

POWER MARKETING ADMINISTRATIONS (PMA): Uprave/Ravnateljstva za marketing energije

«*Congress*» (Kongres) je osnovao (*established*) pet (*five*) federalnih (*federal*) uprava/ravnateljstava za marketing energije radi prodavanja (*to sell*) hidroelektrične energije (*hydroelectric power*) koju (*that*) proizvode (*is generated by*) federalne hidroelektrane (*dams*) i elektrane (*power plants*). Te/ta (*these*) uprave/ravnateljstva i njihova (*their*) sjedišta (*headquaters*) su (*are*):

- «*Bonneville Power Administration*» *(BPA)* - Portland Oregon
- «*Western Area Power Administration*» *(WAPA)* - Golden, Colorado
- «*Southwestern Power Administration*» *(SWPA)* - Tulsa, Oklahoma
- «*Southeastern Power Administration*» *(APA)* - Elberton, Georgia
- «*Alaska Power Administration*» *(APA)* - Juneau, Alaska

POWER OUTPUT: Količina proizvedene električne energije

Korisna (*useful*) električna energija (*electric power*) koja se isporuči (*delivered*) iz (*from*) nekog vjetrom pokretanog (*wind-powered*) proizvodnog sustava (*generating system*) kod (*at*) neke određene (*stated*) srednje (*mean*) brzine vjetra (*wind speed*).

POWER POOL: Elektroenergetska interesna zajednica/pul

Udruženje (*assotiation*) dva ili više (*two or more*) međusobno povezanih (*interconnected*) prijenosnih sustava (*transmission systems*) javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*) koji imaju (*having*) sporazum (*agreement*) za koordiniranje (*to coordinate*)

operacija (*operations*) i koji prave planove (*planning*) za (*for*) povećanu (*improved*) pouzdanost (*reliability*) i efikasnosti (*efficiencies*).

POWER PURCHASE AGREEMENT: Sporazum o kupnji električne energije

Dugoročni (*long-term*) ugovor (*contract*) koji zaključe (*executed by*) neki nezavisni proizvođač električne energije (*independent power producer*) i neko javno poduzeće koje kupuje (*purchasing utility*) za (*for*) prodaju (*sale*) i kupnju (*purchase*) snage (*capacity*) i/ili (*and/or*) energije (*energy*) od (*from*) nekog nezavisnog proizvođača električne energije.

POWER SUPPLY: Izvor napajanja

Izvor napajanja (ponekad /*sometimes*/ poznat kao /*known as*/ «*power supply unit*» ili /*or*/ «*PSU*» /napojna jedinica/) je (*is*) naprava (*device*) ili sustav (*system*) koji (*that*) napaja (*supplies*) električnom (*electrical*) ili drugim (*other*) vrstama (*types*) energije (*energy*) neko opterećenje na izlazu (*output load*) ili skupinu (*group*) opterećenja (*loads*). Termin (*term*) se najčešće (*most commonly*) primjenjuje (*is applied*) na (*to*) napajanja električnom energijom (*electrical energy supplies*)

POWER TRANSFER LIMIT: Granična snaga prijenosa

Maksimalna (*maximum*) snaga (*power*) koja (*that*) se može prenijeti (*can be transfered*) iz (*from*) sustava jednog (*one*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility system*) u (*to*) neki drugi (*another*) bez (*without*) preopterećivanja (*overloading*) bilo kojeg (*any*) postrojenja (*facility*) u (*in*) bilo kojem od (*either*) sustava.

POWERHOUSE: Strojarnica

Građevina (*structure*) na lokaciji (*on site*) neke hidroelektrane (*hydroelectric plant*) koja (*that*) sadržava (*contains*) turbinu (*turbine*) i generator (*generator*).

PRECIPITATORS: Taložnici

Uređaji za ograničavanje zagađivanja zraka (*air pollution control devices*) koji (*that*) skupljaju (*collect*) čestice (*particles*) iz (*from*) neke plinovite (*gaseous*) emisije (*emission*) s pomoću (*by*) mehaničkih (*mechanical*) ili (*or*) električnih (*electrical*) sredstava (*means*).

PREFERENCE: Prioritet

Zakonska (*legal*) direktiva (*directive*) koja (*that*) javnim poduzećima u državnom vlasništvu (*publicly owned utilities*) i zadrugama (*cooperatives*) dopušta (*gives*) prioritetni pristup (*priority access*) federalnoj (*federal*) električnoj energiji (*electric power*).

PREFERENCE CUSTOMERS: Prioritetni kupci

Javna poduzeća u državnom vlasništvu (*publicly owned utilities*) i neprofitne (*non-profit*) zadruge (*cooperatives*) koja/koje (*which*) po zakonu (*by law*) imaju (*have*) prioritet (*preference*) nad (*over*) sustavima u vlasništvu dioničara (*investor-owned systems*) i industrijskim kupcima (*industrial customers*) za (*for*) kupnju (*purchase*) električne energije (*electric power*) iz (*from*) federalnih (*federal*) projekata (*projects*).

PREFERENCE ELECTRIC POWER: Preferencijalna električna energija

Električna energija (*electric power*) koju (*that*) prodaje (*is sold by*) jedna (*one*) od (*of*) federalnih (*federal*) agencija za marketing (*marketing agencies*) na temelju (*under*) zakonskih odredbi (*statutes*) koje daju (*give*) određenim (*certain*) kupcima (*customers*) pravo prvenstva (*first preference*) kod (*in*) kupovanja (*buying*) električne energije.

PREFERENCE STOCK: Preferencijalna dionica

Vrijednosni papir (*security*) koji (*that*) je u rangu (*ranks*) nižem (*junior*) od (*than*) povlaštene dionice (*preferred stock*) ali (*but*) višem (*senior*) od obične dionice (*common stock*) u (*in*) pravu (*right*) na dobivanje (*to receive*) isplate (*payments*) od (*from*) firme (*firm*); u biti (*essentially*) povlaštena dionica nižeg ranga.

PREFERRED STOCK: Povlaštena dionica

Dioničarski kapital (*capital stock*) koji (*that*) osigurava (*provides*) neku posebnu (*specific*) dividendu (*dividend*) koja se isplaćuje (*paid*) prije (*before*) svake (*any*) dividende koja se isplaćuje (*paid*) običnim dioničarima (*commom stock-holders*) i koji ima (*has*) prioritet (*precedence*) nad (*over*) običnom dionicom (*common stock*) u (*in*) slučaju (*case*) likvidacije (*liquidation*). Kao (*like*) i obična dionica, povlaštene dionice predstavljaju (*represent*) djelomično (*partial*) vlasništvo (*ownership*) u (*in*) nekoj kompaniji (*company*), premda (*although*) povlašteni dioničari (*preferred stock-holders*) ne uživaju (*do not enjoy*) niti jedno (*none*) od (*of*) glasačkih prava (*voting rights*) običnih dioničara. Također (*also*), nasuprot (*as opposed to*) običnoj dionici, neka povlaštena dionica isplaćuje (*pays*) neku fiksnu (*fixed*) dividendu koja ne fluktuira (*does not fluctuate*), premda (*although*) kompanija ne mora isplatiti (*does not have to pay*) tu (*this*) dividendu ako (*if*) nema (*does not have*) financijske (*financial*) sposobnosti (*ability*) da to učini (*to do that*). Glavna (*main*) korist (*benefit*) od (*of*) posjedovanja (*owning*) povlaštene dionice je (*is*) da (*that*) investitor (*investor*) ima veće (*greater*) pravo (*claim*) na (*to*) imovinu (*assets*) kompanije nego (*than*) obični dioničari. Povlašteni dioničari uvijek (*always*) dobivaju (*get*) dividendu prvi (*first*) i u slučaju da kompanija ide u bankrot (*goes bankrupt*), povlašteni dioničari se isplaćuju (*are paid off*) prije običnih dioničara. Uglavnom (*generally*) postoje (*there are*) četiri (*four*) različite (*different*) vrste (*types*) povlaštenih dionica: kumulativne povlaštene (*cumulative preferred*) nekumulativne (*non-cumulative*), participacijske (*participating*) i zamjenjive (*convertible*). Također poznate kao (*called*) «*preference shares*».

***First preferred stock*: Prvorazredna povlaštena dionica**

Povlaštena dionica koja ima prioritet nad povlaštenom i običnom dionicom glede (*regarding to*) dividende i na (u slučaju likvidacije) imovinu.

***Second preferred stock*: Drugorazredna povlaštena dionica**

Povlaštena dionica koja ima prava podređena (*subordinate*) onima (*those*) koja ima povlaštena dionica, na dividende i na (u slučaju likvidacije) imovinu.

PREFERRED VOLTAGE ZONE OR RANGE: Prereferirano naponsko područje ili opseg

Opseg (*range*) napona (*voltages*) unutar (*within*) kojega (*which*) će trošila (*utilization equipment*) osigurati (*will provide*) optimalni (*optimum*) radni učinak (*performance*). Oprema za regulaciju napona (*voltage control equipment*) i distribucijski strujni krugovi (*distribution*

circuits) su namijenjeni (*have been designed*) i rade (*operate*) da održavaju (*to maintain*) napon unutar granica (*limits*) preferiranog područja tako (*so*) da dovode do (*to produce*) optimalnog rada (*operation*) opreme kupaca (*customer equipment*).

PRELIMINARY DETERMINATION: Prethodno rješenje

Uvjetno (*conditional*) odobrenje (*approval*) koje daje (*granted by*) «*FERC*» nakon (*after*) provjere (*rewiev*) svih (*all*) odredbi i uvjeta (*terms and conditions*) za (*of*) neki planirani (*proposed*) građevinski projekt (*construction project*).

PREMIUM: Premija

U (*in*) kontekstu (*context*) prodaje (*sales*) prirodnog plina (*natural gas*), neki diferencijal cijene (*price differential*) koji odražava (*reflecting*) razlike (*differences*) u (*in*) kvaliteti (*quality*) proizvoda (*product*), usluga (*services*) ili (*or*) odnosa (*relationships*), naročito (*especially*) za (*for*) dugoročne (*long-term*) stalne obveze (*firm commitments*), nasuprot (*as opposed to*) promptnoj prodaji (*spot sales*).

PREMIUM CUSTOMER: Prvorazredni kupac

Kupac koji (*that*) za (*to*) prodavatelja (*seller*) ima (*has*) veliko (*high*) značenje (*value*), primjerice (*such as*) kupac koji neki proizvod (*product*) preuzima (*takes*) uz (*at*) neki stalni (*consistent*) visoki (*high*) faktor opterećenja (*load factor*) ili (*or*) koji plaća (*pays*) neku visoku inkrementalnu (*incremental*) ili prvorazrednu cijenu (*price*) za (*for*) taj proizvod.

PREMIUM GASOLINE: Prvorazredni benzin/Premium benzin

Benzin koji ima (*having*) antidetonatorski indeks (*antiknock indeks*) (R+M/2), to jest (*i.e.*) oktansku ocjenu (*octane rating*), veću od (*greater than*) 9. **Opaska (*note*)**: Potrebe za oktanskim brojem (*octane number requirements*) mogu varirati (*may vary*) s (*by*) nadmorskom visinom (*altitude*).

PRESENT VALUE: Sadašnja vrijednost

Tekuća (*current*) vrijednost (*worth*) nekog tijeka novca (*cash flow*) nakon (*after*) uzimanja u obzir (*considering*) kamate (*interest*).

PRESSURE, ABSOLUTE (PSIA): Tlak, apsolutni (*PSIA*)

Tlak (*pressure*) iznad (*above*) tlaka potpunog (*perfect*) vakuuma (*vacuum*); zbroj (*sum*) manometarskog tlaka (*gauge pressure*) i atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*).

PRESSURE, ATMOSPHERIC: Tlak, atmosferski

Tlak težine (*weight*) zraka (*air*) i vodene pare (*water vapor*) na (*on*) površini Zemlje (*earth's surface*). Srednji (*average*) atmosferski tlak (*atmospheric pressure*) na (*at*) razini mora (*sea level*) je definiran (*has been defined*) u (*for*) znanstvene (*scientific*) svrhe (*purposes*) kao (*as*) 14,696 funta po kvadratnom palcu (*14.696 pounds per sqare inch* ili */or/ 14.696 lbs/in*^{2}). «*American Gas Assotiation*» (Američko udruženje za plin), «*FERC*» i sve (*all*) druge (*other*) federalne agencije (*federal agencies*) usvojile su (*have adopted*) 14,73 funte po kvadratnom palcu (*14.73 pounds per square inch*) kao standardnu (*standard*) osnovicu tlaka (*pressure base*).

PRESSURE BASE: Bazični tlak

Faktor (*factor*) za (*for*) tlak koji se primjenjuje (*used*) pri (*in*) određivanju (*determing*) volumena (*volume*) nekog plina (*gas*), koji se izražava (*expressed*) u (*in*) funtama (*pounds*) tlaka po (*per*) kvadratnom palcu (*square inch*) kojim bi taj plin pritiskao (*would exert*) na (*on*) stijenke (*walls*) spremnika (*container*) od (*of*) jedne (*one*) kubične stope (*cubic foot*).

PRICE: Cijena

Iznos (*amount*) novca (*money*) ili (*or*) odgovarajuća protuusluga (*consideration-in-kind*) za (*for*) koje (*which*) se (*is*) neka usluga (*service*) kupuje (*bought*), prodaje (*sold*) ili nudi (*offered*) na (*for*) prodaju (*sale*).

PRICE CAP: Gornja granica cijene

Metoda (*method*) utvrđivanja (*setting*) tarifa (*rates*) distribucijske kompanije (*distribution company*) nekog javnog poduzeća (*utility*) po kojoj (*whereby*) neku maksimalnu (*maximum*) dopustivu (*allovable*) razinu cijena (*price level*) utvrđuju (*is established by*) regulatori (*regulators*), fleksibilnost (*flexibility*) se dopušta (*is allowed*) u (*in*) pojedinačnom (*individual*) određivanju cijena (*pricing*) i tamo gdje (*where*) konkretna (*particular*) kompanija potiče (*encourages*) i usvaja (*captures*) povećanja efikasnosti (*efficiency gains*).

PRICE RISK: Rizik cijene

Rizik da (*that*) će vrijednost (*value*) neke vrijednosnice (*security*) ili (*or*) portfelja (*portfolio*) vrijednosnica pasti (*will decline*) u (*in*) budućnosti (*future*). U osnovi (*basically*) to je (*it is*) rizik da ćete izgubiti (*you will lose*) novac (*money*) uslijed (*due to*) nekog pada (*fall in*) tržišne cijene (*market price*) neke vrijednosnice koju (*that*) posjedujete (*you own*).

PRICING DIFFERENTIAL: Diferencijal za određivanje cijena

Razlika (*difference*) između (*between*) stvarnih (*actual*) ugovornih cijena dobave plina (*gas supply contract costs*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*) i nekog nadomjestka (*surrogate*), kao što je (*such as*) neka indeksna cijena (*index price*), za (*for*) neku zamišljenu (*deemed*) tržišnu cijenu (*market price*).

PRIMARY DISTRIBUTION FEEDER: Primarni distribucijski napojni vod

Napojni vod koji radi (*operating*) na (*at*) primarnom naponu (*primary voltage*) dobavljajući (*supplying*) električnu energiju (*electric power*) u (*to*) središte (*center*) područja opterećenja (*load area*).

PRIMARY ENERGY: Primarna energija

Sva (*all*) energija (*energy*) koju potroše (*consumed by*) krajnji potrošači (*end users*), izuzimajući (*excluding*) električnu energiju (*electricity*) ali (*but*) uključujući (*including*) energiju koja se potroši (*consumed*) u (*at*) javnim poduzećima za električnu energiju (*electric utilities*) za proizvođenje (*to generate*) električne energije. Kod (*in*) procjenjivanja (*estimating*) izdataka za energiju (*energy expenditures*), ne postoje (*there are no*) izdatci (*expenditures*) povezani s gorivom (*fuel-associated*) za (*for*) hidroelektričnu energiju (*hydroelectric power*),

geotermalnu energiju (*geothermal energy*), solarnu energiju (*solar energy*) ili (*or*) vjetroenergiju (*wind energy*) a izdatci koji se mogu kvantitativno odrediti (*quantifiable expenditures*) za procesno gorivo (*process fuel*) i međuproizvode (*intermediate products*) se izuzimaju (*are excluded*).

PRIMARY ENERGY CONSUMPTION: Potrošak primarne energije

Potrošak primarne energije je (*is*) količina (*amount*) potroška na mjestu krajnje potrošnje (*site consumption*), plus (*plus*) gubitci (*losses*) koji (*that*) se javljaju (*occur*) u (*in*) proizvodnji (*generation*), prijenosu/transportu (*transmission*) i distribuciji (*distribution*) energije (*energy*).

PRIMARY FUELS: Primarna goriva

Goriva koja (*that*) se mogu rabiti (*can be used*) kontinuirano (*continuously*).

PRIMARY MARKET: Primarno tržište

Primarna tržišta su (*are*) tržišta gdje (*where*) se kupuju (*are bought*) i gdje se prodaju (*are sold*) nove (*new*) vrijednosnice (*securities*). Ona (*they*) djeluju (*act*) poput (*as*) kanala (*conduit*) kroz (*through*) koji (*which*) se stječu (*are aquired*) novi kapital (*capital*) ili (*or*) novčana sredstva (*funds*).

PRIMARY RECOVERY: Primarno pridobivanje (nafte ili prirodnog plina)

Prvi (*first*) stadij (*stage*) proizvodnje (*production*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) u (*in*) kojemu (*which*) prirodna (*natural*) ležišna energija (*reservoir energy*), primjerice (*such as*) plinotlačni režim (*gasdrive*), vodotlačni režim (*waterdrive*) ili (*or*) gravitacijsko dreniranje (*gravity drainage*), istiskuje (*displaces*) ugljikovodike iz (*from*) ležišta (*reservoir*) u (*into*) kanal bušotine (*wellbore*) i na (*to*) površinu (*surface*). U (*at*) početku (*beginning*) ležišni tlak (*reservoir pressure*) je (*is*) znatno viši (*considerably higher*) nego (*than*) tlak na dnu bušotine (*bottomhole pressure*) unutar (*inside*) kanala bušotine. Taj (*this*) visoki (*high*) prirodni diferencijalni tlak (*differential pressure*) tjera (*drives*) ugljikovodike prema (*towards*) bušotini (*well*) i na (*to*) površinu. Međutim (*however*), kako (*as*) ležišni tlak opada (*declines*) pri (*in*) crpljenju, tako (*so*) se ponaša (*does*) i diferencijalni tlak. U svrhu smanjenja (*to reduce*) tlaka na dnu bušotine ili u svrhu povećanja (*to increase*) diferencijalnog tlaka a u svrhu povećanja proizvodnje ugljikovodika, potrebno je (*it is necessary*) implementirati (*to implement*) neki sustav umjetnog podizanja (*artificial lift system*), primjerice instaliranje (*installation*) dubinske sisaljke (*rod pump*), uronjene sisaljke na elektromotorni pogon (*electrical submersible pump*) ili gas lifta (*gas lift*). Proizvodnja koja (*that*) primjenjuje (*uses*) umjetno podizanje smatra se (*is considered*) primarnim pridobivanjem. Stadij primarnog pridobivanja dostiže (*reaches*) svoju (*its*) granicu (*limit*) kada (*when*) je ležišni tlak toliko (*so*) nizak (*low*) da (*that*) izvađene količine (*production rates*) nisu (*not being*) ekonomične (*economical*), ili kada su (*are*) razmjerni udjeli (*proportions*) plina ili vode u (*in*) proizvedenoj struji (*production stream*) previsoki (*too high*). Tijekom (*during*) primarnog pridobivanja, samo (*only*) je neki mali (*small*) postotak (*percentage*) od (*of*) početnih (*initial*) ugljikovodika u ležištu (*in place*) ugljikovodika proizveden (*has been produced*), većinom (*usually*) oko (*about*) 10% po (*for*) naftnom ležištu (*oil reservoir*). Primarno pridobivanje se također (*also*) naziva (*is called*) «*primary production*» (primarnom proizvodnjom).

PRIMARY RECOVERY METHOD: Metoda primarnog pridobivanja (nafte i plina)

Sredstvo (*means*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) se ostvaruje (*is achived*) početna (*initial*) proizvodnja iz ležišta (*reservoir production*), primjerice (*such as*) prirodna (*natural*) proizvodnja iz (nekog) ležišta s (*with*) plinotlačnim režimom (*gas-drive*). U (*in*) brojnim (*numerous*) slučajevima (*cases*) neka sekundarna (*secondary*) metoda pridobivanja (*recovery method*), primjerice zavodnjavanje (*waterflood*), potrebna je (*is required*) za održavanje (*to maintain*) nekog održivog (*viable*) kapaciteta proizvodnje (*production rate*).

PRIMARY STOCKS: Primarne zalihe

Zalihe (*stocks*) sirove nafte (*crude oil*) ili (*or*) rafiniranih proizvoda (*refined products*) koje (*that*) se drže (*are held*) u (*in*) pohrani (*storage*) na (*on*) zakupljenim područjima (*leases*), u rafinerijama (*refineries*), postrojenjima za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plants*), u naftovodima (*pipelines*), naftnim skladištima (*tank farms*) i velikim terminalima (*bulk terminals*) koji mogu uskladištiti (*can store*) najmanje (*at least*) 50.000 barela (*50,000 barrels*) rafiniranih proizvoda.

PRIMARY TRANSPORTATION: Primarno transportiranje

Otprema (*conveyance*) velikih (*large*) pošiljki (*shipments*) naftnih sirovina (*petroleum raw materials*) i rafiniranih proizvoda (*refined products*) većinom (*usually*) s pomoću (*by*) cjevovoda (*pipeline*), barže (*barge*), ili (*or*) prekooceanskog broda (*ocean-going vessel*). Svako (*all*) transportiranje sirove nafte (*crude oil*) je (*is*) primarno (*primary*), uključujući (*including*) male (*small*) količine (*amounts*) koje (*that*) se prevoze (*are moved*) kamionom (*truck*). Svako transportiranje rafiniranih proizvoda cjevovodom, baržom ili prekooceanskim brodom je primarno transportiranje.

PRIMARY VOLTAGE: Primarni napon

Napon strujnog kruga (*circuit*) koji napaja (*supplying*) električnom energijom (*electric power*) primarne (*primary*) strujne krugove.

PRIME MOVER: Pogonski stroj

Motor (*engine*), turbina (*turbine*), vodeno kolo (*water wheel*) ili (*or*) sličan (*similar*) stroj (*machine*) koji (*that*) tjera (*drives*) neki električni generator (*electric generator*).

PRIME POWER: Temeljna snaga

Nazivna snaga (*rating*) na (*at*) kojoj (*which*) se neki generator (*generator*) smije držati u pogonu (*may be operated*) kontinuirano (*continuously*) kao (*as*) neki samostalni (*sole*) izvor električne energije (*source of electric power*), s (*with*) intermitirajućim (*intermittent*) opterećenjima (*loads*).

PRIVATE POWER PRODUCER: Privatni proizvođač energije

Svaki (*any*) subjekt (*entity*) koji se bavi (*engaged in*) proizvodnjom električne energije na veliko (*wholesale power generation*) ili (*or*) proizvodnjom (električne energije) za vlastite potrebe (*self-generation*).

PRIVATELY OWNED ELECTRIC UTILITY: Javna poduzeća za električnu energiju u privatnom vlasništvu

Kategorija (*class*) vlasništva (*ownership*) koja se nalazi (*found*) u (*in*) elektroenergetskoj industriji (*electric power industry*) gdje (*where*) se javno poduzeće (*utility*) regulira (*is regulated*) i gdje se ovlašćuje (*is authorized*) da ostvaruje (*to achieve*) neke dopuštene (*allowed*) stope povrata (*rate of return*).

PROBABLE ENERGY RESERVES: Vjerojatne energetske rezerve

Procijenjene (*estimated*) količine (*quantities*) izvora energije (*energy sources*) koje (*that*) se, na (*on*) osnovi (*basis*) geološke (*geologic*) evidencije (*evidence*) koja podupire (*supports*) projekcije (*projections*) iz (*from*) «*proved reserves*» (dokazanih rezervi), mogu logično (*reasonably*) očekivati (*can be expected*) da postoje (*to exist*) i da su pridobive (*to be recoverable*) prema (*under*) postojećim (*existing*) ekonomskim uvjetima (*economic conditions*) i uvjetima eksploatiranja (*operating conditions*). Podatak o nalazištu (*site information*) je (*is*) nedovoljan (*insufficient*) za utvrđivanje (*to establish*) sa (*with*) sigurnošću (*confidence*) lokacije (*location*), količine (*quantity*) i razina kvalitete (*grades*) izvora energije. **Opaska (*note*)**: Ovaj (*this*) termin (*term*) je istoznačan (*equivalent*) s (*to*) «*indicated reserves*» (pokazanim rezervama) u skladu s definicijom (*as defined*) u (*in*) klasifikaciji resursa/rezervi (*resource/reserve classification*) koja je (*is*) sadržana (*contained*) u «*U.S. Geological Survey Circular 831*» (Američkoj Okružnici 831 o geološkoj procjeni), iz (*of*) 1980. (*1980*). Izmjerene (*measured*) i pokazane (*indicated*) rezerve, kada se kombiniraju (*when combined*), čine (*constitute*) «*demonstrated reserves*» (potvrđene rezerve).

PROCESS FUEL: Procesno gorivo

Sva (*all*) energija (*energy*) koja se potroši (*consumed*) pri (*in*) pribavljanju (*acquisition*), obrađivanju (*processing*) i transportu (*transport*) energije. Procesno gorivo koje se može kvantitativno odrediti (*quantifiable process fuel*) obuhvaća (*includes*) tri (*three*) kategorije (*categories*): operacije s prirodnim plinom na zakupljenom eksploatacijskom području i u postrojenju za obradu (*natural gas lease and plant operations*), operacije s prirodnim plinom u transportu (*natural gas pipeline operations*) te operacije u rafinerijama nafte (*oil refinery operations*).

PRODUCER: Proizvođač (nafte i plina)

Suvlasnik (*working interest owner*) u (*in*) nekoj naftnoj (*oil*) i/ili (*and/or*) plinskoj (*gas*) bušotini (*well*). Proizvođač može prodati (*may sell*) svoj (*its*) udio u proizvodnji (*share of production*) kao takav (*itself*) preko (*through*) operatora (*operator*) bušotine ili (*or*) preko nekog drugog (*another*) proizvođača.

PRODUCER DEMAND CHARGE: Proizvođačeva naknada za potražnju

Fiksna (*fixed*) naknada (*charge*) koju (*that*) plaćaju (*is paid by*) kupci (*customers*) proizvođačima (*producers*) radi jamčenja (*to garantee*) raspoloživosti (*availability*) dobava (*supplies*).

PRODUCING PROPERTY: Proizvodno područje

Termin (*term*) koji se često (*often*) upotrebljava (*used*) u svezi s (*in reference to*) nekim područjem (*property*), bušotinom (*well*) ili (*or*) rudnikom (*mine*) koji/koja/koji (*that*) proizvodi

(*produces*) iscrpive (*wasting*) prirodne resurse (*natural resources*). Termin znači (*means*) neko područje koje proizvodi u (*in*) isplativim količinama (*paying quanitites*) (to jest /*that is*/, ono /*one*/ za /*for*/ koje /*which*/ prihodi /*proceeds*/ od /*from*/ proizvodnje /*production*/ premašuju /*exceed*/ operativne rashode /*operating expenses*/).

PRODUCING WELL/PRODUCTION WELL: Proizvodna bušotina

Istražna (*exploratory*) ili (*or*) razradna (*development*) bušotina (*well*) za koju se ustanovi (*found*) da je sposobna (*to be capable*) za proizvođenje (*of producing*) ili (*either*) nafte (*oil*) ili (*or*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) dovoljnim (*sufficient*) količinama (*quantities*) da opravda (*to justify*) završno opremanje (*completion*) kao (*as*) proizvodna bušotina.

PRODUCTION: Proizvodnja (električne energije)

(1) Proces (*process*) ili (*or*) čin (*act*) proizvođenja (*generating*) električne energije (*electric energy*) iz (*from*) drugih (*other*) oblika (*forms*) energije (*energy*). (2) Količina (*amount*) električne energije izražena (*expressed*) u (*in*) vatsatima (*watt-hours*).

PRODUCTION (GEOLOGY): Proizvodnja (u geološkom smislu)

Faza (*phase*) koja (*that*) se zbiva (*occurs*) nakon (*after*) uspješnog (*successful*) istraživanja (*exploration*) i razrade (*development*) i tijekom (*during*) koje (*which*) se ugljikovodici (*hydrocarbons*) crpe (*are drained*) iz (*from*) nekog naftnog (*oil*) ili (*or*) plinskog (*gas*) polja (*field*).

PRODUCTION COSTS: Troškovi proizvodnje (nafte i plina)

Troškovi (*costs*) koji se natovare (*incurred*) za držanje u pogonu (*to operate*) i za održavanje (*to maintain*) bušotina (*wells*) te pripadne (*related*) opreme (*equipment*) i uređaja (*facilities*).Oni (*they*) postaju (*become*) dijelom (*part*) troška nafte (*oil*) i plina (*gas*) koji se proizvedu (*produced*). Primjeri (*examples*) troškova proizvodnje (ponekad /*sometimes*/ poznati kao /*called*/ troškovi podizanja /*lifting costs*/) jesu (*are*): troškovi radne snage (*cost of labor*) za držanje u pogonu bušotina te troškovi pripadne opreme i postrojenja; troškovi popravaka i održavanja (*repair and maintenance costs*); troškovi materijala (*materials*), zaliha (*supplies*) i goriva (*fuels*) koji/koje se potroše (*consumed*) te usluga (*services*) koje se koriste (*utilized*) u (*in*) radu (*operation*) bušotina i pripadne opreme i uređaja; troškovi poreza na imovinu (*property taxes*) i osiguranja (*insurance*) primjenjivi na (*to*) zemljišta i bušotine s dokazanim rezervama (*proved properties and wells*) te pripadnu opremu i uređaje; troškovi akciza na iskorištavanje mineralnih resursa (*severance taxes*). Troškovi deprecijacije (*depreciation*), otpisivanja troškova neobnovljivih sredstava (*depletion*) i amortizacije (*amortization*) (*DD&A*) kapitalizirane akvizicije (*capitalized acquisition*), istraživanja (*exploration*) i razrade ležišta (*development*) nisu (*are not*) troškovi proizvodnje, ali (*but*) također (*also*) postaju dijelom troška nafte i plina koji se proizvedu zajedno (*along*) s (*with*) prije navedenim (*identified above*) troškovima proizvodnje (troškovima podizanja).

PRODUCTION, CRUDE OIL: Proizvodnja sirove nafte

Volumeni (*volumes*) sirove nafte (*crude oil*) koji se izvade (*extracted*) iz (*from*) naftnih ležišta (*oil reservoirs*). Ti (*these*) volumeni se utvrđuju (*are determined*) s pomoću (*through*) mjerenja (*measurement*) volumena koji se isporuči (*delivered*) iz skladišnih rezervoara na

zakupljenim područjima (*lease storage tanks*) ili (*or*) na (*at*) mjestu (*point*) zatvorenog sustava za transport nafte (*custody transfer*), s (*with*) podešavanjem (*adjustment*) glede (*for*) (1) neto (*net*) razlike (*differences*) između (*between*) početnih (*opening*) i zaključnih (*closing*) zaliha na zakupljenim područjima (*lease inventories*) te (2) taloga i vode (*basic sediment and water* ili *BS&W*). Sirova nafta koja se potroši (*used*) na (*on*) zakupljenom području (*lease*) smatra se (*is considered*) proizvodnjom (*production*).

PRODUCTION EXPENCES: Rashodi proizvodnje (električne energije)

Troškovi (*costs*) koji se natovare (*incurred*) u (*in*) proizvodnji (*production*) električne energije (*electric power*) prilagođuju se (*conform to*) računovodstvenim zahtjevima (*accounting requirements*) obračuna rashoda pogona i održavanja (*operation and maintenance expense accounts*) *of «FERC Uniform System of Accounts»* (*FERC*-ovog Jedinstvenog sustava obračuna).

PRODUCTION LEASE: Zakupljeno proizvodno područje

Neko zakupljeno proizvodno područje se definira (*is defined*) kao (*as*) neko područje (*area*) na (*on*) kojemu (*which*) je razrada ležišta (*development*) radi vađenja (*to extract*) nafte (*oil*) i plina (*gas*) u tijeku (*is underway*) ili (*or*) gdje (*where*) se vađenje (*extraction*) tih (*these*) supstancija (*substances*) već (*already*) zbiva (*is occuring*).

PRODUCTION, LEASE CONDENSATE: Proizvodnja pogonskog kondenzata

Volumeni (*volumes*) pogonskog kondenzata (*lease condensate*) obuhvaćaju (*include*) samo (*only*) one (*those*) volumene koji se dobiju (*recovered*) iz (*from*) postrojenja na zakupljenim područjima (*lease facilities*) ili (*or*) postrojenja na poljima (*field facilities*).

PRODUCTION, NATURAL GAS: Proizvodnja prirodnog plina

Volumen (*volume*) prirodnog plina (*natural gas*) koji se izvuče (*withdrawn*) iz (*from*) ležišta (*reservoirs*) minus (*minus*) (1) volumen koji se vrati (*returned*) u (*to*) takva (*such*) ležišta pri (*in*) recirkuliranju (*cycling*), održavanju slojnog tlaka (*repressuring*) naftnih ležišta (*oil reservoirs*) i operacijama racionalnog iskorištavanja (*conservation operations*); minus (2) skupljanje (*shrinkage*) volumena koje proizlazi iz (*resulting from*) uklanjanja (*removal*) pogonskog kondenzata (*lease condensate*); i minus (3) neugljikovodični (*nonhydrocarbon*) plinovi (*gases*) tamo gdje (*where*) se javljaju (*occur*) u (*in*) dostatnoj (*sufficient*) količini (*quantity*) da učine (*to render*) plin nemerkatilnim (*unmarketable*). Volumeni prirodnog plina koji se izvuku iz ležišta za skladištenje plina (*gas storage reservoirs*) i autohtoni plin (*native gas*), koji (*that*) je prebačen (*has been transferred*) u (*to*) kategoriju skladišnog plina (*storage category*), ne smatraju se (*are not considered*) proizvodnjom (*production*). Plin koji se spali na baklji i koji se ispusti u zrak (*flared and vented gas*) se također (*also*) smatra (*is considered*) proizvodnjom. To (*this*) se razlikuje od (*differs from*) «*marketed production*» (proizvodnje za prodaju) koja izuzima (*excludes*) plin koji se spali na baklji i koji se ispusti u zrak.

PRODUCTION, NATURAL GAS, DRY: Proizvodnja suhog prirodnog plina

Volumen (*volume*) prirodnog plina (*natural gas*) koji se izvuče (*withdrawn*) iz (*from*) ležišta (*reservoirs*) tijekom (*during*) izvještajne godine (*report year*) minus (*minus*) (1) volumen koji se vrati (*returned*) u (*to*) takva (*such*) ležišta pri (*in*) recirkuliranju (*cycling*),

održavanju slojnog tlaka (*repressuring*) naftnih ležišta (*oil reservoirs*) i operacijama racionalnog iskorištavanja (*conservation operations*); minus (2) skupljanje (*shrinkage*) koje proizlazi iz (*resulting from*) uklanjanja (*removal*) pogonskog kondenzata (*lease condensate*) i kapljevina iz postrojenja za obradu prirodnog plina (*plant liquids*); i minus (3) neugljikovodični plinovi (*nonhydrocarbon gases*) tamo gdje (*where*) se oni javljaju (*they occur*) u (*in*) dostatnoj (*sufficient*) količini (*quantity*) da učine (*to render*) plin nemerkatilnim (*unmarketable*). Volumeni plina koji se izvuku iz ležišta za skladištenje plina (*gas storage reservoirs*) i autohtoni plin (*native gas*) koji (*that*) je prebačen (*has been transferred*) u (*to*) kategoriju skladišnog plina (*storage category*), ne smatraju se (*are not considered*) proizvodnjom. To (*this*) nije isto (*is not the same*) kao (*as*) «*marketed production*» (proizvodnja za prodaju) zato što (*because*) ova druga (*the latter*) također (*also*) izuzima (*excludes*) plin koji se ispusti u zrak i koji se spali na baklji (*vented and flared gas*) ali (*but*) sadrži (*contains*) kapljevine iz postrojenja za obradu prirodnog plina.

PRODUCTION, NATURAL GAS, WET AFTER LEASE SEPARATION: Proizvodnja mokrog prirodnog plina nakon separacije na zakupljenom eksploatacijskom području

Volumen (*volume*) prirodnog plina (*natural gas*) koji se izvuče (*withdrawn*) iz (*from*) ležišta (*reservoirs*) minus (*minus*) (1) volumen koji se vrati (*returned*) u (*to*) takva (*such*) ležišta pri (*in*) recirkuliranju (*cycling*), održavanju slojnog tlaka (*repressuring*) naftnih ležišta (*oil reservoirs*) i operacijama racionalnog iskorištavanja (*conservation operations*); minus (2) skupljanje (*shrinkage*) volumena koje proizlazi (*resulting*) iz uklanjanja (*removal*) pogonskog kondenzata (*lease condensate*); i minus (3) neugljikovodični plinovi (*nonhydrocarbon gases*) tamo gdje (*where*) se oni javljaju (*they occur*) u (*in*) dostatnoj (*sufficient*) količini (*quantity*) da učine (*to render*) plin nemerkantilnim (*unmarketable*). Volumeni plina koji se izvuku iz ležišta za skladištenje plina (*gas storage reservoirs*) i autohtoni plin (*native gas*) koji (*that*) je prebačen (*has been transferred*) u (*to*) kategoriju skladišnog plina (*storage category*) ne smatraju se (*are not considered*) dijelom (*part*) proizvodnje (*production*). Ova (*this*) koncepcija proizvodnje (*production concept*) nije (*is not*) ista (*same*) kao (*as*) «*marketed production*» (proizvodnja za prodaju), koja izuzima (*excludes*) plin koji se ispusti u zrak i koji se spali na baklji (*vented and flared gas*).

PRODUCTION, OIL AND GAS: Proizvodnja nafte i plina

Podizanje (*lifting*) nafte i plina na (*to*) površinu (*surface*) te sabiranje (*gathering*), pročišćavanje (*treating*), obrađivanje na polju (*field processing*) (kao */as/* u */in/* slučaju */case/* obrađivanja */processing/* plina radi vađenja */to extract/* tekućih ugljikovodika */liquid hydrocarbons/*) te skladištenje na polju (*field storage*). Funkcija proizvodnje (*production function*) mora (*shall*) se normalno (*normally*) promatrati (*be regarded*) kao da prestaje (*as terminating*) kod (*at*) izlaznog ventila (*outlet valve*) na (*on*) skladišnom rezervoaru proizvedene nafte (*production storage tank*) na zakupljenom području (*lease*) ili (*or*) polju (*field*). Ako (*if*) traju (*exist*) izvanredne (*unusual*) vanjske (*physical*) ili pogonske (*operational*) okolnosti (*circumstances*), može biti (*it may be*) mnogo primjerenije (*more appropriate*) promatrati (*to regard*) funkciju proizvodnje kao da prestaje u (*at*) prvoj (*first*) točki (*point*) u kojoj (*which*) se nafta, plin ili kapljevine prirodnog plina (*gas liquids*) isporučuju (*are delivered*) u (*to*) terminal (*terminal*) nekog magistralnog cjevovoda (*main pipeline*), nekog

javnog transportera (*common carrier*), neke rafinerije (*refinery*) ili nekog lučkog terminala (*marine terminal*).

PRODUCTION, PLANT LIQUIDS: Proizvodnja kapljevina iz postrojenja za obradu prirodnog plina

Volumen (*volume*) kapljevina (*liquids*) koji se izdvoji (*removed*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) postrojenjima za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plants*) ili (*or*) postrojenjima za recirkuliranje prirodnog plina (*natural gas cycling plants*) tijekom (*during*) godine (*year*).

PRODUCTIVE WELL: Produktivna bušotina

Bušotina (*well*) koja (*that*) proizvodi (*is producing*) naftu (*oil*) ili (*or*) plin (*gas*) ili je (*is*) sposobna (*capable*) za (*of*) proizvodnju (*production*).

PRODUCTIVITY INDEX (PI): Indeks produktivnosti

Matematički (*mathematical*) način (*mean*) izražavanja (*expressing*) sposobnosti (*ability*) nekog ležišta (*reservoir*) da isporučuje (*to deliver*) fluide (*fluids*) u (*into*) kanal bušotine (*wellbore*). «*PI*» se većinom (*usually*) izražava (*is expressed*) kao (*as*) volumen (*volume*) u (*in*) barelima (*in barrels*) koji se isporuči (*delivered*) u funtama po kvadratnom palcu (*pounds per square inch*) (*bbl/psi*) pada tlaka (*drawdown*) na (*on*) raskrivenoj površini dna bušotine (*sandface*).

PROFIT: Profit

Dobit (*income*) koja preostaje (*remaining*) nakon što (*after*) se namire (*are paid*) svi (*all*) rashodi poslovanja (*business expenses*).

PROJECT FINANCE: Projektno financiranje

Glavni (*primary*) pristup (*approach*) koji se primjenjuje (*used*) za financiranje (*to finance*) nezavisnih (*independent*) elektroenergetskih projekata (*power projects*).

PROJECT-FINANCED PIPELINE: Projektno financiran cjevovod

Cjevovod koji se financira (*fund*) zalaganjem (*pledging*) očekivanih (*expected*) prihoda (*revenues*) radi pokrivanja (*to cover*) duga (*debt*).

PROMPT BARREL: Promptni barel

Proizvod (*product*) koji (*which*) će se otpremiti (*will be moved*) ili (*or*) postati (*become*) raspoloživ (*available*) unutar (*within*) tri (*three*) ili četiri (*four*) dana (*days*).

PROPANE (C_3H_8): Propan (C_3H_8)

Supstancija ugljikovodika (*hydrocarbon substance*) koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) molekula (*molecules*) sastavljenih (*composed*) od tri (*three*) atoma ugljika (*carbon atoms*) i osam (*eight*) atoma vodika (*hydrogen atoms*), koja se prvenstveno (*primarily*) rabi (*used*) za (*in*) grijanje i hlađenje u stambenom i poslovnom sektoru (*residential and commercial heating and cooling*), kao (*as*) loživi plin (*fuel gas*) u područjima (*areas*) koja (*that*) se ne opskrbljuju (*are not served*) prirodnim plinom (*natural gas*) iz (*from*) mreže (*mains*) te kao petrokemijska (*petrochemical*) sirovina (*feedstock*).

PROPANE AIR: Mješavina propana i zraka

Mješavina (*mixture*) propana (*propane*) i zraka (*air*) koja rezultira (*resulting in*) plinovitim (*gaseous*) gorivom (*fuel*) prikladnim (*suitable*) za (*for*) distribuciju plinovodima (*pipeline distribution*).

PROPERTY LEASE AGREEMENT: Sporazum o zakupu zemljišta

Zakonit (*legal*) dokument (*document*) koji (*that*) omogućuje (*provides*) zakup (*lease*) terena (*site*) na kojemu (*where*) se locira (*is located*) elektrana (*power plant*), ako (*if*) financijeri projekta (*project sponsors*) ne posjeduju (*do not own*) ili (*or*) odaberu (*choose*) da neće posjedovati (*not to own*) zemljište (*land*).

PROPRIETARY CAPITAL: Vlasnički kapital

Obuhvaća (*includes*) kapital od običnih dionica (*common capital stock*), kapital od povlaštenih dionica (*preferred capital stock*) i kapital od preferencijalnih dionica (*preference capital stock*), ostali (*other*) uplaćeni (*paid-in*) kapital, uplate kredita (*instalments*) primljene (*received*) na (*on*) dioničarski kapital (*capital stock*), skonto (*discount*) na dioničarski kapital, trošak dioničarskog kapitala (*capital stock expense*), vlastitu (*appropriated*) zadržanu zaradu (*retained earnings*) te ponovno stečeni (*reacquired*) dioničarski kapital.

PROPYLENE (C_3H_6): Propilen (C_3H_6)

Supstancija ugljikovodika (*hydrocarbon substance*) koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) molekula (*molecules*) sastavljenih (*composed*) od tri (*three*) atoma ugljika (*carbon atoms*) i šest (*six*) atoma vodika (*hydrogen atoms*), koja se prvenstveno (*primarily*) rabi (*used*) u (*in*) grijanju i hlađenju u stambenom i poslovnom sektoru (*residential and commercial heating and cooling*) te kao (*as*) gorivo za transport (*transportation fuel*) i petrokemijska (*petrochemical*) sirovina (*feedstock*).

PROSPECTING: Traganje i istraživanje

Traganje (*search*) za (*for*) nekim područjem (*area*) moguće (*probable*) mineralizacije (*mineralization*); traganje obično (*normally*) obuhvaća (*includes*) topografske (*topographical*), geološke (*geological*) i geofizičke (*geophysical*) studije (*studies*) relativno velikih (*relatively large*) područja koje (*that*) se pokreću (*are undertaken*) u (*in*) nastojanju (*attempt*) da se lociraju (*to locate*) specifična (*specific*) područja koja opravdavaju (*warranting*) detaljno (*detailed*) istraživanje (*exploration*). Traganje i istraživanje se većinom (*usually*) zbiva (*occur*) prije (*prior to*) stjecanja (*acquisition*) mineralnih prava (*mineral rights*).

PROSPECTING COSTS: Troškovi traganja i istraživanja

Direktni (*direct*) i indirektni (*indirect*) troškovi (*costs*) koji se natovare (*incurred*) radi identificiranja (*to identify*) zanimljivih područja (*areas of interest*) koja (*that*) mogu opravdati (*may warrant*) detaljno (*detailed*) istraživanje (*exploration*). Takvi (*such*) troškovi obuhvaćaju (*include*) one (*those*) koji se natovare za (*for*) topografske (*topographical*), geološke (*geological*) i geofizičke (*geophysical*) studije (*studies*); prava (*right*) pristupa (*access*) na (*to*) zemljišta (*properties*) u svrhu (*in order*) provođenja (*to conduct*) takvih studija, plaća (*salaries*), opreme (*equipment*), instrumenata (*instruments*) i namirnica (*supplies*) za (*for*) geologe (*geologists*), uključujući (*including*) geofizičku ekipu (*crew*) i druge (*others*) koji provode (*conducting*)

takve studije te opće troškove (*overhead*) koji se mogu identificirati (*can be identified*) s (*with*) tim (*those*) aktivnostima (*activities*).

PROTON EXCHANGE MEMBRANE FUEL CELL (PEMFC)/POLYMER ELECTROLYTE FUEL CELL (PEFC): Gorivni članak s membranom za izmjenu protona/s elektrolitom od polimera

Vrsta (*type*) gorivnog članka na bazi kiseline (*acid based*) u (*in*) kojemu (*which*) se izmjena (*exchange*) protona (H^+) s (*from*) anode (*anode*) na (*to*) katodu (*cathode*) postiže (*is achieved*) kroz (*by*) neku čvrstu (*solid*) vodenastu (*aqueous*) membranu natopljenu (*impregnated*) s (*with*) nekom odgovarajućom (*appropriate*) kiselinom (*acid*). Elektrolit (*electrolyte*) se naziva (*is called*) membrana za izmjenu protona (*PEM*). Ovi (*these*) gorivni članci većinom (*usually*) rade (*run*) kod (*at*) niskih (*low*) temperatura (*temperatures*) (< 100 °C) i tlakova (*pressures*) (< 5 atm).

Reakcija na anodi (*anode reaction*): $H_2 \rightarrow 2\ H^+ + 2\ e^-$
Reakcija na katodi (*cathode reaction*): $1/2\ O_2 + 2\ H^+ + 2\ e^- \rightarrow H_2O$
Sveukupna reakcija (*owerall reaction*): $H_2 + 1/2\ O_2 \rightarrow H_2O$

PROVED ENERGY RESERVES: Dokazane energetske rezerve

Procijenjene (*estimated*) količine (*quantities*) izvora energije (*energy sources*) za koje (*that*) analiza (*analysis*) geoloških (*geologic*) i tehničkih (*engineering*) podataka (*data*) pokazuje (*demonstrates*) s (*with*) prihvatljivom (*reasonable*) sigurnošću (*certainty*) da su (*to be*) pridobive (*recoverable*) prema (*under*) postojećim (*existing*) ekonomskim uvjetima (*economic conditions*) i uvjetima eksploatiranja (*operating conditions*). Za lokaciju (*location*), količinu (*quantity*) i razinu kvalitete (*grade*) izvora energije se većinom (*usually*) smatra (*are considered*) da trebaju biti ispravno (*well*) utvrđene (*to be established*) u (*in*) takvim (*such*) rezervama. **Opaska (*note*)**: Ovaj (*this*) termin (*term*) je (*is*) istoznačan (*equivalent*) s (*to*) «*measured reserves*» (izmjerenim rezervama) u skladu s definicijom (*as defined*) u klasifikaciji resursa/rezervi (*resource/reserve classification*) koja (*that*) je (*is*) sadržana (*contained*) u (*in*) «*U.S. Geological Survey Circular 831*» (Američkoj Okružnici 831 o geološkoj procjeni) iz 1980. (*of 1980*).

PROVED RESERVES, CRUDE OIL: Dokazane rezerve sirove nafte

Procijenjene (*estimated*) količine (*quantities*) svih (*all*) kapljevina (*liquids*) koje se definiraju (*defined*) kao (*as*) sirova nafta za (*for*) koju (*which*) geološki (*geological*) i tehnički (*engineering*) podatci (*data*) dokazuju (*demonstrate*) s (*with*) prihvatljivom (*reasonable*) sigurnošću (*certainty*) da je (*to be*) pridobiva (*recoverable*) u (*in*) budućim (*future*) godinama (*years*) iz (*from*) poznatih (*known*) ležišta (*reservoirs*) prema (*under*) postojećim (*existing*) ekonomskim uvjetima (*economic conditions*) i uvjetima eksploatiranja (*operating conditions*).

PROVED RESERVES, NATURAL GAS: Dokazane rezerve prirodnog plina

Procijenjene (*estimated*) količine (*quantities*) prirodnog plina za (*for*) koje (*which*) analiza (*analysis*) geoloških (*geological*) i tehničkih (*engineering*) podataka (*data*) pokazuje (*demonstrates*) s (*with*) prihvatljivom (*reasonable*) sigurnošću (*certainty*) da su (*to be*) pridobive (*recoverable*) u (*in*) budućim (*future*) godinama (*years*) iz (*from*) poznatih (*known*) naftnih (*oil*) i plinskih (*gas*) ležišta (*reservoirs*) prema (*under*) postojećim (*exist-*

ing) ekonomskim uvjetima (*economic conditions*) i uvjetima eksploatiranja (*operating conditions*).

PUBLIC SERVICE: Javna opskrba/Javna usluga/Javna služba/Državna služba

(1) Djelatnost (*business*) opskrbljivanja (*supplying*) nekom robom (*commodity*) (kao što je /*as*/ električna energija /*electricity*/ ili /*or*/ plin /*gas*/) ili usluge (*service*) (kao što je transportiranje /*transportation*/) stanovitim (*any*) ili svim (*all*) pripadnicima (*members*) neke zajednice (*community*); (2) Neka služba (*service*) koja (*that*) se obavlja (*is rendered*) u (*in*) javnom interesu (*public interest*); (3) Državni posao (*governmental employment*), osobito (*especially*) državna služba (*civil service*).

PUBLIC STREET AND HIGHWAY LIGHTING: Javna rasvjeta ulica i glavnih prometnica

Javna rasvjeta ulica i glavnih prometnica obuhvaća (*includes*) dobavljenu (*supplied*) električnu energiju (*electricity*) i pruženu (*rendered*) uslugu (*service*) u svrhu (*for the purpose*) osvjetljivanja (*lighting*) ulica, glavnih prometnica, parkova (*parks*) i drugih (*other*) javnih prostora (*public places*); ili (*or*) za (*for*) opskrbu električnom energijom (*service*) prometnih (*traffic*) i drugih signalnih sustava (*signal systems*), za municipije (*municipalities*), druga administrativna područja (*divisions*) ili agencije (*agencies*) vlada saveznih država (*state governments*) ili Federalne vlade (*Federal Government*).

PUBLIC UTILITIES COMMISSION (PUC): Povjerenstvo za javna poduzeća

Povjerenstvo za javna poduzeća je (*is*) upravno tijelo (*governing body*) koje (*that*) regulira (*regulates*) tarife (*rates*) i usluge (*services*) nekog javnog poduzeća (*utility*).

PUBLIC UTILITY: Javno poduzeće

(1) Neka kompanija (*company*) koja osigurava (*providing*) javne usluge (*public services*), kao što su (*such as*) opskrba električnom energijom (*electric service*), opskrba plinom (*gas service*), telefonska usluga (*telephone service*), opskrba vodom (*water service*) i usluga odvoda otpadnih voda (*sewer service*), na temelju (*under*) zakonito (*legally*) utvrđenih (*established*) uvjeta monopola (*monopoly conditions*). (2) Bilo koja (*any*) djelatnost (*business*) u javnom ili privatnom vlasništvu (*public or privately owned*) koja (*that*) je (*is*) podvrnuta (*subject*) regulacijama vlasti (*goverment regulations*).

PUBLIC UTILITY DISTRICT: Administrativno područje javnog poduzeća (za električnu energiju)

(1) Politički (*political*) podrazdjel (*subdivision*) organiziran (*set up*) kao (*as*) neki teritorij opskrbljivanja (*service territory*) nekog javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*), čije (*whose*) se granice (*boundaries*) protežu (*extend*) izvan (*beyond*) teritorija pojedinog (*single*) ujedinjenog (*incorporated*) ili (*or*) neujedinjenog (*unincorporated*) municipija (*municipality*) i izvan pojedinog okruga (*county*). (2) Municipalne (*municipal*) korporacije (*corporations*) organizirane (*organized*) da osiguraju (*to provide*) opskrbu električnom energijom (*electric service*) i neujedinjenim urbanim središtima (*cities*) i gradovima (*towns*) i neujedinjenim ruralnim (*rural*) područjima (*areas*). Skraćeno (*abbreviated*) «*PUD*».

PUBLIC UTILITY HOLDING COMPANY ACT (PUHCA OR «35 ACT»): Zakon o holding kompanijama javnih poduzeća (ili «Zakon iz 35.»)

Zakon (*law*) donesen (*enacted*) 1935. (*in 1935*) radi obuzdavanja (*to control*) zloporaba (*abuses*) i loših upravljanja (*misconducts*) korporacijskim monopolom (*corporate monopoly*) koja su proizlazila iz (*arising from*) tržišne moći (*market power*) javnih poduzeća i nedovoljnih (*unsufficient*) regulatornih resursa (*regulatory resources*) za njihovo (*their*) ublažavanje (*to mitigate*). «*PUHCA*» definira (*defines*) dopustive (*allovable*) ustroje (*structures*) prema (*by*) kojima (*which*) se javna poduzeća mogu organizirati (*may organize*) i daje (*vests*) regulatorne ovlasti (*regulatory authority*) nad (*over*) različitim (*different*) financijskim (*financial*) i korporacijskim (*corporate*) pitanjima (*matters*) «*Security and Exchange Commission*» ili (*or*) «*SEC*» (Povjerenstvu za vrijednosnice i burze). Formirane su (*have been formed*) četiri (*four*) vrste (*types*) javnih poduzeća za električnu energiju (*electric utilities*):

- ***Investor-owned electric utilities*: Javna poduzeća za električnu energiju u vlasništvu dioničara**, u koja novac ulože (*financed by*) privatni ulagači (*private investors*), koja (*that*) opskrbljuju (*supply*) i velike (*large*) i male (*small*) potrošače (*consumers*)
- ***Municipally owned electric utilities*: Javna poduzeća za električnu energiju u vlasništvu** municipija, u vlasništvu (*owned by*) nekog municipija u (*in*) kojima (*which*) djeluju (*act*)
- ***Federally owned electric utilities*: Javna poduzeća za električnu energiju u vlasništvu federacije**, koja proizvode (*produce*) električnu energiju (*electric energy*) u hidroelektranama (*hydroelectric plants*) u vlasništvu federacije (*federal state*)
- ***Member-owned rural electric cooperatives*: Seoske zadruge za električnu energiju u vlasništvu članica**, koje dobavljaju (*provide*) električnu energiju svojim (*their*) članicama (*members*)

«*NEPA*» iz (*of*) 1992. (*1992*) dopunio je (*amended*) nekoliko (*several*) sekcija (*sections*) «*PUHCA*» omogućujući (*enabling*) javnim poduzećima za električnu energiju da se natječu (*to compete*) na (*in*) nezavisnom (*independent*) tržištu energije (*power market*).

PUBLIC UTILITY REGULATORY POLICIES ACT OF 1978 (PURPA): Zakon o regulatornim načelima za javna poduzeća iz 1978.

Federalni (*federal*) zakon (*law*) koji (*that*) zahtijeva (*requires*) da javna poduzeća kupuju (*to purchase*) električnu energiju (*electricity*) od (*from*) kvalificiranih (*qualified*) nezavisnih proizvođača električne energije (*independent power producers*) po (*at*) nekoj cijeni (*price*) koja pokazuje (*reflects*) koje (*what*) troškove (*costs*) javna poduzeća izbjegavaju (*avoid*) kroz (*by*) kupovanje (*buying*) električne energije od «postrojenja koja udovoljavaju zahtjevima» (*qualifying facilities*), a ne kroz neke druge (*another*) načine (*means*) stjecanja (*procuring*) snage (*capacity*) i energije (*energy*). Dijelovi (*portions*) zakona bili su namijenjeni (*were designed*) da potiču (*to encourage*) razvitak (*development*) malih (*small-scale*) kogeneracija (*cogenerations*) i obnovljivih resursa (*renewable resources*).

PUBLICLY OWNED ELECTRIC UTILITY: Javno poduzeće za električnu energiju u javnom vlasništvu

Vrsta (*class*) vlasništva (*ownership*).

PULVERIZED COAL: Ugljena prašina

Fino (*finely*) smrvljeni (*ground*) ugljen koji (*that*) se može spaliti (*can be burned*) u (*in*) nekom kotlu (*boyler*) tako da (*as*) štrca (*spouts*) iz (*from*) prikladnog (*suitable*) raspršivača (*nozzle*) kroz (*through*) koji se propuhava (*is blown*) s pomoću (*by*) komprimiranog zraka (*compressed air*).

PUMPED-STORAGE HYDROELECTRIC PLANT: Pumpno-akumulacijska hidroelektrana

Elektrana (*plant*) koja (*that*) proizvodi (*generates*) električnu energiju (*electric energy*) s pomoću (*by*) korištenja (*using*) vode (*water*) koja se napumpa (*pumped*) tijekom (*during*) razdoblja nevršne potražnje (*off-peak periods*) u (*into*) neko povišeno (*elevated*) akumulacijsko jezero (*storage reservoir*). U (*at*) razdobljima vršne potražnje (*peak periods*), kada (*when*) je (*is*) potreban (*needed*) dodatni (*additional*) proizvodni kapacitet (*generating capacity*), voda se ispušta (*is released*) iz (*from*) povišenog akumulacijskog jezera na (*to*) turbinske agregate (*turbine generators*) u (*in*) elektrani (*power plant*) na (*at*) nekoj nižoj razini (*lower elevation*). Hidroelektrana (*hidroelectric power plant*) koja za proizvođenje (*to produce*) električne energije koristi (*uses*) i (*both*) napumpanu (*pumped*) vodu (*water*) i (*and*) prirodni (*natural*) protok vode (*stream flow*) je (*is*) kombinirana (*combined*) pumpno-akumulacijska hidroelektrana.

PURCHASE: Kupnja

Kupovanje od strane (nekog) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility's buying*) električne (*electric*) energije (*energy*) ili (*or*) snage (*capacity*) ili obojega (*both*) od (*from*) nekog «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*).

PURCHASE AGREEMENT: Sporazum o kupnji

Ugovor (*contract*) između (*between*) nekog operatora (*operator*) i nekog kupca (*purchaser*) za (*for*) prodaju (*sale*) plina (*gas*) iz (*from*) određenih (*certain*) zakupljenih eksploatacijskih područja (*leases*).

PURCHASED ELECTRIC POWER: Kupljena električna energija

Električna energija (*electric power*) koja se kupi (*purchased*) ili (*or*) raspoloživa (*available*) za (*for*) kupnju (*purchase*) iz (*from*) nekog izvora (*source*) izvan (*outside*) sustava (*system*).

PURCHASED ELECTRIC POWER ADJUSTMENT: Podešavanje prema kupljenoj električnoj energiji

Klauzula (*clause*) u (*in*) nekom tarifnom sustavu (*rate shedule*) koja (*that*) omogućuje (*provides*) podešavanje (*adjustment*) fakture (*bill*) kada (*when*) se energija (*energy*) nabavlja (*is acquired*) iz (*from*) nekog drugog (*another*) električnog sustava (*electric system*) a njena (*its*) cijena (*price*) se razlikuje (*varies*) od (*from*) nekog specificiranog (*specified*) jediničnog baznog iznosa (*unit base amount*).

PURE PUMPED-STORAGE HYDROELECTRIC PLANT: Čista pumpno-akumulacijska hidroelektrana

Elektrana (*plant*) koja (*that*) proizvodi (*produces*) električnu energiju (*electric power*) samo (*only*) iz (*from*) vode (*water*) koja je prethodno napumpana (*has previously been pumped*) u (*to*) neko više (*upper*) akumulacijsko jezero (*reservoir*).

PUT OPTION: Opcija prodaje

Opcija koja (*which*) daje (*gives*) njenom (*its*) kupcu (*buyer*) ili (*or*) držatelju (*holder*) pravo (*right*), ali ne i (*but not*) obvezu (*obligation*), da proda (*to sell*) neki «*futures*» ugovor (*futures contract*) (da uđe u */enter into/* neku kratku poziciju u «*futures*» ugovoru */short futures position/*) po (*at*) nekoj specificiranoj (*specified*) cijeni (*price*) unutar (*within*) nekog specificiranog vremenskog razdoblja (*period of time*) u (*in*) zamjenu (*exchange*) za (*for*) uplatu (*payment*) jednokratne (*one-time*) premije (*premium*). Ona (*it*) obvezuje (*obligates*) prodavatelja (*seller*) ili sastavljača (*writer*) opcije da kupi (*to buy*) taj (*that*) osnovni (*underlying*) «*futures*» ugovor (da uđe u neku dugu poziciju u «*futures*» ugovoru */long futures position/*) po predloženoj (*designated*) cijeni, ako bi (*if*) neka opcija bila izvršena (*should be exercised*) po toj (*that*) cijeni.

Q

QUAD: Quad

Jedna bilijarda ili 10^{15} (u hrvatskom sustavu brojeva) (*one quadrillion* /u američkom sustavu brojeva/) Britanskih toplinskih jedinica (*British thermal units*). Količina (*amount*) energije (*energy*) jednaka (*equal*) jednom bilijunu ili 10^{12} (u hrvatskom sustavu brojeva) (*one trillion* /u američkom sustavu brojeva/) kubičnih stopa (*cubic feet*) prirodnog plina.(*natural gas*) ili (*or*) 170 milijuna barela (*million barrels*) nafte (*oil*).

QUALIFYING FACILITY (QF): «Postrojenje koje udovoljava zahtjevima»

Kogeneracija (*cogeneration*) ili (*or*) malo (*small*) postrojenje za proizvodnju električne energije (*power production facility*) koje (*that*) udovoljava (*meets*) određenim (*certain*) vlasničkim kriterijima (*ownership criteria*) i pogonskim kriterijima (*operating criteria*) te kriterijima efikasnosti (*efficiency criteria*) koje donosi (*established by*) «*FERC*» a koji su u skladu s (*pursuant to*) «*Public Utility Regulatory Policies Act*» ili «*PURPA*» (Zakonom o reguľatornim načelima za javna poduzeća) i registriralo se (*has filed*) kod (*with*) «*FERC*»-a za (*for*) status «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility status*).

QUALITY: Kvaliteta

(1) Karakteristike (*characteristics*) električne energije (*electricity*) koje (*that*) određuju (*determine*) njenu (*its*) korisnost (*usefulness*). (2) Stupanj (*degree*) kreditnog boniteta (*credit worthiness*) neke vrijednosnice (*security*) ili (*or*) izdavatelja (*issuer*), koji se obično (*commonly*) označava (*is denoted*) rejtinzima (*ratings*) koji se pripisuju (*are given*) nekoj vrijednosnici.

QUALITY ASSURANCE (QA): Osiguranje kvalitete

Sve (*all*) one (*those*) planirane (*planned*) i sustavne (*systematic*) radnje (*actions*) nužne (*necessary*) za osiguranje (*to provide*) povjerenja (*confidence*) da (*that*) će neki proizvod (*product*) ili (*or*) neka usluga (*service*) zadovoljiti (*will satisfy*) zadane (*given*) zahtjeve kvalitete (*quality reqiurements*).

QUALITY CONTROL (QC): Kontrola kvalitete

Radne tehnike (*operation techniques*) i radnje (*activities*) (preventivna /*preventive*/, nadzorna /*supervisory*/ ili (*or*) korektivna /*corrective*/ radnja /*action*/) koje (*that*) su (*are*) nužne (*necessary*) za (*for*) ispunjavanje (*fulfilling*) zahtjeva kvalitete (*quality requirements*).

QUOTE: Kotacija

Kratica (*short*) za (*for*) kotaciju (*quotation*), to (*it*) je (*is*) tekuća (*current*) ili (*or*) odložena (*delayed*) cijena (*price*) koja se nudi (*being offered*) za neku konkretnu (*particular*) vrijednosnicu (*security*).

R

R-VALUE: R-klasa

Jedinica (*unit*) za (*of*) toplinski otpor (*thermal resistance*) koja se primjenjuje (*used*) za (*for*) uspoređivanje (*comparing*) izolacijskih vrijednosti (*insulating values*) različitih (*different*) materijala (*material*). To (*it*) je (*is*) mjerilo (*measure*) efikasnosti (*effectiveness*) izolacije (*insulation*) u (*in*) zaustavljanju (*stopping*) strujanja (*flow*) topline (*heat*). Što je viša (*the higher*) brojka (*number*) R-klase nekog materijala, to su bolja (*the better*) njegova (*its*) izolacijska svojstva (*properties*) i to sporije (*the slower*) toplina struji (*flows*) kroz (*through*) njega (*it*). Određena (*specific*) klasa potrebna (*needed*) za izoliranje (*to insulate*) nekog stambenog objekta (*home*) ovisi o (*depends on*) klimi (*climate*), vrsti (*type*) sustava grijanja (*heating system*) i drugim (*other*) čimbenicima (*factors*).

RADIAL CIRCUIT: Radijalni strujni krug

Konfiguracija (*configuration*) za (*for*) napajanje (*supplying*) električnom energijom (*electric power*) koja (*that*) obuhvaća (*involves*) neki prijenosni vod (*transmission line*) ili (*or*) primarni (*primary*) distribucijski vod (*distribution line*) koji se proteže (*extending*) od (*from*) transformatorske podstanice (*substation*) do (*to*) priključenih (*connected*) opterećenja kupaca (*customer loads*) bez (*without*) nekog alternativnog (*alternate*) puta (*path*) napajanja (*supply*) do kraja (*end*) strujnog kruga.

RADIANT ENERGY: Energija zračenja

(1) Energija koja (*that*) se prenosi (*is transferred*) putem (*via*) elektromagnetskih valova (*electromagnetic waves*). (2) Energija koja se širi (*travelling*) u (*in*) obliku (*form*) elektromagnetskih valova. (3) Energija koja se emitira (*emitted*), koja se prenese (*transferred*) ili (*or*) koja se primi (*received*) u obliku zračenja (*radiation*).

RADIATION: Zračenje

(1) Emisija (*emission*) i prenošenje (*propagation*) energije (*energy*) kroz (*trough*) materiju (*matter*) ili (*or*) prostor (*space*) s pomoću (*by means of*) elektromagnetskih smetnji (*electromagnetic disturbances*) koje (*which*) manifestiraju (*display*) ponašanje (*behavior*) i poput vala (*wave-like*) i poput čestice (*particle-like*). (2) Energija kao što je (*such as*) svjetlost (*light*), toplina (*heat*), zvuk (*sound*), atomske čestice (*atomic particles*) ili drugi (*other*) oblik (*form*) koji se izbacuje (*is sent out*) iz (*from*) neke supstancije (*substance*) i prenosi se (*is propagated*) kroz materiju ili prostor. (3) Proces (*process*) u (*in*) kojemu se atomi (*atoms*)

i molekule (*molecules*) podvrgavaju (*undergo*) unutarnjoj (*internal*) transformaciji (*change*) s (*with*) rezultirajućom (*resultant*) emisijom energije.

RADIATIVE COOLING: Hlađenje zračenjem

Proces (*process*) hlađenja (*cooling*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) neki medij za apsorbiranje topline (*heat absorbing media*) apsorbira (*absorbs*) toplinu (*heat*) iz (*from*) jednog (*one*) izvora (*source*) i zrači (*radiates*) tu (*this*) toplinu dalje (*further*).

RADIATIVE FORCING: Promjena ravnoteže zračenja

Neka promjena (*change*) u (*in*) ravnoteži (*balance*) između (*between*) dolaznog (*incoming*) solarnog zračenja (*solar radiation*) i odlaznog (*outgoing*) infracrvenog zračenja (*infrared radiation*) (to jest /*i.e*/ toplinskog zračenja /*thermal radiation*/). Bez (*without*) ikakve (*any*) promjene ravnoteže zračenja, solarno zračenje koje dolazi (*coming*) na (*to*) Zemlju (*Eerth*) nastavilo bi (*would continue*) biti (*to be*) približno (*approximately*) jednako (*equal*) infracrvenom zračenju koje se emitira (*emitted*) sa (*from*) Zemlje. Dodavanje (*addition*) stakleničkih plinova (*greenhouse gases*) u (*to*) atmosferu (*atmosphere*) zaprečava prolaz (*traps*) nekog dodatnog (*increased*) djelića (*fraction*) infracrvenog zračenja, ponovno ga zračeći (*reradiating it*) natrag (*back*) prema (*towards*) površini (*surface*) Zemlje i pri tome (*thereby*) ostvaruje (*creates*) neki učinak zagrijavanja (*warming influence*).

RADIATIVELY ACTIVE GASES: Plinovi koji reagiraju na zračenje

Plinovi (*gases*) koji (*that*) apsorbiraju (*absorb*) upadno (*incoming*) solarno zračenje (*solar radiation*) ili (*or*) odrazno (*outgoing*) infracrveno zračenje (*infrared radiation*), utječući na (*affecting*) vertikalni temperaturni profil (*vertical temperature profile*) atomosfere (*atmosphere*).

RAILROAD AND RAILWAY ELECTRIC SERVICES: Opskrbljivanja električnom energijom željeznica i lakih željeznica

Električna energija (*electricity*) koja se dobavlja (*supplied*) željeznicama (*railroads*) te međugradskim željeznicama (*interurban railways*) i tramvajima (*street railways*) za (*for*) sveopću porabu (*general use*).

RANKINE CYCLE: Rankineov kružni proces

Termodinamički (*thermodynamic*) kružni proces (*cycle*) koji (*that*) je (*is*) idealni (*ideal*) standard (*standard*) za (*for*) uspoređivanje (*comparing*) radnog učinka (*performance*) toplinskih strojeva (*heat engines*), parnih elektrana (*steam power plants*), parnih turbina (*steam turbines*) i sustava toplinskih pumpi (*heat pump systems*) koji kao (*as*) radni fluid (*working fluid*) rabe (*use*) paru koja se može kondenzirati (*condensable vapor*); stupanj djelovanja (*efficiency*) se procjenjuje (*is measured*) kao rad (*work*) koji se izvrši (*done*) podijeljen (*divided*) s (*by*) osjetnom toplinom (*sensible heat*) koja se dobavi (*supplied*).

RATCHET OR RATCHETED DEMAND CHARGE: Naknada za potražnju sa zaporom

Razina (*level*) naknade za potražnju koju (*that*) neki kupac (*customer*) plaća (*pays*) svaki (*each*) mjesec (*month*) bez obzira na (*regardless of*) stvaran (*actual*) potrošak (*consumption*).

Naknada za potražnju se temelji na (*is based on*) tarifi za vršnu potrošnju (*peak consumption rate*) tijekom (*during*) nekog vremenskog razdoblja obrtanja (*rolling period of time*) (većinom /*usually*/ 12 mjeseci).

RATE: Tarifa

Jedinična naknada (*unit charge*) ili (*or*) naknade (*charges*) koje odredi (*made by*) neka energetska kompanija (*energy company*) ili javno poduzeće (*utility*) kupcima (*customers*) za (*for*) energiju (*energy*). Strukture (*structures*) tarifa uključuju (*include*):

***Block*: Paket**

Tarifa koja predviđa (*provides*) različite (*different*) jedinične naknade (*charges*) za potrošak (*consumption*) koji pada (*falling*) unutar (*within*) raznih (*various*) paketa potražnje (*demand*) ili potroška.

***Flat*: Paušalna**

Tarifa koja predviđa neku specificiranu (*specified*) naknadu bez obzira na (*irrespective of*) količinu (*quantity*) koja se potroši (*used*) ili ugovornu (*contract*) potražnju.

***Lifeline*: Socijalna**

Struktura tarifa primjenjiva (*applicable*) na (*for*) kupce u stambenom sektoru (*residential customers*) koja uključuje neki specificirani paket potrošnje energije (*energy use*) zacijenjen (*priced*) ispod (*below*) alociranog (*allocated*) troška usluge (*cost of service*). Paket energije može se zacijeniti (*may be priced*) na (*at*) nekom paušalnom iznosu (*flat amount*) za cijeli (*entire*) paket ili na (*on*) nekoj jediničnoj (*per unit*) osnovi (*basis*).

***Mileage-Based*: Prema udaljenosti**

Tarifa koja se odredi (*determined*) prema (*by*) dužini (*length*) prijenosa (*haul*).

***One-Part*: Jednodijelna**

Naknada za robu (*commodity charge*) (jedinična tarifa /*per unit rate*/) bez (*with no*) komponente (*component*) koja se naplaćuje (*charging*) za rezervaciju (*reservation*), potražnju itd. (*etc.*).

***Postage-Stamp*: Poput poštanske marke**

Tarifa za transport (*transportation rate*) koja se primjenjuje (*applies*) za neku određenu (*given*) zonu (*zone*) ili područje (*area*) umjesto (*rahter than*) za udaljenost (*distance*) stvarnog (*actual*) transporta.

***Seasonal*: Sezonska**

Tarifa koja varira (*varies*) temeljena (*based*) na (*on*) sezoni (*season*) tijekom (*during*) koje (*which*) se opskrba električnom energijom/prirodnim plinom (*service*) preuzima (*is received*).

***Step*: Stupnjevana**

Tarifa temeljena na nekoj rangiranoj (*tiered*) ili stupnjevanoj (*stepped*) strukturi cijena (*price*). Tarifa ili cijena ovisi o (*depends on*) konkretnoj (*particular*) stopi (*step*) unutar (*within*) koje (*which*) pada (*falls*) zadnja (*last*) potrošena (*consumed*) jedinica (*unit*).

***Straight-Line*: Pravocrtna**

Naknada po (*per*) jedinici koja je (*is*) konstantna (*constant*) bez obzira na razinu (*level*) opskrbe električnom energijom/prirodnim plinom; to jest (*i.e.*) cijena se ne mijenja (*does not*

change) s (*with*) nekim povećanjem (*increase*) ili smanjenjem (*decrease*) broja (*number*) jedinica koje se potroše (*used*).

***Three-Part*: Trodijelna**

Tarifa koja predviđa tri komponente za određivanje (*determing*) ukupne (*total*) fakture (*bill*): (1) korisničku naknadu (*customer charge*); (2) naknadu za potražnju (*demand charge*) i (3) naknadu za robu (*commodity charge*).

***Two-Part*: Dvodijelna**

Tarifa koja predviđa dvije komponente za određivanje ukupne fakture: (1) naknadu za potražnju i (2) naknadu za robu.

***Volumetric*: Volumetrijska**

Tarifa ili (*or*) naknada za neku robu ili uslugu (*service*) koja se izračunava (*is calculated*) i koja se naplaćuje (*is charged*) na (*on*) temelju (*basis*) količine (*amount*) ili volumena (*volume*) koje stvarno (*actually*) preuzme (*received by*) kupac (*purchaser*).

***Zone*: Zonska**

Tarifa za uslugu u nekoj konkretnoj zoni, kod koje (*where*) svaka (*each*) zona preko (*through*) koje (*which*) se energija otprema (*moves*) ima (*bears*) neku različitu tarifu.

RATE BASE: Osnovica za određivanje stope

(1) Vrijednost (*value*) koju utvrdi (*established by*) neko regulatorno nadleštvo (*regulatory authority*), na temelju (*upon*) koje (*which*) se dopušta (*is permitted*) nekome javnom poduzeću (*utility*) da zarađuje (*to earn*) neku specificiranu (*specified*) stopu povrata (*rate of return*). (2) Investicija (*investment*) na temelju koje se nekome javnom poduzeću odobrava (*is allowed*) da zarađuje neku stopu povrata.

RATE CASE: Procedura donošenja tarifa

Postupak (*proceeding*), većinom (*usually*) pred (*before*) nekim regulatornim povjerenstvom (*regulatory commission*), koji ima za posljedicu (*involving*) tarife (*rates*) koje se trebaju naplaćivati (*to be charged*) za (*for*) neku uslugu javnog poduzeća (*public utility service*).

RATE CLASS: Tarifna klasa

Kupci (*customers*) identificirani (*identified*) kao (*as*) neka klasa (*class*) i podvrgnuti (*subject*) nekoj tarifi (*rate*) različitoj (*different*) od (*from*) tarifa drugih (*other*) skupina (*groups*).

RATE DESIGN: Formiranje tarifa

Razrada (*development*) cijena električne energije (*electricity prices*) za (*for*) razne (*various*) klase kupaca (*customer classes*) radi namirenja (*to meet*) potrebnih prihoda (*revenue requirements*) koje (*that*) diktiraju (*are dictated by*) operativne (*operating*) potrebe (*needs*) i troškovi (*costs*) unutar (*within*) tekućih (*current*) ciljeva (*goals*) regulatorne (*regulatory*) i zakonodavne (*legislative*) politike (*policy*).

RATE LEVEL: Razina tarifa

Cijena električne energije (*electricity price*) za koju se neko javno poduzeće (*utility*) ovlašćuje (*is authorized*) da ju ubire (*to collect it*).

RATE OF FUEL UTILIZATION: Stupanj iskorištenja goriva

Jednak (*equal*) kvocijentu (*quotient*) koji se dobiva (*obtained*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) zbroja (*sum*) neto (*net*) električne energije (*electrical power*) i upotrebljive (*usable*) topline (*heat*) koje se proizvedu (*generated*) u (*in*) nekom određenom (*given*) vremenskom razmaku (*time span*) s (*by*) energetskim ekvivalentom (*energy equivalent*) goriva (*fuel*) koje se dobavi (*supplied*) u istome (*same*) vremenskom razmaku.

RATE OF RETURN: Stopa povrata

(1) Godišnja (*annual*) stopa koju odobri (*allowed by*) povjerenstvo za javna poduzeća (*public utility commission*) nadležne (*jurisdictional*) savezne države (*state*) nekom javnom poduzeću u vlasništvu dioničara (*investor-owned utility*) ili (*or*) «*FERC*» nekome nezavisnom proizvođaču električne energije s «postrojenjem koje ne udovoljava zahtjevima» (*non-qualifying facility independent power producer*). (2) Stopa dopuštene (*allowed*) poslovne dobiti (*operating income*) na (*to*) neku specificiranu (*specified*) osnovicu za određivanje stope (*rate base*) izražena (*expressed*) kao (*as*) neki postotak (*percentage*). (3) Odnos (*ratio*) dopuštene poslovne dobiti prema (*to*) nekoj specificiranoj osnovici za određivanje stope izražen kao postotak.

RATE OF RETURN ON RATE BASE: Stopa povrata na temelju osnovice za određivanje stope

Omjer (*ratio*) neto (*net*) poslovne dobiti (*operating income*) koju zaradi (*earned by*) neko javno poduzeće (*utility*), koji se izračuna (*calculated*) kao (*as*) neki postotak (*percentage*) od (*of*) njegove (*its*) osnovice za određivanje stope.

RATE OF WASTE HEAT UTILIZATION: Stupanj iskorištenja otpadne topline

Kvocijent (*quotient*) koji se dobije (*obtained*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) topline (*heat*) koja se dobavi (*supplied*) vodi (*water*) ili (*or*) vodenoj struji (*stream*) s (*by*) otpadnom toplinom (*waste heat*) koja je na raspolaganju (*available*) kotlu na otpadnu toplinu (*waste-heat boiler*).

RATE OF WORK UTILIZATION : Stupanj iskorištenja rada

Kvocijent (*quotient*) proizvodnje (*production*) u (*in*) nekom vremenskom razmaku (*time span*) i učinka (*work*) koji (*which*) bi isti (*same*) blok (*unit*) mogao proizvesti (*could have produced*) s (*with*) punim (*full*) proizvodnim kapacitetom (*production capacity*) u neprekidnom pogonu (*continually in operation*).

RATE SCHEDULE (ELECTRICITY): Tarifni sustav za električnu energiju

(1) Očitovanje (*statement*) o (*of*) financijskim (*financial*) odredbama i uvjetima (*terms and conditions*) koji određuju (*governing*) neku klasu (*class*) ili (*or*) klase javnih usluga (*utility services*) koje se osiguravaju (*provided*) nekome kupcu (*customer*). (2) Cjenik (*price list*) koji pokazuje (*showing*) koliko (*how*) će javno poduzeće fakturirati (*will bill*) nekoj klasi kupaca (*customer class*). (3) Plan (*design*) i ustrojstvo (*organization*) obračunskih naknada (*billing charges*) kupcima.

RATE SCHEDULE (NATURAL GAS): Tarifni sustav za prirodni plin

Dokument (*document*) koji registrira (*filed by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) ili (*or*) drugi (*other*) regulirani subjekt (*regulated entity*) kod (*with*) «*FERC*»-a ili druge regulatorne agencije (*regulatory agency*) radi definitivnog fiksiranja (*to set forth*) naknada (*charges*) i drugih odredbi i uvjeta (*terms and conditions*) za (*of*) prodaju (*sales*) i transportiranje (*transportation*) plina (*gas*).

RATED LIFE: Nazivni vijek trajanja

Dužina (*length*) vremena (*time*) u (*in*) kojemu (*which*) se od (*from*) nekog proizvoda (*product*) ili (*or*) naprave (*appliance*) očekuje (*is expected*) da zadovolje (*to meet*) određenu razinu (*certain level*) radnog učinka (*performance*) pod (*under*) nazivnim (*nominal*) pogonskim uvjetima (*operating conditions*).

RATED WIND SPEED: Nazivna brzina vjetra

Brzina vjetra (*wind speed*) kod (*at*) koje (*which*) se specificira (*is specified*) nazivna snaga (*rated power*).

RATEMAKING AUTHORITY: Ovlaštenje za formiranje tarifa

Zakonsko ovlaštenje (*legal authority*) nekog povjerenstva za javna poduzeća (*public utilities commission*) da fiksira (*to fix*), da modificira (*to modify*), da odobrava (*to approve*) ili (*or*) da ne odobrava (*disapprove*) tarife (*rates*) u skladu s utvrđenim (*as determined*) ovlastima (*powers*) koje povjerenstvu (*commission*) da (*given by*) zakonodavno tijelo (neke) savezne države (*state legislature*) ili federalno zakonodavno tijelo (*federal legislature*).

RATEMAKING FORMULA: Formula za formiranje tarifa

Potrebni prihodi (*revenue requirements*) = operativni rashodi (*operating expenses*) + (osnovica za određivanje stope /*rate base*/ x stopa povrata /*rate of return*/).

RATES: Tarife

Odobrena (*authorized*) naknada (*charge*) po (*per*) jedinici (*unit*) ili (*or*) razini (*level*) potroška (*consumption*) za (*for*) neko specificirano (*specified*) vrijeme (*time*) za sve (*all*) klase (*classes*) javnih usluga (*utility services*) koje se osiguravaju (*provided*) nekome kupcu (*customer*).

RATING: Nazivni podatci/Nazivna snaga

Proizvođačeva zajamčena izvedba (*manufacturer's guaranteed performance*) nekog stroja (*machine*), prijenosnog voda (*transmission line*) ili (*or*) druge (*other*) električne aparature (*electrical apparatus*) koja se temelji (*based*) na (*on*) izvedbenim karakteristikama (*design features*) i podatcima ispitivanja (*test data*). Nazivni podatci će specificirati (*will specify*) takve (*such*) maksimalne dopuštene vrijednosti (*limits*) kao što su (*as*) opterećenje (*load*), napon (*voltage*), temperatura (*temperature*) i frekvencija (*frequency*). Nazivni podatci se uglavnom (*generally*) ispisuju (*is printed*) na (*on*) natpisnoj pločici (*nameplate*) koja se pričvrsti (*attached*) na (*to*) opremu (*equipment*) i većinom (*commonly*) se nazivaju (*is reffered to as*) «*nameplate rating*» (nazivna snaga s natpisne pločice) ili «*nameplate capacity*» (snaga s natpisne pločice).

RAW FUEL: Sirovo gorivo

Ugljen (*coal*), prirodni plin (*natural gas*), drvo (*wood*) i drugo (*other*) gorivo koje se rabi (*used*) u (*in*) obliku (*form*) u kojemu (*which*) se pronalazi (*is found*) u prirodi (*nature*), bez (*without*) kemijske (*chemical*) obrade (*processing*).

RAW GAS: Sirovi plin

Neobrađeni (*untreated*) prirodni plin (*natural gas*) iz (*from*) neke bušotine (*well*) prije nego što budu uklonjeni (*before have been removed*) voda (*water*), inertni plinovi (*inerts*), sumporovodik (*hydrogen sulfide*) i svi (*any*) ugljikovodici (*hydrocarbons*) koji (*that*) se mogu ukapljiti (*can be liquified*).

RAYLEIGH FREQUENCY DISTRIBUTION: Rayleighova razdioba učestalosti

Matematičko (*mathematical*) idealiziranje (*idealization*) koje daje (*giving*) neki odnos (*ratio*) vremena (*time*) u kojemu vjetar (*wind*) puše (*blows*) unutar (*within*) poznatog (*given*) opsega (*band*) brzine vjetra (*wind-speed*) prema (*to*) ukupnom (*total*) vremenu koje se razmatra (*under consideration*).

REACTANCE: Reaktancija

Izmjenična snaga (*AC power*) koja se karakterizira (*characterized*) po (*by*) postojanju (*existence*) vremenske razlike (*time difference*) između (*between*) promjena (*variations*) napona (*voltage*) i struje (*current*).

REACTIVE POWER: Jalova snaga

(1) Umnožak (*product*) napona (*voltage*), struje (*current*) i sinusa (*sine*) faznog kuta (*phase angle*) između (*between*) njih (*them*). (2) Snaga (*power*) koja (*that*) je (*is*) u (*in*) kvadraturi (*quadrature*) s (*with*) djelatnom snagom (*real power*). (3) Jalova snaga (Q) se definira (*is defined*) kao (*as*) drugi korijen (*square root*) iz (*of*) kvadrata (*square*) prividne snage (*apparent power*) (S) minus (*minus*) kvadrat djelatne snage (P). $Q=(S^2-P^2)^{1/2}$.

REACTIVE POWER GENERATION: Proizvodnja jalove snage

Proizvodnja (*production*) električne struje (*electric current*) koja (*that*) prethodi (*leads*) ili (*or*) zaostaje za (*legs*) fazom (*phase*) električnog napona (*electric voltage*). Jalova snaga dobavlja (*supplies*) energiju nabijanja (*charging power*) za (*for*) elektromagnetske tovare (*electromagnetic loads*) i jalove (*reactive*) potrebe (*needs*) prijenosnog sustava (*transmission system*).

REAL ASSETS: Realna imovina

Imovina koja se može identificirati (*identifiable assets*), primjerice (*such as*) zemljište (*land*) i zgrade (*buildings*), oprema (*equipment*), patenti (*patents*) i zaštitni znakovi (*trademarks*), za razliku od (*as distinguished from*) neke financijske investicije (*financial investment*).

REAL ESTATE: Nekretnina

Komad (*piece*) zemljišta (*land*) i bilo koja (*any*) fizička imovina (*physical property*) na (*on*) njemu (*it*).

REAL OPTION: Ralna opcija

Opcija ili (*or*) opciji slična (*similar*) tvorevina (*feature*) koja (*that*) se ugrađuje (*is embedded*) u (*in*) neku realnu (*real*) prigodu za ulaganje (*investment opportunity*).

REAL POWER: Djelatna snaga

Dio (*portion*) protjecanja električne energije (*electrical power flow*) sposoban (*capable*) za (*of*) obavljanje (*performing*) djelatnog (*real*) rada (*work*) ili (*or*) prijenosa energije (*energy transfer*). Djelatna snaga se koristi (*is used*) za napajanje (*to supply*) opterećenja kupaca (*customer load*) u (*on*) prijenosnoj mreži (*transmission network*) a izražava se (*is expressed*) u (*in*) megavatima (*megawatts*).

REAL TIME: Realno vrijeme

Stvarno (*actual*) vrijeme nekog fizičkog (*physical*) događaja (*occurence*).

REAL-TIME MARKET: Tržište u realnom vremenu

Konkurentno (*competitive*) tržište proizvodnje (električne energije) (*generation*), koje (*that*) regulira (*is controlled by*) i koordinira (*is coordinated by*) nezavisni operator sustava (*independent system operator* ili /*or*/ *ISO*), za (*for*) izravnanje (*arranging*) debalansa energije (*energy imbalance*) u (*in*) realnom vremenu (*real time*).

REAL-TIME PRICING:Određivanja cijene u realnom vremenu

Trenutačno (*instantaneous*) određivanje cijene (*pricing*) električne energije (*electricity*) koje se temelji (*based*) na (*on*) trošku (*cost*) električne energije raspoložive (*available*) za (*for*) potrošnju (*use*) u (*at*) trenutku (*time*) kada (*when*) električnu energiju potražuje (*is demanded by*) kupac (*customer*).

REBUNDLING: Ponovno spajanje

Postupak (*process*) na temelju (*under*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ove Uredbe broj 636) po kojemu (*whereby*) neki agent (*agent*) smije djelovati (*may act*) u ime (*on behalf*) nekog kupca (*customer*) radi utanačenja (*to arrange*) usluge (*service*) dobave (*supply*), skladištenja (*storage*) i/ili (*and/or*) transportiranja (*transportation*) i radi prodavanja (*to sell*) tih (*these*) kombiniranih (*combined*) usluga nekom kupcu.

RECEIPT POINT: Mjesto preuzimanja

Mjesto (*point*) na (*at*) kojemu (*which*) se plin (*gas*) isporučuje (*is delivered*) u (*to*) ili (*or*) se preuzima (*is received*) iz (*from*) nekog cjevovoda (*pipeline*), primjerice (*such as*) međuspoj (*interconnection*) između (*between*) uređaja na ušćima bušotina (*wellhead facilities*) nekog proizvođača (*producer*) i sustava cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline system*).

RECEIVER: Prijamnik

Komponenta (*component*) nekog solarnog toplinskog sustava s centralnim prijamnikom (*central receiver solar thermal system*) gdje (*where*) se reflektirana (*reflected*) solarna energija (*solar energy*) apsorbira (*is absorbed*) i gdje se pretvara (*is converted*) u (*to*) toplinsku energiju (*thermal energy*).

RECEIVING CONTROL AREA: Prijamno regulacijsko područje

Regulacijsko područje (*control area*) unutar (*within*) čijih (*whose*) granica mjerenja (*metered boundaries*) se konzumira (*is consumed*) neki raspored (*schedule*) snage (*capacity*) i/ili (*and/or*) energije (*energy*). Kada ne postoje (*absent*) drugi (*other*) protutežni (*offseting*) istovremeni (*simultaneous*) rasporedi međusobne razmjene (*interchange schedules*), prijamno regulacijsko područje će prihvatiti (*will accept*) raspored neto uvoza (*net import schedule*) snage i/ili energije, umjesto (*in lieu of*), ili (*or*) pored (*in addition to*), svoje (*its*) vlastite (*own*) proizvodnje (električne energije) (*generation*) radi zadovoljenja (*to meet*) potreba opterećenja u regulacijskom području (*control area load requirements*).

RECIPROCATING COMPRESSOR: Stapni kompresor

Dio (*piece*) opreme (*equipment*) koja (*that*) povećava (*increases*) tlak (*pressure*) nekog procesnog plina (*process gas*) s pomoću (*by*) pozitivnog (*positive*) istiskivanja (*displacement*), primjenjujući (*emlpoying*) linearno (*linear*) gibanje (*movement*) pogonske osovine (*driveshaft*).

RECIRCULATION SYSTEMS: Sustavi s recirkulacijom

Vrsta (*type*) solarnog sustava za grijanje (*solar heating system*) koji (*that*) cirkulira (*circulates*) toplu (*warm*) vodu (*water*) iz (*from*) spremnika (*storage*) kroz (*through*) kolektore (*collectors*) i nezaštićeno (*exposed*) ocjevljenje (*piping*) kada god (*whenever*) se pojave (*occur*) uvjeti za smrzavanje (*freezing conditions*); očito (*obviously*) neki ne baš jako (*not very*) efikasan (*efficient*) sustav kada (*when*) radi (*operates*) na (*in*) taj (*this*) način (*mode*).

RECONSTRUCTION: Rekonstrukcija

Zamjena (*replacement*) komponenti (*components*) nekog postojećeg (*existing*) postrojenja (*facility*) do (*to*) takvog (*such*) opsega (*extent*) da (*that*) trošak fiksnog kapitala (*fixed capital cost*) novih (*new*) komponenti prelazi (*exceeds*) 50 posto (*percent*) troška fiksnog kapitala koji (*that*) bi bio potreban (*would be required*) za građenje (*to construct*) usporedivog (*comparable*) novog postrojenja.

RECOVERABLE GAS RESERVES: Pridobive rezerve plina

Količina (*quantity*) prirodnog plina (*natural gas*) koja se utvrdi (*determined*) kao (*as*) rentabilno (*economically*) pridobiva (*recoverable*) i raspoloživa (*available*) za (*for*) isporuku (*delivery*) iz (*from*) neke bušotine (*well*) po (*at*) nekoj pretpostavljenoj (*given*) cijeni (*price*) tijekom (*over*) nekog određenog (*specific*) vremenskog razdoblja (*period of time*).

RECOVERED ENERGY: Rekuperirana energija

Ponovno iskorištena (*reused*) toplina (*heat*) ili (*or*) energija koja (*that*) bi inače (*otherwise*) bila izgubljena (*would be lost*). Na primjer (*for example*) elektrana s kombiniranim kružnim procesom (*combined cycle power plant*) ponovno uhvati (*recaptures*) nešto (*some*) od (*of*) svoje (*its*) otpadne topline (*waste heat*) i ponovno ju iskoristi (*reuses it*) za proizvođenje (*to make*) električne energije (*electric power*).

RECOVERY EFFICIENCY: Stupanj djelovanja rekuperacije

Toplinski stupanj djelovanja (*thermal efficiency*) zagrijača vode (*water heater*), mjerilo (*measure*) postotka (*percentage*) topline (*heat*) iz (*from*) izgaranja (*combustion*) plina (*gas*)

koja se prenese (*transferred*) na (*to*) vodu (*water*), u skladu s mjerenjima (*as measured*) na temelju (*under*) specificiranih (*specified*) uvjeta ispitivanja (*test conditions*).

RECOVERY RATE: Stupanj iscrpka

Dio (*fraction*) prvobitne (*original*) nafte (*oil*) ili (*or*) plina (*gas*) u (*in*) ležištu (*place*) koji (*that*) se smatra (*is deemed*) da je (*to be*) pridobiv (*recoverable*) sa (*with*) sadašnjom (*current*) tehnologijom (*technology*). Alternativno (*alternatively*), dio prvobitne nafte ili plina u ležištu koji se procijeni (*projected*) da je pridobiv s instaliranom (*installed*) ili stalno (*firmly*) planiranom (*planned*) opremom na polju (*field equipment*).

RECOVERY TIME (POWER SUPPLY): Vrijeme potrebno za uspostavljanja normalnog stanja izvora napajanja

Vrijeme (*time*) potrebno (*needed*) za (*for*) izlazni (*output*) napon (*voltage*) ili (*or*) struju (*current*) da se vrate (*to return*) na (*to*) neku vrijednost (*value*) unutar (*within*) regulacijske specifikacije (*regulation specification*) nakon (*after*) nekog skokovitog (*step*) opterećenja (*load*) ili promjene voda (*line change*).

RECTIFIER: Ispravljač

Naprava (*device*) za (*for*) pretvaranje (*converting*) izmjenične struje (*alternating current*) u (*to*) istosmjernu struju (*direct current*).

RECUPERATOR: Rekuperator

Izmjenjivač topline (*heat exchanger*) koji ima (*having*) ispušne plinove iz turbine (*turbine's exhaust gas*) i strujanje zraka za izgaranje (*combustion air streams*) odvojene (*separated*) nekom tankom (*thin*) stijenkom (*wall*) kroz (*through*) koju (*which*) se toplina prenosi (*is transferred*) s pomoću (*by*) kondukcije (*conduction*).

RECYCLED GAS: Reciklirani plin

Prirodni plin (*natural gas*) otopljen (*dissolved*) u (*in*) bušaćoj isplaci (*drilling mud*) koji (*that*) izbjegne (*escapes*) otplinjavanje (*degasifying*).

RECYCLING: Recikliranje

(1) Pretvaranje (*converting*) krutog otpada (*solid waste*) u (*into*) nove (*new*) proizvode (*products*) s pomoću (*by*) iskorištavanja (*using*) resursa (*resources*) sadržanih (*contained*) u (*in*) odbačenim (*discarded*) materijalima (*materials*). (2) Ponovno iskorištavanje (*reuse*) kao (*as*) reaktorskog goriva (*reactor fuel*) urana (*uranium*) ili (*or*) plutonija (*plutonium*) koji se izvade (*extracted*) iz (*from*) istrošenih (*spent*) gorivnih elemenata (*fuel elements*). (3) Ponovno iskorištavanje tvari koja se može cijepati (*fissionable material*) nakon što (*after*) bude dobivena natrag (*has been recovered*) s pomoću kemijskog (*chemical*) procesuiranja (*processing*) iz (*from*) istrošenog ili iscrpljenog (*depleted*) reaktorskog goriva, koje (*that*) se ponovno obogaćuje (*is reenriched*) i koje se zatim (*then*) prerađuje (*is refabricated*) u nove gorivne elemente.

REDELIVERY: Reisporuka

Isporuka (*delivery*) prirodnog plina (*natural gas*) putem (*by*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline*), natrag (*back*) nekom špediteru (*shipper*) ili (*or*) na (*to*)

špediterov račun (*shipper's account*), koji (*that*) je cjevovodni transporter (prirodnog plina) preuzeo (*had received*) od (*from*) špeditera.

REDISPATCH: Redispečiranje

Preuređenje (*readjustment*) rasporeda proizvodnje (električne energije) (*generation output schedules*) ili (*or*) upravljanja na strani potražnje (*demand side management*) uglavnom (*generally*) radi ublažavanja (*to relieve*) zagušenja u prijenosu (*transmission congestion*).

REDUNDANCY: Redundancija

Osiguranje (*provision*) podvostručene (*duplicate*) ili (*or*) zamjenske (*backup*) opreme (*equipment*) za (*in*) slučaj (*case*) nekog kvara (*failure*).

REFILL: Novo punjenje

Godišnji (*annual*) proces (*process*) punjenja (*filling*) nekog akumulacijskog jezera (*reservoir*); također (*also*) se odnosi (*refers*) na (*to*) točku (*point*) kod (*at*) koje (*which*) se hidroelektrični sustav (*hydroelectric system*) smatra (*is considered*) «punim» («*full*») od (*from*) bujice zbog sezonskog topljenja snijega (*seasonal snowmelt runoff*).

REFINER: Rafiner

Firma (*firm*) ili (*or*) dio (*part*) neke firme koja (*that*) rafinira (*refines*) proizvode (*products*) ili namješava (*blends*) i bitno (*substantially*) preinačuje (*changes*) proizvode, ili rafinira tekuće ugljikovodike (*liquid hydrocarbons*) iz (*from*) nafte (*oil*) i plinova s plinskih polja (*gas field gases*), ili pridobiva (*recovers*) ukapljene naftne plinove (*liquified petroleum gases*) uzgredne (*incident*) u (*to*) rafiniranju nafte (*petroleum refining*) i prodaje (*sells*) ove (*those*) proizvode preprodavačima (*resellers*), trgovcima na malo (*reatilers*) ili krajnjim potrošačima (*ultimate consumers*). Rafiner obuhvaća (*includes*) svakog (*any*) vlasnika (*owner*) proizvoda koji ugovara (*contracts*) da mu se ti (*these*) proizvodi rafiniraju (*to have refined*), i onda (*then*) prodaje rafinirane (*refined*) proizvode preprodavačima, trgovcima na malo ili krajnjim potrošačima.

REFINER ACQUISITION COST OF CRUDE OIL: Rafinerova nabavna cijena sirove nafte

Nabavna cijena (*cost*) sirove nafte (*crude oil*), uključujući (*including*) transportiranje (*transportation*) i pristojbe (*fees*), koju plaća (*paid by*) rafiner. Složena cijena (*composite price*) je (*is*) procijenjeni (*weighted*) prosjek (*average*) cijena (*prices*) domaće (*domestic*) i uvezene (*imported*) sirove nafte.

REFINERY: Rafinerija

Postrojenje (*plant*) koje (*that*) odvaja (*separates*) frakcije (*fractions*) sirove nafte (*crude oil*) i pretvara (*converts*) ih (*them*) u (*into*) različite (*varied*) naftne proizvode (*oil products*). Rafinerija primjenjuje (*uses*) rastuće (*progressive*) promjene temperatura (*temperature changes*) za odvajanje (*to separate*) s pomoću (*by*) isparivanja (*vaporizing*) kemijskih komponenti (*chemical components*) sirove nafte koje imaju (*have*) različita (*different*) vrelišta (*boiling points*). One (*they*) se destiliraju (*are distilled*) u uporabljive (*usable*) proizvode (*products*), kao što su (*such as*) benzin (*gasoline*), loživo ulje (*fuel oil*), maziva (*lubricants*) i kerozin (*kerosene*).

REFINERY CAPACITY UTILIZATION: Iskorištenje rafinerijskog kapaciteta

Omjer (*ratio*) ukupne (*total*) veličine (*amount*) protjecanja (*run*) sirove nafte (*crude oil*), nedovršenih ulja (*unfinished oils*) i kapljevina iz postrojenja za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plant liquids*) kroz (*through*) jedinice (*units*) za (*for*) destilaciju (*distillation*) sirove nafte prema (*to*) upotrebljivom kapacitetu (*operable capacity*) tih (*these*) jedinica.

REFINERY FUEL: Rafinerijsko gorivo

Sirova nafta (*crude oil*) i naftni proizvodi (*petroleum products*) koji se potroše (*consumed*) u (*at*) rafineriji za (*for*) sve (*all*) potrebe (*purposes*).

REFINERY INPUT, CRUDE OIL: Ulaz sirove nafte u rafineriju

Ukupni (*total*) ulaz sirove nafte (domaće /*domestic*/ i strane /*foreign*/) u (*to*) jedinice za destilaciju (*distillation units*) sirove nafte i druge (*other*) rafinerijske procesne jedinice (*refinery processing units*).

REFINERY INPUT, TOTAL: Ukupni ulaz u rafineriju

Sirovine (*raw materials*) i međuproizvodi (*intermediate materials*) koji se prerade (*processed*) u (*at*) rafinerijama radi proizvođenja (*to produce*) gotovih naftnih proizvoda (*finished petroleum products*). Oni (*they*) obuhvaćaju (*include*) sirovu naftu (*crude oil*), proizvode (*products*) iz (*from*) postrojenja za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plants*), nedovršena ulja (*unfinished oils*), ostale (*other*) ugljikovodike (*hydrocarbons*) i oksidatore (*oxigenates*), komponente za namješavanje (*blending components*) motornih benzina (*motor gasoline*) i avionskih benzina (*aviation gasolines*) te gotove naftne proizvode.

REFINERY LOSSES AND GAINS: Rafinerijski gubitci i dobitci

Procesni (*processing*) dobitak (*gain*) i gubitak (*loss*) koji (*that*) nastaje (*takes place*) tijekom (*during*) samog procesa rafiniranja (*refining process itself*). Izuzima (*excludes*) gubitke koji ne nastaju (*do not take place*) tijekom procesa rafiniranja, na primjer (*for example*) prolijevanja (*spills*), gubitke u pećima (*fire losses*), kontaminaciju (*contamination*) tijekom namješavanja (*blending*), transportiranja (*transportation*) ili (*or*) skladištenja (*storage*).

REFINERY PRODUCTION: Rafinerijska proizvodnja

Naftni proizvodi (*petroleum products*) koji se proizvedu (*produced*) u (*at*) nekoj rafineriji ili (*or*) postrojenju za namješavanje (*blending plant*). Objavljena (*published*) proizvodnja tih (*these*) proizvoda jednaka je (*equals*) rafinerijskoj proizvodnji minus (*minus*) ulaz u rafineriju (*refinery input*). Negativna (*negative*) proizvodnja će se događati (*will occur*) kada (*when*) je (*is*) količina (*amount*) nekog proizvoda koja se proizvede tijekom (*during*) mjeseca (*month*) manja od (*less than*) količine koja (*that*) se ponovno prerađuje (*is reprocessed*) (ulaz /*input*/) ili koja se ponovno klasificira (*is reclassified*) kako bi postala (*to become*) neki drugi (*another*) proizvod tijekom istog (*same*) mjeseca. Rafinerijska proizvodnja nedovršenih ulja (*unfinished oils*) i komponenti za namješavanje (*blending components*) motornih (*motor*) i avionskih (*aviation*) benzina (*gasolines*) predstavlja se (*appear*) na (*on*) nekoj neto (*net*) osnovici (*basis*) prema (*under*) ulazu u rafineriju.

REFINERY UTILIZATION RATE: Stupanj iskorištenja rafinerije

Prikazuje (*represents*) uporabu (*use*) jedinica za atmosfersku destilaciju sirove nafte (*atmospheric crude oil distillation units*). Stupanj (*rate*) se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) bruto ulaza (*gross input*) u (*to*) te jedinice s (*by*) upotrebljivim (*operable*) kapacitetom rafiniranja (*refining capacity*) tih jedinica.

REFINERY YIELD: Rafinerijski iscrpak/Količina dobivenog proizvoda

Rafinerijski iscrpak prikazuje (*shows*) postotak (*percentage*) gotovog proizvoda (*finished product*) koji se proizvede (*produced*) iz (*from*) ulazne količine (*input*) sirove nafte (*crude oil*) i neto (*net*) ulazne količine nedovršenih ulja (*unfinished oils*). On (*it*) se izračunava (*is calculated*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) zbroja (*sum*) ulazne količine sirove nafte i nedovršenih ulja s (*by*) pojedinačnom (*individual*) neto proizvodnjom (*production*) gotovih proizvoda. Prije (*before*) proračunavanja (*calculating*) iscrpka (*yield*) za (*for*) gotovi motorni benzin (*finished motor gasoline*), ulazna količina kapljevina iz prirodnog plina (*natural gas liquids*), ostalih (*other*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) i oksidatora (*oxigenates*) i neto ulazna količina komponenti za namješavanje (*blending components*) motornog benzina (*motor gasoline*) moraju se oduzeti (*must be subtracted*) od (*from*) neto proizvodnje gotovog avionskog benzina (*finished aviation gasoline*).

REFORMING: Reformiranje

Kemijski proces (*chemical process*) koji (*that*) primjenjuje (*uses*) toplinu (*heat*) u (*in*) nazočnosti (*presence*) nekog katalizatora (*catalyst*) za razbijanje (*to break down*) neke supstancije (*substance*) u (*into*) poželjne (*desired*) komponente (*components*); na primjer (*for example*) prirodni plin (*natural gas*) ili (*or*) laka ulja (*light oils*) mogu se reformirati (*may be reformed*) u loživi plin s nižom ogrjevnom moći (*lower Btu fuel gas*). Također (*also*) se upotrebljava (*is used*) za opisivanje (*to describe*) procesa rafiniranja (*refining*) benzina (*gasoline*) namijenjenog (*designed*) za izgaranje (*to burn*) s (*with*) manje (*fewer*) emisija (*emissions*).

REFORMULATED GASOLINE (RFG): Reformulirani benzin

Benzin s (*with*) različitim (*different*) sastavom (*composition*) od (*from*) običnog (*conventional*) benzina a koji (*that*) ima za posljedicu (*results in*) proizvodnju (*production*) nižih (*lower*) razina (*levels*) zagađivača zraka (*air pollutants*).

REFRIGERATION UNIT: Rashladna jedinica

Snižava (*lowers*) temperaturu (*temperature*) kroz (*through*) neki mehanički (*mechanical*) proces (*process*). U (*in*) nekoj tipičnoj (*typical*) rashladnoj jedinici, električna energija (*electricity*) napaja (*powers*) neki motor (*motor*) koji (*that*) pogoni (*runs*) neku pumpu (*pump*) za komprimiranje (*to compress*) rashladnog sredstva (*refrigerant*) radi održavanja (*to maintain*) odgovarajućeg (*proper*) tlaka (*pressure*) (rashladno sredstvo je (*is*) neka supstancija /*substance*/ koja se mijenja /*changes*/ između /*between*/ tekućih /*liquid*/ i plinovitih /*gaseous*/ stanja /*states*/ sukladno (*under*) željenim /*desirable*/ temperaturnim i tlačnim uvjetima /*pressure conditions*/). Toplina (*heat*) iz (*from*) komprimirane (*compressed*) tekućine (*liquid*) se oduzima (*is removed*) i ispušta (se) (*is discharged*) iz jedinice a rashladno sredstvo tada (*then*) isparava (*evaporates*) za vrijeme dok (*when*) se tlak smanjuje (*is reduced*). Rashladno sredstvo hvata (*picks up*) toplinu kako (*as*) ona (*it*) isparava a ona (*it*) se vrati (*returns*) u (*to*)

kompresor (*compressor*) radi ponavljanja (*to repeat*) kružnog procesa (*cycle*). Manji dio (*few*) rashladnih jedinica rabi (*use*) plin (*gas*) (prirodni plin */natural gas/* ili (*or*) ukapljeni naftni plin */liquefied petroleum gas/*) u procesu apsorpcije (*absorption process*) koji ne koristi (*does not use*) kompresor. Plin se spaljuje (*is burned*) radi zagrijavanja (*to heat*) neke kemijske otopine (*chemical solution*) u kojoj (*which*) je apsorbirano rashladno sredstvo (*refrigerant has been absorbed*). Grijanje (*heating*) istjerava (*drives off*) rashladno sredstvo koje se kasnije (*later*) kondenzira (*is condensed*). Kondenzirano (*condensed*) rashladno sredstvo isparava s pomoću (*by*) otpuštanja (*release*) tlaka i hvata toplinu kako (*as*) ona (*it*) isparava. Ispareno (*evaporated*) rashladno sredstvo se zatim (*then*) apsorbira (*is absorbed*) natrag (*back*) u (*into*) kemijsku otopinu, toplina se uklanja (*is removed*) iz otopine i ispušta se (*is discharged*) kao (*as*) otpadna toplina (*waste heat*), i proces se sam od sebe ponavlja (*repeats itself*). Po (*by*) definiciji (*definition*), hladnjaci (*refrigerators*), zamrzivači (*freezers*) i oprema za kondicioniranje zraka (*air-conditioning equipment*), svi (*all*) sadrže (*contain*) rashladne jedinice.

REFUSE-DERIVED FUEL (RDF): Gorivo iz otpada

Gorivo (*fuel*) koje se proizvede (*produced*) s pomoću (*by*) drobljenja (*shredding*) municipalnog krutog otpada (*municipal solid waste* ili */or/ MSW*). Negorive tvari (*noncombustible materials*), kao što su (*such as*) staklo (*glass*) i kovine (*metals*), se većinom (*usually*) uklanjaju (*are removed*) prije (*prior to*) proizvođenja (*making*) goriva iz otpada. Preostali materijal (*residual material*) se prodaje (*is sold*) kakav jest (*as it is*) ili se preša (*is compressed*) u (*into*) pelete (*pellets*), cigle (*bricks*) ili klade (*logs*). Postrojenja za proizvodnju goriva iz otpada (*RDF processing facilities*) se uglavnom (*generally*) lociraju (*are located*) blizu (*near*) nekog izvora (*source*) municipalnog krutog otpada, dok (*while*) uređaj za spaljivanje goriva iz otpada (*RDF combustion facility*) može biti lociran (*can be located*) na nekom drugom mjestu (*elsewhere*).

REGENERATIVE CYCLE GAS TURBINE: Plinska turbina s regenerativnim kružnim procesom

Svaka (*any*) stacionarna plinska turbina (*stationary gas turbine*) koja (*that*) rekuperira (*recovers*) toplinsku energiju (*thermal energy*) iz (*from*) ispušnih plinova (*exhaust gases*) i rabi (*uses*) toplinsku energiju za predgrijavanje (*to preheat*) zraka (*air*) prije (*prior to*) ulaženja u (*entering*) komoru izgaranja (*combustor*).

REGENERATOR: Regenerator

Izmjenjivač topline (*heat exchanger*) koji (*that*) prenosi (*transfers*) toplinu (*heat*) s (*from*) ispušnih plinova iz (neke) trubine (*turbine's exhaust gases*) na (*to*) struju (*stream*) komprimiranog zraka (*compressed air*).

REGIONAL TRANSMISSION GROUP (RTG): Regionalna skupina za prijenos

(1) Reprezentativna (*representative*) skupina (*group*) zainteresiranih (*interested*) stranaka (*parties*) koje se uključe (*involved*) u (*in*) neki kooperativni (*cooperative*) postupak donošenja odluka (*decision-making process*) za planiranje (*to plan*) i za upravljanje (*to operate*) integriranog sustava/integriranim sustavom (*integrated system*) dobave (*supply*) i prijenosa (*transmission*). (2) Dobrovoljna organizacija (*voluntary organisation*) vlasnika prijenosa

transmission owners), korisnika prijenosa (*transmission users*) i drugih (*other*) subjekata (*entities*) zainteresiranih za (*in*) koordiniranje (*coordinating*) planiranja (*planning*), proširenja (*expansion*), rada (*operation*) i korištenja snage (*power usage*) prijenosa (*transmission*) unutar (*within*) neke regije (*region*).

REGULATED ENTITIES: Regulirani subjekti

Proizvođači (*manufacturers*), prerađivači (*processors*), distributeri na veliko (*wholesale distributors*), ili (*or*) uvoznici (*importers*) potrošnih (*consumer*) ili komercijalnih (*commercial*) proizvoda (*products*) za (*for*) prodaju (*sale*) ili distribuciju (*distribution*) u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*) u Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*).

REGULATED FREQUENCY: Regulirana frekvencija

Frekvencija koja (*which*) se, tijekom (*over*) nekog vremenskog razdoblja (*period of time*), regulira (*is regulated*) radi održavanja (*to maintain*) prosječne (*average*) frekvencije na (*at*) nekoj (*some*) unaprijed određenoj (*predetermined*) vrijednosti (*value*).

REGULATED STREAMFLOW: Regulirani protok vode

Brzina (*rate*) protoka (*flow*) kroz (*past*) neku određenu (*given*) točku (*point*) tijekom (*during*) specificiranog (*specified*) razdoblja (*period*) koja (*that*) se regulira (*is controlled*) s pomoću (*by*) operacije (*operation*) puštanja vode iz akumulacijskog jezera (*reservoir water release*).

REGULATING RESERVE: Regulacijska rezerva

Veličina (*amount*) rotirajuće rezerve (*spinning reserve*) koju (*that*) u okviru (*under*) stanja koja nisu izvanredna (*non-emergency conditions*) treba (*is required by*) svako (*each*) regulacijsko područje (*control area*) u svrhu dovođenja (*to bring*) područne regulacijske pogreške (*area control error*) na (*to*) nulu (*zero*) najmanje (*at least*) jednom (*once*) u svakih deset minuta (*every ten minutes*) i u svrhu držanja (*to hold*) prosječne (*average*) razlike (*difference*) tijekom (*over*) svakog desetminutnog razdoblja (*ten-minute period*) nižom (*to less*) od (*than*) dopuštene granične vrijednosti (*allowable limit*) toga (*that*) regulacijskog područja za (*for*) prosječno odstupanje (*deviation*) u skladu s definicijama iz (*as defined by*) «*NERC control performance criteria*» (*NERC*-ovih kriterija za provođenje regulacije).

REGULATING TRANSFORMER: Regulacijski transformator

Transformator koji se koristi (*used*) za mijenjanje (*to vary*) napona (*voltage*) ili (*or*) faznog kuta (*phase angle*) ili obojega (*both*), nekog izlaznog strujnog kruga (*output circuit*) regulirajući (*controlling*) izlazni (*output*) napon unutar (*within*) specificiranih (*specified*) granica (*limits*) i kompenzirajući (*compensating for*) fluktuacije (*fluctuations*) opterećenja (*loads*) i ulaznog (*input*) napona.

REGULATION: Regulacija

Državna funkcija (*government function*) reguliranja (*controlling*) ili (*or*) usmjeravanja (*directing*) gospodarskih subjekata (*economic entities*) kroz (*through*) postupak (*process*) donošenja propisa (*rulemaking*) i pravorijeka (*adjudication*).

REGULATORY ASSET: Regulatorna aktiva

Aktiva koja se stvori (*created*) kada (*when*) neko poduzeće s reguliranim tarifama (*rate-regulated enterprise*) mora kapitalizirati (*must capitalize*) sav (*all*) ili (*or*) dio (*part*) natovarenog (*incurred*) troška (*cost*) koji bi inače (*otherwise*) bio upisan na teret (*would be charged*) rashoda (*expense*).

REHEATER: Međuzagrijač

Komora izgaranja (*combustor*) koja se postavi (*located*) između (*between*) dva (*two*) stupnja turbine (*turbine stages*) radi povećanja (*to increase*) temperature (*temperature*) radnog fluida (*working fluid*) i električne energije (*electric power*) koja se može dobiti (*available*) iz (*from*) njega (*it*).

REINJECTION: Ponovno utiskivanje

Utiskivanje (*injection*) proizvedene (*produced*) vode (*water*) ili (*or*) plina (*gas*) u (*into*) neko podzemno (*subsurface*) ležište (*reservoir*) tijekom (*during*) proizvodnje (*production*) radi održavanja (*to maintain*) tlaka (*pressure*) ležišta u svrhu povećanja (*to increase*) krajnjeg (*ultimate*) iscrpka nafte (*oil recovery*).

RELATIVE PRICE OF ELECTRICITY: Relativna cijena električne energije

Cijena (*price*) električne energije (*electricity*) u odnosu na (*relative to*) cijenu svih (*all*) drugih (*other*) roba (*goods*).

RELAY (ELECTRIC): Relej (električni)

Električki upravljana (*electrically controlled*), većinom (*usually*) dvopoložajna (*two-state*), naprava (*device*) koja (*that*) otvara (*opens*) i zatvara (*closes*) električne kontakte (*electrical contacts*) radi djelovanja na (*to effect*) rad (*operation*) drugih (*other*) naprava u (*in*) tome istome (*the same*) ili (*or*) nekom drugome (*another*) električnom strujnom krugu (*circuit*).

RELEASING SHIPPER: Špediter ustupatelj

Špediter (*shipper*) koji (*who*) je (*is*) izvorni (*original*) držatelj (*holder*) stalnog kapaciteta (*firm capacity*) u (*on*) nekom cjevovodu (*pipeline*) za (*for*) koji (*which*) se plaćaju (*are paid*) naknade za rezervaciju (*reservation fees*) i koji želi (*desires*) prodati (*to sell*) taj (*this*) kapacitet (*capacity*) na temelju (*under*) programa ustupanja kapaciteta (*capacity release program*).

RELIABILITY: Pouzdanost

(1) Mjerilo (*measure*) kako dobro (*of how well*) će oprema (*equipment*) funkcionirati (*will operate*) bez (*without*) otkazivanja (*failure*). (2) Mjerilo sposobnosti (*ability*) sustava (*system*) da nastavi (*to continue*) radom (*operation*) dok (*while*) su (*are*) neki (*some*) vodovi (*lines*) ili (*or*) generatori (*generators*) izvan (*out of*) uporabe (*service*). (3) Karakteristika (*characteristic*) nekog elementa (*item*) ili sustava koja se izražava (*expressed*) vjerojatnošću (*propability*) da (*that*) će izvršavati (*will perform*) neku zahtjevanu (*required*) zadaću (*mission*) sukladno (*under*) utvrđenim (*stated*) uvjetima (*conditions*) za (*for*) neko utvrđeno trajanje (*time*) zadaće. (4) Prilagođavanje (*conformance*) nekog «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) nekoj specificiranoj (*specified*) seriji (*set*) standarda (*standards*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) i sustava. (5) Garancija (*guarantee*) funkcioniranja (*performance*) sustava u (*at*) svim (*all*) vremenima (*times*) i pod razumnim (*reasonable*) uvjetima radi

osiguravanja (*to assure*) postojanosti (*constancy*), primjerenosti (*adequacy*) i ekonomičnosti (*economy*) električne energije (*electricity*). (6) Pouzdanost (*reliability*) (u pogledu vremena /*time*/) se dobiva (*is obtained*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) vremena rada (*operating time*) sa (*by*) zbrojem (*sum*) vremena rada i vremena prekida pogona (*outage time*) uslijed (*due to*) zatajenja (*malfunction*).

RELIABILITY COUNCIL: Vijeće za pouzdanost

Skupina (*group*) međusobno povezanih (*interconnected*) javnih poduzeća (*utilities*) u (*in*) nekom geografskom području (*geographical area*) koji (*that*) skupa rade (*work together*) radi osiguranja (*to assure*) pouzdanosti u cijelom sustavu (*system-wide*).

REMOTE TERMINAL UNIT (RTU): Daljinska stanica

Elektronička jedinica (*electronic unit*) koja se instalira (*installed*) na (*on*) daleko (*remotely*) lociranoj (*located*) opremi (*equipment*), radi obavljanja (*to preform*) skupljanja podataka (*data acquisition*) i funkcija (*functions*) daljinskog upravljanja (*remote control*).

RENEWABLE ENERGY: Obnovljiva energija

Obnovljiva energija je (*is*) energija (*energy*) koja se dobije (*derived*) iz (*from*) resursa (*resources*) koji (*that*) su (*are*) regenerativni (*regenerative*) ili (*or*) se za (*for*) sve (*all*) praktične (*practical*) primjene (*purposes*) ne mogu iscrpiti (*cannot be depleted*). Iz (*for*) tog (*this*) razloga (*reason*), obnovljivi izvore energije (*renewable energy sources*) su (*are*) bitno (*fundamentally*) različiti (*different*) od (*from*) fosilnih goriva (*fossil fuels*), i ne proizvode (*do not produce*) toliko mnogo (*as many*) stakleničkih plinova (*greenhouse gases*) i drugih (*other*) zagađivača (*pollutants*) kao (*as*) izgaranje (*combustion*) fosilnih goriva. Ljudske (*mankind's*) tradicionalne (*traditional*) uporabe (*uses*) energije vjetra (*wind*), vode (*water*) i Sunca (*sun*) su široko rasprostranjene (*widespread*) u (*in*) razvijenim zemljama (*developed countries*) te zemljama u razvoju (*developing countries*); no (*but*) masovna proizvodnja (*mass production*) električne energije (*electricity*) koja iskorištava (*using*) obnovljive izvore energije postala je (*has become*) uobičajenija (*more commonplace*) u novije vrijeme (*recently*), imajući za posljedicu (*reflecting*) veće (*major*) opasnosti (*threats*) od (*of*) promjene klime (*climate change*) uslijed (*due to*) zagađivanja (*pollution*), iscrpljenje (*exhaustion*) fosilnih goriva, te rizik po okoliš (*environmental risks*), socijalne rizike (*social risks*) i političke rizike (*political risks*) od fosilnih goriva i nuklearne energije (*nuclear power*). Tokovi obnovljive energije (*renewable energy flows*) obuhvaćaju (*involve*) prirodne fenomene (*natural phenomena*) kao što su (*such as*) Sunčeva svjetlost (*sunlight*), vjetar, plime i oseke (*tides*) i geotermalna toplina (*geothermal heat*). Svaki (*each*) od ovih (*these*) izvora (*sources*) ima (*has*) jedinstvene (*unique*) karakteristike (*characteristics*) koje (*which*) utječu na to (*influence*) kako (*how*) i gdje (*where*) se oni (*they*) iskorištavaju (*are used*).

RENEWABLE ENERGY SOURCE: Obnovljivi izvor energije

Izvor energije (*energy source*) koji (*that*) je (*is*) regenerativan (*regenerative*) ili (*or*) praktički (*virtually*) neiscrpiv (*inexhaustible*).

RENEWAL: Produljenje

Postupak (*process*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) se neka dozvola (*permit*) nanovno izdaje (*is reissued*) na (*at*) isteku (*end*) njenog (*its*) roka (*term*).

REOPENING FOR CAUSE: Razlog za obnavljanje

Svaka (*each*) izdana (*issued*) radna dozvola (*operating permit*) će sadržavati (*shall include*) odredbe (*provisions*) koje navode (*specifying*) uvjete (*conditions*) pod (*under*) kojima (*which*) će se dozvola obnoviti (*will be reopened*) prije (*prior to*) njenog (*its*) isteka (*expiration*).

REPLACEMENT COST: Trošak zamjene

(1) Procjena (*estimate*) troška (*cost*) za zamjenjivanje (*to replace*) postojećih (*existing*) postrojenja (*facilities*), ili (*either*) kao da (*as*) se sada (*currently*) grade (*are structured*) ili (*or*) kao da se preuređuju (*are redesigned*) radi primjenjivanja (*to use*) nove (*new*) tehnologije (*technology*), s (*with*) postrojenjima koja (*that*) će obavljati (*will perform*) iste (*same*) funkcije (*functions*). (2) Kapital (*capital*) potreban (*needed*) za kupovanje (*to purchase*) svih (*all*) komponenti koje se mogu deprecirati (*depreciable components*) u (*in*) nekom postrojenju.

REPLACEMENT ELECTRIC POWER: Zamjenska električna energija

Električna energija (*electric power*) koju (*that*) neko javno poduzeće (*utility*) mora (*must*) kupiti (*purchase*) kada (*when*) jedna (*one*) od (*of*) njegovih (*its*) vlastitih (*own*) elektrana (*plant*) doživi (*experiences*) neki prekid pogona (*outage*) ili (*or*) je (*is*) na drugi način (*otherwise*) neraspoloživa (*unavailable*).

REPLACEMENT SHIPPER: Zamjenski špediter

Špediter (*shipper*) koji (*who*) preuzima (*acquires*) stalni kapacitet za transportiranje (za prirodni plin) (*firm transportation capacity*) nakon (*after*) ustupanja (*release*) od strane (*by*) nekog drugog (*another*) špeditera na temelju (*under*) programa ustupanja kapaciteta (*capacity release program*) (također /*also*/ poznat /*known*/ kao /*as*/ «*acquiring shipper*» /špediter stjecatelj/).

REPLACEMENTS: Zamjene

Supstitucija (*substitution*) nekog bloka (*unit*) neke elektrane (*plant*) javnog poduzeća (*utility*) za (*for*) neki drugi (*another*) blok uglavnom (*generally*) nekog sličnog (*like*) ili (*or*) poboljšanog (*improved*) svojstva (*character*).

REPORTING COMPANY: Izvještajna kompanija

Javna kompanija (*public company*) koja (*that*) je (*is*) podložna (*subject*) periodičnim (*periodic*) zahtjevima za izvješćivanje (*reporting requirements*) Povjerenstva za vrijednosnice i burze (*Security and Exchange Commision*).

REPOWERING: Rekonstrukcija elektrane

(1) Revitalizirati (*to revitalize*) ili (*or*) modificirati (*to modify*) neku postojeću (*existing*) elektranu (*plant*) radi povećanja (*to boost*) njenog (*its*) stupnja djelovanja (*efficiency*), izlazne snage (*output*) i vijeka uporabe (*service life*). (2) Povećanje (*increasing*) izlazne snage i stupnja djelovanja konvencionalnih (*conventional*) termoelektrana (*thermal generating facilities*). (3) Obnavljanje (*refurbishing*) neke elektrane s pomoću (*by*) zamjenjivanja (*replacing*) tehnologije izgaranja (*combustion technology*) s (*with*) nekom novom (*new*) tehnologijom izgaranja, koja većinom (*usually*) dovodi do (*resulting in*) boljeg (*better*) radnog učinka (*performance*) i veće (*greater*) snage (*capacity*). (4) Zamjenjivanje nekog postojećeg (*existing*) kotla na ugljen

(*coal-fired boiler*) s jednom (*one*) od (*of*) sljedećih (*following*) tehnologija čistog ugljena (*clean coal technologies*): atmosfersko ili izgaranje pod tlakom u fluidiziranom sloju (*atmospheric or pressurized fluidized bed combustion*), kombinirani kružni proces s integriranim uplinjavanjem ugljena (*integrated gasification combined cycle*), magnetohidrodinamika (*magnetohydrodinamics*), turbine izravno i posredno ložene ugljenom (*direct and indirect coal-fired turbines*), gorivni članci s integriranim uplinjavanjem ugljena (*integrated gasification fuel cells*), ili (*or*) u skladu s odlukom (*as determined by*) «*Environmental Protection Agency*» (Agencije za zaštitu okoliša) u (*in*) dogovoru (*consultation*) s (*with*) «*U.S. Department of energy*» (Američkim Ministarstvom za energiju), neka izvedenica (*derivative*) jedne ili više (*one or more*) ovih (*these*) tehnologija i bilo koja (*any*) druga (*other*) tehnologija sposobna (*capable*) za (*of*) ograničavanje (*controlling*) višestrukih (*multiple*) emisija od izgaranja (*combustion emissions*) istovremeno (*simultaneousy*) s povećanim/povećanom (*improved*) stupnjem djelovanja kotla (*boiler*) ili proizvodnjom (*generation*) i sa znatno većim (*significantly greater*) smanjivanjem gubitaka (*waste reduction*) u odnosu na (*relative to*) radni učinak tehnologije u širokoj (*widespread*) komercijalnoj uporabi (*commercial use*) počevši od (*as of*) datuma (*date*) stupanja na snagu (*enactment*) «*Clear Air Act Amendments*» (Amandmana na Zakon o čistom zraku) iz 1990. (*of 1990*).

REPRESSURING: Podržavanje slojnog tlaka

Utiskivanje (*injection*) nekog fluida pod tlakom (*pressurized fluid*) u (*into*) slojeve ležišta (*reservoir formations*) nafte (*oil*) i plina (*gas*) radi postizanja (*to effect*) većeg (*greater*) krajnjeg (*ultimate*) iscrpka (*recovery*).

RERATING: Promjena nazivne snage

Promjena (*change*) maksimalne dopustive opteretivosti (*capability*) nekog generatora (*generator*) kao (*as*) posljedica (*result*) promjena okolnosti (*conditions*), kao što su (*such as*) starost (*age*), pomoćna oprema (*auxiliary equipment*), hlađenje (*cooling*) itd. (*etc.*).

REREGULATION: Ponovna regulacija

Plan (*design*) i primjena (*implementation*) regulatornih postupaka (*regulatory practices*) koji se trebaju primijeniti (*to be applied*) na (*to*) preostale (*remaining*) regulirane subjekte (*regulated entities*) nakon (*after*) restrukturiranja (*restructuring*) vertikalno integriranog (*vertically-integrated*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*). Preostali regulirani subjekti bili bi (*would be*) oni (*those*) koji (*that*) nastavljaju (*continue*) ispoljavati (*to exhibit*) karakteristike (*characteristics*) nekog prirodnog monopola (*natural monopoly*), tamo gdje (*where*) nesavršenosti (*imperfections*) tržišta (*market*) sprečavaju (*prevent*) ostvarenje (*realization*) veće konkurentnosti (*more competitive results*), i tamo gdje je (*is*), u (*in*) svjetlu (*light*) razmišljanja o drugačijoj politici (*other policy consideration*), konkurentnost nezadovoljavajuća (*unsatisfactory*) u jednom ili više (*one or more*) pogleda (*respects*). Ponovna regulacija bi mogla primijeniti (*could employ*) iste (*same*) ili (*or*) različite (*different*) regulatorne postupke koji su bili u primjeni (*were used*) prije (*before*) restrukturiranja.

RESERVATION FEE: Pristojba za rezervaciju

Utvrđena (*set*) jedinična naknada (*unit charge*) koju na (*at*) početku (*outset*) mora platiti (*payable by*) primatelj (*recipient*) neke usluge (*service*) koja se temelji (*based*) na (*on*) ukupnom (*total*) zakonom ili ugovorom jamčenom pravu na povlastice (*entitlement*). Slična (*similar*)

nekoj naknadi za «opciju» («*option*» *charge*) ili (*or*) naknadi za «potražnju» («*demand*» *charge*). Danas (*currently*) ju primjenjuju (*it is used by*) cjevovodni transporteri prirodnog plina (*natural gas transmission pepelines*) za (*for*) uslugu stalnog transportiranja (*firm transportation*).

RESERVE: Rezerva

(1) Onaj (*that*) dio (*portion*) prikazane (*demonstrated*) osnove rezerve (*reserve base*) koji (*which*) se procjenjuje (*is estimated*) da je (*to be*) povrativ (*recoverable*) u (*at*) vrijeme (*time*) utvrđivanja (*determination*); (2) Neto (*net*) akumulirana (*accumulated*) bilanca (*balance*) koja odražava (*reflecting*) rezervacije (*reservations*) dobiti (*income*) ili (*or*) zadržane zarade (*retained earnings*) radi osiguranja (*to provide*) nekog smanjivanja (*reduction*) vrijednosti (*value*) neke imovine (*asset*), za (*for*) neku izvanbilančnu pasivu (*contingent liability*) ili gubitak (*loss*), ili za druge (*other*) posebne (*special*) svrhe (*purposes*).

RESERVE FOR DEFFERED INCOME TAXES: Rezerva za odgođene poreze na dobit

Bilježi (*records*) akumulirane (*accumulated*) bilance (*balances*) posebnih rezervi (*provisions*) koje se stvore (*made*) u (*in*) prethodnim (*prior*) godinama (*years*) za (*for*) porez na dobit koji se treba platiti (*to be paid*) u kasnijim (*subsequent*) godinama.

RESERVE GENERATING CAPACITY: Rezervni proizvodni kapacitet

Veličina (*amount*) proizvodnog kapaciteta (*generating capacity*) koji je na raspolaganju (*available*) za zadovoljenje (*to meet*) vršnih (*peak*) ili (*or*) abnormalno (*abnormally*) visokih (*high*) potražnji (*demands*) za (*for*) električnom energijom (*electric power*) i za proizvođenje (*to generate*) električne energije tijekom (*during*) predviđenih (*scheduled*) ili nepredviđenih (*unscheduled*) prekida pogona (*outages*).

RESERVE MARGIN: Rezervna snaga

(1) Veličina (*amount*) neiskorištene (*unused*) raspoložive (*available*) maksimalne dopustive opteretivosti (*capability*) nekog elektroenergetskog sustava (*electric power system*) kod (*at*) vršnog opterećenja (*peak load*) za (*for*) sustav (nekog) javnog poduzeća (*utility system*) kao (*as*) neki postotak (*percentage*) od (*of*) ukupne (*total*) maksimalne dopustive opteretivosti; (2) Ekstra (*extra*) snaga (*capacity*) raspoloživa za namirenje (*to meet*) očekivanih (*anticipated*) potražnji (*demands*) za (*for*) električnom energijom (*electric power*) ili (*or*) za opskrbljivanje (*to serve*) opterećenja (*load*) u (*in*) slučaju (*event*) nekog gubitka (*loss*) proizvodnje (električne energije) (*generation*) koji proizlazi (*resulting*) iz (*from*) nekog nepredviđenog (*unsheduled*) prekida pogona (*outage*).

Regulatorna tijela (*regulatory bodies*) većinom (*usually*) zahtijevaju (*require*) da proizvođačka (*producers*) i prijenosna (*transmission*) postrojenja (*facilities*) održavaju (*to maintain*) neku stalnu (*constant*) rezervnu snagu od 10-20% normalne (*normal*) snage kao osiguranje (*insurance*) protiv (*against*) kvarova (*breakdowns*) u dijelu (*part*) sustava ili naglih (*sudden*) povećanja (*increases*) u potražnji energije (*energy demand*).

RESERVES: Rezerve

U svezi s (*with respect to*) naftom (*oil*) i plinom (*gas*) onaj (*that*) dio (*part*) resursa (*resource*) koji (*that*) je (*is*) komercijalno (*commercially*) pridobiv (*recoverable*) pod (*under*) sadašnjim (*current*) ekonomskim uvjetima (*economic conditions*) sa (*with*) sadašnjom

tehnologijom (*technology*). Dokazane (*proved*) rezerve su (*are*) dio (*portion*) resursa koji je u (*in*) poznatim (*known*) ležištima (*reservoirs*) i za koji se vjeruje (*that is believed*) da je (*to be*) pridobiv uz (*with*) najviši (*highest*) stupanj (*degree*) sigurnosti (*confidence*). Pokazane (*indicated*) ili (*or*) vjerojatne (*probable*) rezerve su dodatni (*additional*) resursi povezani s (*associated with*) poznatim ležištima za koje se očekuje (*that are expected*) da su pridobivi. Spekulativne (*speculative*) rezerve su oni (*those*) resursi, pored (*in addition to*) drugih (*others*) koji (*that*) su već (*already*) spomenuti (*have been mentioned*), daleko od (*outside vicinity*) poznatih ležišta, za koje se očekuje da su pridobivi.

RESERVES-TO-PRODUCTION (R/P) RATIO: Odnos rezervi i iscrpka

Procjena (*estimate*) koja se primjenjuje (*used*) za projiciranje (*to project*) produktivnog životnog vijeka (*productive life*) nekog polja (*field*) temeljena na (*based on*) veličini (*size*) polja koja se uspoređuje (*compared*) s (*to*) volumenom (*capacity*) godišnjeg (*annual*) iscrpka (*production*).

RESERVOIR: Ležište

Naslaga stijena (*rock stratum*) koja (*that*) oblikuje (*forms*) neku zamku (*trap*) u (*in*) kojoj (*which*) se mogu akumulirati (*may accumulate*) nafta (*oil*) i prirodni plin (*natural gas*).

RESERVOIR (WATER): Akumulacijsko jezero (za vodu)

Jezerce (*pond*), jezero (*lake*) ili (*or*) bazen (*basin*), bilo (*either*) prirodni (*natural*) ili umjetni (*artificial*), za (*for*) akumulaciju (*storage*), regulaciju (*regulation*) i obuzdavanje (*control*) vode (*water*).

RESIDENTIAL CONSUMPTION : Potrošak u stambenom sektoru

Plin (*gas*) i električna energija (*electricity*) koji se potroše (*used*) u (*in*) privatnim (*private*) stambenim objektima (*dwellings*), uključujući (*including*) stanove (*apartments*), za (*for*) grijanje (*heating*), kuhanje (*cooking*), grijanje vode (*water heating*) i druge (*other*) primjene u kućanstvu (*household uses*).

RESIDENTIAL SECTOR: Stambeni sektor

Sve (*all*) privatne (*private*) kuće za stanovanje (*residences*), nastanjene (*occupied*) ili (*or*) prazne (*vacant*), koje su u vlasništvu (*owned*) ili unajmljene (*rented*), koje obuhvaćaju (*including*) kuće za jednu obitelj (*single-family homes*), stambene jedinice za više obitelji (*multifamily housing units*) i pokretne kuće za stanovanje (*mobile homes*).

RESIDUAL CREDIT: Preostalo potraživanje

Gotovina (*cash*) ili (*or*) potraživanje (*credit*) primljeni (*received*) od (*from*) prodaje (*sale*) nusproizvoda (*by-products*) koji potječu iz (*resulting from*) materijala (*materials*) koji se koriste (*used*) u (*in*) proizvodnji (*production*) električne energije (*electric energy*), plina (*gas*) ili drugih (*other*) važnijih (*principal*) proizvoda (*products*) ili usluga (*services*).

RESIDUAL FUEL OIL: Ostatno loživo ulje

(1) Proizvodi iz teškog loživog ulja (*heavy fuel oil products*), većinom (*usually*) «*No. 5 and No. 6 fuel oils*» (Loživa ulja broj 5 i broj 6). (2) Teža (*heavier*) ulja (*oils*) koja (*that*)

preostanu (*remain*) nakon što (*after*) se izdestiliraju (*are distilled away*) destilirana loživa ulja (*distilled fuel oils*) i lakši (*lighter*) ugljikovodici (*hydrocarbons*) u (*in*) rafinerijskim operacijama (*refinery operations*).

RESIDUAL OIL: Preostala nafta/Destilacijski ostatak

(1) Nafta (*oil*) koja (*that*) se ne pomiče (*does not move*) kada (*when*) se fluidi (*fluids*) utiskuju (*are flowed*) kroz (*through*) stijenu (*rock*) kod (*at*) normalnih (*normal*) uvjeta (*conditions*), na primjer (*for example*), primarnom (*primary*) i sekundarnom (*secondary*) pridobivanju (*recovery*) i istiskivanju (*invasion*). (2) Ugljikovodici (*hydrocarbons*) niske (*low*) razine kvalitete (*grade*) koji preostanu (*remain*) nakon (*after*) procesa (*process*) destilacije nafte (*petroleum distillation*) koji se rabe (*used*), na primjer, u (*in*) asfaltu (*asphalt*) ili (*or*) kao (*as*) gorivo u industrijskim pećima (*furnace fuel*).

RESIDUE GAS: Preostali plin

Plin (*gas*) koji preostane (*left*) nakon što (*after*) kapljevine prirodnog plina (*natural gas liquids*) budu uklonjene (*have been removed*) iz (*from*) prirodnog plina (*natural gas*).

RESIDUE GAS SATURATION: Zasićenost preostalim plinom

Volumni postotak (*volume percentage*) prirodnog plina (*natural gas*) koji (*that*) se ne može proizvesti (*cannot be produced*) iz (*from*) nekog ležišta (*reservoir*) s pomoću (*by*) uobičajenih (*ordinary*) metoda crpljenja (*production methods*).

RESISTANCE (ELECTRICAL): Električni otpor

(1) Protivljenje (*opposition*) protjecanju (*flow*) električne struje (*electric current*) u vidu (*exhibited by*) materije (*matter*). (2) Ono (*that*) fizičko (*physical*) svojstvo (*property*) nekog mrežnog elementa (*network element*) koje (*that*) je odgovorno za (*accounts for*) permanentan (*permanent*) gubitak energije (*energy loss*) u (*in*) strujnom krugu (*circuit*).

RESISTANCE (THERMAL): Toplinski otpor

Obrnuto proporcionalan (*reciprocal*) toplinskoj vodljivosti (*thermal conductivity*).

RESISTANCE HEATING: Grijanje pomoću otpora

Vrsta (*type*) sustava grijanja (*heating system*) koji (*that*) dobavlja (*provides*) toplinu (*heat*) iz (*from*) otpora (*resistance*) električnoj struji (*electrical current*) koja protječe (*flowing*) kroz (*through*) neki vodič (*conductor*).

RESISTIVITY: Specifični otpor

Otpor (*resistance*) jedinične dužine (*unit length*) supstancije (*substance*) s (*with*) jednolikim (*uniform*) jediničnim presjekom (*unit cross section*).

RESOURCE: Resurs

(1) Izvor (*source*) napajanja (*supply*) ili (*or*) potpore (*support*). Raspoloživo (*available*) sredstvo (*means*) (većinom */usually/* se koristi */used/* u */in/* množini */plural/*). (2) Prirodni (*natural*) izvor (*source*) bogatstva (*wealth*) ili prihoda (*revenue*). (često */often/* se koristi u množini). (3) Prirodna pojava (*feature*) ili fenomen (*phenomenon*) koja/koji (*that*) poboljšava

(*enhances*) kvalitetu (*quality*) ljudskog života (*human life*). (4) Izračunljivo (*computable*) bogatstvo (većinom se koristi u množini). (5) Izvor informacije (*information*) ili ekspertize (*expertise*).

RESOURCE CONSERVATION AND RECOVERY ACT: Zakon o racionalnom iskorištavanju i rekuperaciji resursa

Federalna legislativa (*federal legislation*) ozakonjena (*enacted*) 1976. (*in 1976*) i dopunjena (*amended*) 1984. (*in 1984*) koja (*that*) je naredila (*directed*) «*Environmental Protection Agency*» (Agenciji za zaštitu okoliša) da izradi (*to develop*) i da primijeni (*to enforce*) propise (*regulations*) koji zahtijevaju (*governing*) odlaganje (*disposal*) opasnih (*hazardous*) i neopasnih (*nonhazardous*) otpada (*wastes*) te koji nadziru (*monitoring*) i koji ograničavaju (*controlling*) emisije u zrak (*air emissions*) na (*at*) objektima (*facilities*) za (*for*) obrađivanje (*treatment*), pohranjivanje (*storage*) i odlaganje otpada.

RESTING ORDER: Nalog u mirovanju

U (*in*) trgovanju «*futures*» ugovorima (*futures trading*), neki nalog daleko (*away*) od (*from*) tržišta (*market*) koji čeka (*waiting*) da bude izvršen (*to be executed*).

RESTORATION TIME: Vrijeme potrebno za uspostavljanje normalnog stanja

Kada (*when*) glavnina (*majority*) prekinutnog (*interrupted*) opterećenja (*load*) bude ponovno uspostavljena (*has been restored*) a izvanredno stanje (*emergency*) se smatra (*is considered*) okončanim (*over*).

RESTRUCTURING: Restrukturiranje

Razdvajanje (*unbundling*) usluga (*services*) cjevovodnog transportiranja (prirodnog plina) (*pipeline transportation*), skladištenja (*storage*), sabiranja (*gathering*) i prodaje (*sales*) i povezano (*associated*) preustrojavanje (*realignment*) obveza pružanja usluga (*service obligations*) koje proizlazi (*resulting*) iz (*from*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ove Uredbe broj 636).

RETAIL: Maloprodaja/Prodaja na malo

Prodaja koja obuhvaća (*covering*) električnu energiju (*electrical energy*) koja se dobavlja (*supplied*) za (*for*) potrebe krajnje potrošnje u stambenom, poslovnom i industrijskom sektoru (*resindential, commercial and industrial end-use purposes*).

RETAIL COMPETITION: Konkurencija u maloprodaji/prodaji na malo

Sustav (*system*) sukladno (*under*) kojemu (*which*) više od (*more than*) jednog (*one*) dobavljača električne energije (*electric provider*) smije prodavati (*can sell*) kupcima na malo (*retail customers*), a kupcima na malo se dopušta (*are allowed*) da kupuju (*to buy*) od (*from*) više nego jednoga dobavljača električne energije.

RETAIL CUSTOMER: Kupac na malo

Svaki (*any*) kupac (*customer*) koji preuzima (*receiving*) električnu energiju (*electric power*) za (*for*) krajnju potrošnju (*end usage*) na (*on*) svojoj (*his*) strani (*side*) brojila (*meter*) a ne (*not*) za redistribuciju (*redistribution*)/preprodaju (*resale*) drugima (*others*).

RETAIL MARKET: Maloprodajno tržište

Neko tržište (*market*) na (*in*) kojemu (*which*) se električna energija (*electricity*) i druge (*other*) energetske usluge (*energy services*) prodaju (*are sold*) izravno (*directly*) krajnjem kupcu (*end-use customer*).

RETAIL WHEELING: Posredan prijenos za maloprodaju

(1) Neki aranžman (*arrangement*) u (*in*) kojemu (*which*) neko javno poduzeće (*utility*) prenosi (*transmits*) električnu energiju (*electricity*) od (*from*) izvan granica (*outside*) svojeg (*its*) teritorija opskrbljivanja (*service territory*) do (*to*) nekoga kupca na malo (*retail customer*) unutar granica (*within*) svoga teritorija opskrbljivanja kupaca (*customer service territory*). (2) Neka razdvojena (*unbundled*) usluga (*service*) prijenosa (*transmission*) ili (*or*) distribucije (*distribution*) što (*that*) isporučuje (*delivers*) električnu energiju koju prodaje (*sold by*) neka treća stranka (*third party*) izravno (*directly*) krajnjim potrošačima (*end-users*). (3) Prodaja (*sale*) električne energije konačnom kupcu (*ultimate customer*) lociranom (*located*) izvan granica teritorija opskrbljivanja nekog javnog poduzeća koje se služi (*using*) prijenosnim sustavom (*transmission system*) nekog drugog (*another*) javnog poduzeća.

RETAINED EARNINGS: Zadržana zarada

Postotak (*percentage*) neto (*net*) zarade (*earnings*) koja se ne isplati (*not paid out*) u (*in*) dividendama (*dividends*), nego (*but*) koju zadrži (*retained by*) kompanija (*company*) da bude reinvestirana (*to be reinvested*) u (*into*) njenu (*its*) osnovnu djelatnost (*core business*) ili (*or*) radi plaćanja (*to pay*) dugova (*debt*). Ona (*it*) se upisuje (*is recorded*) kao (*as*) dioničarski kapital (*shareholders equity*) u (*on*) bilancu stanja (*balance sheet*).

RETURN ON EQUITY (ROE): Profitabilnost vlastitog kapitala

Indikator (*indicator*) profitabilnosti (*profitability*). On (*it*) se određuje (*is determined*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) neto dobiti (*net income*) za (*for*) proteklih (*past*) 12 mjeseci (*months*) sa (*by*) zajedničkim vlastitim kapitalom društva (*common stockholder equity*) (prilagođenim /*adjusted*/ za cijepanja dionica /*stock splits*/). Rezultat (*result*) se prikazuje (*is shown*) kao (*as*) neki postotak (*percentage*). Ulagači (*investors*) primjenjuju (*use*) «*ROE*» kao mjerilo (*measure*) kako (*how*) se neka kompanija (*company*) koristi (*is using*) svojim (*its*) novcem (*money*).

RETURN ON INVESTMENT (ROI): Profitabilnost ulaganja

Najšire (*most widely*) primjenjivano (*used*) pojedinačno (*single*) mjerilo (*measure*) radne efikasnosti (*operating efficiency*) neke firme (*firm*). «*ROI*» je jednak (*equals*) omjeru (*ratio*) neto dobiti (*net income*) prema (*to*) investiranom kapitalu (*invested capital*).

REVENUE: Prihod

(1) Novčani iznos (*money amount*) od (*from*) prodaje (*sales*) tijekom (*during*) nekog određenog (*specific*) razdoblja (*period*), uključujući (*including*) popuste (*discounts*) i vraćenu (*returned*) robu (*merchandize*). To (*it*) je (*is*) «najgornja» brojka («*top line*» *figure*) od (*from*) koje (*which*) se odbijaju (*are subtracted*) troškovi (*costs*) radi određivanja (*to determine*) neto dobiti (*net income*). (2) Kod (*when*) evaluiranja (*evaluating*) dionica (*stocks*), rast (*growth*) prihoda služi (*serves*) kao (*as*) pokazatelj (*indicator*) zdravlja (neke) kompanije (*company's health*).

REVENUE REQUIREMENT: Potreban prihod

Iznos (*amount*) novčanih sredstava (*funds*) (prihoda /*revenues*/) koje neko javno poduzeće (*utility*) mora ubrati (*must take in*) radi pokrivanja (*to cover*) iznosa (*sum*) svojih (*its*) rashoda pogona i održavanja (*operation and maintenance expenses*), servisiranja duga (*debt service*), poreza (*taxes*) i dopuštene (*allowed*) stope povrata (*rate of return*). Potreban prihod se često (*often*) definira (*is defined*) kao (*as*):

Potreban prihod = Rashodi (*expenses*) + deprecijacija (*depreciation*) + porezi + (stopa povrata x osnovica za određivanje stope /*rate base*/) ili

$$RR = E + D + T + (r \times RB)$$

- E = Operativni rashodi (*operating expenses*) (uključujući /*including*/ poreze izuzev /*other than*/ poreza na dobit /*income taxes*/)
- D = Rashod deprecijacije (*depreciation expense*)
- T = Porezi na dobit
- R = Stopa povrata (postotak /*percentage*/ koji se odobri /*authorized*/ javnom poduzeću)
- RB = Osnovica za određivanje stope (neto investicija /*net investment*/ u /*in*/ postrojenja /*facilities*/ koja opskrbljuju prirodnim plinom/električnom energijom /*serving*/ kupce /*customers*/).

REVERSIBLE TURBINE: Rerverzibilna turbina

Hidraulična (*hydraulic*) turbina (*turbine*), normalno (*normally*) instalirana (*installed*) u (*in*) pumpno-akumulacijskim hidroelektranama (*pumped-storage plants*), koja (*which*) se može koristiti (*can be used*) naizmjenično (*alternatively*) kao (*as*) pumpa (*pump*) ili (*or*) kao motor (*engine*), turbina, vodeno kolo (*water wheel*) ili druga (*other*) aparatura (*apparatus*) koja (*that*) tjera (*drives*) neki električni generator (*electric generator*).

RIBBON (PHOTOVOLTAIC) CELLS: Trakasti (fotonaponski) članci

Vrsta (*type*) solarnog (*solar*) fotonaponskog (*photovoltaic*) uređaja (*device*), koja (*that*) se izrađuje (*is made*) u (*in*) kontinuiranom (*continous*) procesu (*process*) izvlačenja (*pulling*) materijala (*material*) iz (*from*) neke taljevine (*molten bath*) fotonaponskih materijala kao što je (*such as*) silicij (*silicon*), radi oblikovanja (*to form*) tankih (*thin*) slojeva (*sheets*) materijala.

RIGHT OF FIRST REFUSAL: Pravo prvokupa/Pravo prvenstva

Postupak (*process*) koji (*which*) dopušta (*allows*) svakom (*any*) kupcu (*customer*) dugoročnog (*long-term*) stalnog transportiranja plina (*firm gas transportation*), uključujući (*including*) kupce nekoć (*formerly*) vezane (*bundled*) prodaje na vratima grada (*city-gate sales*), da nastavi (*to continue*) preuzimanje (*receiving*) usluge (*service*) stalnog transportiranja plina kroz (*by*) plaćanje (*paying*) preko (*up to*) maksimalne (*maximum*) tarife (*rate*) i izjednačenje s (*matching*) duljinom (*length*) nekog roka (*term*) koji ponudi (*offered by*) neki drugi (*another*) kupac koji (*who*) traži (*is seeking*) uslugu.

RISK: Rizik

(1) Mjerilo (*measure*) vjerojatnosti (*probability*) i težine (*severity*) nepoželjnih (*undesired*) učinaka (*effects*). (2) Vjerojatnost pojave (*occurance*) nepovoljnog (*unfavorable*) ishoda (*outcome*).

RISK ASSESSMENT: Procjenjivanje rizika

Procjena (*evaluation*) specifičnog (*specific*) rizika povezanog s (*associated with*) nekom aktivnošću (*activity*).

RISK MANAGEMENT: Upravljanje rizikom

Postupak (*process*) alociranja (*allocating*) projektnih rizika (*project risks*) među (*among*) one (*those*) sudionike u projektu (*project participants*) koji su najsposobniji (*best able*) da ih snose (*to bear them*).

ROLL-OVER (OR ROLLOVER): Zanavljanje

Postupak (*process*) reinvestiranja (*reinvesting*) novčanih sredstava (*funds*) od (*of*) neke dospjele vrijednosnice (*mature security*) u (*to*) neko novo (*new*) izdanje (*issue*) iste (*same*) ili (*or*) slične (*similar*) vrijednosnice.

ROLLOVER CLAUSE: Klauzula o produljenju roka

U (*in*) ugovorima za prirodni plin (*natural gas contracts*), ugovorna klauzula (*contract clause*) koja (*that*) dopušta (*permits*) da se neki ugovor protegne (*to extend*) preko (*beyond*) prvotnog (*initial*) roka (*term*). U «*futures*» ugovorima (*futures contracts*), neka procedura trgovanja opkoračivanjem (*straddle trading procedure*) koja (*which*) obuhvaća (*includes*) prebacivanje (*shift*) jednog (*one*) mjeseca (*month*) nekog opkoračivanja (*stradle*) u (*into*) neki budući (*future*) mjesec (*month*), za vrijeme (*while*) održavanja (*maintaining*) drugog (*other*) ugovornog mjeseca (*contract month*) na (*of*) izvornom (*original*) rasponu (*spread*).

ROLLOVER CONTRACT: Obnovljivi ugovor

Obnovljivi ugovori se automatski (*automatically*) obnavljaju (*are renewed*) za (*for*) neko utvrđeno (*fixed*) trajanje (*duration*) nakon (*after*) njihovog (*their*) datuma isteka (*expiry date*) ukoliko (*unless*) se oni (*they*) ne okončaju (*are terminated*) na vrijeme (*in time*), to jest (*i.e.*) obnovljivi ugovor se može okončati (*can be terminated*) samo (*only*) jednom godišnje (*once a year*).

ROTATING OUTAGE: Naizmjeničan prekid napajanja električnom energijom

Tijekom (*during*) nekog izvanrednog stanja (*emergency*) operator (*operator*) nekog sustava (*system*) neprekidno (*sequentially*) izmjenjuje (*rotates*) dijelove (*portions*) svoga (*its*) sustava koji (*that*) će biti (*will be*) bez (*without*) električne nergije (*electric power*) tako (*so*) da (*that*) ukupno (*total*) opterećenje (*load*) sustava ostane (*remains*) ispod (*under*) svoje razine (*level*) maksimalnog (*maximum*) opterećenja a niti jedan (*no one*) kupac (*customer*) nije (*is*) bez električne energije kroz (*for*) čitavo (*entire*) izvanredno stanje.

ROYALTY: Rudna renta

U pogledu (*with respect to*) prava vlasništva nad naftom i plinom (*oil and gas properties*), neki dio (*share*) proizvodnje (*production*), koji (*which*) može ali ne mora (*may or may*

not) snositi (*bear*) dio rashoda (*expenses*) proizvodnje, ovisno o (*depending on*) odredbama (*terms*) određenog (*specific*) ugovora o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvođenja minerala (*lease*).

ROYALTY INTEREST: Udio u rudnoj renti

Vlasništvo (*ownership*) nad (*of*) nekim postotkom (*percentage*) proizvodnje (*production*) ili (*or*) prihodima od proizvodnje (*production revenues*), koji se poluče (*produced*) iz (*from*) zakupljenog područja (*leased acreage*). Vlasnik (*owner*) tog (*this*) udjela u proizvodnji (*share of production*) ne snosi (*does not bear*) nijedan od troškova (*any of the cost*) istraživanja (*exploration*), bušenja (*drilling*), proizvodnje (*production*), upravljanja (*operating*), marketinga (*marketing*) ili bilo kojeg drugog (*any other*) rashoda (*expense*) povezanog s (*associated with*) bušenjem i proizvodnjom neke naftne (*oil*) i plinske (*gas*) bušotine (*well*).

RUN OF RIVER (OR RUN-OF-RIVER) PLANT OR HYDROELECTRIC PLANT: Protočna hidroelektrana

Hidroelektrana (*hydroelectric plant*) koja (*which*) ovisi (*depends*) uglavnom (*chiefly*) o (*on*) protjecanju vode (*streamflow*) koliko (*as*) ga (*it*) se pojavi (*occurs*) za (*for*) proizvodnju (električne energije) (*generation*), nasuprot (*as opposed to*) nekom akumulacijskom projektu (*storage project*), koji ima (*has*) prostor (*space*) raspoloživ (*available*) za akumuliranje (*to store*) vode (*water*) od (*from*) jedne (*one*) do (*to*) druge (*another*) sezone (*season*). Neki protočni projekti (*run-of-river projects*) imaju (*have*) neki ograničeni (*limited*) kapacitet akumulacije (*storage capacity*) (dnevna ili tjedna akumulacija /*pondage*/) koji im omogućava (*permits them*) da reguliraju (*to regulate*) protjecanje vode na (*on*) nekoj dnevnoj (*daily*) ili (*or*) tjednoj (*weekly*) osnovici (*basis*).

RUN OF THE WIND: Trajanje vjetra

Mjerenje (*measurement*) trajanja (*length*) vjetra koji (*that*) prolazi preko (*traverses*) neke točke (*point*) u (*in*) određenom (*given*) vremenskom razmaku (*time interval*).

RUNNING AND QUICK-START CAPABILITY: Sposobnost rada i brzog pokretanja/puštanja u pogon

Neto (*net*) sposobnost (*capability*) proizvodnih blokova (*generating units*) da (*that*) nose (*carry*) opterećenje (*load*) ili (*or*) imaju (*have*) sposobnost brzog pokretanja/puštanja u pogon (*quick-start capability*). Općenito (*in general*), sposobnost brzog pokretanja/puštanja u pogon pripisuje se (*refers to*) proizvodnim blokovima koji (*that*) mogu biti raspoloživi (*may be available*) za (*for*) opterećenje unutar (*within*) 3-minutnog (*3-minute*) razdoblja (*period*).

RURAL: Ruralni sektor

Klasifikacija tarifa (*rate classification*) koja obuhvaća (*covering*) električnu energiju (*electric energy*) koja se dobavlja (*supplied*) kupcima na selu (*rural customers*) i kupcima na farmama (*farm customers*) sukladno (*under*) posebnim (*distinct*) tarifama za ruralni sektor (*rural rates*).

RURAL ELECTRIC COOPERATIVES (REC): Seoske zadruge za električnu energiju

Organizacije (*organisations*) sastavljene (*composed*) od (*of*) kupaca na selu (*rural customers*) koji (*that*) se ujedinjuju (*band together*) radi proizvođenja (*to generate*) ili (*or*) radi kupovanja (*to purchase*) električne energije (*electric power*) po (*at*) veleprodajnim tarifama (*wholesale rates*) a zatim (*then*) ju distribuiraju (*distribute it*) po maloprodajnim tarifama (*retail rates*).

RURAL ELECTRIFICATION ADMINISTRATION (REA): Direkcija za elektrifikaciju sela

Agencija (*agency*) «*U.S. Department of Agriculture*» (Američkog Ministarstva poljoprivrede) koja (*that*) daje zajmove (*make loans*) saveznim državama (*states*) i teritorijima (*territories*) u (*in*) Sjedinjenim Američkim Državama (*United States*) radi (*for*) elektrifikacije sela i osiguravanja (*furnishing*) električne energije (*electric energy*) osobama (*persons*) u (*to*) ruralnim područjima (*rural areas*) koje (*who*) ne dobivaju (*do not receive*) ospkrbu (*service*) iz (*from*) neke elektrane (*central station*). Ona (*it*) također (*also*) osigurava (*furnishes*) i poboljšava (*improves*) opskrbu električnom energijom (*electric service*) i telefonsku službu (*telephone service*) u ruralnim područjima, pomaže (*assists*) preuzimateljima električne energije (*electric borrowers*) da primjene (*to implement*) programe racionalnog iskorištavanja energije (*energy conservation programs*) i umrežene (*on-grid*) i neumrežene (*off-grid*) sustave obnovljive energije (*renewable energy systems*), te proučava (*studies*) stanje (*condition*) i napredak (*progress*) elektrifikacije ruralnih područja (*rural electrification*).

S

SAIDI (SYSTEM AVERAGE INTERRUPTION DURATION INDEX): Indeks prosječnog trajanja prekida u sustavu

Indeks prosječnog trajanja prekida u sustavu obično (*commonly*) primjenjuju (*is used by*) javna poduzeća za električnu energiju (*electric power utilities*) kao (*as*) pokazatelj (*indicator*) pouzdanosti (*reliability*), a računa se (*is calculated*) kao (*as*):

SAIDI = ZTP/UBK

gdje je:
ZTP - **zbroj trajanja prekida** kod svih kupaca (*sum of all customer interruption duration*)
UBK - **ukupni broj kupaca** koji se opskrbljuju (*total number of customers being served*)

SAIDI se mjeri (*is measured*) u (*in*) vremenskim jedinicama (*units of time*), često (*often*) minutama (*minutes*) ili (*or*) satima (*hours*). On (*it*) se većinom (*usually*) mjeri tijekom (*over the course*) neke godine (*year*), a sukladno (*according to*) «*IEEE Standard 1366-1998*» (Standardu IEEE-ja 1366-1998) srednja vrijednost (*median value*) za (*for*) sjevernoamerička javna poduzeća (*North American utilities*) je (*is*) približno (*approximately*) 1,5 sati (*1.5 hours*).

SAIFI (SYSTEM AVERAGE INTERRUPTION FREQUENCY INDEKS): Indeks prosječne učestalosti prekida u sutavu

Indeks prosječne učestalosti prekida u sustavu obično (*commonly*) primjenjuju (*is used by*) javna poduzeća za električnu energiju (*electric power utilities*). *SAIFI* je (*is*) prosječni (*average*) broj (*number*) prekida (*interruptions*) koje (*that*) bi neki kupac (*customer*) pretrpio (*would experience*), a računa se (*is calculated*) kao (*as*):

SAIFI = UBP/UBK

gdje je:
UBP - **ukupni broj prekida** kod kupaca (*total number of customer interruptions*)
UBK - **ukupni broj kupaca** koji se opskrbljuju (*total number of customers being served*)

SAIFI se mjeri (*is measured*) u (*in*) jedinicama prekida (*units of interruptions*) po (*per*) kupcu. On (*it*) se većinom (*usually*) mjeri tijekom (*over the course*) neke godine (*year*), a

sukladno (*according to*) «*IEEE Standard 1366-1998*» (Standardu IEEE-ja 1366-1998) srednja vrijednost (*median value*) za (*for*) sjevernoamerička javna poduzeća (*North American utilities*) je približno (*approximately*) 1,10 (*1.10*) prekida po kupcu.

SALE-LEASEBACK TRANSACTION: Transakcija povratnog najma

Sporazum (*arrangement*) po kojemu (*where*) se kupuje (*is purchased*) ili (*or*) se formira (*is constructed*) neka imovina (*asset*), koju proda (*sold by*) vlasnik (*owner*) i koju tada (*then*) prodavatelju (*seller*) povratno iznajmi (*leased back by*) kupac (*purchaser*).

SALES FOR RESALE: Prodaja radi preprodaje

Prodaja na veliko (*wholesale sales*) koja obuhvaća (*covering*) energiju (*energy*) koja se dobavlja (*supplied*) drugim (*other*) javnim poduzećima za električnu energiju (*electric utilities*), zadrugama (*cooperatives*), municipijima (*municipalities*) te federalnim (*federal*) i agencijama za električnu energiju saveznih država (*state electric agencies*) radi (*for*) preprodaje krajnjim potrošačima (*ultimate consumers*).

SALES TO END USERS: Prodaja krajnjim potrošačima

Prodaja koja se obavi (*made*) izravno (*directly*) potrošaču (*consumer*) proizvoda (*product*). Obuhvaća (*includes*) potrošače na veliko (*bulk consumers*), kao što su (*such as*) poljoprivreda (*agriculture*), industrija (*industry*) i javna poduzeća (*utilities*), a također i (*as well as*) potrošače u stambenom sektoru (*residential consumers*) te potrošače u poslovnom sektoru (*commercial consumers*).

SALES-QUALITY GAS: Plin prodajne kvalitete

Plin koji (*that*) udovoljava (*meets*) specifikacijama (*specifications*) iz (*of*) nekog ugovora o kupnji (*purchase contract*) nekog cjevovodnog transportera plina (*gas pipeline*).

SAND: Pijesak

Pijesak i šupljikavi (*porous*) pješčenjak (*sandstone*) u (*in*) podzemnim (*underground*) slojevima (*strata*) koji (*that*) sadrži (*contains*) prirodni plin (*natural gas*).

SATURATED GAS: Mokri plin

Prirodni plin (*natural gas*) koji (*that*) sadrži (*contains*) vodu (*water*).

SATURATED HYDROCARBON: Zasićeni ugljikovodik

Ugljikovodik koji (*that*) ne sadrži (*contains no*) dvostruke (*double*) veze (*bonds*).

SATURATION CURRENT: Struja zasićenja

Dio (*portion*) statičke karakteristike (*static characteristic*) neke elektroničke naprave (*electronic device*) u (*in*) kojoj (*which*) daljnja (*further*) povećanja napona (*increases in voltage*) ne dovode (*do not lead*) do (*to*) nekog odgovarajućeg (*corresponding*) povećanja struje (*increase in current*), sve dok se ne dosegne (*until is reached*) proboj izolacije (*breakdown*).

SCHEDULED INTERCHANGE: Predviđena međusobna razmjena

Rasporedi električne energije (*electric power schedules*) za protjecanje (*to flow*) između (*between*) regulacijskih područja (*control areas*). U pravilu (*typically*), to (*it*) je (*is*) saldo (*net*) svih (*all*) prodaja (*sales*), kupnji (*purchases*) i transakcija «posrednog prenošenja» («*wheeling*» *transactions*) između tih (*those*) područja u (*at*) nekom određenom (*given*) vremenu (*time*).

SCHEDULED OUTAGE: Predviđeni prekid pogona

Zaustavljanje/obustaljanje rada (*shutdown*) nekog proizvodnog bloka (*generating unit*), prijenosnog voda (*transmission line*) ili (*or*) drugog (*other*) postrojenja (*facility*) radi (*for*) pregleda (*inspection*) ili održavanja (*maintenance*), sukladno (*in accordance with*) nekom unaprijed utvrđenom (*advance*) rasporedu (*schedule*).

SCRUBBER: Uređaj za mokro čišćenje plina /Skruber

Sustav za odsumporavanje (*desulfurization system*) dimnih plinova (*flue gases*) koji (*that*) rabi (*uses*) neki tekući (*liquid*) sprej (*spray*) za uklanjanje (*to remove*) aerosolnih (*aerosol*) i plinovitih (*gaseous*) zagađivača (*pollutants*) iz (*from*) zračne struje (*air stream*).

SEASONAL DERATING: Sezonsko snizivanje nazivne snage

Razlika (*difference*) između (*between*) bruto maksimalne snage (*gross maximum capacity*) i bruto pouzdane snage (*gross dependable capacity*).

SEASONAL DERATING FACTOR: Faktor sezonskog snizivanja nazivne snage

Djelić (*fraction*) bruto maksimalne proizvodnje (električne energije) (*gross maximum generation*) koji (*which*) se ne bi mogao proizvesti (*could not be produced*) uslijed (*due to*) sezonskog (*seasonal*) snizivanja nazivne snage (*derating*).

SEASONAL ENERGY EFFICIENCY RATIO (SEER): Pokazatelj sezonske energetske efikasnosti

Standardno (*standard*) mjerenje (*measurement*) sveukupne (*overall*) efikasnosti (*efficiency*) neke toplinske pumpe (*heat pump*) ili (*or*) uređaja za kondicioniranje zraka (*air conditioner*) tijekom (*during*) sezone hlađenja (*cooling season*).

SEASONAL RATES: Sezonske tarife

Različite (*different*) sezone (*seasons*) u (*of*) godini (*year*) se ugrađuju (*are structured*) u (*into*) neki tarifni sustav za električnu energiju (*electric rate schedule*) prema kojemu (*whereby*) neko javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*) pruža (*provides*) usluge (*services*) potrošačima (*consumers*) po (*at*) različitim tarifama.

SEASONAL SERVICE: Sezonska usluga

Usluga (*service*) koja se prodaje (*sold*) jedino (*only*) tijekom (*during*) određenih (*certain*) razdoblja (*periods*) u (*of*) godini (*year*). Sezonska usluga se može prodavati (*can be sold*) bilo (*either*) na (*on*) nekoj stalnoj (*firm*), bilo (*or*) na nekoj prekidivoj (*interruptible*) osnovici (*basis*).

SECOND LAW OF THERMODINAMICS: Drugi zakon termodinamike

Ovaj (*this*) zakon utvrđuje (*states*) da (*that*) niti jedna (*any*) naprava (*device*) ne može (*can*) potpuno (*completely*) i neprekidno (*continuously*) transformirati (*transform*) svu (*all*) energiju (*energy*) koja joj se dobavlja (*supplied to it*) u (*into*) korisnu (*useful*) energiju.

SECONDARY DISTRIBUTION SYSTEM: Sekundarna distribucijska mreža

Niskonaponski (*low-voltage*) sustav izmjenične struje (*alternating-current system*) koji (*which*) spaja (*connects*) sekundarne napone (*secondary voltages*) distribucijskih transformatora (*distribution transformers*) na (*to*) elektroenergetske priključke kupaca (*customers' services*).

SECONDARY EMISSIONS: Sekundarne emisije

Emisije koje (*that*) bi se pojavile (*would occur*) kao (*as*) neka posljedica (*result*) izvedbe (*construction*) ili (*or*) rada (*operation*) nekog većeg (*major*) stacionarnog izvora (*stationary source*) ili neke veće modifikacije (*modification*), ali (*but*) ne proistječu (*do not come*) iz (*from*) većeg stacionarnog izvora kao takvoga (*itself*) ili veće modifikacije kao takve.

SECONDARY LINE: Sekundarni vod

Strujni krug za distribuciju električne energije (*electric distribution circuit*) na (*at*) niskonaponskoj strani (*low-voltage side*) nekog transformatora (*transformer*). Napon (*voltage*) se kreće (*range*) između (*between*) 120 i 480 volti (*volts*).

SECONDARY MARKET: Sekundarno tržište

Tržište koje (*that*) omogućava (*provides*) kupnju (*purchase*) ili (*or*) prodaju (*sale*) prethodno (*previously*) prodanih (*sold*) ili kupljenih (*bought*) opcija (*options*) kroz (*through*) transakcije za zatvaranje pozicija (*closing transactions*).

SECONDARY RECOVERY: Sekundarno pridobivanje (nafte i prirodnog plina)

Druga (*second*) etapa (*stage*) proizvodnje ugljikovodika (*hydrocarbon production*) tijekom (*during*) koje (*which*) se neki vanjski (*external*) fluid (*fluid*), kao što je (*such as*) voda (*water*) ili (*or*) plin (*gas*), utiskuje (*is injected*) u (*into*) ležište (*reservoir*) kroz (*through*) utisne bušotine (*injection wells*) koje se lociraju (*located*) u (*in*) stijeni (*rock*) koja (*that*) ima (*has*) komunikaciju fluida (*fluid communication*) s (*with*) proizvodnim bušotinama (*production wells*). Svrha (*purpose*) sekundarnog pridobivanja je (*is*) održavati (*to maintain*) tlak ležišta (*reservoir pressure*) i premještati (*to displace*) ugljikovodike (*hydrocarbons*) prema (*towards*) kanalu bušotine (*wellbore*). Najuobičajenije (*the most common*) tehnike sekundarnog pridobivanja (*secondary recovery techniques*) su (*are*) utiskivanje plina (*gas injection*) i zavodnjavanje (*waterflooding*). Obično (*normally*), plin se utiskuje (*is injected*) u (*into*) plinsku kapu (*gas cap*) a voda (*water*) se utiskuje u proizvodni interval (*production zone*) radi istiskivanja (*to sweep*) nafte (*oil*) iz (*from*) ležišta. Program za održavanje tlaka (*pressure-maintenance program*) može (*can*) započeti (*begin*) tijekom stadija primarnog pridobivanja (*primary recovery stage*), ali (*but*) to (*it*) je oblik (*form*) povećanog pridobivanja (*enhanced recovery*). Stadij sekundarnog pridobivanja (*secondary recovery stage*) dostiže (*reaches*) svoju (*its*) granicu (*limit*) kada (*when*) se utisnuti fluid (*injected fluid*) (voda ili plin) proizvodi (*is produced*) u znatnim (*considerable*) količinama (*amounts*) iz proizvodnih bušotina a proizvodnja (*production*) nije više

(*is no longer*) ekonomična (*economical*). Sukcesivna (*successive*) primjena (*use*) primarnog i sekundarnog pridobivanja u nekom naftnom ležištu (*oil reservoir*) proizvede (*produces*) oko (*about*) 15% do (*to*) 40% od (*of*) prvobitne (*original*) nafte u ležištu (*oil in place*).

SECONDARY VOLTAGE: Sekundarni napon

Izlazni napon (*ouput voltage*) ili (*or*) napon napajanja opterećenja (*load-supply voltage*) nekog transformatora (*transformer*) ili transformatorske podstanice (*substation*).

SECTION 311: TRANSPORTATION: Sekcija 311: Transportiranje

Usluga transportiranja (*transportation service*) koju (*that*) pruža (*is provided by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) prema (*pursuant to*) ovlaštenju iz Sekcije 311 (*Section 311 authorization*) «*Natural Gas Policy Act*» (Zakona o politici prema prirodnom plinu). Na temelju (*under*) Sekcije 311, neki transporter (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipeline*) može (*may*) pružati (*provide*) uslugu transportiranja u ime (*on behalf of*) nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) unutar (neke) savezne države (*intrastate pipeline*) ili (*or*) neke lokalne (*local*) distribucijske kompanije (*distribution company*), a neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) unutar (neke) savezne države može pružati uslugu transportiranja u ime nekog cjevovodnog transportera (prirodnog plina) između saveznih država ili neke lokalne distribucijske kompanije koju opskrbljuje (*is served by*) neki cjevovodni transporter (prirodnog plina) između saveznih država.

SECURITIZATION: Sekuritizacija

Stvaranje (*creating*) više ili manje (*more or less*) standardnog (*standard*) investicijskog instrumenta (*investment instrument*) kao što je (*such as*) certifikat o udjelu u hipoteci (*mortgage pass-through security*), s pomoću (*by*) udruživanja (*pooling*) imovine (*assets*) radi podupiranja (*to back*) instrumenta (*instrument*). Također (*also*) se odnosi (*refers*) na (*to*) zamjenu (*replacement*) neutrživih (*nonmarketable*) kredita (*loans*) i/ili (*and/or*) novčanih tokova (*cash flows*) koje osiguraju (*provided by*) financijski posrednici (*financial intermediaries*) s (*with*) prenosivim vrijednosnicama (*negotiable securities*) koje se izdaju (*issued*) na (*in*) javnim (*public*) tržištima kapitala (*capital markets*).

SECURITY: Vrijednosnica

Instrument (*instrument*) koji predstavlja (*representing*) vlasništvo (*ownership*), neki sporazum o zaduživanju (*debt agreement*) ili (*or*) prava (*rights*) na (*to*) vlasništvo. Neka vrijednosnica je (*is*) u biti (*essentially*) neki ugovor (*contract*) kojemu (*that*) se može pripisati (*can be assigned*) neka vrijednost (*value*) i kojime se može trgovati (*can be traded*). Primjeri (*examples*) neke vrijednosnice obuhvaćaju (*include*) mjenicu (*note*), dionicu (*stock*), povlaštenu dionicu (*preferred share*), zemljište (*land*), zadužnicu (*debenture*), opciju (*option*), «*futures*» ugovor (*futures*), zamjenu (*swap*), pravo (*right*), skladišnicu (*warrant*) ili praktički (*virtually*) bilo koju (*any*) drugu (*other*) financijsku imovinu (*financial asset*).

SECURITY: Sigurnost

Sposobnost (*ability*) velikog elektroenergetskog sustava (*bulk electric power system*) da izdrži (*to withstand*) iznenadne (*sudden*) smetnje (*disturbances*) i da ostane (*to remain*) u (*in*) pogonu (*operation*).

SECURITY COORDINATOR: Koordinator za sigurnost

Subjekt (*entity*) koji (*that*) se brine za (*provides*) procjenu sigurnosti (*security assesment*) i koordinaciju (*coordination*) interventnih radnji (*emergency operations*) za (*for*) skupinu (*group*) regulacijskih područja (*control areas*). Koordinatori za sigurnost ne smiju imati udjela (*must not participate*) u (*in*) djelatnostima trgovaca (*merchant functions*) na veliko (*wholesale*) ili (*or*) na malo (*retail*).

SECURITY AND EXCHANGE COMMISSION: Povjerenstvo za vrijednosnice i burze

«*United States Security and Exchange Commission*» (Povjerenstvo za vrijednosnice i burze Sjedinjenih Američkih Država, opće (*commonly*) poznato (*known*) kao (*as*) «*SEC*», je (*is*) agencija Američke vlade (*United States government agency*) koja ima (*having*) primarnu (*primary*) odgovornost (*responsibility*) za (*for*) provođenje (*enforcing*) federalnih (*federal*) zakona o vrijednosnicama (*securities laws*) te reguliranje (*regulating*) industrije vrijednosnica/tržišta dionica (*securities industry/stock market*).

SELLER (WRITER) OF OPTION: Prodavatelj (Sastavljač) opcije

Prodavatelj neke opcije se obvezuje (*is obligated*) izvršiti (*make*) ili (*or*) preuzeti (*take*) isporuku (*delivery*) sukladno (*according to*) odredbama ugovora (*terms of contract*) ako (*if*) se kupcu (*buyer*) prohtije (*chooses*) izvršiti (*to exercise*) opciju. Kupac uplaćuje (*pays*) neku premiju (*premium*) kod (*by*) prodavatelja za (*for*) preuzimanje (*assuming*) toga (*this*) rizika (*risk*). Prodavatelj je (*is*) također (*also*) poznat (*known*) kao (*as*) davatelj (*grantor*) opcije.

SELLER'S MARKET: Prodavateljevo tržište

Stanje (*condition*) na (*in*) tržištu (*market*) na kojemu (*which*) postoji (*there is*) neka oskudica (*scarcity*) dobara (*goods*) koja su na raspolaganju (*available*) pa stoga (*and hence*) prodavatelji mogu dobiti (*can obtain*) bolje (*better*) uvjete (*conditions*) prodaje (*sale*) ili (*or*) više cijene (*higher prices*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*buyer's market*».

SELLING HEDGE: Zaštita od rizika prodavanjem

Također (*also*) poznata kao (*called*) kratka pozicija zaštite od rizika (*short hedge*). Prodavanje (*selling*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*) radi zaštićivanja (*to protect*) protiv (*against*) mogućih (*possible*) sniženih (*decreased*) cijena (*prices*) roba (*commodities*) koje (*that*) će biti potrebne (*will be needed*) u (*in*) budućnosti (*future*).

SEMICLOSED GAS LIFT: Poluzatvoreni plinski lift

Plinski lift (*gas lift*) u (*in*) kojemu (*which*) se kolona uzlaznih cijevi (*tubing*) postavlja (*is set*) na (*on*) neku dubinsku brtvenicu (*packer*) ali (*but*) se ne primjenjuje (*is not used*) usisni ventil (*standing valve*).

SENDING CONTROL AREA: Otpremno regulacijsko područje

Regulacijsko područje (*control area*) unutar (*within*) čijih (*whose*) granica mjerenja (*metered boundaries*) nastaje (*originates*) neki raspored (*schedule*) snage (*capacity*) i/ili (*and/or*) energije (*energy*). Kada (*when*) ne postoje (*there are no*) kompenzacijski (*offsetting*)

istovremeni (*simultaneous*) rasporedi međusobne razmjene (*interchange schedules*), otpremno regulacijsko područje će povećati (*will increase*) proizvodnju (električne energije) (*generation*), ili (*or*) će rabiti (*will use*) proizvodnju (električne energije) koja nije nužna (*not needed*) za (*for*) potrebe potrošača (*load requirements*) u svrhu izvršenja (*to effectuate*) rasporeda nekog neto (*net*) izvoza (*export*) snage i/ili energije.

SENDOUT: Otprema

Ukupni (*total*) prirodni plin (*natural gas*) koji se proizvede (*produced*) ili (*or*) koji se kupi (*purchased*) (uključujući /*including*/ preuzimanja /*receipts*/ plina za razmjenu /*exchange gas*/) ili neto (*net*) prirodni plin koji se izvuče (*withdrawn*) iz (*from*) podzemnog skladišta (*underground storage*) unutar (*within*) specificiranog (*specified*) vremenskog intervala (*time interval*), koji se izmjeri (*measured*) na (*at*) mjestu (*point*) proizvodnje (*production*), kupnje (*purchase*) ili izvlačenja (*withdrawal*), prilagođen (*adjusted*) za (*for*) promjene (*changes*) količine (*quantity*) u (*in*) lokalnom (*local*) skladištu. Otprema plina (*gas*) se sastoji (*is comprised*) od (*of*) prodaja (*sales*), razmjena (*exchanges*), isporuka (*deliveries*) prirodnog plina, prirodnog plina koji potroši (*used by*) kompanija (*company*) i neobračunatog (*unaccounted-for*) plina.

SEPARATE METERING: Zasebno mjerenje

Mjerenje (*measurement*) potroška (*consumption*) električne energije (*electricity*) ili (*or*) prirodnog plina (*natural gas*) u (*in*) nekoj zgradi (*building*) s pomoću (*by*) korištenja (*using*) zasebnog (*separate*) brojila (*meter*) za (*for*) svakog pojedinog (*each*) od (*of*) više (*several*) stanara (*tenants*) ili kućanstava (*establishments*) u zgradi.

SEPARATOR GAS: Separatorski plin

Plin (*gas*) koji (*that*) preostane (*remains*) nakon (*after*) njegovog (*its*) odvajanja (*separation*) od (*from*) kondenzata (*condensate*) u (*in*) nekom plinskom separatoru (*gas separator*).

SEPARATOR GAS/OIL RATIO: Omjer plina i nafte u separatoru/Separatorski plinski faktor

Volumen (*volume*) plina u separatoru (*separator gas*) podijeljen (*divided*) s (*by*) volumenom nafte u separatoru (*separator oil*) izražen (*expressed*) kao (*as*) kubične stope (*cubic feet*) po (*per*) barelu (*barrel*).

SERIES: Serija

(1) Metoda (*method*) spajanja (*connecting*) elemenata (*elements*) nekog električnog strujnog kruga (*electric circuit*) tako (*so*) da (*that*) ista (*same*) struja (*current*) prolazi (*passes*) kroz (*through*) njih (*them*). (2) U (*in*) trgovanju energijom (*energy trading*) svi (*all*) ugovori o opcijama (*options contracts*) iste vrste (*class*) koji (*that*) također (*also*) imaju (*have*) istu jedinicu trgovanja (*unit of trade*), datum isteka (*expiration date*) i izvršnu cijenu (*strike price*).

SERVICE (ELECTRIC SYSTEM): Elektroenergetski priključak/Opskrba električnom energijom (za javnu potrošnju)

(1) Električni sustav (*electric system*) koji (*that*) dovodi (*brings*) električnu energiju (*electric power*) od (*from*) stupa (*pole*) ili (*or*) drugog (*other*) mjesta (*point*) na

(*on*) vanjskom (*exterior*) elektroenergetskom distribucijskom vodu (*electric power distribution line*) do (*to*) mjesta na (*on*) ili unutar (*inside*) zgradi/zgrade (*building*) od koje (*which*) se ona razvodi (*it is distributed*) u (*to*) strujne krugove zgrade (*building circuits*). Elektroenergetski priključak za neku zgradu se sastoji (*consists*) od (*of*) dva (*two*) dijela (*parts*): priključnih vodiča (*service conductors*) i priključne opreme (*service equipment*). (2) Napajanje električnom energijom (*supplying of electricity*) za (*for*) javnu potrošnju (*public use*).

SERVICE AREA: Područje opskrbljivanja

Teritorij (*territory*) na (*in*) kojemu (*which*) se od sustava (nekog) javnog poduzeća (*utility system*) zahtijeva (*is required*) ili (*or*) on (*it*) ima (*has*) pravo (*right*) da dobavlja (*to supply*) opskrbu prirodnim plinom/električnom energijom (*service*) krajnjim kupcima (*ultimate customers*).

SERVICE CONDUCTORS: Priključni vodiči

Priključni vodiči dobavljaju (*supply*) električnu energiju (*electric power*) od (*from*) stupa (*pole*) ili (*or*) drugog (*other*) mjesta (*point*) na (*on*) vanjskom (*exterior*) distribucijskom vodu (*distribution line*) do (*to*) priključne opreme (*service equipment*) objekta (*premises*) koji se opskrbljuje (električnom energijom) (*being served*). Ti (*these*) vodiči (*conductors*) mogu biti (*may be*) vodiči nadzemnog priključka (*service drop conductors*), vodiči podzemnog priključka (*service lateral conductors*) ili ulazni priključni vodiči (*service entrance conductors*).

SERVICE CONNECTION/SERVICE PIPE: Priključak na plinsku mrežu/ Priključna cijev

Odvojak plinske mreže (*gas network section*) od (*from*) glavnog (*main*) distribucijskog plinovoda (*feeding pipeline*) do (*to*) glavne zaporne slavine (*stop cock*), uključujući (*including*) sigurnosni mehanizam (*safety mechanism*), koji služi (*serving*) svrsi (*purpose*) priključivanja (*connecting*) plinskih instalacija (*gas installations*) postavljenih (*located*) na (*on*) parcelu (*plot*) i zgrade (*buildings*) koje pripadaju (*belonging*) krajnjem potrošaču (*end consumer*).

SERVICE DROP: Nadzemni priključak na uličnu mrežu

Onaj (*that*) dio (*portion*) nadzemnih (*overhead*) priključnih vodiča (*service conductors*) između (*between*) zadnjeg (*last*) stupa (*pole*) ulične mreže (*street mains*) i objekta (*premises*) koji se opskrbljuje (električnom energijom) (*being served*), koji se proteže (*extending*) od (*from*) stupa do (*to*) spoja (*junction*) s (*with*) ulaznim priključnim vodičima (*service entrance conductors*).

SERVICE ENTRANCE (ELECTRIC SYSTEM): Ulaz elektroenergetskog priključka u neku zgradu

Početno (*starting*) mjesto (*point*) za (*for*) unutarnje (*interior*) instalacije (*wiring*) je (*is*) ulaz priključka u zgradu (*service entrance*), koji (*which*) dovodi (*brings*) električnu energiju (*electric power*) od (*from*) vanjskih (*external*) priključnih vodiča (*service conductors*) do (*to*) priključne opreme (*service equipment*).

SERVICE ENTRANCE CONDUCTORS (OVERHEAD SYSTEM): Ulazni priključni vodiči u neku zgradu kod nadzemnog elektroenergetskog sustava

Onaj (*that*) dio (*portion*) priključnih vodiča (*service conductors*) između (*between*) priključnih stezaljki (*terminals*) priključne opreme (*service equipment*) i nekog mjesta (*point*) većinom (*usually*) izvan (*outside*) zgrade (*building*), slobodnog od (*clear of*) zidova zgrade (*building walls*), gdje se spajaju (*where joined*) na (*to*) nadzemni priključak na uličnu mrežu (*service drop*).

SERVICE ENTRANCE CONDUCTORS (UNDERGROUND SYSTEM): Ulazni priključni vodiči u neku zgradu kod podzemnog elektroenergetskog sustava

Onaj (*that*) dio (*portion*) priključnih vodiča (*service conductors*) između (*between*) priključnih stezaljki (*terminals*) priključne opreme (*service equipment*) i mjesta (*point*) spajanja (*connection*) na (*to*) podzemni priključak na uličnu mrežu (*service lateral*). Tamo gdje (*where*) se priključna oprema postavi (*located*) izvan (*outside*) zidova zgrade (*building walls*), možda ne trebaju (*there may be no*) ulazni priključni vodiči ili (*or*) oni (*they*) mogu biti (*may be*) potpuno (*entirely*) izvan (*outside*) zgrade (*building*).

SERVICE EQUIPMENT OR SERVICE ENTRANCE EQUIPMENT (ELECTRIC SYSTEM): Priključna oprema ili priključna oprema na ulazu u neku zgradu

Obvezatna (*necessary*) oprema (*equipment*), razvodna ploča (*panelboard*) ili (*or*) razvodni ormar (*switchboard*), koja se većinom (*usually*) sastoji (*consisting*) od (*of*) prekidača (*circuit breaker*) ili sklopke (*switch*) i osigurača (*fuses*) i njihovih (*their*) pripadnih dijelova (*accessories*), koja se postavi (*located*) blizu (*near*) mjesta (*point*) uvoda (*entrance*) ulaznih priključnih vodiča (*service entrance conductors*) u (*to*) neku zgradu (*building*) i koji je namijenjen (*intended*) da čini (*to constitute*) glavni (*main*) upravljački uređaj (*control*) i uređaj za isključenje (*cutoff*) napajanja (*supply*).

SERVICE LATERAL CONDUCTORS: Vodiči podzemnog priključka na uličnu mrežu

Podzemni (*underground*) priključni vodiči (*service conductors*) između (*between*) uličnе mreže (*street mains*), uključujući (*including*) sve (*any*) usponske vodove (*risers*) na (*at*) stupu (*pole*) ili (*or*) drugoj (*other*) konstrukciji (*structure*), ili (*or*) između transformatora (*transformer*) i prvog (*first*) mjesta (*point*) spajanja (*connection*) na (*to*) ulazne priključne vodiče (*service entrance conductors*) u (*in*) nekom/nekoj priključnom ormariću/priključnoj kutiji (*terminal box*), brojilu (*meter*) ili drugome kućištu (*enclosure*), unutar (*inside*) ili izvan (*outside*) zida zgrade (*building wall*). Tamo gdje (*where*) nema (*there is no*) priključnog ormarića/priključne kutije, brojila ili drugog kućišta, mjesto spajanja je (*is*) mjesto ulaza (*entrance point*) ulaznih priključnih vodiča (*service entrance conductors*) u (*into*) zgradu (*building*).

SERVICE LIFE: Vijek uporabe

Vrijeme (*time*) između (*between*) datuma (*date*) na (*on*) koji (*which*) je (*is*) elektrana (*electric plant*) sposobna za uključenje (*includible*) u (*in*) opskrbu električnom energijom (*electric service*) ili (*or*) na koji se elektrana iznajmljuje (*is leased*) drugima (*others*) i datuma njenog (*its*) povlačenja iz uporabe (*retirement*).

SERVICE OBLIGATION: Obveza pružanja usluga

Obveza neke kompanije za prirodni plin (*natural gas company*) da obavlja (*to perform*) usluge (*services*) koje (*that*) se traže (*are required*) prema (*by*) zakonu (*law*) ili (*or*) certifikatu (*certificate*) bez obzira (*regardless of*) da li (*whether*) kompanija ima (*has*) ugovorne obveze (*contractual duties*).

SERVICE POINT: Priključno mjesto

Mjesto (*point*) spajanja (*connection*) između (*between*) postrojenja (*facilities*) javnog poduzeća koje opskrbljuje (električnom energijom) (*serving utility*) i električnih instalacija (*wiring*) objekta (*premises*) koji se opskrbljuje (električnom energijom) (*being served*).

SERVICE TERRITORY: Teritorij opskrbljivanja

Geografsko područje (*geografic area*) koje (*that*) opskrbljuje prirodnim plinom/električnom energijom (*is served by*) neko određeno (*given*) javno poduzeće (*utility company*).

SERVICE VOLTAGE: Opskrbni napon

Naponska razina (*voltage level*) na (*at*) kojoj (*which*) se neki kupac (*customer*) spaja (*is connected*) na (*to*) električni (*electric*) prijenosni (*transmission*) i distribucijski (*distribution*) sustav (*system*).

SERVICE WELL: Servisna bušotina

(1) Neproizvodna bušotina (*nonproducing well*) koja se koristi (*used*) za (*for*) utiskivanje (*injecting*) kapljevine (*liquid*) ili (*or*) plina (*gas*) u (*into*) ležište (*reservoir*) radi (*for*) poboljšanog pridobivanja (*enhanced recovery*). (2) Bušotina za odlaganje slane vode (*saltwater disposal well*) ili neka bušotina za opskrbu vodom (*water supply well*).

SETTLEMENT (SETTLING) PRICE: Cijena namirenja

Cijena (*price*) koju (*that*) utvrđuje (*is established by*) burzin odbor za poravnanje (*exchange settlement committee*) na (*at*) zatvaranju (*close*) svakog (*each*) termina trgovanja (*trading session*) kao (*as*) službenu (*official*) cijenu koju treba primjenjivati (*to be used by*) obračunska kuća (*clearing house*) za (*for*) određivanje (*determing*) dobitaka (*gains*) ili (*or*) gubitaka (*losses*), potrebnih marži (*margin requirements*) i granica cijena za idući dan (*next day's price limits*). Termin (*term*) «cijena namirenja» se često (*often*) upotrebljava (*is used*) kao neka približna (*approximate*) istoznačnica (*equivalent*) s (*to*) izrazom «cijena u času zatvaranja burze» (*«closing price»*). Kraj trgovanja *«futures»* ugovorima (*futures trading*) odnosi se na (*refers to*) neko kratko (*brief*) razdoblje (*period*) na kraju (*end*) dana (*day*), tijekom (*during*) kojega (*which*) se često odvijaju (*take place*) transakcije (*transactions*) brzo (*quickly*) i na nekom rasponu (*range*) cijena neposredno (*immediatelly*) prije (*before*) zvonca (*bell*). Zbog toga (*therefore*) često ne postoji (*there is no*) jedna (*one*) «cijena u času zatvaranja burze» nego (*but*) raspon cijena. Cijena namirenja se dobiva (*is derived*) s pomoću (*by*) izračunavanja (*calculating*) procijenjenih (*weighted*) prosječnih (*average*) cijena tijekom (*during*) toga (*that*) razdoblja (*period*).

SHAPING: Prilagođivanje

Raspoređivanje (*scheduling*) i rad (*operation*) proizvodnih resursa (*generating resources*) u svrhu namirenja (*to meet*) razina (*levels*) promjenljivih (*changing*) opterećenja

(*loads*). Prilagođivanje opterećenju (*load shaping*) u (*on*) nekom hidroelektričnom sustavu (*hydroelectric system*) većinom (*usually*) obuhvaća (*includes*) podešavanje (*adjustment*) puštanja vode (*water releases*) iz (*from*) bazena (*reservoirs*) tako (*so*) da (*that*) su (*are*) proizvodnja (električne energije) (*generation*) i opterećenje neprekidno (*continuously*) u (*in*) ravnoteži (*balance*).

SHARES: Dionice

Certifikati (*certificates*) koji predstavljaju (*representing*) vlasništvo (*ownership*) u (*in*) nekoj korporaciji (*corporation*). Također (*also*) poznate (*known*) kao (*as*) «*stocks*» ili (*or*) «*equities*».

SHAREHOLDERS' EQUITY: Dioničarska glavnica

Ukupna (*total*) imovina (*assets*) neke firme (*firm*) minus (*minus*) njene (*its*) ukupne obveze (*liabilities*). Ekvivalentno (*equivalently*), to (*it*) je (*is*) dionički kapital (*share capital*) plus (*plus*) zadržana zarada (*retained earnings*) minus trezorske dionice (*treasury shares*). To je vrijednost (*amount*) s pomoću (*by*) koje (*which*) se neka kompanija (*company*) financira (*is financed*) kroz (*through*) obične (*common*) i povlaštene (*preferred*) dionice (*shares*). Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) «*share capital*» (dionički kapital), «*net worth*» (neto vrijednost) ili (*or*) «*stockholders's equity*» (vlastiti kapital društva).

SHIPPER: Špediter

Netko (*one*) tko (*who*) s (*with*) nekim cjevovodnim transporterom (prirodnog plina) (*pipeline*) sklapa ugovor (*contracts*) za (*for*) transportiranje (*transportation*) prirodnog plina (*natural gas*) i tko zadržava (*retains*) pravo vlasništva (*title*) na (*to*) sav (*all*) prirodni plin dok (*while*) ga transportira (*it is being transported by*) taj cjevovodni transporter (prirodnog plina).

SHORT (OR SHORT POSITION): Kratka pozicija

(1) Tržišna pozicija (*market position*) prodavatelja (nekog) «*futures*» ugovora (*futures contract seller*) čija (*whose*) prodaja (*sale*) ga obvezuje (*obligates it*) da isporuči (*to deliver*) robu (*commodity*) osim ako ne (*unless*) likvidira (*liquidates*) svoj (*its*) ugovor nekom poravnavajućom (*offsetting*) kupnjom (*purchase*). (2) Trgovac (*trader*) čija (*whose*) neto (*net*) pozicija na (*in*) tržištu «*futures*» ugovora (*futures market*) pokazuje (*shows*) višak (*excess*) otvorenih (*open*) prodaja (*sales*) nad (*over*) otvorenim kupnjama (*purchases*). (3) Držatelj (*holder*) neke kratke pozicije. (4) Na tržištu opcija (*options market*) pozicija prodavatelja neke opcije kupnje (*call option*) ili (*or*) neke opcije prodaje (*put option*). Onaj tko je kratak (*the short*) na tržištu opcija je (*is*) dužan (*obliged*) zauzeti (*to take*) poziciju u «*futures*» ugovoru (*futures position*) ako (*if*) se opredjeljuje (*is assigned*) za (*for*) izvršenje (*exercise*). Suprotno (*opposite*) od (*of*) «*long*» (duga pozicija).

SHORT CIRCUIT: Kratki spoj

Nepravilan (*abnormal*) spoj (*connection*) s (*of*) relativno (*relatively*) malim (*low*) otporom (*resistance*), koji se načini (*made*) slučajno (*accidentally*) ili (*or*) namjerno (*intentionally*), između (*between*) dvije (*two*) točke (*points*) s različitim (*different*) potencijalom (*potential*) u (*in*) nekom strujnom krugu (*circuit*).

SHORT CIRCUIT CURRENT: Struja kratkog spoja

Očekivana (*prospective*) struja koja (*which*) će teći (*will flow*) u (*under*) uvjetima (*conditions*) kratkog spoja na (*of*) nekim priključnim stezaljkama (*terminals*).

SHORT RUN AVOIDED COST (SRAC): Kratkoročni izbjegnuti trošak

Kalkulacija (*calculation*) troškova koje (*that*) si ne natovaruje (*are not incurred by*) ili (*or*) koje si ne bi natovarilo (*would not be incurred by*) neko javno poduzeće (*utility*) zato što (*because*) uzima (*takes*) električnu energiju (*power*) od (*from*) nekog «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) tijekom (*over*) nekog umjerenog (*modest*) (na primjer */for example/* jednog */one/* mjeseca */month/*) razdoblja (*period*).

SHORT RUN MARGINAL COST: Kratkoročni marginalni trošak

Svi (*all*) varijabilni (*variable*) troškovi proizvodnje (*production costs*).

SHORT THE BASIS: Kratak u temelju

Kupnja (*purchase*) «*futures*» ugovora (*futures*) kao (*as*) zaštita od rizika (*hedge*) protiv (*against*) neke obveze (*commitment*) za prodavanje (*to sell*) na (*in*) gotovinskim (*cash*) ili (*or*) promptnim (*spot*) tržištima (*markets*).

SHORT-TERM PURCHASE: Kratkoročna kupnja

Ugovor o kupnji (*purchase contract*) na temelju (*under*) kojega (*which*) se sve (*all*) isporuke (*deliveries*) materijala (*materials*) planiraju (*are scheduled*) da budu obavljene (*to be completed*) do (*by*) kraja (*end*) prve (*first*) kalendarske godine (*calendar year*) iza (*following*) godine potpisivanja ugovora (*contract-signing year*).

SHORT-TERM SALES: Kratkoročna prodaja

Svaka (*any*) kratkoročna kupnja (*short-term purchase*) koja pokriva (*covering*) neko vremensko razdoblje (*time period*) od (*of*) dvije (*two*) godine (*years*) ili (*or*) manje (*less*). Kupnje (*purchases*) od (*from*) cjevovodnih transportera (prirodnog plina) između saveznih država (*intrastate pipelines*) prema (*pursuant to*) «*Section 311(b) of Natural Gas Policy Act*» (Sekciji 311 (b) Zakona o politici prema prirodnom plinu) iz 1978. (*of 1978*) se klasificiraju (*are classified*) kao (*as*) kratkoročne prodaje, bez obzira na (*regardless of*) navedeni (*stated*) ugovorni rok (*contract term*).

SHRINKAGE: Skupljanje

Smanjivanje (*reduction*) volumena (*volume*) mokrog (*wet*) prirodnog plina (*natural gas*) uslijed (*due to*) uklanjanja (*removal*) kapljevina (*liquids*) prirodnog plina, sumporovodika (*hydrogen sulfide*), ugljičnog dioksida (*carbon dixide*), vodene pare (*water vapor*) i drugih (*other*) nečistoća (*impurities*) iz (*from*) prirodnog plina.

SHUTDOWN/ SHUT DOWN: Zaustavljanje (Obustavljanje rada)/Zaustaviti (obustaviti rad)

(1) Zaustavljanje (*stopping*) rada (*operation*) neke jedinice kemijskog proizvodnog procesa (*chemical manufacturing process unit*) ili (*or*) nekog reaktora (*reactor*), reaktora za oksidaciju zraka (*air oxidation reactor*) ili jedinice za destilaciju (*distillation unit*); ili

pražnjenje (*emptying*) i otplinjavanje (*degassing*) nekog spremnika (*storage vessel*) u (*for*) svrhe (*purposes*) koje obuhvaćaju (*including*), ali (*but*) nisu ograničene na (*not limited to*), periodično održavanje (*periodic maintenance*), zamjenu opreme (*equipment replacement*), ili popravak (*repair*). (2) Zaustaviti (*to stop*) protok (*flow*) ulazne energije (*incoming energy*) u (*in*) neku elektranu (*electric generating plant*).

SHUT IN: Privremeno zatvoreni

Zatvoreni (*closed*) privremeno (*temporarily*). Bušotine (*wells*) i rudnici (*mines*) sposobni (*capable*) za (*of*) proizvodnju (*production*) mogu biti (*may be*) privremeno zatvoreni zbog (*for*) popravka (*repair*), čišćenja (*cleaning*), nedostupnosti (*inaccessibility*) tržišta (*market*) i slično (*similar*).

SHUT-IN GAS: Privremeno obustavljena proizvodnja plina

Plin koji (*that*) se ne proizvodi (*is not being produced*) zbog (*because of*) vladine regulatorne agencije (*government regulatory agency*) ili (*or*) zato što (*because*) nema (*there is no*) kupca (*buyer*) po (*at*) nekoj prihvatljivoj (*acceptable*) cijeni (*price*).

SIEMENS: Simens

Jedinica Međunarodnog sustava (*SI unit*) za (*of*) električnu vodljivost (*electrical conductance*), definirana (*defined*) kao (*as*) vodljivost nekog elementa/počela (*element*) u (*in*) kojemu (*which*) se struja (*current*) od (*of*) jednog (*one*) ampera (*ampere*) proizvodi (*is produced*) pri (*by*) električnom potencijalu (*electric potential*) od jednog volta (*volt*).

SIMPLE-CYCLE GAS TURBINE: Plinska turbina s jednostavnim kružnim procesom

Bilo koja (*any*) stacionarna (*stationary*) plinska turbina (*gas turbine*) koja (*that*) ne rekuperira (*does not recover*) toplinu (*heat*) iz (*from*) ispušnih plinova (*exhaust gases*) plinske turbine u svrhu predgrijavanja (*to preheat*) ulaznog zraka za izgaranje (*inlet combustion air*) u (*to*) plinsku turbinu ili (*or*) koja ne rekuperira toplinu iz ispušnih plinova plinske turbine u svrhu zagrijavanja (*to heat*) vode (*water*) ili u svrhu proizvođenja (*to generate*) pare (*steam*).

SIMPLE-CYCLE TURBINE: Turbina s jednostavnim kružnim procesom

Turbina (*turbine*) u (*in*) kojoj (*which*) radni (*working*) medij (*medium*) prolazi (*passes*) redom (*successively*) kroz (*through*) kompresor (*compressor*), komoru za izgaranje (*combustor*) i turbinu.

SITE ENERGY CONSUMPTION: Potrošak energije na krajnjem mjestu potrošnje

Vrijednost (*value*) energije (*energy*) u (*in*) Britanskim toplinskim jedinicama (*British thermal units*) na (*at*) mjestu (*point*) gdje (*where*) ona (*it*) ulazi u (*enters*) kućanstvo (*home*), zgradu (*building*) ili (*or*) stambeni objekt (*establishment*), ponekad (*sometimes*) se naziva (*is referred to as*) «*delivered*» (isporučena) energija.

SMALL POWER PRODUCER (SPP): Mali proizvođač električne energije

(1) Malo (*small*) postrojenje za proizvodnju električne energije (*power producing facility*) koje (*that*) proizvodi (*produces*) električnu energiju (*electricity*) rabeći (*using*) otpad

(*waste*), obnovljivu energiju (*renewable energy*) kao (*as*) primarni izvor energije (*primary energy source*). (2) Elektrana (*electric power plant*) koja rabi (*uses*) biomasu (*biomass*), solarnu energiju (*solar energy*), snagu (*power*) vode (*water*) ili (*or*) vjetra (*wind*), geotermalnu energiju (*geothermal energy*), ugljeni otpad (*coal waste*), municipalni kruti otpad (*municipal solid waste*) ili fotonaponske članke (*photovoltaic cells*) kao primarni izvor energije za proizvođenje (*to generate*) električne energije.

SMALL POWER PRODUCTION: Mala proizvodnja električne energije

Bilo koje (*any*) neregulirano (*unregulated*) postrojenje za proizvodnju električne energije (*electricity production facility*) u skladu s definicijama (*as defined*) prvenstveno (*primarily*) u (*in*) pravilima (*rules*) «*FERC*»-a.

SMALL WIND ENERGY CONVERSION SYSTEM: Mali sustav za pretvorbu energije vjetra

Sustav za energiju vjetra (*wind energy system*) s (*with*) maksimalnom (*maximum*) korisnom (*useful*) izlaznom snagom (*power output*) manjom od (*less than*) ekvivalenta (*equivalent*) za (*of*) 100 kilovata (*100 kilowatts*).

SMOG: Smog

Svaka (*any*) nepoželjna (*objectionable*) vidljiva (*visible*) kombinacija (*combination*) dima (*smoke*) i magle (*fog*).

SOCIAL COSTS: Društveni troškovi

Materijalni (*tangible*), ali (*but*) teški (*hard*) za kvantitativno određivanje (*to quantify*), troškovi za (*to*) društvo (*society*) neke gospodarske (*economic*) ili (*or*) tehnološke (*technological*) djelatnosti (*activity*).

SOLAR ARRAY: Solarna rešetka

Skupina (*group*) solarnih kolektora (*solar collectors*) ili (*or*) solarnih modula (*solar modules*) koji se međusobno spoje (*connected together*).

SOLAR CELL: Solarni članak

Fotonaponski (*photovoltaic*) članak (*cell*) koji (*that*) pretvara (*converts*) Sunčevu svjetlost (*sunlight*) u (*into*) električnu energiju (*electrical energy*) i koristi se (*is used*) kao (*as*) izvor električne energije (*power source*).

SOLAR COLLECTOR: Solarni kolektor

Naprava (*device*) koja se koristi (*used*) za skupljanje (*to collect*), za apsorbiranje (*to absorb*) i za predavanje (*to transfer*) solarne energije (*solar energy*) radnom fluidu (*working fluid*).

SOLAR CONSTANT: Solarna konstanta

Prosječna (*average*) količina (*amount*) solarnog zračenja (*solar radiation*) koja (*that*) stigne do (*reaches*) Zemljine gornje atmosfere (*earth's upper atmosphere*) na (*on*) nekoj površini (*surface*) okomitoj (*perpendicular*) na (*to*) Sunčeve zrake (*sun's rays*); jednaka (*equal*) 1.353

vata (*1,353 watts*) po (*per*) kvadratnom metru (*square meter*) ili (*or*) 492 Britanskih toplinskih jedinica po kvadratnoj stopi (*British thermal units per square foot*).

SOLAR COOLING: Solarno hlađenje

Primjena (*use*) solarne toplinske energije (*solar thermal energy*) ili (*or*) solarne električne energije (*solar electricity*) za pokretanje (*to power*) nekog rashladnog uređaja (*cooling appliance*). Postoji (*there are*) pet (*five*) osnovnih (*basic*) vrsta (*types*) tehnologija (*technologies*) solarnog hlađenja: apsorpcijsko hlađenje (*absorption cooling*), koje (*which*) može rabiti (*can use*) solarnu toplinsku energiju za isparavanje (*to vaporize*) sredstva za hlađenje (*refrigerant*); hlađenje sredstvom za sušenje (*desiccant cooling*) koje može rabiti solarnu toplinsku energiju za regeneriranje (*to regenerate*) (za sušenje /*to dry*/) sredstva za sušenje; hlađenje koprimiranjem pare (*vapor compression cooling*), koje može rabiti solarnu toplinsku energiju za tjeranje (*to operate*) nekog toplinskog stroja s Rankinovim kružnim procesom (*Rankine-cycle heat engine*); hladnjaci s isparavanjem (*evaporative coolers*) («potopljeni» /«*swamp*»/ hladnjaci), i toplinske pumpe (*heat pumps*) te uređaji za kondicioniranje zraka (*air conditioners*) koje energijom mogu opskrbljivati (*can be powered by*) solarni fotonaponski sustavi (*solar photovoltaic systems*).

SOLAR ENERGY: Solarna energija

Energija elektromagnetskog zračenja (*radiant energy*) Sunca (*sun*), koja (*which*) se može pretvarati (*can be converted*) u (*into*) druge (*other*) oblike (*forms*) energije, kao što je (*such as*) toplina (*heat*) ili (*or*) električna energija (*electricity*).

SOLAR HEATING AND HOT WATER SYSTEMS: Solarni sustavi za grijanje i toplu vodu

Solarni sustavi za grijanje i toplu vodu omogućavaju (*enable*) dvije (*two*) osnovne (*basic*) funkcije (*functions*): (a) hvatanje (*capturing*) Sunčeve energije elektromagnetskog zračenja (*sun's radiant energy*), njeno (*its*) pretvaranje (*converting*) u (*into*) toplinsku energiju (*heat energy*) i pohranjivanje (*storing*) te (*this*) topline (*heat*) u izolirani spremnik/izolirane spremnike (*insulated storage tank/s/*); (b) isporučivanje (*delivering*) pohranjene energije (*stored energy*) u skladu s potrebama (*as needed*) ili (*or*) u toplovodni sustav ili sustav grijanja u kućanstvima (*domestic hot water or heating system*)). Ove (*these*) se komponente (*components*) nazivaju (*are called*) podsustavi za skupljanje i isporuku (*collecton and delivery subsystems*).

SOLAR IRRADIATION: Solarna iradijacija

Količina (*amount*) solarnog zračenja (*solar radiation*), i izravnog (*direct*) i difuznog (*diffuse*), koja (*that*) se hvata (*is received*) na (*at*) bilo kojoj (*any*) lokaciji (*location*).

SOLAR MODULE (PANEL): Solarni modul (ploča)

Solarna (*solar*) fotonaponska (*photovoltaic*) naprava (*device*) koja (*that*) proizvodi (*produces*) neku specificiranu (*specified*) izlaznu snagu (*power output*) sukladno (*in accordance with*) definiranim (*defined*) uvjetima ispitivanja (*test conditions*), koja se većinom (*usually*) sastoji (*is composed*) od (*of*) skupina (*groups*) solarnih članaka (*solar cells*) spojenih (*connected*) u (*in*) seriju (*series*), u paralelu (*parallel*) ili (*or*) u serijsko-paralelne (*serial-parallel*) kombinacije (*combinations*).

SOLAR RADIATION: Solarno zračenje

Opći termin (*general term*) za (*for*) vidljivo (*visible*) i gotovo (*near*) vidljivo (ultraljubičasto */ultraviolet/* i gotovo infracrveno */infrared/*) elektromagnetsko zračenje (*electromagnetic radiation*) koje (*that*) emitira (*is emitted by*) Sunce (*sun*). Ono (*it*) ima (*has*) neko spektralno (*spectral*), ili (*or*) valno (*wave*), rasprostiranje (*distribution*) koje odgovara (*corresponds*) različitim (*different*) energetskim razinama (*energy levels*); kratkovalno zračenje (*short-wave radiation*) ima (*has*) veću (*higher*) energiju nego (*than*) dugovalno zračenje (*long-wave radiation*).

SOLAR SPECTRUM: Solarni spektar

Ukupno (*total*) rasprostiranje (*distribution*) elektromagnetskog zračenja (*electromagnetic radiation*) koje se širi (*emanating*) od (*from*) Sunca (*sun*). Različita (*different*) područja (*regions*) solarnog spektra se opisuju (*are described*) s pomoću (*by*) njihovog (*their*) raspona (*range*) valnih dužina (*wavelengths*). Vidljivo (*visible*) područje se proteže (*extends*) od oko (*about*) 390 do (*to*) 780 nanometara (*nanometers*). Oko 99 posto (*percent*) solarnog zračenja (*solar radiation*) je (*is*) sadržano (*contained*) u (*in*) području valnih dužina od 300 nanometara (ultraljubičasto */ultraviolet/*) do 3.000 (*3,000*) nanometara (gotovo infracrveno */near infrared/*). Kombinirano (*combined*) zračenje u području valnih dužina od 280 nanometara do 4.000 (*4,000*) nanometara naziva se (*is called*) širokopojasno (*broadbend*) ili (*or*) potpuno (*total*) solarno zračenje.

SOLAR THERMAL COLLECTOR: Solarni toplinski kolektor

Naprava (*device*) namijenjena (*designed*) za hvatanje (*to receive*) solarnog zračenja (*solar radiation*) i za njegovo (*its*) pretvaranje (*to convert*) u (*to*) toplinsku energiju (*thermal energy*). Obično (*normally*), neki solarni toplinski kolektor sadrži (*includes*) okvir (*frame*), ostakljenje (*glazing*) i apsorber (*absorber*), zajedno (*together*) s (*with*) primjerenom izolacijom (*appropriate insulation*). Toplina (*heat*) koju skupi (*collected by*) solarni kolektor se može potrošiti (*may be used*) odmah (*immediately*) ili (*or*) se može pohraniti (*may be stored*) za (*for*) kasniju (*later*) uporabu (*use*). Solarni kolektori se koriste (*are used*) za grijanje prostorija (*space heating*); grijanje vode u kućanstvima (*domestic water heating*) te grijanje (*heating*) plivačkih bazena (*swiming pools*), toplih kupki (*hot tubs*) ili toplica (*spas*).

SOLAR THERMAL COLLECTOR, HIGH-TEMPERATURE: Visokotemperaturni solarni toplinski kolektor

Kolektor koji (*that*) uglavnom (*generally*) radi (*operates*) na (*at*) temperaturama (*temperatures*) iznad (*above*) 180 stupnjeva Fahreinheita (*degrees Fahrenheit*).

SOLAR THERMAL COLLECTOR, LOW-TEMPERATURE: Niskotemperaturni solarni toplinski kolektor

Kolektor koji (*that*) uglavnom (*generally*) radi (*operates*) na (*at*) temperaturama (*temperatures*) ispod (*bellow*) 110 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*). Većinom (*usually*), on (*it*) nema (*has no*) ostakljenja (*glazing*) ili (*or*) izolacije (*insulation*) i izrađuje se (*is made*) od (*of*) plastike (*plastic*) ili gume (*rubber*), premda (*although*) se neki izrađuju od metala (*metal*).

SOLAR THERMAL COLLECTOR, MEDIUM-TEMPERATURE: Srednjetemperaturni solarni toplinski kolektor

Kolektor koji (*that*) uglavnom (*generally*) radi (*operates*) na (*at*) temperaturama (*temperatures*) od (*of*) 140 do (*to*) 180 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*), ali (*but*) može (*can*) također (*also*) raditi na (*at*) temperaturama i tako niskim kao (*as low as*) 110 stupnjeva Fahrenheita. U pravilu (*typically*), on (*it*) ima (*has*) jedno ili dva (*one or two*) ostakljenja (*glazing*), metalni okvir (*metal frame*), metalnu apsorpcijsku ploču (*metal absorption panel*) s (*with*) ugrađenim protočnim kanalima (*integral flow channels*) ili (*or*) ugrađenom cijevnom instalacijom (*attached tubing*) (kolektor na tekućinu */liquid collector/*) ili s ugrađenim sustavom kanala (*integral ducting*) (kolektor na zrak */air collector/*) i izolacijom (*insulation*) na (*on*) bočnim stranama (*sides*) i zadnjoj strani (*back*) kolektora.

SOLAR THERMAL COLLECTOR, SPECIAL: Specijalni solarni toplinski kolektor

Kolektor s vakuumiranom cijevi (*evacuated tube collector*) ili (*or*) kolektor s koncentratorom (*concentrating collector*) (kolektor s fokusiranjem */focusing collector/*). Specijalni kolektori rade (*operate*) u (*in*) rasponu temperatura (*temperature range*) od (*from*) malo iznad (*just above*) temperature okoline (*ambient temperature*) (niska koncentracija */low concentration/* za */for/* grijanje bazena */pool heating/*) do (*to*) nekoliko stotina (*several hundred*) stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*) (visoka koncentracija */high concentration/* za kondicioniranje zraka */air conditioning/* i specijalizirane */specialized/* industrijske procese */industrial processes/*).

SOLAR THERMAL ELECTRIC SYSTEM: Solarni toplinski električni sustav

Tehnologije (*technologies*) za (*for*) pretvorbu/konverziju (*conversion*) solarne energije (*solar energy*) koje (*that*) pretvaraju (*convert*) solarnu energiju u (*into*) električnu energiju (*electricity*) s pomoću (*by*) zagrijavanja (*heating*) nekog radnog fluida (*working fluid*) za pokretanje (*to power*) neke turbine (*turbine*) koja tjera (*drives*) neki generator (*generator*). Primjeri (*examples*) tih (*these*) sustava (*systems*) obuhvaćaju (*include*) sustave s centralnim prijamnikom (*central receiver systems*), parabolični tanjur (*parabolic dish*) i solarno korito (*solar trough*).

SOLAR THERMAL PANELS: Solarne toplinske ploče

Sustav (*system*) koji (*that*) aktivno (*actively*) koncentrira (*concentrates*) toplinsku energiju (*thermal energy*) od (*from*) Sunca (*sun*) s pomoću (*by means*) solarnih kolektorskih ploča (*solar collector panels*). Ploče se u pravilu (*typically*) sastoje (*consist*) od (*of*) ravnih (*flat*), prema Suncu orijentiranih (*sun-oriented*) kutija (*boxes*) s (*with*) prozirnim pokrovima (*transparent covers*), koje sadržavaju (*containing*) cijevi za vodu (*water tubes*) od (*of*) zračnih skretnih pregrada (*air baffles*) ispod (*under*) zacrnjene ploče koja apsorbira toplinu (*blackened heat absorbent panel*). Energija se većinom (*usually*) rabi (*is used*) za (*for*) zagrijavanje prostora (*space heating*), za zagrijavanje vode (*water heating*) i za zagrijavanje (*heating*) plivačkih bazena (*swimming pools*).

SOLAR THERMAL PARABOLIC DISHES: Solarni toplinski parabolični tanjuri

Solarna toplinska (*solar thermal*) tehnologija (*technology*) koja (*that*) primjenjuje (*uses*) modularni sustav ogledala (*modular mirror system*) koji se približava (*approximates*) paraboli

(*parabola*) i uključuje (*incorporates*) dvoosno praćenje (*two-axis tracking*) radi fokusiranja (*to focus*) Sunčeve svjetlosti (*sunlight*) na (*onto*) prijamnike (*receivers*) koje se postave (*located*) u (*at*) žarište (*focal point*) svakog (*each*) tanjura. Sustav ogledala (*mirror system*) se u pravilu (*typically*) izrađuje (*is made*) od (*from*) nekog broja ploški ogledala (*number of mirror facets*), staklenih (*glass*) ili (*or*) polimernih (*polymer*), ili se može sastojati (*can be composed*) od (*of*) neke jednostruke (*single*) napete membrane (*stretched membrane*) koja upotrebljava (*using*) polimerno ogledalo (*mirror*).

SOLAR THERMAL POWER PLANT: Solarna termoelektrana

Termoelektrana (*thermal power plant*) u (*in*) kojoj (*which*) je (*is*) 75 posto (*percent*) od (*of*) ukupne (*total*) proizvedene energije (*energy output*) iz (*from*) solarne energije (*solar energy*) a uporaba (*use*) nadomjesnih goriva (*backup fuels*), kao što su (*such as*) nafta (*oil*), plin (*gas*) i ugljen (*coal*), u (*in*) cijelosti (*aggregate*) ne prelazi (*does not exceed*) 25 posto od ukupno dovedene energije (*energy input*) u (*into*) postrojenje (*facility*) tijekom (*during*) bilo kojeg (*any*) razdoblja (*period*) kalendarske godine (*calendar year*).

SOLAR THERMAL TROUGH SYSTEMS: Sustavi solarnih toplinskih korita

Vrsta (*type*) solarnog toplinskog sustava (*solar thermal system*), u (*in*) kojemu (*which*) se Sunčeva svjetlost (*sunlight*) koncentrira (*is concentrated*) s pomoću (*by*) zakrivljenog reflektora (*curved reflector*) na (*to*) neku cijev (*pipe*) koja sadrži (*containing*) neki radni fluid (*working fliud*), koji (*that*) se može koristiti (*can be used*) za (*for*) procesnu toplinu (*process heat*) ili (*or*) za proizvođenje (*to produce*) električne energije (*electricity*). Najveće svjetske (*world's largest*) solarne termoelektrane (*solar thermal electric power plants*) primjenjuju (*use*) tehnologiju solarnih korita (*solar trough technology*). One (*they*) su (*are*) locirane (*located*) u (*in*) Kaliforniji (*California*), i imaju (*have*) kombinirani kapacitet za proizvodnju električne energije (*combined electricity generating capacity*) od (*of*) 240.000 kilovata (*240,000 kilowatts*).

SOLID FUELS: Kruta goriva

Svako (*any*) gorivo u (*in*) krutom obliku (*solid form*), primjerice (*such as*) drvo (*wood*), treset (*peat*), lignit (*lignite*), ugljen (*coal*) i proizvedena (*manufactured*) goriva, primjerice ugljen u prahu (*pulverized coal*), koks (*coke*), aktivni ugljen (*charcoal*), briketi (*briquettes*), peleti (*pellets*) itd.

SOLID OXIDE FUEL CELL (SOFC): Gorivni članak s krutim oksidom

Vrsta (*type*) gorivnog članka (*fuel cell*) u (*in*) kojemu (*in which*) je (*is*) elektrolit (*electrolyte*) neki kruti (*solid*) neporozni (*nonporous*) metalni oksid (*metal oxide*), u pravilu (*typically*) cirkonijev dioksid (*zircon dioxide*) (ZrO_2) stabiliziran (*doped*) s pomoću (*by*) itrijevog trioksida (*yttrium trioxide*) (Y_2O_3) a oksid-ion (*oxide-ion*) (O^{2-}) se prenosi (*is transported*) od (*from*) katode (*cathode*) na (*to*) anodu (*anode*). Svaki (*any*) ugljični monoksid (*carbon monoxide*) (CO) u (*in*) reformiranom plinu (*reformate gas*) se oksidira (*is oxidized*) na (*at*) anodi u (*to*) ugljični dioksid (*carbon dioxide*) (CO_2). Radne temperature (*temperatures of operation*) kreću se (*range*) između (*between*) 800 i 1000 °C.

Reakcije na anodi (*anode reactions*): $H_2 + O_2^- \rightarrow H_2O + 2\,e^-$
$CO + O_2^- \rightarrow CO_2 + 2\,e^-$
Reakcija na katodi (*cathode reaction*): $O_2 + 4\,e^- \rightarrow 2\,O_2^-$
Sveukupna reakcija (*overall reaction*): $O_2 + H_2 + CO \rightarrow H_2O + CO_2$

SOLID WASTE: Kruti otpad

Beskorisna (*useless*), nepoželjna (*unwanted*) ili (*or*) odbačena (*discarded*) tvar (*material*) s (*with*) nedovoljno (*insufficient*) kapljevine (*liquid*) da bi se lako pomicala (*to be free-flowing*).

SOLID WASTE DISPOSAL: Odlaganje krutog otpada

Odlaganje (*disposal*) kuhinjskih otpadaka (*garbage*), smeća (*rubbish*), i drugog (*other*) otpada (*refuse*) s pomoću (*through*) spaljivanja (*incineration*), kompaktiranja (*compaction*) ili (*or*) kao (*as*) deponija (*landfill*).

SOLID WASTE INCINERATION UNIT: Jedinica za spaljivanje krutog otpada

Posebna (*distinct*) pogonska jedinica (*operating unit*) u (*of*) bilo kojem (*any*) objektu (*facility*) koja (*that*) spaljuje (*combusts*) bilo koju krutu (*solid*) otpadnu tvar (*waste material*) iz (*from*) poslovnih (*commercial*) ili (*or*) industrijskih (*industrial*) firmi (*establishments*) ili šire javnosti (*general public*).

SOLID WASTE MANAGEMENT: Gospodarenje krutim otpadom

Nadzirano (*supervised*) manipuliranje (*handling*) s (*with*) otpadnim materijalima (*waste materials*) od (*from*) njihovih (*their*) nastajanja (*sources*) preko (*through*) procesa rekuperacije (*recovery process*) do (*to*) odlaganja (*disposal*).

SOLUTION GAS: Otopljeni (naftni, kaptažni) plin

Prirodni plin (*natural gas*) koji (*that*) je (*is*) otopljen (*dissolved*) u (*in*) nafti (*oil*) u podzemnom ležištu (*subsurface reservoir*) i diže se u mjehurićima (*bubbles*) iz (*out of*) nafte na (*on*) površinu (*surface*) kako (*as*) se ona vadi (*it is produced*) a tlak (*pressure*) se smanjuje (*is released*).

SOLUTION GAS/OIL RATIO: Omjer otopljenog plina i nafte u ležištu/Faktor otopljenog plina

Plin (*gas*) otopljen (*dissolved*) u (*in*) sirovoj nafti (*crude oil*) u podzemnom ležištu (*subsurface reservoir*) podijeljen (*divided*) s (*by*) količinom (*amount*) nafte (*oil*).

SOLVENT GAS: Plinovito otapalo

Plinoviti (*gaseous*) fluid (*fluid*) koji (*that*) se utiskuje (*is injected*) u (*into*) neko ležište (*reservoir*) i postaje (*becomes*) podatljiv miješanju (*miscible*) s (*with*) naftom (*oil*) u (*in*) ležištu, poboljšavajući (*improving*) njeno (*its*) istiskivanje (*displacement*).

SOUR GAS: Visokosumporni («kiseli») plin

Prirodni plin (*natural gas*) koji (*that*) sadrži (*contains*) sumporovodik (*hydrogene sulfide*) u (*in*) većoj (*greater*) koncentraciji (*concentration*) nego što je dopušteno (*than allowed*) u specifikacijama za prodaju plina (*gas sales specifications*).

SOUR OR SWEET CRUDE: Visokosumporna (sumporna) ili niskosumporna (besumporna) sirova nafta

Stručni termini (*industrial terms*) koji (*which*) označavaju (*denote*) relativni (*relative*) stupanj (*degree*) sadržaja sumpora (*sulfur content*) neke određene (*given*) sirove nafte (*crude oil*). Visokosumporna (sumporna) sirova nafta (*sour crude*) se odnosi (*refers*) na (*to*) one (*those*) sirove nafte s (*with*) nekim razmjerno (*comparatively*) visokim (*high*) sadržajem sumpora, 0,5% (*0.5%*) po težini (*by weight*) ili (*or*) više (*more*); niskosumporna (besumporna) sirova nafta (*sweet crude*) se odnosi na one sirove nafte sa sadražjem sumpora manjim od (*less than*) 0,5%.

SOURCE-SPECIFIC GAS SALES CONTRACT: Ugovor o prodaji plina iz određenih izvora

Ugovor (*contract*) koji (*that*) obvezuje (*commits*) prodavatelja (*seller*) da isporuči (*to deliver*) prirodni plin (*natural gas*), većinom (*usually*) unutar (*within*) nekog utvrđenog (*stated*) maksimuma (*maximum*) i minimuma (*minimum*), iz (*from*) određenih (*given*) deklariranih (*described*) i obveznih (*committed*) rezervi (*reserves*) ili (*or*) izvora (*sources*) prirodnog plina.

SPACE HEATER: Grijač prostora

Pokretljiv (*movable*) ili (*or*) fiksni (*fixed*) grijač koji se koristi (*used*) za grijanje (*to heat*) pojedine (*individual*) prostorije (*room*).

SPARK SPREAD: Raspon iskre

Raspon iskre je (*is*) razlika (*difference*) između (*between*) veleprodajne cijene (*wholesale price*) električne energije (*electricity*) i troška (*cost*) goriva (*fuel*) koje se potroši (*used*) za njeno proizvođenje (*to generate it*). Veleprodajna cijena je cijena (*price*) na (*in*) tržištu (*market*) po (*in*) kojoj (*which*) električnu energiju proizvođači električne energije (*generators*) prodaju (*sell*) distributerima (*distributors*). Cijena goriva je važna (*important*) jer (*because*) ona (*it*) je glavni (*main*) varijabilni trošak (*variable cost*) u (*in*) proizvodnji (*generation*) električne energije. To (*this*) čini (*makes*) raspon iskre nekim mjerilom (*measure*) za (*of*) jedinični prinos (*contribution per unit*). Raspon iskre će se razlikovati (*will vary*) među elektranama (*plants*) koje rabe (*using*) različita (*different*) goriva a može se razlikovati (*may vary*) čak (*even*) među elektranama koje rabe ista (*same*) goriva. On (*it*) bi trebao biti (*should be*) pozitivan (*positive*) za (*for*) bilo koju (*any*) elektranu koja (*that*) je stvarno (*actually*) u tekućem (*current*) pogonu (*operation*) (inače */otherwise/* bi se dogodio */would be/* neki negativni */negative/* prinos (*contribution*) i vjerojatno */presumably/* zaustavljanje */shutdown/*). Dugoročno (*in long term*) raspon iskre bi trebao biti dovoljno velik (*large enough*) da osigura (*to provide*) kompanijama koje proizvode električnu energiju (*electricity generation companies*) (i većini */most/* pojedinačnih */individual/* elektrana) neki odgovarajući (*adequate*) povrat investicije (*return on investment*).

SPECIFIC GRAVITY: Specifična težina

(1) Omjer (*ratio*) gustoće (*density*) neke tvari (*material*) prema (*to*) gustoći neke standardne (*standard*) tvari. (2) Težina (*weight*) nekog određenog (*specific*) volumena (*volume*) neke tvari u odnosu na (*with reference to*) težinu zraka (*air*) kod (*at*) istoga (*same*) tlaka (*pressure*) i temperature (*temperature*).

SPECIFIC HEAT CAPACITY: Specifični toplinski kapacitet

Specifični toplinski kapacitet, također (*also*) poznat (*known*) kao (*as*) «*specific heat*» (specifična toplina) (simbol /*symboll*: *C* ili /*or*/ *c*) je (*is*) mjera (*measure*) za (*of*) toplinsku energiju (*heat energy*) potrebnu (*required*) za povišenje (*to raise*) temperature (*temperature*) specifične količine (*specific quantity*) neke supstancije (*substance*) (otuda /*thus*/ naziv /*name*/ «*specific heat*») za (*by*) određenu (*certain*) vrijednost (*amount*), većinom (*usually*) jedan (*one*) kelvin (*kelvin*). Moderne (*modern*) jedinice Međunarodnog sustava (*SI units*) za (*for*) mjerenje (*measuring*) specifičnog toplinskog kapaciteta su (*are*) ili džul po gramu i kelvinu (*joule per gram per kelvin*) ($J\ g^{-1}\ K^{-1}$) ili džul po molu i kelvinu (*joule per mole per kelvin*) ($J\ mol^{-1}\ K^{-1}$)

SPECIFICATIONS: Specifikacije/Tehnički uvjeti

(1) Ugovorne odredbe (*contract terms*) koje specificira (*specified by*) neka burza (*exchange*). (2) Termin (*term*) koji se odnosi (*referring*) na (*to*) svojstva (*properties*) neke određene (*given*) sirove nafte (*crude oil*) ili (*or*) rafiniranog naftnog proizvoda (*refined petrol product*), koji (*which*) se «specificiraju» (*are «specified»*) jer (*since*) se često (*often*) jako razlikuju (*vary videly*) čak (*even*) unutar (*within*) iste (*same*) razine kvalitete (*grade*) proizvoda. U (*in*) normalnom (*normal*) postupku (*process*) pregovaranja (*negotiation*), prodavatelj (*seller*) će jamčiti (*will guarantee*) kupcu (*buyer*) da (*that*) će proizvod ili sirova nafta koji se trebaju prodati (*to be sold*) zadovoljiti (*will meet*) određena (*certain*) specificirana (*specified*) ograničenja (*limits*). U većini (*most*) slučajeva (*cases*), glavna (*major*) svojstva sirove nafte koja (*that*) se jamče (*are guaranteed*) su (*are*) specifična težina u «*API*» stupnjevima (*API gravity*), sadržaj sumpora (*sulfur content*), stinište (*pour point*), viskoznost (*viscosity*) te talog i voda (*BS&W*).

SPECULATE: Špekulirati

Zauzeti (*to take on*) neku poziciju (*position*) s (*with*) namjerom (*intent*) povećanja (*increasing*) dobiti (*return*). Pojedinac (*individual*) ili (*or*) firma (*firm*) koji (*that*) špekulira (*speculates*), ne troši (*does not use*) ili ne dobavlja (*does not supply*) osnovnu robu (*underlying commodity*) ali (*but*) je voljan (*is willing*) preuzeti (*to assume*) neki (*some*) od (*of*) rizika cijene (*price risk*) povezan s (*associated with*) robom (*commodity*) radi zarade (*to earn*) neke dobiti. Špekulanti (*speculators*) tržištu (*market*) pribavljaju (*provide with*) likvidnost (*liquidity*).

SPECULATOR: Špekulant

Netko (*one*) tko (*who*) pokušava (*attempts*) predviđati (*to anticipate*) promjene cijena (*price changes*) i, kroz (*through*) kupovanje (*buying*) i prodavanje (*selling*) ugovora (*contracts*), nastoji (*aims*) stjecati (*to make*) profite (*profits*).

SPILL: Prelijevanje

Puštanje (*release*) vode (*water*) iz (*from*) nekog akumulacijskog jezera (*reservoir*) preko (*over*) preljeva (*spillway*) umjesto (*rather than*) njenog (*its*) provođenja kroz (*putting through*) turbine (*turbines*) radi proizvođenja (*to generate*) električne energije (*electricity*). Preljev je (*is*) preljevni uređaj (*overflow structure*) neke brane (*dam*).

SPIN OFF: Izdvajanje dijela kompanije

Prodavanje (*selling*) korporativne imovine (*corporate assets*) nekoj nepovezanoj kompaniji (*nonaffiliated company*), ili (*or*) restrukturiranje (*restructuring*) korporativne imovine u (*into*) neki nezavisni subjekt (*independent entity*).

SPINNING RESERVE: Rotirajuća rezerva

(1) Onaj (*that*) rezervni (*reserve*) proizvodni kapacitet (*generating capacity*) koji radi (*running*) na (*at*) nekom nultom opterećenju (*zero load*) i koji (*that*) se sinkronizira (*is sinchronized*) na (*to*) električni sustav (*electric system*). (2) Višak (*excess*) proizvodnog kapaciteta koji je (*is*) u (*in*) pogonu (*operation*) i priključen na sustav (*on line*) kod (*at*) vršnog opterećenja (*peak load*). (3) Rezerva (*reserve*) koja se drži u pogonu (*operated*) na manjoj snazi od nazivne (*less than rated capacity*) radi ublažavanja (*to releive*) debalansa (*imbalance*) u (*on*) sustavu.

SPLIT-THE-SAVINGS: Podjela ušteda

Metoda (*method*) određivanja cijena (*pricing*) kod (*at*) koje (*which*) se kupac (*buyer*) i prodavatelj (*seller*) slažu (*agree*) da podijele (*to divide*) razliku (*difference*) između (*between*) prodavateljevih troškova (*seller's costs*) proizvođenja (*producing*) energije (*power*) i kupčeve nabavne cijene (*buyer's purchase price*) na drugi način dostupne (*otherwise available*) energije.

SPOT MARKET: Promptno tržište

Transakcije roba (*commodity transactions*) u (*in*) kojima (*which*) je (*is*) početak (*commencement*) transakcije blizak (*near*) rok (*term*) (na primjer */for example/* unutar */within/* 10 dana */days/*) a trajanje ugovora (*contract duration*) je relativno (*relatively*) kratko (*short*) (na primjer 30 dana).

SPOT MARKET PRICE: Cijena na promptnom tržištu

Jednokratna (*one-time*), promptna (*prompt*) osnovna cijena (*basis price*) transakcije (*transaction*).

SPOT MARKET TRANSACTION: Transakcija na promptnom tržištu

Transakcije (*transactions*) prodaje (*sale*)/kupnje (*purchase*) robe (*commodity*) u kojima (*whereby*) su obveze za kupovanje i prodavanje (*buy and sell commitments*) sudionika (*participants*) kratkog trajanja (*are short duration*) na (*at*) nekoj pojedinačnoj (*single*) volumetrijskoj cijeni (*volumetric price*), u odnosu na (*in relation to*) terminska (*term*) ili (*or*) ugovorna (*contract*) tržišta na (*in*) kojima (*which*) su transakcije dugoročne (*long-term*) i propisi za određivanje cijena (*pricing provisions*) često (*often*) složeni (*are complex*). Za (*for*) prirodni plin (*natural gas*), promptne transakcije (*spot transactions*) u pravilu (*typically*) imaju (*have*) trajanja (*durations*) od (*of*) jednog (*one*) mjeseca (*month*) ili manje (*less*).

SPOT PURCHASE: Promptna kupnja

(1) Kupnja (*purchase*) koja (*that*) ne potpada pod (*does not fall under*) odredbe (*terms*) nekog sporazuma o stalnoj dobavi (*continuing supply agreement*); (2) Pojedinačna pošiljka (*single shipment*) goriva (*fuel*) ili (*or*) količina (*volumes*) goriva koja se kupi (*purchased*) za (*for*) isporuku (*delivery*) unutar (*within*) jedne (*one*) godine (*year*).

SPREAD (FUTURES): Raspon («*futures*»ugovori)

Istovremena (*simultaneous*) kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*) za (*for*) različite (*different*) mjesece (*months*), različite robe (*commodities*) ili (*or*) različite razine kvalitete (*grades*) iste (*same*) robe.

SPREAD (OPTIONS): Raspon (opcije)

Kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) dviju (*two*) opcija koje (*which*) se razlikuju po (*vary in*) vrsti (*term of type*) (kupnje /*call*/ ili (*or*) prodaje /*put*/), izvršnim cijenama (*strike prices*), datumima isteka (*expiration dates*) ili obojem (*both*). Može (*may*) se također (*also*) odnositi (*refer*) na (*to*) kupnju (prodaju) nekog ugovora o opcijama (*options contract*) i istovremenu (*simultaneous*) prodaju (kupnju) nekog «*futures*» ugovora (*futures contract*) za (*for*) istu (*same*) osnovnu robu (*underlying commodity*).

STABILITY: Stabilnost

Svojstvo (*property*) nekog sustava (*system*) ili (*or*) elementa (*element*) s pomoću kojega (*by virtue of which*) će njegova (*its*) izlazna snaga (*output*) u konačnici (*ultimately*) dostići (*will attain*) neko stabilno stanje (*steady state*).

STACK: Dimnjak

(1) Isto što i (*the same thing with*) «*chimney*» ili (*or*) «*smokestack*». (2) Vertikalna (*vertical*) cijev (*pipe*) ili (*or*) dimna cijev (*flue*) koja (*that*) ispušta (*exhausts*) plinove (*gases*) ili bilo koje (*any*) sićušne krute ili tekuće tvari (*particulate matter*) u (*in*) atmosferu (*atmosphere*). (3) Visoka (*tall*) vertikalna konstrukcija (*structure*) koja sadrži (*containing*) jednu ili više (*one or more*) dimnih cijevi koje se koriste (*used*) za ispuštanje (*to discharge*) proizvoda (*products*) izgaranja (*combustion*) u atmosferu.

STAND-ALONE GENERATOR: Autonomni generator

Izvor napajanja (*power source*)/generator (*generator*) koji (*that*) radi (*operates*) nezavisno (*independently*) ili (*or*) se ne priključuje (*is not connected*) na (*to*) neku prijenosnu (*transmission*) i distribucijsku (*distribution*) mrežu (*network*). On (*it*) se koristi (*is used*) za namirenje (*to meet*) nekog opterećenja (*load*) fizički (*physically*) bliskoga (*close*) generatoru.

STANDARD CONDITIONS: Standardni uvjeti

(1) Temperatura (*temperature*) od (*of*) 293 °K (68 °F) i tlak (*pressure*) od 101,3 kPa (*101.3 kPa*) (29,92 palaca /*29.92 inches*/ žive /*mercury*/). (2) Vrijednosti (*values*) tlaka i temperature na (*to*) koje (*which*) se odnose (*are referred*) volumeni (*volumes*) tekućine (*liquid*) i prirodnog plina (*natural gas*) za (*for*) potrebe (*purposes*) transporta kroz zatvoreni sustav (*custody transfer*).

STANDARD CUBIC FOOT: Standardna kubična stopa

Stupac (*column*) nekog plina (*gas*) kod (*at*) standardnih uvjeta (*standard conditions*) temperature (*temperature*) i tlaka (*pressure*) (32 stupnja Fahrenheita /*degrees Fahrenheit*/ i jedne (*one*) atmosfere /*atmosphere*/).

STANDARD CUBIC FEET PER HOUR: Standardne kubične stope na sat
Volumni protok (*volume flow*) plina (*gas*) kod (*at*) standardnih uvjeta (*standard conditions*).

STANDARD GAS-MEASUREMENT LAW: Standardna norma za mjerenje plina
Norma (neke) savezne države (*state law*) koja definira (*defining*) temperaturu (*temperature*) i tlak (*pressure*) koji definiraju standardnu kubičnu stopu (*standard cubic foot*) plina (*gas*).

STANDARD INDUSTRIAL CLASSIFICATION (SIC): Standardna klasifikacija djelatnosti
Zbirka pravila (*set of codes*) razvijena (*developed*) u (*by*) «*Office of Management and Budget*» (Uredu za upravljanje i proračun) koja kategorizira (*categorizes*) industrije (*industries*) u (*into*) skupine (*groups*) sa (*with*) sličnim (*similar*) gospodarskim djelatnostima (*economic activities*).

STANDARD METERING BASE: Standarna mjerna baza
Standardni uvjeti (*standard conditions*), plus (*plus*) odobrena (*agreed*) korekcija (*correction*), prema (*to*) kojoj (*which*) se korigiraju (*are corrected*) svi (*all*) volumeni (*volumes*) prirodnog plina (*natural gas*) za (*for*) potrebe (*purposes*) usporedbe (*comparison*) i plaćanja (*payment*).

STANDARD OFFER: Standardna ponuda
Ponuda (*offer*) nekog javnog poduzeća (*utility*) za kupovanje (*to purchase*) električne energije (*electricity*) od (*from*) nekog «postrojenja koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) oblikovana (*formed*) unutar (*within*) smjernica (*guidelines*) koje usvoje (*adopted by*) regulatorne agencije saveznih država (*state regulatory agencies*).

STANDARD OFFER CONTRACT: Ugovor prema standardnoj ponudi
Sporazum o kupnji električne energije (*power purchase agreement*) koje odobre (*sanctioned by*) povjerenstvo za javna poduzeća (neke) savezne države (*state public utility commission*), namijenjen (*designed*) da minimalizira (*to minimize*) prostor (*area*) za (*for*) pregovaranje (*negotiation*) između (*between*) javnog poduzeća koje kupuje (*purchasing utility*) i nekog dobavljača električne energije (*electricity supplier*).

STANDARD OPTIONS CONTRACT: Standardni ugovor o opcijama
Ugovor koji (*that*) pripada (*adheres*) nekoj utvrđenoj (*established*) zbirci standarda (*set of standards*) u pogledu (*regarding*) formata (*size*) ugovora, izvršnih cijena (*strike prices*), datuma isteka (*expiration dates*) i drugih (*other*) uvjeta (*conditions*).

STANDARD VOLUME: Standardni volumen
Prostor (*space*) koji zauzme (*occupied by*) neki plin (*gas*) kod (*at*) standardnih uvjeta (*standard conditions*) temperature (*temperature*) i tlaka (*pressure*) koji (*that*) se definiraju (*are defined*) zakonom (*law*) ili (*or*) ugovorom (*contract*).

STANDBY FACILITY: Pričuvno postrojenje

Postrojenje (*facility*) koje (*that*) podupire (*supports*) sustav (nekog) javnog poduzeća (*utility system*) i koje uglavnom (*generally*) radi (*is running*) bez opterećenja (*under no-load*). Ono (*it*) je (*is*) na raspolaganju (*available*) za nadomještavanje (*to replace*) ili (*or*) za dopunjavanje (*to supplement*) nekog postrojenja koje je normalno (*normally*) u (*in*) uporabi (*service*).

STANDBY HEAT LOSSES: Gubitci pričuvne topline

Gubitak pričuvne topline je (*is*) toplina (*heat*) koja se izgubi (*lost*) i energija (*energy*) koja se rasipa (*wasted*) kod (*by*) zagrijavanja (*heating*) vode (*water*) i njenog pohranjivanja (*storing it*) u (in) neki spremnik (*tank*), kao što je to (*such as*) slučaj (*case*) kod (*with*) tradicionalnih (*traditional*) grijača vode sa spremnikom (*tank hot water heaters*).

STANDBY SERVICE: Pričuvna opskrba (eklektričnom energijom)

(1) Opskrba (električnom energijom) (*service*) koja (*that*) se normalno (*normally*) ne koristi (*is not used*) ali (*but*) je (*is*) na raspolaganju (*available*) preko (*through*) stalnog (*permanent*) spoja (*connection*) umjesto (*in lieu of*), ili (*or*) kao (*as*) neka dopuna (*supplement*) redovnog/redovnom (*usual*) izvora napajanja/izvoru napajanja (*source of supply*). (2) Potporna opskrba (električnom energijom) (*support service*) koja je na raspolaganju kada je potrebno (*when needed*) za nadopunjavanje (*to supplement*) nekog kupca (*customer*), sustava (nekog) javnog poduzeća (*utility system*) ili nekog drugog (*another*) javnog poduzeća ako (*if*) neki raspored (*schedule*) ili neki sporazum (*agreement*) dozvoljava (*authorizes*) transakciju (*transaction*).

STARTUP: Pokretanje/Puštanje u pogon

(1) Stavljanje (*setting*) u (*in*) pogon (*operation*) nekog postrojenja (*facility*) u (*for*) bilo koju (*any*) svrhu (*purpose*). (2) Procedura (*procedure*) koja se primjenjuje (*used*) kod (*in*) pokretanja/puštanja u pogon (*starting*) pogonskog stroja u (nekoj) elektrani (*power plant's prime mover*) i potpornih (*supporting*) pomoćnih uređaja (*auxiliaries*).

STARTUP-FLAME STABILIZATION FUEL: Gorivo za stabilizaciju plamena kod puštanja u pogon

Svako (*any*) gorivo koje se rabi (*used*) za iniciranje (*to initiate*) ili (*or*) za održavanje (*to sustain*) izgaranja (*combustion*) ili koje se rabi za stabiliziranje (*to stabilize*) razine (*height*) plamenova (*flames*) jednom kada (*once*) izgaranje započne (*is under way*).

STATE IMPLEMENTATION PLAN: Provedbeni plan saveznih država

Dokument (*document*) koji pripremaju (*prepared by*) vlade saveznih država (*states*) i koji se podnosi (*submitted*) «*Environmental Protection Agency*» ili (*or*) «*EPA*» (Agenciji za zaštitu okoliša) na (*for*) odobrenje (*approval*), koji (*which*) je identificirao (*identified*) aktivnosti (*actions*) i programe (*programs*) koje trebaju poduzeti (*to be undertaken by*) vlade saveznih država i njeni (*its*) podsektori (*subdivisions*) radi provođenja (*to implement*) njihovih (*their*) odgovornosti (*responsibilities*) u smislu (*under*) «*Clear Air Act*» ili (*or*) «*CAA*» (Zakona o čistom zraku).

STATE SEVERANCE TAXES: Porezi na iskorištavanje mineralnih resursa u saveznim državama

Bilo koji (*any*) porez na iskorištavanje mineralnih resursa (*severance tax*), porez na proizvodnju (*production tax*) ili (*or*) sličan (*similar*) porez, pristojba (*fee*) ili drugi (*other*) namet (*levy*), koje (*that*) na (*on*) proizvodnju sirove nafte (*crude oil*), prirodnog plina (*natural gas*) ili ugljena *coal*) nameće (*are imposed by*) vlada bilo koje savezne države (*any state government*), lokalna vlast (*local government*) postupajući (*acting*) na temelju (*under*) ovlaštenja (*authority*) zakona savezne države (*state law*), ili neko indijansko pleme (*Indian tribe*) koje akreditira (*recognized by*) kao (*as*) prikladno (*eligible*) za (*for*) te službe (*services*) «*Secretary of Interior*» (Ministar unutarnjih poslova).

STATION SERVICE/STATION USE: Vlastita potrošnja elektrane

(1) Energija (*energy*) koja (*that*) se troši (*is used*) za držanje u pogonu (*to operate*) neke elektrane (*electric generating plant*). (2) Kilovatsati (*kilowatt-hours*) koji se potroše (*used*) u (*in*) nekoj elektrani (*electric generating station*) za (*for*) uzbudu (*excitation*) i rad (*operation*) pomoćnih uređaja (*auxiliaries*) i drugih (*other*) uređaja (*facilities*) bitnih (*essential*) za rad centrale.

STATION SERVICE GENERATOR UNIT: Agregat vlastite potrošnje elektrane/ kućni agregat

Generator (*generator*) na koji se većinom (*usually*) nailazi (*found*) u (*in*) hidroelektranama (*hydroelectric plants*), koji se koristi (*used*) za dobavljanje (*to supply*) električne energije (*electric energy*) za (*for*) opremu vlastite potrošnje elektrane (*station service equipment*).

STATION SERVICE POWER: Snaga za vlastitu potrošnju elektrane

Veličina (*amount*) snage (*power*) potrebna (*required*) za tjeranje (*to drive*) svih (*all*) pomoćnih i dopunskih uređaja na motorni pogon u bloku (*motor-driven block auxiliaries and ancillaries*), plus (*plus*) električni gubitci (*electrical losses*) u (*in*) transformatorima vlastite potrošnje elektrane/kućnim transformatorima (*station service transformers*) i gubitci u distribuciji električne energije (*electrical distribution losses*) unutar (*within*) elektrane (*power station*).

STATIONARY GAS TURBINE: Stacionarna plinska turbina

Svaka (*any*) plinska turbina s jednostavnim kružnim procesom (*simple-cycle gas turbine*), plinska turbina s regenerativnim kružnim procesom (*regenerative-cycle gas turbine*) ili (*or*) svaki dio plinske turbine (*gas turbine portion*) nekog sustava s kombiniranim kružnim procesom za proizvodnju pare/električne energije (*combined-cycle steam/electric generating system*) koji (*that*) nije (*is not*) samohodan (*self propelled*).

STATIONARY SOURCE: Stacionarni izvor (zagađivanja)

(1) Izvor (*source*) zagađivanja (*pollution*) koji (*that*) ima (*has*) neku stalnu (*fixed*) lokaciju (*location*); (2) Bilo koja (*any*) zgrada (*building*), građevina (*structure*), postrojenje (*facility*) ili (*or*) instalacija (*installation*) koja/koje emitira (*emits*) ili može emitirati (*may emit*) bilo koji zagađivač zraka (*air pollutant*) podvrgnut (*subject*) (zakonskoj) regulaciji (*regulation*).

STEADY STATE EFFICIENCY: Efikasnost u stacionarnom stanju

Ocjena učinka (*performance rating*) za (*for*) grijače prostora.(*space heaters*); mjerilo (*measure*) topline (*heat*) iz (*from*) izgaranja (*combustion*) plina (*gas*) koja (*which*) se prenosi (*is transfered*) u (*in*) prostor (*space*) koji se grije (*being heated*) sukladno (*under*) specificiranim (*specified*) uvjetima (*conditions*).

STEAM COAL: Ugljen za proizvodnju pare

Ugljen koji se rabi (*used*) u (*in*) elektranama (*power plants*) i industrijskim parnim kotlovima (*industrial steam boilers*) za proizvođenje (*to produce*) električne energije (*electricity*) i pare (*steam*). On (*it*) je (*is*) većinom (*usually*) oskudniji (*lower*) po (*by*) sadržaju Britanskih toplinskih jedinica (*Btu content*) i jači (*higher*) po hlapljivim tvarima (*volatile matter*) nego (*than*) metalurški ugljen (*metallurgical coal*).

STEAM ELECTRIC PLANT (CONVENTIONAL): Parna termoelektrana (konvencionalna)

Elektrana (*power station*) u (*in*) kojoj (*which*) je (*is*) pogonski stroj (*prime mover*) neka parna turbina (*steam turbine*). Para (*steam*) koja se rabi (*used*) za tjeranje (*to drive*) turbine (*turbine*) proizvodi se (*is produced*) u nekom kotlu (*boiler*) u kojemu (*where*) se spaljuju (*are burned*) fosilna goriva (*fossil fuels*).

STEAM EXPENSES: Rashodi proizvodnje pare

Trošak (*cost*) radne snage (*labor*), materijala (*material*), goriva (*fuel*), i drugi (*other*) rashodi (*expenses*) koji se natovare (*incurred*) u (*in*) proizvodnji (*production*) pare (*steam*) za (*for*) proizvodnju električne energije (*electric generation*).

STEAM GENERATING UNIT: Jedinica za proizvodnju pare

Uređaj (*device*) koji (*that*) spaljuje (*combusts*) bilo koje (*any*) gorivo (*fuel*) i proizvodi (*produces*) paru ili (*or*) zagrijava (*heats*) vodu (*water*) ili bilo koji medij za prijenos topline (*heat transfer medium*).

STEAM GENERATOR: Parogenerator

Golemi (*huge*) «radijator» («*radiator*») u kojemu (*where*) se toplina (*heat*) iz (*from*) primarne petlje (*primary loop*) (sredstvo za hlađenje reaktora /*reactor coolant*/) prenosi (*is transfered*) u (*to*) sekundarnu petlju (*secondary loop*) (para) bez (*without*) miješanja (*mixing*) tih (*these*) dviju (*two*) struja (*streams*) vode (*water*).

STEAM HOST: Preuzimatelj pare

Industrijska firma (*industrial firm*) locirana (*located*) blizu (*near*) kogeneracijskog postrojenja (*cogeneration facility*) koja (*that*) preuzima (*takes*) neku ugovorenu (*contracted*) količinu (*amount*) pare radi (*for*) uporabe (*use*) u (*in*) nekom toplinskom procesu (*thermal process*).

STEAM SALE AGREEMENT: Sporazum o prodaji pare

Ugovor (*contract*) za (*for*) dobavu pare (*steam supply*) između (*between*) preuzimatelja pare (*steam host*) i vlasnika (*owner*) nekog kogeneracijskog postrojenja (*cogeneration plant*).

STEAM TRANSFER CREDIT: Potraživanje za dopremu pare

(1) Onaj (*that*) dio (*portion*) troška (*cost*) držanja u pogonu (*operating*) i održavanja (*maintaining*) zajedničkih (*joint*) postrojenja (*facilities*) kojima (*that*) upravlja (*is operated by*) javno poduzeće (*utility*) u svezi s (*in connection with*) proizvodnjom (*production*) pare koji (*as*) se naplaćuje (*is charged*) drugima (*others*) ili (*or*) nekom paralelnom (*coordinate*) ogranku (*department*). (2) Rashodi (*expenses*) proizvođenja (*producing*) pare se naplaćuju drugima ili drugim (*other*) ograncima javnog poduzeća na temelju (*under*) nekog zajedničkog operativnog dogovora (*operating arrangement*).

STEAM TURBINE: Parna turbina

Rotacijski stroj (*rotary engine*) s (*with*) nizom (*series*) zakrivljenih lopatica (*curved vanes*) na (*on*) središnjem (*central*) rotirajućem vretenu (*rotating spindle*) ili (*or*) osovini (*shaft*), koji (*that*) pokreće (*is powered by*) para (*steam*).

STEP-DOWN: Sniženje

Transformacija (*change*) električne energije (*electricity*) s (*from*) nekog višeg (*higher*) na (*to*) neki niži (*lower*) napon (*voltage*).

STEP-DOWN TRANSMISSION SUBSTATION: Transformatorska podstanica prijenosne mreže za sniženje napona

Ove (*these*) transformatorske podstanice (*substations*) se postavljaju (*are located*) u (*at*) rasklopnim točkama (*switching points*) u (*in*) nekoj električnoj mreži (*electrical grid*). One (*they*) spajaju (*connect*) različite (*different*) dijelove (*parts*) neke mreže (*grid*) i izvor su (*are*) napajanja (*source*) za (*for*) podprijenosne vodove (*subtransmission lines*) ili (*or*) distribucijske vodove (*distribution lines*). Transformatorske podstanice prijenosne mreže za sniženje napona mogu (*can*) transformirati (*change*) napon (*voltage*) na (*to*) neki napon podprijenosa (*subtransmission voltage*), većinom (*usually*) 69 kV. Podprijenosni vodovi mogu tada (*then*) služiti (*serve*) kao (*as*) izvor napajanja za (*to*) distribucijske transformatorske podstanice (*distribution substations*). Ponekad (*sometimes*), električna energija (*electric power*) se odvaja (*is tapped*) iz (*from*) podprijenosnog voda radi (*for*) uporabe (*use*) u nekom industrijskom postrojenju (*industrial facility*) uzduž (*along*) voda (*line*). Inače (*otherwise*), električna energija ide (*goes*) u (*to*) neku distribucijsku transformatorsku podstanicu.

STEP-UP: Povišenje

Transformacija (*change*) električne energije (*electricity*) s (*from*) nekog nižeg (*lower*) na (*to*) neki viši (*higher*) napon (*voltage*).

STILL GAS (REFINERY GAS): Destilacijski plin (rafinerijski plin)

Bilo koji (*any*) oblik (*form*) ili (*or*) mješavina (*mixture*) plinova (*gases*) koji se proizvedu (*produced*) u (*in*) rafinerijama (*refineries*) s pomoću (*by*) destilacije (*distillation*), krekiranja (*cracking*), reformiranja (*reforming*) i drugih (*other*) procesa (*processes*).

STIRLING ENGINE: Stirlingov motor

Toplinski (*heat*) stapni (*reciprocating*) (klipni /*piston*/) motor (*engine*) u (*in*) kojemu (*which*) su (*are*) radni plin (*working gas*) i izvor topline (*heat source*) nezavisni (*independent*).

Radni plin se komprimira (*is compressed*) u jednom (*one*) dijelu (*region*) stroja i prenosi se (*is transfered*) u (*to*) drugi (*second*) dio gdje (*where*) se ekspandira (*is expanded*). Ekspandirani (*expanded*) plin se tada (*then*) vraća (*is returned*) u (*to*) prvi (*first*) dio radi (*for*) ponovnog komprimiranja (*recompression*). Prema tome (*thus*) radni plin se giba (*moves*) amo-tamo (*back and forth*) u (*in*) nekom zatvorenom kružnom procesu (*closed cycle*).

STOCK: Dionica

Vrsta (*type*) vrijednosnice (*security*) koja (*that*) naznačuje (*signifies*) vlasništvo (*ownership*) u (*in*) nekoj korporaciji (*corporation*) i predstavlja (*represents*) neko pravo (*claim*) na (*on*) dio (*part*) korporacijske imovine (*corporation's assets*) i zarade (*earnings*). Postoje (*there are*) dvije (*two*) glavne (*main*) vrste dionice: obična dionica (*common stock*) i povlaštena dionica (*preferred stocks*). Obična dionica većinom (*usually*) daje pravo (*entitles*) vlasniku (*owner*) da glasuje (*to vote*) na (*at*) skupštinama dioničara (*shareholder meetings*) i da dobiva (*to receive*) dividende (*dividends*) koje je objavila (*has declared*) kompanija (*company*). Povlaštena dionica uglavnom (*generally*) nema (*does not have*) glasačka prava (*voting rights*), ali (*but*) ima (*has*) veće (*higher*) pravo na imovinu i zaradu nego (*than*) obične dionice. Na primjer (*for example*), vlasnici povlaštene dionice dobivaju dividende prije (*before*) običnih (*common*) dioničara (*shareholders*) i imaju (*have*) prioritet (*priority*) u (*in*) slučaju (*event*) da (*that*) neka kompanija ide u stečaj (*goes bankrupt*) ili (*or*) se likvidira (*is liquidated*). Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) «*share*» ili (*or*) «*equity*».

STOCKS: Zalihe

Dobava (*supply*) goriva (*fuel*) koja se akumulira (*accumulated*) za (*for*) buduću (*future*) uporabu (*use*). To (*this*) obuhvaća (*includes*) zalihe ugljena (*coal*) i loživog ulja (*fuel oil*) na (*at*) lokaciji elektrane (*plant site*), u (*in*) vagonima za ugljen (*coal cars*), spremnicima (*tanks*) ili (*or*) baržama (*barges*) na lokaciji elektrane, ili na zasebnim (*separate*) skladišnim lokacijama (*storage sites*).

STORAGE: Pohrana

Čuvanje (*saving*) ili (*or*) pohrana energije (*energy*) koja se proizvede (*produced*) u (*at*) jednom (*one*) vremenu (*time*) radi (*for*) porabe (*use*) u nekom kasnijem (*later*) vremenu.

STORAGE CAPACITY: Kapacitet akumulacije

Volumen (*volume*) fluida (*fluid*) koji (*that*) se može akumulirati (*can be stored*) u (*in*) nekome sustavu (*system*). Za (*for*) sustave odvodnje bujičnih voda (*storm drainage*) i kanalizacije (*sewerage*), kapacitet akumulacije se odnosi (*refers*) na (*to*) volumen raspoloživ (*available*) za privremenu (*temporary*) akumulaciju (*storage*) protoka preobilnih bujičnih voda (*excess storm flow*) ili (*or*) protoka otpadnih voda (*wastewater flow*) u (*in*) neku cijev (*pipe*), kanal (*channel*), bazen (*basin*), spremnik (*tank*) ili (*or*) neki drugi (*other*) uređaj (*facility*), ili u sustav u cjelini (*as a whole*).

STORAGE ENERGY: Energija u akumulaciji

Energetski ekvivalent (*energy equivalent*) vode (*water*) u (*in*) nekom akumulacijskom jezeru (*reservoir*) iznad (*above*) normalne (*normal*) nadmorske visine dna (*bottom elevation*).

STORAGE FACILITY: Objekt za skladištenje (prirodnog plina)

Objekt (*facility*) koji se koristi (*used*) za (*for*) skladištenje (*storage*) prirodnog plina (*natural gas*); većinom (*usually*) neka kaverna (*cavern*) isječena (*carved*) iz (*out of*) kupolnih struktura (*domes*) prirodne soli (*natural salt*) ili (*or*) iscrpljena ležišta (*depleted reservoirs*) prirodnog plina u (*into*) koja (*which*) se prirodni plin može ponovno utisnuti (*can be reinjected*) i može proizvesti (*can be produced*) s (*with*) minimalnim gubitkom (*minimum loss*).

STORAGE STATION: Hidroelektrana sa sezonskom ili godišnjom akumulacijom

Hidroelektrana (*hydroelectric generating station*) koja ima (*having*) akumulaciju (*storage*) dovoljnu (*sufficient*) za (*for*) sezonski (*seasonal*) ili (*or*) još duži (*hold-over*) rad (*operation*).

STORAGE RESERVOIR: Akumulacijsko jezero

Akumulacijsko jezero (*reservoir*) koje (*which*) ima (*has*) prostora (*space*) za (*for*) zadržavanje (*retaining*) vode (*water*) od (*from*) proljetnih (*springtime*) topljenja snijega (*snow-melts*). Akumulirana (*stored*) voda se pušta (*is released*) prema potrebi (*as necessary*) u svrhe (*for the purposes*) kao što su (*such as*) proizvodnja električne energije (*power generation*), prolazak riba (*fish passage*) i navodnjavanje (*irrigation*).

STORAGE SERVICE: Usluga skladištenja

Usluga kod (*in*) koje (*which*) prirodni plin (*natural gas*) preuzima (*is received by*) prodavatelj (*seller*) usluge i drži se (*is held*) za (*for*) račun (*account*) kupca (*customer*) radi (*for*) reisporuke (*redelivery*) u (*at*) nekom kasnijem (*later*) vremenu (*time*). Uslugama skladištenja u pravilu (*typically*) se koriste (*are utilized by*) kupci radi omogućavanja (*to allow*) ujednačenijih (*more even*) kupnji (*purchases*) i prodaja (*sales*) prirodnog plina preko (*throughout*) godine (*year*), usprkos (*despite*) promjena (*variations*) u (*in*) krajnjoj potražnji (*end-use demand*). Usluga skladištenja je (*is*) također (*also*) kritičan (*critical*) element (*element*) isporučivosti u razdoblju vršne potražnje (*peak period deliverability*) za (*of*) mnoge (*many*) cjevovodne transportere (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipelines*) i distributere (*distributors*) prirodnog plina. Pristojbe (*fees*) za (*for*) utiskivanje (*injection*), izvlačenje (*withdrawing*) i držanje (*holding*) se većinom (*usually*) naplaćuju (*are charged*) a ograničenja (*limits*) tarifa (*rates*), vremena utiskivanja i izvlačenja, i maksimalnih volumena (*maximum volumes*) koji se trebaju držati (*to be held*) se većinom propisuju (*are imposed*).

STORAGE WITHDRAWALS: Vađenja iz skladišta

Ukupni (*total*) volumen (*volume*) plina (*gas*) koji se izvuče (*withdrawn*) iz (*from*) podzemnog skladišta (*underground storage*) ili (*or*) spremnika ukapljenog prirodnog plina (*liquefied natural gas storage*) tijekom (*during*) relevantnog (*applicable*) izvještajnog razdoblja (*reporting period*).

STRADDLE (FUTURES): Opkoračivanje («*futures*» ugovor)

Također (*also*) poznato (*known*) kao (*as*) raspon (*spread*), kupnja (*purchase*) jednog (*one*) mjeseca iz «*futures*» ugovora (*futures month*) za (*against*) prodaju (*sale*) nekog drugog (*another*) mjeseca iz «*futures*» ugovora iste (*same*) robe (*commodity*). Trgovina (*trade*) s pomoću (*by*) opkoračivanja se temelji (*is based*) na (*on*) odnosu cijena (*price relationship*) između (*between*) dva (*two*) mjeseca (*months*).

STRADDLE (OPTIONS): Opkoračivanje (opcije)

Strategija opcija (*options strategy*) s (*with*) kojom (*which*) ulagač (*investor*) drži (*holds*) neku poziciju (*position*) i u (*in both*) opciji kupnje (*call*) i u opciji prodaje (*put*) s istom (*same*) izvršnom cijenom (*strike*) i datumom isteka (*expiration date*).

STRADDLE PLANT: Postrojenje za uklanjanje kondenzata

Postrojenje za obradu prirodnog plina (*natural gas processing plant*) koje se izgradi (*constructed*) blizu (*near*) nekog transportnog cjevovoda (*transmission pipeline*) u smjeru strujanja (*downstream*) s (*from*) polja (*fields*) na kojima (*where*) je prirodni plin u (*in*) cjevovodu (*pipeline*) proizveden (*has been produced*). Uglavnom (*generally*), postrojenje za uklanjanje kondenzata ne kupuje (*does not purchase*) i ne preprodaje (*does not resell*) prirodni plin, nego (*but*) samo (*only*) pruža (*provides*) uslugu obrađivanja (*processing service*) za (*for*) vlasnika (*owner*) prirodnog plina ili (*or*) prava obrađivanja (*processing rights*) za (*to*) prirodni plin.

STRAIGHT FIXED VARIABLE (SFV) RATE DESIGN: Formiranje tarifa na temelju čistih fiksnih i varijabilnih troškova

Metoda (*method*) formiranja tarifa (*rate design*) koju primjenjuje (*applied by*) «*FERC*» na (*to*) cjevovodne transportere plina (*gas pipelines*), koja (*which*) alocira (*allocates*) sve (*all*) fiksne (*fixed*) troškove (*costs*) na (*to*) komponentu potražnje (*demand component*) a sve varijabilne (*variable*) troškove na robu (*commodity*), ili (*or*) komponentu potrošnje (*usage component*).

STRAIGHT GAS UTILITY: Čisto javno poduzeće za plin

Kompanija (*company*) koja (*that*) izvlači (*derives*) veći (*major*) dio (*portion*) svojih (*its*) prihoda od prodaje (*sales revenues*) iz (*from*) poslovanja s prirodnim plinom (*natural gas operations*).

STRANDED ASSETS/STRANDED INVESTMENTS: Nasukana imovina/ Nasukane investicije

Investiranja (*investments*) ili (*or*) izdatci (*expenditures*) koje načine (*made by*) javna poduzeća (*utilities*) koji (*that*) postaju (*become*) nenadoknadivi (*unrecoverable*) kada (*when*) neki kupac (*customer*) promijeni (*changes*) prirodu (*nature*) usluga (*services*) koje on (*it*) preuzima (*receives*) od (*from*) tog (*that*) javnog poduzeća.

STRANDED COSTS: Nasukani troškovi

Na temelju (*under*) «*FERC Order No. 636*» (*FERC*-ove Uredbe broj 636), troškovi (*costs*) povezani s (*associated with*) određenom (*certain*) imovinom (*assets*) cjevovodnog transportera plina (*gas pipeline*) koja se prethodno (*previously*) upotrijebi (*used*) za pružanje (*to provide*) usluge vezane prodaje (*bundled sale service*), kao što je (*such as*) plin u (*in*) skladištu (*storage*) i kapacitet (*capacity*) u (*on*) plinovodima u funkciji proizvodnje (*upstream pipelines*), ne mogu se više prenijeti (*can no longer be assigned*) kupcima (*customers*) razdvojenih (*unbundled*) usluga (*services*).

STRANGLE: «*Strangle*»

Pozicija opcija (*options position*) koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) kupnje (*purchase*) ili (*or*) prodaje (*sale*) opcija (*options*) prodaje (*put*) i kupnje (*call*) koje (*that*) imaju (*have*) isti (*same*) datum isteka (*expiration date*) ali (*but*) različite (*different*) izvršne cijene (*strike prices*).

STRAP: «*Strap*»

Strategija opcija (*options strategy*) koja se kreira (*created*) s pomoću (*by*) zauzimanja duge pozicije (*being long*) u (*in*) jednoj (*one*) opciji prodaje (*put option*) i dvije (*two*) opcije kupnje (*call options*), sve (*all*) s (*with*) točno (*exactly*) jednakom (*same*) izvršnom cijenom (*strike price*), dospijećem (*maturity*) i osnovnom imovinom (*underlying asset*). Također (*also*) se naziva (*referred to as*) «*triple option*» (trostruka opcija).

STRATEGIC CONSERVATION: Strateško racionalno iskorištavanje energije

To (*it*) je (*is*) promjena oblika opterećenja (*load shape change*) koja (*that*) proizlazi (*results*) iz (*from*) od strane javnih poduzeća stimuliranih programa (*utility-stimulated programs*) usmjerenih (*directed*) na (*at*) krajnji potrošak (*end-use consumption*). Normalno (*normally*) se ne smatra (*not considered*) upravljanjem opterećenjem (*load management*). Promjena (*change*) odražava (*reflects*) neku modifikaciju (*modification*) lošeg (*bad*) oblika opterećenja (*load shape*) koja ima za posljedicu (*involving*) neko smanjivanje prodaje (*reduction in sales*) jednako tako i (*as well as*) neku promjenu obrasca (*change in the pattern*) potrošnje (*use*). Kod (*in*) primjenjivanja (*employing*) racionalnog iskorištavanja energije (*energy conservation*), planer u javnom poduzeću (*utility planner*) mora (*must*) razmišljati (*consider*) koji (*what*) učinci racionalnog iskorištavanja energije (*conservation actions*) bi se dogodili (*would occur*) prirodno (*naturally*) i tada (*then*) procijeniti (*evaluate*) isplativost (*cost effectivness*) mogućih (*possible*) namjeravanih (*intended*) programa javnog poduzeća (*utility programs*) za ubrzanje (*to accelerate*) ili (*or*) za stimuliranje (*to stimulate*) tih (*those*) učinaka (*actions*). Primjeri (*examples*) obuhvaćaju (*include*) toplinsko izoliranje (*weatherization*) i povećanje efikasnosti kućanskih aparata (*appliance efficiency improvement*).

STRATEGIC LOAD GROWTH: Strateški rast opterećenja

Strateški rast opterećenja podrazumijeva (*entails*) motiviranje (*motivating*) kupaca (*customers*) da troši (*to use*) više (*more*) električne energije (*electricity*) uz (*with*) efektivne (*real*) koristi (*benefits*) tijekom vremena (*during times*) tamo gdje (*where*) ima (*there is*) viška (*surplus*) proizvodnog kapaciteta (*generating capacity*).

STRATEGIC PETROLEUM RESERVE (SPR): Strateške rezerve nafte

Zalihe nafte (*petroleum stocks*) koje (*that*) održava (*are maintained by*) Federalna vlada (*Federal Government*) za (*for*) potrošnju (*use*) tijekom (*during*) razdoblja (*periods*) većeg (*major*) prekida dobave (*supply interruption*).

STREAMFLOW: Protjecanje vode

Brzina (*rate*) kojom (*at which*) voda (*water*) prolazi (*passes*) kroz (*by*) neku određenu (*given*) točku (*point*) u (*in*) nekom potoku (*stream*) ili (*or*) rijeci (*river*), koja (*that*) se većinom (*usually*) izražava (*is expressed*) u kubičnim stopama (*cubic feet*) na (*per*) sekundu (*second*).

STRIKE PRICE: Izvršna cijena

Cijena po (*at*) kojoj (*which*) se kupuje (*is bought*) ili (*or*) se prodaje (*is sold*) osnovni (*underlying*) «*futures*» ugovor (*futures contract*) u (*in*) slučaju (*event*) kada (*when*) se neka opcija (*option*) izvršava (*is exercised*). Ona (*it*) se također (*also*) naziva (*is called*) «*exercise price*».

STRIP: «*Strip*»

Strategija opcija (*options strategy*) koja se kreira (*created*) s pomoću (*by*) zauzimanja duge pozicije (*being long*) u (*in*) izvršnoj cijeni (*strike price*) jedne (*one*) opcije kupnje (*call option*) i dvije (*two*) opcije prodaje (*put options*).

STRIPPED GAS: Suhi plin

Prirodni plin (*natural gas*) s (*with*) odstranjenim (*removed*) kapljevinama (*liquids*).

STRIPPER WELL: Bušotina s malom proizvodnjom

Naftna (*oil*) ili (*or*) plinska (*gas*) bušotina koja (*that*) proizvodi (*produces*) u (*in*) relativno (*relatively*) skromnim (*low*) razmjerima (*rates*). Za (*for*) naftu skromna proizvodnja (*production*) se većinom (*usually*) definira (*is defined*) kao (*as*) proizvodnje između (*between*) 5 i 15 barela (*barrels*) nafte na (*per*) dan (*day*). Niskoproduktivna (*stripper*) proizvodnja plina bi većinom bilo (*would be*) sve (*all*) što (*that*) je (*is*) manje od (*less than*) 60 tisuća (*thousand*) kubičnih stopa (*cubic feet*) na dan.

SUBSIDIARY: Kompanija-kćerka/Pridružena kompanija/Podružnica

(1) Korporacija (*corporation*) koju (*that*) kontrolira (*is controlled by*) neka holding kompanija (*holding company*). (2) Kompanija u potpunom ili djelomičnom vlasništvu (*wholly or partially owned company*) koja je (*is*) dio (*part*) neke velike (*large*) korporacije. (3) Inozemna (*foreign*) podružnica je neki odvojeno (*separately*) zakonski konstituiran (*incorporated*) subjekt (*entity*) sukladno (*in accordance with*) zakonu (*low*) zemlje domaćina (*host country*). Financijski (*financial*) rezultati (*results*) podružnice se vode u (*are carried on*) knjigama matične kompanije (*parent company's books*).

SUBSTATION: Rasklopište/Transformatorska podstanica/Pretvaračka stanica

Postrojenje (*facility*) visokonaponskog električnog sustava (*high-voltage electric system*). Ono (*it*) se koristi (*is used*) za priključivanje na (*to switch on*)/isključivanje s (*to switch off*) nekog sustava (*system*) generatora (*generators*), opreme (*equipment*) i strujnih krugova (*circuits*) ili (*or*) vodova (*lines*). Ono se također (*also*) koristi za transformiranje (*to change*) izmjeničnih napona (*AC voltages*) s (*from*) jedne (*one*) razine (*level*) na (*to*) neku drugu (*another*) i/ili (*and/or*) za pretvaranje (*to change*) izmjenične struje (*alternating current*) u (*to*) istosmjernu struju (*direct current*) ili istosmjerne struje u izmjeničnu struju.

SUBTRANSMISSION: Podprijenos

(1) Funkcionalna (*functional*) klasifikacija (*classification*) koja se odnosi (*relating*) na (*to*) onaj (*that*) dio (*portion*) postrojenja javnih poduzeća (*utility plants*) koja (*which*) se koriste (*are used*) za (*for*) transportiranje (*transporting*) električne energije (*electric energy*) na veliko (*in bulk*) od (*from*) prikladnih (*covenient*) točaka (*points*) u (*on*) prijenosnom sustavu (*transmission system*) do (*to*) distribucijskog sustava (*distribution system*) a u (*in*) određenim (*certain*) slučajevima (*cases*) do krajnjih potrošača (*ultimate consumers*). (2) Skupina (*set*) prijenosnih vodova (*transmission lines*) s (*of*) naponima (*voltages*) između (*between*) prijenosnih napona (*transmission voltages*) i distribucijskih napona (*distribution voltages*).

SULFUR: Sumpor

Kemijski element (počelo) (*element*) koji (*that*) je (*is*) nazočan (*present*) u (*in*) nekoj nafti (*oil*) ili (*or*) plinu (*gas*) kao (*as*) neka nečistoća (*impurity*) u (*in*) obliku (*form*) različitih (*various*) kemijskih spojeva (*compounds*).

SULFUR DIOXIDE (SO_2): Sumporni dioksid (SO_2)

(1) Bezbojni (*colorless*) plin (*gas*) iz (*of*) spojeva (*compounds*) sumpora (*sulfur*) i kisika (*oxygen*) koji se prvenstveno (*primarily*) proizvede (*produced*) pri (*by*) izgaranju (*combustion*) fosilnih goriva (*fossil fuels*). (2) Plin koji se formira (*formed*) pri spaljivanju (*flaring*) sumporovodika (*hydrogen sulfide*). (3) Težak (*heavy*), rezak (*pungent*), nezapaljiv (*nonflammable*), bez mirisa (*odorless*) bezbojni zagađivač zraka (*air pollutant*) koji se prvenstveno formira pri izgaranju fosilnih goriva. (4) Otrovan (*toxic*), nadražujući (*irritating*), bezbojni plin otopiv (*soluble*) u (*in*) vodi (*water*), alkoholu (*alcohol*) i eteru (*ether*).

SULFUR OXIDES (SOX): Sumporni oksidi

(1) Kemijski spojevi (*compounds*) koji sadrže (*containing*) sumpor (*sulfur*) i kisik (*oxygen*). (2) Rezak (*pungent*), bezbojni (*colorless*) plin (*gas*) koji se prvenstveno (*primarily*) formira (*formed*) pri (*by*) izgaranju (*combustion*) fosilnih goriva (*fossil fuels*).

SUMMER PEAK: Ljetni vrh

Najveće (*greatest*) opterećenje (*load*) u (*on*) nekom električnom sustavu (*electric system*) tijekom (*during*) bilo kojeg (*any*) propisanog (*prescribed*) intervala potražnje (*demand interval*) u (*in*) ljetnoj sezoni (*summer season*).

SUMMER VALLEY: Ljetna dolina

Depresija (*depression*) koja (*that*) se javlja (*occurs*) u (*in*) ljetnim mjesecima (*months*) u dnevnom opterećenju (*daily load*) nekog distribucijskog sustava (*distribution system*) ili (*or*) cjevovoda (*pipeline*) za (*for*) prirodni plin (*natural gas*).

SUNK COST: Nepovratni trošak

Dio (*part*) kapitalnih troškova (*capital costs*) koji se stvarno (*actually*) natovare (*incurred*) do (*up to*) dana (*date*) procjene rezervi (*reserves estimation*) minus (*minus*) rashodi deprecijacije (*depreciation expenses*) i rashodi amortizacije (*amortization expenses*).

SUPERCOMPRESSIBILLITY FACTOR: Faktor superkompresibilnosti

Faktor koji (*that*) korigira (*corrects*) jednadžbu protoka prirodnog plina (*natural gas flow equation*) uslijed (*due to*) djelovanja (*effects*) visokog tlaka (*high pressure*) koji prouzrokuje (*causing*) neko odstupanje (*deviation*) od (*from*) jednadžbi stanja idealnog plina (*Ideal Gas laws*).

SUPERCONDUCTIVITY: Supervodljivost

Protjecanje (*flow*) električne struje (*electric current*) bez (*without*) otpora (*resistance*) u (*in*) određenim kovinama (*metals*) i slitinama (*alloys*) kod (*at*) temperatura (*temperatures*) blizu (*near*) apsolutne ništice (*absolute zero*).

SUPERCONDUCTOR: Supervodič

Tvar (*material*) koja (*that*) postane (*becomes*) izvrstan (*perfect*) vodič (*conductor*) električne energije (*electricity*) (koja nema */having no/* otpora */resistance/* kod */at/* protjecanja */flow/* električne energije) kada se ohladi (*when chilled*) na (*to*) studene (*cold*) temperature (*temperatures*).

SUPERVISORY CONTROL AND DATA ACQUISITION (SCADA): Sustav za nadzor upravljanja i prikupljanje podataka

(1) Sustav (*system*) daljinskog upravljanja (*remote control*) i telemetrije (*telemetry*) koji se primjenjuje (*used*) za nadziranje (*to monitor*) i za upravljanje (*to control*) prijenosnog sustava/prijenosnim sustavom (*transmission system*). (2) Elektronički sustav (*electronic system*) koji ima (*has*) sposobnost (*capability*) prikupljanja podataka (*data acquisition*) i daljinskog upravljanja za (*for*) neki cjevovod (*pipeline*) ili (*or*) za neki broj (*number*) odobalnih platformi (*offshore platforms*). (3) Sustav za proizvodnju (*production system*) nafte (*oil*) i plina (*gas*) kojim upravlja (*is driven by*) neki kompjutor (*computer*).

SUPPLEMENTAL GASEOUS FUEL: Dopunsko plinovito gorivo

Svaka (*any*) plinovita (*gaseous*) supstancija (*substance*) koja (*that*), unesena (*introduced*) u (*into*) ili (*or*) pomiješana (*commingled*) s (*with*) prirodni plin/prirodnim plinom (*natural gas*), povećava (*increases*) volumen (*volume*) dostupan (*available*) za (*for*) raspolaganje (*disposition*).

SUPPLEMENTAL (SUPLEMENTARY) POWER: Dopunska energija/snaga

(1) Električna energija (*electric energy*) koju (*that*) u skladu s uobičajenom praksom (*routinely*) dobavlja (*is supplied by*) neko javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*) pored (*in addition to*) one koju (*what*) postrojenje (*facility*) samo proizvodi (*generates itself*). (2) Energija (*energy*) ili (*or*) snaga (*capacity*) koju dobavlja neko javno poduzeće za električnu energiju nekom « postrojenju koje udovoljava zahtjevima» (*qualifying facility*) za (*for*) potrebu (*requirement*) kućne (*in-house*) potrošnje (*load*) ili prekida pogona (*outages*).

SUPPLEMENTAL REGULATION SERVICE: Usluga dopunske regulacije

Način (*method*) pružanja (*providing*) usluge regulacije (*regulation service*) kod (*in*) kojega (*which*) regulacijsko područje (*control area*) koje pruža (*providing*) uslugu regulacije (*regulation service*) prima (*receives*) signal (*signal*) koji predstavlja (*representing*) sav (*all*) ili (*or*) neki dio (*portion*) područne regulacijske pogreške (*area control error* ili *ACE*) drugih (*other*) regulacijskih područja.

SUPPLEMENTARY FIRING: Dodatno loženje

Dovedena energija (*energy input*) u (*to*) kogeneracijsko postrojenje (*cogeneration facility*) koja se rabi (*used*) jedino (*only*) u (*in*) toplinskom procesu (*thermal process*) nekog kogeneracijskog postrojenja s gornjim kružnim procesom (*topping-cycle cogeneration facility*) ili (*or*) jedino u procesu proizvodnje električne energije (*electricity-generating process*) nekog kogeneracijskog postrojenja s donjim kružnim procesom (*bottoming-cycle cogeneration facility*).

SURGE: Udarno prijelazno stanje

Strmi (*sharp*) prolazni (*transient*) porast (*increase*) električne struje (*current*), napona (*voltage*) ili (*or*) protjecanja električne energije (*power flow*) u (*in*) nekom električnom strujnom krugu (*electric circuit*) ili kroz (*across*) neki električni sustav (*electric system*).

SURPLUS ENERGY: Višak energije

Sposobnost (*capability*) proizvođenja energije (*energy generating*) koja (*that*) je (*is*) iznad (*beyond*) trenutnih (*immediate*) potreba (*needs*) proizvodnog sustava (*producing system*). Ta (*this*) energija se može prodavati (*may be sold*) na (*on*) nekoj prekidivoj osnovici (*interruptible basis*) ili (*or*) kao (*as*) stalna energija (*firm power*).

SWAP: Zamjena

Prilagođena kupcu (*custom-tailored*), pojedinačno (*individualy*) ugovorena (*negotiated*) transakcija (*transaction*), namijenjena (*designed*) da upravlja (*to manage*) financijskim rizikom (*financial risk*), većinom (*usually*) kroz (*over*) razdoblje (*period*) od (*of*) jedne (*one*) do (*to*) dvanaest (*twelve*) godina (*years*). Zamjena koju mogu voditi (*can be conducted by*) neposredno (*directly*) dva (*two*) partnera u poslu (*counterparties*) ili (*or*) preko (*through*) treće stranke (*third party*), kao što je (*such as*) neka banka (*bank*) ili brokerska kuća (*brokerage house*). Sastavljač (*writer*) zamjene, neka banka ili brokerska kuća, može birati (*may elect*) da preuzme (*to assume*) rizik na sebe (*itself*) ili da nadzire (*to manage*) svoju (*its*) vlastitu (*own*) tržišnu izloženost (*market exposure*) na (*on*) nekoj burzi (*exchange*). Transakcije zamjene obuhvaćaju (*include*) zamjene kamatnih stopa (*interest rate swaps*), zamjene valuta (*currency swaps*) i zamjene cijena (*price swaps*) roba (*commodities*), uključujući (*including*) energiju (*energy*) i metale (*metals*). U (*in*) nekoj tipičnoj (*typical*) zamjeni robe ili cijene stranke (*parties*) razmijenjuju (*exchange*) plaćanja (*payments*) temeljena na (*based on*) promjenama (*changes*) cijena robe ili tržišnog indeksa (*market index*), dok fiksiraju (*while fixing*) cijenu koju oni (*they*) efektivno (*effectively*) plaćaju (*pay*) za (*for*) fizičku (*physical*) robu. Transakcija omogućava (*enables*) da svaka (*each*) stranka nadzire (*to manage*) izloženost cijenama robe ili vrijednostima (*values*) tržišnog indeksa. Poravnanja (*settlements*) se većinom obavljaju (*are made*) u gotovini (*cash*).

SWING SUPPLY: Zamjenska dobava

Dobava (*supply*) prirodnog plina (*natural gas*) koja (*that*) je (*is*) posljednja (*last*) koju treba preuzeti (*to be taken by*) i prva (*first*) koju treba ograničiti (*to be curtailed by*) kupac (*customer*). Zamjenska dobava opskrbljuje (*serves*) odstupanje (*variation*) u (*in*) kupčevoj potražnji (*customer's demand*).

SWING SUPPLY SERVICE: Usluga zamjenske dobave

Usluga (*service*) kod (*in*) koje (*which*) će dobava (*supply*) koja se nudi (*being offered*) biti (*will be*) posljednja (*last*) koju treba kupiti (*to be purchased by*) kupac (*customer*), ako ima (*if there is*) dodatne (*additional*) potražnje (*demand*) i prva (*first*) koju treba ograničiti (*to be curtailed by*) kupac, ako ima bilo kakvog (*any*) smanjivanja (*reduction*) u (*in*) potražnji.

SWITCHBOARD: Razvodni ormar

Samostojeći (*floor-standing*) uređaj za razvođenje električne energije (*electrical power distribution device*) za (*for*) uporabu (*use*) u (*in*) poslovnim i industrijskim aplikacijama

(*commercial and industrial applications*). On (*it*) razdjeluje (*divides*) velike (*large*) blokove (*blocks*) električne struje (*electric current*) u (*into*) manje (*smaller*) blokove struje (*current*) koju (*that*) troši (*is used by*) električna oprema (*electrical equipment*). «*National Electric Code*» ili «*NEC*» ga definira (*defines it*) kao (*as*) neku veliku pojedinačnu (*single*) ploču (*panel*), konstrukciju (*frame*) ili (*or*) sklop ploča (*assembly of panels*) na (*on*) koji (*which*) se montiraju (*are mounted*), na prednjoj strani (*face*) ili stražnjoj strani (*back*) ili na obje (*both*), sklopke (*switches*), prekostrujne (*overcurrent*) i druge (*other*) zaštitne (*protective*) naprave (*devices*), sabirnice (*buses*) i većinom (*usually*) instrumenti (*instruments*).

SWITCHGEAR: Rasklopno postrojenje

Opći termin (*general term*) koji obuhvaća (*covering*) naprave (*devices*) za (*for*) sklapanje (*switching*) i prekidanje (*interrupting*) i njihove (*their*) kombinacije (*combinations*) s (*with*) pripadajućim (*associated*) napravama za upravljanje (*control*), mjerenje (*metering*), zaštitu (*protection*) i reguliranje (*regulating*), također (*also*) sklopove (*assemblies*) tih (*those*) naprava s pripadajućim međuspojevima (*interconnections*), priborom (*accessories*), kućištima (*enclosures*) i nosivim konstrukcijama (*supporting structures*) koje (*that*) se prvenstveno (*primarily*) koriste (*are used*) u svezi s (*in connection with*) proizvodnjom (*generation*), prijenosom (*transmission*), distribucijom (*distribution*) i pretvorbom (*conversion*) električne energije (*electric power*).

SWITCHYARD: Rasklopno postrojenje elektrane

Prostor (*area*) uz (*adjacent to*) neku elektranu (*power plant*) koji sadržava (*containing*) transformatore (*transformers*) koji (*that*) povisuju (*increase*) napon (*voltage*) električne energije (*electricity*) radi njenog (*its*) otpremanja (*to move*) kroz (*through*) prijenosni sustav (*transmission system*).

SYNCHRONIZE: Sinkronizirati

Postupak (*process*) spajanja (*connecting*) dvije (*two*) prethodno (*previously*) odvojene (*separated*) aparature za izmjeničnu struju (*alternating current apparatuses*) nakon (*after*) izjednačenja (*matching*) frekvencije (*frequency*), napona (*voltage*), faznih kutova (*phase angles*) itd.

SYNCHRONISM: Sinkronizam

Vremensko usklađivanje (*timing*) generatora izmjenične struje (*alternating current generators*) tako (*so*) da (*that*) njihovi (*their*) naponski valovi (*voltage waves*) prolaze (*go through*) svoje (*their*) maksimalne (*maximum*) i minimalne (*minimum*) vrijednosti (*values*) u (*at*) točno istome (*exactly the same*) ritmu (*rate*).

SYNCRONOUS GENERATOR: Sinkroni generator

(1) Stroj (*machine*) koji (*that*) proizvodi (*generates*) izmjenični napon (*alternating voltage*) kada (*when*) se njegova (*its*) armatura polja (*armature of field*) okreće (*is rotated*). (2) Električni generator (*electric generator*) koji (*which*) se vrti (*runs*) sa (*at*) sinkronom brzinom (*synchronous speed*) i crpi (*drews*) svoju (*its*) uzbudu (*excitation*) iz (*from*) nekog vanjskog (*external*) ili (*or*) nezavisnog (*independent*) izvora napajanja (*power source*) od (*from*) sustava (*system*) koji on napaja (*it is feeding into*).

SYNTHETIC FUELS: Sintetička goriva

Goriva koja (*which*) postoje (*exist*) u (*in*) fizičkim (*physical*) i kemijskim (*chemical*) oblicima (*forms*) različitim (*different*) od (*from*) onih (*those*) u prirodnom pojavnom obliku (*naturally occurring state*).

SYNTHETIC NATURAL GAS: Sintetički prirodni plin

Fabrikat (*manufactured product*) kemijski (*chemically*) sličan (*similar*) u (*in*) mnogim (*most*) vidovima (*respects*) prirodnom plinu. On (*it*) potječe (*results*) iz (*from*) pretvorbe/konverzije (*conversion*) ili (*or*) reformiranja (*reforming*) naftnih ugljikovodika (*petroleum hydrocarbons*) i može se (*can be*) zamijeniti (*substituted*) za (*for*) ili razmijeniti (*interchanged*) s (*with*) prirodni plin/prirodnim plinom transportne kvalitete (*pipeline quality*).

SYSTEM (ELECTRIC): Električni sustav

Fizički (*physically*) spojena (*connected*) postrojenja (*facilities*) za (*for*) proizvodnju (*generation*), prijenos (*transmission*) i distribuciju (*distribution*) električne energije (*electric power*) kojima (*that*) se upravlja (*are operated*) kao da su (*as*) neka integrirana jedinica (*integrated unit*) pod (*under*) jedinstvenim (*one*) centralnim (*central*) vođenjem (*management*) ili (*or*) operativnim nadzorom (*operating supervision*).

SYSTEM EMERGENCY: Izvanredno stanje u sustavu

Stanje (*condition*) u (*of*) sustavu (nekog) javnog poduzeća (*utility's system*) pogodno (*likely*) da završi (*to result*) u (*in*) neminovnom (*imminent*) značajnom (*significant*) prekidu (*disruption*) opskrbljivanja potrošača (*consumer service*) ili (*or*) neminovno (*imminently*) povezano (*linked*) s (*to*) ugrožavanjem (*endangerment*) života (*life*) ili imovine (*property*).

SYSTEM INTERCONNECTION: Međusobna povezanost sustava

Fizički (*physical*) spoj (*connection*) između (*between*) dva (*two*) prijenosna sustava (*transmission systems*) ili (*or*) proizvodnog sustava (*generating system*) i prijenosnog sustava koji dopušta (*allowing*) da električna energija (*electric energy*) bude prenesena (*to be transferred*) u (*in*) bilo kojemu (*either*) smjeru (*direction*).

SYSTEM LAMBDA: Lambda sustava

Granični (*marginal*), varijabilni (*variable*) trošak proizvodnje (*production cost*) električne energije (*electricity*) na (*at*) određenoj (*given*) razini (*level*) proizvodnje sustava (*system output*).

SYSTEM NET INPUT: Neto dovod u sustav

Neto raspoloživa energija (*net available energy*) koja (*that*) se predaje u (*is put into*) sustav nekog javnog poduzeća (*utility*) za (*for*) prodaju (*sale*) unutar (*within*) njegovog (*its*) vlastitog (*own*) područja opskrbljivanja (*service area*).

SYSTEM OPERATOR: Operator sustava

Pravna osoba (*person*) ovlaštena (*authorized*) da upravlja (*to operate*) ili (*or*) da nadzire (*to supervise*) radom/rad (*operation*) velikog električnog sustava (*bulk electric system*).

SYSTEM OUTPUT: Proizvodnja u sustavu

Neto proizvodnja (električne energije) (*net generation*) s pomoću (*by*) vlastitih elektrana sustava (*system's own plants*) plus (*plus*) nabavljena (*purchased*) energija (*energy*), plus ili (*or*) minus (*minus*) energija neto (*net*) međusobne razmjene (*interchange*).

SYSTEM POWER COEFFICIENT: Koeficijent snage sustava

U (*in*) proizvodnji (električne energije) iz vjetra (*wind generation*), izlazna snaga (*power output*) nekog pretvorbenog sustava (*conversion system*) podijeljena (*divided*) sa (*by*) snagom (*power*) raspoloživom (*available*) u (*in*) njegovom (*its*) području strujanja (*flow field*) kod (*at*) neke specificirane (*specified*) brzine vjetra (*wind speed*).

T

TAKE-OR-PAY CLAUSE: Odredba «uzmi ili plati»

Ugovorna odredba (*contract provision*) koja obvezuje (*obligating*) kupca (*buyer*) da plati (*to pay for*) neku određenu (*certain*) minimalnu (*minimum*) količinu (*quantity*) proizvoda (*product*), bez obzira (*regardless of*) da li (*whether*) kupac (*buyer*) stvarno (*actually*) uzima (*takes*) ili ne (*or not*) tu (*that*) količinu tijekom (*during*) utvrđenog (*stated*) razdoblja (*period*).

TAKE-OR-PAY QUANTITY: Količina «uzmi ili plati»

Na temelju (*under*) neke klauzule (*clause*) «uzmi ili plati», minimalna (*minimum*) količina (*quantity*) proizvoda (*product*) koju (*that*) se kupac (*buyer*) obvezuje (*is obligated*) platiti (*to pay for*), bez obzira (*regardless of*) da li (*whether*) kupac stvarno (*actually*) uzima (*takes*) ili ne (*or not*) tu (*that*) količinu (*amount*) proizvoda, koja se većinom (*usually*) navodi (*stated*) u (*in*) terminima (*terms*) neke apsolutne (*absolute*) količine, ili (*or*) nekog postotka (*percentage*) od (*of*) ukupne (*total*) ugovorne količine (*contract quantity*), tijekom (*over*) nekog određenog (*specific*) vremenskog razdoblja (*period of time*), većinom jedne (*one*) godine (*year*).

TAKE-OR-PAY SURCHARGE: Dopunska naknada za «uzmi ili plati»

Dopunska naknada (*surcharge*) na (*to*) tarife za prodaju i transport (nekog) cjevovodnog transportera (prirodnog plina) između saveznih država (*interstate pipeline's sales and transportation rates*) koju dopusti (*permitted by*) «*FERC*», namijenjena (*designed*) da nadoknadi (*to recover*) troškove cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline's costs*) za (*for*) poravnavanje (*settling*) njegovih (*its*) povijesnih (*historic*) «uzmi ili plati» obveza (*liabilities*).

TANGIBLE ASSET: Materijalna imovina

Imovina (*assets*) koja (*that*) ima (*has*) neki fizički (*physical*) oblik (*form*). Gotovina (*cash*), oprema (*equipment*) i nekretnine (*real estate*) su (*are*) primjeri (*examples*) materijalne imovine.

TANK FARM: Naftno skladište

Alternativni (*alternate*) naziv (*name*) za (*for*) «*oil depot*», objekt (*facility*) za skladištenje (*storage*) tekućih (*liquid*) (petro- /*petro-*/) kemikalija (*chemicals*).

TANK TRAIN: Vlak cisterni

Postupak (*procedure*) u (*in*) otpremi željeznicom (*rail shipment*) sirove nafte (*crude oil*), rafiniranih proizvoda (*refined products*) i drugih (*other*) tekućina (*liquids*) razvijen (*developed*) u (*by*) «*General American Transportation*» (*GATX*). Vagoni cisterne (*tank cars*) u «vlaku cisterni» se međusobno povezuju (*are interconnected*), što (*which*) dopušta (*permits*) punjenje (*loading*) i pražnjenje (*unloading*) čitavog (*complete*) vlaka cisterni iz (*from*) jednog (*one*) priključka (*connection*).

TAR SANDS: Bituminozni pješčenjaci

Prirodni (*naturally occuring*) bitumenom natopljeni (*bitumen-impregnated*) pijesci (*sands*) koji (*that*) daju (*yield*) mješavine (*mixtures*) tekućih (*liquid*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) i koji zahtijevaju (*require*) daljnje (*further*) obrađivanje (*processing*) drugačije (*different*) od (*from*) mehaničkog (*mechanical*) namješavanja (*blending*) prije nego što postanu (*before coming*) naftni proizvodi (*petroleum products*).

TARIFF: Tarifni sustav

Dokument (*document*) koji registrira (*filed by*) neki regulirani subjekt (*regulated entity*) kod (*with*) federalnog povjerenstva (*federal commision*) ili (*or*) povjerenstva (neke) savezne države (*state commission*). On (*it*) navodi (*lists*) tarife (*rates*) koje će regulirani subjekt naplaćivati (*will charge*) za pružanje (*to provide*) usluge (*service*) svojim (*its*) kupcima (*customers*) a također i (*as well as*) odredbe i uvjete (*terms and conditions*) kojih (*that*) će se pridržavati (*will follow*) u (*in*) pružanju (*providing*) usluge.

TAX CREDIT: Porezni kredit

Dolar za dolar (*dollar-for-dollar*) smanjivanje (*reduction*) porezne obveze neke pravne osobe (*person's tax liability*). Odbitci (*deductions*) i porezne olakšice (*exemptions*) samo (*only*) smanjuju (*reduce*) iznos (*amount*) vašeg (*your*) prihoda (*income*) koji (*that*) je (*is*) oporeziv (*taxable*). Porezni krediti smanjuju stvarni (*actual*) iznos poreza (*tax*) koji se duguje (*owed*).

TAX DEDUCTION: Porezni odbitak

Smanjivanje (*reduction in*) oporezivog prihoda (*taxable income*). Neki rashod (*expense*) koji (*that*) se nekom poreznom obvezniku (*taxpayer*) dopušta (*is allowed*) da (ga) odbije (*to deduct*) od (*from*) oporezivog prihoda.

TAX EQUITY AND FISCAL RESPONSIBILITY ACT: Zakon o poreznoj pravednosti i fiskalnoj odgovornosti

Federalni porezni zakon (*federal tax act*) iz 1982. (*of 1982*) koji (*which*) je isključio (*eliminated*) buduća (*future*) povećanja (*increases*) u (*in*) odbitcima (*deductions*) ubrzanog (*accelerated*) sustava povrata troškova (*cost recovery system*) i koji je smanjio (*reduced*) deprecijaciju poreza (*tax depreciation*) kada (*when*) se koriste (*are utilized*) porezni krediti (*tax credits*) za (*for*) cjelokupnu (*full*) investiciju (*investment*).

TAXES APPLICABLE TO OTHER INCOME AND DEDUCTIONS: Porezi primjenjivi na ostalu dobit i odbitke

Porezi (*taxes*) primjenjivi (*applicable*) na (*to*) djelatnosti nejavnih poduzeća (*nonutility operations*), uključujući (*including*) alocirani (*allocated*) dio (*portion*) ostale dobiti (*other income*).

TAXES – PERCENT OF OPERATING REVENUES: Porezi – postotak od poslovnih prihoda

Broj cenata (*number of cents*) od (*of*) prikazanog (*reported*) poreznog rashoda (*tax expense*) koji (*that*) se uračunavaju (*are included*) u (*in*) svaki (*each*) dolar (*dollar*) poslovnih prihoda (*operating revenues*).

TAXES OTHER THAN INCOME TAXES: Porezi osim poreza na dobit

Podračuni (*subaccounts*) operativnih rashoda (*operating expenses*) i ostale dobiti (*other income*) te odbitaka (*deductions*).

TECHNICAL ANALYSIS: Tehnička analiza

Pristup (*approach*) predviđanju (*forecasting*) cijena robe (*commodity prices*) koji (*that*) istražuje (*examines*) strukture (*patterns*) promjene cijena (*price change*), stope promjena (*rates of change*) te promjene (*changes*) u (*in*) trgovanju (*trading*) količinom (*volume*) i otvorenim interesom (*open interest*), bez obzira na (*regardless of*) osnovne (*underlying*) uvjete (*conditions*) temeljnog tržišta (*fundamental market*).

TELEMETERING: Daljinsko mjerenje

Postupak (*process*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) se mjerljive (*measurable*) električne veličine (*electrical quantities*) iz (*from*) transformatorskih podstanica (*substations*) i elektrana (*generating stations*) prenose (*are transmitted*) kroz (*through*) telekomunikaciju (*telecommunication*) do (*to*) neke udaljene (*remote*) lokacije (*location*).

TERM SWAP: Terminska razmjena

Razmjene (*swap*) često (*often*) podrazumijevaju (*involve*) duža (*longer*) dospijeća (*maturities*) nego što (*than*) se uglavnom (*generally*) mogu naći (*can be found*) u (*in*) «*futures*» ugovorima (*futures contracts*) ili (*or*) opcijskim ugovorima (*option contracts*) kojima (*that*) se trguje (*are traded*) na (*on*) organiziranim (*organized*) burzama (*exchanges*). Terminska razmjena većinom (*usually*) podrazumijeva dospijeća veća od (*greater than*) tri (*three*) godine (*years*).

TERTIARY RECOVERY: Tercijarno pridobivanje (nafte i prirodnog plina)

Poboljšane metode (*enhanced methods*) za (*for*) pridobivanje (*recovery*) nafte (*oil*) i prirodnog plina (*natural gas*) koje (*that*) zahtijevaju (*require*) neko sredstvo (*means*) za istiskivanje (*displacing*) nafte i plina iz (*from*) ležišne stijene (*reservoir rock*), koje mijenja (*modifying*) svojstava (*properties*) fluida (*fluids*) u (*in*) ležištu (*reservoir*) i/ili (*and/or*) ležišnoj stijeni radi poticanja (*to cause*) pomicanja (*movement*) nafte ili (*or*) prirodnog plina na (*in*) neki efikasan (*efficient*) način (*manner*) te koje daje (*providing*) energiju (*energy*) i potisni mehanizam (*drive mechanism*) za pospješivanje (*to force*) njegovog (*its*) dotoka (*flow*) u (*to*) neku proizvodnu bušotinu (*production well*).

TEST PERIOD: Probno razdoblje

U (*in*) nekoj proceduri donošenja tarifa za cjevovodni transport (prirodnog plina) (*pipeline rate case*), neko probno razdoblje se primjenjuje (*is used*) za utvrđivanje (*to determine*) troška usluge (*cost of service*) na (*upon*) kojemu (*which*) će se temeljiti (*will be based*)

tarife cjevovodnog transportera (prirodnog plina) (*pipeline's rates*). Neko probno razdoblje se sastoji (*consists*) od (*of*) nekog osnovnog (*base*) razdoblja od dvanaest (*twelve*) uzastopnih (*consecutive*) mjeseci (*months*) svježeg (*recent*) stvarnog (*actual*) pogonskog (*operational*) iskustva (*experience*), koji se prilagodi (*adjusted*) za (*for*) promjene (*changes*) u (*in*) prihodima (*revenues*) i troškovima (*costs*) koji (*that*) su (*are*) poznati (*known*) i mjerljivi su (*are measurable*) s (*with*) prihvatljivom (*reasonable*) točnošću (*accuracy*) u (*at*) vrijeme (*time*) registriranja tarifa (*rate filing*) a koje će stupiti na snagu (*will become effective*) unutar (*within*) devet (*nine*) mjeseci od (*after*) posljednjeg (*last*) mjeseca stvarnih (*actual*) podataka (*data*) korištenih (*utilized*) pri (*in*) registriranju tarifa.

THERM: Term

Jedinica (*unit*) za (*of*) ogrijevnu moć (*heating value*) ekvivalentna (*equivalent*) 100.000 Britanskih toplinskih jedinica (*100,000 British thermal units*).

THERMAL CONDUCTIVITY: Toplinska vodljivost

(1) Strujanje topline (*heat flow*) kroz (*across*) neku površinu (*surface*) na (*per*) jediničnu površinu (*unit area*) po (*per*) jediničnom vremenu (*unit time*), podijeljeno (*divided*) s (*by*) negativnim (*negative*) gradijentom (*rate of change*) temperature (*temperature*) s (*with*) udaljenošću (*distance*) u (*in*) nekom smjeru (*direction*) okomitom (*perpendicular*) na (*to*) površinu. (2) Svojstvo (*property*) neke tvari (*material*) da provodi (*to conduct*) toplinu u (*in*) obliku (*form*) toplinske energije (*thermal energy*).

THERMAL EFFICIENCY: Toplinski stupanj djelovanja

Omjer (*ratio*) električne energije (*electric power*) koju proizvede (*produced by*) neka elektrana (*power plant*) prema (*to*) količini (*amount*) topline (*heat*) koju proizvede gorivo (*fuel*). On (*it*) se dobije (*is obtained*) s pomoću (*by*) dijeljenja (*dividing*) proizvedene električne energije (*electrical power output*) s (*by*) količinom energije (*energy*) koja se dobavi (*supplied*).

THERMAL ENERGY STORE: Zaliha toplinske energije

Pohrana (*storage*) energije (*energy*) proizvedene (*produced*) tijekom (*during*) jednog (*one*) razdoblja (*period*) koja (*that*) se rabi (*is used*) za (*for*) grijanje (*heating*) ili (*or*) hlađenje (*cooling*) tijekom nekog kasnijeg (*later*) razdoblja.

THERMAL GENERATION: Proizvodnja električne energije u termoelektranama

Proizvodnja (*production*) električne energije (*electricity*) iz (*from*) elektrana (*plants*) koje (*that*) pretvaraju (*convert*) toplinsku energiju (*heat energy*) u (*into*) električnu energiju (*electrical energy*). Toplina (*heat*) u (*in*) termoelektranama (*thermal plants*) može se proizvesti (*can be produced*) iz brojnih izvora (*number of sources*), kao što su (*such as*) ugljen (*coal*), nafta (*oil*), plin (*gas*) ili (*or*) nuklearno gorivo (*nuclear fuel*).

THERMAL LIMIT: Termička granica

Maksimalna (*maximum*) veličina (*amount*) snage (*power*) koju neki prijenosni vod (*transmission line*) može prenositi (*can carry*) bez (*without*) trpljenja (*suffering*) oštećenja toplinskog podrijetla (*heat-related deterioration*) opreme voda (*line eqquipment*), osobito (*particularly*) vodiča (*conductors*).

THERMAL POLLUTION: Toplinsko zagađivanje

Ispuštanje (*discharge*) zagrijane (*heated*) vode (*water*) na (*at*) razinama (*levels*) koje (*that*) štetno (*adversely*) djeluju na (*affect*) životne procese (*life processes*) vodenih (*aquatic*) biljaka (*plants*) i životinja (*animals*).

THERMAL POWER PLANT: Termoelektrana

Postrojenje za proizvodnju električne energije (*power-generating plant*) koje (*which*) rabi (*uses*) toplinu (*heat*) za proizvođenje (*to produce*) energije (*energy*). Takva (*such*) postrojenja (*plants*) mogu (*may*) spaljivati (*burn*) fosilna goriva (*fossil fuels*) ili (*or*) rabiti nuklearnu energiju (*nuclear energy*) za proizvođenje potrebne (*necessary*) toplinske energije (*thermal energy*).

THERMALLY ENHANCED OIL RECOVERY (TEOR): Povećano pridobivanje nafte primjenom toplinske energije

Injektiranje (*injection*) pare (*steam*) radi povećanja (*to increase*) količine (*amount*) nafte (*petroleum*) koja (*that*) se može pridobiti (*may be recovered*) iz (*from*) neke bušotine (*well*).

THERMOCOUPLE: Termopar

(1) Naprava (*device*) koja se u biti (*essentially*) sastoji (*consisting*) od (*of*) dva (*two*) vodiča (*conductors*) načinjenih (*made*) od različitih (*different*) kovina (*metals*), spojenih (*joined*) na (*at*) oba (*both*) kraja (*ends*), koji tvore (*producing*) neku petlju (*loop*) u (*in*) kojoj (*which*) će neka električna struja (*electric current*) teći (*will flow*) kada postoji (*when there is*) neka razlika temperature (*difference in temeperature*) između (*between*) dva spoja (*junctions*). (2) Spoj dvije nejednake (*dissimilar*) kovine koji ima (*has*) izlazni napon (*voltage output*) proporcionalan (*proportional*) razlici temeperatura između toplih (*hot*) i hladnih (*cold*) spojeva. (3) Naprava koja se koristi (*used*) za mjerenje (*to measure*) temperature.

THERMOELECTRIC CONVERSION: Termoelektrična pretvorba/konverzija

Pretvorba (*conversion*) topline (*heat*) u (*into*) električnu energiju (*electricity*) s pomoću (*by*) uporabe (*use*) termoparova (*thermocouples*).

THERMOGENIC GAS: Termogeni plin

Prirodni plin (*natural gas*) koji se formira (*formed*) s pomoću (*by*) visokih (*high*) temperatura (*temperatures*) od (*from*) razgrađivanja (*breakdown*) sirove nafte (*crude oil*) ili (*or*) s pomoću generiranja (*generation*) iz organske tvari (*organic matter*) u (*in*) sedimentnim stijenama (*sedimentary rocks*) i ugljenu (*coal*).

THERMOSIPHON SYSTEM: Termosifonski sustav

Sustav solarnih kolektora (*solar collector system*) za (*for*) grijanje vode (*water heating*) u (*in*) kojemu (*which*) se cirkulacija (*circulation*) kolektorskog fluida (*collection fluid*) kroz (*through*) petlju (*loop*) između (*between*) kolektora (*collectors*) i spremnika (*storage*) osigurava (*is provided*) samo (*only*) s pomoću (*by*) razlike (*difference*) u temperaturi (*temperature*) i gustoći (*density*) između (*between*) toplih (*hot*) i hladnih (*cold*) fluida.

THETA: Theta

Osjetljivost (*sensitivity*) vrijednosti (*value*) neke opcije (*option*) na (*to*) neku promjenu (*change*) u (*in*) količini vremena (*amount of time*) do (*to*) isteka (*expiration*).

THREE-PARTY WHEELING: Posredni prijenos između tri stranke

Utanačenje (*arrangement*) u kojemu (*where*) neko javno poduzeće (*utility*) prenosi (*transmits*) električnu energiju (*electricity*) za (*for*) dva (*two*) druga (*other*) javna poduzeća koja (*that*) nisu (*are not*) fizički (*physically*) povezana (*connected*), u kojemu javno poduzeće koje prenosi (*transmitting utility*) niti ne (*neither*) kupuje (*buys*) niti ne (*nor*) prodaje (*sells*) električnu energiju.

THROUGHPUT: Proizvedena količina/Protok robe

(1) Termin (*term*) koji se upotrebljava (*used*) za opisivanje (*to describe*) ukupnog (*total*) volumena (*volume*) sirovina (*raw materials*) koji preradi (*processed by*) neko postrojenje (*plant*) kao što je (*such as*) rafinerija nafte (*oil refinery*) u (*at*) nekom određenom (*given*) razdoblju (*period*). (2) Ukupni volumen sirove nafte (*crude oil*) i rafiniranih proizvoda (*refined products*) koji obradi (*handled by*) neko naftno skladište (*tank farm*), naftovod (*pipeline*) ili (*or*) pretovarna stanica (*terminal loading facility*).

TIDAL POWER: Energija iz plime

Energija (*energy*) koja se dobije (*obtained*) iz (*from*) punjenja (*filling*) i pražnjenja (*emptying*) nekog zaljeva (*bay*) ili (*or*) ušća rijeke (*estuary*) koji (*that*) se mogu zatvoriti (*can be closed*) s pomoću (*by*) neke brane (*dam*).

TIE LINE: Spojni dalekovod

Strujni krug (*circuit*) koji spaja (*connecting*) dva ili više (*two ore more*) regulacijskih područja (*control areas*) ili (*or*) sustava (*systems*) nekog elektroenergetskog sustava (*electric power system*).

TIE LINE BIAS: Odstupanje u spojnom vodu

Način rada (*mode of operation*) za vrijeme (*under*) automatske regulacije proizvodnje (električne energije) (*automatic generation control*) u (*in*) kojemu (*which*) se područna regulacijska pogreška (*area control error*) određuje (*is determined*) iz (*from*) razlike (*difference*) između (*between*) stvarne (trenutačne) (*actual*) neto međusobne razmjene (*net interchange*) i planirane neto međusobne razmjene s odstupanjem (*biased scheduled net interchange*).

TIERED RATES: Kategorizirane tarife

Formiranje tarifa (*rate design*) koje (*which*) dijeli (*divides*) potrošnju kupaca (*customer use*) na (*into*) različite (*different*) kategorije (*tiers*) ili (*or*) pakete (*blocks*) s (*with*) različitim cijenama (*prices*) koje se naplaćuju (*charged*) za (*for*) svaki od njih (*each*).

TIGHT POOL: Čvrsto vezani pul

Skupina (*group*) javnih poduzeća (*utilities*) koja (*which*) namijenjuju (*dedicate*) svoje (*their*) proizvodne resurse (*generating resources*) i prijenosne resurse (*transmission resources*)

za (*for*) zajedničko (*joint*) ekonomsko dispečiranje (*economic dispatch*). Troškovi (*costs*) i prihodi (*revenues*) se većinom (*ussually*) dijele (*are divided*) nakon (*after*) obavljenog posla (*fact*) a pojedini (*individual*) član (*member*) pula ne snosi odgovornost (*is not responsible*) za priskrbljivanje (*procurement*) pojedinih izvora napajanja (*power supplies*).

TIGHT SANDS: Gusti pijesci/Pješčenjaci

Geološki slojevi bogati prirodnim plinom (*natural gas bearing geological strata*) s (*with*) nekom niskom (*low*) permeabilnošću (*permeability*).

TIME ERROR: Vremenska pogreška

Integral (*integral*) frekvencijske pogreške (*frequency error*). Ona (*it*) se uglavnom (*generally*) primjenjuje (*is utilized*) kao (*as*) mjerilo (*measure*) regulacijskih karakteristika (*regulating performance*) za (*for*) regulaciju frekvencije (*frequency regulation*). Vremenska pogreška se može mjeriti (*can be measured*) kao pogreška između (*between*) nekog sata (*clock*) sinkroniziranog (*synchronized*) s (*to*) električnim sustavom (*electrical system*) i astronomskog vremena (*astronomical time*) koje se održava (*kept*) pri (*by*) «*National Bureau of Standards*» (Nacionalnom zavodu za standarde).

TIME ERROR CORRECTION: Ispravljanje vremenske pogreške

Izjednačenje (*offset*) frekvencije interkonekcije (*interconnection's frequency*) radi ispravljanja (*to correct*) vremenske pogreške koja (*that*) se nakupi (*accumulates*) na (*on*) električnim (*electrical*) satovima (*clocks*).

TIME-OF-DAY METERING: Mjerenje prema dobu dana

Metoda (*method*) ili (*or*) sustav (*system*) za (*for*) registriranje (*recording*) kilovatsati (*kilowatt-hours*) koji se potroše (*consumed*) ili maksimalne potražnje (*maximum demand*) koja se ustanovi (*established*) tijekom (*during*) nekog specificiranog (*specified*) vremenskog razdoblja (*period of time*), primjerice (*such as*) razdoblja vršne potražnje (*on-peak periods*) ili razdoblja nevršne potražnje (*off-peak periods*).

TIME-OF-DAY PRICING: Određivanje cijena prema dobu dana

Struktura tarifa (*rate structure*) koja (*that*) zacijenjuje (*prices*) električnu energiju (*electricity*) po (*at*) različitim (*different*) tarifama (*rates*), koje odražavaju (*reflecting*) promjene (*changes*) u (*in*) troškovima javnog poduzeća (*utility's costs*) za (*of*) dobavljanje (*providing*) električne energije u (*at*) različitim dobima (*times*) dana (*day*).

TIME-OF-DAY RATE: Tarifa prema dobu dana

Tarifa koju (*that*) zaračunava (*is charged by*) neko javno poduzeće za električnu energiju (*electric utility*) za (*for*) opskrbu (*service*) različitih (*various*) klasa kupaca (*classes of customers*).

TIME-OF-SEASON PRICING: Određivanje cijena prema sezoni

Određivanje cijene (*pricing*) usluge (*service*) tijekom (*during*) godišnjih doba (*seasons of the year*) koje se temelji (*based*) na (*on*) trošku (*cost*) dobavljanja (*supplying*) usluge tijekom tih (*those*) doba (*seasons*).

TIME-OF-USE (TOU) RATES OR PRICING: Tarife ili određivanje cijena prema vremenu potrošnje

Formiranje tarifa (*rate design*) koje nameće (*imposing*) više (*higher*) naknade (*charges*) tijekom (*during*) razdoblja (*periods*) dana (*day*) kada (*when*) se doživljavaju (*are experienced*) relativno (*relatively*) više vršne potražnje (*peak demands*).

TIME VALUE: Vremenska vrijednost

Dio (*part*) premije opcija (*options premium*) koja odražava (*reflecting*) višak (*excess*) iznad (*over*) stvarne vrijednosti (*intrinsic value*) ili (*or*) čitava (*entire*) premija (*premium*) ako nema (*if there is no*) stvarne vrijednosti. Kod (*at*) određenih (*given*) razina cijena (*price levels*), opcijska vremenska vrijednost (*option's time value*) će padati (*will decline*) sve do (*until*) dospijeća (*expiration*). To (*it*) je (*is*) onaj (*that*) pad (*decrease*) u (*in*) vremenskoj vrijednosti koji (*which*) čini (*makes*) opcije nekom imovinom koja protekom vremena gubi na vrijednosti (*wasting assets*).

TIME VALUE OF THE MONEY: Vremenska vrijednost novca

Pretpostavka (*idea*) da (*that*) je novac (*money*) raspoloživ (*available*) u (*at*) sadašnjem vremenu (*present time*) vrijedan (*is worth*) više (*more*) nego (*than*) jednak (*same*) iznos (*amount*) u (*in*) budućnosti (*future*), uslijed (*due to*) njegove (*its*) potencijalne sposobnosti zarađivanja (*potential earning capacity*). Ovo (*this*) temeljno (*core*) načelo (*principle*) financijske znanosti (*finance*) drži (*holds*) da (*that*), osigurani (*provided*) novac može (*can*) zaraditi (*earn*) kamatu (*interest*), bilo koji (*any*) iznos novca je vrijedan više što prije (*the sooner*) se ga prima (*it is received*). Također (*also*) se naziva (*refered to as*) «*present discounted value*» (sadašnja diskontirana vrijednost).

TOLERABLE ZONE: Područje dozvoljenog odstupanja

Područje dozvoljenog odstupanja pokriva (*covers*) pojas (*band*) vrijednosti napona (*voltage values*) iznad (*above*) i ispod (*below*) preferiranog (*preffered*) područja. U (*in*) području dozvoljenog odstupanja može se očekivati (*may be expected*) da kupčeva oprema (*customer's equipment*) funkcionira (*to operate*) zadovoljavajuće (*satisfactorily*) premda (*although*) radni učinak (*performance*) može možda biti (*may perhaps be*) lošiji (*less*) nego što (*than*) jamči (*is warranted by*) proizvođač (*manufacturer*).

TOLLING ARRANGEMENT: Dogovor o kompenzaciji

Dogovor (*arrangement*) po kojemu (*whereby*) neka stranka (*party*) otprema (*moves*) gorivo (*fuel*) nekom proizvođaču električne energije (*power generator*) a preuzima (*receives*) kilovatsate (*kilowatt hours*) kao naknadu za (*in return for*) neku prethodno utvrđenu (*pre-established*) pristojbu (*fee*).

TOLLING FEE: Pristojba za korištenje

Pristojba (*fee*) koja se plaća (*paid*) za (*for*) uporabu (*use*) osnovnih sredstava za proizvodnju (električne energije) (*generation assets*) koja se koriste (*used*) za pretvaranje (*to convert*) goriva (*fuel*) u (*into*) električnu energiju (*electric power*).

TOPPING CYCLE: Gornji kružni proces

(1) Kogeneracijsko postrojenje (*cogeneration facility*) u (*in*) kojemu (*which*) se ulazna energija (*energy input*) u (*to*) postrojenje (*facility*) najprije (*first*) rabi (*is used*) za proizvođenje

(*to produce*) korisne (*useful*) energije (*energy*), s (*with*) toplinom (*heat*) koja se rekuperira (*recovered*) iz (*from*) proizvodnje električne energije (*electric power production*), koja se zatim (*then*) rabi (*used*) u (*for*) druge (*other*) svrhe (*purposes*). (2) Kogeneracijsko postrojenje koje proizvodi (*produces*) električnu energiju (*electricity*) zatim hvata (*captures*) otpadnu toplinu (*waste heat*) za neku korisnu (*useful*) toplinsku primjenu (*thermal application*). (3) Toplinski proces (*thermal process*) koji radi (*operating*) na (*in*) gornjoj (*upper*) granici (*range*) temperatura (*temperatures*), koga slijedi (*followed by*) neki niskotemperaturni proces (*low temperature process*).

TOPPING CYCLE COGENERATION FACILITY: Kogeneracijsko postrojenje s gornjim kružnim procesom

Kogeneracijsko postrojenje (*cogeneration facility*) u (*in*) kojemu (*which*) se ulazna energija (*energy input*) u (*to*) postrojenje najprije (*first*) rabi (*is used*) za proizvođenje (*to produce*) korisne (*useful*) izlazne električne energije (*electric power output*), a odbačena toplina (*reject heat*) iz (*from*) proizvodnje električne energije (*electric power production*) se zatim (*then*) rabi za pripravljanje (*to provide*) korisne toplinske energije (*thermal energy*).

TOTAL ENERGY INPUT: Ukupna dovedena energija

Ukupna (*total*) energija (*energy*) u (*in*) svim (*all*) oblicima (*forms*) koju dobave (*supplied by*) vanjski izvori (*external sources*), izuzev (*other than*) dopunskog loženja (*supplementary firing*), za (*to*) postrojenje (*facility*).

TOTAL ENERGY SALES: Ukupna prodaja energije

Iznos (*sum*) prodaje i prihoda (*revenue*) u (*in*) sljedećim (*following*) sektorima (*sectors*): stambeni (*residential*), komercijalni (*commercial*), industrijski (*industrial*) i ostali (*other*).

TOTAL FUEL EXPENSE: Ukupni rashod goriva

Ukupni (*total*) trošak (*cost*) ugljena (*coal*), nafte (*oil*), plina (*gas*), nuklearnog (*nuclear*) ili (*or*) drugog (*other*) goriva koje se potroši (*used*) za proizvođenje (*to produce*) električne energije (*electric energy*), minus (*minus*) udio goriva (*fuel portion*) u (*of*) potraživanju za dopremu pare (*steam transfer credit*) i preostalim potraživanjima (*residual credits*).

TOTAL LIQUIDS: Ukupne kapljevine

Sve (*all*) kapljevine na (*in*) nekom naftnom polju (*oil field*), koje obuhvaćaju (*including*) sirovu naftu (*crude oil*), kondenzat (*condensate*), kapljevine u prirodnom plinu (*natural gas liquids*) druge (*other*) ugljikovodike (*hydrocarbons*) te alkohole (*alcohols*), pentane (*pentanes*) i male (*small*) količine (*amounts*) prirodnih (*natural*) naftnih proizvoda (*petroleum products*).

TOTAL SUSPENDED PARTICULATES: Ukupna količina lebdećih sićušnih krutih i tekućih čestica

Zagađivač zraka (*air pollutant*) koji se proizvede (*created*) u (*in*) procesu izgaranja (*combustion process*) fosilnih goriva (*fossil fuels*).

TOTAL TRANSFER CAPABILITY: Ukupna prijenosna moć

Najbolja (*best*) procjena (*estimate*) ukupne (*total*) prijenosne moći (*transmission* ili /*or*/ *transfer capability*) nekog definiranog (*defined*) puta (*path*) u (*in*) nekom određenom (*specific*) smjeru (*direction*) u (*at*) nekom danom (*given*) vremenu (*time*).

TOTAL UTILITY COSTS: Ukupni troškovi javnog poduzeća

Ukupni (*total*) direktni (*direct*) i indirektni (*indirect*) troškovi javnog poduzeća (*utility costs*).

TRADING: Trgovanje

Kupovanje (*buying*) i prodavanje (*selling*).

TRADING PARTNER AGREEMENT: Partnerski sporazum o trgovanju

Generalni (*master*) sporazum u koji su ušle (*that has been entered into by*) dvije (*two*) stranke (*parties*) radi olakšavanja (*to facilitate*) transakcija (*transactions*) međusobne razmjene elektroničkih podataka (*electronic data interchange* ili /*or*/ *EDI*). Taj (*this*) sporazum utvrđuje (*sets forth*) prava (*rights*) i odgovornosti (*responsibilities*) obje (*both*) stranke i priznaje (*allows*) kao (*as*) pravomoćno (*valid*) isključivo (*exclusively*) ugovaranje (*contracting*) kroz (*through*) kompjutorske komunikacije (*computer communications*).

TRANSCO: «*Transco*»

Termin (*term*) za (*for*) onaj (*that*) dio (*portion*) funkcionalno (*functionally*) razdvojenog (*disaggregated*) poslovanja (*business*) nekog javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) koji (*that*) obuhvaća (*involves*) prijenos električne energije na veliko (*bulk transmission of electric power*) kojim se upravlja (*is operated*) odvojeno (*separately*) od (*from*) bilo kojih (*any*) drugih (*other*) elektroenergetskih djelatnosti (*electric power functions*) koje/kojima bi javno poduzeće (*utility*) moglo (*might*) posjedovati (*own*) ili (*or*) upravljati (*operate*).

TRANSDUCER: Pretvornik

(1) Naprava (*device*) koju (*that*) pokreće (*is powered by*) jedan (*one*) sustav (*system*) u svrhu (*in order*) pokretanja (*to power*) neke druge (*different*) vrste (*type*) sustava. (2) Naprava koja će pretvoriti (*will convert*) jedan (*one*) oblik (*form*) energije (*energy*) u (*into*) neki drugi (*another*) oblik. (3) Naprava koja osjeća (*senses*) parametar (*parameter*) nekoga procesa (*process*) i pretvara (*converts*) taj (*this*) podatak (*information*) u (*to*) neki električni (*electrical*) ili (*or*) pneumatski (*pneumatic*) signal (*signal*) za (*for*) uporabu (*use*) u (*in*) upravljačkim sustavima (*control systems*).

TRANSFER (TRANSMISSION) CAPABILITY: Prijenosna moć

Sveukupna (*overall*) snaga (*capacity*) međuregionalnih (*interregional*) ili (*or*) međunarodnih (*international*) elekroenergetskih vodova (*elektric power lines*), zajedno (*together*) s (*with*) popratnim (*associated*) postrojenjima električnog sustava (*electrical system facilities*), za prenošenje (*to transfer*) snage (*power*) i energije (*energy*) od (*from*) jednog (*one*) električnog sustava (*electrical system*) do (*to*) nekog drugog (*another*).

TRANSFORMER: Transformator

Električni uređaj (*electric device*) za (*for*) transformiranje (*changing*) napona (*voltage*) izmjenične struje (*alternating current*).

TRANSFORMER, LINE: Transformator na distribucijskom vodu

Transformator klasificiran (*classified*) kao (*as*) oprema distribucijskog voda (*distribution line equipment*), koji uglavnom (*generally*) ima (*having*) nazivni primarni napon (*rated primary voltage*) od (*of*) 2.300 (*2,300*) do (*to*) 15.000 (*15,000*) volta (*volts*).

TRANSIENT STABILITY: Prijelazna stabilnost

Stanje (*condition*) koje (*that*) postoji (*exists*) u (*in*) nekom energetskom sustavu (*power system*) ako (*if*), nakon što (*after*) se dogodi (*has taken place*) neki periodični (*periodic*) poremećaj (*disturbance*), sustav povrati (*regains*) ustaljenu (*steady-state*) stabilnost.

TRANSITION COSTS: Troškovi tranzicije

Troškovi povezani s (*associated with*) prijelazom (*change*) neke djelatnosti (*industry*) s (*from*) neke regulirane (*regulated*), vezane usluge (*bundled service*) na (*to*) neku konkurentsku (*competitive*) slobodno dostupnu uslugu (*open-access service*), uključujući (*including*) «nasukane troškove» («*stranded costs*»).

TRANSITION TEMPERATURE: Temperatura prijelaza

Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) «*critical temperature*» (kritična temperatura). Najviša (*highest*) temperatura kod (*at*) koje (*which*) neka tvar (*material*) postaje (*becomes*) supervodič (*superconductor*).

TRANSMISSION (TRANSFER): Prijenos (električne energije)

(1) Čin (*act*) ili (*or*) postupak (*process*) transportiranja (*transporting*) električne energije (*electric energy*) na veliko (*in bulk*) iz (*from*) nekog izvora (*source*) ili izvora (*sources*) napajanja (*supply*) u (*to*) druge (*other*) važnije (*principal*) dijelove (*parts*) sustava (*system*) ili sustave drugih javnih poduzeća (*utilities*). (2) Otpremanje (*movement*) ili prijenos (*transfer*) električne energije preko (*over*) neke međusobno spojene (*interconnected*) skupine (*group*) vodova (*lines*) i popratne (*associated*) opreme (*equipment*) između (*between*) točaka (*points*) napajanja i točaka u (*at*) kojima (*which*) se ona transformira (*it is transformed*) za (*for*) isporuku (*delivery*) potrošačima (*consumers*) ili se isporučuje (*is delivered*) drugim električnim sustavima (*electric systems*). (3) Postupak otpremanja (*moving*) visokonaponske (*high-voltage*) električne energije iz jednog (*one*) dijela sustava nekog javnog poduzeća u neki drugi (*another*) ili iz sustava jednog javnog poduzeća u neki drugi.

TRANSMISSION ACCESS: Pristup prijenosu

Pravo (*ability*) trećih stranaka (*third parties*) da se koriste (*to make use of*) prijenosnim postrojenjima (*transmission facilities*) u vlasništvu (*owned by*) drugih (*others*) za isporučivanje (*to deliver*) električne energije (*electric power*) nekom drugom (*another*) javnom poduzeću (*utility*).

TRANSMISSION CIRCUIT: Prijenosni strujni krug

Vodič (*conductor*) koji se koristi (*used*) za transportiranje (*to transport*) električne energije (*electricity*) od (*from*) elektrana (*generating stations*) do (*to*) opterećenja (*load*).

TRANSPORTATION COMPANY (ELECTRICITY): Kompanija za prijenos električne energije

Kompanija koja se bavi (*engaged in*) isključivo (*solely*) djelatnošću prijenosa (*transmission function*) u (*of*) elekroenergetskoj industriji (*electric power industry*).

TRANSMISSION COMPANY (NATURAL GAS): Kompanija za transport prirodnog plina

Kompanija koja (*which*) transportira (*transports*) prirodni plin (*natural gas*) radi (*for*) preprodaje (*resale*) u svoje vlastito ime (*on his own behalf*) ili (*or*) transportira za (*for*) druge (*others*). Također (*also*) poznata (*known*) kao (*as*) «*pipeline company*» (kompanija za cjevovodni transport prirodnog plina).

TRANSMISSION CONSTRAINTS: Ograničenja u prijenosu

Ograničenja (*limitations*) u (*in*) nekom prijenosnom (*transmission*) vodu (*line*) ili (*or*) elementu (*element*) za kojima bi se moglo posegnuti (*that may be reached*) tijekom (*during*) redovitih operacija (*normal operations*) ili možebitnih događaja (*contingencies*) u (*on*) sustavu (*system*).

TRANSMISSION CUSTOMER: Kupac na razini prijenosa

Svaki (*every*) kvalificirani kupac (*eligible customer*) (ili */or/* njegov */his/* imenovani agent */designated agent/*) koji (*who*) može ispunjavati zahtjeve (*can execute*) ili ispunjava zahtjeve (*does execute*) sporazuma o usluzi prijenosa (*transmission service agreement*) odnosno (*respectively*) može preuzimati (*may receive*) ili preuzima (*does receive*) uslugu prijenosa (*transmission service*).

TRANSMISSION DEPENDENT UTILITY: Javno poduzeće ovisno o prijenosu

Javno poduzeće koje (*that*) ne posjeduje (*does not own*) svoja (*its*) vlastita (*own*) prijenosna postrojenja (*transmission facilities*) i zbog toga (*therefore*) je (*is*) ovisno o (*dependent on*) drugima (*others*) da prenose (*to transmit*) električnu energiju (*electric power*) za (*for*) neku pristojbu (*fee*).

TRANSMISSION GRID (NETWORK): Prijenosna mreža

Međusobno spojeni sustav (*interconnected system*) električnih prijenosnih vodova (*electric transmission lines*) i pripadajuće opreme (*associated equipment*) za (*for*) prijenos (*transfer*) električne energije (*electric energy*) na veliko (*in bulk*) između (*between*) točaka (*points*) dobave (*supply*) i točaka potražnje (*demand*).

TRANSMISSION (TRUNK) LINE: Transportni (magistralni) cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod (*pipeline*) koji transportira (*transporting*) prirodni plin (*natural gas*) od (*from*) najvažnijih područja dobave (*principal supply areas*) do (*to*) distribucijskih centara

(*distribution centers*), kupaca velikih količina (*large volume customers*) ili (*or*) drugih (*other*) transportnih cjevovoda (za prirodni plin). Transportni cjevovodi (za prirodni plin) uglavnom (*generally*) imaju (*have*) pravocrtnu konfiguraciju (*linear configuration*), mogu biti (*may be*) prilično veliki (*quite large*) u promjeru (*in diameter*), rade (*operate*) na (*at*) relativno visokom tlaku (*relatively high pressure*) i prelaze (*traverse*) velike (*large*) udaljenosti (*distances*).

TRANSMISSION LINE: Prijenosni električni vod

Garnitura (*set*) vodiča (*conductors*), izolatora (*insulators*), nosivih konstrukcija (*supporting structures*) i pripadajuće opreme (*associated equipment*) koja se koristi (*used*) za otpremanje (*to move*) velikih (*large*) količina (*quantities*) električne energije (*electric power*) na (*at*) visokom naponu (*high voltage*).

TRANSMISSION LOSS: Gubitak u prijenosu

Snaga/energija (*power*) koja se izgubi (*lost*) u (*in*) prijenosu između (*between*) dviju (*two*) točaka (*points*). Ona (*it*) se mjeri (*is measured*) kao (*as*) razlika (*difference*) između neto snage/energije (*net power*) koja prolazi (*passing*) prvom (*first*) točkom i neto snage/energije koja prolazi drugom (*second*) točkom.

TRANSMISSION NETWORK: Plinska transportna mreža

Plinska mreža (*gas network*) koja služi (*serving*) svrsi (*purpose*) transportiranja (*transmission*) i distribuiranja (*distribution*) plinovitih goriva (*gas fuels*) na (*at*) tlaku (*pressure*) koji prelazi (*exceeding*) 0,5 MPa (*0.5 MPa*).

TRANSMISSION OWNER: Vlasnik prijenosa

Subjekt (*entity*) koji (*which*) posjeduje (*owns*) prijenosna postrojenja (*transmission facilities*) ili (*or*) ima (*has*) čvrsto ugovorno pravo (*firm contract right*) na korištenje (*to use*) prijenosnih postrojenja.

TRANSMISSION PROVIDER: Dobavljač usluge prijenosa

Svako (*each*) javno poduzeće (*public utility*) koje (*that*) posjeduje (*owns*), upravlja (*operates*) ili (*or*) regulira (*controls*) postrojenja/postrojenjima (*facilities*) koja se koriste (*used*) za (*for*) prijenos (*transmission*) električne energije (*electric energy*) u (*in*) trgovini između saveznih država (*interstate commerce*).

TRANSMISSION RELIABILITY MARGIN (TRM): Rezerva za pouzdanost prijenosa

Ona (*that*) veličina (*amount*) prijenosne moći (*transmission capability*) potrebna (*necessary*) za jamčenje (*to ensure*) da (*that*) međusobno spojena prijenosna mreža (*interconnected transmission network*) bude pouzdana (*be secure*) ispod (*under*) neke prihvatljive granice (*reasonable range*) nesigurnosti (*uncertainties*) u (*in*) okolnostima u sustavu (*system conditions*).

TRANSMISSION (TRANSPORTATION) SECTOR: Sektor za transport (prirodnog plina)

Dio (*part*) industrije prirodnog plina (*natural gas industry*) koji (*that*) transportira (*transports*) prirodni plin od (*from*) proizvodnih (*producing*) do (*to*) potrošačkih (*consuming*)

područja (*areas*), koji predstavljaju (*is represented by*) kompanije za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) (*pipeline companies*).

TRANSMISSION SYSTEM (ELECTRIC): Sustav za prijenos električne energije

Međusobno spojena (*interconnected*) skupina (*group*) električnih prijenosnih vodova (*electric transmission lines*) i popratne opreme (*associated equipment*) za (*for*) otpremanje (*moving*) ili (*or*) prenošenje (*transferring*) električne energije (*electric energy*) na veliko (*in bulk*) između (*between*) točaka (*points*) dobave (*supply*) i točaka na (*at*) kojima (*which*) se ona transformira (*it is transformed*) za isporuku (*delivery*) preko (*over*) vodova distribucijskog sustava (*distribution system lines*) do (*to*) potrošača (*consumers*) ili se isporučuje (*is delivered*) drugim (*other*) električnim sustavima (*electric systems*).

TRANSMISSION VOLTAGE: Prijenosni napon

Naponske razine (*voltage levels*) koje se primjenjuju (*used*) za (*for*) velike prijenosne sustave (*bulk transmission systems*): uglavnom (*generally*) 69 kV–750 kV izmjenične struje (*alternating current* ili *AC*) ili (*or*) istosmjerne struje (*direct current* ili *DC*).

TRANSPORTABLE GAS: Plin koji se može transportirati

Prirodni plin (*natural gas*) koji (*that*) je doživio (*received*) minimalnu obradu (*minimal processing*) na (*in*) polju (*field*) radi (*for*) transportiranja (*transport*) kroz (*through*) neki cjevovod (*pipeline*) do (*to*) završnog (*final*) postrojenja za obradu (*processing plant*).

TRANSPORTATION: Transportiranje

Otpremanje (*movement*) prirodnog plina (*natural gas*) nakon (*after*) sabiranja (*gathering*) a prije (*before*) distribucije (*distribution*). To (*it*) se u pravilu (*typically*) obavlja (*is made*) s pomoću (*by*) cjevovoda (*pipelines*) visokog tlaka (*high pressure*) i velikog promjera (*large diameter*).

TRANSPORTATION CONTRACT: Ugovor o transportiranju/prijenosu

Ugovor (*contract*) koji uređuje (*setting forth*) odredbe i uvjete (*terms and conditions*) primjenjive (*applicable*) na (*to*) uslugu transportiranja/prijenosa (*transportation service*) plina (*gas*) ili (*or*) električne energije (*electric energy*).

TRANSPORTATION COSTS: Troškovi transportiranja

Troškovi (*costs*) povezani s (*associated with*) otpremanjem (*movement*) prirodnog plina (*natural gas*) s (*from*) jednog (*one*) mjesta (*point*) na (*to*) neko drugo (*another*). Pored (*in addition to*) tarife za transportiranje (*transmission rate*), ovi (*these*) troškovi mogu obuhvaćati (*may include*) tarife za sabiranje (*gathering rates*), gorivo (*fuel*) i odgovarajuće (*applicable*) dopunske naknade (*surcharges*) u skladu s postavkama (*as set out*) u (*in*) tarifnom sustavu koji je odobrio «*FERC*» (*FERC-approved tariff*) za (*of*) transportiranje (*transporting*) plinovodom (*pipeline*).

TRANSPORTATION IMBALANCE: Debalans u transportiranju

Razlika (*difference*) u (*in*) količini (*amount*) prirodnog plina (*natural gas*) koji se isporuči (*delivered*) nekome kupcu (*customer*) na temelju (*under*) nekog sporazuma o trans-

portiranju (*transportation agreement*) u odnosu na (*versus*) količinu prirodnog plina koju stvarno (*actually*) preuzme (*received by*) cjevovodni transporter (prirodnog plina) (*pipeline*) za (*for*) isporuku (*delivery*) tome kupcu.

TRANSPORTER: Transporter

Kompanija za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) (*pipeline company*) koja (*that*) transportira (*transports*) prirodni plin (*natural gas*) za (*for*) nekog špeditera (*shipper*).

TREASURY BILL: Trezorska mjenica

Beskamatna obveza (*non-interest-bearing obligation*), koju (*that*) u potpunosti (*fully*) jamči (*is guaranteed by*) Američka Vlada (*U.S. Government*), plativa (*payable*) donositelju (*bearer*).

TREATING PLANT: Postrojenje za obradu prirodnog plina

Postrojenje (*facility*) koje (*that*) obrađuje (*treats*) sirovi (*raw*) prirodni plin (*natural gas*) radi uklanjanja (*to remove*) nepoželjnih (*undiserable*) nečistoća (*impurities*) kao što su (*such as*) ugljični dioksid (*carbon dioxide*), sumporovodik (*hydrogen sulfide*) i vodena para (*water vapor*). Postrojenja za obradu prirodnog plina mogu biti u vlasništvu (*may be owned by*) proizvođača (*producers*), nezavisnih obrađivača (*independent treaters*) ili (*or*) kompanija za cjevovodno transportiranje (prirodnog plina) (*pipeline transmission companies*).

TREND: Trend

Opći (*general*) smjer (*direction*) kretanja cijena (*price movement*).

TRIPLE POINT: Trojna točka

U (*in*) fizici (*physics*) i kemiji (*chemistry*) trojna točka neke supstancije (*substance*) je (*is*) temperatura (*temperature*) i tlak (*pressure*) kod (*at*) kojih (*which*) tri (*three*) faze (*phases*) (plinovita */gas/*, tekuća */liquid/* i kruta */solid/*) te (*that*) supstancije mogu (*may*) istodobno postojati (*coexist*) u termodinamičkoj (*thermodynamic*) ravnoteži (*equilibrium*). Na primjer (*for example*) trojna točka žive (*mercury*) je kod (*at*) –38,8344 °C (*-38.8344 °C*), kod tlaka od (*of*) 0,2 mPa (*0.2 mPa*).

TRIPLE POINT OF WATER: Trojna točka vode

Trojna točka vode se primjenje (*is used*) za definiranje (*to define*) kelvina (*kelvin*), temeljne jedinice u Međunarodnom sustavu (*SI base unit*) za (*of*) termodinamičku (*thermodynamic*) temperaturu (*temperature*). Brojka (*number*) dana (*given*) za (*for*) temperaturu trojne točke vode je (*is*) egzaktna (*exact*) definicija (*definition*) a ne (*rather than*) izmjerena količina (*measured quantity*).

Jedna jedina (*single*) kombinacija (*combination*) tlaka (*pressure*) i temperature kod (*at*) koje (*which*) čista (*pure*) voda (*water*), čisti led (*ice*) i čista vodena para (*water vapour*) mogu (*can*) istodobno postojati (*coexist*) u (*in*) nekoj stabilnoj (*stable*) ravnoteži (*equilibrium*) zbiva se (*occurs*) kod točno (*exactly*) 273,16 kelvina (*273.16 kelvins*) (0,01 °C */0.01 °C/*) i tlaka od (*of*) 611,73 paskala (*611.73 pascals*) (6,1173 milibara */6.1173 millibars/*, 0,0060373057 atm */0.0060373057 atm/*). U (*at*) toj (*that*) točki (*point*) moguće je

(*it is possible*) promijeniti (*to change*) svu (*all of*) substanciju u (*to*) led, vodu ili (*or*) paru činenjem (*making*) infinitezimalno (*infinitesimally*) malih (*small*) promjena (*changes*) u tlaku i temperaturi. Striktno (*strictly*) govoreći (*speaking*), površine (*surfaces*) koje odvajaju (*separating*) različite (*different*) faze (*phases*) trebale bi (*should*) također (*also*) biti (*be*) savršeno (*perfectly*) ravne (*flat*), radi izbjegavanja (*to avoid*) efekata (*effects*) površinskih napetosti (*surface tensions*).

TROUGH: Korito

Visokotemperaturni koncentrator (*high-temperature concentrator*) (180 stupnjeva Fahrenheita /*degrees Fahrenheit*/) s (*with*) jednoosnim praćenjem (*one axis tracking*).

TURBINE: Turbina

(1) Stroj (*machine*) za (*for*) proizvođenje (*generating*) okretne (*rotary*) mehaničke energije (*mechanical power*) iz (*from*) energije (*energy*) neke struje (*stream*) fluida (*fluid*). (2) Motor (*motor*) koji (*that*) se sastoji (*consists*) od (*of*) rotirajuće osovine (*rotating shaft*) s (*with*) propelerima (*propellers*) ili (*or*) lopaticama (*blades*) koje tjera (*are driven by*) neki fluid.

TURBINE GENERATOR: Turbinski agregat

Parna (*steam*), plinska (*gas*) vodna (*water*) ili (*or*) zračna (*air*) turbina (*turbine*) izravno (*directly*) spojena (*coupled*) na (*to*) neki električni generator (*electric generator*). Ove dvije (*the two*) naprave (*devices*) se često (*often*) nazivaju (*are referred as*) jednim (*one*) agregatom (*unit*).

TURBOGENERATOR: Parno-turbinski agregat

Agregat (*unit*) koji se sastoji (*consisting*) od (*of*) neke parne turbine (*steam turbine*) koja se spoji (*coupled*) na (*to*) neki električni generator (*electric generator*) radi (*for*) proizvodnje (*production*) električne energije (*electric power*).

TWO PART RATE: Dvodijelna tarifa

Naknada (*charge*) za (*for*) energiju (*energy*) koja se sastoji (*consisting*) od (*of*) komponente (*component*) za (*for*) potražnju (*demand*) i komponente za energiju ili (*or*) robu (*commodity*).

TWO-PARTY WHEELING: Posredni prijenos između dvije stranke

Utanačenje (*arrangement*) između (*between*) dva (*two*) javna poduzeća (*utilities*) u (*in*) kojemu (*which*) jedno (*one*) javno poduzeće pristaje (*agrees*) prenositi (*to transmit*) električnu energiju (*electricity*) koja je u vlasništvu (*owned by*) drugoga (*other*).

TWO-RATE WATTHOUR METER: Brojilo djelatne energije za dvije tarife

Brojilo djelatne energije (*watthour meter*) s (*with*) dva (*two*) registra (*registers*) ili (*or*) dvije garniture (*sets*) brojčanika (*dials*), tako (*so*) konstruirano (*constructed*) da (*that*) će energija u razdoblju nevršne potražnje (*off-peak energy*) biti registrirana (*will be recorded*) na (*on*) jednoj (*one*) garnituri brojčanika a energija u razdoblju vršne potražnje (*on-peak energy*) na drugoj (*other*) garnituri.

TYPE OF OPTION: Vrsta opcija
Ili (*either*) opcija ponude (*put*) ili (*or*) opcija kupnje (*call*).

U

ULTIMATE CONSUMER: Krajnji potrošač

Kupac (*customer*) koji (*that*) kupuje (*purchases*) energiju (*energy*) za (*for*) svoj (*his*) vlastiti (*own*) potrošak (*consumption*) a ne (*not*) za preprodaju (*resale*).

UNAVAILABILITY: Neraspoloživost

Vjerojatnost (*probability*) da (*that*) neka funkcionalna cjelina (*item*) ili (*or*) sustav (*system*) neće biti (*will not be*) spremni za rad (*operational*) u (*at*) nekom budućem (*future*) vremenu (*time*).

UNAVAILABILITY FACTOR: Faktor neraspoloživosti

Mjeri (*measures*) postotak (*percent*) vremena (*time*) koje (*that*) je (*is*) neki blok (*unit*) neraspoloživ (*unavailable*) za (*for*) proizvođenje (*generating*) električne energije (*electricity*) tijekom (*during*) nekog vremenskog razdoblja (*period of time*).

UNAVAILABLE: Neraspoloživ

Stanje (*state*) u (*in*) kojemu (*which*) neki blok (*unit*) nije (*is not*) sposoban (*capable*) za (*for*) rad (*operation*) zbog (*because of*) neke manjkave (*failed*) komponente (*component*), vanjskog (*external*) ograničenja (*restriction*), ispitivanja (*testing*), radna (*work*) koji se obavlja (*being performed*) ili (*or*) neke nepovoljne (*adverse*) okolnosti (*condition*).

UNAIVAILABLE ENERGY: Neraspoloživa energija

Onaj (*that*) dio (*part*) energije (*energy*) koji (*which*) je (*is*), kada (*when*) se događa (*takes place*) neki nepovratni (*irreversible*) proces (*process*), prvotno (*initially*) u (*in*) nekom obliku (*form*) potpuno (*completely*) raspoloživom (*available*) za (*for*) obavljanje (*doing*) rada (*work*) a pretvara se (*is converted*) u (*to*) neki oblik potpuno neraspoloživ (*unavailable*) za obavljanje rada.

UNBALANCED LOAD: Neuravnoteženo opterećenje

Distribucijski sustav (*distribution system*) u kojemu (*where*) postoji (*there is*) veće (*greater*) opterećenje (*load*) na (*on*) jednoj (*one*) fazi (*phase*), ili (*or*) strani (*side*), nego (*than*) na drugoj (*other*).

UNBILLED REVENUES: Nefakturirani prihodi

Prihodi (*revenues*) koji se odnose (*applicable*) na (*to*) električnu energiju (*electric energy*) koja se potroši (*consumed*) ali (*but*) koja se još (*yet*) ne fakturira (*not billed*) kupcu (*customer*) zbog (*because of*) dvomjesečnog (*bimonthly*) ili (*or*) cikličkog fakturiranja (*cyclical billing*), ili zbog drugih (*other*) razloga (*reasons*).

UNBUNDLE: Razdvojiti

Razdijeliti (*separate*) imovinu (*assets*) nekog javnog poduzeća (*utility*) za (*for*) proizvodnju (*generation*), prijenos (*transmission*) i distribuciju (*distribution*) na (*in*) termine (*terms*) troška (*cost*) ili (*or*) računovodstvenog postupka (*accounting treatment*).

UNBUNDLED SERVICES: Razdvojene usluge

Prodavanje (*selling*) i određivanje cijena (*pricing*) energetskih usluga (*energy services*) zasebno (*separately*), nasuprot (*as opposed*) nuđenju (*offering*) usluga (*services*) «vezanih» («*bundled*») u (*into*) pakete (*packages*) s (*with*) jedinstvenom (*single*) cijenom (*price*) za (*for*) cijeli (*whole*) paket. Kod (*with*) razdvajanja (*unbundling*), zasebne (*separate*) pristojbe (*fees*) se naplaćuju (*are charged*) za svaku (*each*) uslugu koja se temelji (*based*) isključivo (*only*) na (*upon*) troškovima (*costs*) pružanja (*providing*) te usluge (to jest /*i.e.*/ transportiranja /*transporting*/, skladištenja /*storage*/, proizvodnje /*generation*/, itd. /*etc.*/)

UNBUNDLING: Razdvajanje

Rastavljanje (*disaggregating*) usluge (*service*) javnog poduzeća za električnu energiju (*electric utility*) na (*into*) njene (*its*) osnovne (*basic*) komponente (*components*) i nuđenje (*offering*) svake (*each*) komponente odvojeno (*separately*) za (*for*) prodaju (*sale*) s (*with*) zasebnim (*separate*) tarifama (*rates*) za svaku komponentu. Na primjer (*for example*) proizvodnja (*generation*), prijenos (*transmission*) i distribucija (*distribution*) električne energije (*electricity*) mogli bi se razdvojiti i ponuditi (*could be unbundled and offered*) kao (*as*) zasebne (*discrete*) usluge.

UNDERFREQUENCY LOAD SHEDDING: Odbacivanje opterećenja zbog preniske frekvencije

Tehnika (*technique*) prema kojoj (*whereby*) će dijelovi (*portions*) opterećenja (*load*) u (*on*) sustavu (*system*) nekog javnog poduzeća (*utility*) biti prekinuti (*will be interrupted*) automatski (*automatically*) ako (*if*) frekvencija sustava (*system frequency*) padne (*falls*) ispod (*below*) neke specificirane (*specified*) razine (*level*).

UNDERGROUND GAS STORAGE: Podzemno skladištenje plina

Uporaba (*use*) podpovršinskih (*sub-surface*) objekata (*facilities*) za (*for*) skladištenje (*storing*) plina (*gas*) koji (*that*) je prebačen (*has been transferred*) sa (*from*) svoje (*its*) izvorne (*original*) lokacije (*location*). Objekti su (*are*) većinom (*usually*) iskopane (*hollowed-out*) solne kupole (*salt domes*), geološka ležišta (*geological reservoirs*) (iscrpljena /*depleted*/ naftna /*oil*/ ili /*or*/ plinska /*gas*/ polja /*fields*/) ili vodonosni pijesci (*water-bearing sands*) poklopljeni (*topped*) nekom nepropusnom (*impermeable*) pokrovnom stijenom (*cap rock*) (vodonosni sloj /*aquifer*/).

UNFINISHED OILS: Nedovršena ulja

Sva (*all*) ulja koja zahtijevaju (*requiring*) daljnje (*further*) procesuiranje (*processing*), osim (*except*) onih (*those*) koja zahtijevaju samo (*only*) mehaničko namješavanje (*mechanical blending*). Nedovršena ulja se proizvode (*are produced*) s pomoću (*by*) djelomičnog (*partial*) rafiniranja (*refining*) sirove nafte (*crude oil*) i obuhvaćaju (*include*) teške benzine (*naphtas*) i lakša ulja (*lighter oils*), kerozin (*kerosene*) te laka plinska ulja (*light gas oils*), teška plinska ulja (*heavy gas oils*) i ostatak (*residuum*).

UNIFORM SYSTEM OF ACCOUNTS: Jedinstveni sustav računa

Propisana (*prescribed*) financijska (*financial*) pravila (*rules*) i propisi (*regulations*) koje donosi (*established by*) «*FERC*» za (*for*) javna poduzeća (*utilities*) podvrgnuta (*subject*) njegovoj (*its*) nadležnosti (*jurisdiction*) sukladno (*under*) ovlaštenjima (*autority*) koja daje (*granted by*) «*Federal Power Act*» (Federalni Zakon o energiji).

UNINTERRUPTIBLE POWER SUPPLY: Besprekidni izvor napajanja

Osigurava (*provides*) kontinuiranu (*continuous*) električnu energiju (*electric power*) nekom kompjutorskom sustavu (*computer system*) čak i kada (*even when*) se nabavljeni izvor napajanja (*purchased power source*) prekida (*is interrupted*).

UNIT: Blok

Pojedinačno (*single*) i nezavisno (*independent*) postrojenje za proizvodnju električne energije (*electric generating facility*) koje (*that*) može biti (*may be*) dio (*part*) neke veće (*larger*) elektrane (*station*).

UNITED STATES (U.S.): Sjedinjene Američke Države

Sjedinjene Američke Države (*United States of America*), zemlja (*country*) zapadne hemisfere (*western hemisphere*) koja obuhvaća (*comprising*) pedeset (*fifty*) saveznih država (*states*) i nekoliko (*several*) teritorija (*territories*). Četrdeset osam (*fourty-eight*) saveznih država unutar zajedničkih granica (*contiguous states*) prostire se (*lie*) u (*in*) središnjoj (*central*) Sjevernoj Americi (*North America*) između (*between*) Pacifičkog (*Pacific*) i Atlantskog (*Atlantic*) oceana (*Oceans*), koje (*that*) na kopnu (*on land*) omeđuju (*are bound by*) Kanada (*Canada*) prema sjeveru (*to the north*) i Meksiko (*Mexico*) prema jugu (*to the south*). Aljaska (*Alaska*) je (*is*) na (*in*) sjeverozapadu (*northwest*) kontinenta (*continent*), s (*with*) Kanadom na (*to*) svojem (*its*) istoku (*east*), a Havaji (*Hawaii*) su (*is*) u (*in*) srednjem Pacifiku (*mid-Pacific*). Sjedinjene Američke Države su (*is*) federalna (*federal*) ustavna (*constitutional*) republika (*republic*). *Washington* je (*is*) glavni grad (*capital*), i poklapa se sa (*is coextensive with*) saveznim područjem Columbia (*District of Columbia*), saveznim područjem glavnog grada federacije (*federal capital district*).

UNLOADING: Rasterećivanje/Pražnjenje

Uklanjanje (*removal*) kapljevina (*liquids*) iz (*from*) neke plinske bušotine (*gas well*).

UNPLANNED DERATED HOURS: Neplanirani sati rada sa sniženom nazivnom snagom

Zbroj (*sum*) svih (*all*) neplaniranih snizivanja nazivne snage (*unplanned deratings*), snizivanja nazivne snage radi održavanja (*maintenance deratings*) i predviđenih produljenja

snizivanja nazivne snage (*scheduled derating extensions*) bilo kojih (*any*) snizivanja nazivne snage radi održavanja.

UNPLANNED OUTAGE HOURS: Neplanirani sati prekida pogona

Zbroj (*sum*) svih (*all*) neplaniranih (*unplanned*) prekida pogona (*outages*), neuspjelih pokretanja/puštanja u pogon (*startup failures*), prekida pogona radi održavanja (*maintenance outages*), i produljenja predviđenih prekida pogona (*scheduled outage extensions*) bilo kojih (*any*) prekida pogona radi održavanja.

UNSCHEDULED OUTAGE SERVICE: Opskrbljivanje električnom energijom za vrijeme nepredviđenih prekida pogona

Električna energija (*electric power*) koju preuzme (*received by*) neki sustav (*system*) iz (*from*) nekog drugog (*another*) sustava radi nadomještavanja (*to replace*) električne energije iz nekog proizvodnog bloka (*generating unit*) koji se izbaci (*forced*) iz (*out*) uporabe (*service*).

UPSTREAM: Djelatnosti istraživanja i vađenja nafte ili plina/Mjesto bliže mjestu proizvodnje nafte ili plina

(1) Odnosi se (*refers*) na (*to*) istraživanje (*exploration*) nafte (*oil*) i plina (*gas*) te operacije (*operations*) proizvodnje (*production*) i transporta (*transportation*) do (*to*) rafiniranja (*refining*). (2) Od (*from*) nekog referentnog mjesta (*reference point*) svako (*any*) mjesto (*point*) locirano (*located*) bliže (*nearer*) izvoru (*origin*) protjecanja (*flow*), to jest (*that is*), prije nego se dosegne (*before is reached*) referentno mjesto.

UPSTREAM PIPELINE: Dopremni cjevovod (za prirodni plin)

Cjevovod koji isporučuje/doprema (*delivering*) prirodni plin (*natural gas*) u (*into*) neki drugi (*another*) cjevovod (*pipeline*). Cjevovod koji isporučuje/doprema (*delivering pipeline*) je (*is*) dopremni cjevovod (*upstream pipeline*). Cjevovod koji preuzima/prihvaća (*receiving pipeline*) je prihvatni cjevovod (*downstream pipeline*).

U.S. STATES: Države u sastavu Sjedinjenih Američkih Država

Većina (*most*) zemalja (*countries*) s (*with*) federalnim ustrojstvom (*federal constitution*) sastavljene su (*are made up*) od (*of*) nekog broja (*number*) administrativnih područja (*subnational entities*) poznatih kao (*called*) države (*states*) ili (*or*) provincije (*provinces*). U (*in*) mnogim (*many*) slučajevima (*cases*) ove (*these*) su (*are*) tvorevine (*creations*) nacionalne države (*national government*) a ne (*rather than*) suverene države (*sovereign states*). U drugim (*other*) slučajevima, kao što je s (*as with*) državama u sastavu Sjedinjenih Američkih Država, nacionalna država je proizašla (*arose*) iz (*from*) unije (*union*) država, koje (*which*) su prenijele (*delegated*) nešto (*some*) svojeg (*their*) suvereniteta (*sovereignty*) na (*to*) nacionalnu državu, dok zadržavaju (*while retaining*) preostali (*remaining*) dio (*part*) svoga suvereniteta. One (*they*) se ponekad (*sometimes*) nazivaju (*are called*) savezne države (*federal states*).

USAGE CHARGE: Naknada za potrošnju

Komponenta (*component*) tarifne strukture (*rate structure*) nekog javnog poduzeća (*utility*) koja se zaračuna (*charged*) na (*on*) nekoj jediničnoj (*per unit*) energetskoj osnovi (*energy basis*).

USEFUL LIFE: Koristan vijek trajanja

Očekivano (*expected*) vremensko razdoblje (*period of time*) tijekom (*during*) kojega (*which*) će neka imovina koja se deprecira (*depreciating asset*) biti (*will be*) produktivna (*productive*).

USEFUL POWER OUTPUT OF A COGENERATION FACILITY: Korisna izlazna energija iz nekog kogeneracijskog postrojenja

Električna (*electrical*) ili (*or*) toplinska (*thermal*) energija (*energy*) koja se stavlja na raspolaganje (*made available*) za (*for*) uporabu (*use*), ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) bilo koju (*any*) takvu (*such*) energiju koja se potroši (*used*) u (*in*) procesu proizvodnje električne energije (*electric power production process*).

USEFUL THERMAL OUTPUT: Korisna izlazna toplina

Toplinska energija (*thermal energy*) koja se stavi na raspolaganje (*made available*) za (*for*) uporabu (*use*) u (*in*) bilo kojem (*any*) industrijskom (*industrial*) ili (*or*) komercijalnom (*commercial*) procesu (*process*), ili koja se rabi (*used*) u aplikacijama (*applications*) grijanja (*heating*) ili hlađenja (*cooling*); to jest (*i.e.*) ukupna (*total*) toplinska energija koja se stavi na raspolaganje za tehnološke procese i aplikacije koji nisu (*other than*) proizvodnja električne energije (*electrical generation*).

UTILITY DEMAND-SIDE MANAGEMENT COSTS: Troškovi javnog poduzeća zbog upravljanja na strani potražnje

Troškovi (*costs*) koje si natovari (*incurred by*) javno poduzeće (*utility*) radi postizanja (*to achieve*) ušteda (*savings*) snage (*capacity*) i energije (*energy*) iz (*from*) programa (*program*) upravljanja na strani potražnje (*demand side manangement* ili */or/ DSM*). Troškovi koje si natovare potrošači (*consumers*) ili treće stranke (*third parties*) se trebaju isključiti (*are to be excluded*). Troškovi se trebaju prikazati (*are to be reported*) u (*in*) nominalnim dolarima (*nominal dollars*) u godini (*year*) u (*in*) kojoj (*which*) su oni (*they*) natovareni (*have been incurred*), bez obzira (*regardless of*) kada (*when*) se uštede javljaju (*occur*). Troškovi javnog poduzeća su (*are*) svi (*all*) godišnji rashodi (*annual expenses*) (za */for/* radnu snagu */labor/*, administrativni */administrative/*, za opremu */equipment/*, za poticaje */incentives/*, za marketing */marketing/*, za nadziranje */monitoring/* i za procjenjivanje */evaluation/* te drugi */other/*) koje si natovari javno poduzeće radi (*for*) provedbe (*operation*) «*DSM*» programa, bez obzira da li (*whether*) se troškovi otpisuju (*are expensed*) ili se kapitaliziraju (*are capitalized*). Paušalni kapitalni troškovi (*lump-sum capital costs*) (koji su većinom */usually/* akumulirani */have been accrued/* tijekom (*over*) nekoliko */several/* godina prije (*before*) prvog pokretanja/puštanja u pogon */initial startup/*) ne trebaju se prikazati (*are not to be reported*). Troškovi «*DSM*» programa povezani s (*associated with*) aktivnostima (*activities*) strateškog (*strategic*) rasta opterećenja (*load growth*) također (*also*) se trebaju izuzeti.

UTILITY DISTRIBUTION COMPANY (UDC): Javna poduzeće za distribuciju električne energije

Subjekt (*entity*) koji (*which*) će nastaviti (*will continue*) pružati (*to provide*) regulirane usluge (*regulated services*) za (*for*) distribuciju (*distribution*) električne energije (*electricity*) kupcima (*customers*) i opskrbljivati (*to serve*) kupce koji (*who*) ne odaberu (*do not choose*)

izravni pristup (*direct access*). Bez obzira (*regardless of*) gdje (*where*) neki potrošač (*consumer*) odabere (*chooses*) kupovati (*to purchase*) električnu energiju (*electric power*), kupčevo sadašnje javno poduzeće (*customer's current utility*), također (*also*) poznato (*known*) kao (*as*) javno poduzeće za distribuciju električne energije, isporučivat će (*will deliver*) električnu energiju tome potrošaču.

UTILITY GENERATION: Proizvodnja (električne energije) u javnim poduzećima

Proizvodnja (električne energije) (*generation*) iz (*from*) električnih sustava (*electric systems*) koji (*which*) prodaju (*sell*) električnu energiju (*electric energy*) javnosti (*public*).

UTILITY RATE STRUCTURE: Struktura tarifa javnih poduzeća

Odobreni (*approved*) cjenici (*schedules of charges*) nekog javnog poduzeća (*utility*) za (*for*) fakturiranje (*billing*) javne usluge (*utility service*) koja se dobavlja (*rendered*) različitim (*various*) kupcima (*customers*).

UTILIZATION FACTOR: Faktor iskorištenja

(1) Omjer (*ratio*) maksimalne potražnje (*maximum demand*) nekog sustava (*system*) ili (*or*) dijela (*part*) nekog sustava prema (*to*) nazivnoj snazi (*rated capacity*) toga (*that*) sustava ili dijela toga sustava koji se razmatra (*under consideration*) (2) Omjer vršne potražnje (*peak demand*) nekog sustava za proizvodnju električne energije (*electric generation system*) prema nazivnoj snazi toga sustava za proizvodnju električne energije.

V

VALUATION: Vrednovanje

Određivanje (*determination*) vrijednosti (*value*) dionice (*stock*) neke kompanije (*company*) koje se temelji (*based*) na (*on*) zaradi (*earnings*) i tržišnoj vrijednosti (*market value*) imovine (*assets*).

VALUE ADDED: Dodana vrijednost

Dodana vrijednost je (*is*) riziku prilagođen povrat (*risk adjusted return*) koji se stvori (*generated*) prema (*according to*) nekoj strategiji investiranja (*investment strategy*); povrat prema strategiji investiranja minus (*minus*) povrat prema mjerilu vrijednosti (*benchmark*).

VALUE-ADDED TAX: Porez na dodanu vrijednost

Porez koji se doda (*added*) na (*to*) neki proizvod (*product*) tijekom (*during*) svakog (*each*) stupnja (*step*) proizvodnje (*production*) od (*from*) sirovine (*raw material*) do (*to*) gotove robe (*finished good*).

VALUES TO PERPETUITY: Vrijednosti za vječna vremena

Trošak (*cost*) posjedovanja (*owning*) i upravljanja (*operating*) neke/nekom elektrane/elektranom (*generating plant*) za (*for*) neki neograničeni (*infinite*) broj godina (*number of years*), koji pretpostavlja (*assuming*) zamjenu postrojenja (*plant replacement*) na (*at*) kraju (*end*) njegovog (*its*) korisnog (*useful*) vijeka trajanja (*life*).

VAPOR-DOMINATED GEOTHERMAL SYSTEM: Geotermalni sustav u kojem prevladava para

Koncepcijski (*conceptual*) model (*model*) nekog hidrotermalnog sustava (*hydrothermal system*) u (*in*) kojemu (*which*) para (*steam*) ispunjava (*pervades*) stijenu (*rock*) i tlakom regulira (*is pressure-controlling*) tekuću (*fluid*) fazu (*phase*).

VARIABLE AIR VOLUME (VAV) SYSTEM ON THE HEATING AND COOLING SYSTEM: Sustav promjenjivog obujma zraka u sustavima grijanja i hlađenja

Načini (*means*) mijenjanja (*varying*) količine (*amount*) kondicioniranog zraka (*conditioned air*) u (*in*) nekom prostoru (*space*). Sustav promjenjivog obujma zraka (*variable air volume system*) održava (*maintains*) protok zraka (*air flow*) kod (*at*) neke konstantne (*constant*) temperature (*temperature*), ali (*but*) dobavlja (*supplies*) različite

(*varying*) količine (*quanitities*) kondicioniranog zraka u (*into*) razne (*different*) dijelove (*parts*) zgrade (*building*) sukladno (*in accordance with*) potrebama (*needs*) grijanja i hlađenja.

VARIABLE COSTS: Varijabilni troškovi

Svi (*all*) troškovi uračunati (*included*) u (*in*) trošak usluge (*cost of service*) koji (*that*) fluktuiraju (*fluctuate*) s (*with*) volumenom (*volume*) plina (*gas*) što prolazi (*passing*) kroz (*through*) sustav (*system*).

VARIABLE-SPEED WIND TURBINES: Vjetroturbine promjenjive brzine

Turbine (*turbines*) kod (*at*) kojih (*which*) se brzina rotora (*rotor speed*) povećava (*increases*) i smanjuje (*decreases*) s (*with*) mijenjanjem (*changing*) brzine vjetra (*wind speed*), proizvodeći (*producing*) električnu energiju (*electricity*) s nekom promjenjivom (*variable*) frekvencijom (*frequency*).

VARIATION MARGIN: Marža za razlike

Plaćanje (*payment*) neke marže za razlike koje (*that*) vrše (*is made by*) članovi obračunske kuće (*clearing members*) svojim (*their*) odgovarajućim (*respective*) obračunskim kućama (*clearing houses*) koje se temelji (*based*) na (*upon*) nepovoljnim (*adverse*) kretanjima cijena (*price movements*) «*futures*» ugovora (*futures contracts*) koje ovi (*these*) članovi (*members*) drže (*hold*).

VEGA: Vega

Termin (*term*) koji (*that*) opisuje (*describes*) osjetljivost (*sensitivity*) neke opcijske cijene (*option price*) na (*to*) neku jednopostotnu (*one-percent*) promjenu (*change*) kolebljivosti (*volatility*).

VENTED NATURAL GAS: Prirodni plin koji se ispusti u zrak

Prirodni plin (*natural gas*) koji se oslobodi (*released*) u (*in*) zrak (*air*) na (*on*) lokaciji bušotine (*well site*) ili (*or*) u (*at*) procesnim postrojenjima (*processing plants*)

VENTING: Ispuštanje u zrak

Istjecanje (*discharge*) (prirodnog pina /*natural gas*/ itd.) u (*into*) atmosferu (*atmosphere*), koje omogućuje (*allowing*) da isteku (*to escape*) prekomjerni (*excessive*) ili (*or*) nepoželjni (*unwanted*) proizvodi (*products*) plina (*gas*).

VERTICAL AXIS WIND TURBINE: Vjetroturbine s vertikalnom osi

Vrsta (*type*) vjetroturbine kod (*in*) koje (*which*) je (*is*) os (*axis*) rotacije (*rotation*) okomita (*perpendicular*) na (*to*) struju vjetra (*wind stream*) i tlo (*ground*).

VERTICALY INTEGRATED UTILITY: Vertikalno integrirano javno poduzeće

Kompanija za javne usluge (*utility company*) koja (*that*) prodaje (*sells*) električnu energiju (*electric power*) na (*on*) nekoj vezanoj (*bundled*) osnovici (*basis*) i čije (*whose*) djelatnosti (*activities*) obuhvaćaju (*encompass*) različite funkcionalne djelatnosti (*different functional activities*).

VERTICAL INTEGRATION: Vertikalna integracija

Kombinacija (*combination*) unutar (*within*) neke firme (*firm*) ili (*or*) poslovnog poduzeća (*business enterprise*) jedne ili više (*one or more*) faza (*stages*) proizvodnje (*production*) ili distribucije (*distribution*). U (*in*) elektroenergetskoj industriji (*electric power industry*), to (*it*) se odnosi (*refers*) na (*to*) povijesno (*historical*) uređenje (*arrangement*) prema (*by*) kojemu (*which*) neko javno poduzeće (*utility*) posjeduje (*owns*) svoje (*its*) vlastite (*own*) elektrane (*generating plants*), prijenosni sustav (*transmission system*) i distribucijske vodove (*distribution lines*) radi osiguranja (*to provide*) svih (*all*) aspekata (*aspects*) opskrbe električnom energijom (*electric service*).

VERTICAL SPREAD: Vertikalni raspon

Istovremena (*simultaneous*) kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) dvije (*two*) opcije (*options*) koje (*that*) se razlikuju (*differ*) samo (*only*) po (*by*) svojim (*their*) izvršnim cijenama (*exercise prices*).

VOLATILE MATTER: Hlapljiva tvar

Proizvodi (*products*), ne uzimajući u obzir (*exclusive of*) vlagu (*moisture*), koje ispusti (*given off by*) neka tvar (*material*) primjerice (*such as*) plin (*gas*) ili (*or*) para (*vapor*).

VOLATILE ORGANIC COMPOUND: Hlapljivi organski spoj

(1) Kemikalije (*chemicals*) koje (*that*) reagiraju (*react*) u (*in*) atmosferi (*atmosphere*) s (*with*) dušikovim oksidima (*nitrogen oxides*) u nazočnosti (*presence*) topline (*heat*) i Sunčeve svjetlosti (*sunlight*) radi formiranja (*to form*) ozona (*ozone*). (2) Bilo koji (*any*) spoj (*compound*) ugljika (*carbon*), izuzev (*excluding*) ugljičnog monoksida (*carbon monoxide*), ugljičnog dioksida (*carbon dioxide*), ugljične kiseline (*carbonic acid*), metalnih karbida (*metallic carbides*) ili (*or*) karbonata (*carbonates*) te amonijevog karbonata (*ammonium carbonate*), koji se taloži (*precipitates*) u atmosferskim (*atmospheric*) reakcijama (*reactions*).

VOLATILE SOLIDS: Hlapljive krute čestice

Kruta tvar (*solid material*) koja (*that*) je (*is*) lako (*readily*) raspadljiva (*decomposable*) kod (*at*) relativno (*relatively*) niskih (*low*) temperatura (*temperatures*).

VOLATILITY : Kolebljivost

Mjerilo (*measure*) za (*of*) rizik (*risk*) koje se temelji (*based*) na (*on*) standardnom odstupanju (*standard deviation*) dobiti od imovine (*asset return*). Kolebljivost je (*is*) neka varijabla (*variable*) koja (*that*) se pojavljuje (*appears*) u (*in*) formulama za određivanje cijena opcija (*option pricing formulas*), gdje (*where*) ona (*it*) označuje (*denotes*) kolebljivost dobiti od osnovne imovine (*undrelying asset return*) od (*from*) sada (*now*) do (*to*) isteka (*expiration*) opcije (*option*). Postoje (*there are*) indeksi kolebljivosti (*volatility indexes*). Primjerice (*such as*) neka skala (*scale*) od (*of*) 1-9; veći (*higher*) broj (*rating*) znači (*means*) veći rizik.

VOLT: Volt

(1) Jedinica (*unit*) za (*of*) elektromotornu silu (*electromotive force*), jedinica za razliku potencijala (*difference in potential*) ili (*or*) jedinica za električni tlak (*electric pressure*) analogan (*analogous*) tlaku vode (*water pressure*) u (*in*) funtama (*pounds*) po (*per*) kvadratnom palcu

(*square inch*). (2) Jedinica za mjerenje (*unit of measurement*) napona (*voltage*), električne (*electric*) sile (*force*) ili tlaka (*pressure*). (3) Jedinica za razliku potencijala (*potential difference*) ili jedinica za elektromotornu silu u metar-kilogram-sekunda sustavu (*meter-kilogram-second system*), jednaka (*equal*) razlici potencijala između (*between*) dvije (*two*) točke (*points*) za (*for*) koju (*which*) će 1 kulon (*coulomb*) elektriciteta (*electricity*) izvršiti (*will do*) 1 džul (*joule*) rada (*work*) u putovanju (*going*) od (*from*) jedne (*one*) do (*to*) druge (*other*) točke. (4) Jedinica za tlak koji (*that*) tjera (*pushes*) električnu struju (*electric current*) kroz (*through*) neki strujni krug (*circuit*). (5) Jedinica za razliku potencijala ili jedinica za elektromotornu silu.

VOLT-AMPERE: Voltamper

(1) Osnovna (*basic*) mjerna jedinica (*measurement unit*) za (*of*) električnu snagu (*electric power*), uključujući (*including*) djelatnu (*real*) i jalovu (*reactive*) snagu. (2) Jedinica (*unit*) za prividnu snagu (*apparent power*). Ona (*it*) je (*is*) jednaka (*equal*) prividnoj snazi u (*in*) nekom strujnom krugu (*circuit*) kada (*when*) je umnožak (*product*) geometrijske srednje vrijednosti (*root-mean-square value*) napona (*voltage*), izraženog (*expressed*) u voltima (*volts*), i geometrijske srednje vrijednosti struje (*current*), izražene u amperima (*amperes*), jednak (*equals*) jedinici (*one*).

VOLT-AMPERE, REACTIVE: Voltamper reaktivni

Jedinica (*unit*) za (*of*) jalovu (reaktivnu) snagu (*reactive power*). Ona (*it*) je (*is*) jednaka (*equal*) jalovoj (reaktivnoj) snazi u (*in*) nekom strujnom krugu (*circuit*) koji provodi (*carrying*) sinusoidalnu (*sinusoidal*) struju (*current*), kada (*when*) je umnožak (*product*) efektivne vrijednosti (*root-mean-square value*) napona (*voltage*), izraženog (*expressed*) u voltima (*volts*), i efektivne vrijednosti struje, izražene u amperima (*amperes*), te sinusa (*sine*) faznog kuta (*phase angle*) između (*between*) napona i struje, jednak (*equals*) jedinici (*one*). Skraćeno (*abbreviated*) VAr.

VOLTAGE: Napon

(1) Mjerna jedinica (*measurement unit*) za (*of*) elektromotornu silu (*electromotive force*) ili (*or*) mjerna jedinica za razliku potencijala (*difference in potential*), koja (*that*) se većinom (*usually*) mjeri (*is measured*) u voltima (*volts*). (2) Potencijalna sila (*potential force*) raspoloživa (*available*) za pokretanje (*to move*) elektrona (*electrons*). (3) Razlika električnog potencijala (*difference in electrical potential*) između (*between*) bilo koja (*any*) dva (*two*) vodiča (*conductors*) ili između nekog vodiča i zemlje (*ground*). (4) Električni tlak (*electric pressure*) u nekom električnom strujnom krugu (*electric circuit*). (5) Mjerna jedinica za razliku potencijala (*potential difference*) ili mjerna jedinica za tlak (*pressure*) u nekom električnom strujnom krugu koji potiče (*causes*) električnu energiju (*electricity*) da teče (*to flow*).

VOLTAGE CONTROL: Regulacija napona

Regulacija (*control*) podešenja napona prijenosa (*transmission voltage adjustments*) na (*in*) izlaznoj jalovoj snazi generatora (*generator reactive output*) i odvojcima transformatora (*transformer taps*) te s pomoću (*by*) preklapanja (*switching*) kondenzatora (*capacitors*) i prigušnica (*inductors*) u (*on*) prijenosnim (*transmission*) i distribucijskim (*distribution*) sustavima (*systems*).

VOLTAGE DROP: Pad napona

Napon između (*between*) bilo koje (*any*) dvije (*two*) specificirane (*specified*) točke (*points*) u (*of*) nekom električnom vodiču (*electrical conductor*) je (*is*) jednak (*equal*) umnošku (*product*) struje (*current*) u (*in*) amperima (*amperes*) i otpora (*resistance*) u omima (*ohms*) između te dvije točke ili (*or*) umnošku struje u amperima i impedancije (*impedance*) u omima između te dvije točke.

VOLTAGE FLICKER: Treperenje napona

Veliko (*great*) kolebanje (*fluctuation*) napona.

VOLTAGE OF A CIRCUIT: Napon u nekom strujnom krugu

Električni tlak (*electric pressure*) nekog strujnog kruga (*circuit*) u (*in*) nekom električnom sustavu (*electric system*) izmjeren (*measured*) u voltima (*volts*).

VOLTAGE REDUCTION: Snižavanje napona

Svako (*any*) namjerno (*intentional*) snižavanje (*reduction*) napona sustava (*system voltage*) za (*by*) tri (*three*) posto (*percent*) ili (*or*) više (*greater*) radi održavanja (*to maintain*) kontinuiteta (*continuity*) uporabe (*service*) sustava za napajanje električnom energijom na veliko (*bulk electric power supply system*).

VOLTMETER: Voltmetar

Instrument (*instrument*) koji (*that*) mjeri (*measures*) razliku (*difference*) električnog potencijala (*electric potential*) između (*between*) dvije (*two*) točke (*points*) u (*in*) nekom strujnom krugu (*circuit*) u voltima (*volts*).

W

WAPA

Western Area Power Administration: **Uprava/Ravnateljstvo za električnu energiju u zapadnom području**

Agencija za marketing električne energije i električni prijenos (*electric power marketing and electric transmission agency*) Američke Vlade (*U.S. Government*) sa (*with*) sjedištem (*headquarters*) u (*in*) *Goldenu, Colorado.*

WARRANTY CONTRACT RESERVES: Rezerve u skladu s jamstvenim ugovorom

Dobave (*supplies*) prirodnog plina (*natural gas*) obvezatne (*committed*) prema (*to*) jamstvenim ugovorima za prirodni plin (*warranty natural gas contracts*). Uglavnom (*generally*), proizvođač (*producer*) ne unosi (*does not dedicate*) određene (*specific*) rezerve koje leže ispod (*underlying*) bilo koje (*any*) određene površine (*acreage*), zakupljenog eksploatacijskog područja (*lease*) ili (*or*) polja (*fields*) u (*to*) neki jamstveni sporazum (*warranty agreement*).

WARRANTY GAS SALES CONTRACT: Jamstveni ugovor za prodaju plina

Ugovor za prodaju prirodnog plina (*natural gas sales contract*) u (*in*) kojemu (*which*) se prodavatelj (*seller*) obvezuje (*commits*) na isporučivanje (*to deliver*) neke utvrđene (*stated*) količine (*quantity*) prirodnog plina tijekom (*over*) nekog utvrđenog vremenskog razdoblja (*period of time*), bez (*without*) ograničavanja (*limitation*) na (*to*) ili (*or*) preuzimanja obveze (*commitment*) za (*of*) određene (*specific*) rezerve (*reserves*) ili izvore (*sources*) prirodnog plina te uglavnom (*generally*) bez (*with no*) rezervacija (*reservations*) koje se odnose na proizvodnju (*production-related*).

WASTE: Otpad

Usput proizvedene tvari (*byproduct materials*) koje nisu (*other than*) biomasa (*biomass*).

WASTE ENERGY: Otpadna energija

Municipalni (*municipal*) kruti otpad (*solid waste*), plin iz odlagališta otpada (*landfill gas*), metan (*methane*), plin iz digestora (*digester gas*), tekući acetonitrilni otpad (*liquid acetonitrile waste*), biljno ulje (*tall oil*), otpadni alkohol (*waste alcohol*), medicinski otpad (*medical waste*), papirnati peleti (*paper pelletts*), muljni otpad (*sludge waste*), kruti nusproiz-

vodi (*solid byproducts*), gume (*tires*), poljoprivredni nusproizvodi (*agricultural byproducts*), biomasa iz zatvorenog ciklusa (*closed loop biomass*), riblje ulje (*fish oil*) te slama (*straw*) koji se rabe (*used*) kao (*as*) gorivo (*fuel*).

WASTE HEAT BOILER: Kotao na otpadnu toplinu

Kotao (*boiler*) koji (*that*) dobiva (*receives*) svu (*all*) ili (*or*) većinu (*most*) svoje (*its*) ulazne energije (*energy input*) iz (*from*) gorivih (*combustible*) ispušnih plinova (*exhaust gases*) za (*for*) neki zasebni (*separate*) proces spaljivanja goriva (*fuel-burning process*).

WASTE HEAT RECOVERY: Rekuperacija otpadne topline

Svaki (*any*) sustav za racionalno iskorištavanje energije (*conservation system*) s pomoću (*by*) kojega (*which*) se odvija (*is done*) neko grijanje prostora (*space heating*) ili (*or*) grijanje vode (*water heating*) djelatnim (*actively*) hvatanjem (*capturing*) usputno proizvedene topline (*byproduct heat*) koja (*that*) bi inače (*otherwise*) bila izbačena (*would be ejected*) u (*into*) okoliš (*environment*). U (*in*) poslovnim zgradama (*commercial buildings*), izvori (*sources*) za (*of*) rekuperaciju topline vode (*water-heat recovery*) obuhvaćaju (*include*) kompresore (*compressors*) za (*for*) hlađenje (*refrigeration*)/ kondicioniranje zraka (*air conditioning*), proizvodne (*manufacturing*) ili druge (*other*) procese (*processes*), centre za obradu podataka (*data processing centers*), rasvjetne armature (*lighting fixtures*), zrak iz ventilacijskog odvoda (*ventilation exhaust air*) i stanare (*occupants*) osobno (*themselves*).

WASTE MANAGEMENT UNIT: Jedinica za gospodarenje otpadom

Svaka (*any*) oprema (*equipment*), konstrukcija (*structure*) ili (*or*) transportni mehanizam (*transport mechanism*) koji se koriste (*used*) za otpremanje (*to convay*), za skladištenje (*to store*), za obrađivanje (*to treat*) ili za odlaganje (*to dispose*) bilo kakvog (*any*) otpada (*waste*), uključujući (*including*) struju otpadne vode (*wastewater stream*) ili neki ostatak (*residual*).

WASTE MATERIALS: Otpadne tvari

Inače (*otherwise*) odbačene (*discarded*) gorive (*combustible*) tvari (*materials*) koje (*that*), kada se spaljuju (*when burned*), proizvode (*produce*) energiju (*energy*) za (*for*) takve (*such*) svrhe (*purposes*) kao što su (*as*) grijanje prostora (*space heating*) i proizvodnja električne energije (*electric power generation*). Veličina (*size*) otpada (*waste*) može se smanjiti (*may be reduced*) s pomoću (*by*) drobilica (*shredders*), mlinova (*grinders*) i mlinova čekićara (*hammermills*). Negorive (*noncombustible*) tvari, ako ih ima (*if any*), mogu se ukloniti (*may be removed*). Otpad se može (*may be*) osušiti (*dried*) i zatim (*then*) spaliti (*burned*), sam (*alone*) ili (*or*) u (*in*) kombinaciji (*combination*) sa (*with*) fosilnim gorivima (*fossil fuels*).

WASTE OIL AND TAR: Otpadna ulja i bitumen

Tvari na bazi nafte (*petroleum-based materials*) koje (*that*) su (*are*) bezvrijedne (*worthless*) za (*for*) bilo koju (*any*) svrhu (*purpose*) osim (*except*) za (*for*) uporabu kao goriva (*fuel use*).

WASTE-TO-ENERGY PLANTS: Postrojenja za pretvorbu otpada u energiju

Parna termoelektrana (*steam-turbine generating plant*) koja (*that*) rabi (*uses*) municipalni (*municipal*) kruti otpad (*solid waste*) kao (*as*) primarni izvor energije (*primary energy*

source) za proizvođenje (*to produce*) pare (*steam*) koja se rabi (*used*) u (*in*) procesu proizvodnje električne energije (*generating process*).

WASTEWATER: Otpadna voda

Voda (*water*) koja sadrži (*containing*) organske (*organic*) opasne (*hazardous*) zagađivače zraka (*air pollutant*), sirovinu (*raw material*), međuproizvod (*intermediate*), proizvod (*product*), nusproizvod (*byproduct*) ili (*or*) otpadnu tvar (*waste material*) koja (*that*) se ispušta (*is discharged*) u (*into*) neki zasebni (*individual*) odvodni sustav (*drain system*). Ona (*it*) sadrži (*contains*) neku koncentraciju (*concentration*) od (*of*) najmanje (*at least*) 5 milijuntih težinskih dijelova (*parts per million by weight*) ukupnog (*total*) organskog opasnog zagađivača zraka i ima (*has*) brzinu protoka (*flow rate*) od 0,02 (*0.02*) l/m ili veću (*greater*), ili sadrži neku koncentraciju od najmanje 10.000 (*10,000*) milijuntih težinskih dijelova ukupnog organskog opasnog zagađivača zraka kod (*at*) bilo koje (*any*) brzine protoka.

WATER CONDITIONS: Vodni uvjeti

Stanje (*status*) raspoložive vode (*water supply*) te usputne vode (*associated water*) u (*in*) dnevnoj ili tjednoj akumulaciji (*pondage*) i akumulacijskim jezerima (*reservoirs*) uz (*at*) hidroelektrane (*hydroelectric plants*).

WATER HEATER: Grijač vode/Bojler

Automatski (*automatically*) regulirana (*controlled*), toplinski (*thermally*) izolirana (*insulated*) posuda (*vessel*) namijenjena (*designed*) za (*for*) grijanje (*heating*) vode i pohranjivanje (*storing*) zagrijane (*heated*) vode (*water*) kod (*at*) temperatura (*temperatures*) nižih (*less*) od (*than*) 180 stupnjeva Fahrenheita (*degrees Fahrenheit*).

WATER PUMPING: Pumpanje vode

Fotonaponski (*photovoltaic*) moduli/članci (*modules/cells*) koji se koriste (*used*) za (*for*) pumpanje vode za poljoprivredne (*agricultural*), melioracijske (*land reclamation*), poslovne (*commercial*) i druge (*other*) slične (*similar*) aplikacije (*applications*) u kojima (*where*) je (*is*) pumpanje vode glavna (*main*) namjena (*use*).

WATER RESERVOIR: Vodospremnik

Velika (*large*) unutrašnja voda (*inland body of water*) koja se skuplja (*collected*) i koja se akumulira (*stored*) iznad (*above*) tla (*ground*) u (*in*) nekoj prirodnoj (*natural*) ili (*or*) umjetnoj (*artificial*) formaciji (*formation*).

WATER SOURCE HEAT PUMP: Toplinska pumpa na izvoru vode

Vrsta (*type*) (geotermalne /*geothermal*/) toplinske pumpe koja (*that*) rabi (*uses*) izvorsku (*well*) (talnu /*ground*/) ili (*or*) površinsku (*surface*) vodu kao (*as*) izvor topline (*heat source*). Voda ima (*has*) stabilniju (*more stable*) sezonsku (*seasonal*) temperaturu (*temperature*) nego (*than*) zrak (*air*), čineći (*making*) tako (*thus*) učinkovitiji (*more efficient*) izvor topline.

WATER TUBE BOILER: Vodocijevni grijač vode

Grijač vode u kojemu (*where*) voda (*water*) koja se grije (*being heated*) prolazi (*passes*) kroz (*through*) cijevi (*tubes*) okružene (*surrounded*) dimnim plinovima (*flue gases*).

WATER TURBINE: Vodna turbina

Turbina koja (*that*) rabi (*uses*) tlak vode (*water pressure*) za okretanje (*to rotate*) svojih (*its*) lopatica (*blades*). Glavne (*primary*) vrste (*types*) su (*are*) Peltonovo kolo (*Pelton wheel*), za (*for*) visoke (*high*) padove (*heads*) (tlakove /*pressures*/); Francisova turbina (*Francis turbine*), za niske (*low*) do (*to*) srednje (*medium*) padove i Kaplanova turbina (*Kaplan trurbine*) za široki (*wide*) raspon (*range*) padova. Ona (*it*) se prvenstveno (*primarily*) koristi (*is used*) za pokretanje (*to power*) nekog električnog generatora (*electric generator*).

WATER VAPOR: Vodena para

Voda (*water*) u (*in*) obliku pare (*vaporous form*), posebno (*especially*) kada (*when*) je (*is*) ispod (*below*) temperature vrelišta (*boiling temperature*) i raspršena (*diffused*).

WATT : Vat

(1) Osnovni (*basic*) izraz (*expression*) za (*of*) električnu snagu (*electric power*) ili (*or*) brzinu (*rate*) električnog rada (*electrical work*). (2) Mjerna jedinica (*measurement unit*) za električnu snagu. (3) Snaga (*power*) koja proizlazi (*resulting*) iz (*from*) trošenja (*dissipation*) jednog (*one*) džula (*joule*) energije (*energy*) u (*in*) jednoj sekundi (*second*).

WATT-HOUR: Vatsat

Jedinica za mjerenje električne energije (*electrical energy unit of measure*) jednaka (*equal*) jednom (*one*) vatu (*watt*) snage (*power*) koja se proizvede (*produced*), koja se prenese&distribuira (*transmitted&distributed*) i/ili (*and/or*) koja se potroši (*consumed*) u (*in*) vremenu od jednoga sata (*one hour time period*).

WATTMETER: Vatmetar

Naprava (*device*) za (*for*) mjerenje (*measuring*) potroška snage (*power consumption*).

WAVEFORM: Oblik vala

Oblik (*shape*) periodične električne energije (*phase electric power*) kod (*at*) neke određene (*certain*) frekvencije (*frequency*) i amplitude (*amplitude*).

WAVEFORM DISTORTION: Iskrivljenost oblika vala

Termin (*term*) za (*for*) kvalitetu električne energije (*electric power quality*) koji se odnosi (*relating*) na (*to*) neko odstupanje u stacionarnom stanju (*steady-state deviation*) od (*from*) jednog (*one*) idealnog (*ideal*) sinusnog vala (*sine wave*) frekvencije električne energije (*electric power frequency*) koji (*that*) se ponajprije (*first of all*) karakterizira (*is characterized*) po (*by*) spektralnom sadržaju (*spectral content*) odstupanja (*deviation*).

WAVELENGTH: Valna duljina

Razmak (*distance*) između (*between*) sličnih (*similar*) točaka (*points*) na (*on*) uzastopnim (*successive*) valovima (*waves*).

WAX: Vosak

Kruta (*solid*) ili (*or*) polukruta (*semi-solid*) tvar (*material*) koja se dobije (*derived*) iz (*from*) naftnih destilata (*petroleum destillates*) ili ostataka (*residues*) s pomoću (*by*) takvih

(*such*) postupaka (*treatments*) kao što su (*as*) rashlađivanje (*chilling*), taloženje (*precipitating*) s (*with*) nekim otapalom (*solvent*), ili oduljivanje (*de-oiling*). Ona (*it*) je (*is*) neke svijetle boje (*light-colored*), manje ili više (*less or more*) poluprozirna (*translucent*) kristalasta masa (*crystalline mass*), neznatno (*slightly*) masna (*greasy*) na (*by*) dodir (*touch*), koja se sastoji od (*consisting of*) neke mješavine (*mixture*) krutih ugljikovodika (*hydrocarbons*) u (*in*) kojima (*which*) parafinski niz (*paraffin series*) prevladava (*predominates*). Obuhvaća (*includes*) sav (*all*) vosak namijenjen tržištu (*marketable wax*), u sirovom stanju (*crude scale*) ili potpuno rafiniran (*fully rafined*). Tri (*three*) razine kvalitete (*grades*) koje su obuhvaćene (*included*) su (*are*) mikrokristalasti (*microcrystalline*), kristalasti-potpuno rafinirani (*crystalline-fully refined*) i kristalasti ostali (*crystalline-other*).

WEATHERPROOF: Otporan na vremenske utjecaje

Konstruiran (*constructed*) ili (*or*) zaštićen (*protected*) tako (*so*) da (*that*) izloženost (*exposure*) vremenu (*weather*) neće smetati (*will not interfere*) uspješnom (*successful*) funkcioniranju (*operation*).

WEBER: Veber

Jedinica (*unit*) za (*of*) magnetski tok (*magnetic flux*) u (*in*) Međunarodnom sustavu jedinica (*International System of Units*). Magnetski tok čije (*whose*) smanjenje (*decrease*) na (*to*) nulu (*zero*), kada se ulanči (*when linked*) s (*with*) nekom jednostrukom (*single*) zavojnicom (*turn*), inducira (*induces*) u toj zavojnici neki napon (*voltage*) čiji vremenski integral (*time integral*) je (*is*) jedna (*one*) voltsekunda (*volt-second*).

WEIGHTED AVERAGE: Ponderirani prosjek

Aritmetička sredina (*arithmetic mean*) podešena (*adjusted*) da odražava (*to reflect*) relativnu (*relative*) većinu (*majority*) neke određene (*specific*) količine (*quantity*) koja se odnosi (*relating*) na (*to*) vremena (*times*) za koja se uprosječuje (*being averaged*).

WEIGHTED AVERAGE COST OF GAS (WACOG): Ponderirani prosječni trošak plina

Ponderirani (*weighted*) prosječni (*average*) jedinični trošak (*unit cost*) neke dobave (*supply*) prirodnog plina (*natural gas*). «*WACOG*» se izračunava (*is calculated*) kao (*as*) ukupni (*total*) trošak (*cost*) svega (*all*) prirodnog plina koji se kupi (*purchased*) tijekom (*during*) nekog baznog razdoblja (*base period*) podijeljen (*divided*) s (*by*) ukupnom količinom (*quantity*) koja se kupi (jedinica proizvodnje */unit of production/*) ili (*or*) s proizvodnjom sustava (*system throughput*) (jedinica prodaje */unit of sales/*) tijekom istoga (*same*) razdoblja.

WELL: Bušotina

Rupa (*hole*) koja se buši (*drilled*) u (*in*) Zemlji (*earth*) u svrhu (*for the purpose*) (1) pronalaženja (*finding*) ili (*or*) proizvođenja (*producing*) sirove nafte (*crude oil*) ili prirodnog plina (*natural gas*), ili (2) davanja usluga (*producing services*) koje se odnose na (*relating to*) proizvodnju (*production*) sirove nafte ili prirodnog plina.

WELL COMPLETION: Završno opremanje bušotine

(1) Radnje (*activities*) i metode (*methods*) za (*of*) pripremanje (*preparing*) neke bušotine (*well*) za (*for*) proizvodnju (*production*) nafte (*oil*) i plina (*gas*) ili (*or*) za druge

(*other*) svrhe (*purposes*), primjerice (*such as*) utiskivanje (*injection*); metoda s pomoću (*by*) koje (*which*) se utvrđuju (*are established*) jedan (*one*) ili više (*more*) putova protoka (*flow paths*) za ugljikovodike (*hydrocarbons*) između (*between*) ležišta (*reservoir*) i površine (*surface*). (2) Sustav (*system*) cijevi (*tubes*), dubinskih brtvenica (*packers*) i drugih alata (*tools*) koji se instaliraju (*installed*) ispod (*beneath*) bušotinske glave (*wellhead*) u (*in*) eksploatacijskoj zaštitnoj koloni (*production casing*); to jest (*that is*) sklop alata (*tool assembly*) koji (*that*) osigurava (*provides*) put (*path*) ili putove (*paths*) strujanja (*flow*) ugljikovodika.

WELL DRILLING: Bušenje bušotine

Bušenje bušotine je (*is*) postupak (*process*) bušenja (*drilling*) rupe (*hole*) u (*in*) zemlji (*ground*) radi (*for*) istraživanja (*exploration*) nekog prirodnog resursa (*natural resource*) kao što je (*such as*) podzemna voda (*ground water*), prirodni plin (*natural* gas) ili (*or*) sirova nafta (*crude oil*). Bušenje radi istraživanja prirode (*nature*) tvari (*material*) ispod površine zemlje (*underground*) (na primjer /*for instance*/ u traganju /*search*/ za /*of*/ metalnom rudačom /*metallic ore*/) se najbolje (*best*) opisuje (*is described*) kao (*as*) «*borehole drilling*» ili «*drilling*».

WELL, WILDCAT: Istraživačka bušotina

Istražna bušotina (*exploratory well*) izbušena (*drilled*) na (*in*) neistraženom teritoriju (*unproven territory*), koja obuhvaća (*including*) neki horizont (*horizon*) iz (*from*) kojega (*which*) trenutačno (*currently*) nema (*there is no*) proizvodnje (*production*) u (*in*) širem (*general*) susjedstvu (*vicinity*).

WELLHEAD PRICE: Cijena na ušću bušotine

Cijena koju (*that*) dobiva (*is received by*) proizvođač (*producer*) za (*for*) prodaju (*sales*) na (*at*) bušotini (*well*).

WEST TEXAS INTERMEDIATE : Zapadnoteksaška intermedijer (nafta)

Razina kvalitete (*grade*) sirove nafte (*crude oil*) koja se može isporučiti (*deliverable*) na temelju (*under*) ugovora (*contract*) za (*for*) sirovu naftu, laku (*crude oil, light*), na (*at*) «*New York Mercantile Exchange*» (Njujorškoj burzi roba). Nominalno (*nominally*), mjerilo vrijednosti (*benchmark*) za sirovu naftu u (*in*) američkoj naftnoj industriji (*U.S. oil industry*).

WET BARREL: Vlažni barel

Fizički (*physical*) barel (*barrel*) sirove nafte (*crude oil*) ili (*or*) rafiniranog proizvoda (*refined product*) nasuprot (*as opposed to*) «papirnatom barelu» («*paper barrel*»).

WET BULB TEMPERATURE: Temperatura vlažnog termometra

Temperatura (*temperature*) koju bi imao (*would have*) neki uzorak zraka (*sample of air*) ako bi se ohladio (*if cooled*) adijabatski (*adiabatically*) do (*to*) zasićenja (*saturation*) kod (*at*) konstatnog (*constant*) tlaka (*pressure*) pri (*by*) isparavanju (*evaporation*) vode (*water*) u (*into*) njega (*it*), sva (*all*) latentna toplina (*latent heat*) se dobavlja (*being supplied*) preko (*by*) uzorka zraka.

WET FLUE GAS DESULFURIZATION TECHNOLOGY: Tehnologija odsumporavanja vlažnih dimnih plinova

Sustav za ograničavanje (*control system*) sumpornog dioksida (*sulfur dioxide*) koji (*that*) je (*is*) između (*between*) jedinice za proizvodnju pare (*steam generating unit*) i ispušnog otvora (*exhaust vent*) ili (*or*) dimnjaka (*stack*). On (*it*) uklanja (*removes*) sumporne okside (*sulfur oxides*) iz (*from*) plinova izgaranja (*combustion gases*) iz (*of*) jedinice za proizvodnju pare s pomoću (*by*) dovođenja u doticaj (*contacting*) plinova izgaranja s (*with*) nekom baznom (*alkaline*) suspenzijom (*slurry*) ili otopinom (*solution*) i formiranjem (*forming*) neke tekuće (*liquid*) tvari (*material*).

WET NATURAL GAS : Mokri prirodni plin

Prirodni plin (*natural gas*) prije (*prior to*) ekstrakcije (*extraction*) kapljevina (*liquids*) i drugih (*other*) proizvoda (*products*).

WET SCRUBBER SYSTEM: Sustav za vlažno čišćenje dimnih plinova

Uređaj za ograničavanje (*control device*) emisije (*emission*) koji (*that*) miješa (*mixes*) vodenu (*aqueous*) struju (*stream*) ili (*or*) suspenziju (*slurry*) s (*with*) ispušnim plinovima (*exhaust gases*) iz (*from*) neke jedinice za proizvodnju pare (*steam generating unit*) radi ograničavanja (*to control*) emisija sićušnih krutih i tekućih čestica (*particulate matter*) ili (*or*) sumpornog dioksida (*sulfur dioxide*).

WHEATSTONE BRIDGE: Wheatstoneov most

Mreža (*network*) od (*of*) četiri (*four*) otpornika (*resistances*), neki izvor napona (*voltage source*) i neki galvanometar (*galvanometer*) koji se spoje (*connected*) tako (*so*) da (*that*) kada (*when*) se četiri otpornika podudaraju (*are matched*), galvanometar će pokazivati (*will show*) nulto (*zero* ili */or/ null*) očitanje (*reading*).

WHEELING: Posredni prijenos (električne energije)

Korištenje (*using*) prijenosnih postrojenja jednog javnog poduzeća (*one utility's transmission facilities*) za prenošenje (*to transmit*) električne energije (*electric power*) u (*to*) sustav nekog drugog javnog poduzeća (*another utility system*) ili (*or*) između (*between*) postrojenja kupaca (*customer facilities*) unutar (*within*) pojedinog (*single*) sustava javnog poduzeća (*utility system*) ili između sustava javnih poduzeća (*utility systems*).

WHEELING CHARGE: Naknada za posredni prijenos (električne energije)

Iznos (*amount*) koji (*that*) zaračunava (*is charged by*) jedan (*one*) električni sustav (*electrical system*) za prenošenje (*to transmit*) energije (*energy*) iz (*of*) nekog drugog (*another*) sustava (*system*), i za (*for*) neki drugi sustav ili (*or*) sustave (*systems*).

WHEELING SERVICE: Usluga posrednog prijenosa (električne energije)

(1) Protjecanje (*movement*) električne energije (*electricity*) iz (*from*) jednog (*one*) sustava (*system*) u (*to*) neki drugi (*another*) preko (*over*) prijenosnih postrojenja (*transmission facilities*) posredničkih (*intervening*) sustava. (2) Korištenje (*use*) prijenosnih postrojenja jednog sustava za prenošenje (*to transmit*) snage (*power*) i energije (*energy*) prema (*by*) sporazumu (*agreement*) iz (*of*) nekog drugog sustava, i za (*for*) neki drugi sustav uz (*with*) neku odgovarajuću (*corresponding*) naknadu za prijenos (*wheeling charge*).

WHITE OIL: Bijelo ulje

Ukapljeni (*liquified*) prirodni plin (*natural gas*) koji (*which*) se proizvodi (*is produced*) iz (*from*) rashladne jedinice (*refrigeration unit*) na (*at*) nekom bušotinskom krugu (*well site*).

WHOLESALE COMPETITION: Konkurencija u prodaji na veliko

Sustav (*system*) po (*by*) kojemu (*which*) bi neki distributer (*distributor*) električne energije (*electric power*) imao (*would have*) opciju (*option*) da kupi (*to buy*) svoju (*its*) električnu energiju od (*from*) nekog niza (*variety*) proizvođača električne energije (*power producers*), a proizvođači električne energije bi bili sposobni (*would be able*) nadmetati se (*to compete*) da prodaju (*to sell*) svoju električnu energiju nekom nizu distribucijskih kompanija (*distribution companies*).

WHOLESALE ELECTRIC POWER MARKET: Tržište električne energije na veliko

Kupnja (*purchase*) i prodaja (*sale*) električne energije (*electricity*) između (*between*) proizvođača (*generators*) i preprodavača (*resellers*) (trgovaca na malo /*retailers*/) zajedno (*together*) s (*with*) pomoćnim uslugama (*ancillary services*) potrebnim (*needed*) za održavanje (*to maintain*) pouzdanosti (*reliability*) i kvalitete električne energije (*electric power quality*) na (*at*) razini prijenosa (*transmission level*).

WHOLESALE SALES: Prodaja na veliko

Energija (*energy*) koja se dobavlja (*supplied*) drugim (*other*) javnim poduzećima za električnu energiju (*electric utilities*), zadrugama (*cooperatives*), municipijima (*municipals*), federalnoj agenciji za električnu energiju (*federal electric agency*) i agencijama za električnu energiju saveznih država (*state electrical agencies*) te tržišnim posrednicima za energiju (*power marketers*) radi (*for*) preprodaje (*resale*) krajnjim potrošačima (*ultimate consumers*).

WHOLESALE TRANSMISSION SERVICES: Usluge prijenosa na veliko

Prijenos električne energije (*electric energy*) koja se prodaje (*sold*) ili (*or*) treba biti prodana (*to be sold*) na (*in*) tržištu električne energije na veliko (*wholesale electric power market*).

WHOLESALE WHEELING: Posredni prijenos električne energije na veliko

(1) Tamo gdje (*where*) se električna energija (*electricity*) prenosi (*is transmitted*) od (*from*) nekog proizvođača (*generator*) do (*to*) nekog javnog poduzeća (*utility*) kroz (*through*) prijenosna postrojenja (*transmission facilities*) nekog posredničkog sustava (*intervening system*). (2) Korištenje (*use*) prijenosnih postrojenja jednog sustava (*one system's facilities*) za prenošenje (*to transmit*) snage (*power*) i energije (*energy*) prema (*by*) sporazumu (*agreement*) iz (*of*) nekog drugog (*another*) sustava (*system*), i za (*for*), neki drugi sustav za (*with*) neku prikladnu naknadu za posredni prijenos električne energije (*relative wheeling charge*).

WIND ENERGY: Energija vjetra

(1) Kinetička energija (*kinetic energy*) nazočna (*present*) u (*in*) gibanju vjetra (*wind motion*) koja (*that*) se može pretvoriti (*can be converted*) u (*into*) mehaničku energiju (*mechanical energy*) za (*for*) tjeranje (*driving*) pumpi (*pumps*), mlinova (*mills*) i generatora električne

energije (*electric power generators*). (2) Kinetička energija vjetra pretvorena (*converted*) u (*at*) javnim poduzećima za električnu energiju (*electric utilities*) u mehaničku energiju s pomoću (*by*) vjetroturbina (*wind turbines*) koje tjeraju (*drive*) generatore radi proizvođenja (*to produce*) električne energije (*electricity*) za distribuciju (*distribution*).

WIND ENERGY CONVERSION SYSTEM: Sustav za pretvorbu/konverziju energije vjetra

Stroj (*machine*) koji (*that*) pretvara (*converts*) kinetičku energiju (*kinetic energy*) vjetra (*wind*) u (*into*) neki uporabljivi (*usable*) oblik (*form*).

WIND POWER PLANT: Vjetroelektrana

Skupina (*group*) vjetroturbina (*wind turbines*) zajednički spojenih (*interconnected*) na (*to*) neki lokalni sustav (*common system*) javnog poduzeća (*utility*) s pomoću (*through*) nekog sustava transformatora (*transformers*), distribucijskih vodova (*distribution lines*), i (većinom /*usually*/) jedne (*one*) transformatorske podstanice (*substation*). Funkcije (*functions*) pogona (*operation*), reguliranja (*control*) i održavanja (*maintenance*) se često (*often*) centraliziraju (*are centralized*) s pomoću neke mreže (*network*) kompjutoriziranih sustava nadziranja (*computerized monitoring systems*), koji se nadopune (*supplemented*) s (*with*) vizualnim nadgledanjem (*visual inspection*).

WIND RESOURCE ASSESSMENT: Procjenjivanje resursa vjetra

Postupak (*process*) određivanja karakteristika (*characterizing*) resursa vjetra i njegovog (*its*) energetskog potencijala (*energy potential*), za (*for*) neku određenu (*specific*) lokaciju (*site*) ili (*or*) geografsko područje (*geographical area*).

WIND ROSE: Ruža vjetrova

Dijagram (*graph*) koji (*that*) prikazuje (*shows*) prosječnu (*average*) brzinu vjetra (*wind speed*) sa (*from*) svih (*all*) standardnih (*standard*) strana kompasa (*compass points*) i postotak (*percentage*) vremena (*time*) koje vjetar puše (*blows*) iz (*from*) svakog (*each*) smjera (*direction*).

WIND SPEED: Brzina vjetra

Brzina vjetra u (*in*) nekoj struji (*flow*) neometanoj (*undisturbed*) zaprekama (*obstacles*).

WIND TURBINE RATED CAPACITY: Nazivna snaga vjetroturbine

Veličina (*amount*) snage (*power*) koju (*that*) neka vjetroturbina može proizvoditi (*can produce*) kod (*at*) svoje (*its*) nazivne (*rated*) brzine vjetra (*wind speed*) (na primjer /*for example*/ 100 kilovata /*kilowatts*/ kod 20 milja /*miles*/ na /*per*/ sat /*hour*/). Nazivna brzina vjetra uglavnom (*generally*) se podudara (*corresponds*) s (*with*) točkom (*point*) u (*in*) kojoj (*which*) je (*is*) efikasnost pretvorbe/konverzije (*conversion efficiency*) blizu (*near*) svojega maksimuma (*maximum*).

WIND VELOCITY: Vektorska veličina brzine vjetra

Brzina vjetra (*wind speed*) i smjer (*direction*) u (*in*) nekoj neometanoj (*undisturbed*) struji (*flow*).

WINDPOWER CURVE: Krivulja snage vjetra

Dijagram (*graph*) koji (*which*) prikazuje (*shows*) odnos (*relationship*) između (*between*) snage (*power*) koja se može dobiti (*available*) iz (*from*) vjetra i brzine vjetra (*wind speed*). Snaga iz vjetra povećava se (*increases*) proporcionalno (*proportionally*) s (*with*) trećom potencijom (*cube*) brzine vjetra.

WINDPOWER PROFILE: Profil snage vjetra

Promjena (*change*) snage (*power*) koja se može dobiti (*available*) iz (*from*) vjetra (*wind*) uslijed (*due to*) promjena u (*in*) profilu brzine vjetra (*wind speed profile*) ili (*or*) vektorske veličine brzine (*velocity*). Profil snage vjetra je (*is*) proporcionalan (*proportional*) trećoj potenciji (*cube*) profila brzine vjetra.

WIND-SPEED DURATION CURVE: Krivulja trajanja brzine vjetra

Dijagram (*graph*) koji (*which*) prikazuje (*shows*) razdiobu (*distribution*) brzina vjetra (*wind speeds*) kao (*as*) neku funkciju (*function*) ukupnog (*total*) broja sati (*hours*) kada (*that*) brzina vjetra prelazi (*exceeds*) neku određenu (*given*) brzinu vjetra u (*in*) nekoj godini (*year*).

WIND-SPEED PROFILE: Profil brzine vjetra

Dijagram (*graph*) koji (*which*) prikazuje (*shows*) brzinu vjetra (*wind speed*) kao (*as*) neku funkciju (*function*) visine (*height*) iznad (*above*) tla (*ground*).

WIND-TURBINE GENERATOR: Vjetroturbinski generator

(1) Generator (*generator*) pokretan (*powered*) s pomoću (*by*) turbine (*turbine*) koju (*which*) tjera (*is driven by*) vjetar (*wind*). (2) Sustav za pretvorbu/konverziju energije vjetra (*wind-energy conversion system*) čiji (*whose*) proizvod (*output*) je (*is*) električna energija (*electrical power*).

WIRING DIAGRAM: Dijagram ožičenja

Dijagram (*diagram*) koji prikazuje (*showing*) stvarno (*actual*) ožičenje (*wiring*), s (*with*) numeriranim (*numbered*) priključnim stezaljkama (*terminals*).

WOOD: Drvo

Drvo, drvni ostatak (*wood residue*), kora (*bark*) ili (*or*) bilo koje (*any*) izvedeno gorivo (*derivative fuel*) ili (*or*) njihov (*their*) ostatak (*residue*) u (*in*) bilo kojem obliku (*form*), koji obuhvaćaju (*including*) ali (*but*) se ne ograničavaju na (*are not limited to*), piljevinu (*sawdust*), drvnu prašinu (*sanderdust*), drveno iverje (*wood chips*), sječke (*scraps*), cjepanice (*slabs*), strugotine (*millings*), blanjevine (*shavings*) i pelete (*pellets*) koji se proizvedu (*made*) iz (*from*) drveta ili drugih šumskih ostataka (*forest residues*).

WOOD ENERGY: Energija iz drva

Drvo i drvni proizvodi (*wood products*) koji se rabe (*used*) kao (*as*) gorivo (*fuel*).

WOOD PELLETS: Drveni peleti

Gorivo (*fuel*) proizvedeno (*manufactured*) iz (*from*) fino (*finely*) samljevenog (*ground*) drvenog vlakna (*wood fiber*) koje se rabi (*used*) u (*in*) pećima na pelete (*pellet stoves*).

WORKING CAPITAL: Obrtni kapital

Količina (*amount*) gotovine (*cash*) ili (*or*) drugih (*other*) likvidnih sredstava (*liquid assets*) koje neka kompanija (*company*) mora imati (*must have*) pri ruci (*on hand*) radi namirenja (*to meet*) troškova (*costs*) rada (*operation*) dok ih ne nadoknade (*until are reimbursed by*) kupci (*customers*).

WORKING GAS: Radni plin

(1) Prirodni plin (*natural gas*) koji (*that*) je očišćen (*has been stripped*) od (*of*) tekućih (*liquid*) ugljikovodika (*hydrocarbons*) i koji se rabi (*is used*) u (*in*) nekoj naftnoj bušotini na gas lift (*gas-lift oil well*). (2) Plin (*gas*) u nekom ležištu za podzemno skladištenje (*underground storage reservoir*) pored (*in addition*) baznog plina (*base gas*).

WORKING INTEREST (OIL AND GAS BUSINESS): Suvlasništvo u naftno-plinskom bazenu

Postotak (*percentage*) vlasništva (*ownership*) u (*in*) nekom ugovoru o zakupu zemljišta radi istraživanja i proizvodnje nafte i plina (*oil and gas lease*) koji daje (*granting*) njegovom (*its*) vlasniku (*owner*) pravo (*right*) da istražuje (*to explore*), buši (*to drill*) i proizvodi (*to produce*) naftu i plin (*oil and gas*) iz (*from*) nekog dijela područja (*tract of property*). Suvlasnici u naftno-plinskom bazenu (*working interest owners*) su (*are*) obvezni (*obligated*) plaćati (*to pay*) odgovarajući (*corresponding*) postotak troška (*cost*) zakupljivanja (*leasing*), bušenja (*drilling*), proizvođenja (*producing*) i upravljanja (*operating*) nekom bušotinom (*well*) ili (*or*) jedinicom (*unit*). Nakon što (*after*) se isplate (*are paid*) rudne rente (*royalties*), suvlasništvo u naftno-plinskom bazenu također (*also*) daje pravo (*entitles*) njegovom posjedniku (*owner*) da (*to*) sudjeluje (*share*) u prihodima od proizvodnje (*production revenues*) s (*with*) drugim (*other*) suvlasnicima u naftno-plinskom bazenu, na temelju (*based on*) postotka suvlasništva u naftno-plinskom bazenu koji se posjeduje (*being owned*).

WORKINGS (WORKING): Naftno-plinski bazen/Rudarski revir

Uobičajena (*typical*) uporaba (*usage*) ograničava (*restricts*) ovaj termin (*term*) na (*to*) područje (*area*) gdje (*where*) se ugljen (*coal*), metalna rudača (*ore*) ili (*or*) mineral (*mineral*) stvarno (*actually*) kopa/vadi (*is being mined*).

WORKOVER: Remont

Popravak (*repair*) ili (*or*) stimulacija (*stimulation*) neke postojeće (*existing*) proizvodne bušotine (*producing well*) u svrhe (*for the purpose*) obnavljanja (*restoring*), produženja (*prolonging*) ili povećavanja (*enhancing*) proizvodnje (*production*) ugljikovodika (*hydrocarbons*).

WRITER: Sastavljač

Prodavatelj (*seller*) neke opcije (*option*). Također (*also*) poznat (*known*) kao (*as*) davatelj (*grantor*) opcije.

X

X-RAY: Rendgenska zraka

Vrsta (*type*) elektromagnetskog zračenja (*electromagnetic radiation*) koje ima (*having*) niske (*low*) energetske razine (*energy levels*).

XENON: Ksenon

Teški plin (*heavy gas*) koji se rabi (*used*) u (*in*) specijalnim (*specialized*) električnim lampama (*electric lamps*).

XYLOID COAL: Ksiloidni ugljen

Smeđi ugljen (*brown coal*) ili (*or*) lignit (*lignite*) većinom (*usually*) formiran (*derived*) iz (*from*) drva (*wood*).

Y

YAW: Zaošijanje

Vrtnja (*rotation*) neke vjetroturbine (*wind turbine*) s (*with*) horizontalnom (*horizontal*) osovinom (*axis*) oko (*around*) njenog (*its*) tornja (*tower*) ili (*or*) vertikalne (*vertical*) osovine.

YAW ANGLE: Kut zaošijanja

Kut između (*between*) prosječnog (*mean*) smjera vjetra (*wind direction*) i osovine rotora (*rotor axis*).

YAW CONTROL: Regulacija zaošijanja

Funkcija (*function*) sustava regulacije (*control system*) koja (*that*) udešava (*effects*) kut zaošijanja (*yaw angle*) ili (*or*) brzinu zaošijanja (*yaw rate*).

YAW ORIENTATION: Usmjeravanje zaošijanja

Promjena (*change*) prouzročena (*made*) na (*in*) kutu zaošijanja (*yaw angle*) uslijed (*due to*) nekog utjecaja (*action*) sustava regulacije (*control system*).

YAW RATE: Brzina zaošijanja

Kutna brzina (*angular rate*) zaošijanja.

YIELD: Prihod/Iscrpak

(1) Mjera (*measure*) za (*of*) godišnji povrat (*annual return*) na (*on*) neku investiciju (*investment*) koja se izražava (*expressed*) u (*in*) nekom postotku (*percentage*). (2) Razmjerni udio (*proportion*) teških (*heavy*) ili (*or*) lakih (*light*) proizvoda (*products*) koji (*that*) se mogu dobiti (*can be derived*) iz (*from*) određenog (*given*) barela (*barrel*) sirove nafte (*crude oil*).

Z

ZERO GAS: Plin bez tlaka
Plin (*gas*) kod (*at*) atmosferskog tlaka (*atmospheric pressure*).

ZERO GOVERNOR: Regulator na nultom tlaku
Regulacijska (*regulating*) naprava (*device*) koja (*which*) isporučuje (*delivers*) plin (*gas*) na (*at*) atmosferskom tlaku (*atmospheric pressure*) unutar (*within*) svoje (*its*) nazivne veličine protoka (*flow rating*).

ZERO-MINUS TICK: Minimalna fluktuacija cijena («*tick*») s nultim minusom
Transakcija (*transaction*) koja se obavi (*made*) po (*at*) istoj (*same*) cijeni (*price*) kao (*as*) prethodno (*preceding*) trgovanje (*trade*), ali (*but*) po nekoj nižoj (*lower*) cijeni nego (*than*) posljednje (*last*) trgovanje po različitoj (*different*) cijeni. Također (*also*) poznata (*known*) kao «*zero downtick*».

ZERO-PLUS TICK: Minimalna fluktuacija cijena («*tick*») s nultim plusom
Transakcija (*transaction*) koja se obavi (*made*) po (*at*) istoj (*same*) cijeni (*price*) kao (*as*) prethodno (*preceding*) trgovanje (*trade*) ali (*but*) po nekoj višoj (*higher*) cijeni (*than*) nego posljednje (*last*) trgovanje po različitoj (*different*) cijeni. Također (*also*) poznata (*known*) kao «*zero uptick*».

ZONE: Zona
Sekcija (*section*) nekog sustava (*system*) za (*for*) grijanje (*heating*) i/ili (*and/or*) hlađenje (*cooling*) kojom se zasebno (*separately*) upravlja (*controlled*).

ZONE OF REASONABLENESS: Zona prihvatljivosti
Standard (*standard*) koji se primjenjuje (*used*) za definiranje (*to define*) primjerenih (*just*) i prihvatljivih (*reasonable*) tarifa (*rates*) na temelju (*under*) «*Natural gas Act*» (Zakona o prirodnom plinu).